DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

NEW YORK TIMES BESTSELLER

GENETİK MİRAS

ASLA PEŞİNİZİ BIRAKMAZ

D&R'I SEÇTİĞİNİZ İÇİN 10 PUAN BİZDEN!
PAROLU D&R KARTLA YAPTIĞINIZ ALIŞVERİŞLERDE, 10 KAT PAROPUAN HEDİYE.

WILLIAM LANDAY

MARTI

ROMAN

Çeviren: Derya Engin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

GENETİK MİRAS
William Landay

Orijinal Adı: Defending Jacob
Yayın Yönetmeni: Şahin Güç
Çeviren: Derya Engin
Editör: Rose Mary Samanoğlu
Dizgi: Erkan Küçük
Redaksiyon: Kerem Yıldız
Son Okuma: Gamze Büyükkaya
Kapak: Yasin öksüz
Baskı: Ezgi Matbaa
Yenibosna/İstanbul
Tel: 0 212 452 23 02

1. Baskı: Ekim 2012
ISBN: 978-605-348-048-8
Yayınevi Sertifika No: 12330

Copyright ©William Landay
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Pozitif Turizm Dış Tic. Ltd. Şti.'ne aittir.
Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

MARTİ YAYINCILIK
Bir Pozitif Turizm DışTic. Ltd. Şti. Markasıdır.
Maltepe Mh. Davutpaşa Cd.Yılanlı Ayazma Sk.
No:8 TOPKAPI/ZEYTİNBURNU/İSTANBUL
Tel: 0 212 483 27 37 -483 43 13 -483 13 30
Fax: 0 212 483 27 38
www.martiyayinlari.com info@martiyayinlari.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

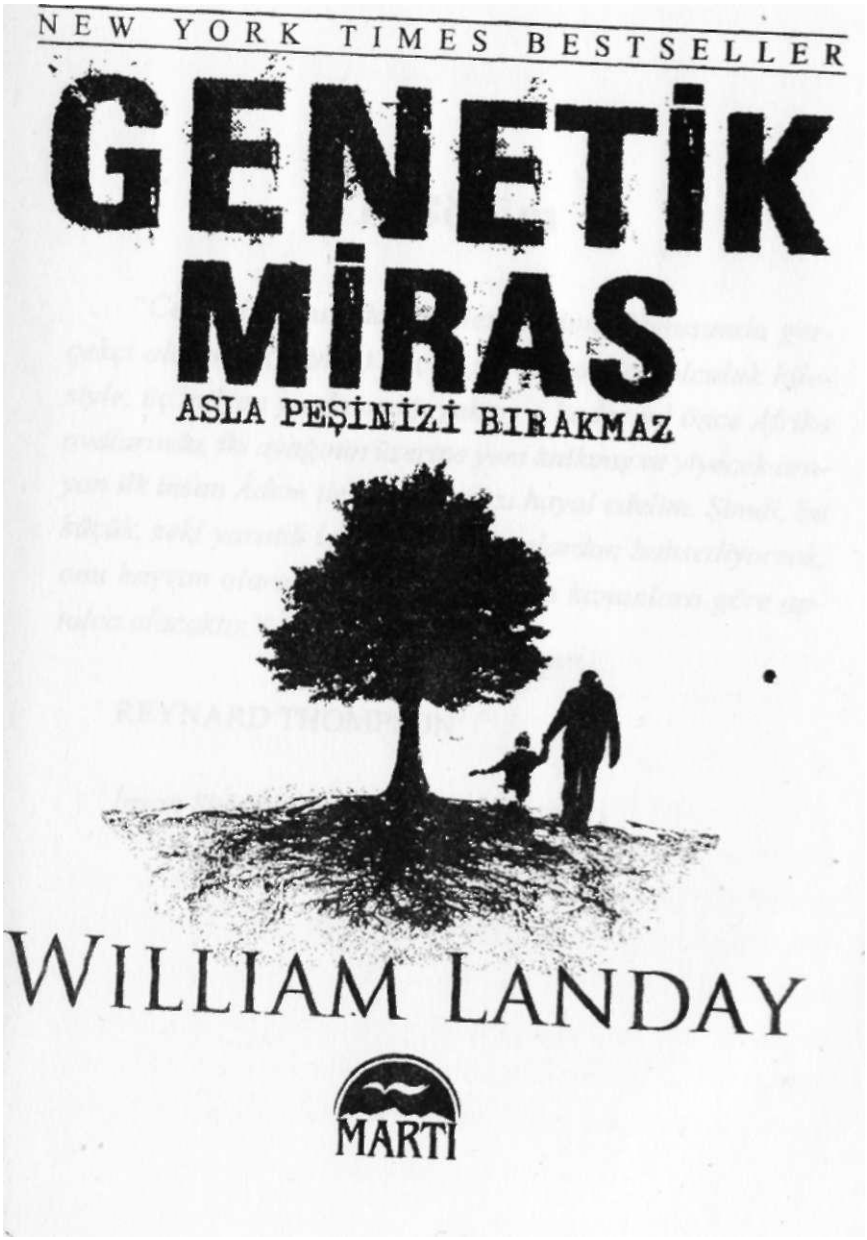

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1. Bölüm

"Ceza Hukuku 'ndan beklentilerimiz konusunda gerçekçi olalım... (Çünkü) küçük bir zamanda yolculuk hilesiyle, üç milyon ya da aşağı yukarı o kadar yıl önce Afrika ovalarında, iki ayağının üzerine yeni kalkmış ve yiyecek arayan ilk insan Adem ile tanıştığımızı hayal edelim. Şimdi, bu küçük, zeki yaratık için hangi kanunlardan bahsediyorsak, onu hayvan olarak görmemek de aynı kanunlara göre aptalca olacaktır."

RJEYNARD THOMPSON

İnsan Şiddetinin Genel Teorisi (1921)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1 - Büyük Jürinin Önünde

Bay Logiudice: Adınızı söyleyin lütfen.
Tanık: Andrew Barber.
Bay Logiudice: Ne işle meşgulsünüz, Bay Barber?
Tanık: Bu ilçede **22** yıl bölge başsavcı yardımcısı olarak çalıştım.
Bay Logiudice: "Çalıştım," dediniz. Şimdi ne iş yapıyorsunuz?
Tanık: Sanırım işsiz olduğumu söylemeye çalışıyorsunuz.

2008 Nisan'ında Neal Logiudice büyük jürinin önüne çıkmam için beni mahkemeye çağırdı. Ama geç kalınmıştı. Davası için fazlasıyla geçti, kesinlikle; ayrıca Logiudice için de çok geçti. İtibarı toparlanamayacak şekilde sarsılmıştı, keza kariyeri de. Bir savcı, zarar görmüş bir itibarla ağır aksak da olsa bir süre daha işini yapsa da, ama meslektaşları kurtlar gibi onu gözetleyip duracağından bir süre sonra sürünün selameti için sürüden ayrılmaya zorlanırdı. Buna daha önce pek çok kez şahit olmuştum: Bölge başsavcı yardımcısı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir gün yeri doldurulamaz biriyken, ertesi gün unutuluverir.

Neal Logiudice (Lajudis diye okunuyor) için her zaman bir yumuşak karnım vardı. Bundan on iki yıl önce, hukuk fakültesini bitirir bitirmez başsavcının ofisine gelmişti. O zaman yirmi dokuz yaşındaydı ve kısa, ince telli saçları, biraz da göbeği vardı. Dişleri ağzına sığmıyordu; tıka basa doldurulmuş bir valiz gibi ağzını kapatmaya çalışırken suratını buruşturuyor, ekşitiyordu. Jürinin karşısına çıkarken suratını görmemek için arkasında durmaya çalışırdım - kimse kendisiyle dalga geçilsin istemez- ama o bunu bilinçsiz yapıyordu. Jürinin önüne kafasını sallayarak çıkıyor ve bir öğretmen ya da rahip gibi dudaklarını büzüştürüyor, bu da karşısına geçtiği her jüri üyesinde aleyhine oy kullanması için gizli bir istek doğuruyordu. Logiudice ofisteyken hem biraz beleşçi hem de kıç yalayıcıydı. Onunla dalga geçen çoktu. Diğer bölge başsavcı yardımcıları onu sürekli kullanıyor, hatta bununla da sınırlı kalmıyordu. Bir kol boyu mesafede çalıştığı polisler, kâtipler, sekreterler ve bir savcıyı küçümseyemeyeceği açık olan insanlar bile bunu yapıyordu. Onu Simpson'lardaki Milhouse'un adıyla çağırıyorlardı ve ismiyle binlerce yeni isim türetmişlerdi: LoGerzek, LoMankafa, Sid Vicious, Judicious vs vs. Ama bana göre isminde sorun yoktu. O masum biriydi. İyi niyetle hareket edip insanların hayatlarını mahvediyor ve bir saniye bile durup arkasına bakmıyordu. Sadece kötü adamların peşine takılıp gitmişti, hepsi bu. Savcı halasıydı bu -*Ben onları savunduğum için, onlar kötü adamlar*- ve Logiudice bu hataya düşen

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ilk kişi değildi, ben de onu dürüstlüğünden ötürü affetmiştim. Hatta onu seviyordum. Anne babasının para ödediği kişiler dışında kimseyle, bu konudaki isteğine rağmen sağlıklı bir ilişki kuramamış bu adamı tuhaflıklanyla, telaffuz edilemeyen adıyla, çarpık dişleriyle sonuna kadar destekledim. Onda bir şey görmüştüm. Onca reddedilmeye karşı koyan güçlü bir havası vardı ve bu onu ayakta tutuyordu. Pek çok kişinin elinin altında olan şeylere sahip olmak için çok çabalaması gerektiğini bilen bir işçi sınıfı çocuğuydu. Bu açıdan bakıldığında, ama *sadece* bu açıdan, tıpkı benim gibiydi.

Şimdi, ofise gelişinden on iki yıl sonra, onca acayipliğe rağmen başarmıştı ya da başarmak üzereydi. Neal Logiudice başyardımcıydı, Middlesex bölge başsavcısının ofisindeki iki numaralı isimdi, bölge başsavcısının sağ koluydu ve baş avukattı. İşi benden öğrenmişti; bana bir keresinde şöyle demişti, "Andy, sen tam da bir gün olmak istediğim kişisin." Bunun olacağını tahmin etmeliydim.

O sabah büyük jürinin odasında, jüri üyeleri suratsız ve hezimete uğramış haldeydi. Hizmet etmekten başka bir şeye kafaları çalışmayan otuz küsur kadın ve erkek sıralara oturmuştu. Şimdi işlerini daha iyi anlıyorlardı. Büyük jüriler aylar boyunca hizmet eder ve olayın ne olduğunu bir çırpıda öğrenirdi: Suçla, parmağınla göster ve suçlunun adını söyle.

Büyük jüri süreci bir dava değildir. Salonda yargıç ve savunmak için avukat yoktur. Gösteri sahibi savcıdır. Bu bir soruşturmadır ve teoride jüri savcının sanığı mahkemeye taşımak için yeterli kanıta sahip olduğuna karar verirse, bu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

savcının hanesine yazılan bir artı puandır. Eğer yeterli kanıt varsa jüri savcıya bir iddianame verir. Bu da üst mahkemeye alınmış bilet anlamına gelir. Eğer yoksa, "suçsuzdur" karan verirler ve dava daha başlamadan biter. Pratikte suçsuzdur kararma ender rastlanır. Çoğu büyük jüri suçlar. Neden suçlamasın ki? Davanın sadece bir tarafını görüyorlar.

Ama bu davada jüri üyelerinin, Logiudice'in bir müdahalesi olmadığını bildiğinden şüpheleniyorum. Bugün o günlerden biri değildi. Gerçek bulunmayacak, delil de çıkmayacak ve iş işten geçecekti. Şimdiden bir yıl geride kalmıştı bile; göğsüne üç dişli mızrakla açılan yaralar yüzünden ölen on dört yaşındaki çocuğun cesedinin ormanlık alanda bulunuşunun üzerinden on iki ay geçmişti. Ama sorun zaman değildi. Onun dışındaki her şeydi. Artık çok geçti ve büyük jüri bunu biliyordu.

Ben de biliyordum.

Sadece Logiudice kararlıydı. Kendine özgü tarzıyla dudaklarını büzüştürdü. Önündeki sarı renkli dava dosyasındaki notlarına göz gezdirdi ve bir sonraki sorusunu düşündü. Ona ne öğrettiysem onu yapıyordu. Kafasının içindeki ses bana aitti: Davanın zayıflığını asla kafana takma. Sisteme bağlı kal. Beş yüz küsur yıldır bu oyun nasıl oynanıyorsa aynı şekilde oynamaya devam et, çapraz sorgu denen aynı adi taktiği kullan; yem at, tuzağa düşür, becer.

"Rifkinlerin çocuğunun öldürüldüğünü ilk ne zaman duyduğunuzu hatırlıyor musunuz?" diye sordu.

"Evet."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Anlatın."

"Sanırım önce eyalet polisinden bir telefon geldi. Ardından iki telefon daha geldi, biri Newton polisinden, diğeri görevli bölge başsavcısından. Sırayı yanlış söylemiş olabilirim, ama hikâye telefonla başladı."

"Ne zaman oldu bu?"

"12 Nisan 2007'de, sabah saat dokuz civarında, yani ceset bulunduktan hemen sonra."

"Neden sizi aradılar?"

"Başyardımcı bendim. Bu bölgede olan her cinayeti bana bildirirlerdi. Bu standart prosedürdür."

"Ama her davaya bakmazdınız ve size bildirilen her cinayeti bizzat soruşturmazdmız, değil mi?"

"Elbette hayır. O kadar zamanım yoktu. Ben çok azına baktım, diğerleri için bölge başsavcısı yardımcılarını görevlendirdim."

"Ama buna siz baktınız."

"Evet."

"Bu olaya bakmaya hemen mi karar verdiniz, yoksa sonradan mı?"

"Hemen karar verdim sayılır."

"Neden? Neden özellikle bu olayı istediniz?"

"Bölge Başsavcısı Lynn Canavan'la bir anlaşmamız vardı: Bazı davalara bizzat ben bakacaktım."

"Ne tür davalara?"

"Yüksek öncelikli davalara."

"Neden siz?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Ben ofisteki kıdemli avukattım. Önemli davalara hakkını vererek bakıldığından emin olmak istiyordu."

"Bir davanın yüksek öncelikli olduğuna kim karar veriyordu?"

"Ben, öncelikle. Elbette bölge başsavcısıyla görüşerek, ama başta her şey çok hızlı ilerler. Genellikle toplantı yapmaya vakit olmaz."

"Yani Rifkin cinayetinin yüksek öncelikli bir dava olduğuna siz karar verdiniz, öyle mi?"

"Evet."

"Neden?"

"Çünkü bir çocuk öldürülmüştü. Sanırım bunun medyanın da ilgisini çekeceği düşüncesine kapıldık. O türden bir davaydı. Zengin bir şehirde yaşanmıştı ve zengin bir kurban vardı. Bunun gibi çok az davamız olmuştu. Gerçi başlangıçta tam olarak ne olduğunu da bilmiyorduk. Bazı açılardan Columbine katliamı gibi bir okul cinayetine benziyordu. İşin özünde ne olduğuna dair hiçbir fikrimiz yoktu, ama büyük bir dava olduğunu hissediyorduk. Eğer küçük bir dava çıksaydı sonrasında bırakabilirdim, ancak o ilk birkaç saat her şeyin doğru yapıldığından emin olmak zorundaydım."

"Bölge başsavcısını bu kararsızlığınızla ilgili bilgilendirdiniz mi?"

"Hayır."

"Neden?"

"Kararsız değildim çünkü."

"Oğlunuz Jacob, ölen çocuğun okul arkadaşıydı, değil

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

mi?"

"Evet, ama kurbanı tanımıyordum. Jacob da tanımıyordu bildiğim kadarıyla. Onun adını hiç duymadım."

"Çocuğu tanımıyordunuz. Pekâlâ. Ama oğlunuzla o çocuğun aynı şehirdeki aynı ortaokula gittiğini ve aynı sınıfta olduğunu biliyordunuz, öyle mi?"

"Evet."

"Ve hâlâ bu konuyla ilgili kafanızda bir çelişki yoktu. Objektifliğinizin sorgulanabileceğini düşünmediniz mi?"

"Elbette hayır."

"Davanın önemini sonradan anladığınızda bile mi? Bunu anladığınızda bile şartların sizi çelişkiye *sürüklemediği* konusunda ısrar mı ediyorsunuz?"

"Hayır, bunda uygunsuz bir şey yok. Bu anormal bir durum da değil. Cinayetin işlendiği şehirde yaşıyor olmam mı sorduğunuz? Bu *iyi* bir şeydi. Küçük yerlerde savcı genellikle suçun işlendiği yerde yaşar ve bundan etkilenen insanları tanır. Ne yani? O bu katili yakalamayı daha mı çok istiyor? Burada bir çelişki yok. Bakın, işin özü, benim derdim bütün katillerle. İşim bu. Bu çok korkunç bir suçtu ve benim işim de bununla ilgili bir şeyler yapmaktı. Bunu yapmakta da kararlıydım."

"Pekâlâ," dedi Logiudice gözlerini dava dosyasına çevirerek. Tanıklığının başındayken ona bu kadar saldırmanın anlamı yoktu. Gün içinde yorulduğunda, şüphesiz aynı noktaya yeniden gelecekti. Şimdilik tansiyonu düşük tutmakta fayda vardı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Yasal haklarınızı biliyor musunuz?"

"Elbette."

"Ve bunlardan feragat ettiniz?"

"Görüldüğü üzere... buradayım ve konuşuyorum."

Büyük jüriden kıkırdama sesleri geldi.

Logiudice dava dosyasını kenara koydu, bu hareketiyle oyun planını bir süreliğine kenara koymuş gibi görünüyordu. "Bay Barber -Andy- size bir şey sorabilir miyim? Neden onlardan yardım istemediniz? Neden sessiz kalmadınız?" Bir sonraki cümlesinde sessiz kalmıştı. *Yapmam gereken buydu.*

Bir an bunun bir taktik olduğunu düşündüm, rolünü oynuyordu. Ama Logiudice gerçekten de bunu söylemek istemiş gibi görünüyordu. Bir şeyin üstünde duracağımdan korkuyordu. Tuzağa düşürülmek, aptal gibi görünmek istemiyordu.

"Sessiz kalmak gibi bir isteğim yok. Gerçeğin açığa çıkmasını istiyorum," dedim.

"Ne olursa olsun mu?"

"Ben sisteme inanıyorum, sizin gibi, buradaki herkes gibi."

Bu pek doğru değildi. Mahkeme sistemine inanmıyorum, en azından gerçeği bulma konusunda iyi olduklarına. Hiçbir avukat inanmaz. Hepimiz çok fazla hata ve yanlış karar gördük. Jüri kararı tamamen tahmindir, - genellikle iyi niyetli bir tahmindir ancak bir oy kullanarak gerçekle yalanı birbirinden ayıramazsınız. Ama tüm bunlara rağmen, ritüel-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

lerin gücüne inanırım ben. Dini sembolizme, siyah elbiselere, Yunan tapınaklarındaki gibi mermer sütunlara inanırım. Bir davayı savunurken tıpkı bir ayin yaparız. Doğru olan neyse onu yapmak ve tehlikelerden korunmak için beraber dua ederiz; dualarımız duyulsa da duyulmasa da bunu yapmaya değiyor.

Elbette Logiudice bu yasal saçmalığa girmedi. Avukatların iki taraflı hayatını yaşıyordu o, suçlu ya da suçsuz. Beni de orada tutmaya kararlıydı.

"Sisteme inanıyorsunuz, değil mi?" diyerek burnunu çekti. "Pekâlâ Andy, o zaman sisteme geri dönelim ve sistemin işini yapmasına izin verelim." Jüriye kendinden emin, ukala bir bakış attı.

Aferin sana Neal! Tanığın jüriyle yatağa girmesine izin verme, jüriyle yatağa giren sen ol. O yatağa gir ve battaniyenin altında onların yanına sokularak tanığı açıkta bırak. Sırıtıyordum. Bıraksalardı ayağa kalkıp alkışlayacaktım çünkü ona tam da bunu yapmasını öğretmiştim. Neden gururlanmayayım ki? O kadar da kötü olmamalıydım; Neal Logiudice'i yarı temiz bir avukata dönüştürmüştüm.

"O zaman devam et," dedim jüriye yaklaşarak. "Lafı gevelemeyi bırak ve onu hakla, Neal."

Bana baktı ve ardından san dava dosyasını alıp göz gezdirdi; yerini anyordu. Aklından geçenleri biliyordum: *-Yem at, tuzağa düşür, becer.* "Tamam," dedi. "Cinayet sonrasını ele alalım."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2 - Bizim Kalabalığımız

Nisan 2007: On iki ay öncesi.

Rifkinler evlerini Yahudilere özgü yas olan şiva için açtığında, neredeyse tüm şehir gelmişti. Ailenin tek başına yas tutmasına izin verilmezdi. Çocuğun öldürülmesi herkesi ilgilendiren bir konuydu; acısı da öyle. Konuşmaların uğultusuyla ev o kadar dolmuştu ki, tüm olanlar bir anda kendiliğinden partiye dönüşmüş gibiydi. Bazen de kalabalığın sesi sanki görünmeyen bir ses düğmesini kapatıyorlarmış gibi azalıveriyordu.

Kalabalığı yararak yürüdüm ve "affedersiniz" diyerek mahcup suratların arasından geçtim.

insanlar meraklı bakışlarla beni izliyordu. Bir tanesi "Bu o, Andy Barber," dedi ama ben durmadım. Cinayetin üzerinden dört gün geçmişti ve herkes bu davaya benim baktığımı biliyordu. Doğal olarak suçluyla, ipuçlanyla ve bunun gibi şeylerle ilgili bir şeyler sormak istiyorlar ama buna cesaret edemiyorlardı. O an için, soruşturmanın detaylarının

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hiç önemi yoktu; tek gerçek masum bir çocuğun öldürüldüğüydü.

Cinayet! Bu haber onları şok etmişti. Newton'da kayda değer hiçbir suç işlenmemişti. Yerel bültenlerde geçen suç ve şiddet haberleri hep ulusal yayınlardan ve TV haberlerinden gelirdi. Şiddet suçunun, varoş dağ köylüleriyle sınırlı olduğunu düşünüyorlardı. Bunda yanılıyorlardı elbette, ama aptal değillerdi ve bir yetişkinin öldürülmesine bu kadar şaşırmazlardı. Rifkin cinayetini bu kadar önemli yapan, şehrin çocuklarından birinin başına gelmiş olmasıydı. Bu, Newton'un imajına yöneltilmiş bir şiddetti. Newton'un merkezine bir süreliğine bir tabela asıldı ve tabelada "Aileler Topluluğu, Topluluğun Aileleri" yazıyordu. Ayrıca sürekli Nevvton'un "çocuk büyütmek için güzel bir yer" olduğu söylenip dururdu, ki bu doğruydu. Şehir dershaneler, okul sonrası eğitimleri, karate salonları ve cumartesi futbol Iigleriyle dolup taşıyordu. Şehrin genç ebeveynleri, özellikle Nevvton'un çocuklar için bir cennet olduğu fikri üzerinde duruyordu. Modern ve sofistike şehri bırakıp buraya gelmişlerdi. Büyük masrafları, aptallaştıran monotonluğu ve geleneksel bir hayata başlamanın mide bulandırıcı hayal kırıklığını kabul etmişlerdi. Bu duygu karmaşasındaki insanlara göre, buraya yerleşme fikrini mantıklı kılan tek şey, buranın "çocuk büyütmek için güzel bir yer" olduğuydu. Her şeyi buna bağlamışlardı.

Odadan odaya giderken, sürekli bir grup insanın yanından geçiyordum. Çocuklar, yani ölen çocuğun arkadaşları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

evin önünde küçük bir kalabalık oluşturmuştu. Sessiz olmaya çalışıyorlardı. Kızlardan birinin rimeli akmıştı. Oğlum Jacob alçak bir sandalyeye oturmuştu ve sink gibi boyuyla diğerlerinden ayrılıyordu. Cep telefonunun ekranına bakıyor ve etrafında konuşulanlarla ilgilenmiyor gibi görünüyordu.

Acıyla kavrulan aile yan taraftaki oturma odasındaydı; yaşlı büyükanneler, bebek kuzenler...

Son olarak mutfakta, Ben Rifkin ile aynı okullara gitmiş çocukların aileleri vardı. Bu bizim kalabalığımızdı. Birbirimizi sekiz yıl önce çocuklarımız anaokuluna başladığı ilk günden beri tanıyorduk. Binlerce kez çocuğumuzu okula bırakırken ve alırken, bitmeyen futbol maçlannda, okul kermeslerinde ve unutulmaz bir *On İki Kızgın Adam* prodüksiyonunda karşılaşmıştık. Hâlâ, birkaç iyi arkadaşlığın yanında, birbirimizi çok iyi tanımıyorduk. Aramızda bir arkadaşlık olduğu doğruydu, ama gerçek bir iletişimimiz yoktu. Bu tanışıklıklann çoğu, çocuklanmız liseyi bitirdikten sonra yok olacaktı. Ama Ben Rifkin'in öldürülmesinden sonraki birkaç gün sahte bir yakınlık içine girdik. Sanki hepimi» birdenbire kendimizi diğerine açmış gibiydik.

Rifkinlerin Wolf ocak, Sub-Zero buzdolabı, granit tezgâhlar, İngiliz beyazı mutfak dolaplarıyla dekore edilmiş geniş mutfağında ebeveynler üçerli dörderli gruplar halinde toplanmış ve uykusuzluk, mutsuzluk, korku üzerine özel sohbetler ediyorlardı. Arka arkaya Columbine katliamını, 11 Eylül saldırılarını ve Ben'in ölümünün kendi çocuklannm başına gelmesi durumunda ne yapacaklannı konuşuyorlardı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

O gecenin abartılmış duygulan mutfağın loş ışığında daha da yoğunlaşıyor, insanlar asılmış turuncu küreler gibi görünüyordu. O loş ışıkta odaya girdiğimde ebeveynler sırlarını itiraf etmenin lüksüyle birbirlerini şımartıyordu.

İçeri girdiğimde ortadaki tezgâhta bir anne, Toby Lanzman, bir servis tabağına ordövrleri hazırlıyordu. Omzundan bir mutfak havlusu sarkıyordu. Spor yaptığı için kol kasları belirgindi. Toby, karım Laurie'nin en yakın arkadaşı ve burada edindiğimiz az sayıdaki sağlam dostlardan biriydi. Beni karımı ararken gördü ve odanın diğer tarafını işaret etti.

"Diğer annelere annelik yapıyor," dedi Toby.

"Şu an hepimize biraz annelik yapabilir."

Homurdanarak ona şaşkın bir bakış atıp yanından ayaldim. Toby beni kışkırtmıştı, tek savunmam taktik olarak geri çekilmek oldu.

Laurie'nin çevresinde bir grup anne vardı. Her zamanki gür ve kabarık saçları gevşek bir topuzla toplanmıştı, üzerinde de kaplumbağa kabuğu şeklinde bir toka vardı. Teselli edercesine bir arkadaşının omzunu okşadı. Arkadaşı da başı okşanan bir kedi gibi Laurie'ye sokuldu.

Yanma gittiğimde Laurie sol kolunu belime dolayarak "Merhaba tatlım," dedi.

"Gitme vakti."

"Andy,buraya geldiğimiz andan beri bunu söylüyorsun."

"Bu doğru değil. Sadece düşünüyorum, söylemiyorum."

"Evet, yüzünden anlaşılıyordu," diyerek içini çekti. "Ayn arabalanda gelmiş olmamız lazımdı."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bir an bana döndü. Gitmek istemiyordu ama herkesin gözü üzerimde olduğu için huzursuz olduğumun da farkındaydı. Ben de çok konuşkan biri değildim -kalabalık odalarda gevezelik yapmak benim tüm enerjimi tüketirdi- ve tüm bunlann yaşanması lazımdı. Diğer her organizasyonda olduğu gibi, burada da ailenin idare edilmesi gerekiyordu.

"Sen git," dedi. "Ben Toby'yle dönerim."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Jacob'ı da götür."

"Emin misin?" diyerek eğildim -Laurie benden kısaydı- ve fısıltıyla "Çünkü kalmayı çok isterim," dedim.

Güldü. "Ben fikrimi değiştirmeden git."

Cenaze evinin kadınları dönüp bakmıştı.

"Haydi, palton üst katta, yatak odasında."

Üst kata çıkınca kendimi uzun bir koridorda buldum. Gürültü birden kesilmişti ve bu beni rahatlatmıştı. Kalabalığın mırıldanmaları hâlâ kulağımda uğulduyordu. Paltomu arıyordum. Ölen çocuğun kız kardeşine ait olduğunu düşündüğüm odadaki yatağın üzerinde bir yığın palto vardı, ama benimki orada değildi.

Yan odanın kapısı kapalıydı. Kapıyı çaldım ve açıp kafamı içeri uzattım.

Oda kasvetliydi. Oradaki tek ışık uzak köşedeki pirinç yer lambasından geliyordu. Ölen çocuğun babası o ışığın altındaki berjer koltukta oturuyordu. Dan Rifkin ufak tefek, temiz yüzlü ve nazik bir adamdı. Her zamanki gibi saçını spreyle şekillendirmişti. Üzerinde, pahalı olduğu her halin-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

den belli olan bir takım elbise vardı. Yakasında, kırık kalbini sembolize eden beş santimetrelik bir yırtık duruyordu; *bu pahalı takım elbiseye yazık olmuş,* diye düşündüm. Loş ışıkta gözleri iyice kısılmıştı ve göz çevrelerinde rakunlann-kine benzer mor halkalar oluşmuştu.

"Merhaba Andy," dedi.

"Affedersin. Paltomu arıyordum. Seni rahatsız etmek istemedim."

"Hayır, gel de otur biraz."

"Rahatsız etmek istemem."

"Lütfen otur. Sana sormak istediğim bir şey var."

Kalbim sıkışmıştı. Cinayetten kurtulup hayatta kalan insanların acıdan kıvranışlarını izlemiştim. İşim beni bunu yapmaya mecbur bırakıyordu. Cinayete kurban gitmiş bir çocuğun ailesi bundan daha kötüsünü yaşıyordu ve bana kalırsa, babalar bunu annelere oranla daha derin yaşıyordu çünkü onlara metin olmaları, "erkek gibi davranmaları" öğretilmişti. Araştırmalara göre, çocuğu öldürülen babalar, cinayeti takip eden birkaç yıl içinde kalp rahatsızlığından ölüyordu. Gerçekte ise acıdan ölüyorlardı. Bazı durumlarda bir savcının böyle bir acıya dayanamayacağını düşündüğü olurdu. Babaların çöküşünü izlememeyi tercih ediyordu. Onun yerine işinin teknik yönlerine odaklanıyordu. Diğerleri gibi o da bunu bir beceri haline getirmişti. Püf noktası acıyı uzakta tutmaktı.

Ama Dan Rifkin ısrarcıydı. Arabalara geçmelerini işaret eden bir trafik polisi gibi kolunu salladı. Başka seçeneğim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kalmayınca kapıyı kapattım ve yanındaki sandalyeye oturdum.

"İçki?" Elinde bir bardak viski duruyordu.

"Hayır."

"Hiç haber var mı Andy?"

"Hayır, korkarım yok."

Kafasını salladı. Gözlerini odanın köşesine çevirdi, hayal kırıklığı yüzünden okunuyordu. "Bu odayı hep sevmişimdir. Düşünmek için buraya gelirim. Bu tür şeyler yaşandığında düşünecek çok şeyi oluyor insanın."Yüzünde ince bir gülümseme belirdi: *Merak etme, ben iyiyim.*

"Bunun doğru olduğuna eminim."

"Anlayamadığım şu: Bu adam bunu neden yaptı?"

"Dan, bunu yapmamalısın..."

"Hayır, beni dinle. Kimsenin elimden tutmasına ihtiyacım yok. Gerçekçi biriyim, hepsi bu. Kafamda sorular var. Detaylara takılmıyorum. Seninle konuştuğumuzda hep detaylardan söz ettik; kanıtlar, dava prosedürleri. Ama ben gerçekçi bir insanım, tamam mı? Ben gerçekçi biriyim ve bazı sorularım var. Diğer sorular."

Koltuğuma gömülüp kaldım. Omuzlarım çökmüştü, daha fazla direnmedim.

"Tamam. Başlayalım: Ben çok *iyi* biriydi. îlki bu. Elbette hiçbir çocuk bunu hak etmez. Bunu biliyorum. Ama Ben gerçekten de iyi bir çocuktu. Çok **iv** idece bir çocuktu. On dört yaşındaydı, Tanrı aşkına! Şimdiye kadar hiç sorun çıkarmamıştı. Hiç. Hiç, hiç, hiç. Peki o zaman neden?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gerekçesi neydi? Öfke, kibir, kıskançlık ya da onun gibi bir gerekçeyi kastetmiyorum çünkü bu olayda sıradan bir gerekçe olamaz; çok anlamsız. Kim Ben'e, küçük bir çocuğa karşı böyle bir öfke besleyebilir ki? Çok anlamsız. Çok mantıksız." Rifkin sağ elinin dört parmağını alnına koydu ve küçük daireler halinde alnında gezdirdi. "Demek istediğim şu: Bu insanları bizden *farklı yapan* ne? Benim de bu tür şeyler hissettiğim oldu; öfke, kibir, kıskançlık... sen de hissetmişsindir, herkes hissetmiştir. Ama biz kalkıp da birini *öldürmedik.* Anlıyor musun? Sen kimseyi öldürmezsin, ama bazıları bunu yapar, yapabilir. Neden?"

"Bilmiyorum."

"Bu konularla ilgili bir fikrin olmalı."

"Hayır, gerçekten yok."

"Ama onlarla konuşuyorsun, tanışıyorsun. Neler söylüyor o katiller?"

"Çoğu pek fazla konuşmaz."

"Hiç sordun mu peki? Bunu neden yaptıklarını değil, ama her şeyden önce bunu nasıl yapabildiklerini."

"Hayır."

"Neden?"

"Çünkü cevap vermezlerdi. Avukatları cevap vermelerini engellerdi."

"Avukatlar!" Başını ellerine götürdü.

"Zaten çoğu nasıl cevap vereceğini de bilmez. Bu felsefik katiller, Chianti şarabı ve bakla hikâyesi* hepsi saçmalık. Bu tür şeyler filmlerde olur. Zaten bu heriflerin kendileri

"Kuzuların Sessizliğinde **Dr. Lecter insan etini Chianti şarabı ve bakla eşliğinde yer. (ç.n.)**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

pislik. Eğer cevap vermek zorunda kalsalardı, muhtemelen korkunç çocukluklarından ya da onun gibi bir şeyden bahsederlerdi. Kendilerini kurban gibi gösterirlerdi. Bilindik hikâye."

Beni cesaretlendirmek istermişçesine başını salladı.

"Dan, söylemeye çalıştığım şu, nedenleri arayarak kendine işkence edemezsin. Hiçbir sebebi yok. Hiçbir mantığı yok. Senin bahsettiğin gibi değil."

Rifkin koltuğunda biraz daha yayıldı ve olan biteni biraz daha düşünmeye ihtiyacı varmışçasına konsantre oldu. Gözleri pırıl pırıldı ama sesi sakin ve kontrollüydü. "Diğer ebeveynler de bu tür sorular soruyor mu?"

"Her şeyi soruyorlar."

"Dava bittikten sonra da onlarla görüşüyor musun? Ebeveynlerle yani?"

"Bazen."

"Demek istediğim, yıllar sonra da."

"Bazen."

"Peki onlar nasıl oluyorlar? İyiler mi?"

"Bazıları iyi."

"Bazıları değil."

"Bunun üstesinden gelenler ne yapıyor? Çözüm yolu ne? Bir formülü olmalı. Strateji ne, ne iyi geliyor? Onların işine yarayan ne olmuş?"

"Yardım alıyorlar. Ailelerine ve etraflarındaki insanlara tutunuyorlar. Hayatta kalan çok insan var ve yaptıkları bu. Seni onlarla görüştürebiliriz. Avukatla konuşmalısın. Uygun

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

olan grubu bulmanda yardımcı olacaktır. Çok faydalı oluyor. Bunu yalnız başaramazsın, anlamalısın. Bunu yaşamış ve atlatmış, senin de neler hissettiğini bilen pek çok insan olduğunu bilmelisin."

"Peki ya diğer anne babalar, atlatamamış olanlar? Onlara ne oldu? Ya o hiç toparlanamayanlar?"

"Sen onlardan biri olmayacaksın."

' "Ya olursam? O zaman bana, bize ne olacak?"

"Bunun olmasına izin vermeyeceğiz. Bunu düşünmeyeceğiz bile."

"Ama bu olur. Olur değil mi? Olur."

"Hayır, sana değil. Beri, bunun senin başına gelmesini istemezdi."

Sessizlik oldu.

"Oğlunu tanıyorum," dedi Rifkin. "Jacob."

"Evet."

"Onu okulda görmüştüm. îyi bir çocuğa benziyordu. İri ve yakışıklı bir çocuk. Onunla gurur duyuyor olmalısın."

"Duyuyorum."

"Sana benziyor galiba."

"Evet, öyle diyorlar."

Derin bir nefes aldı. "Bilirsin, kendimi bir anda Ben'in sınıfındaki çocukları düşünürken buldum. Kendimi oraya ait hissettim. Onların başarılı olduğunu görmek istiyorum, anlıyor musun? Onları büyürken gördüm ve kendimi onlara yakın hissediyorum. Bu tuhaf bir durum mu? Bunu Bene daha yakın olmak istediğim için mi hissediyorum? Bu ço-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

cuklarla o kadar ilgilenmek istememin sebebi bu mu? Çünkü öyle anlaşılıyor değil mi? Tuhaf görünüyor."

"Dan, olayların nasıl göründüğüyle ilgilenme. İnsanlar ne isterse onu düşünsün. Canlan cehenneme. Bunu kafana takma."

Alnını bir süre daha okşadı. Kanlar içinde yere yığılsaydı bile ıstırabı bu kadar gözle görülür olmazdı. Ona yardım etmek istiyordum. Aynı zamanda ondan uzaklaşmak da...

"Eğer bilseydim, dava çözümlenmiş olsaydı, bunun bana yardımı olurdu. Davayı çözdüğünde bana yardım etmiş olacaksın. Çünkü belirsizlik, bu beni tüketiyor. Dava çözüldüğünde bunun yardımı olur, değil mi? Baktığın diğer davalarda, çözümlenmiş olması ebeveynlere yardımcı oldu değil mi?"

"Evet, sanırım öyle."

"Sana baskı yapmak istemiyorum. Öyle anlaşılsın istemiyorum. Sadece bu işin çözülmesinin ve o adamın kim olduğunu bilmenin bana yardımcı olacağına inanıyorum, *tutuklanıp* cezaevine *konunca* tabii. Bunu başaracağını biliyorum. Sana inanıyorum. Yani, *elbette* inanıyorum. Senden hiç şüphem yok, Andy. Sadece bunun işime yarayacağını söylemeye çalışıyorum. Benim, eşimin, herkesin... Sanırım ihtiyacımız olan bu. Bu olayın kapanması. İhtiyacımız olan bu."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

O gece Laurie ve ben yatağa yatıp bir şeyler okuyorduk.

"Okulu bu kadar kısa sürede açtıkları için hata yaptıklarını düşünüyorum hâlâ."

"Laurie, bunu hepimiz yaşıyoruz" Ses tonum sıkkın gibiydi. Bunu ilk kez yaşamıyorum. "Jacob güvende olacak. Onu okula kendimiz götüreceğiz ve kapıya kadar bırakacağız. Her yerde polisler olacak. Okulda, herhangi bir yerde olduğundan daha güvende olacak."

"Daha güvende... Bunu bilemezsin. Nasıl bilebilirsin ki? O adamın kim olduğunu, nerede olduğunu ve bir sonraki hedefinin ne olacağını kimse bilmiyor."

"Okulu bir şekilde açmak zorundalar. Hayat devam ediyor."

"Yanılıyorsun Andy."

"Ne zamana kadar beklemelerini istiyorsun?"

"O adamı yakalayana kadar."

"Bu uzun sürebilir."

"Yani? Olabilecek en kötü şey nedir? Çocuklar birkaç gün okuldan geri kalır. Ne olmuş yani? En azından güvende olurlar."

"Onları hiçbir zaman tam olarak güvende tutamazsın. Dışarıda koskoca bir dünya var. Büyük, tehlikeli bir dünya."

"Pekâlâ, daha güvenli."

Kitabımı çatı gibi yaparak karnımın üzerine koydum. "Laurie, eğer okulu kapalı tutarsan çocuklara yanlış mesaj verirsin. Okul tehlikeli olmamalı. Orası korkmaları gereken

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir yer değil. Onlann ikinci evi. Günün çoğunu geçirdikleri yer. Orada arkadaşlarıyla olmak istiyorlar. Eve tıkılmak ya da öcü gelecek diye yatağın altına saklanmak değil."

"Öcü dediğin kişi onlardan birini çoktan aldı. Bu onu öcü olmaktan öteye götürür."

"Tamam, ama benim ne demek istediğimi anlıyorsun."

"Ne demek istediğini anlıyorum, Andy. Sadece sana hatalı olduğunu söylüyorum. Birinci önceliğimiz çocukları fiziksel olarak güvende tutmak. Sonrasında onlar gidip arkadaşlarıyla vakit geçirebilir ve ne isterse yapabilirler. O adam yakalanana kadar bana çocukların güvende olacağına dair söz veremezsin."

"Garanti mi istiyorsun?"

"Evet."

"Onu yakalayacağız," dedim. "Sana bunun garantisini veriyorum."

"Ne zaman?"

"Çok yakında."

"Emin misin?"

"Umuyorum. Katilleri hep yakalarız."

"Her zaman değil. Karısını öldüren ve onu battaniyeye sarıp Saab'ın arkasına koyan adamı hatırlıyor musun?"

"O adamı *yakaladık.* Neredeyse her seferinde suçluları yakalarız. Bu adamı da yakalayacağız, sana söz veriyorum."

"Ya yanılıyorsan?"

"Eğer yanılıyorsam bununla ilgili bana istediğini söyleyebilirsin."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Hayır, yani yanılıyorsan ve başka çocuklar da zarar görürse?"

"Bu olmayacak Laurie."

Kaşlarını çatıp tartışmaktan vazgeçti. "Seninle tartışılmıyor. Bunu yapmak boşa kürek çekmek gibi."

"Tartışmıyoruz, konuşuyoruz."

"Sen bir avukatsın ve aradaki farkı bilmiyorsun. Ben tartışıyorum."

"Laurie, ne dememi bekliyorsun?"

"Hiçbir şey demeni beklemiyorum. Dinlemeni istiyorum sadece. Biliyorsun ki emin olmak ile haklı olmak aynı şey değil. Düşünsene, oğlumuzu tehlikeye atıyor olabiliriz." Parmağını şakağıma koydu ve döndürdü. Yan şakacı, yarı kızgın bir hareketti. "Düşün."

Döndü ve kitabını komodininin üzerindeki diğer kitapların üzerine bıraktı. Ardından sırtı bana dönük şekilde kıvrıldı, çocuk gibiydi.

"Gel," dedim. "Yaslan."

Birkaç hareketle yanaştı ve sırtını bana dayadı. Biraz sıcaklık, güç ya da ihtiyacı olan her neyse onu hissedene kadar. Kolunu okşadım.

"Her şey düzelecek."

Homurdandı.

"Barışma seksi de mi konu dışı?"

"Kavga ettiğimizi bilmiyordum."

"Ben değil, sen ediyordun. Ama sorun yok, seni affediyorum."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Ha ha. Üzgün olduğunu söylersen belki."

"Üzgünüm."

"Sesin hiç üzgün gelmiyor ama."

"Gerçekten çok üzgünüm. Gerçekten."

"Şimdi hatalı olduğunu söyle."

"Hatalı mı?"

"Hatalı olduğunu söyle. Sevişmek istiyor musun, istemiyor musun?"

"Hımm. Emin olmak için soruyorum: Hatalı olduğumu söyleyeceğim ve bunun karşılığında güzel bir kadınla tutkuyla sevişeceğim."

"Tutkuyla demedim. Her zamanki gibi."

"Tamam o zaman. Hatalı olduğumu söyleyeceğim ve güzel bir kadın benimle sevişecek; tutkudan tamamen uzak ama oldukça iyi bir teknikle. Bu mudur?"

"Oldukça iyi bir teknikle mi?"

"Olağanüstü bir teknikle."

"Evet avukat, budur."

Truman'ın McCullogh biyografisini komodinimin üzerinde duran dergilerin üstüne bıraktım ve ışığı söndürdüm. "Unut gitsin. Hatalı değilim."

"Sorun değil. Zaten güzel olduğumu söyledin ve ben kazandım."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

3 - Okula Dönüş

Ertesi sabah erken saatte, karanlıkta Jacob'un odasından bir inleme yükseldi. Bir hışımla yatakta doğruldum ve kendime bile gelemeden kalktım. Sendeleye sendeleye yatak odasının karanlığından çıktım, ağarmaya başlayan günün griliğine bürünmüş koridordan geçtim ve yeniden oğlumun odasının karanlığına girdim.

Odanın lambasını açtım. Jacob'un odası kocaman spor ayakkabılar, üzeri çıkartmalarla dolu bir MacBook, bir iPod, okul kitapları, romanlar, eski beyzbol kartlarıyla dolu ayakkabı kutuları ve karikatür kitaplarıyla darmadağındı. Bir köşede eski bir televizyona bağlanmış Xbox duruyordu. Xbox cd'leri ve kutuları hemen yanı başına dizilmişti, çoğu savaş oyunuydu. Kirli çamaşırlar da vardı elbette ama Laurie tarafından katlanmış iki raf dolusu temiz giysi de vardı. Jacob bunları çekmecelere yerleştirmeyi tercih etmiyordu, çünkü o kıyafet yığınından temiz olanı seçmek ona daha kolay geliyordu. Alçak kitaplığın üzerinde Jacob'un gençler futbol takımında oynarken kazandığı kupalar vardı. Şahane bir sporcu değildi, ama o yaşlarda her çocuk kupa kazanırdı ve o zamandan beri bunu hiç ilerletmemişti. Küçük heykeller

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

orada dini sembollermiş gibi diziliydi, sanki görünmezlermiş gibi. Duvarda 1970'lerden kalma eski bir Uzakdoğu film posteri asılıydı: *Ölümün Beş Parmağı.* Posterde karate kıyafeti giymiş bir adam manikürlü elini yumruk yapmış, tuğla bir duvara vuruyordu. (Bir Savaş Sanatları Şaheseri! Ardı ardına gelen inanılmaz hücumları GÖRÜN! Çelik elin yasak ritüeli önünde KENDİNİZDEN GEÇİN! Savaş sanatının kötü kalpli savaş tanrılarını dize getiren bu genç savaşçıyı ALKIŞLAYIN!) Odanın dağınıklığı o kadar ileri boyutlarda ve kalıcıydı ki, Laurie ve ben onu odasını toplamaya ikna etmeye çalışmayı çoktan bırakmıştık, hatta artık fark etmiyorduk bile. Laurie'nin bu dağınıklığın Jacob'un iç dünyasının bir yansıması olduğuna dair bir teorisi vardı -onun kaotik odasına girmek, ergen zihninin karmaşıklığına girmekle aynı şeydi- bu sebeple onu eleştirmek aptalcaydı. Bana inanın, bir psikiyatrın kızıyla evlenirseniz böyle oluyor. Bana sorarsanız orası sadece dağınık bir odaydı ve her girişimde beni çileden çıkarıyordu.

Jacob yatağın kenarında yan yatmıştı, hareketsizdi. Başı geriye doğru kıvrılmıştı ve ağzı uluyan bir kurt gibi açıktı. Horlamıyordu ama nefesi hırıltılıydı; soğukalgınlığıyla savaşıyordu. Hırıltılı nefeslerin arasında şöyle sayıkladı: "//... *h... hayır, hayır.""*

"Jacob," diye fısıldadım. Başını okşamak üzere yaklaştım. "Jake!"

Tekrar bağırdı. Gözkapaklarının arkasında gözlerinin fırıl fırıl döndüğünü görebiliyordum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Dışarıdan vagon sesleri geliyordu. Riverside hattındaki ilk tren olmalıydı; her sabah 06.05'te geçerdi.

"Sadece rüya," dedim ona.

Oğlumu bu şekilde rahatlatıyor olmanın keyfini yaşamıştım. Bu durum ebeveynlerin bayıldığı o nostaljik hatıralardan birini gözümün önüne getirdi. Oğlumuz Jake üç ya da dört yaşındayken her akşam yatarken yaptığımız bir şey vardı: Ben, "Jacob'u kim seviyor?" diye sorardım, o da "Babam seviyor," diye cevap verirdi. Her akşam yatmadan önce birbirimize söylediğimiz son şey buydu. Ama Jake'in hiçbir zaman buna ikna edilmeye ihtiyacı olmamıştı. Babasının bir gün ortadan kaybolacağını hiçbir zaman düşünmemişti, onun babası asla bir yere gitmezdi. Bu küçük soru-cevaba ihtiyacı olan bendim. Ben küçük bir çocukken babam pek yanımda değildi. Onu çok az tanıyordum. Kendi çocuklarıma bunu yapmamaya söz verdim; onlar babasızlığın ne olduğunu bilmeyeceklerdi. Jake'in birkaç yıl içinde beni bırakacak olması çok tuhaf geliyordu. Üniversiteye gidecek ve benim bir baba olarak her gün yaptığım işler bitecekti. Onu gitgide daha az görecektim ve sonunda ilişkimiz tatiller ve yazın yapacağı hafta sonu ziyaretlerinden ibaret olacaktı. Bunu hayal bile edemiyordum. Jacob'un babası olmadan ben neydim ki?

Bu şartlar altında kaçınılmaz olan diğer bir düşünce de şuydu: Dan Rifkin oğlunu benim koruduğumdan daha az korumadı ve oğluna veda etmeye en az benim kadar hazırlıksız olduğuna şüphe yoktu. Ama benim oğlum sıcak yatağında

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

uyurken, onun oğlu adli tıp morgunda yatıyordu, hem de kötü şans dışında aralarında hiçbir fark olmadığı halde. ***Bu*** *düşünceden utansam da, Tanrı 'ya şükrettim. Ölen çocuk benim oğlum olmadığı için Tanrı 'ya şükrettim.* Onu kaybedersem yaşayabileceğimi sanmıyordum.

Yatağın yanına diz çöküp Jacob'a sarıldım ve başımı onunkinin üzerine koydum. Bu defa da şunu hatırladım: Jake küçük bir çocukken her sabah uyandığında parmak uçlarına basarak koridordan geçer ve doğruca bizim yatağımıza girerdi. Şimdi kollarımın arasındaki çocuk kocaman, kemikli ve iriydi. Koyu, kıvırcık saçları ve sağlıklı cildiyle yakışıklı bir çocuktu. On dört yaşındaydı. Eğer uyanık olsaydı ona bu şekilde sarılmama izin vermeyeceğinden emindim. Son birkaç yıldır suratsız, aksi ve çekilmesi zor biri olmuştu. Bazen evde bir yabancı yaşıyor gibi hissediyordum, saldırgan bir yabancı. Laurie buna tipik ergen davranışı diyordu. Farklı kimliklere bürünüyor ve çocukluktan uzaklaşma^ çalışıyordu.

Dokunuşumun gerçekten Jacob'u sakinleştirmiş ve gördüğü kötü rüya her neyse ondan uzaklaştırmış olmasına şaşırmıştım. Derin bir nefes alıp sırtüstü döndü. Nefesi rahatlamıştı ve benim uyuduğumdan bile daha derin bir uykuya daldı. (Elli bir yaşında olan ben, nasıl uyunduğunu unutmuş gibiydim. Gecede birkaç kez uyanıyordum ve toplamda dört ya da beş saatten fazla uyuyamıyordum.) Onu rahatlatmış olma fikri beni mutlu etti, ama bunu kim biliyordu? Belki o bile orada olduğumun farkında değildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

O sabah üçümüz de biraz gergindik. McCormick Okulu'nun cinayetten birkaç gün soma yeniden açılıyor olması hepimizi biraz huzursuz etmişti. Her zaman yaptığımız şeyleri yaptık -duş almak, kahve içip çörek yemek, e-postalara bakmak, maç skorunu öğrenmek ve haber izlemek- ama gergin ve çekingendik. Hepimiz altı buçukta ayaktaydık, ama oyalandığımız için geç kalacaktık ve bunun tek sebebi tedirginliğimizdi.

Özellikle Laurie çok gergindi. Sanırım sadece Jacob için korkmuyordu, hâlâ cinayetin etkisindeydi, tıpkı her sağlıklı insanın bunu ilk kez yaşadığında olduğu gibi. Bir savcıyla evli olmanın onu bu fikre civarda yaşayan herkesten daha çok hazırlamış olmasını bekleyebilirsiniz. Önceki gece bana taş kalpli ve ruhsuz olduğumu söylemek yerine hayatın devam ettiğini idrak etmiş olmalıydı aslında. En adi suç bile sonunda mahkeme dosyalarına düşen bir malzeme haline geliyordu; bir tomar kâğıt, birkaç belge, terleyen ve kekeleyen bir düzine tanık. Dünya akıp gidiyordu, neden akmasın ki? İnsanlar ölüyor, bazıları da şiddet yüzünden; evet trajik, ama bazı durumlarda bu şoku azaltıyor, an azından yaşlı bir savcı için. Laurie bu döngüyü pek çok kez görmüştü, olan biteni omzumun üzerinden izlemişti, ama hayatını tehdit eden şiddet onu fazlasıyla hırpalamıştı. Bu onun her hareketini ve duruşunu, ses tonunu bile etkilemişti. Sakinliğini korumaya ve kendini koyvermemeye çalışıyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Jacob, MacBook'una bakıyor ve sessizce mikrodalga fırında ısıtılmış çöreğini yiyordu. Laurie onu koniibturrr.aya çalışıyor, ama o her zamanki gibi oralı olmuyordu.

"Okula geri döndüğün için ne hissediyorsun. Jacob"

"Bilmiyorum."

"Gergin misin? Üzgün müsün? Nasıl hissediyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Nasıl bilmezsin? İnsan nasıl hissettiğini bilmez mi?"

"Anne, şu anda konuşmak istemiyorum."

Bu, anne babasını umursamamak yerine ona nezaketen söylemesini öğrettiğimiz bir cümleydi. Ama bu kez, "Şu anda konuşmak istemiyorum" cümlesini o kadar çok tekrarlamış ve robot gibi söylemişti ki, nezaketten eser kalmamıştı.

"Jacob, bana sadece iyi olduğunu söyle, ben de meraklanmayı bırakayım, olur mu?"

"Söyledim ya. Konuşmak istemiyorum."

Laurie bana sinirli bir bakış attı.

"Jake, annen sana bir soru sordu. Cevap versen ölmezsin."

"iyiyim."

"Sanırım annen olaya biraz daha detaylı bakıyor."

"Baba, sadece..." dikkatini yeniden bilgisayara çevirmişti.

Laurie'ye döndüm. "Çocuk iyi olduğunu söylüyor."

"Onu duydum, teşekkürler."

"Üzülme annecik, her şey yolunda."

"Peki ya sen kocacığım?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Ben *iyiyim.* Şimdi konuşmak istemiyorum."

Jacob bana suratını ekşiterek baktı.

Laurie isteksizce gülümsedi. "Buradaki işleri yoluna sokmak ve konuşmak için bir kız çocuğuna ihtiyacım var. İki ihtiyarla yaşıyor gibiyim."

"Senin ihtiyacın olan bir eş."

"Bunu ben de düşünmüyor değilim."

Jacob'u okula beraber bıraktık. Çoğu aile de aynı şeyi yaptı, saat sekizde okul bahçesi karnaval alanı gibiydi. Ön tarafta trafik biraz sıkışmıştı, Honda minivanlar, aile arabaları, cipler... Üzerleri kutu ve antenlerle donanmış televizyon kanalı minibüsleri de vardı. Polis bariyerleri ana girişi iki taraftan da çevrelemişti. Bir Newton polisi okulun girişinde, diğeri de araçta bekliyordu. Çocuklar bu engelleri aşarak, kiminin de altından geçerek okula girdi. Anne babalar yan yola dizildi ya da çocuklarına okul kapısına kadar eşlik etti.

Minivanımızı bir blok ötedeki sokağa park ettim ve arabada oturup olup bitene bakmaya başladık.

"Yok artık," diye söylendi Jacob.

Laurie de "Yok artık," diyerek ona katıldı.

"Bu çok vahşice," dedi Jacob.

Laurie'nin eli ayağı tutmuyordu. Sol kolu koltuğun kolçağından sarkmıştı, uzun parmakları ve bakımlı tırnakları vardı. Elleri her zaman güzel ve bakımlıydı; annemin tombul, temizlikçi kadın elleri Laurie'ninkiler yanında köpek patisi gibi kalıyordu. Eline dokunmak için uzandım ve par-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

inaklarımı tek bir yumruk yapmak istercesine onunkilerin arasından geçirdim. Onun elinin benimkinin içindeki görüntüsü beni duygulandırıyordu. Ona cesaret verici bir bakış atıp elini salladım. Bu, benim için isterik bir duygu patlamasıydı, Laurie de teşekkür etmek istercesine elimi sıktı. Kafasını yine güneşliğe doğru çevirdi. Siyah saçlarına griler düşmeye başlamıştı. Gözlerinin ve dudaklarının kenarlarında belli belirsiz çizgiler vardı. Ama karşıdan bakıldığında genç bir kadın gibi görünüyordu.

"Ne oldu?"

"Bir şey olmadı."

"Beni izliyorsun."

"Karımsın ve buna iznim var."

"Kural bu mu?"

"Evet. İzlerim, arzu dolu bakarım, şehvetle bakarım, nasıl istersem. Bana güven, ben avukatım."

İyi bir evlilik hatıralarla dolu uzun bir kuyruğu da peşinde sürükler. En ufak bir kelime ya da mimik, bir ses tonu bir anda çok fazla anıyı akla getirir. Laurie ve ben, lisede birbirimize çılgınca âşık olduğumuzdan beri, yani otuz küsur yıldır böyle flört ediyorduk. Elbette ki artık durum daha farklıydı. Elli bir yaşında, aşk daha sessiz bir deneyimdi. Onca zaman beraberce akıp geçmişti. Ama ikimiz de her şeyin nasıl başladığını, hatta şimdi bile, bu yaşımızda, o ışıl ışıl parlayan kızı hatırladığımda, hâlâ ilk aşkın heyecanını, kalbimin derinliklerinde yandığını hissediyordum.

Okula beraber yürürdük, okul binasının olduğu tepeye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

çıkan yokuşta hep birlikteydik.

Jacob ikimizin arasından kafasını uzattı. Soluk kahverengi bir kapüşonlu montu, bol bir kot pantolonu ve Adidas Superstar spor ayakkabıları vardı. Sırt çantası sağ omzundan sarkıyordu. Saçları biraz uzundu. Bir kısmı kulaklarının üzerine düşerken, ön tarafında da bir tutam kaşlarının üzerine düşüyordu. Daha cesur bir çocuk bu görünüşü daha da ileri taşıyıp asi bir tavır takınabilirdi, ama o çocuk Jacob değildi. Riske atabileceği tek şey oraya ait olmayı reddetmekti. Yüzünde endişeli, küçük bir gülümseme vardı. Tüm bu heyecandan keyif alıyor gibiydi; her şey bir yana, bu durum sekizinci sınıfın sıkıcılığını alıp götürmüştü.

Okulun önündeki kaldırıma geldiğimizde, üç genç anneden oluşan bir grubun arasında bulduk kendimizi. Üçünün de çocuğu Jacob'la aynı sınıftaydı. İçlerinde en güçlü ve girişken olanı, tartışmasız lider, Rifkinlerdeki şiva sırasında da gördüğüm Toby Lanzman'dı. Üzerinde pırıltılı siyah bir eşofman altı, dar bir tişört ve saçını atkuyruğu şeklinde arkasındaki deliğinden çıkardığı bir beyzbol şapkası vardı. Toby bir spor bağımlısıydı. Bir atletin sıkı vücuduna ve yağsız yüzüne sahipti. Okuldaki babalar arasında onun kaslı vücudu hem heyecan verici hem de korkutucuydu. Mesela ben, onun oradaki bir düzine ebeveyne bedel olduğunu düşünüyordum. Kriz anında yanınızda isteyeceğiniz türden bir arkadaştı. İnsanın yanında olabilenlerdendi.

Eğer Toby anneler grubunun kaptanıysa, Laurie de bu grubun duygusal merkezindcydi; kalbi de, beyni de. Lau-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rie'ye herkes güvenirdi. Bir şeyler ters gittiğinde, içlerinden biri işini kaybettiğinde, kocası serserilik yaptığında ya da çocuğu okulda sorun yaşadığında ilk aradıkları Laurie oluyordu. Laurie'de beni etkileyen ne varsa onları da etkilemişti şüphesiz; düşünceli, anlayışlı bir sıcaklık. Duygusal anlarda anlaşılmaz bir hal içinde oluyordum ve bu kadınlar benim romantik rakiplerimdi. Sanki Laurie ve beni bağlayan şeyin aynısını istiyorlardı (beğenme, aşk). Kısacası, onları öyle bir araya toplanmış gördüğümde, Toby'nin sert baba rolü ile Laurie'nin iyi kalpli anne rolünü kıskanmamak mümkün değildi.

Toby bizi kaldırımda küçük bir çember halinde topladı ve her birimizi benim çok da uygun bulmadığım bir protokol halinde selamladı: Laurie'ye sarıldı, beni yanağımdan öptü -*sesi* kulağımda çınladı- ve Jacob'a da basit bir merhaba dedi. "Tüm bu olan biten korkunç, değil mi?" diyerek içini çekti.

"Şoktayım," dedi Laurie. Arkadaşlarının arasında olmak onu rahatlatmış gibiydi.

"Ben bu sürece dahil olamayacağım. Ne düşüneceğimi bilmiyorum." Yüz ifadesi, şaşırmıştan çok stresli gibiydi. Olanlara bir anlam veremiyordu.

"Peki ya sen Jacob?" diye sordu Toby, aralarındaki yaş farkını önemsemeden. "Nasılsın?"

Jacob omuz silkti. "İyiyim."

"Okula geri dönmeye hazır mısın?"

Daha şiddetli bir omuz silkmeyle bu soruyu geçiştirdi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

-omuzlarını daha yükseğe kaldırdı ve hızla düşürdü- küçük görüldüğünün farkında olduğunu göstermek ister gibiydi.

"Gitsek iyi olur Jake, geç kalacaksın. Daha güvenlik kontrolünden geçeceksin," dedim.

"Evet, tamam," deyip gözlerini devirdi, sanki çocukların güvenliğini düşünmenin erişkinlerin bitmek bilmeyen aptallıklarının bir göstergesi olduğunu söylemeye çalışır gibiydi. Saatin geç olduğunun farkında değiller miydi?

"Haydi git," dedim gülümseyerek.

Toby yapmacık bir gülümsemeyle "Silahın da, sivri objen de yok değil mi?" dedi. Okul müdürünün gönderdiği yeni güvenlik önlemlerini anlatan e-postadaki direktiflerden alıntı yapmıştı.

Jacob sırt çantasını omzunda tekrar düzelterek, "Sadece kitap var," dedi.

"Tamam o zaman. Haydi git ve bir şeyler öğren."

Jacob iyi niyetle gülümseyen büyüklere el salladı. Ardından polis bariyerlerini geçti ve okul kapısına doğru dalga dalga giden öğrencilerin arasına katıldı.

O gidince grup sahte bir neşeye büründü. Üzerlerine yaşadıkları üzüntünün ağırlığı çökmüştü.

Toby bile kuşatılmış gibi konuşuyordu. "Dan ve Jon Rifkin'e ulaşan var mı?"

"Sanmam," dedi Laurie.

"Onları aramalıyız, yani bunu yapmak zorundayız."

"Zavallı aile. Hayal bile edemiyorum."

"Kimsenin onlara ne söylenmesi gerektiğini bildiğini

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

sanmıyorum." Bunu söyleyen, gruptaki iş kıyafetli tek kadın olan Susan Frank'ti. Üzerinde gri renkli, yünlü kumaştan avukat tayyörü vardı. "Yani ne söyleyebilirsin ki? Hakikaten, bu olanlardan sonra kalkıp birine ne denebilir ki? Bu, nasıl desem, kahredici."

Laurie "Hiçbir şey söylenemez," diyerek ona katıldı. "Onlara kendilerini iyi hissettirmek için söylenecek hiçbir şey yok. Ama söylenecek şeyler değil, onların yanında olmak asıl önemli olan."

"Sadece, onları düşündüğünüzü hissettirin," dedi Toby. "Hepimizin yapabileceği bu, onları düşündüğümüzü hissettirmek."

Oradaki son kadın Wendy Seligman "Ne düşünüyorsun Andy? Bunu yapmak zorundayız, değil mi? Bunun gibi bir şeyden sonra ailelerle konuşmalıyız."

"Ben çoğunlukla bir şey söylemem. Davaya odaklanırım. Başka hiçbir şey konuşmam. Öte yandan, zaten yapabileceğim başka bir şey de yok."

Wendy kafasını salladı, hayal kırıklığına uğramıştı. Benim de tahammül edilmesi gereken, evliliklerin zoraki ikinci kısmı olan sıkıcı kocalardan biri olduğumu düşünüyordu. Ama kadınların oynadığı birbirinden farklı üç rol olan eş, anne ve kendi olma rollerinin her birinin altından başarıyla kalkan Laurie'ye saygı duyardı. Eğer ben Laurie'ye çekici geliyorsam, Wendy'ye göre benim kimseyle paylaşmadığım gizli bir yanım olmalıydı; belki de onun konuşmaya bile değmeyecek bir sersem olduğunu düşünüyordum.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Wendy boşanmıştı. Kendi küçük gruplarındaki boşanmış ya da dul tek anneydi ve diğerlerinin onun kusurlarını bulmaya çalıştıklarını düşünmeye meyilliydi.

Toby havayı yumuşatmaya çalıştı. "Biliyorsunuz ki bunca yıldır çocuklarımızı oyuncak silahlardan, şiddet içerikli televizyon programlarından ve video oyunlarından uzak tutmaya çalıştık. Bob ve ben, gerçek silaha benzediği sürece, onlara su tabancası dahi almadık. O zaman bile onlara tabanca değil sıçratıcı ya da onun gibi bir isim verdik, çocukların bilmeyeceği türden bir isim. Ama şimdi bu oldu. Bu biraz şey gibi..." Komik bir öfkeyle ellerini iki yana açtı.

Ama şaka bir işe yaramadı.

Wendy Toby'yi dinliyor görünmek için "Bu çok ironik," dedi.

"Öyle," diyerek içini çekti Susan, o da Toby'ye hak vermişti.

Laurie, "Sanırım anne babalar olarak yapmamız gereken şeyleri abartıyoruz. Çocuk sizin çocuğunuz. Ne verirseniz verin."

"Yani çocuklarıma lanet olası su tabancası alabilirdim, öyle mi?"

"Belki de. Jacob'a gelince, bilemiyorum. Bazen yaptığımız ya da endişe duyduğumuz şeylerin gerçekten bir anlamı olup olmadığını merak ediyorum. O her zaman şimdi neyse oydu, sadece daha küçüktü. Hepimizin çocuğu için aynı şey geçerli. Hiçbiri küçükken olduklarından çok daha farklı değil aslında."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Evet, ama bizim anne babalık tarzımız da değişmiyor. Yani belki de aynı şeyleri öğretip duruyoruz."

Wendy: "Benim bir tarzımız yok. Ben sadece olup bitene ayak uyduruyorum."

"Ben de. Hepimiz öyle. Laurie hariç. Lauire senin bir tarzın olabilir. Toby senin de," dedi Susan.

"Yok!"

"Evet var! Bununla ilgili kitaplar bile okuyorsundur sen."

"Hayır." Laurie ellerini havaya kaldırdı: *Ben masumum.* "Zaten asıl konu, çocuklarımızı şu ya da bu şekilde yönlendirebileceğimizi düşünerek kendimizi şımartmamız. Çoğunlukla fiziksel açıdan."

Kadınlar birbirilerine baktı. Belki Jacob onların çocukları gibi değildi.

Wendy, "İçinizde Ben'i tanıyan var mı?" diye sordu. Cinayete kurban giden Ben Rifkin'i kastediyordu. Onu tanımıyorlardı ve ismiyle hitap etme mevzusu da onu evlat gibi görme çabasındandı.

Toby: "Hayır. Dylan'la arkadaş değillerdi. Ben, spor ya da herhangi bir şeyle uğraşmıyordu."

Susan: "Birkaç kez Max'in dersine girdiğinde onu görmüştüm. İyi bir çocuğa benziyordu ama kim bilebilir ki?"

Toby: "Bu çocukların kendilerine ait birer hayatı var. Eminim kendi sırlan da vardır."

Laurie: "Tıpkı bizim gibi. Biz de onların yaşındayken öyleydik."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Toby: "Ben iyi bir kızdım. Onların yaşındayken ailemi hiç üzmedim."

Laurie: "Ben de iyi bir kızdım."

Araya girip "O kadar da iyi değildin," diyerek konuşmayı böldüm.

"Seninle tanışana kadar öyleydim. Beni sen bozdun."

"Ben mi? Bununla gurur duyarım. Bunu özgeçmişime eklemeliyim."

Ölen çocuğun adının geçmesinin hemen ardından bu tür bir şakalaşma çok uygunsuz kaçtı ve duygusal hassasiyetleri benimkinden çok daha fazla olan kadınların önünde kendimi biraz utanmış hissettim.

Wendy, "Tanrım, zavallı insanlar, zavallı insanlar," diye bir çıkış yapana kadar ortam sessizleşti. "O bir anne! Biz burada durmuş 'Hayat devam ediyor, okula dönün' diyoruz ama onun minik oğlu asla geri dönemeyecek." Wendy'nin gözleri dolmuştu. *Asıl ürkütücü olan şu; bir gün, senin hatan olmasa da...*

Toby arkadaşına sarılmak üzere yaklaştı; Laurie ile Susan da Wendy'nin sırtını sıvazladı.

Bense birkaç dakika orada hissiz, ama iyi niyetli bir ifadeyle -yüzümde, gözlerime de yansıyan hafif bir gülümsemeyle- bekledim. İşler daha ağlamaklı bir hal almadan okul girişindeki güvenlik istasyonuna gitmek üzere izin istedim. Wendy'nin tanımadığı bir çocuğa hissettiği bu acının derinliğini çok anlamadığım için bunu kadınların duygusal kırılganlığına bağlayıp geçtim. Aynı zamanda Wendy benim

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

önceki gece söylediğim ve Laurie'yle aramda henüz çözümlenmiş olan gerginliği başlatan cümleyi de tekrar ediyordu: "Hayat devam ediyor." Sonuç olarak, oradan uzaklaşmak için en iyi andı.

Okulun girişine kurulmuş olan güvenlik istasyonuna gitmek üzere yola koyuldum. Orada paltoların ve sırt çantalarının elle arandığı, iki kadın ve iki erkek Newton polisinin metal detektörlerini her çocuğun üzerinde gezdirdiği bir alan oluşturmuşlardı. Jake haklıydı, tüm bunlar çok saçmaydı. Çocuklardan birinin okula silahla geleceğini ya da bunun okuldan biriyle ilgisi olduğunu düşünmelerinin bir sebebi olamazdı. Ceset bile okul yakınlarında bulunmamıştı. Bunun sadece paniklemiş birkaç ailenin işi olduğunu düşündüm.

Oraya vardığımda, her öğrenciyi belli bir noktada arayarak yaptıkları bir Kabuki* gösterisi izliyor gibi oldum. Genç bir kız gittikçe yükselen bir ses tonuyla polislerden biriyle konuşuyordu, aynı anda diğer polis de bir kulüp girişinde duruyormuşçasına elindeki metal detektörlü kızın göğüs hizasında ve kollarında gezdiriyordu. Anlaşıldığı üzere sorun kızın üzerinde "F-C-U-K" yazan kazağıydı. Polis bu yazıyı kışkırtıcı bulmuş ve okul güvenlik kurallarına göre bunun yasak olduğuna karar vermişti. Kız bu kısaltmanın her alışveriş merkezinde bulunan bir markaya ait olduğunu ve bunun "kötü bir sözcük" olmadığını açıklamaya çalışıyor, aynı zamanda bu pahalı kazağının geçerli bir se-

Müzik ve dans eşliğinde gerçekleştirilen geleneksel Japon tiyatrosu, (ç.n.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bebi yokken polis tarafından çöpe atılmasına razı olmuyordu. Bir orta yol bulamıyorlardı.

Kızın rakibi olan polisin kambur bir duruşu vardı. Boynu öne eğik olduğu için kafası vücudunun önünde duruyordu ve bu da onu akbabaya benzetiyordu. Beni görüp de doğrulduğu an kafasını geri çektiği için çenesinin altındaki deri katlandı.

"Her şey yolunda mı?" diye sordum polise.

"Evet efendim."

Evet efendim. Askeri yapmacıklığın polis departmanına sirayet etmesinden nefret ediyordum; hatta o tanklardan ve emir komuta zincirinden de. "Rahat," dedim şakayla karışık, ama polis hâlâ başı önünde, ayaklarına bakar halde duruyordu.

Yedinci ya da sekizinci sınıfta olduğunu düşündüğüm kıza "Merhaba," dedim. Jacob'un sınıf arkadaşlarından biri miydi, hatırlayamadım, ama olabilirdi.

"Merhaba."

"Sorun nedir? Belki ben yardımcı olabilirim."

"Jacob Barber'ın babasısınız, değil mi?"

"Doğru."

"Polis gibi bir şey değil miydiniz siz?"

"Bölge savaşıyım. Sen kimsin?"

"Saran"

"Saran. Peki Sarah. Sorun nedir?"

Kız duraksadı, emin olamadı. Sonra birden konuşmaya başladı: "Ben sadece polis memuruna kazağımı almak zo-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

runda olmadığını, onu dolabıma koyabileceğimi ya da tersini çevirip giyebileceğimi anlatmaya çalışıyordum. Kimse görmeyecek olsa bile bundan hoşlanmadı, ayrıca burada kötü bir şey yok ki, sadece bir sözcük. Tüm bu olanlar..." Son sözcüğü kendine sakladı; aptalca.

"Kuralları ben koymuyorum," diye bir açıklama yaptı polis.

"Kurallarda hiçbir şey demiyor! Benim derdim de bu! Kurallarda onun dediği gibi bir şey demiyor! Ona zaten kazağı çıkarıp dolaba koyacağımı söyledim. Bunu söyledim! Bunu milyonlarca kez dedim ama beni dinlemedi. Bu hiç adil değil."

Kız ağlamak üzereydi. Aklıma az önce yanından ayrıldığım yetişkin kadın geldi. Tanrım, bunlardan kaçış yoktu.

"Pekâlâ," dedim polise, "sanırım bu kazağı dolabına oysa sorun olmayacak, değil mi? Bunun bir zararı olacağını düşünmüyorum. Sorumluluğu ben alıyorum."

"Patron sizsiniz. Nasıl isterseniz öyle olsun."

Polisin de içini rahatlatmak için kıza dönüp "Yarın da kazağı evde bırakırsın belki," dedim. Sonra ona göz kırptım. Eşyalarını topladı ve koridorda hızla kayboldu.

Polisin yanında durdum, omuz omuzaydık. Beraberce yolun karşısına doğru kafamızı çevirip okul kapısına baktık.

Devriye gibiydik.

"Sen doğru olanı yaptın," dedim. "Belki de burnumu sokmamam gerekirdi."

Bu bir saçmalıktı elbette, her iki cümle de. Polisin de

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bunun bir saçmalık olduğunu bildiğine emindim. Ama ne yapabilirdi ki? Aynı emir komuta zinciri şimdi onun ucuz takım elbiseler içindeki, polisin işinin ne kadar zor olduğunu bilmeyen ve manastırdaki rahibeler gibi mahkeme salonlarına hapsolan bölge savcılarının dava dosyalarındaki polis raporlarında, polislerin işinin ne kadar az olduğunu belirten geri zekâlı bir avukata boyun eğmesine sebep oluyordu. *Püf!*

"Önemli değil," diye cevap verdi polis.

Önemli değildi. Ama yine de orada bir süre durdum, kimin takımında olduğumdan emin olması için onunla kaldım.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

4 - Kafa Ütüleyici

Bölge başsavcısının ofisinin bulunduğu Middlesex Bölge Mahkemesi tartışmasız çirkin bir binaydı. 1960'lardan kalma, on altı katlı, çeşitli dikdörtgen şekillerle kaplanmış betonarme dış yüzey, düz beton bir yol, yumurta sepeti gibi ızgaralar, ince uzun pencereler. Sanki mimar, bu yeri mümkün olduğunca zalimleştirmek için kıvrımlı hatlardan ve binayı daha sıcak gösterecek detaylardan kaçınmış gibiydi. İçeride de durum pek farklı değildi. İç mekân havasız, sararmış ve kasvetliydi. Çoğu ofisin penceresi yoktu; binanın masif blok hali onları mezarın içine tıkmış gibiydi. Modern tarzdaki mahkeme salonları da penceresizdi. Salonun atmosferini günlük hayattan uzak tutarak izole bir ortam yaratmak ve hukukun büyük, sonsuz tiyatro gösterisine uygun mekân sağlamak için mahkeme salonlarını penceresiz yapmak bilindik bir mimari stratejiydi. Burada rahatsız edilmezlerdi; binada koca bir günü gökyüzünü ve ışığı görmeden geçirebilirdiniz. Daha da kötüsü bu mahkeme "hasta bina" olarak bilinirdi. Asansör şartlan asbestle kaplıydı ve ne zaman bir asansör kapısı açılsa, bina zehirli parçacık bulutu kusardı. Çok yakında tüm bu köhnelik son bulacaktı. Ama şimdilik,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

içerideki avukatlar ve dedektifler için bu eskilik sorun teşkil etmiyordu. Yerel hükümetin gerçek işleri genellikle bu tür keyifsiz binalarda halledilirdi. Bir süre sonra zaten alışırdınız.

Çoğu sabah saat yedi buçuk ya da sekiz gibi, telefonlar gelmeye başlamadan -ilk telefon dokuz buçukta gelirdi— masamda olurdum. Ama o sabah Jacob'un okulunun yeniden açılması sebebiyle dokuzdan önce gelemedim. Rifkin dosyasına bakmanın heyecanıyla ofis kapımı kapattım, oturdum ve cinayet yeri fotoğraflarını masamın üzerine yaydım. Çekmecenin üzerine koyup arkama yaslandım.

Masamın köşelerindeki ahşap kaplama, suntanın üzerinden soyulmaya başlamıştı. Gergin olduğumda bilinçsiz şekilde masanın köşelerini soymak ve o kaplamayı parmaklarımla kaldırmak gibi bir alışkanlığım vardı. Bazen kaplamayı kaldırıp bıraktığımda çıkan sesin oluşturduğu ritmi duyduğumda şaşırıyor, o sesi derin düşüncelerimle bağdaştırıyordum. O sabah, kuşkusuz, bomba patlarmışçasına bir ritim mtturmuştum.

Soruşturma kötü gidiyordu. Tuhaf. Başlamamızın ardından beş gün geçmesine rağmen fazla sessizdi. Klişe ama doğru; çoğu dava cinayetin hemen ardındaki günlerde olan o bol gürültülü, delillerin, teorilerin, fikirlerin, tanıkların, suçlamaların, olasılıkların havada uçuştuğu o heyecanlı saatlerde çözülürdü. Diğer davaların yoluna girmesi biraz daha zaman alırdı; o gürültülü ortamda doğru sinyali almak, pek çok akla yakın hikâye içerisinden doğru olanı bulmak uzun

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

sürerdi. Çok az dava çözülmeden kaldı. Sinyal asla durgunluktan gelmez. Olasılıklarla doludur, hepsi akla yatkındır, hiçbiri onaylanmamıştır, kanıtlanmamıştır ve dava böyle biter. Ama her davada mutlaka bir gürültü vardır. Her zaman düşünülecek şüpheliler, teoriler, olasılıklar vardır. Ama Rifkin cinayetinde yoktu. Beş günlük sessizlik. Biri çocuğun göğsüne üç delik açmış ve kim olduğunu, bunu neden yaptığını gösteren bir kanıt bırakmadan kaybolmuştu.

Bunun sebep verdiği umut verici gerginlik -sadece bende değil, davaya bakan dedektiflerdeki, hatta kasabadaki herkeste- sinir bozmaya başlamıştı. Benimle oynandığını hissediyordum, kasıtlı bir yönlendirme var gibiydi. Sanki benden sır saklanıyordu. Jacob ve arkadaşlarının kullandığı bir argo terim vardı, *kafa ütüleyici.* Birini yanlış yönlendirerek ona işkence etmek, hayati bir gerçeği saklamak anlamına geliyordu. Bir erkekten hoşlanıyormuş gibi görünen bir kız kafa ütüleyiciydi. Filmlerde asıl gerçek ancak filmin sonunda ortaya çıkardı ve bu da öncesinde olan her şeyi değiştirir ya da açıklardı. Örneğin *Altıncı His* ve *Olağan Şüpheliler,* Jacob'un kafa ütüleyici filmler dediği türdendi. Rifkin davası kafa ütüleyici bir tat vermeye başlamıştı. Cinayetin ardından oluşan bu ölüm sessizliğini açıklamanın tek yo\u, birinin tüm bunu kurguladığı ve yönettiğiydi. Dışarıda birileri bizi izliyor, cehaletimizden ve aptallığımızdan keyif alıyordu. Bir şiddet suçunun soruşturması süresince, dedektif sıklıkla suçlunun kim olduğuyla ilgili en ufak bir fikri olmadan bile haklı bir nefret arar. Ben hiçbir dava için

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

böyle bir tutku hissetmem genelde, ama ben bile bu katilden şimdiden nefret etmiştim. Hem cinayet için, evet, hem de bizimle oynadığı için. Kabul etmek istemediğim için. Durumu o yönettiği için. Sonunda bir suçlunun adını öğrendiğimde ve yüzünü gördüğümde, ona duyduğum hislerin birbiriyle örtüştü günü nadiren düşünürdüm.

Önümde cinayet yeri fotoğrafları dağılmış şekilde duruyordu; ceset kahverengi yaprakların üzerinde, gözleri açık ve yüzü gökyüzüne dönük haldeydi. Fotoğraflar hiç ürpertici değildi, yaprakların içinde uzanmış bir çocuk vardı. Kandan da etkilenmezdim. Şiddete maruz kalan pek çok insan gibi, ben de duygularımı belli bir ölçüde denetleyebiliyordum. Ne çok yüksek ne çok alçak, çocukluğumdan beri buna özen gösterdim. Duygularım çelik rayların üzerindeydi.

Benjamin Rifkin on dört yaşındaydı, McCormick Okulu'nda sekizinci sınıfa gidiyordu. Jacob'la sınıf arkadaşıydı, ama onu çok az tanıyordu. Bana okulda "tembelin teki" diye bilindiğini söylemişti, zekiydi ama iyi bir öğrenci değildi ve Jacob'un ders çizelgesindeki ileri derslerin hiçbirinde yoktu. Yakışıklı ve hatta biraz da gösterişliydi. Her zaman kısa saçlıydı ve saçlarım jölelerdi. Jacob'un dediğine göre kızlar onu beğeniyordu. Ben sporu seviyordu ve tam bir atletti ama takım sporları yerine kayak ve skateboard yapmayı tercih ediyordu. "Ben onunla takılmıyorum," demişti Jacob. "Onun kendi arkadaş grubu var, biraz havalılar." Ardından ergenlik heyecanıyla "Şimdi herkes onunla ilgileniyor, ama eskiden kimse onun yüzüne bile bakmıyordu," diye de eklemişti.

Ceset 12 Nisan 2007 günü Cold Spring Park'ta bulunmuştu, okulu çevreleyen altmış beş dönümlük bir çam ormanıydı burası. İçinde koşu yapmak için patikalar vardı. Her patika bir diğeriyle kesişiyor ve hepsi parkı çevreleyen ana yolla birleşiyordu. Koşu patikalarının çok güzel olduğunu biliyordum; çoğu sabah orada koşuyordum. Ben'in cesedi yüzükoyun şekilde küçük bir su birikintisine atıldığında da o küçük patikalardan birindeydim. Ceset aşağı yuvarlanmış ve bir ağacın dibinde durmuştu. Paula Giannetto diye bir kadın onu koşarken bulmuştu. Cesedin bulunduğu saat netti; sabah 09.07, yani çocuğun okula gitmek üzere evden çıkışından bir saatten daha kısa süre sonra. Gözle görülür bir yerinde kan yoktu. Ceset baş aşağı duruyordu; elleri iki yanda, bacakları birleşik, zarif bir dalgıç gibi görünüyordu. Giannetto ifadesinde çocuğun ölü olduğunu anlamadığını ve onu kaldırmak için yüzüstü çevirdiğini söylemişti. "Hasta ya da bayılmış olduğunu sandım. Hiç aklıma..." Adli tıp uzmanı daha sonra cesedin eğimli yamaçtaki ters çevrilmiş pozisyonunun, yüzündeki doğal olmayan kızarıklığa sebep olmuş olabileceğini rapor etti. Kan baş bölgesine doğru akmıştı ve bu da morluklara sebep olmuştu. Kadın çocuğu çevirirken tişörtünün önünün kan içinde olduğunu görmüş. Korkudan nefesi kesilmiş ve geri sıçrayarak ellerinin üzerine düşmüş, ardından teki ar ayağa kalkmış. Bu durumda cinayet mahallinden gelen, çevrilmiş ve yüzüstü duran cesede ait fotoğraflar gerçeği yansıtmıyordu.

Çocuk göğsünden üç kez bıçaklanmıştı. Darbelerden

biri kalbine denk gelmişti ve o bile tek başına öldürücü olmuştu. Bıçak vücuduna girmiş ve aynı şekilde geri çıkmıştı, bir-iki-üç, süngü gibi. Bıçağın ucu çentikliymiş ki, her yara izinin sol kenarında ve tişörtünde yırtıklar vardı. Parkın eğimli zemini tahminleri pek güvenilir kılmasa da, bıçağın giriş açısı saldırganın Ben ile aynı boylarda, yaklaşık bir buçuk metre olduğunu gösteriyordu. Saldırı aleti bulunamamıştı. Hiçbir savunma yarası yoktu; kurbanın kollannda ve ellerinde yara izine rastlanmadı. En iyi ipucu, katilin onu yakasından tutup su birikintisinden aşağı yuvarladığını düşünürsek, kurbanın fermuarı açılmamış montunun yakasında kalan ve plastik poşet içine konup korunmuş kurbanın kendi kamnda kalmış bir parmak iziydi belki de. Çünkü parmak izi kurbana da Paula Giannetto'ya da ait değildi.

Suça ait gerçeklerin çok azı cinayeti takip eden beş gün içinde ortaya çıkmıştı. Dedektifler ceset bulunduktan soma ve yirmi dört saatin ardından o saatlerde parka yolu düşmüş görgü tanığı bulmak için civan aramış ve parkın iki kez altını üstüne getirmişlerdi. Aramalar sonuçsuz kaldı. Gazetelere ve McCormick Okulu'ndaki korkuları giderek artan anne babalara göre bu rastgele gerçekleşmiş bir saldırıydı. Hiç haber alınamayan günlerin ardından, polislerin ve bölge başsavcısının ofisinin sessizliği de bu korkuyu doğrular nitelikteydi: Bir yırtıcı hayvan Cold Spring Park'taki ormana girmişti. O günden beri park, koşu ya da yürüyüş yapanların, güvenliğini sağlamak üzere otoparkında bir polis arabası bekliyor olsa da bomboştu. Sadece köpek sahipleri köpek-

lerini bunun için ayrılmış alana bırakmak üzere gelmeye devam ediyordu.

Paul Duffy adındaki polis tanıdık, baştan savma kapı vuruşuyla ofisime girdi ve masamın karşısına oturdu. Heyecanı her halinden belliydi.

Teğmen Paul Duffy doğuştan polisti, eski bir Boston Polis Departmanı cinayet masası şefinin oğluydu; üçüncü kuşak polisti. Ama bunu hiç belli etmezdi. Nazik konuşması, geniş alnı ve ince yüz hatlarıyla çok daha kibar bir iş yaptığını düşünüyordu insan. Duffy eyalet polis birimi tarafından bölge başsavcısının ofisine özel görev için gönderilmişti. Bu birim kısaltma adıyla bilinirdi: CPAC. Açılımı, Suç Önleme ve Kontrol (Crime Prevention and Control) idi ama bu isim tamamen anlamsızdı -"suç önleme ve kontrol" görünüşte bütün polislerin yaptığı şeydi- ve çok az kişi bu kısaltmanın açılımını biliyordu. Pratikte CPAC'in yaptığı şey çok basitti. Onlar bölge başsavcısının dedektifleriydi. Alışılmadık şekilde karmaşık, uzun süreli ya da üst düzey davalarda görev alırlardı. Daha da önemlisi, bütün ülkenin işlerine bakarlardı. Cinayet davalarında CPAC dedektifleri yerel polislerle işbirliği halinde çalışırdı, ki bunu zaten normal karşılarlardı. Boston'un dışında çok cinayet işlenirdi; küçük kasabalarda ise kuyrukluyıldız kadar ender rastlanan bir şeydi. Onun için eyalet polislerinin yerel bir soruşturmayı devralmaya gelmesi politik olarak hassas bir konuydu. Paul Duffy'ninki gibi yumuşak bir giriş gerekiyordu. CPAC birimini idare etmek için zeki bir dedektif olmak yetmiyordu; aynı za-

manda farklı bölgelerde CPAC'in dahil olacağı işlerde de yeterince uyumlu olmak gerekiyordu.

Duffy'yi ilk görüşte sevmiştim. Beraber çalıştığım polisler arasında onun yeri ayrıydı, gerçek bir arkadaştı. Genellikle davalar üzerinde beraber çalışırdık, bölge başsavcısının en iyi avukatı ve en iyi dedektifi. İş dışında da görüşüyorduk. Ailelerimiz birbirini tanıyordu. Paul beni ortanca oğlu Owen'in vaftiz babası yapmıştı ve eğer Tanrı'ya ya da vaftiz olmaya inanıyor olsaydım ben de onun için aynı şeyi yapardım. O benden daha dışa dönüktü, daha sosyal ve daha duygusal, ama iyi arkadaşlıkların birbirinin aynısı değil, birbirini tamamlayan kişiliklere ihtiyacı vardı.

"Elinde bir şey olduğunu söyle, yoksa ofisimden çık."

"Elimde bir şey var."

"Zamanla ilgili."

"Bu kulağa pek de hoş gelmiyor."

Masamın üzerine bir dosya koydu.

"Leonard Patz" diyerek sabıka kaydını sesli olarak okumaya başladım. *"Çocuğa cinsel taciz; haneye tecavüz; çocuğa cinsel taciz; düşmüş, çocuğa cinsel taciz; beklemede.* Ne hoş. Mahallemizin pedofili."

Duffy "Yirmi altı yaşında. Parkın oradaki, Windsor dedikleri yerde yaşıyor," dedi.

Karakolda çekilen fotoğraf dosyaya ataşla iliştirilmişti ve fotoğrafta iriyarı, yuvarlak suratlı, kısa saçlı, üstdudak kıvrımı belirgin bir adam görünüyordu. Fotoğrafı oradan alıp incelemeye başladım.

"Yakışıklı herif. Neden onu tanımıyoruz?"

"Cinsel suçlarla ilgili kaydı yok. Newton'a geçen yıl taşınmış ve hiç kaydedilmemiş."

"Peki sen onu nasıl buldun?"

"Çocuk istismarı birimindeki bölge başsavcı yardımcılarından birinin takibindeymiş. Newton Bölge Mahkemesi'nde bekleyen çocuğa cinsel taciz suçları dosyasının en üstündeki isim."

"Suçu neymiş?"

"Kişisel."

"Ne yapmış?"

"Halk kütüphanesinde bir çocuğun cinsel organını ellemiş. Çocuk Ben Rifkin gibi on dört yaşındaymış."

"Gerçekten mi? Bu uyuşuyor, değil mi?"

"Bu bir başlangıç."

"Bekle, bir çocuğun cinsel organını elliyor ve bu kişisel mi oluyor?"

"Çocuğun tanıklık edip etmeyeceği gibi bir sorun var ama."

"Dur burada. Ben kütüphaneye gidiyorum."

"Cinsel organ koruyucu takmak isteyebilirsin."

"O olmadan asla evden çıkmam."

Fotoğrafı incelemeye devam ettim. Pätz hakkında ilk andan beri bir fikrim vardı. Elbette umutsuzdum -o hissi tatmak istiyordum, bir şüpheliye ve artık bir şeyler üretmeye ihtiyacım vardı- o nedenle şüphelerime güvenemiyordum. Ama tüm bunları da yok sayamıyordum. Sezgilerinize kulak

vermek zorundasınızdır. Uzmanlık budur: Tüm o deneyimler, kazanılan ve kaybedilen davalar, acı veren hatalar, defalarca tekrarlanan tüm teknik detaylar, zaman geçtikçe sizi yeteneğinizle ilgili sezgisel bir hisle donatır. Artık bir "iç ses"iniz olmuştur. Benim iç sesim de onu gördüğüm andan itibaren Patz'in o olabileceğini söylüyordu.

"En azından denemeye değer," dedim.

Tek bir şey var; Patz'in kayıtlarında hiç şiddet suçu yok. Ne silah ne de başka bir şey."

"İki tane çocuğa cinsel taciz suçu görüyorum ve bu benim için yeterli."

"Bir çocuğu ellemek cinayetle aynı şey değildir."

"Bir yerden başlamak gerek."

"Belki de. Bilmiyorum, Andy. Nereye varmaya çalıştığını anlıyorum, ama bana bir katilden çok otuzbircinin teki gibi geliyor. Rifkinlerin oğlunun cinayetinde cinsel istismar da yok zaten."

Omuz silktim. "Belki de hiç o kadar ileri gitmedi. Yakalanabilirdi. Belki çocuğu bıçak zoruyla ormana çekmek istedi ve çocuk direndi. Belki de çocuk Patz'e güldü, onu aşağıladı ve o da delirdi."

"Çok fazla belki var."

"Pekâlâ, ne söyleyecekmiş görelim bakalım. Git ve getir onu."

"Getiremem. Onu yakalamak için sebebimiz yok. Bu davayla hiç ilgisi yok."

"O zaman Cold Spring Park'ta birilerini görmüş olabi-

leceğini söyleyip fotoğraflara bakması için çağır onu."

"Devam eden davası için halihazırda bir komite avukatı var. Gönüllü olarak gelmeyecektir."

"Cinsel istismar suçu dosyasına yeni adresini bildirmediği için suçlu olduğunu söyle. Zaten onu bunun için arıyorsun. Bilgisayarındaki çocuk pornolannın federal suç olduğunu söyle. Ne istersen söyle, fark etmez. Sadece onu buraya getir de biraz sıkıştıralım."

Duffy sırıtıp kaşlarını kaldırdı. Sağ gösterip sol vurmak her zaman işe yarar.

"Git ve onu getir."

Duffy tereddütlüydü. "Bilmiyorum. Kendimizi ateşe atıyormuşuz gibi geliyor. Neden sadece Patz'in fotoğrafını etrafta gösterip o sabah onu parkta gören biri olup olmadığını sormuyoruz? Komşularıyla konuşuruz. Belki gizlice evine gireriz ve onu korkutup konuşmasını sağlarız," Duffy elini gaga şekline getirip açıp kapatmaya başladı; konuş, konuş. "Asla bilemezsin. Onu getirsen bile doğrudan avukatını arayacaktır. Onunla tek konuşma şansını da kaybetmiş olursun."

"Hayır, onu bulup getirmemiz daha iyi. Tüm bunlardan sonra onunla tatlı tatlı konuşabilirsin, Duffy. Sen bu işte iyisin."

"Emin misin?"

"İnsanların bu adamın üzerine yeterince gitmediğimizi söylemelerine izin veremeyiz."

Yorumu tuhaftı ve Duffy'nin yüzünde şüphe dolu bir

ifade belirdi. İşlerin nasıl göründüğüne ya da insanların ne düşündüğüne önem vermemek gibi bir kuralımız vardı. Bir savcının kararı politik nedenlerden sıyrılmış olmalıydı.

"Ne demek istediğimi biliyorsun, Paul. Bu, bulduğumuz tek olası şüpheli. Elimizden geleni yapmadığımız için onu kaçırmış olmak istemiyorum."

"Tamam," dedi hafifçe kaşlarını çatarak. "Onu getireceğim."

"Güzel."

Duffy sandalyesinde öne doğru eğildi, iş muhabbeti bitmişti, şimdi de aramızdaki ufak sürtüşmeyi gidermeye niyetliydi.

"Bu sabah Jacob'u okula götürme işi nasıl gitti?"

"Sorun olmadı. Jake'i rahatsız eden bir şey yoktu. Ama öte yandan Laurie..."

"Bu durum onu biraz sarstı mı?"

"Biraz mı? *Jaws'ta.* Roy Scheider'ın okyanusun yüzmek için güvenli olduğunu herkese göstermek için kendi çocuklarını gönderişini hatırlıyor musun?"

"Karın Roy Scheider'a mı benzedi? Bunu mu demek istiyorsun?"

"Yüzündeki ifade ona benziyor."

"Endişelenmedin mi? Haydi yapma, eminim sen de Roy Scheider gibi görünüyorsundur."

"Dinle dostum, ben tam bir Robert Shaw'um, seni temin ederim."

"İşler Robert Shaw için de çok parlak sonuçlanmıyordu

hatırladığım kadarıyla."

"Köpekbalığı için de. Asıl mesele bu, Duff. Şimdi git ve Patz'i getir."

"Andy, bu durum beni biraz rahatsız ediyor," dedi Lynn Canavan.

Başta neden bahsettiğini anlamadım. Şaka yaptığını bile düşündüm. Gençliğimizde insanlarla dalga geçmeyi çok severdi. Hatta birkaç kez onun dediklerine inanıp ciddi yorumlar yapmıştım ve sonra da o bunun bir şaka olduğunu söylemişti. Ama çok geçmeden fark ettim ki ciddiydi. Ya da öyle görünüyordu. Bunun bir şaka olduğunu söylemek için fazla ciddiydi.

O sabah Canavan'ın büyük köşe ofisinde üç kişiydik; Bölge Başsavcısı Canavan, Neal Logiudice ve ben. Üzerinde, sabahki toplantıdan kalma ve içi boş bir Dunkin' Donuts kutusu olan yuvarlak bir masanın etrafında oturuyorduk. Oda ahşap panellerle döşenmiş, şık bir odaydı ve penceresi Doğu Cambridge'e bakıyordu. Ama yine de mahkemenin geri kalanı gibi tüyler ürpertici bir havası vardı. Beton zemin üzerinde mürdüm rengi aynı ince halı vardı. Tepede de renkleri solmuş, benekli karolardan asılıydı. Aynı ekşimiş, iki kere kullanılmış gibi duran hava. Bu ofisler burada olduğu sürece, pek de bir önemi yoktu.

Canavan elindeki kalemi sallayıp ucunu sarı dosyaya vuruyor, bir yandan da düşünüyormuş gibi başını sallıyordu.

"Bilmiyorum. Bu davayı idare ediş şeklini beğenip beğenmediğimden emin değilim. Oğlun o okula gidiyor. Bu seni o davayla yakın ilişki içine sokuyor. Bundan biraz rahatsız oldum."

"Sen mi bundan rahatsızsın Lynn, yoksa bu Rasputin'in işi mi?" diyerek Logiudice'e baktı.

"Bu çok komik Andy.

"Benim," diye cevap verdi Canavan.

"Dur tahmin edeyim, davayı Neal istiyor."

"Neal konuya dahil olabileceğini düşünüyor, açıkçası ben de. Ortada bir çelişki var ve bu önemli bir konu, Andy."

Aslında görünen şeyin önemi yoktu. Lynn Canavan yükselmekte olan bir siyasi yıldızdı. İki yıl önce bölge savcısı olarak seçildiği andan itibaren, hangi ofisi yöneteceğiyle ilgili çeşitli dedikodular vardı; eyalet valisi, Massachusetts genel savcısı ve hatta Birleşik Devletler senatörü. Kırklı yaşlanndaydı, çekici, akilli, ciddi ve hırslıydı. Onu on beş yıldır tanıyordum ve bu sürede onunla beraber çalıştım ki o zamanlarda genç birer avukattık. Ortaktık. Bölge savcısı seçildiği gün beni de başyardımcı olarak atamıştı, ancak ben bunun kısa süreli bir iş olduğunu baştan beri biliyordum. Benim gibi bir mahkeme insanının siyaset hayatında hiçbir değeri yoktu. Canavan'ın gittiği her yere gidemezdim. Ama bunların hepsi gelecekte olacak şeylerdi. O günlerde zamanını bekliyordu; toplumsal figürünü yani kendi "markasını" cilalamak için çalıştı; kanun ve düzen koyucuların saçma olmayan saçmalığıydı bu. Kamerada göründüğünde az güler

ve az espri yapardı. Hafif bir makyajı olurdu ve çok az takı takardı; saçları ise genellikle kısaydı. Ofisteki yaşça daha büyük olan çalışanlar farklı bir Lynn Canavan hatırlıyordu; neşeli, karizmatik, erkek gibi, bir denizci gibi küfreden ve küp gibi içen. Ama oy verenler bunların hiçbirini görmüyordu, daha doğal olan Lynn artık yoktu. Kendini değiştirmekten başka bir şansı kalmadığını düşünüyordum. Hayatı artık sonsuz bir adaylık sürecinden ibaretti; uzun zamandır başka biri gibi görünmeye çalıştığı için onu suçlayamazdınız. Zaten hepimiz büyümek, çocukça şeyleri geride bırakmak zorundaydık. Ama bazı şeyleri de yitiriyorduk. Lynn'in kelebekten güveye dönüşme olayında uzun süreli arkadaşlığımız can çekişti. İkimiz de eski yakınlığı, bir zamanlar sahip olduğumuz güven ve bağı bir daha hissedemedik. Bu konuda zaman zaman beni suçladı ve faturayı bana kesti. Ama bana kalırsa ikimiz de arkadaşlığımızın olması gerektiği şekilde gittiğini biliyorduk. İkimiz de bu konuda birbirimize karşı biraz korkak, biraz da hüzünlü bir tavır içindeydik; tıpkı çözülemeyen bir aşk hikâyesinin kayramanlan gibi.

Her olayda Lynn Canavan'ın olası yükselişi, ardında bir boşluk oluşturuyordu, ama politika boşlukları sevmezdi. Neal Logiudicc de bir zamanlar bu absürtlüğü fark etmişti. Peki şimdi kim biliyordu? Logiudice beni hiçbir zaman engel olarak görmemişti. Bu işle ilgilenmediğimi defalarca söylemiştim ve bunu yürekten söylüyordum. İstediğim en son şey göz önünde bir hayat sürmekti. Oraya varmak için

bürokratik bir rekabetten daha fazlasına ihtiyacı vardı. Eğer Neal bölge başsavcısı olmak isteseydi, oy vereceklere gerçek bir başarı göstermek zorundaydı. Ona yeni bir kimlik lazımdı, yeni anlamaya başladığım bir kimlik.

"Beni davadan alıyor musun, Lynn?"

"Şu an sadece ne düşündüğünü soruyorum."

"Bu işe başladık zaten. Davaya ben bakıyorum. Bence düşünecek bir şey yok."

"Olaylar biraz da seninle ilgili, Andy. Oğlun da tehlikede olabilir. Eğer yanlış zamanda o parktan geçecek kadar talihsiz olsaydı..."

"Tanıklığın biraz gölgelenebilir belki. Yani, adil misin değil misin, durup objektif karar verip vermediğin düşünülebilir," dedi Logiudice.

"Şu anda gölgelenmiş durumda mı?"

"Bu iş seni biraz hassaslaştırmış olabilir mi?"

"Hayır."

"Kızgın mısın Andy?"

"Kızgınmış gibi mi görünüyorum?" dedim her bir kelimenin üstüne basa basa.

"Evet, biraz. Sadece savunmaya geçmiş de olabilirsin. Ama bunu yapmamalısın, burada hepimiz aynı taraftayız. Hey, bu konuda hassas davranmak son derece normal. Eğer benim oğlum olsaydı..."

"Neal, gerçekten dürüstlüğümü mü sorguluyorsun? Yoksa yeterliliğini mi?"

"İkisini de değil. Sadece objektifliğini sorguluyorum."

"Lynn, sen de aynı şeyi mi düşünüyorsun? Bu saçmalığa inanıyor musun?"

Kaşlarını çattı. "Dpğruyu söylemek gerekirse antenlerim açık."

"Antenlerin mi? Yapma, bu ne demek şimdi?"

"Tedirginim."

Logiudice: "Görünen şey bu, Andy. Objektifliğinin görünüşü sorun. Kimse senin aslında..."

"Defol git Neal, tamam mı? Bu senin işin değil."

"Pardon?"

"Bırak da davama bakayım. Nasıl göründüğü umurumda bile değil. Dava yavaş ilerliyor çünkü işler böyle gidiyor, benim ağırdan aldığım falan yok. İşler iyi görünsün diye birini suçlayıp onun üzerine gidemem. Sana bundan daha iyisini öğrettiğimi düşünüyordum."

"Bana her davayı elimden geldiğince zorlamamı öğrettin."

"Elimden geldiğince zorluyorum zaten."

"Neden çocuklarla görüşmedin? Beş gün oldu bile."

"Lanet olsun, nedenini sen de gayet iyi biliyorsun. Burası Boston değil Neal, Newton. Şüphe çeken her şey için birileriyle görüşmek ve izin almak gerekiyor: Hangi çocuklarla konuşabiliriz, onlarla nerede konuşabiliriz, ne sorabiliriz, kim yanında olmalı gibi. Burası Dorchester Lisesi değil ve buradaki velilerin yarısı avukat."

"Sakin ol Andy. Kimse seni suçlamıyor. Sorun bunun nasıl algılanacağı. Dışarıdan bakıldığında açıkça ortada olan

bir şeyi göz ardı ediyormuşsıın gibi görünüyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Öğrenciler. Katilin öğrencilerden biri olabileceğini hiç düşündün mü? Bana binlerce kez söylemiştin, değil mi? Kanıt sem nereye götürürse götürsün, peşinden git."

"Katilin bir öğrenci olduğunu gösteren kanıt yok. Hem de hiç. Eğer olsaydı peşinden giderdim."

"Eğer aramazsan bulamaz ve peşinden gidemezsin."

İşte bu tam bir "Aha!" anıydı. Artık anlıyordum. Bir gün bunun olacağmı biliyordum, vakti gelmişti. Basamakta duran bendim. Şimdi diğerlerine yaptığı gibi beni de hedefe almıştı.

Alaycı bir gülümsemeyle "Neal, neyin peşindesin? Dava mı? Davayı mı istiyorsun? Al o zaman. Yoksa işimi mi istiyorsun? Her ne boksa, onu da al. Ama eğer gelip bunu doğrudan söylemiş olsaydın herkes için daha kolay olurdu."

"Benim bir şey istediğim yok, Andy. Sadece işlerin doğru düzgün yürümesini istiyorum."

"Lynn, beni davadan alacak mısın, yoksa arkamda mısın?"

Sıcak bir gülümsemeyle baktı ama yanıtını dolaylı yoldan verdi: "Ne zaman arkanda olmadım ki?"

Bu gerçek karşısında başımı salladım. Rahatlamış bir ifade takınarak yeniden başladım. "Bak, okul bugün yeniden açıldı ve tüm çocuklar geri döndü. Bu öğleden sonra çocuklarla görüşmeler yaptık. Yakında iyi şeyler olacak."

"Güzel," dedi Canavan. "Umarım öyle olur."

Ama Logiudice konuşmaya daldı: "Senin oğlunla kim görüşecek?"

"Bilmiyorum."

"Umarım bu sen olmazsın."

"Hayır, muhtemelen Paul Duffy görüşür."

"Buna kim karar verdi?"

"Ben. İşler böyle yürür, Neal. Ben karar veririm. Eğer bir hata varsa jürinin karşısına geçer ve bunun bedelini öderim."

Canavan'a döndü ve "Gördün mü? Sana söylemiştim..." der gibi bir bakış attı, Canavan da bunu doğal karşıladı.

5 - Herkes Senin Yaptığını Biliyor

Öğrenci görüşmeleri okuldan hemen sonra başladı. Çocuklar için sınıf toplantıları ve acılarını paylaşmakla dolu uzun bir gün olmuştu. Sivil kıyafetler giymiş CPAC dedektifleri sınıf sınıf dolaşıp çocukları cesaretlendirmeye ve ipucu toplamaya çalıştı. Ancak çocuklar olan bitenden habersizdi.

McCormick, sadece altı ve sekizinci sınıfların olduğu küçük bir okuldu. Bina dikdörtgen kutulardan oluşuyormuş gibiydi. İçerideki duvarlar kat kat deniz mavisine boyandığı için kalınlaşmıştı. Laurie, Newton'da büyümüş ve 1970' lerde McCormick'e gitmişti. Okulun neredeyse hiç değişmediğini söylüyordu; sanki o koridorlarda yürürken bütün bina küçülmüş ve o içinde kalmıştı.

Canavan'a dediğim gibi, bu görüşmeler biraz sorunlu oldu. Başta okul müdürü okula girip "fırtınalar estirmemizi" ve bulduğumuz her çocukla konuşmamızı kesin bir dille reddetti. Eğer suç başka bir yerde işlenmiş olsaydı -yani banliyö yerine şehirde- bu iş için izin bile istemezdik. Burada, okul yönetimi ve hatta belediye başkanı bile Lynn Canavan'ın bizi okula alması için devreye girdi.

Sonunda, çocuklarla okulda konuşmamıza izin verildi, ama sadece belli şartlar altında. Ben Rifkin'in sınıfında olmayanlar dahil edilmeyecekti. Her öğrencinin yanında bir veli ya da avukat bulunabilirdi, ayrıca görüşmeyi istedikleri zaman, sebep göstermeden bitirebilirlerdi. Tüm bunlar altından kalkması zor şeyler değildi. Çok daha zorunu yaşamışlardı zaten. Bu kadar çok kural koymanın altında yatan asıl şey, polislere bir mesaj vermekti: Bu çocuklara doğru düzgün muamele gösterin. Bu anlaşılabilir bir şeydi, ama uzlaşana kadar da çok değerli bir zamanı kaybetmiştik.

Saat ikide Paul ve ben müdürün odasına geçerek yüksek öncelikli tanıklarla görüşmeye başladık. Kurbanın yakın arkadaşları, okula gelirken Cold Spring Park'tan geçtiği bilinen birkaç çocuk ve soruşturmayı yapanlarla özel olarak görüşmek isteyen birkaç öğrenci daha. İkimiz için de iki düzine görüşme ayarlanmıştı. Diğer CPAC dedektifleri de aynı anda görüşmeler yapıyordu. Çoğu görüşmenin sonuç vermeyeceğini düşünüyorduk. Adeta trol yapar gibiydik, ağımızı denizin dibine serip umutla bekliyorduk.

Ama o sırada tuhaf bir şey oldu. Üç ya da dört görüşme sonra Paul ve ben etrafımız taş duvarlarla çevrilmiş gibi bir hisse kapıldık. İlk önce tüm bu gördüğümüz omuz silkmelerin, bilirsin iştelerin, neyselerin ve göz devirmelerin alışılmış ergen tavırları ve tikleri olduğunu düşünmüştük. Sonuçta ikimiz de babaydık. Yetişkinlerle aralarına duvar örmek bu yaştaki her çocuğun yaptığı şeydi; bu davranışların çıkış noktası da zaten buydu. Dolayısıyla bunda şüphelenmeyi ge-

. . · ' 》recek bir şey yoktu. Ama görüşmeler devam ettikçe, daha yüzsüz ve kasıtlı bir şeyle karşı karşıya olduğumuzu fark ettik. Çocukların yanıtları çok ileri gitmişti. Bırakın cinayetle ilgili bir şey söylemeyi, kurbanı tanıdıklarını bile inkâr ediyorlardı. Ben Rifkin'in hiç arkadaşı yok gibiydi, sadece uzaktan tanıyanlar vardı. Diğer çocuklar onunla hiç konuşmamıştı ve kimin konuştuğuna dair de fikirleri yoktu. Bunlar şeffaf yalanlardı. Ben silik bir çocuk değildi. Ben'in arkadaşlarının çoğunu biliyorduk. Bunun, onu hızla unutan arkadaşlarının Ben'e ihaneti olduğunu düşündüm.

Daha da kötüsü, McCormick'teki sekizinci sınıflar iyi yalan söyleyemiyorlardı. Bazıları, özellikle de utanmaz olanlar, iyi yalan söylemenin yolunun onu satmaktan geçtiğini düşünüyordu. O nedenle odaya gelip konuşmaya başladıklarında kendilerinden çok eminmiş gibi bir havaya bulunuyorlardı. Sanki dürüstlükle ilgili davranışlar konusunda bir el kitapçığı varmış da, kuyruk tüylerinin hepsini birden açan bir tavus kuşu gibi, orada söylenenlerin -Göz kontağı kur! Sesin titremesin!- hepsini bir anda yapmaya çalışıyorlarmış gibiydi. Etkisi de, yetişkinlerde görmeyi beklediğiniz davranış türlerinin tam tersini görmek şeklinde olmuştu -dürüst olduklarında kaçamak cevap verirken, yalan söylerken dosdoğrulardı- ama onların bu ikircikli hali de aynı şekilde alarmın çalmasına sebep olmuştu. Diğer çocuklar, yani çoğunluk, başlarken fazlasıyla kendilerinden emindi veya yalan onların özgüvenini daha da artırdı. Tereddütlü bir halleri vardı. İçlerinde sakladıkları gerçek onları kıvrım kıvrım kıv-

randırıyordu. Belli ki bu da işe yaramıyordu. Elbette ki onlara, seçilen kartı destenin içinden bir çırpıda buluveren bir sihirbaz gibi, usta bir yalancı olarak doğru olanlar arasından yanlış cümleyi tereddüt bile etmeden bulabileceğimi söyleyebilirdim. İyi bir yalancı olmak konusunda eğitimliyim, bana inanın.

Paul ve ben şüpheli bakışlar atmaya başladık. Daha bariz yalanlarla karşılaştıkça görüşmelerin hızı düşmüştü. Görüşmeler arasında Paul sessizlikle ilgili şifreli bir laf etti ve, "Bu çocuklar Sicilyalılar gibi," dedi. İkimiz de gerçekte ne düşündüğümüzü söylememiştik. Yer ayağımızın altından kayıyormuş hissiydi bizi çevreleyen. Bir dava çözülmeye ve işin içine girmeye başladığınızda oluşan mutluluk sarhoşluğu gibi bir şey de denebilir buna.

Görünen o ki yanılmıştık, bunu söylemenin başka bir yolu yoktu. Bir okul arkadaşının olaya dahil olduğu fikri aklımıza gelmişti, ama üstünde durmamıştık. Buna işaret eden hiçbir kanıt yoktu.

Çocukların arasında üzerine yoğunlaşacağımız, dışlanmış, somurtkan biri yoktu. Belirgin bir özellik de yoktu: Sınıf düşmanlığı, öfkeden deliye dönmüş ve intikam almaya çalışan çocuklar da söz konusu değildi. Hiçbir şey yoktu. Şimdi hiçbirimiz bunu söylemek zorunda değildik. Aklımıza gelen düşünce başımızı döndürüyordu; bu çocuklar bir şeyler biliyordu.

Ofise bir kız girip karşımızdaki sandalyeye oturdu. Bizi yok saymaya çalışır bir hali vardı.

"Sarah Groehl?" diye sordu Paul.

"Evet."

"Ben Dedektif Paul Duffy. Eyalet polisiyle birlikte çalkıyorum. Bu da Andrew Barber. Bölge başsavcısının bu davadan sorumlu asistanı."

"Biliyorum," dedi, sonra bana baktı. "Jacob'un babasısınız."

"Evet, sen de sabahki kazak mevzusundaki kızsın."

Yüzünde utangaç bir gülümseme belirdi.

"Üzgünüm, seni hatırlamam gerekirdi. Zor bir gün geçiriyorum, Sarah."

"Neden ki?"

"Kimse bizimle konuşmak istemiyor. Peki, senin bunun sebebiyle ilgili bir fikrin var mı?"

"Siz polissiniz."

"Bu mu yani?"

"Kesinlikle," dedi. Yüzünde *tabii ki öyle* der gibi bir ifade vardı.

Daha fazlasını anlatsın diye birkaç dakika bekledim. Ama yüzünde hafif bir sıkılma işareti gördüm.

"Sen Jacob'un arkadaşı mısın?"

Başını öne eğdi, düşündü ve omuz silkti. "Sanırım öyle."

"Nasıl oldu da senin adını duymadım?"

"Jacob'a sorun."

"O bana hiçbir şey anlatmaz. Sana sormak zorundayım."

"Birbirimizi tanıyoruz. Jacob ve ben tam olarak arkadaş sayılmayız. Sadece birbirimizi tanıyoruz."

"Peki ya Ben Rifkin? Onu tanıyor muydun?"

"Aynı şekilde. Onu biliyordum, ama tanıdığım söylenemez."

"Onu sever miydin?"

"Bilmem."

"Bilmem derken?"

"O iyi bir çocuktu, sanırım. Dediğim gibi, çok yakın değildik."

"Pekâlâ. O zaman aptalca sorular sormayı bırakıyorum. Neden bize sen anlatmıyorsun, Sarah? Herhangi bir şey işimize yarayabilir, bilmemiz gerektiğini düşündüğün herhangi bir şey.

Oturduğu yerde kıpırdandı. "Size ne söyleyeceğimi bilmiyorum."

"Tamam, bana burayı, okulu anlat. Onunla başla. McCormick'le ilgili bilmediğim bir şey anlat bana. Bu okula gitmek nasıl bir şey? Burayı eğlenceli yapan ne? Tuhaf yönleri var mı?"

Yanıt gelmedi.

"Sarah, sana yardım etmek istiyoruz, bunu biliyorsun, ama sizden birilerinin de bize yardımcı olması gerekiyor."

Oturduğu yerde biraz daha kıpırdandı.

"Bunu Ben'e borçlusun, sence de öyle değil mi? Eğer arkadaşınsa?"

"Bilmiyorum. Söyleyecek bir şeyim yok. Ben bir şey

bilmiyorum."

"Sarah, bunu her kim yaptıysa hâlâ dışarılarda bir yerde. Bunu biliyorsun, değil mi? Eğer bir şey biliyorsan bir sorumluluğun var demektir. Gerçek bir sorumluluk. Aksi takdirde aynı şey başka bir çocuğun başına daha gelebilir. Tabii senin başına da. Eğer bunu durdurmak için elinden gelen her şeyi yapmazsan, bir sonrakinin sen olmayacağını bilemeyiz, değil mi? Bu sana ne hissettiriyor?"

"Bana kendimi suçlu hissettirmeye çalışıyorsunuz. Ama işe yaramayacak. Annem de aynı şeyi yapıyor."

"Böyle bir niyetim yok. Sadece gerçeği söylüyorum."

Cevap gelmedi.

Bang! Duffy avucunu masaya vurdu. Elinin yarattığı rüzgâr kâğıtları uçurmuştu. "Tanrım! Bu saçmalık, Andy. Şimdiden bu çocukları mahkemeye çağır istersen, ne dersin? Onları büyük jürinin karşısına oturt, yemin ettir ve eğer hiç-bir şey söylemek istemezlerse onları hapse at. Bu zaman kaybından başka bir şey değil. Tanrı aşkına!"

Kızın gözleri yuvalarından fırlamıştı.

Duffy, kemerindeki kılıftan cep telefonunu çıkarıp baktı. "Birini aramam lazım," dedi. "Geleceğim," diyerek kapıdan çıktı.

Kız "O şimdi kötü polis mi oluyor?" diye sordu.

"Evet."

"Bunu pek beceremiyor."

"Yerinden sıçradın, seni gördüm."

"Beni korkuttuğu için sıçradım; birden masaya vurdu

çünkü."

"Haklı, biliyorsun. Eğer bize yardımcı olmazsanız bunu başka yollarla çözmek zorunda kalırız."

"İstemiyorsak hiçbir şey söylemek zorunda olmadığımızı sanıyordum."

"Bugün için bu doğru, ama yarın için öyle olmayabilir."

Bunu düşündü.

"Sarah, az Önce söylediğin şey doğru. Ben bölge başsavcı yardımcısıyım, ama aynı zamanda da bir babayım, tamam mı? O nedenle işlerin bu şekilde gitmesine izin veremem. Çünkü Ben Rifkin'in babasını düşünüp duruyorum. Nasıl hissettiğini düşünüyorum. Eğer bu senin başına gelseydi, anne baban neler hissederdi hiç düşündün mü? Mahvolurlardı!"

"Onlar ayn. Babamı bu işin içinde düşünmeyelim. Ben annemle yaşıyorum."

"Bunu duyduğuma üzüldüm."

"O kadar önemli değil."

"Peki Sarah, bak, hepiniz bizim çocuğumuzsunuz. Jacob'un sınıfındaki herkes, hatta tanımadıklarım için bile endişe ediyorum. Bütün anne babalar aynı şeyi hissediyor."

Gözlerini devirdi.

"Buna inanmıyor musun?"

"Hayır. Beni tanımıyorsun bile."

"Bu doğru. Ama aynı şekilde senin için de endişe ediyorum. Bu okul, bu kent için endişe ediyorum. Hiçbir şey

olmamış gibi devam etmesine izin veremem. Bu böyle olmayacak. Anlıyor musun?"

"Kimse Jacob'la konuşmayacak mı?"

"Oğlum Jacob'dan mı bahsediyorsun?"

"Evet."

"Elbette konuşacağız."

"Tamam."

"Bunu neden sordun?"

"Sebebi yok."

"Bir sebebi olmalı. Ne oldu Saran?"

Kız ellerini dizlerinin üzerinde gezdirdi. "Sınıfımıza gelen polis size bildiklerimizi isim vermeden de anlatabileceğimizi söylemişti ama?"

"Evet doğru, ipucu verebileceğiniz bir bölüm de vardı kâğıtlarda."

"Bu ipucunu kimin verdiğini öğrenmeye çalışmadığınızı nereden bileceğiz? Yani öğrenmek istediğiniz bir şey var, değil mi? Bir şey söyleyen var mı?"

"Sarah, yapma. Ne söylemek istiyorsun?"

"Bunun gizli kalacağından nasıl emin olabilirsin?"

"Sanırım bize güvenmekten başka bir seçeneğin yok."

"Güvenmek mi? Size mi?"

"Bana. Dedektif Dufty'ye. Bu dava üstünde çalışan çok kişi var."

"Eğer sadece..." deyip kafasını kaldırdı.

"Bak, sana yalan söylemeyeceğim, Sarah. Bana burada bir şey söylersen bu gizli kalmaz. Benim işim, bu işi yapan

herifi yakalamak, ama aynı zamanda onu mahke neye götürmem gerekiyor ve bunun için tanıklara ihtiyacım var. Sana farklı bir şey deseydim yalan söylemiş oh rdum. Sadece dürüst olmaya çalışıyorum."

"Tamam," dedi ve düşündü. "Gerçekten hiçbir şey bilmiyorum."

"Bundan emin misin?"

"Evet."

Beni aptal yerine koyamayacağını anlaması için birkaç saniye gözünün içine baktım ve sonra da yalanını kabul ettim. Cüzdanımdan bir kartvizit çıkardım. "Bu benim kartım. Arkasına cep telefonumu ve e-posta adresimi yazıyorum." Kartı masanın öbür ucuna doğru ittim. "Ne zaman istersen bana ulaşabilirsin. Ne zaman istersen. Ben de seninle ilgilenmek için elimden geleni yaparım."

"Tamam."

Kartı aldı ve ayağa kalktı. Ellerine, parmaklarına baktı. Parmak uçları siyah mürekkeple lekelenmişti. O gün okuldaki tüm çocukların parmak izi alınıyordu, itiraz etmek isteyenler olsa da "gönüllü" bir işti bu. Sarah bu lekeleri görünce kaşlarını çattı, sonra ellerini gizlemek istercesine kollarını bağladı ve o ürkek duruşuyla "Hey, size bir şey sorabilir miyim, Bay Barber? Siz hiç kötü polis oldunuz mu?" diye sordu.

"Hayır, hiçbir zaman."

"Neden?"

"Çünkü öyle değilim."

"Peki o zaman işinizi nasıl yapabiliyorsunuz?"

"Sezgilerim çok güçlüdür. Bana güven."

O gece saat on bire doğru mutfak tezgâhının üzerine koyduğum bilgisayarımın başında yalnızdım. Eski işlerden kalan dosyaları temizliyor, daha çok e-postalara cevap veriyordum. Posta kutuma yeni bir e-posta'düştü. Konu satırında -bağırır gibi büyük harfle- şöyle yazıyordu: "RE: BEN RlFKIN »> BENİ OKU." E-posta bir Gmail adresinden gelmişti, tylerdurden982@gmail.com. Geldiği saat akşam 10:54:27 idi. Mesaj link içeren tek bir satırla devam ediyordu: "Buraya bak." Linke tıkladım.

Link beni "TBen Rifkin'in Arkadaşları*" adlı bir Facebook grubuna yönlendirdi. Grup yeniydi. Dört günden daha önce açılmış olamazdı çünkü CPAC cinayet günü Facebook'u taramış ve hiçbir şey bulamamıştı.

Ölen çocuğun kişisel Facebook sayfasını -McCormick'teki her çocuğun olduğu gibi- bulmuştuk, ama Ben'in sayfası cinayetle ilgili hiçbir ipucu içermiyordu. Kayda değer olan bir şey varsa o da profilinde kendisini özgür ruh gibi gösterme çabasıydı.

Ben Rjfkin
Snowboard yapmaya gitti.
Ağlar: McCormick Ortaokulu '07 Newton, MA

Genetik Miras

Cinsiyet: Erkek
İlgilendiği: Kadınlar
İlişki Durumu: Bekâr
Doğum Günü: 3 Aralık 1992
Politik Görüşü: Vulkan
Dini Görüşü: Putperest

Geri kalanı dijital çöplüğün bildiğimiz öğelerinden ibaretti: YouTube videoları, oyunlar, serimler, bir dizi sıkıcı ve dedikodu içerikli mesaj. Doğrusunu söylemek gerekirse, Ben sıkı bir Facebook kullanıcısı değildi. Sayfasındaki aktivitelerin çoğu o öldürüldükten sonra olmuştu ve ailesinin isteği üzerine sayfa kapatılana kadar sınıf arkadaşları manevi paylaşımlarda bulunup duruyordu.

Yeni "taklit" sayfa buna tepki olarak açılmıştı, çocukların cinayet hakkında konuşup yazışmalarını sağlıyordu. Sayfanın başlığı "VBen Rifkin'in Arkadaşları*" idi ve Facebook arkadaşı denen *arkadaşlar* tarafından kullanılıyordu. Ben'i tanısalar da tanımasalar da McCormick'in 2007 yılı öğrencilerinin tamamına açıktı.

Sayfanın en üstünde, kendi kişisel sayfasında kullandığı fotoğrafın aynısından vardı. Görünen o ki sayfayı açan kişi tarafından ölen çocuğun eski sayfasından kopyalanmıştı. Ben fotoğrafta gülümsüyordu ve üstü çıplaktı, belli ki bir kumsaldaydı (fonda kum ve okyanus görünüyordu). Sağ elini yumruk yapıp başparmağı ile serçeparmağını iki yana

açan bir hareket yapmıştı. Sayfanın sağ alt tarafında Duvar denen bir bölüm vardı ve mesajlar ters kronolojik sırayla diziliydi.

Jenna Linde (McCormick Ortaokulu) 17 Nisan 2007, 9.02'de yazdı:

Seni özlüyorum Ben. Seni sonsuza dek seveceğim, seni seviyorum, seni seviyorum.

Christa Dufrense (McCormick Ortaokulu) 17 Nisan 2007, 8.43'te yazdı:

Bunu her kim yaptıysa çok zalimce. Seni asla unutmayacağım Ben. Seni her gün düşünüyorum.WWVy

2007 yılında Facebook'un hâlâ çocuklar için büyük bir oyun alanı olduğunu söylemeliyim. Erişkinler arasında patlaması ondan sonraki yıllardaydı. En azından bizim için durum böyleydi. McCormick'teki ebeveynlerin çoğu Facebook'ta hesap açtı, ama çocuklarının ne yaptıklarına bakıyorlardı. Arkadaşlarımızın çok azı üye oldu, ama onlar da nadiren kullandı. Anlamlı hale getirmek için listelerinde yeterli arkadaşları da yoktu. Şahsen benim, Jacob ve arkadaşlarının Facebook'ta neler gördüğüyle ilgili hiçbir fikrim yoktu. Ayrıca bu bilgi kirliliğinin neden bu kadar ilgi uyandırdığını da anlamıyordum. Tek açıklaması, bana göre, Facebook'un çocukların ebeveynlerinden uzaklaştıkları, okul kafeteryasında yapamadıkları kabadayılıkları rahatça yapa-

bildikleri, flört edebildikleri ve diledikleri gibi konuştukları gizli yerleri olmasıydı. Jacob da internet üzerinde gerçekte olduğundan çok daha zeki ve özgüvenliydi, tıpkı diğer çocuklar gibi. Laurie ve ben Jacob'un buna gizli şekilde devam etmesindeki tehlikeyi gördük. Neler yaptığını görmemiz için bize şifresini vermesi konusunda ısrarcı olduk ama dürüst olmak gerekirse, onun Facebook sayfasına bakan tek kişi Laurie değildi. Bence çocukların çevrimiçi sohbetleri çevrimdışı versiyonu kadar enteresan değildi. Eğer bir gün dönüp de Facebook'a baktıysam, bunun sebebi sorgulanan kişinin dava dosyalarımda yer almasıdır. İhmalkâr bir ebeveyn miydim? Sonradan anladım ki, öyleymişim. Ama o zaman hepimiz öyleydik, Jacob'un okulundaki bütün veliler. Çıtanın bu kadar yüksek olduğunu bilmiyorduk.

Şimdiden "VBen Rifkin'in Arkadaşları*" sayfasında yüzlerce mesaj vardı.

Emily Salzman (McCormick Ortaokulu) 16 Nisan 2007, 10.12'de yazdı:

hâlâ dehşet içindeyim, bunu kim yaptı? bunu neden yaptın? neden? sebebi neydi? eline ne geçti? bu çok has ta-
hkir

Alex Kurzon (McCormick Ortaokulu) 16 Nisan 2007, 1.14'te yazdı:

şimdi cold spring park 'tym. sarı güvenlik şeridi hâlâ duryr. ama başka bişi yok. polis yok.

Mesajlar bu şekilde devam ediyordu, savunmasız ve itiraf niteliğinde. İnternet, sahte bir yakınlık yaratmıştı, çocukların "gerçek" dünyayı algılayış şekillerinin bir yan ürünüydü bu. Yazık, internetin yetişkinleri de ele geçirmeye başladığını öğrenmek üzerelerdi: Ben bile tüm bu çevrimiçi konuşmaları alabilmek için mahkeme celbini Facebook'a göndermeyi düşünür olmuştum. Bu sırada da dedikoducu kadınlar gibi bir merakla okumaya devam ediyordum.

Dylan Feldman (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 09.07'de yazdı:

jacob kapa çeneni! eğer okumak istemiyorsan başka yere git. siz diğerleri de. defolun gidin, o seni arkadaşı bilmişti, hıyar kafalı.

Mike Canin (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 9.01'de yazdı:

buna burnunu sokmak zorunda mısın Jake? sen polis filan değilsin, özellikle de tüm bu olan bitenden sonra başını önüne eğip sessiz olsan daha iyi olur.

John Marolla (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 8.51'de yazdı:

ne buya? JB sen neleryumurtluyorsun? sen geberirsen dünya daha iyi bir yer olur, eminim, defol git ve geber.

Julie Kerschner (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 8.48'de yazdı:

Bu hiç hoş değil Jacob.

Jacob Barber (McCormick Ortaokulu) 16 Nisan 2007, 7.30'da yazdı:

Belki hepiniz duymamışsınızdır; Ben öldü. Neden hâlâ ona mesaj yazıp duruyoruz ki? Ve neden bazıları öyle olmadıkları halde onun en yakın arkadaşıymış gibi yazıyor? Biraz gerçekçi olabilir miyiz?

Jacob'un adını görünce durdum; az önceki kin dolu mesajların hepsi benim Jacob'umaydı. Jacob'un hayatının gerçeklerine, ilişkilerinin karmaşıklığına, içinde olduğu duruma, yaşadığı dünyanın zalimliğine henüz hazır değildim. *Sen geberirsen dünya daha iyi bir yer olur, eminim.* Nasıl olur da benim oğluma böyle bir şey söylerler ve o da gelip bunu ailesiyle paylaşmaz? Hatta belli bile etmez? Jacob adına değil kendi adıma hayal kırıklığına uğramıştım. Kendimi nasıl oğlumla ilgilenmiyormuşum gibi bir duruma düşürebildim? Yoksa internetin bu abartılı, şişirilmiş diline karşı fazla mı tepki veriyordum?

Kendimi aptal gibi hissettim, doğru. Tüm bunlardan haberdar olmalıydım. Laurie ve ben Jacob Ta internette neler yaptığı hakkında sadece genel bir konuşma yapmıştık. Geceleri odasına gittiğinde internete girdiğini biliyorduk. Ama

bilgisayarına bir yazılım yüklemiştik ve böylelikle onu, çoğu poYno olan belirli sitelerden yeterince koruduğumuzu düşünüyorduk. Facebook bize hiçbir zaman tehlikeli gelmemişti. Ayrıca onu gözetlemek istemiyorduk. Çift olarak, çocuğunuzu iyi değerlerle büyütüp ona yaşam alanı verirseniz, sorumluluk sahibi biri olarak davranır diye düşünüyorduk. En azından o size bunun aksi için bir sebep göstermediyse. Modern, bilinçli ebeveynler olarak, Jake'e öğüt verip duran, her adımını sorgulayan, gözünü korkutan insanlar olmayı hiç istemedik. Bu, çocuğu McCormick'te okuyan çoğu anne babanın felsefesi. *Geber* sözcüğünü gördükçe ne kadar saf ve aptal olduğumu fark ediyorum. Jacob'un, ona güvenmemizden, saygı duymamızdan daha çok korunmaya ihtiyacı vardı.

Mesajları daha hızlı geçtim. Yüzlerce vardı, hepsi bir satır ya da bilemediniz iki. Hepsini okuyamayacaktım. Ayrıca Sarah Groehl'in ne bulmamı istediğine dair en ufak bir fikrim yoktu. Mesajların tarihleri eskidikçe Jacob'un adı geçmemeye başlamıştı. Çocuklar duygusal *(bir daha asla eskisi gibi olmayacak)* ve kışkırtıcı *(genç öl, güzel kal)* mesajlarla birbirlerini teselli ediyordu. Defalarca girdikleri şoku anlatıp durmuşlardı. Kızlar ona olan sevgilerini ve bağlılıklarını yazarken, erkekler kızgınlıklarını yazıyordu. Kayda değer bir detay bulmak için birbirini tekrar eden mesajların hepsini taradım; *buna inanamıyorum... birbirimize bağlı kalmalıyız... okulun her yeri polis kaynıyor...*

Sonunda, Jacob'un daha sıcak bir tartışmanın hâlâ devam etmekte olduğu kendi Facebook sayfasına tıkladım.

Bu tartışma cinayetin hemen ardından olmuştu. Mesajlar yine ters kronolojik sırayla diziliydi.

Marlie Kunitz (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 3.29'da yazdı:

D. Y: Burada bu tür şeyler SÖYLEME. Bu DEDİKODUYA girer ve insanları İNCİTEBİLİR. Şaka bile olsa, aptalca. Jake, onu umursama.

Joe O'Connor (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 3.16'da yazdı:

Eğer neden bahsettiğimizi bilmiyorsak herkes çenesini KAPATSIN, bunu sana söylüyorum derek. burada yaptığın CİDDİ BİR ŞEY. Kıçından uydurup duruyorsun.

Mark Spicer (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007, 3.07'de yazdı:

herkes BİRİLERİ hakkında BİR ŞEY söyleyebilir, belki de SENİN bıçağın var derek? birilerinin SENİN hakkında dedikodu çıkarması nasıl oluyormuş?

Sonra bu:

Derek Yoo (McCormick Ortaokulu) 15 Nisan 2007. 2.25'te yazdı:

Jake, herkes senin yaptığını biliyor. Bıçağın var. Onu

gördüm.

Hareket edemiyordum. Gözlerim mesaja takılıp kalmıştı. Harfler piksellere dönüşene dek gözümü ayıramadım. Derek Yoo, Jacob'un arkadaşıydı, iyi arkadaşı hem de. Evimize yüzlerce kez gelmişti. İkisi anaokulunda beraberlerdi. Derek iyi bir çocuktu.

Onu gördüm.

Ertesi sabah Laurie ve Jacob'un evden benden önce çıkmasını sağladım. Newton polis karakolunda bir toplantım olduğunu ve tekrar Cambridge'den dönüp geri gitmeyi istemediğimi söyledim. İkisi de gittikten soma Jacob'un odasına çıkıp aramaya başladım.

Arama uzun sürmedi. Çalışma masasının üst çekmecesinde, eski bir beyaz tişörtün içine üstünkörü saklanmış sert bir şey buldum. İçinden siyah saplı bir çakı çalışma masasının üzerine düşene kadar tişörtü açtım. Çakıyı iki parmağımın arasında hafifçe tutarak açtım.

"Tamım," diye fısıldadım.

Asker bıçağı ya da av bıçağı olabilirdi, ama onun için de fazla küçüktü. Açık hali 25 santimetre kadardı. Sapı siyah, tırtıklı ve dört parmağın oturacağı şekilde tasarlanmıştı. Bıçak kanca çeklindeydi ve keskin tarafı tırtıklıydı; işler şimdi öldürücü bir boyuta gelmişti. Bıçağın düz tarafları muhtemelen ağırlığını azaltmak için inceltilmişti. Çakı güzeldi, bıçağının şekli, kıvrımı ve sivriliği. Tıpkı doğadaki güzel ve ölümcül şeyler gibiydi, alev ya da bir aslanın pen-

çesi gibi.

6 - Çöküş

Bir yıl sonra.

BÜYÜK JÜRİ SORUŞTURMASININ KOPYASI

Bay Logiudice: Bıçağı bulduğunuzda ne yaptınız? Derhal rapor ettiğinizi düşünüyorum.

Tanık: Hayır, etmedim.

Bay Logiudice: Hayır mı? Devam eden bir soruşturma sırasında cinayet aletini bulduğunuz ve kimseye söylemediniz mi? Daha bu sabah bu sisteme ne kadar inandığınızı söyleyen güzel bir konuşma yapmıştınız.

Tanık: Bunu rapor etmedim, çünkü onun cinayet aleti olduğuna inanmıyordum. Açıkçası bunu bilmiyordum da.

Bay Logiudice: Gerçekte öyle olduğunu bilmiyor muydunuz? Peki ama nasıl? Onu gizli tuttunuz! Bıçağı kan, parmak izi, yarayla karşılaştırma vb. gibi adli testlere sokmadınız. Sıradan prosedür bu olmalıydı, değil mi?

Tanık: Eğer silahın o olduğundan tamamen eminseniz bu prosedürü izlersiniz.

Bay Logiudice: Ah, demek ki cinayet silahının bu olduğundan şüphe etmediniz?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Bu düşünce aklınıza bile gelmedi mi?

Tanık: 0 benim oğlumdu. Bir baba bırakın düşünmeyi, oğlunu o şekilde hayal bile edemez.

Bay Logiudice: Gerçekten mi? Bunu hayal bile edemez mi?

Tanık: Evet öyle.

Bay Logiudice: Çocuğun hiç şiddet geçmişi yok mu? Gençlere özgü bir suç raporu mesela?

Tanık: Hayır, hiç yok.

Bay Logiudice: Peki ya davranış problemi? Ya da psikolojik problemler?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Onun için *karıncayı bile incitmezdi* lafını söylemek doğru mu?

Tanık: Öyle de diyebiliriz.

Bay Logiudice: Ama yine de bıçağı bulduğunuzda sakladınız. Onun suçlu olduğunu düşünmüş gibi davrandınız.

Tanık: Bu doğru değil.

Bay Logiudice: Ama rapor etmediniz.

Tanık: Bunu fark etmekte geç kaldım, kabul ediyorum.

Bay Logiudice: Bay Barber, nasıl oluyor da on dört yıldır, yani çocuğunuz doğduğundan beri, beklediğiniz bir şeymiş gibi bunu fark etmekte yavaş davranabiliyorsunuz?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Bu anı bekliyordunuz. Bundan korkuyordunuz, ödünüz kopuyordu. Ama bunu bekliyordunuz.

Tanık: Bu doğru değil

Bay Logiudice: De^ğil mi? Bay Barber, ailenizde şiddet olduğunu söylemek haksızlık mı olur?

Tanık: İtiraz ediyorum. Bu tamamen uygunsuz bir soru.

Bay Logiudice: İtirazınız kayıtlara geçti.

Tanık: Jüriyi yanlış yönlendirmeye çalışıyorsunuz. Şiddet sanki kızıl saç ya da kıllı kulak gibi kalıtımsal olarak geçen bir şeymiş izlenimi yaratıyorsunuz. Bu biyolojik olarak da hukuksal olarak da yanlış. Hatta saçmalık. Bunu siz de biliyorsunuz.

Bay Logiudice: Ben biyolojiden söz etmiyorum aslında. Ben sizin zihninizin çalışma şeklinden bahsediyorum, bıçağı bulduğunuz anda inandığınız şeyden. Şimdi siz bir saç-

malığa inanmak istiyorsanız, bu sizin bileceğiniz iş. Ama sizin inandığınız şey çok açık ve pekâlâ delil olarak kabul edilebilir. Siz de bunu biliyorsunuz. Ama size olan saygımdan bu sorumu geri çekiyorum. Bu konuya başka bir açıdan yaklaşacağız. Hiç "cinayet geni" diye bir kavram duymuş muydunuz?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Bunu nerede duydunuz?

Tanık: Bir konuşma sırasında. Karımla yaptığım bir konuşmada kullanmıştım. Lafın gelişiydi, başka bir şey değil.

Bay Logiudice: Lafın gelişi.

Tanık: Bu bilimsel bir terim değil. Ben de bilim adamı değilim.

Bay Logiudice: Elbette. Burada hiçbirimiz uzman değiliz. Şimdi, siz bu "cinayet geni" terimini kullandığınızda neyi kastediyordunuz?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Hadi Andy, yapma. Utanacak bir şey yok. Her şey kayıtlara geçiyor. Hayatında endişe duyduğun çok fazla şey var, değil mi?

Tanık: Uzun zaman önceydi, çocuktum. Şimdi değil.

Bay Logiudice: Uzun zaman önce, tamam. Uzun zaman önce çok üzüldün, çocuktun... Geç-

misine ve ailene çok üzülüyordun değil mi?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Atalarınızdan bu yana şiddet dolu bir aileden geldiğinizi söylemek yanlış olmaz, değil mi Bay Barber?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Bunu söylemek yanlış olmaz, değil mi?

Tanık: (Duyulmadı.)

Bay Logiudice: Üzgünüm, sizi duyamadım. Atalarınızdan bu yana şiddet dolu bir aileden geldiğinizi söylemek yanlış olmaz, değil mi? Bay Barber?

Şiddet benim ailemde hep vardı. Geçmişe dönüp üç, hatta daha çok nesil öncesine bakıp kaderin kırmızı ipini arar gibi arayıp bulabilirdiniz bunu. Muhtemelen bu kırmızı ip Kabil'e kadar gidiyordur, ama bunun peşine düşmek gibi bir niyetim hiç olmadı. Korkunç ve çoğu doğrulanmayan birkaç hikâye ve fotoğraf kalmıştı bana; bu bile yeterince acı vericiydi. Çocukken bu hikâyelerin hepsini unutmak isterdim. Hep genetik bir hafıza kaybı olsa ve zihnimi tamamen silse, sadece bomboş bir vücut kalsa nasıl olur diye düşünür dururdum. Ama elbette unutmak için ne kadar uğraşmış olsam da atalarımın hikâyeleri, her an bir fırsatını bulup yüzeye çı-

kacakmış gibi hafızamın derinliklerinde duruyordu. Bunu yönetmeyi öğrendim. Daha sonra, Jacob için, her şeyin üzerine bir sünger çektim ve ortada kimsenin görebileceği, "paylaşabileceği" bir şey bırakmadım. Laurie konuşmanın, paylaşmanın tedavi edici olduğuna inanırdı, ama benim kendimi tedavi etmek gibi bir derdim yoktu. Böyle bir şeyin mümkün olabileceğine hiçbir zaman inanmadım. Laurie bunu anlamıyordu. Babamın hayaletinin beni sıkıntıya soktuğunu biliyor, ama sebebini bilmiyordu. Konunun babamı hiç tanımayışım ve baba figürünün hayatımdaki eksikliği olduğunu sanıyordu. Beni bir istiridyeyi açar gibi açmayı denemiş olsa da ona hiçbir şey anlatmadım. Laurie'nin babası bir psikologdu ve Laurie, Jacob doğmadan önce Güney Boston'daki Gavin Ortaokulu'nda beşinci ve altıncı sınıflara İngilizce öğretmenliği yapıyordu. Bu deneyimlerine dayanarak, babasız çocuklarla ilgili belli bir fikri oluşmuştu. Bana "Eğer bu konuyla ilgili konuşmazsan, bununla asla baş edemezsin," demişti. Ah Laurie, hiçbir zaman anlamadın! Ben bununla "baş etmeyi" hiç istemedim ki! Sadece soğumasını istedim. Ailemin o korkunç suç geçmişini içime hapsederek durdurmak istedim. Orada, vücuduma girmiş bir mermi gibi tuttum onu. Bunun Jake'e geçmesini istemiyordum. O nedenle çok fazla şey öğrenmemeyi tercih ettim. Sebep ve sonuçlarını görmek için ailemi araştırmadım bile. Kendimi bile bile onlardan uzaklaştırdım. Bildiğim kadarıyla -ya da bilmeyi tercih ettiğim kadarıyla- kırmızı ip büyük büyükbabama kadar uzanıyordu. Kuzey Dakota'dan

doğuya gelmiş çekik gözlü bir haydut olan büyük büyükbabam, kendisini oğlu Burkett ya da torunu olan babam üzerinde gösteren bir şiddet içgüdüsüne sahipti.

James Burkett 1890'larda Kuzey Dakota, Minot yakınlarında doğmuştu. Çocukluk döneminin şartlarını, anne babasını, eğitim alıp almadığını hiç bilmiyordum. Tek bildiğim Little Big Horn Savaşı'ndan sonraki yıllarda Dakota High Plains'te büyüdüğüydü. Onu ilk kez, 23 Ağustos 1911 tarihinde New York, Fulton Caddesi'nde bulunan H. W. Harrison Fotoğraf Stüdyösu'nda çekilmiş sepya bir fotoğraftan gördüm. Gün ve tarih fotoğrafın arka yüzüne kurşunkalemle özenle yazılmıştı, bir de adı: "James Barber". Bu seyahatin ardında yatan hikâye de karanlıktı. Duyduğuma göre - annem anlatmıştı, ona da dedesi- silahlı soygun suçundan kaçmak için Kuzey Dakota'nın dışına çıkmıştı. Bir süre Superior Gölü'nün güney kıyısında kalıp balıkçı teknelerinde çalışmış ve sonra yeni bir isimle New York'un yolunu tutmuş. Adını neden değiştirdiğini -yakalanmama garantisi için mi, yeni bir hayata başlarken yepyeni bir isim almak istediği için mi yoksa bambaşka bir sebepten mi- kimse tam olarak bilmiyor. Büyük büyükbabamın neden Barber soyadını seçtiğine dair de kimsenin hiçbir fikri yoktu. O döneme ait tek somut kanıtım o fotoğraftı. Bu, James Burkett-Barber'ın gördüğüm tek fotoğrafıydı. Çekildiği sırada yirmi ya da yirmi bir yaşında olmalıydı. Fotoğraf boydan çekilmişti. Zayıftı, dik durmuştu, çarpık bacaklıydı, üzerinde emanet bir palto ve elinde de bir melon şapka vardı. Fotoğraf makine-

sine bakıp bir Bowery gülüşü atmıştı, dudağının bir kenarı yukarı doğru kıvrıktı.

Kuzey Dakota'daki suçun silahlı soygundan daha ciddi olduğundan şüpheleniyordum. Bunu düşünmemin sebebi sadece Burkett-Barber'ın kaçmak için bu kadar uzak mesafeler gitmiş olması değil -kendi halinde, çok fazla seyahat etmesi ve kendisini çok değiştirmesi gerekmeyen biriydi o- aynı zamanda New York'a gelir gelmez yeniden şiddet eğilimi göstermiş olmasıydı. Çıraklık dönemi yoktu. Acemi suçlular gibi ufak tefek saldırılar yapmadı; sahneye donanımlı bir haydut gibi çıktı. New York'taki suç dosyasında ağır yaralama, soygun amaçlı saldırı, öldürme amaçlı saldırı, sakat bırakma, ateşli silah bulundurma, ruhsatsız silah bulundurma, tecavüz ve cinayete teşebbüs suçları vardı. New York'ta 1912 yılındaki ilk tutuklanışından 1941 yılındaki ölümüne kadar James Barber neredeyse ömrünün yarısını duruşmasını beklerken ya da tutuklu olarak cezaevinde geçirmişti. Sadece tecavüz ve cinayete teşebbüs suçlarından bile on dört yıllık hapis cezası vardı.

Bu, profesyonel bir suçlunun kayıtlarıydı ve onunla ilgili dava dosyalarındaki bir tanım bunu doğruluyordu. Dava, 1916 yılındaki bir cinayete teşebbüs davasıydı. Bu başvuru üstünkörü yapılmıştı ve sonrasında, 1918 yılında New York dava kayıtlarına geçmişti. Davanın detayları Hâkim Barton tarafından birkaç cümleyle özetlenmişti:

Davalı, Brooklyn 'de bir barda, Payîon adındaki kur-

banla tartıştı. Tartışma Payton 'un hem kendisini hem de davalının "tahsilatçısı" (ya da eyalet kanunlarına göre haraççı) olarak çalıştığı başka bir adama olan borcuyla ilgiliydi. Tartışma sırasında davalı öfke anında kurbana bir şişeyle saldırdı. Davalı şişe kırıldıktan sonra da kurbana saldırmaya devam etti. Kavga bardan sokağa taşındı ve kurban feci şekilde sol gözünden yaralandı, sol kulağı yırtıldı. Kurbanın tanıdığı birkaç kişinin araya girmesiyle kavga bitti. Kavgayı ayırmaya çalışanlar polis gelene kadar davalıyı güçlükle tuttu.

Mahkeme kararından bir detay daha var. Hâkim şöyle not etmiş: "Davalının şiddet konusundaki ünü sadece Payton tarafından değil, herkes tarafından iyi biliniyordu."

James Barber'ın en az bir oğlu vardı, o da Rusty dedikleri büyükbabam Russel'dı. Rusty Barber 1971 yılına kadar yaşamıştı. Onu çok az tanıyordum, sadece çocukluğumdan. Onu daha çok anneme anlattığı, sonra annemin de bana anlattığı hikâyelerden biliyordum.

Rusty babasını hiç tanımamıştı, dolayısıyla onu hiç özletiliyordu. Onu düşünmek için vakit bile harcamamıştı. Rusty annesi ve ailesinin o anne karnındayken New York'tan taşınıp geri geldiği Meriden, Connecticut'ta büyümüştü. Annesi oğluna, içinde babasının da olduğu suç hikâyelerini anlattı. Hiçbir şeyi gizlemedi, ama ne o ne de oğlu bununla baş etmek durumunda kaldı ya da bunu üzerlerinde yük gibi hissettiler. Görünen o ki, etraflarındakiler bundan çok daha kö-

tülerini yaşıyordu o günlerde. Rusty'nin babasının, **çocuğu**nun geleceğini etkileyeceği kimsenin aklına **gelmemişti.** Aksine, Rusty neredeyse aynı beklentiyle büyütülmüştü. Vasat bir öğrenciydi ve biraz da saldırgandı, Meriden Lisesi**'nden** mezun olamadı. 1933 yılında West Point Askeri Akademisi'ne girdi, ama çoğu özel eğitim **ve yürüme disiplini tur**larından oluşan ilk yılının ardından **akademiyi bıraktı.** Meriden'a dönüp tuhaf işlerde çalıştı, kendini **hayatın akı**şına bıraktı. Oralı bir kızla, büyükannemle, **evlendi** ve **yedi** ay sonra William adını verdikleri bir **oğullan oldu.** Bir **ke**resinde Rusty bir polis memuruna saldırmaktan **suçlu bulun**muş ve yaralı halde tutuklanmıştı. Aslmda **yaptığı saldırmak** değildi, sadece polis memurunun ona **olan** tavırlarından **hoş**lanmamıştı.

Rusty Barber için her şeyi değiştiren savaş **olmuştu.** Er olarak orduya katıldı ve Normandiya Çıkarmasında **Eırinci** Fırka'da görevli olarak yer aldı. Savaş bittiğinde **Üçüncü** Ordu'da teğmendi ve şeref madalyası, **iki** gümüş **yıldızı, kah**ramanlık belgesi vardı. Nisan 1945'teki Nürnberg**'deki** çatışmalarda tek eliyle kullandığı makineli **tüfekle altı** Alman'ı öldürmüş, son ikisini ise süngüsüyle haklamıştı. Meriden'da onun için bir geçit töreni düzenlenmişti. **Üstü açık** arabayla geçip kızlara el sallamıştı.

Savaştan sonra iki çocuğu oldu ve Meriden**'da** kendi ahşap evini satın aldı. Ancak barış günlerine **pek alışama**mıştı. Arka arkaya pek çok iş denedi; sigorta, **emlak, resto**ran. Sonunda pazarlamacı olarak işe başladı. Bir miktar

kıyafet ve ayakkabı alıp, vaktinin çoğunu kıyafet numuneleriyle New England'ın güneyinde arabayla dolaşarak ve dükkân sahiplerine bunları göstererek geçiriyordu. Büyükbabamın hayatındaki o döneme dönüp baktığımda, doğru yoldan sapmamak için ciddi bir çaba sarf ettiğini görüyordum. Rusty Barber babasının şiddet genini taşıyordu ve bu, hem savaşla hem de aldığı ödüllerle bilenmişti. Başka bir yeteneği yoktu. Yine de yapabilir, huzurlu bir hayat sürebilirdi. Ama bu belirsiz bir durumdu ve hayat ona oyun oynadı.

11 Mayıs 1950'de Lowell, Massachusetts'de Birke'in butiğine gidip sonbaharlık yeni Mighty Mac parkaları göstermek üzere yoldaydı. Öğle yemeği için sosisli yiyebileceği bir yerde durdu ve Elliot'un Yeri'ni aradı. Elliot'un Yeri'nden çıktıktan soma bir kaza oldu. Bir araba otoparktan çıkarken Rusty'nin Buick Special marka otomobilinin ön tarafını çizdi. Tartışmaya başladılar, soma da itişip kakışmaya. Diğer adam bıçak çıkardı. Her şey bittiğinde adam sokakta, yerde yatıyordu. Rusty hiçbir şey olmamış gibi oradan uzaklaştı. Adam ayağa kalktığında elleriyle karnını tutuyor, parmaklarının arasından kan sızıyordu. Tişörtünü kaldırdı, kamı ağrıyormuş gibi ellerini bir süre midesinin üzerinde tuttu. Ellerini karnından çektiğinde bağırsakları dışarı fırladı. Karın bölgesinde, kasığından göğüs kafesine kadar dikine bir kesik vardı. Adam kendi elleriyle bağırsaklarını geri sokmaya çalışarak içeri girdi. Polisi arayacaktı.

Rusty'nin suçu belli olmuştu; öldürmeye teşebbüs. Da-

vada kendini savundu ve bunun meşru müdafaa olduğunu, adamın bıçağını alıp onu yaralamak da dahil, bahsedilen suçların hiçbirini işlediğini hatırlamadığını söyledi. Adam elinde bıçakla geldiği anda hafızası sekteye uğramıştı. Yedi yıldan on yıla kadar hapis cezasına çarptırılmıştı, ama üç yıl yattı. Meriden'a geri döndüğünde, en büyük oğlu William - yani babam Billy Barber- on sekiz yaşındaydı ve herhangi bir babanın kontrol edemeyeceği kadar saldırgan bir hale gelmişti, en az Rusty kadar da zorluydu.

İşte, burada hikâyenin bittiği yere geliyoruz. Çünkü babamla ilgili hiç gerçek anım yok, sadece hayal meyal şeyler...

Sağ el bileğinin içinde, hapishanede ya da başka bir yerde yaptırdığı mavi-yeşil ve iyi ortalanmamış, hançer ya da haç şeklinde bir dövme...

Elleri solgun, kemiklerinin üzeri kızarmış ve kemikli halleriyle birer cinayet aleti olmaya meyilliydi; dişleri uzun ve sararmıştı...

Sedef saplı kıvrımlı bir bıçağı vardı ve daima kemerinin arka kısmına sıkıştırırdı; tıpkı her sabah cüzdanını cebine koyan adamlar gibi.

Onu bu detayların dışında hatırlamıyorum. Bu anılara da çok fazla güvenmiyorum aslında; üzerinden yıllar geçti. Babamı en son gördüğümde yıl 1961 'di. Ben beş yaşındaydım, o da otuz altı. Uzun bir süre, küçük bir çocuk olarak, o yok olmasın diye anılarımı saklı tutmaya çalıştım. Bu, onun kim olduğunu fark etmeden önceydi. Yıllar geçtikçe zaten

gerçekten yok oldu. On yaşlarındayken, yapbozun bu birkaç **parçası** dışında onu hiç hatırlamıyordum. Çok geçmeden onu düşünmeyi tamamen bıraktım. Dahası, hiç babam olmamış **gibi,** dünyaya babasız gelmişim gibi yaşamaya başladım; **ondan hiç** iyi **bir** şey kalmamış olduğu için de bu davranışımı **hiç** sorgulamadım.

Eğer kusursuz değilse, bir anı muhakkak zihne yapışıp kalıyordu. 1961 yılında, o son yazımızda, annem beni New **Haven**'daki Whalley Caddesi Cezaevi'ne onu ziyarete götürdü. Kalabalık görüşme odasındaki ahşap masalardan bi**rinin** etrafına oturduk. Mahkûmlar, çuvala benzeyen cezaevi üniformaları ve pijama üstleriyle, arkadaşlarımın ve benim eskiden kurşunkalemle çizdiği kare şekilli adamlara benziyordu. O gün utangaç davranmış olmalıydım -onun yanındayken dikkatli olmanız gerekirdi- zira babam tatlı sözler söyleyerek benimle konuşmaya çalışıyordu. "Buraya gel de **sana bir** bakayım." Beni incecik kollarımdan tutup kendisine doğru çekti. "Buraya gel. Beni ziyaret etmek için onca yol geldin." Yıllar sonra bile kollarımı tutuşunu, tavuğun bu**dunu** ayırmak için çevirirmişçesine çevirişini hatırlıyordum.

Korkunç bir şey yapmıştı. Bunu biliyordum. Yetişkin**lerin** hiçbiri bana tam olarak ne olduğunu anlatmamıştı. İşin **içinde bir** kız ve Congress Caddesi'ndeki boş evlerden biri vardı. **Bir** de sedef saplı bıçak. Yetişkinlerin sessizliğe gömüldüğü nokta burasıydı.

Benim çocukluğum o yaz bitti. *Cinayet* sözcüğünü öğrendim çünkü. Ama bu kelimenin söylenmiş olması, olayın

aslı kadar büyük bir şey değildi. Bununla yaşamak, bunu öğrenmek zonındasınızdır. Olayı düşünür dursunuz, günün farklı saatlerinde farklı açılardan değerlendirirsiniz, ta ki anlayana ve o sizi içine çekene kadar. O andan sonra, şeftalinin içindeki çekirdeği sakladığı gibi, onu içinizde saklı tutmanız gerekir.

Laurie bunun ne kadarını biliyordu? Hiçbirini. O iyi bir Musevi ailenin iyi Musevi kızıydı ve gerçeği öğrendiği andaki bakışının ne olacağını biliyordum. O nedenle ona yumuşak sözcüklerle babamın kötü bir ünü olduğunu, ama onu hiç tanımadığımı söyledim. Ben kısa süreli ve mutsuz bir ilişkinin meyvesiydim. Sonraki otuz beş yılda da bu böyle gitti. Laurie'ye kadar tam anlamıyla babasızdım. Ona da bundan farklı bir şey söylemedim, çünkü zaten *babasız* büyümüştüm. Kesinlikle Kanlı Billy Barber'm oğlu değildim. Bunda o kadar da büyütülecek bir şey yoktu. Sonradan da karım olan kız arkadaşıma tıpkı yıllardır kendime de yüksek sesle söylediğim gibi babamı tanımadığımı söyledim. Onu yanlış yönlendirmiyordum. Eğer Billy Barber'm oğlu olsaydım, biyolojik terimleri bir kenara bırakacak olursak, Laurie'yle tanıştığımda bitmiştim. Laurie'ye anlattıklarım gerçeğin kendisi olmasa bile gerçeğe yakındı. *Tamam, ama bunca yıl içinde bunları ona anlatabileceğin bir an mutlaka gelmiş olmalı* dediğinizi duyar gibiyim. Ama gerçek şu ki, zaman geçtikçe Laurie'ye söylediğim şey gitgide daha da gerçek

oldu. Yetişkin bir adam olarak, artık daha az Billy'nin oğluydum. Tüm bunlar bir hikâyeydi ve gerçekte kim olduğumla en ufak bir ilgisi yoktu. Doğrusunu söylemek gerekirse bunu o kadar düşünmüyordum da. Ebeveynler olarak bazen kendimizi anneminiz ya da babamızın çocuğu gibi düşünmeye meyilliyizdir ama onun yerine çocuklarımızın anne babası oluruz. Dahası ben o kıza sahiptim. Laurie benimdi ve mutluydum. Evliliğimizin belli bir ritmi vardı, birbirimizi iyi tanıyorduk ve beraber olmaktan mutluyduk. Bunu neden bozayım ki? Nadir rastlanan mutlu evliliklerden -daha da azı mutlu sürdürülen- birini, şeffaf bir dürüstlükle ve düşünmeden neden baştan sona zehirli bir şeyle mahvedeyim ki? Söylediklerimin kime faydası olacak? Bana mı? Hiç sanmıyorum. Ben çelik gibiyim, emin olabilirsiniz. Her şeyin yüzeysel bir açıklaması daha var: Bu hiç başımıza gelmedi. Sıradan bir günde karınıza bir katilin oğlu olduğunuzu söyleyeceğiniz bir an gelmeyebilir.

7 - İnkâr

Logiudice yarı haklıydı: O aşamada Jacob'dan şüphelenmiştim, ama cinayet konusunda değil. Logiudice'in büyük jüriye satmaya çalıştığı senaryo -aile geçmişim ve bıçak sebebiyle Jacob'un bir psikopat olduğunu düşündüğüm ve bunu örtbas etmeye çalıştığım- tamamen saçmalıktı. Logiudice'i davayı bu duruma soktuğu için suçlamıyordum. Jüriler zaten zor duyuyordu, özellikle de bu tip, şartların onları ellerini kulaklarına götürmeye zorladığı davalarda. Logiudice'in bağırmaktan başka seçeneği yoktu. Ama gerçek şu, dramatik hiçbir şey olmadı. Jacob'un katil olabileceği düşüncesi delilikti; bunu dikkate almadım. Benim düşündüğüm başka bir şeydi. Jacob anlattığından fazlasını biliyordu. Tamı biliyor, bu bile yeterince huzursuz ediciydi. Şüphe bir kez aklıma girdiğinde, her şeyi iki kere denememi gerektiriyor: Savcı ve baba olarak, biri gerçeğin peşinden giderken diğeri de bundan korkuyor. Eğer tüm bunları büyük jüriye anlatmazsam da bu kez kendim bu davayı göklere çıkaracaktım, biliyordum.

Bıçağı bulduğum gün Jacob eve saat iki buçuk gibi

geldi. Laurie ve ben onun ön girişten girip ardından kapıyı kapattığını, montunu ve çantasını antreye bıraktığını mutfaktan duyduk. Sonar operatörler gibi antenlerimizi açmıştık ve çıkan seslerden ne yaptığını anlayabiliyorduk.

"Jacob," diye seslendi Laurie, "buraya gelir misin lütfen?"

Bir an sessizlik oldu ve sonra "Tamam," diye cevap verdi.

Laurie beni rahatlatmak için olumlu bir yüz ifadesi takındı.

Jacob endişeli şekilde mutfağa girdi. Ona bakınca, koca adammış gibi görünen cüssesi beni şaşırtmıştı.

"Baba, evde ne işin var?"

"Konuşmamız gereken bir şey var, Jake."

Biraz daha yaklaştı ve aramızdaki masanın üzerinde duran bıçağı gördü. Katlanmış halde duran çakı ihtişamını yitirmişti, bu haliyle sadece bir el aletiydi.

Becerebildiğim kadar doğal bir ses tonuyla, "Bize bunun ne olduğunu söylemek ister misin?" diye sordum.

"Ee, bıçak mı?"

"Dalga geçme Jacob."

"Otur Jacob," diyerek cesaretlendirdi annesi. "Otur."

Oturdu. "Odamı mı karıştırdın?"

"Ben karıştırdım, annen değil."

"Sen mi?"

"Evet."

"Özel hayat diye bir şey duydun mu hiç?"

"Jacob," dedi Laurie, "baban senin için endişelendi."

Gözlerini devirdi.

Laurie devam etti "İkimiz de endişelendik. Bunun ne okluğunu neden bize söylemiyorsun?"

"Jacob, beni zor duruma sokuyorsun, biliyorsun. Eyalet polislerinin yarısı bıçağı arıyor."

"Bu bıçağı mı?"

"Bu bıçağı değil, bıçağı. Ne demek istediğimi biliyorsun. Bunun gibi bir bıçağı arıyorlar. Senin gibi bir çocuğun bu tür bir bıçakla ne işi olduğunu anlamıyorum. Buna neden ihtiyacın var, Jake?"

"İhtiyacım yok, sadece bende duruyor."

"Neden?"

"Bilmiyorum."

"Bunu aldın ama nedenini bilmiyorsun, öyle mi?"

"Bilmiyorum, aldım sadece. Sebebi yok. Bir anlamı yok. Neden her şeyin bir anlamı olması gerekiyor ki?"

"Peki o zaman neden sakladın?"

"Belki de delireceğinizi düşündüğüm içindir."

"Evet, en azından bu konuda haklısın. Neden bir bıçağa ihtiyacın var?"

"Dedim ya, ihtiyacım yok. Sadece hoşuma gitti. Beğendim. İstedim."

"Diğer çocuklarla sorunun mu var?"

"Hayır."

"Korktuğun biri mi var?"

"Hayır. Söylediğim gibi, gördüm, beğendim ve almak

istedim." Omuzlarını silkti.

"Nereden?"

"Asker ve denizcilik ürünleri satan dükkândan. Bulmak çok zor değil."

"Satın aldığına dair bir belge var mı? Kredi kartı mı kullandın?"

"Hayır, nakit."

Gözlerimi kıstım.

"Burada anormal bir durum yok baba. İnsanlar nakit kullanıyor, bunu biliyorsun."

"Onunla ne yaptın?"

"Hiçbir şey. Ona baktım, elimde tuttum, nasıl hissettirdiğini anladım."

"Onu üzerinde taşıyor musun?"

"Hayır, genelde taşımıyorum."

"Ama bazen taşıyorsun?"

"Hayır, çok nadir."

"Okula götürüyor musun?"

"Hayır. Sadece bir kere götürdüm. Diğer çocuklara gösterdim."

"Kime?"

"Derek, Dylan. Belki birkaç kişi daha."

"Neden?"

"Çünkü havalı olduğunu düşündüm. 'Hey, şuna bir bakın' demek gibiydi."

"Bunu hiçbir şey için kullandın mı?"

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum, bıçağı ne için kullanırsan, kesmek mesela."

"Cold Spring Park'ta birini bıçaklayıp bıçaklamadığımı mı soruyorsun?"

"Hayır, bu bıçağı kullanıp kullanmadığını soruyorum."

"Hayır, hiç. Elbette ki hayır."

"Yani onu aldın ve çekmeceye koydun, öyle mi?"

"Öyle de denebilir."

"Bu hiç mantıklı değil."

"Ama gerçek bu."

"Neden..."

"Andy," diyerek annesi lafımı kesti, "o bir delikanlı, sebebi bu."

"Laurie, onun yardıma ihtiyacı yok."

Laurie açıkladı: "Gençler bazen aptalca şeyler yapar." Jacob'a dönüp *"Zeki* gençler bile aptalca şeyler yapar," dedi.

"Jacob, bunu sadece kendimi rahatlatmak için soruyorum: Aradıkları bıçak bu mu?"

"Hayır! Sen delirdin mi?"

"Ben Rifkin'e ne olduğuna dair bir şey biliyor musun? Arkadaşlarından bir şey duydun mu? Bana söyleyeceğin bir şey var mı?"

"Hayır, tabii ki yok." Gözümün içine baktı. Kafa tutar gibiydi, ama sadece bir anlıktı. Gözlerini gözlerimden ayırdığı anda tekrar savunmasız bir çocuk oldu. "Bana bunları sorduğuna inanamıyorum. Okuldan geldim ve eve girer girmez bu sorularla karşılaştım. Buna inanamıyorum. Benim

hakkımda bunları düşündüğüne inanamıyorum."

"Senin hakkında bir şey düşünmüyorum, Jacob. Tek bildiğim evime o bıçağı getirdiğin, ben de bunun sebebini bilmek istiyorum."

"Sana odamı karıştırmanı kim söyledi?"

"Kimin söylediğini boş ver."

"Okuldaki çocuklardan biri belli ki. Dün görüştüklerinden biri olmalı. Bana kim olduğunu söyle."

"Kim olduğunun önemi yok. Bunun diğer çocukların yaptıklarıyla bir ilgisi yok. Burada sen kurban değilsin."

"Andy," diye uyardı Laurie. Bana onunla tartışmamamı, ona çapraz sorgu yapmamamı, onu suçlamamamı söyledi. *Sadece onunla konuş, Andy. Biz bir aileyiz. Birbirimizle konuşabiliriz.*

Kafamı çevirdim. Derin bir nefes aldım. "Jacob, eğer o bıçağı kan ve diğer testler için almak istersem bana karşı çıkar mısın?"

"Hayır. Git ve hangi testi istiyorsan yap. Umurumda değil"

Bir an düşündüm. "Tamam, sana inanıyorum. Sana inanıyorum."

"Bıçağımı geri alabilecek miyim?"

"Kesinlikle hayır."

"O benim bıçağım. Onu almaya hakkın yok."

"Ben senin babanım ve bu da bana o hakkı veriyor."

"Aynı zamanda polislerle de beraber çalışıyorsun."

"Polislerden rahatsız mı oluyorsun, Jake?"

"Hayır."

"Peki, o zaman neden haklarından bahsediyorsun?"

"Ya onu almana izin vermezsem?"

"Dene."

Olduğu yerden masanın üstündeki bıçağa ve bana baktı. Alacağı riski ve ödülü kafasında tarttı. "Bu çok yanlış," dedi ve adaletsizliğe kaşlarını çattı.

"Jake, baban bunu seni sevdiği için yapıyor."

"Bana göre benim için en iyisi olana ne olacak? Sanıyorum pek bir önemi yok."

"Hayır," dedim, "yok."

O öğleden sonra Newton polis karakoluna gittiğimde, Pätz sorgu odasında Easter Adası'ndaki heykeller kadar hareketsiz oturmuş, duvar saatine gizlenmiş kameraya bakıyordu. Pätz kameranın orada olduğunu biliyordu. Polisler ona yaptıkları bu görüşmenin kaydedileceğini söylemek durumunda kalmıştı. Kameralar her halükârda şüpheliler ona odaklanmasın diye gizli bir yere konulurdu.

Patz'in görüntüsü, sorgu odasının hemen dışında bulunan dedektiflerin odasındaki küçük bir bilgisayar ekranına yansıyordu. Yarım düzine Newton ve CPAC dedektifi bunu izliyordu. Şimdiye kadar pek bir gösteri olmamışa benziyordu. Polislerin çok bir beklentisi de yoktu.

Dedektif bürosuna gelip onlara katıldım. "Bir şey söyledi mi?"

"Hayır. Çavuş Schultz yanında."

Ekranda Patz'in görüntüsü çerçevelenmiş şekildeydi. Uzun, ahşap bir masanın ucunda oturuyordu. Arkasında beyaz bir duvar vardı. Gözaltı memuruna göre bir metre seksen üç santimetre boyunda ve doksan kilo ağırlığındaydı. Masanın arkasında otururken bile iri görünüyordu. Göbeği ve göğüsleri siyah, polo yaka tişörtünden sarkıyordu. Sanki dökülmüş de sonradan bu tişörtün içinde sıkıştırılmış gibi görünüyordu.

"Tanrım," dedim, "bu herif gidip biraz spor yapsın."

CPAC ekibinden biri "Çocuk pornosuna mastürbasyon yaptırmaya ne dersin?" dedi.

Hepimiz güldük.

Patz'in bir tarafında CPAC'ten Paul Duffy, diğer tarafında da diğer bir Newton dedektifi olan Nils Peterson oturuyordu. Polisler ara sıra eğildiklerinde ekranda görünüyorlardı.

Duffy soru cevap kısmını yönetiyordu. "Pekâlâ, bana bir kez daha anlat. O sabahla ilgili ne hatırladığını tekrar anlat."

"Anlattım zaten."

"Bir kez daha. Bir hikâyenin üzerine tekrar gidince insanların neler hatırladığına inanamazsın."

"Daha fazla konuşmak islemiyorum. Yoruldum."

"Hey Lenny, kendine bir iyilik yap, tamam mı? Seni buradan çıkarmak istiyorum. Sana bunu daha önce de söyledim: Seni bu işten sıyırmaya çalışıyorum ama her şey sana

bağlı."

"Adım Leonard."

"Tanıklardan biri seni o sabah Cold Spring Park'ta görmüş."

Bu yalandı.

Duffy "Bunu doğrulamam gerektiğini biliyorsun. Kayıtlara göre böyle olması gerekiyor. Öyle olmasaydı işimi yapıyor olmazdım."

Patz içini çekti.

"Bir kez daha söylüyorum, Lenny. Yanlış adamı tutuklamak istemiyorum."

"Adım Leonard." Gözlerini ovaladı. "Tamam. Parktaydım. Her sabah orada yürürüm. Ama çocuğun öldürüldüğü yerin yakınlarında değildim. O yoldan hiç gitmem, parkın o tarafında yürüyüş yapmam. Hiçbir şey görmedim, hiçbir şey duymadım." Söylediği her cümleyi parmakla saymaya başladı. "Çocuğu tanımıyorum, onu görmedim, duymadım."

"Tamam, sakin ol Lenny."

"Ben sakinim," dedi kameraya bakarak.

"O sabah kimseyi görmedin mi?"

"Hayır."

"Evden ayrılırken ya da eve dönerken seni gören biri oldu mu?"

"Nereden bileyim?"

"Parkta şüpheli, oraya ait olmadığını düşündüğün birilerini gördün mü?"

"Hayır."

"Tamam, kısa bir ara verelim, olur mu? Sen burada kal. Birkaç dakikaya döneriz. Sadece birkaç soru daha soracağız ve bitecek."

"Peki ya avukatım?"

"Henüz ortada yok."

"Gelince haber verir misiniz?"

"Tabii ki Lenny."

İki dedektif odadan çıkmak için ayağa kalktı.

"Ben kimseyi incitmedim," dedi Patz. "Bunu unutmayın. Ben kimseyi incitmem. Asla."

"Tamam," dedi Duffy. "Sana inanıyoruz."

Dedektifler kameranın önünden geçerek kapıya yöneldiler, artık monitörde küçük birer görüntü haline gelmişlerdi.

Duffy başını salladı. "Bende bir şey yok. Polislerle konuşmaya alışık. Onunla mücadele edecek bir şey yok elimde. Bırakalım da içeride oturup biraz sakinleşsin ama zamanımız olacağını sanmıyorum. Avukatı yoldadır. Sen ne yapmak istiyorsun, Andy?"

"Ne kadar zamandır böyle devam ediyorsun?"

"Birkaç saat kadar."

"Böyle mi? İnkâr, inkâr, inkâr?"

"Evet, işe yaramıyor."

"Tekrar yap."

"Tekrar mı yapayım? Dalga mı geçiyorsun? Ne kadar zamandır izliyorsun?"

"Yeni geldim Duff, başka ne yapabiliriz ki? Tek gerçek şüpheli o. Küçük çocuk öldü; bu herifde küçük çocuklardan

hoşlanıyor. Sana o sabah parkta olduğunu da söyledi. O bölgeyi biliyor. Her sabah orada, rutini biliyor, her sabah orada yürüyen çocukları da tanıyor. Yüksek ihtimalle kurbanı da tanıyor. Bu bir fırsat. O yüzden bir şeyler anlatana kadar onunla kal."

Duffy'nin gözleri odadaki diğer polislerin üzerinde gezindi ve sonra bana döndü. "Zaten birazdan avukatı gelip bu işe son verecek, Andy."

"O halde kaybedecek zaman yok, değil mi? İçeri gir ve bana bir itirafla dön; ben de onu öğleden sonra büyük jürinin karşısına çıkarayım."

"Sana bir itirafmı getireyim? Bu mudur yani?"

"Aslan payını bunun için sen alıyorsun dostum."

"Okuldaki çocuklar ne olacak? Sanırım gelmemizi istedikleri noktadayız."

"Ona bakmaya devam edeceğiz, Duff, ama elimizde ne var ki? Facebook'ta ağızlarını tutamayan bir sürü çıldırmış çocuk. Yani? Bu adama bak. Sadece bak. Bana daha iyi bir şüpheli göstersene. Başka biri yok."

"Buna gerçekten inanıyor musun, Andy? Aradığın adam bu mu?"

"Evet. Olabilir. Olabilir. Ama bunu kanıtlamak için gerçek bir şeylere ihtiyacımız var. Bana bir itiraf getir, Duff. Bana bıçağı getir. Herhangi bir şey getir bana. Bir şeyler lazım."

Duffy "Peki o zaman," diyerek bu davada beraber çalıştığı Newton dedektifine baktı. "Tekrar yapıyoruz, dediğin

gibi."

Polis tereddüt etti. Gözleriyle Duffy'ye "Neden zaman kaybediyoruz ki?" der gibi baktı.

"Tekrar yapıyoruz," diye tekrar etti Duffy. "Onun dediği gibi."

Bay Logiudice: Hiç şansları yoktu, değil mi? Dedektifler o gün sorgu odasına geri dönmedi.

Tanık: Hayır, dönmediler. O gün de, ondan sonraki gün de.

Bay Logiudice: Ne hissettiniz bu konuda?

Tanık: Bir hata olduğunu düşündüm. O an bildiklerim ışığında, soruşturmanın bu kadar başındayken Patz'den vazgeçilmesi bana bir yanlışlık olduğunu düşündürmüştü. O ana kadarki en güçlü şüphelimizdi.

Bay Logiudice: Buna hâlâ inanıyor musunuz?

Tanık: Şüphesiz. Patz üstünde durmalıydık.

Bay Logiudice: Neden?

Tanık: Çünkü bütün kanıtlar onu işaret ediyordu.

Bay Logiudice: Bütün kanıtlar değil.

Tanık: Değil mi? Bunun gibi zor bir davada bile bütün kanıtların aynı yönü göstermesini bekleyemezsiniz. Problem de bu.

Yeterli bilginiz yok, veri eksik. Açık bir model yok, net bir cevap yok. 0 nedenle dedektifler de diğer insanların yaptığını yapıyor; kafalarında bir hikâye, bir teori oluşturup bunu destekleyecek kanıt aramaya koyuluyorlar. Önce bir tanık buluyorlar, sonra da onu suçlamak için kanıt arıyorlar. Sonra da diğer şüphelileri gösteren kanıtları görmüyorlar.

Bay Logiudice: Leonard Patz gibi.

Tanık: Leonard Patz gibi.

Bay Logiudice: Burada olduğunu düşündüğünüz şey de bu mu?

Tanık: Burada hata yapıldığını düşünüyorum, kesinlikle öyle.

Bay Logiudice: Peki bir dedektifin bu durumda ne yapmasını önerirdiniz?

Tanık: Bir şüpheliden bu kadar çabuk vazgeçmemesi gerekir. Çünkü eğer yanlış bir tahminde bulunuyorsa kendisini doğru cevaba götüren kanıtları kaçıracaktır. Hatta çok açık şeyleri bile göremeyebilir.

Bay Logiudice: Ama bir dedektifin teoriler üretmesi gerekir. Şüphelilere odaklanması gerekir ve genellikle bunu kesin kanıtlar bulmadan yapar. Başka ne yapabilir?

Tanık: Bu bir ikilem. Her zaman bir tahminle başlarsın ve bazen yanlış tahmin eder-

sin.

Bay Logiudice: Bu davada yanlış tahminde bulunan biri oldu mu?

Tanık: Bilmiyoruz, hiç bilmiyoruz.

Bay Logiudice: Pekâlâ. Hikâyenize devam edin. Dedektifler neden Patz'i sorgulamaktan vazgeçti?

Dedektiflerin bürosuna yaşlıca, çantası paramparça olmuş bir adam geldi. Adı Jonathan Klein'dı. Kısa boylu, zayıf ve biraz da kamburdu. Siyah bir boğazlı kazak ile gri takım elbise giymişti. Saçları uzun ve çarpıcı şekilde beyazdı. Arkaya doğru taranmıştı ve yakasına dökülüyordu. Beyaz keçisakalı da vardı. Yumuşak bir ses tonuyla, "Merhaba Andy," dedi.

"Jonathan."

Samimi bir şekilde el sıkıştık. Jonathan Klein'ı her zaman sevmiş ve ona saygı duymuşumdur. Okumayı seven biriydi ve biraz da bohemdi; bana hiç benzemiyordu (ben beyaz ekmek kadar geleneksel biriyim). Azarlamaz ya da yalan söylemezdi, bu da onu savunma tarafındaki meslektaşlarından ayıran bir özellikti; o sadece gerçeği arardı, ayrıca son derece zeki ve kanunları bilen biriydi. Diğer bir sözcükle, o bir bilgeydi. O yaşımda bile babasızlığın yarattığı boşluğu umutsuzca doldurmak istermişçesine, babamın kuşağından gelen adamlara çocukça bir hayranlık duyduğum söylenebilir.

Klein "Müvekkilimi görmek istiyorum," dedi. Ses tonu yumuşaktı -ama doğal bir yumuşaklıktı bu, blöf yapar ya da taktik uygular gibi değil- ve etrafındakiler sessizliğe büründü. Onun ne dediğini duymak için yanma yaklaşma ihtiyacı hissederdiniz.

"Bu adamı senin savunduğunu bilmiyordum, Jonathan. Senin için biraz hafif bir iş değil mi? Şişko bir pedofil tacizci? Şöhretin için çok kötü bu."

"Şöhret mi? Biz avukatız! Zaten o da pedofil olduğu için burada değil. Bunu ikimiz de biliyoruz. Bir çocuğun taşaklannı elledi diye açılan davaya bu kadar polis çok fazla."

Bir adım kenara çekildim. "Pekâlâ. O içeride. Gir içeri."

"Kamerayı ve mikrofonu kapatır mısın?"

"Peki. Başka bir odayı kullanmak ister misin?"

"Tabii ki hayır," diyerek kibarca gülümsedi. "Sana güveniyorum, Andy."

"Adamını konuşturmama yetecek kadar mı?"

"Hayır, hayır. Sana bunun için daha fazla güveniyorum."

Bu da Patz'in sorgusunun sonu oldu.

Akşam, saat dokuz buçuk.

Lauric kanepede uzanmış bana bakıyor, kitabı da açık şekilde karnının üzerinde duruyordu. Üzerindeki kahverengi, V yakalı ve işlemeli tişört, gözünde de bağa çerçeveli okuma gözlüğü vardı. Yıllar geçtikçe gençken kullandığı

tarzı orta yaşlılığa da taşıyacak bir yol bulmuştu. Yırtık kotlar yerine daha düzgün, güzel pantolonlar giymeye ve işlemeli bluzlar tercih etmeye başlamıştı.

"Konuşmak ister misin?" diye sordu.

"Neyle ilgili?"

"Jacob."

"Konuştuk zaten."

"Evet, ama sen hâlâ kara kara düşünüyorsun."

"Kara kara düşünmüyorum. Televizyon seyrediyorum."

"Cooking ChanneFı mı seyrediyorsun?" diyerek şüpheci bir tavırla gülümsedi.

"Bunda bir şey yok ki. Yemek yapmayı seviyorum."

"Hayır, sevmiyorsun."

"Yemek yapılırken *izlemeyi* seviyorum."

"Peki Andy. Hazır değilsen konuşmayız."

"Ondan değil. Sadece konuşacak bir şey yok."

"Sana bir soru sorabilir miyim?"

Gözlerimi devirdim: *Hayır desem sonucu değiştirecek mi?*

Sehpanın üzerinden kumandayı alıp televizyonu kapattı. "Bugün Jacob'la konuşurken ona, onun bir şey yapmadığını düşündüğünü söyledin, ama gidip onun odasını aradın."

"Hayır aramadım."

"Aradın. Onu hiçbir şey için suçlamadın ama ses tonun... onu sorgular gibiydi."

"Öyle miydi?"

"Biraz."

"Öyle olduğunun farkında değildim. Bunun için ondan özür dilerim."

"Özür dilemek zorunda değilsin."

"Dileyeceğim, eğer böyle anlaşıldıysa."

"Ben sadece sebebini soruyorum. Bana anlatmadığın bir şey var mı?"

"Ne gibi?"

"Onu bu şekilde sorgulamana sebep olacak herhangi bir şey?"

"Onu sorgulamadım, sadece o bıçak beni huzursuz etti. Bir de Derek'in Facebook'a yazdığı şey var."

"Jacob'un bazı davranışsal..."

"Tanrım, Laurie, yapma. Ciddi ol. Bu çocukların aralarında yaptığı bir dedikodu. Eğer Derek'e gününü gösterebilseydim... oraya yazdığı şey çok aptalcaydı. Doğrusunu söylemek gerekirse bazen onun çocuk filan olmadığını düşünüyorum."

"Derek kötü bir çocuk değil."

"Gün gelip Jacob'un kapısını çaldığında da aynı şeyi söyleyebilecek misin?"

"Böyle bir olasılık var mı gerçekten?"

"Hayır, elbette yok."

"Bizim burada bir sorumluluğumuz var mı?"

"Yani bizim bir hatamız olup olmadığını soruyorsun?"

"Hata mı? Hayır, sadece bunu bildirmeli miyiz diye soruyorum?"

"Hayır. Tanrım, hayır. Bildirecek bir şey yok. Bıçağının olması onu suçlu yapmaz. Aptal bir çocuk olmak da suç değildir; iyi ki değil, yoksa yansını hapse atmak zorunda kalırdık."

Laurie kafasını salladı. "Sanki o suçluymuş da bunu biliyormuşsun gibi. Polislerin önünde sonunda bulması gibi bir şey de söz konusu değil, zaten her şey Facebook'ta yazıyor."

"Bu bir suçlama değil, Laurie, tüm dünyanın Jake'in başına toplanması için bir sebep yok. Bunlar çok saçma."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun, Andy?"

"Evet, elbette! Sen öyle düşünmüyor musun?"

Yüzüme baktı. "Tamam. O zaman senin canını sıkan bu değil mi?"

"Sana söyledim, canımı sıkan bir şey yok."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten."

"Bıçağı ne yaptın?"

"Ondan kurtuldum."

"Nasıl kurtuldun?"

"Attım. Burada değil. Çöpte bir yerlerde."

"Onu korudun."

"Hayır, sadece o bıçağın evimde olmasını, kimsenin Jacob'un suçlu olmadığı halde öyle olduğunu düşünmesini istemedim. Hepsi bu."

"Bu korumaktan farklı bir şey mi?"

"Yanlış bir şey yapmamış birini *korumak* gerekmez."

Bana sorgulayıcı bir bakış attı. "Tamam, ben yatmaya gidiyorum. Geliyor musun?"

"Birazdan."

Yerinden kalktı, saçlarımı okşadı ve alnımdan öptü. "Çok geç kalma hayatım. Sabah kalkamazsın."

"Laurie, soruma cevap vermedin. Sana ne düşündüğünü sormuştum. Jacob'un bunu yaptığına inanmanın aptalca olduğuna katılıyor musun?"

"Bunu hayal etmek bile çok zor, evet."

"Ama hayal edebiliyorsun?"

"Bilmiyorum. Sen edemiyor musun, Andy? Hayal bile edemiyor musun?"

"Hayır, edemiyorum. Bahsettiğimiz bizim çocuğumuz."

Kendini geri çekti. "Bilmiyorum. Sanırım ben de hayal edemiyorum. Ama sonra şöyle düşünüyorum: Bu sabah kalktığımda o bıçağı da hayal edemiyordum."

8-Son

22 Haziran 2007, Pazar. Cinayetten on gün sonra.

Soğuk ve hafif yağışlı başlayan bir sabahtı, yüzlerce gönüllü Cold Spring Park'ta toplanmış kayıp bıçağı anyordu. Kentin her yerinden gelmişlerdi. McCormick'ten gelen çocukların bir kısmı Ben Rifkin'in arkadaşıydı, bir kısmı da okuldaki diğer gruplardandı; İskoçyalılar, garabetler, fingirdek kızlar. Çok sayıda genç anne baba vardı. Aralarında sürekli olarak şu ya da bu sebeple sosyal kampanyalar düzenleyen birkaç aktivist de bulunuyordu. Bu insanların hepsi bir araya gelmiş, Paul Duffy'nin arama sürecinin nasıl olacağına dair verdiği yönergeleri dinliyordu. Ardından da sünger gibi olmuş ıslak zeminde, kendilerine ayrılan bölgelerde bıçağı aramaya başladılar. Her yeri kararlı bir hava sarmıştı. Sonunda bir şeyler yapıyor olmak herkesi bir nebze olsun rahatlatmıştı. Herkesi tüketen şey belirsizlikti. Bıçak her şeyi sonlandıracaktı. Üzerinde kan, parmak izi ya da delil olabilecek herhangi bir şey olmalıydı. Bu da gizemi çözecek ve

tüm kente rahat bir nefes aldıracaktı.

Bay Logiudice: Siz aramada yer almadınız, değil mi?

Tanık: Hayır, yer almadım.

Bay Logiudice: Çünkü bunun aptalca bir angarya olduğunu biliyordunuz. Aradıkları bıçak zaten Jacob'un masasının çekmecesinde bulunmuştu. Siz de çoktan o bıçağı yok etmiştiniz.

Tanık: Hayır. Aradıkları bıçağın o olmadığını biliyordum. Kafamda hiç şüphe yoktu. Sıfır.

Bay Logiudice: 0 zaman neden aramaya katılmadınız?

Tanık: Bir savcı, kendi davasıyla ilgili özel aramalarda asla yer almaz. Kendi davamda tanık olma riskini alamam. Bir düşünsenize; cinayet aletini bulan ben olsam, mahkemeye çıkarılıp ifade vermek zorunda kalırım. Davayı bırakmam gerekir. İyi bir savcının daima geride durmasının sebebi budur. Arama yapılırken polis karakolunda ya da **arama** yapılan yerin dışında bekler, bir de-'dektif sorgu yaparken yan odadan izler. Dava dersi **101,** Neal. Standart prosedürdür. Bir zamanlar sana öğrettiğim gibi. Belki de dinlemiyordun .

Bay Logiudice: Yani tamamen teknik sebeplerden?

Tanık: Neal, kimse o aramanın başarıyla sonuçlanmasını benden daha fazla istiyor olamazdı. Oğlumun suçsuz olduğunun kanıtlanmasını istiyordum. Gerçek bıçak bulunduğunda da öyle olacaktı.

Bay Logiudice: Jacob'un bıçağını atmış olmanız sizi hiç mi rahatsız etmedi? Şimdi bile, olanları biliyorken?

Tanık: Ben doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yaptım. Jake masumdu. O başka bir bıçaktı.

Bay Logiudice: Elbette bu teoriyi sorgulamak istemediniz, değil mi? Yapacağınızı söylediğiniz halde bıçağı kan, parmak izi, doku gibi adli testleri yaptırmak için göndermediniz.

Tanık: O yanlış bıçaktı. Bunun için teste ihtiyacım yoktu.

Bay Logiudice: Yani biliyordunuz.

Tanık: Biliyordum.

Bay Logiudice: Bu kadar emin olmanızın sebebi neydi?

Tanık: Oğlumu tanıyordum.

Bay Logiudice: Hepsi bu mu? Oğlunuzu tanıyor olmanız mı?

Tanık: Her babanın yapacağı şeyi yaptım.

Onu kendi aptallığından korumaya çalıştım.

Bay Logiudice: Tamam, bunu bırakalım. O sabah Cold Spring Park'ta arama yapılırken siz nerede beklediniz?

Tanık: Parkın girişindeki otoparkta.

Bay Logiudice: Bir ara, kurbanın babası Bay Rifkin'i gördünüz mü?

Tanık: Evet. Onu ilk gördüğümde ormandan o tarafa doğru geliyordu. Parkın o tarafında oyun alanları, futbol ve beyzbol sahaları vardı. O sabah tüm oyun alanları boştu. Sadece yemyeşil zemin görünüyordu. Bay Rifkin bana doğru geliyordu.

Ben Rifkin'in o acılı halini asla unutmayacağım; kafası öne eğik, elleri paltosunun cebinde, o devasa yeşil alanda tek başına bir figür. Rüzgâr da zorluyordu onu. İki yana savrulan tekneler gibi zikzaklar yapıyordu.

Onunla buluşmak için o tarafa yöneldim, ama mesafe uzun olduğu için bu zaman aldı. İkimiz de birbirimize doğru gittiğimizin farkındaydık. Acaba yukarıdan nasıl görünüyorduk? Dev, yeşil bir alanda, merkezde buluşmak için birbirine doğru hareket eden iki küçük şekil.

Yaklaşınca el salladım. Ama Rifkin karşılık vermedi. Arama alanına gelince moralinin bozulduğunu fark ettim ve avukatı Rifkin'i oraya gelmemesi konusunda uyarmayı unutmuş olduğu için söylendim.

"Selam Dan," dedim ihtiyatlı bir sesle.

Gözünde güneş gözlüğü vardı ve hava kapalı olmasına rağmen camların ardından nemli gözleri görünüyordu. Bana baktı, gözlüğün ardından gözleri bir sineğinkiler gibi görünüyordu. Sinirli olduğu belliydi.

"İyi misin Dan? Burada ne işin var?"

"Seni burada görmek beni şaşırttı."

"Şaşırttı mı? Neden? Nerede olabilirdim ki?"

Burnundan soluyordu.

"Ne oldu Dan?"

"Biliyorsun." Ses tonu sakinleşmişti. "Meğer ben sahnedeymişim de, etrafımdaki herkes oyuncuymuş gibi bir hisse kapıldım son günlerde. Dünyadaki herkes, ama herkes hiçbir şey olmamış gibi yanımdan geçip gidiyor ve gerçeği bilen sadece benim. Her şeyin değiştiğini sadece ben biliyorum."

Ona hak verircesine, içtenlikle başımı salladım.

"Yanılıyorlar. Ne demek istediğimi biliyor musun Andy? Rol yapıyorlar."

"Nasıl hissettiğini tahmin edebiliyorum, Dan."

"Belki sen de aktörsündür."

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Bence sen de oynuyorsun," dedi ve gözlüklerini çıkarıp paltosunun cebine koydu. Gözlerinin altındaki torbaların rengi onu son görüşümden bu yana iyice koyulaşmıştı. Buğday rengi teni solup grimsi bir hal almıştı. "Davadan alındığını duydum."

"Ne? Bunu kimden duydun?"

"Kimden duyduğumun önemi yok. Bilmeni istiyorum; ben başka bir bölge savcısı istiyorum."

"Tamam, bu konuşarak halledeceğimiz bir şey."

"Konuşacak bir şey yok. Olan oldu. Patronunu ara. Kendi adamlarınla da konuşman gerek. Sana söyledim, başka bir bölge savcısı istiyorum. Davanın üzerine oturup kalmayacak biri. Çünkü şu an yaşadığımız bu."

"Davanın üzerine oturmak mı? Dan, Tanrı aşkına sen neden bahsediyorsun?"

"Bana her şeyin yapıldığını söyledin. Ne yapıldı tam olarak?"

"Bak, bu zor bir dava. Ben..."

"Hayır, hayır, bu ondan çok daha fazlası ve sen bunu biliyorsun. Neden o çocuklara baskı yapmadın? Hâlâ, bugüne kadar? Demek istediğim, neden onları zorlamadın? Benim bilmek istediğim bu."

"Onlarla konuştum."

"Kendi çocuğun da buna dahil mi, Andy?"

Ağzım açık kaldı. İletişim kurabileceğimiz düşüncesiyle elimi koluna dokunmak üzere uzattım, ama o geri itti.

"Bana yalan söylüyorsun, Andy. Baştan beri yalan söylüyorsun."

Ağaçların olduğu yere doğru baktı. "Benim canımı sıkan ne, biliyor musun, Andy? Burada, bu yerde olmak mı? Bir süre -birkaç dakika ya da birkaç saniye, ne kadar sürdüğünü bilmiyorum, öyleydi- ama oğlum bir zamanlar burada

ve hayattaydı. Oralarda bir yerde, lanet olası ıslak yaprakların üzerinde, ölene dek kan kaybetti ve ben burada onun yanında değildim. Burada olup ona yardım edebilirdim. Bir babanın yapması gereken budur. Ama bilmiyordum. Başka bir yerdeydim, arabada, ofiste, telefonda ya da herhangi bir şey yapar durumdaydım. Bunu anlıyor musun, Andy? Bunun nasıl hissettirdiği konusunda en ufak bir fikrin var mı? Bunu hayal edebiliyor musun? Onu doğarken gördüm, ilk adımlarını atarken ve... bisiklete binmeyi öğrenirken. Okulun ilk gününde onu ben götürdüm. Ama ölürken ona yardım etmek için yanında değildim. Bunun nasıl hissettirdiğini biliyor musun?"

"Dan," dedim zayıf bir sesle, "gel seni eve bırakayım. Burada kalman iyi olmaz. Ailenle olmalısın."

"Ailemle olamıyorum, Andy, sorun da bu! Ailem öldü."

"Tamam," diyerek başımı eğdim. Beyaz spor ayakkabıları çamur ve çam iğneleriyle dolmuştu.

"Sana bir şey söyleyeceğim," dedi Rifkin. "Şu an bana ne olduğunun önemi yok. Uyuşturucu bağımlısı, hırsız ya da serseri olabilirim. Şu saatten soma bana ne olduğunun önemi yok. Neden olsun ki? Neden?"

Bunu biraz da homurdanarak söylemişti.

"Ofisini ara Andy," dedi. "Haydi ara. Bitti. Sen yoksun artık."

Cep telefonumu çıkardım ve Lynn Canavan'ı doğrudan cep telefonundan aradım. Üç kez çaldı. Kimin aradığına bakıp açmak için hazırlandığını tahmin edebiliyordum.

"Ofisteyim," dedi. "Neden hemen buraya gelmiyorsun?"

Rifkin'in de rahatlaması için ona söyleyeceği bir şey varsa telefonda söylemesini, beni de oraya gitmekten kurtarmasını söyledim.

"Hayır," diyerek ısrar etti. "Ofise gel, Andy. Seninle yüz yüze konuşmak istiyorum."

Telefonu kapattım. Rifkin'e bir şeyler söylemek istiyordum, hoşça kal, iyi şanslar, ya da herhangi bir veda sözcüğü, kim bilir? İçimden bir ses bana onun haklı olduğunu, bunun bir veda olduğunu söyledi. Ama o bunu duymak istemedi. Yüzünden anlaşılıyordu. Bana çoktan kötü adam rolünü biçmişti. Belki de o benim bildiğimden daha fazlasını biliyordu.

Onu o yeşillikte bıraktım ve yenilmişlik hissiyle nehir boyunca Cambridge'e kadar gittim. Davadan alınmamı anlayabiliyordum, ama Rifkin'in bunu tek başına yapması bana mantıklı gelmiyordu. Birileri onu gaza getirmiş olmalıydı. Peki o zaman. Olaya objektif bakamadığım için teknik sebeplerden davadan alınmış olabilirdim. Taktiklere yenilmiştim, hepsi bu. Bunlar bir çeşit politikaydı ve ben apolitik biriydim, her zaman öyleydim. Böylelikle Logiudice yüksek profilli davasını alacaktı ve ben de diğer dava dosyasına, diğer cesede, çözülecek diğer davaya kayacaktım. Tüm bunların hâlâ benim kadar aptalca, düzmece ya da mantıklı olduğuna inanıyordum. Beni neyin beklediğini göremiyordum. Jacob'u gösteren çok az kanıt vardı; sırları olan bir kız öğrenci, Facebook' ta dedikodu yapan birkaç çocuk, hatta bıçak

bile. Bunlar kanıt olarak hiçbir şey ifade etmiyordu. Biraz olsun işini bilen bir savunma avukatı bunların hepsini örümcek ağı gibi elinin tersiyle kenara iterdi.

Mahkemede, en az dört sivil kıyafetli polis beni bekliyordu. Hepsinin CPAC'ten olduğunu fark ettim, ancak içlerinden birini gayet iyi tanıyordum, Moynihan. Bana imparator muhafızları gibi girişten bölge başsavcısının ofisinin olduğu kata, oradan da pazar sabahı boş olan masaların arasından geçip Lynn Canavan'ın köşe ofisine varana kadar eşlik ettiler.

Masada üç kişi oturuyordu; Canavan, Logiudice ve geçtiğimiz dönem boyunca Canavan'ın yanından ayrılmayan ya da kampanyasını hayal kırıklığına dönüştüren basın danışmanı Larry Siff. Siff'le daha önce yüz yüze gelmemiştik, ama onun hayatımı adadığım kutsal bir işe fütursuzca dahil olmasını kabul etmem gerekiyordu. Çoğu zaman konuşmadı bile; orada bulunmasının tek nedeni politik konuların konuşulacak olmasıydı.

Bölge Başsavcısı Canavan "Otur Andy," dedi.

"Bunlara gerek olduğuna emin misin, Lynn? Ne yapmamı bekliyordun? Pencereden atlamamı mı?"

"Senin iyiliğin için. İşlerin nasıl yürüdüğünü biliyorsun."

"Nasıl yürüyor? Kendimi tutuklanmış gibi hissediyorum."

"Hayır. Sadece dikkatli olmak zorundayız. İnsanlar çok üzgün. Tahmin edemeyeceğimiz tepkiler veriyorlar. Olay is-

temiyoruz. Sen de aynı şeyi yapardın."

"Bu doğru değil," diyerek oturdum. "Peki ben neye üzüleyim?"

"Andy," dedi. "Sana kötü haberlerimiz var. Kurbanın montundaki parmak izleri oğlun Jacob'a ait." Raporu önüme doğru sürükledi.

Rapora göz attım. Adli tıp laboratuvarından gelmişti. Standart pozitif sonuç için sekiz eşleşme aranırken, rapora göre olay yerinden alınan örneklerle Jacob'un parmak izi on iki noktada eşleşiyordu. Sağ elinin başparmağıydı; Jacob kurbanı önü açık montunun yakasından tutmuş, parmak izi yakanın iç kısmmda kalmıştı.

Şaşkınlıkla "Bir açıklaması olduğuna eminim," dedim.

"Mutlaka vardır."

"Aynı okula gidiyor. Jacob onunla yanı sınıfta. Birbirlerini tanıyorlar."

"Evet."

"Bu demek değil ki..."

Bana acıyarak baktılar. Camın kenarında bekleyen ve beni tanımayan yaşça genç polisler hariç. Çünkü onlar herhangi bir kötü adama yaptıkları gibi beni oradan alıp rahatça götürebilirlerdi.

"Seni ücretli izne çıkarıyoruz. Bu biraz da benim hatam; bu davayı almana izin vermek hataydı." Polisleri göstererek "Bu arkadaşlar seninle ofisine gelecekler. Kişisel eşyalarını al. Hiçbir belge, hiçbir dosya alamazsın. Bilgisayara dokunma. İşinle ilgili ne varsa ofiste kalmalı."

"Davayı kim alıyor?"

"Neal."

Gülümsedim. Tabii ki o alacaktı.

"Andy, herhangi bir sebepten Neal'ın bu davayı almasına karşı mısın?"

"Ne düşündüğümün önemi var mı, Lynn?"

"Belki, eğer geçerli bir sebep sunarsan."

Başımı salladım. "Hayır, bırak alsın."

Logiudice gözlerini benden kaçırarak uzaklara baktı.

"Onu tutukladınız mı?"

Artık bakışlarını benden daha fazla kaçınyordu.

"Lynn, oğlumu tutukladınız mı?"

"Hayır."

"Tutuklayacak mısınız?"

Logiudice araya girdi "Bunu sana söylemek zorunda değiliz."

Canavan onu yatıştırmak için elini kaldırdı. "Evet. Bu şartlar altında fazla seçeneğimiz yok."

"Bu şartlar altında mı? Hangi şartlar? Costa Rica'ya filan mı kaçacağını sanıyorsunuz?"

Omuz silkti.

"Vekâletin var mı?"

"Evet."

"Lynn, sana söz veriyorum; buraya kendisi gelecek. Onu tutuklamanıza gerek yok. Bir geceliğine bile olsa, cezaevi ona göre bir yer değil. O zararsız, bunu biliyorsun. O benim oğlum. O benim oğlum, Lynn. Tutuklandığını görmek

istemiyorum."

"Andy," dedi bölge başsavcısı sigara dumanını savuşturulmuş gibi benim yalvarmalarımı durdurmak için. "Bir süre mahkemeden uzak kalman belki de herkes için en iyisi olacak. Ortalık biraz yatışsın. Olur mu?"

"Lynn, sana arkadaşın olarak soruyorum, kişisel bir rica bu. Lütfen onu mtuklamayın."

"Bu kapalı bir görüşme değil, Andy."

"Neden? Anlamıyorum. Parmak izi yüzünden mi? Lanet olası bir parmak izi yüzünden mi? Hepsi bu mu? Elinizde daha fazlası olmalı. Bana olduğunu söyleyin."

"Andy, sana bir avukat tutmanı öneririm."

"Avukat tutmak mı? Ben avukatım. Bana neden oğluma bunu yaptığınızı söyle. Ailemi mahvediyorsun. Bunu bilmeye hakkım var."

"Ben sadece kanıta göre davranıyorum, hepsi bu."

"Kanıtlar Patz'i gösteriyor. Sana bunu söylemiştim."

"Senin bildiğinden daha fazlası var Andy, çok daha fazlası."

Bu cümledeki imayı sindirmem biraz zaman aldı. Kartımı açıp ne olduğuna baktım ama onlara gösterebileceğim hiçbir şey yoktu. Elim boştu.

Ayağa kalktım. "Pekâlâ, gidelim."

"Bu şekilde mi?"

"Bana söylemek istediğin başka bir şey var mı? Ya senin Neal?"

Canavan "Biliyorsun, hâlâ senin için endişe ediyoruz.

Oğlun ne yapmış olursa olsun... o sen değilsin. Seninle uzun süreli bir dostluğumuz var ve ben bunu unutmam."

Yüzümdeki taş maskenin arkasından bakıyormuş gibi bir hisle gözlerimi kıstım. Sadece eski dostum olan, hâlâ sevdiğim ve her şeye rağmen güvendiğim Canavan'a baktım. Logiudice'in yüzüne bile bakmadım. Sağ koluma doğru kötü bir enerjinin yayıldığını hissettim. O anda, eğer ona bakarsam bir anda boynuna atılıp onu boğacağımı hissettim.

"Burada işimiz bitti mi?"

"Evet."

"Güzel. Gitmem gerekiyor. Gidip bir an önce ailemi bulmalıyım."

Bölge Başsavcısı Canavan'ın yüzü endişeliydi. "Arabayı kullanabilecek misin, Andy?"

"Ben iyiyim."

"Tamam. Bu arkadaşlar seninle beraber ofise gelecekler."

Ofisime gidince bir karton kutuya masamın üstündeki birkaç kâğıdı, duvardan sökülmüş birkaç fotoğrafı ve birkaç hatırayı attım. Hiç büyük jürinin önüne çıkaramadığım bir davadan kalan balta sapı bile vardı. Her şey bir karton kutuya sığmıştı; onca yıl, iş, arkadaşlıklar, davadan davaya koşarken elde ettiğim itibar. Şimdi hepsi gitmişti, Jacob'un davasının bu duruma düşmesi bir kenara. Çünkü Jacob aklansa bile, suçlanmış olmanın lekesinden kurtulamayacaktım. Jüri oğlum için "suçlu değil" diyebilirdi, ama asla "masum" demezdi. Bu bela yakamızı hiç bırakmayacaktı.

Duruşma salonuna tekrar avukat olarak girip giremeyeceğimden bile emin değildim. Her şey o kadar hızlı oluyordu ki, geçmiş ile gelecek arasında gidip geliyordum. Oysa sadece şimdi vardı.

Enteresan şekilde paniklememiş, kendimi de kaybetmemiştim. Jacob'un cinayet suçu bir el bombası gibi düştü içime -yıkılmamız kaçınılmazdı, geriye sadece üzerinde çalışacak detaylar kalacaktı- ama üzerime tuhaf, sakin bir sorumluluk binmişti. Bir ekip çoktan elindeki arama emriyle evimin yolunu tutmuş olmalıydı. Bölge başsavcısının bana bunca yolu getirtmesinin sebebi bu bile olabilirdi; arama yapılmadan önce beni evden uzaklaştırmak. Ben de aynısını yapardım.

Ofisten çıktım.

Laurie'yi cep telefonundan aradım. Cevap vermedi. "Laurie, bu çok çok önemli. Mesajımı alır almaz beni ara."

Jacob'un cep telefonunu aradım. O da açmadı.

Eve geç kalmıştım. Dört Newton polisi çoktan gelip evin önüne park etmiş, arama belgelerinin gelmesini bekliyorlardı. Bloğun etrafından dönüp arabamı park ettim.

Evim banliyö tren istasyonlarından birinin hemen yanındaydı. İstasyon iki metrelik çitle arka bahçeden ayrılıyordu. Buna alışmam çok sürmemişti. İçimde çok fazla adrenalin vardı, Rushmore Dağı'na tırmanabilirdim.

Bahçemde, çimenlerin kenarına çam ekmiştim, yol boyunca yürürken çam iğneleri kolumu çiziyordu.

Arka bahçeden geçtim. Komşum bahçesinde çiçeklerle

uğraşıyordu. Bana el salladı, aynı komşuluk refleksiyle ben de karşılık verdim.

İçeri girince hafifçe Jacob'a seslendim. Onu karşılaşacağı şeye hazırlamak istiyordum. Evde kimse yoktu.

Yukarı çıkıp Jacob'un odasına gittim. Açık çekmecelere, dolaba, yerdeki kıyafet yığınına suç unsuru olacak bir şey var mı diye baktım ve sonra vazgeçtim.

Size aptalca mı geliyor? Kafanızdaki sesi duyar gibiyim: *Delil karartma! Adaleti yanıltma!* Safsınız. Mahkemelerin güvenilir yerler olduğunu, yanlış sonuçların nadiren çıktığını ve ona güvenmem gerektiğini düşünüyorsunuz. *EğerJacob 'un gerçekten masum olduğuna inansaydı,* diyorsunuz, *polisin içeri girmesine ve neye istiyorsa ona bakmasına izin verirdi.* İşte burada küçük ama pis bir sır vereceğim; mahkeme kararlarındaki hata oranı tahmin ettiğinizden çok daha yüksek. Sadece yanlış kararlar değil, suçsuz bulunan suçlular da var. Biz bu "hataların" hepsini görüyor ve kabul ediyoruz. Bu, savunmaya iyilik olsun diye yaptığımız şeylerin sonucu. Asıl sürpriz, hatalı kararların, suçlu bulunan masumların oranıydı. Bu hata oranını hiç bilmiyoruz -hatta düşünmüyoruz bile- çünkü çok fazla sorgulama gerektiriyor. Gerçek şu ki, kanıt dediğimiz şey onu üreten tanıklar tarafından yanıltıcı hale gelebilir, hepimiz insanız çünkü. Hatıralar silinir, görgü tanıklarının ifadeleri çok güvenilir olmayabilir, en iyi polisler bile adaletin hatalarına maruz kalıp yanılabilir. İçinde insan faktörü olan her sistem hataya açıktır. Neden mahkemeler farklı olsun ki? Değiller. Bizim

sisteme gözü kapalı güvenimiz, cehaletin ve büyülü düşüncelerin bir sonucudur. Benim de oğlumun kaderi için bu sisteme güvenmeye hiç niyetim yoktu. Oğlumun suçlu olduğuna inandığım için değil, sizi temin ederim, o kesinlikle masum olduğu için. Doğru sonuca ulaşmak için elimden ne geliyorsa yapacaktım. Eğer bana inanmıyorsanız, gidin ve birkaç saatinizi en yakın mahkemede geçirin, sonra da kendinize bu sistemin hatasız olduğuna inanıp inanmadığınızı sorun. *Çocuğunuzu* buraya emanet edip edemeyeceğinizi sorun bir de.

Sonuç olarak, Jake'in odasında endişe edecek hiçbir şey bulamadım, sadece tipik ergen dağınıklı^, kirli kıyafetler, kocaman ayaklarının şeklini almış spor ayakkabılar, okul kitapları, video oyunu dergileri, farklı elektronik aletler için şarj kabloları vardı. Açıkçası ne bulmayı beklediğimi de bilmiyordum. Sorun henüz bölge başsavcısının elindekinin, onları JacobTa ilgili bu derece çılgına çeviren şeyin ne olduğunu bilmememdi ve bu da beni kayıp parçayı bulma konusunda deliye döndürmüştü.

Cep telefonum çaldığında hâlâ odayı karıştırıyordum. Arayan Laurie'ydi. Ona hemen eve gelmesini söyledim - Brookline'daki bir arkadaşını ziyarete gitmişti ve yirmi dakika uzaklıktaydı- başka bir şey diyemedim. Çok hassastı. Nasıl tepki vereceğini kestiremiyordum ve bununla ilgilenecek vaktim yoktu. *Şu anda Jacob 'ayardım et, sonra Laurie'yi sakinleştirirsin.* "Jacob nerede?" diye sordum. Bilmiyordu. Telefonu kapattım.

Odaya son kez göz attım. Jacob'un dizüstü bilgisayarını saklamak istiyordum. Tanrı bilir o harddiskte neler vardı. Ama bilgisayarı saklamanın onu zor bir duruma sokacağından endişe ettim: Eğer bilgisayar kaybolursa, internette yazdıkları da düşünülünce, bu şüphe uyandırırdı. Öte yandan eğer bulunursa yıkıcı deliller çıkabilirdi içinden. Sonunda onu bırakmaya karar verdim. Belki aptalcaydı ama bunu düşünüp tartacak zaman yoktu. Jacob Facebook'ta aleni olarak suçlandığını biliyordu; her ihtimale karşı harddiskini temizlemişti belki de.

Kapı çaldı. Oyun bitti. Hâlâ ağır ağır nefes alıyordum.

Kapıda arama emrini uzatan kişi Paul Duffy'den başkası değildi. "Üzgünüm Andy," dedi.

Etrafa baktım. Mavi rüzgârlıklı polisler, farları açık polis arabaları arasında eski dostum bana üçe katlanmış arama emrini uzatıyordu. Nasıl tepki vereceğimi bilemedim, zaten tepki falan da veremedim. Kâğıdı uzatırken, orada öylece durdum, sessizce.

"Andy, senden dışarıda beklemeni istemek zorundayım. Kuralları biliyorsun."

Kendime gelmem ve neler olduğunu idrak etmem birkaç saniye sürdü. Ama amatörce bir hata yapmamaya kararlıydım, bocalayıp onlara malzeme vermeyecektim. Davanın ilk kritik anlarında ağızdan saçma tepkiler çıkmamalıydı. İnsanları Walpole'a götüren hata buydu.

"Jacob burada mı, Andy?"

"Hayır."

"Nerede olduğunu biliyor musun?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Tamam, hadi dostum, çık dışarı lütfen." Bana destek olmak için elini kolumun üst tarafına uzattı, ama beni dışarı çekmedi. Ben hazır olana kadar bekleyecek gibiydi. Öne eğilip kulağıma, "Nasıl olması gerekiyorsa öyle yapalım," dedi.

"Sorun yok, Paul."

"Üzgünüm."

"Sadece işini yap, tamam mı? Gerisini de boş ver."

"Tamam."

"Ne gerekiyorsa yap, yoksa Logiudice seni otobüsün altına atar. Seni duruşmadan Barney Fife'a benzetecek, bu lafımı unutma. Ne yapması gerekiyorsa yapacak. Seni benim gibi koruyamayacak."

"Tamam, Andy, anladım. Şimdi dışarı gel."

Evin yanındaki kaldırımda bekledim. Evin önündeki polis arabasını görenler yolun karşısında toplanmıştı. Aslında görünmemek için arka bahçede de bekleyebilirdim, ama Laurie ve Jacob geldiğinde onları rahatlatmak -ve ne yapacaklarını söylemek- için orada durmalıydım.

Laurie birkaç dakika sonra geldi. Olanları duyunca şaşkına döndü. Onu sakinleştirdim ve kulağına hiçbir şey söylememesini, korku ya da üzüntü gibi herhangi bir duygu belirtmemesini fısıldadım. Onlara hiçbir şey vermemeliydik. İçini çekti ve ağlamaya başladı. Ağlaması içten ve doğaldı; kimse izlemiyor gibiydi. İnsanların ne düşündüğünü umursamıyordu, çünkü kimse hayatının herhangi bir döneminde

onun o an hissettiği kadar kötü hissetmiş olamazdı. Ben bunu iyi biliyordum. Evin önünde, kolum korumak istercesine onun omzunda, beraberce bekledik.

Arama ikinci saatine girdiğinde evin arka tarafına geçip verandaya oturduk. Laurie orada sessizce ağladı, kendini telkin etti ve tekrar ağladı.

Bir ara Dedektif Duffy verandanın merdivenlerinden çıkıp geldi. "Andy, bil diye söylüyorum, bu sabah parkta bir bıçak bulduk. Gölün kenarındaki bataklıktaydı."

"Biliyorum. Bulunacağını da biliyordum. Üzerinde parmak izi, kan ya da başka bir şey var mıydı?"

"Görünen bir şey yoktu. Şimdi laboratuvarda. Üzerinde yeşil bir toz gibi kalmış kuru yosunlar vardı."

"Patz'in o."

"Bilmiyorum. Olabilir."

"Nasıl bir bıçaktı?"

"Sıradan bir mutfak bıçağı."

Laurie "Mutfak bıçağı mı?" dedi.

"Evet. Her şeyi aldınız mı?"

"Yapma Duff," dedim. "Biraz ciddi ol. Neden sordun bunu?"

"Tamam, pardon. Benim işim soru sormak."

Laurie ateş püsküren gözlerle bakıyordu.

"Henüz Jacob'dan haber alamadınız mı, Andy?"

"Hayır. Onu bulamıyoruz. Herkesi aradık."

Duffy şüpheci bir bakış attı.

"O bir çocuk," dedim. "Zaman zaman ortadan kaybolur.

Buraya geldiğinde, Paul, kimsenin onunla konuşmasını istemiyorum. Soru sormak yok. O daha çok küçük. Yanında bir ebeveyninin ya da bakıcısının olması hakkına sahip. Sakın onu buradan götüreyim deme."

"Tanrım, Andy, kimsenin birini *götürdüğü* yok. Sadece onunla konuşmak istiyoruz."

"Unut bunu."

"Bunun ona faydası olabilir."

"Unut bunu. Söyleyecek bir şeyi yok. Tek kelime bile."

Bahçenin ortasında gözümüze bir şey çarptı ve üçümüz de oraya döndük. Ağaç kabuğu renginde bir tavşan kafasını kaldırıp havayı kokladı ve öylece durdu. Sonra birkaç kez zıplayıp durdu. Parlayan güneş ışığında çimlerin arasına karıştı. Biraz daha zıplayana kadar neredeyse artık onu göremiyordum.

Duffy, Laurie'ye döndü. Birkaç hafta önce cumartesi akşamı bir restorana yemeğe gitmiştik; Duffy ve eşi, ben ve Laurie. Sanki başka bir zaman dilimi gibiydi. "Şu an buradayız Laurie, ama bir süre sonra burada olmayacağız." Kafasını salladı; ona haklı olduğunu söyleyemeyecek kadar sinirli, kalbi kırık ve aldatılmış hissediyordu.

"Paul," dedim. "O yapmadı. Başka bir ihtimal olmadığını söylemek istiyorum. Seninle muhtemelen bir süre konuşmayacağız, onun için bunu şimdi benden duymanı istiyorum, tamam mı? O yapmadı. Bunu o yapmadı."

"Tamam, seni duydum," diyerek gitmek üzere arkasını döndü.

"O masum. Senin çocuğun kadar masum."

"Tamam," dedi ve gitti.

Çamın dibinde az önceki tavşan belirdi, bir şeyler çiğniyordu.

Hava kararana kadar Jacob'u bekledik, polisler ve kapıda bekleyenler gitti. O hiç gelmedi.

Saatlerce saklanmıştı, çoğunlukla Cold Spring Park'taki ağaçlıkta, arka bahçelerde ve son olarak da polislerin onu bulduğu, eski okulunun arkasındaki oyun alanında.

Polis kayıtlarında yazdığında göre, hiç itiraz etmeden kelepçe takılmasını kabul etmişti. Kaçmamıştı. Polisleri "Aradığınız benim," diyerek karşılamış ve "Ben yapmadım," demiş. Polis ona aşağılarcasına, "Peki parmak izlerinin onun üzerinde ne işi vardı?" diye sorunca Jacob bir anda -ya saflığından ya da zekice, bundan emin değilim- "Onu ben buldum. Orada yatıyordu. Ona yardım etmek için kaldırmaya çalıştım. Sonra öldüğünü anlayınca korkup kaçtım," dedi. Jacob'un polise söylediği tek cümle buydu. Bu tarz itiraflarda bulunmanın riskli olduğunun farkına varmış olacak ki, sonra hiçbir şey söylemedi. Jacob, birkaç çocuğun da bildiği gibi, haklarını ve bunun değerini biliyordu. Daha sonraları Jacob'un bu cümleyi nasıl bir seferde ve kendinden emin şekilde söylediğine dair spekülasyonlar çıkacaktı. Cümleyi önceden düşündüğü ve o anda ağzından çıkardığı söyleniyordu; davayla oynuyordu ve daha başından savun-

masını yapmıştı. Tek bildiğim, Jacob'un medyaya yansıdığı kadar zeki ya da kurnaz olmadığıydı.

Ne olursa olsun, Jacob polislere defalarca "Babamı istiyorum," demişti. O akşam kefalet ödenmesine izin verilmedi, evinden bir ya da iki mil uzakta nezarette tutuldu.

Laurie ile benim, küçük ve penceresiz bir odada onu kısa süre görmeme izin verdiler.

Jacob sarsılmıştı. Gözleri dolu doluydu ve kızarmıştı. Yüzü de kızarmıştı ve her iki yanağında da savaş boyasını andıran düz kırmızı çizgiler oluşmuştu. Korktuğu açıktı. Aynı zamanda kendini bırakmamaya da çalışıyordu. Tavırları mekanik, robot gibiydi. Koca bir adamı taklit eden bir çocuktu sadece. Bu durumla -panik, öfke, acı- baş etme çabası sanırım bana en çok dokunan şey oldu. Hepsini içinde yaşıyordu. Bunu daha fazla başaramayacağını düşündüm. Yakıtını çok hızlı harcıyordu.

"Jacob," dedi Laurie titrek bir sesle, "iyi misin?"

"Hayır! Tabii ki değilim!" dedi içinde bulunduğu odayı ve halini göstererek. Alaycı bir yüz ifadesiyle de "Öldüm ben," diye ekledi.

"Jake..."

"Ben'i öldürdüğümü mü söylüyorlar? Asla. Asla. Bunun olduğuna *inanamıyorum.* Buna inanamıyorum."

"Hey Jake," dedim. "Bu bir hata. Korkunç bir yanlış anlaşılma. Bunu halledeceğiz, tamam mı? Umudunu kaybetmeni istemiyorum. Bu sadece işin başlangıcı. Daha çok yolumuz var."

"Buna inanamıyorum. Buna inanamıyorum. Sanki..." Ağzıyla patlama sesi çıkardı, eliyle de mantar bulutu şekli yaptı. "Biliyor musun? Sanki... sanki... kimdi o adam? Hikâyedeki?"

"Kafka."

"Hayır. Filmdeki adam, neydi o?"

"Bilmiyorum, Jake."

"Hani dünyanın aslında gerçek dünya olmadığını öğreniyordu? Rüya gibi bir şeydi? Simülasyon gibi? Bilgisayarla yapılmıştı her şey? Sonra da gerçek dünyayı bulmaya gidiyordu. Eski bir filmdi."

"Bilemedim."

*"Matrix^*

"Matrix mi? O film eski mi?"

"Keanu Reeves baba, lütfen."

Laurie'ye baktım. "Keanu Reeves mi?"

Omuz silkti.

Jake'in o anda bile şapşal olması şaşırtıcıydı. Ama öyleydi. Birkaç saat önce bıraktığımız, aynı şapşal çocuktu; her zaman öyleydi ya, neyse.

"Baba, şimdi ne yapmam gerekiyor?"

"Savaşacağız. Bu yolun her adımında savaşacağız."

"Genel olarak sormuyorum. *Şimdi* yani, bundan sonra ne olacak?"

"Yarın sabah mahkemeye çıkarılacaksın. Sana suçunu okuyacaklar, biz de kefaletini ödeyip seni eve götüreceğiz."

"Kefalet ne kadar?"

"Yarın öğreneceğiz."

"Eğer bunu karşılayamazsak ne olur? O zaman bana ne olur?"

"Karşılarız, endişe etme. Kenarda paramız var. Evimiz var."

İçini çekti. Beni binlerce kez parayla ilgili söylenirken duymuştu.

"Çok üzgünüm. Ben yapmadım, yemin ederim. Mükemmel bir çocuk olmadığımı biliyorum, ama ben yapmadım."

"Sana inanıyorum."

Laurie "Sen mükemmel bir çocuksun Jacob," diye ekledi.

"Ben'i *tanımıyorum* bile. Sadece okuldan bir çocuktu. Bunu neden yapayım ki? Neden benim yaptığımı söylüyorlar?

"Bilmiyorum Jake."

"Bu senin davan. Ne demek bilmiyorum?"

"Bilmiyorum işte."

"Bana söylemek istemediğini mi anlamalıyım buradan?"

"Hayır, öyle söyleme. Jake, seni sorguladığımı mı düşünüyorsun? Gerçekten?"

Başını salladı. "Hiçbir sebep yokken Ben Rifkin'i öldürdüm, öyle mi? Delilik bu. Her şey tam bir delilik."

"Jacob, bizi ikna etmek zorunda değilsin. Biz senin tarafındayız. Her zaman. Ne olursa olsun."

"Tanrım." Parmaklarını saçlarının arasından geçirdi. "Bu Derek'in hatası. Bunu o yaptı. *Biliyorum."*

"Derek mi? Neden Derek?"

"Her şeye deliriyor, anlıyor musun? En ufak bir şey bile onu delirtmeye yetiyor. Yemin ederim, buradan çıktığımda onu mahvedeceğim. Yemin ederim."

"Jake, Derek'in böyle bir şey yaptığını sanmıyorum."

"O yaptı. Göreceksin. O çocuk."

Laurie ve ben şaşkınlık içindeydik.

"Jake, seni buradan çıkaracağız. Kefaleti ödeyeceğiz, ne kadarsa. Parayı bulacağız. Senin hapse gitmene izin vermeyeceğiz. Ama bu geceyi burada geçirmek zorundasın, mahkemeye kadar. Sabah ilk iş mahkemede seninle buluşacağız. Yanımızda avukatımız da olacak. Yarın akşam yemeğinde evde olacaksın. Akşam kendi yatağında uyuyacaksın^ söz veriyorum."

"Ben avukat istemiyorum, seni istiyorum. Avukatım sen ol. Kim daha iyi yapabilir ki bunu?"

"Ben olamam."

"Neden? Ben seni istiyorum. Sen benim babamsın. Sana ihtiyacım var."

"Bu kötü bir fikir, Jacob. Senin bir savunma avukatına ihtiyacın var. Zaten her şey ayarlandı. Arkadaşım Jonathan Klein'ı aradım. Çok çok iyidir, sana söz veriyorum."

Kaşlarını çattı, hayal kırıklığına uğramıştı. "Yapamayacaktın zaten, bölge savcısısm."

"Artık değilim."

"Kovuldun mu?"

"Henüz değil. İzindeyim. Belki daha sonra kovacaklar."

"Benim yüzümden mi?"

"Senin yüzünden değil. Sen bir şey yapmadın. İşler böyle yürüyor sadece."

"Peki şimdi ne yapacaksın? Para kazanmak için yani? İşe ihtiyacın var."

"Parayı düşünme. Bırak da onu ben düşüneyim." Yenilerden, tanımadığım genç bir polis kapıyı çalarak, "Süre doldu," dedi.

Laurie Jacob'a "Seni seviyoruz. Seni çok seviyoruz," dedi.

"Tamam anne."

Ona sarıldı. Jacob bir süre hiç kıpırdamadı, Laurie bir sütuna ya da ağaca sarılmış gibi görünüyordu. Sonra gevşeyip annesinin sırtına dokundu.

"Biliyor musun Jake? Seni ne kadar çok sevdiğimizi biliyor musun?"

Omzunun üzerinden bakarak "Evet anne," dedi.

"Tamam," dedi kendini geri çekerek. Gözlerindeki yaşlan sildi. "Tamam o zaman."

Jake ağlamaklı oldu.

Ona sarıldım. İyice kendime çekip sımsıkı sarıldım ve bıraktım. Onu baştan aşağı süzdüm. Kot pantolonunun dizlerinde, yağmurlu bir nisan günü Cold Spring Park'ta saklanırken geçirdiği saatlerden kalma çamur izleri vardı. "Güçlü ol, tamam mı?"

"Sen de," dedi. Sırıttı, verdi i cevabın saçmalığını fark etmişti.

Onu orada bıraktık.

Ve gece hâlâ bitmemişti.

Gece yarısı saat ikide oturma oturmasında uzanmış, yatıyordum. Her yerim uyuşmuştu, yatak odasına gitmeye gücüm yetmemişti ve orada uykuya dalmıştım.

Laurie, yalınayak, üzerinde bir pijama altı ve sadece yatarken giyebileceği kadar eski, türkuaz renkli bir tişörtle merdivenlerden aşağı indi. Göğüsleri yerçekimine yenilmiş, yıllarla beraber sarkmıştı. Saçları dağınık, gözleri de yarı kapalıydı. Onun o halini görünce gözlerim doldu. Üçüncü adımdan soma "Andy, yatağa gel," dedi. "Bu akşam yapabileceğimiz hiçbir şey yok."

"Birazdan."

"Birazdan değil, şimdi. Gel."

"Laurie, buraya gel. Konuşmamız gereken bir şey var."

Yanıma, oturma odasına gelmek için bir düzine adım daha atfı. Tamamen uyanmış görünüyordu. Çok sık yardım isteyen biri değilimdir. Bunu yapınca da şaşırdı. "Ne oldu hayatım?"

"Otur. Sana söylemem gereken bir şey var. Yakın zamanda ortaya çıkan bir şey."

"JacobTa mı ilgili?"

"Benimle ilgili."

Ona her şeyi anlattım, soyağacımla ilgili. İlk kanlı Bar-

ber olan ve vahşetini New York'a taşıyan James Burkett'i anlattım. Sonra Lowell, Massachusetts'te bir trafik kavgası sırasında bir adamı doğrayan savaş kahramanı büyükbabam Rusty Barber'ı ve boş bir evde bir bıçak ile genç bir kızın dahil olduğu şiddet suçunun sahibi babam Kanlı Billy Barber'ı anlattım. Otuz dört yıl bekledikten sonra tüm hikâyeyi anlatmak beş on dakika sürmüştü. Bir kere ağzımdan çıktığında da, sanki çok küçük bir yükü çok ağırmış gibi boş yere sırtımda taşıdığımı hissettim. Laurie de aynı şekilde düşünmüş olmalıydı.

"Ben böyle bir aileden geliyorum."

Hayal kırıklığı dolu ve anlamsız bir yüz ifadesiyle başını salladı. Bana da, geçmişime de, anlatmamış olmama da üzülmüştü. "Andy, neden bana hiç anlatmadın?"

"Çünkü önemi yoktu. Ben o değilim. Onlar gibi değilim."

"Ama bunu anlayabileceğim konusunda bana güvenmedin."

"Hayır Laurie, sorun o değil."

"Konusunu bile açmadın."

"Hayır. İlk başta benimle ilgili öyle düşünmeni istemedim. Üstüne gittikçe büyütecektik. Çok mutluyduk."

"Eğer mecbur kalmasaydın hiç anlatmayacaktın."

"Laurie, artık bilmeni istiyorum, çünkü bu bir yerde karşımıza çıkacaktı. Olayın bununla bir ilgisi olduğundan değil, bu tür pislikler her zaman su yüzüne çıktığından. Bunun Jacob'la ya da benimle bir ilgisi yok."

"Bundan emin misin?"

Bir an ölecek gibi oldum. "Evet, eminim."

"Bunu benden saklayacak kadar eminsin."

"Bu doğru değil."

"Bana söylemediğin başka bir şey var mı?"

"Hayır."

"Emin misin?"

"Evet."

Bir an düşündü. "Peki o zaman."

"Peki derken? Sormak istediklerin var mı? Konuşmak istiyor musun?"

Bana şaşkın bir bakış attı. Bu kez ben ona konuşmak isteyip istemediğini soruyordum. Sabahın ikisinde? Bu sabah hem de?

"Laurie, değişen bir şey yok. Bu hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Ben on yedi yaşından beri tanıdığın adamım."

"Tamam," dedi dizlerinin üzerinde duran ellerine bakarak. "Şu an söyleyebileceğim tek şey, bana bunu daha önce anlatman gerekirdi. Bilmeye hakkım vardı. Kiminle evlendiğimi, kimin çocuğunu doğurduğumu bilmeye hakkım vardı."

"Biliyorsun. Benimle evlendin. Geri kalan her şey geçmiş. Bizimle bir ilgisi yok."

"Bana söylemeliydin, hepsi bu. Bilmeye hakkım vardı."

"Sana söyleseydim benimle evlenmezdin. Hatta benimle çıkmazdın bile."

"Bunu bilemezsin. Bana seçme şansı vermedin."

"Hadi yapma, sana çıkma teklif ettiğimde biliyor olsaydın?"

"Ne söylerdim bilmiyorum."

"Ben biliyorum."

"Nereden biliyorsun?"

"Çünkü senin gibi kızlar öyle oğlanlarla görüşmezdi. Neyse, unutalım bunu."

"Nereden biliyorsun, Andy? Neyi seçeceğimi nereden biliyorsun?"

"Haklısın. Haklısın. Bilemem, özür dilerim."

Sessizlik oldu, biraz sakinleşmişti. O anı hiç unutmayacak ve bundan sonraki hayatımıza oradan devam edecektik.

Onun önünde diz çöküp kollarımı kucağına, sıcacık bacaklarına koydum. "Laurie, üzgünüm. Gerçekten. Sana anlatmadığım için çok üzgünüm. Ama şimdi geçmişi geri alamam. Önemli olan, bunu anlamana ihtiyacım olduğu. Babam veya büyükbabam... Ben onlar gibi değilim. Buna inandığını bilmeye ihtiyacım var."

"İnanıyorum, yani inanıyorum sanırım, inanıyorum *elbette.* Bilemiyorum. Andy, geç oldu. Biraz uyumam lazım. Bunu şimdi yapamam. Çok yorgunum."

"Laurie, beni tanıyorsun. Yüzüme bak. Beni tanıyorsun."

Yüzüme baktı.

Bu yakınlıktan onun bu kadar yaşlı ve yorgun görünüyor olması beni şaşırtmıştı. Hayatının en kötü gecesinde ve

gecenin bu saatinde onunla ilgili böyle bir düşünceye kapılmak tamamen benim bencilliğimdi ve acımasızcaydı. Bu acıyı içimden atmak, kafamı boşaltmak istiyordum. Sonra onu hatırladım. Sonra Old Campus'deki ilk yılında, bronz bacaklarıyla plaj havlusunun üzerinde oturan genç kızı hatırladım. Onunla konuşmak çok kolay oldu çünkü kaybedeceğim hiçbir şey yoktu. On yedi yaşımda bile biliyordum; benim geçmişim bu kız için bir başlangıç olacaktı, o gün bile bu konuda hiçbir şey hissetmemiştim, hâlâ da hissetmiyorum. Ben onunla değiştim, fiziksel olarak. Kütüphane raflarının arası, boş sınıflar, onun arabası, ailesinin boş yazlık evi ve hatta mezarlık gibi bulduğumuz her yerde sevişmiş olmamıza rağmen, bu değişiklik cinsel anlamda değildi. Daha fazlasıydı; farklı biri oldum, şimdiki ben haline geldim. Ardından gelen her şey -ailem, evimiz, bizim hayatımız- onun bana verdiği bir hediye gibiydi. Bu büyü otuz dört yıl boyunca sürdü, şimdi elli bir yaşındaydım ve onun aslında kim olduğunu ancak görebiliyordum. Sürpriz gibi oldu bu; o artık ışık saçan genç kız değil, tam bir kadındı.

2. BOLUM

"Cinayetin devlet işlerinden biri olduğu düşüncesi görece olarak modern bir görüş. İnsanlık tarihi boyunca, cinayet çoğunlukla kişiye özel bir durumdur. Geleneksel toplumlarda öldürmek, iki sini/arasındaki anlaşmazlığı gösteren bir durumdu. Katilin ailesinin ya da kabilesinin, bu anlaşmazlığı çözmek için kurbanın ailesine ya da kabilesine bir şeyler vermesi beklenirdi. Kaybın karşılanması toplumdan topluma değişiyordu. Bu, bir cezadan katilin öldürülmesine kadar uzanabilirdi (hatta bazen onun yerini almak bile olabilirdi bu). Eğer kurbanın akrabaları bundan memnun olmazsa kan davası başlardı. Bu durum yüzyıllardır pek çok toplumda yaşanıyor... Şu an pek görmüyor olsak da, uzun yıllar boyunca cinayet tam bir ailevi mesele olarak kaldı."

- JOSEPHEISEN,
Murder: A History (1949)

9 - Mahkeme

Ertesi sabah Laurie ve ben, Thorndike Caddesi'ndeki garajda Jonathan Klein'la yolun hemen aşağısında, mahkemenin kapısında bekleyen gazetecilere karşı ne yapacağımızı konuşmak üzere buluştuk. Klein her zamanki siyah boğazlı kazağıyla birlikte gri bir takım elbise giymişti. Mahkeme için bile olsa, bugün kravat takmamıştı. Takım elbise, özellikle de pantolon üzerinden düşüyordu. Bu zayıf hali ve yok denecek kadar kalçalarıyla terzilerin kâbusu olmalıydı. Okuma gözlüğü Hint boncuklu bir iple boynundan sarkıyordu. Eskimiş bir eyer gibi görünen, antika deri çantası da yanındaydı. Dışarıdan bakan biri için Klein, şüphesiz bu iş için yetersiz biri gibi duruyordu. Çok ufak tefek, çok ezikti. Ama onda beni ikna eden bir şey vardı. Geriye taranmış beyaz saçları, beyaz keçisakalı ve müşfik gülümsemesiyle onun sihirli bir özelliği olduğuna inanıyordum. Her yerinden dinginlik akıyordu. Tanrı biliyor ya, buna ihtiyacımız vardı.

.Klein, bir şeyler arayan bir kurt sürüsü gibi etrafta dolaşan ve konuşan gazetecilere doğru baktı. "Pekâlâ," dedi. "Andy, bunu daha önce de yaşadığını biliyorum, ama bu kez

diğer taraftasın. Laurie, sen bunu ilk kez yaşayacaksın. O nedenle ikinize de bir şeyler söyleyeceğim."

Elini Laurie'nin bileğine dokunmak için uzattı. Bir gün önceki çifte şok -Jacob'un tutuklanması ve Barber lanetiyüzünden tükenmiş görünüyordu. Sabah kahvaltıda, giyinirken ve mahkemeye hazırlanırken çok az konuşmuştuk. Boşanacağımız fikri ilk kez aklıma düşmüştü. Dava nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, her şey bittiğinde Laurie beni bırakacaktı. Bakışlarından aklından bunu geçirdiğini anlayabiliyordum. Benimle evlenmesi için onu tuzağa düşürdüğümü öğrenmesi nasıl bir şeydi? İhanete uğramış gibi mi hissediyordu? Ya da onun huzursuzluğu fikirlerimde haklı olduğumu mu gösteriyordu; onun gibi kızlar benim gibi erkeklerle evlenmez. Sonuç olarak, Jonathan'ın dokunuşu ona kendini iyi hissettirdi. Gülümsedi ve ardından bu gülümseme yerini uykulu bir yüz ifadesine bıraktı.

Klein: "Şu andan itibaren, mahkemeye girişimizden akşam eve dönüp de evinizin kapısını kapatana kadar yapmanızı istediğim bir şey var. Hiçbir duygusal tepki vermeyeceksiniz. Poker suratlı olacaksınız. Anladınız mı?"

Laurie cevap vermedi. Şaşkındı.

"Süs bitkisi gibi olacağım," dedim.

"Güzel. Çünkü yapacağınız her hareket, vereceğiniz her tepki ve duygu gösterisi size karşı yorumlanacaktır. Gülerseniz prosedürü ciddiye almadığınızı düşünürler. Kaşlarınızı çatarsınız somurtkan olduğunuzu ve pişmanlık duymadığınızı düşünürler. Ağlarsanız onlara sahte gibi gelir."

Laune'ye döndü.

"Tamam," dedi Laurie, kendinden pek emin değil gibiydi, özellikle de son madde konusunda.

"Hiçbir soruya cevap verme. Vermek zorunda değilsin. Ekranda sadece görüntüler önemlidir; birinin sana soru sorduğuna dair bağırdığını anlatman imkânsızdır. En önemli şey ise -bunu cezaevine gidince Jacob'la konuşacağım- ufacık bir öfke belirtisi, özellikle de Jacob'dan, insanların en kötü şüphelerini doğrulayacaktır. Unutmayın, onların gözünde, *herkesin gözünde,* Jacob suçlu. Hepiniz suçlusunuz. Onlar sadece, onların bildiği bir şeyi doğrulamanızı bekliyor. En ufak bir hata buna sebebiyet verir."

Laurie "Toplumsal imajla ilgili endişe etmek için biraz geç değil mi?" dedi.

Ertesi sabah *The Globe* kapak sayfasına şöyle bir başlık atmıştı: BÖLGE SAVCISININ GENÇ OĞLU NEWTON CİNAYETİNDEN YARGILANIYOR. *The Herald*"hassastı, ancak yine de kendi lehine davranmıştı. Tabloid kapağında cinayet mahalli gibi görünen boş bir yamacın fotoğrafı ile Jacob'un internetten bulduklarını tahmin ettiğim bir vesikalık fotoğrafı vardı. Üzerine de CANAVAR yazmışlardı. Altında da şöyle bir cümle vardı: "Savcı Newton'daki bıçaklı cinayette oğlunun suçunu örtbas etti."

Laurie: "Bunlardan sonra poker suratlı olmak da pek yeterli olmayacak gibi görünüyor," dedi.

Ama Klein sadece omuz silkti. Kurallar sorgulanmayacaktı. Tıpkı Tanrı'nın eliyle taş tabletlere yazılmış gibiydi.

Yumuşak ve anlayışlı ses tonuyla, "Elimizde olanlarla, elimizden gelenin en iyisini yapacağız," dedi.

Biz de söyleneni yaptık. Mahkemenin önünde bekleyen gazeteci kalabalığının arasından yürüyüp geçtik. Hiçbir duygu belirtisi göstermedik, hiçbir soruya cevap vermedik, kulaklarımızın dibinde bağırırlarken onları duymuyormuş gibi göründük. Yine de sorular sormaya devam ettiler. Her yerimiz mikrofonlarla ve sorularla çevrilmişti. "Nasılsınız?" "Size inanan bunca insana neler söylemek istersiniz?" "Kurbanın ailesine söyleyecek bir şeyiniz var mı?" "Bunu Jacob mu yaptı?" "Sadece sizden duymak istiyoruz." "İfade verecek mi?" İçlerinden biri kışkırtmak için "Bay Barber, diğer tarafta olmak nasıl bir duygu?" diye sordu.

Laurie'nin elini tuttum ve beraberce lobiye girdik. Etraf şaşılır şekilde sessizdi, hatta normaldi. Gazeteciler oraya girememişti. Lobideki güvenlik bölümündeki insanlar geçmemiz için ayağa kalktı. Normalde bana el sallayan şerifin adamları, şimdi ellerindeki aletlerle üzerimi arıyor ve cebimdeki bozuk paralan kontrol ediyordu.

Kısa süreliğine de olsa asansörde yalnızdık. Birinci duruşma salonunun olduğu altıncı kata çıkarken Laurie'nin elini tuttum ve parmaklarımı onunkilerin arasından geçirdim. Karım benden oldukça kısaydı ve elini tutmak için kalça hizama kadar eğilmem gerekiyordu. Saatine bakarmış gibi sol elini kaldırdı. Yüzünde tatsız bir ifade vardı; gözkapaklan şiş, dudaklan ise gergindi. Bu ufak tefek tepkiler normaldi, ama bunu fark edip onun elini bıraktım. Asansör

yukarı doğru çıkarken asansörün kapılan sallanıyordu. Klein gözünü kat numaralarının bulunduğu panelden ayırmıyordu.

Kapılar açıldığında 6B duruşma salonuna doğru gitmek üzere kalabalığın içinden geçtik. Duruşma salonunun önündeki bankta davamız görülene kadar bekleyecektik.

Hâkim bizi çağırana kadar oldukça uzun zaman geçmişti. Bize, mahkemenin bizimle -aynı zamanda gazeteciler, meraklılar sirkiyle de- ilgilenebilmesi için davamızın saat onda görüleceği söylenmişti. Çeyrek geceye kadar duruşma salonunun önünde bekledik. Zaman biz bekledikçe sanki daha da uzuyordu. Sanki on beş dakikadan çok daha fazla süre geçmişti. Çoğunu gayet iyi tanıdığım avukatlar topluluğu, sanki etrafımızda bir manyetik alan varmış gibi oraya toplanmıştı.

Paul Duffy de oradaydı. Logiudice ve bir çift CPAC polisiyle beraber karşıdaki duvarın dibinde dikiliyorlardı. Duffy -ki kendisi Jacob için gerçek bir amca gibiydi- ben otururken bana bir kez bakıp sonra kafasını çevirmişti. Kızmadım. Üzülmedim de. Bu tür durumlara uygun bir etiketti, hepsi bu. Duffy'nin ekibini desteklemesi gerekiyordu. Bu onun işiydi. Belki Jacob aklandıktan sonra tekrar arkadaş olurduk, belki de olmazdık. Şimdilik arkadaşlık askıya alınmıştı. Kötü duygular yokta, sadece böyle olması gerekiyordu. Laurie'nin de Dufiy'ye ya da diğerlerine çok kızgın olmadığını biliyordum. Ona göre arkadaşlıkların böyle şeyler yüzünden sarsıntıya uğraması çok saçmaydı. Sonrasında da, *öncesinde* olduğuyla aynı insanlar olacaktık, çünkü de-

ğişmemiştik. Ona göre diğerlerinin bizi -sadece Jacob'u değil, hepimizi- hiç görmedikleri şekilde görmüş olmaları aşılması, kolay bir durumdu. En azından, Jacob ne yapmış olursa olsun, masum olduğumuzu göreceklerdi. Bu, benim hiç katılmadığım bir yanılsamadan ibaretti.

6B duruşma salonunda fazladan bir jüri kabini daha vardı ve o sabah yedek jüri kabininde, duruşmayı yerel kanallara iletebilmesi için kayıt yapacak bir TV kamerası kurulmuştu. Biz beklerken kameraman bizi çekmeye başladı. Savunma kanadının ifadesiz maskesini yüzümüze geçirdik ve hiçbir şey konuşmadık. Hatta göz bile kırpmadık. İzleniyor olmak hiç kolay bir şey değildi. Bu kadar uzun süre baskı altında kaldığımda bir şey fark ettim. Ellerim dikkatimi çekti, büyük ve solgun, kemikleri ise çıkıktı. *Hiçbir avukat eli gibi değil,* diye düşündüm. Onların benim kollarımdan sarktığını görmek biraz tuhaftı. Duruşma salonunun -yani bir zamanlar bana mutfağım kadar rahatlatıcı gelen yerin- önünde bekleyerek, içeri bakarak geçen on beş dakika, peşinde olduğum şeyden bile daha kötü gelmişti.

Saat onda hâkim siyah cüppesini giyerek içeri girdi. Hâkim Rivera berbat bir hâkimdi, ama bizim için iyi olabilirdi. Şunu anlamalısınız: Duruşma salonu 6B, ilk oturum, hâkim için zor bir dava ve onlar bunu birkaç ayda bir yapıyor. Trenleri rayına oturtması gereken kişi ilk duruşmaya bakan hâkimdir-yani iş yükünü dağıtmak için davaları diğer duruşma salonlarına bölüştürmek, bekleyen duruşma listesini inceleyip isteksiz savcı ve avukatları bu işlere ikna

etmek, ayrıca diğer günlük dosya işlerini mümkün olduğunca etkili şekilde yürütmek zorundadır- bölüştür, arkaya at, ertele. Lourdes Rivera elli yaşlarında, bitkin ve trenleri raylarına sokmak için doğru kişi değilmiş gibi görünen bir hâkimdi. Tek yapabildiği cüppesini giyip mahkeme salonuna girmek ve cep telefonunu kapatmak oldu. Avukatlar onu küçük görüyordu. Bu davayı güzelliği ve politik bağlantıları olan bir avukatla yaptığı şanslı evlilik sayesinde aldığını konuşuyorlardı. Ona Lard-Ass Rivera diyorlardı. Ama sabahın o saatinde daha iyi bir hâkim bulmamız çok zordu. Hâkim Rivera Yüksek Mahkeme'de beş yıldan kısa bir süredir çalışıyor olmasına rağmen, savunma avukatı olarak bölge başsavcısının ofisinde gittikçe artan bir ünü vardı; Cambridge' teki hâkimlerin çoğunun aynı şekilde ünü vardı: yumuşakbaşlı, gerçekçi olmayan, liberal. Şimdi zarları bu yönde atmak tamamen uygun gibi görünüyordu. Dönüştüğü liberal kişi, suçlanan kişi için de muhafazakâr oluyordu.

Mübaşir Jacob'un davasını okuduğunda -iduıaname sıfır-sekiz-tire-dört-dört-sıfır-yedi, birinci dereceden cinayet, devlet ile Jacob Michael Barber arasında- oğlum iki memur tarafından nezaretten alınıp jüri kabininin önüne, duruşma salonunun ortasına getirildi. Kalabalığı gözleriyle taradı, bizi gördü ve kafasını öne eğdi. Utanç ve çekingenlikle, Laurie'nin evden getirdiği ve Klein'ın ona teslim ettiği takım elbise ve kravatla oynuyordu. Jacob takım elbise giymeye alışık değildi, bu şekilde hem şık hem de kısıtlanmış gibi hissediyordu. Ceketi küçük geliyordu. Laurie onun bu kadar

hızlı büyümesiyle ilgili espri yapıp, eğer ev gece sessiz olsa, onun uzarken çıkardığı kemik seslerini bile duyabileceğimizi söylerdi. Şimdi de ceketin omuzlarını çekiştirip duruyordu, ama o kadar uzamıyordu. Gazeteciler daha somasında Jacob'un umursamaz olduğunu, o anı bile spot ışıkları altında nasıl görüneceğini düşünerek geçirdiği şeklinde yorumlayacaktı. Dava gerçekten başladığında defalarca duyacağı bir" hakaret olmuştu artık bu. Gerçek, onun çekingen bir çocuk olduğu ve elini kolunu nereye koyacağını bilememesiydi. Derdi, orada olabildiğince dik durmaktı aslında.

Jonathan, parmaklıkların arkasındaki sallanan kapıdan girip savunma masasına dosyasını bıraktı ve Jacob'un yanındaki yerini aldı. Elini Jacob'un omzuna koydu, ama Jacob'a iyilik olsun diye değil, insanlara bir şey göstermek için: *Bu çocuk canavar değil, ona dokunmaktan korkmuyorum. Dahası: Adi bir suçluyu savunmak için kiralanmış biri değilim, bu çocuğa inanıyorum. Onun arkadaşıyım.*

"Savcı," dedi Lard-Ass Rivera, "sizi dinleyelim."

Logiudice savcının masasında ayağa kalktı. Eliyle kravatını düzelterek etrafa özgüven dolu bir bakış attı. "Sayın Hâkim," diye söylenir gibi bir ses tonuyla söze başladı. "Bu korkunç bir dava." *Korkunç* sözcüğünü öyle bir vurguyla söylemişti ki, duruşma salonunun penceresiz olmasının sebebinin, insanların avukatları camdan atmaması olduğunu anlamıştım. Logiudice davanın detaylarını saydı, ki son yirmi dört saattir yayınlanan haberlerden herkes bunları bi-

liyordu, ama kameraların arkasında duran meraklı grup için biraz daha allanıp pullanmıştı. Ses tonu monotondu ve insanların bunları duymaktan sıkıldığını duyar gibiydik.

Konu kefaletle tahliyeye geldiğinde, Logiudice'in ses tonu kasvetli bir hal almıştı. "Sayın Hâkim, davalının bugün duruşma salonunda olan babası için iyi düşünceleriniz olduğunu biliyorum. Onu ben de şahsen tanıyorum. Ona saygım ve hayranlığım var. Hepimiz onu seviyoruzdur, eminim. Her zaman ortamdaki en zeki adam olmuştur. Her şey onun ayağına geldi. Ama. Ama."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

Logiudice dönüp bana baktı, ama tüm vücuduyla değil, sadece omuz üstünden başını çevirerek.

Her şey onun ayağına geldi. Buna gerçekten inanıyor muydu?

"Bay Logiudice," dedi Lard-Ass. "Andrew Barber'ın hiçbir şeyden suçlu olmadığını bildiğinizi düşünüyorum."

Logiudice tekrar önüne döndü. "Evet, Sayın Hâkim."

"O zaman kefalete gelelim."

"Sayın Hâkim, devlet bu durumda çok yüksek bir kefalet istiyor; beş yüz bin nakit, beş milyon da teminat. Savcılık, ailenin içinde olduğu alışılmadık durumu göz önüne alındığında, ilk belirlenen kefalete karşı çıkacaktır, çünkü davalının vahşice işlediği suç, adli suçların içinde büyümüş olması ve beklenmedik rahatlığı açıkça ortada."

Logiudice bu saçmalığa birkaç dakika daha devam etti.

Repliklerini ezberlemişti ve hiçbir duygu belirtisi göstermeden hepsini sıralıyor gibiydi.

Kafamın içinde az önce söyledikleri yankılanıyordu. *Ona saygım ve hayranlığım var. Hepimiz onu seviyoruzdur, eminim. Her zaman ortamdaki en zeki adam olmuştur. Her şey onun ayağına geldi.* Duruşma salonunda bunun öylesine söylenen sözler olduğu düşünülse de, aslında o anda sadece taklit yapıyordu. Bundan etkilenmişlerdi. Bu sahneyi daha önce görmüşlerdi; bu gözü açılmış genç çırak, akıl hocasının sıradan bir adam olduğunu göstermeye çabalamıştı, aksi takdirde tepki toplayacaktı vs., vs. Saçmalık hepsi. Logiudice doğaçlama konuşmalar yapabilecek türden biri değildi, hele de kamera açıkken. Onun bu konuşmayı ayna önünde defalarca yaptığını hayal ettim. Bu sorunu çözmesinin tek yolunun, bıçağı Jacob'a nasıl batırdığıyla ilgili olduğunu düşünüyordu.

Sonuç olarak Lard-Ass Rivera, Logiudice'in kefalete itiraz edişini umursamadı. Kefalet, tutuklandığı gün neyse aynı kaldı, yani Jacob'un hiçbir yere kaçmayacağınıbildiği ve ailesi mahkemece tanındığı için on bin dolar.

Logiudice yenilgiyi umursamadı. Kefalete itiraz etmiş olması bulunduğu yeri korumaktan başka bir şey değildi "Sayın Hâkim," diyerek tekrar başladı. "Savcılık aynı zamanda Bay Klein'ın bu davada davalı avukatı olarak görev yapmasına da itiraz ediyor. Bay Klein daha önce bu cinayet davasında, adını şu anda dile getirmeyeceğim bir şüphelinin de avukatlığını yaptı. Aynı davada ikinci bir kişiyi savunmak

menfaat çatışmasına sebep olur. Savunma avukatı bir müvekkiliyle ilgili bildiği gizli bilgileri diğer müvekkili için kullanabilir. Ben, davalı suçluymuş ve davalı avukatı da bunun tohumlarım eker gibi boşa kürek çekiyormuş diye düşünüyorum."

Bu sinsi ima Jonathan'ı ayağa kaldırmıştı. Bir avukatın diğerine bu kadar açık şekilde saldırması çok nadir rastlanan bir şeydi. En kötü davalarda bile, mahkeme salonunda resmiyet ve nezaket daima korunurdu. Jonathan kurnazca suçlanmıştı. "Sayın Hâkim, eğer savcılık gerçek bilgilere ulaşmak için biraz zaman harcamış olsaydı, bu suçlamanın yersiz olduğunu görebilirdi. Ne bu davadaki başka bir şüphelinin avukatlığını yaptım ne de onunla bu konuda bir konuşmam oldu. O, yıllar önce bambaşka bir konuda avukatlığını yaptığım ve beklenmedik şekilde sorgulanan biri. Tek yaptığım, oraya gidip ona sorulan hiçbir soruya cevap vermemesini söylemek oldu. Suçlu olmadığı için de onunla hiç konuşmadım. Gizli ya da değil, hiçbir bilgi almadım. Dolayısıyla o olayın bu davayla uzaktan yakından hiçbir ilgisi yok. Yani çıkar çatışması da söz konusu değildir."

"Sayın Hâkim," dedi Logiudice umursamaz bir omuz silkmeyle. "Mahkemenin bir üyesi olarak, böyle bir konuyu size aktarmak benim görevimdi. Eğer Bay Klein'ı gücendirdiysem..."

"Göreviniz davalının seçtiği avukata itiraz etmek midir? Ya da dava bile başlamamışken onu yalancılıkla mı itham etmektir?"

"Pekâlâ," dedi Lard-Ass. "İkiniz de susun. Bay Logiudice, davalının burada bulunmasıyla ilgili itiraz dinlendi ve geçersiz sayıldı." Kafasını kâğıtlardan kaldırıp hâkim kürsüsünden onunla göz göze geldi. "Kendine hâkim ol."

Logiudice, hâkimi kızdırmamak için kaşlarını kaldırmakla yetindi. Ama halkın gözünde kendi hanesine bir puan yazdırmıştı. Ertesi günkü gazetelerde, radyoda, internetteki sohbet odalarında davayla ilgili söylenenlerde Jacob Barber'ın onu alt etmeye çalıştığı vardı. Bu Logiudice'in asla istediği bir şey değildi.

Lard-Ass Rivera sonuç olarak "Bu davayı Hâkim French'e gönderiyorum," dedi. Dava dosyasını kapattı. "On dakika ara veriyoruz." Arkadaki gazeteciler ve kameramanlara kaşlarını çattı, bana kalırsa Logiudice'e de.

Kefalet süreci hemen tamamlandı ve Jacob'u bize teslim ettiler. Mahkemeye girişimizden sonra daha da kalabalıklaşan gazeteci topluluğu arasında mahkemeden çıktık. Sayının artmasıyla agresiflikleri de artmıştı. Thorndike Caddesi'nde yolumuzu keserek bizi durdurmaya çalıştılar. İçlerinden biri -kim olduğunu görememiş olsak da, gazetecilerden biri olmalıydı- yanıt almak için Jacob'u göğsünden itince Jacob birkaç adım geri gitti. Jacob yanıt vermedi. Yüzündeki ifadesizlik hiç gitmedi. Daha kibar olanlar bizi durdurup yanıt almak için başka taktikler deniyordu: Sanki bilmiyormuş, içerideki görüntüler canlı yayınlanmamış ya da meslektaşlarına cep telefonu mesajlarıyla iletilmemiş gibi "İçeride ne olduğunu anlatır mısınız?" diye soruyorlardı.

Köşeyi dönüp arabaya binene kadar çok yorulmuştuk. Özellikle Laurie tükenmişti. Saçları nemden karmakarışık olmuş, yüzü çökmüştü. Yaşadığımız felaket yüzünden kilo veriyordu ve o güzel, kalp şeklindeki yüzü çirkinleşmişti. Arabayı garaja doğru yönlendirdiğimde, "Tanrım!" diye bağırarak eliyle ağzını kapadı.

Kalın, siyah kalemle evimizin ön duvarına bir yazı yazılmıştı.

KATİL
SENDEN NEFRET EDİYORUZ
CEHENNEMDE ÇÜRÜ

Harfler büyüktü, düzgündü ve aceleyle yazılmamıştı. Evimizin ön yüzü tuğla kaplıydı ve tuğlaların köşesinden kalem kayıp gitmişti. Belli ki, gün ışığında, biz evde yokken, büyük bir özenle yazılmıştı. Sabah çıkarken o yazı orada değildi. Bundan emindim.

Sokağın iki ucuna doğru baktım. Kaldırımlar boştu. Bloğun aşağısında bir bahçıvan kamyoneti park etmişti ve çim biçenlerle yapraklara şekil verecek olan adamlar büyük bir gürültüyle konuşuyordu. Komşular görünmüyordu. Etrafta kimse yoktu. Sadece yeşil çimenler, pembe açmış orman gülleri, blok boyunca sıralanmış ve gölgeleri yola düşen yaşlı akçaağaçlar vardı.

Laurie, Jacob ve beni arabada yazıya bakarken bırakıp eve koştu.

"Sana bunu yapmalarına izin verme, Jake. Seni korkutmaya çalışıyorlar."

"Biliyorum."

"Bunu yapan salağın teki. Hepsi bir salağın başının altından çıkıyor. Herkes böyle değil. İnsanlar seninle ilgili böyle düşünmüyor."

"Düşünüyorlar."

"Herkes değil."

"Evet öyle. Sorun yok baba. Umursamıyorum."

Arka koltuğa dönüp "Gerçekten mi? Bu seni rahatsız etmiyor mu?" diye sordum.

"Hayır," dedi. Kollarını bağlamış, gözlerini kısmış şekilde oturuyordu.

"Eğer ettiyse, bunu bana söyle olur mu?"

"Olur."

"Çünkü… incinmen normal. Bunu biliyorsun."

Bir imparator kibriyle kaşlarını çatarak baktı ve başını salladı. *Beni incitemezler.*

"O zaman söyle bana Jake, ne hissediyorsun? Şu an, şu dakika?"

"Hiçbir şey."

"Hiçbir şey mi? Bu mümkün değil."

"Dediğin gibi, bunu yapan dallamanın teki. Salak ya da her neyse. Zaten çocukların bana kötü şeyler söylediği ilk an değil bu. Daha önce yüzüme de söylediler. Sen okulu ne zannediyorsun? Bu -çenesiyle duvardaki yazıyı işaret etti— sadece farklı bir platform."

Birkaç saniye ona baktım. Bakışlarını benden kaçırmak dışında hiç hareket etmedi. Uzanıp elimi dizine koydum. Önceki akşam ona "güçlü ol" derken yanlış bir öğüt vermiş olduğumu düşündüm. Ona pek çok farklı şekilde benim gibi olmasını söylüyordum, ama şimdi tüm bunları yürekten dinleyip kabul ettiğini, Clint Eastwood gibi teatral bir dirayet sergilediğini görüp söylediklerimden pişmanlık duydum. Ben diğer Jacob'u, kendi korkak ve şapşal Jacob'umu istiyordum. Ama artık çok geçti. Bu güçlü adam tavrı onun hayatına çoktan girmişti.

"Sen harika bir çocuksun, Jake. Seninle gurur duyuyorum. Yani bugünkü dirayetin, şu anki tavrın... Sen iyi bir çocuksun."

Homurdanarak "Tamam baba," dedi.

Eve girdiğimde Laurie dizlerinin üzerinde mutfak lavabosunun altındaki çöpü karıştırıyordu. Üzerinde hâlâ mahkemede giydiği lacivert etek vardı.

"Sen bırak Laurie, ben yaparım. Sen git, dinlen."

"Ne zaman yapacaksın?"

"Ne zaman istersen."

"Hep bir şeyleri yapacağını söyleyip soma yapmıyorsun. O şeyi evimde istemiyorum. Bir dakika bile. Onu orada tutmayacağım."

"Ben ilgileneceğim dedim. Lütfen. Git ve dinlen."

"O şey buradayken nasıl dinlenebilirim, Andy? Yazdıkları şeyi gördün mü? Evimize! Evimize Andy, sen de gidip dinlenmemi mi istiyorsun? Harika. Gerçekten harika. Bu-

raya ellerini kollarını sallayarak gelip duvarımıza yazı yazıyorlar ve kimse parmağını bile kıpırdatmıyor, lanet komşularımın biri bile." Küfretmeye alışık olmayan insanlar gibi her bir sözcüğünü özenle seçmiş ve vurgulamıştı. "Polisi aramalıyız. Bu bir suç. değil mi? Suç evet, ben biliyorum. Vandalizm bu. Polisi aramalı mıyız?"

"Hayır. Polisi aramayacağız."

"Hayır. Elbette hayır."

Elinde bir şişe temizleyiciyle geldi ve bir mutfak havlusu alıp muslukta ıslattı.

"Laurie lütfen, bırak ben yapayım. En azından sana yardım etmeme izin ver."

"Keser misin şunu? Sana ben yapacağım dedim."

Ayakkabılarını çıkanp terliklerini giydi ve ovaladı, ovaladı, ovaladı...

Ben de onunla beraber dışarı çıktım, ama benim izlemekten başka yapabileceğim bir şey yoktu.

Saçları, kollarının hızlı hareketleriyle savruluyordu. Yüzü kızarmıştı ve gözleri dolu doluydu.

"Yardım edebilir miyim, Laurie?"

"Hayır, ben yaparım."

Bir süre sonra onu izlemeyi bırakıp içeri girdim. Uzunca bir süre evin dışından gelen silme sesini duydum. Yazıyı silmeyi başarmıştı, ama duvarda gri bir bulut kalmıştı. Bugün bile yerinde duruyor.

10 - Leoparlar

Jonathan'ın Harvard Meydanı'na yakın, Victoria tarzı yüz yıllık binadaki ofisi darmadağın odalardan oluşuyordu. Pratikte elbette tek kişilik bir işti, ama o kendine Ellen Curtice adında, SurTolk Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni yeni bitirmiş genç bir ortak almıştı. Ama onu sadece kendisi mahkemeye gidemeyeceği zaman (yani başka bir davada olduğu zaman) ya da temel yasal araştırmalar gerektiğinde kullanıyordu. Ellen'ın kendi başına çalışmaya başladığında yükseleceği aşikârdı. Şimdilik ofisteki varlığıyla yokluğu birdi. Katillerin, tecavüzcülerin, hırsızların, çocuk istismarcılarının, vergi kaçakçılarının ve onların lanetli ailelerinin gelip gittiği ofiste, koyu renkli gözleriyle sessiz şekilde onları gözlemleyen biriydi şimdilik. Biraz Northampton'lı havası, biraz da üniversite öğrencilerinin Ortodoks radikalliği vardı üzerinde. Jacob'u hunharca eleştirdiğini hayal ettim - varoşların zengin çocuğu, elinde olan her şeyi fırsata dönüştürerek sıvıştı ya da onun gibi bir şey- ama davranışlarından hiçbir şey anlaşılmıyordu. Ellen bize karşı oldukça ki-

bardı. Bana Bay Barber diyor ve beni ne zaman görse ceketimi almak konusunda ısrar ediyordu. Sanki en ufak bir yakınlık kursa doğal hali dışarı çıkacakmış gibiydi.

Jonathan'ın ekibinin diğer üyesi ise kitapları toplayan, telefonlara bakan ve dağınıklığa dayanamadığında kendi isteğiyle mutfağı ve banyoyu söylene söylene temizleyen Bayan VVurtz'tu. Anneme çok benziyordu.

Ofisteki en güzel oda kütüphaneydi. Kırmızı tuğlalardan oluşan bir şöminesi vardı ve kitap raflarında aşina olduğum eski hukuk kitapları vardı; bal renkli Massachusetts kitapları, federal dava raporları, haki renkli Massachusetts temyiz raporlan ve şarap kırmızısı Massachusetts uygulama dizisi.

Jacob'un mahkemesinin ardından, öğleden sonra birkaç saat oturup dava hakkında konuştuğumuz yer de bu sıcak odaydı. Biz üç Barber olarak, Jonathan'la beraber meşe masanın etrafına oturmuştuk. Ellen da oradaydı ve sarı dava dosyasına notlar alıyordu.

Jacob'un üzerinde, göğüs kısmında üreticinin gergedana benzeyen logosu bulunan bordo renkli kapüşonlu bir mont vardı. Toplantı başladığında kapüşonunu kafasına geçirdi. Ona, "Jacob, kapüşonunu çıkar, saygısızlık etme," dedim. Sonra kapüşonu çıkarıp tepkisiz şekilde oturdu, sanki oradaki toplantı sadece büyükleri ilgilendiren bir toplantıymış gibi.

Laurie, gözündeki seksi öğretmen gözlükleri ve ince boğazlı kazağıyla, diğer binlerce veliden farksızdı, tabii göz-

Icrindeki şok olmuş ifade hariç. Bir dosya kâğıdı istedi ve bizimle beraber not almaya başladı. Laurie bu işe yoğunlaşmak istiyordu, bu gerçeküstü rüyada bile zihnini açık tutup labirentten çıkmaya çalışıyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse, bu kadar kafa patlatmasaydı kendisi için daha kolay olacaktı. Aptal ve umursamaz insanlar böyle zamanlan daha kolay atlatıyordu; çünkü onlar düşünüp savaşmak yerine, her şeyi uzmanlara ve kadere bırakıp sonucun doğru olacağına inanıyordu. Laurie ne aptal ne de umursamazdı ve sonunda en ağır bedeli o ödeyecekti, ama ben hikâyenin dışına çıkıyordum. Onu not defteri ve kalemle görmek, Laurie 'nin benden daha çok çalıştığı üniversite yıllarını hatırlatmıştı. Aynı derse girdiğimiz çok nadirdi. İlgi alanlarımız aynı değildi - ben tarihe, Laurie ise psikoloji, İngilizce ve filme meraklıydı- siyam ikizleri gibi her yerde beraber dolaşan o mide bulandıncı çiftlerden olmak istemiyorduk zaten. Dört yıl boyunca sadece ilk yılımızda, Edmund Morgan'ın Amerikan tarihine giriş dersini beraber aldık. Kaçırdığım derslerin notlarına bakmak için sınavdan önce Laurie'nin defterini alırdım. Ders notlarını düzgün bir elyazısıyla yazdığını hatırlıyorum. Ders sırasında uzun uzun notlar alırdı, onları başlıklar ve alt başlıklar diye bölümlere ayınr ve araya kendi düşüncelerini de sıkıştırırdı. Benim darmadağın, özensiz ders notlanm üzerindeyse ne en ufak bir çizgi ne de bir ok vardı. Aslında Edmund Morgan'ın verdiği dersin notları Laurie'yi tanımamı sağlıyordu. Benden daha zeki olması beni şaşırtmadı diyemem. Küçük bir kasabadan -Watertown,

New York- geldiğim için buna hazırlıklıydım. Yale' in Laurie Gold gibi her şeyi bilen, çok zeki çocuklarla dolu olması beklediğim bir şeydi. Salinger'in hikâyeleri okuyup, *Love Story* ve *The Paper Chase'i* izleyip bunlara çalışmıştım. Hayır, Laurie'nin defterinde gördüğüm şey onun sadece zeki olması değildi, aynı zamanda anlaşılması imkânsız bir insan olmasıydı. Benden daha karmaşıktı. Çocukken, Andy Barber olmanın büyük bir dram olduğunu düşünüyordum, ama Laurie Gold'un hayatının da bazı sırlar ve acılarla dolu olduğunu hissettim. Diğer insanlar gibi o da hayatımın bir gizemi, kabul ediyorum. Konuşurken, öperken, ona dokunurken onu anlamaya çalıştım, onu tanıyabildim. Bu çocukça bir farkındalıktı -kimseyi tamamen bilemezsin, kimseye tamamen sahip olamazsın- ama zaten o dönemde ikimiz de çocuktuk.

"Peki," dedi Jonathan kafasını kâğıtlardan kaldırarak. "Bu Neal Logiudice için sadece başlangıç. Burada suçlama ve bazı polis raporları var, yani henüz savcının elinde suçlayacak ne kanıt var, bilmiyoruz. Ama Jacob'a açılan davanın ana hatlarını biliyoruz. En azından konuşmaya başlayabiliriz ve davanın neye benzeyeceğiyle ilgili bir fikrimiz olur. Şimdi ve sonra ne yapacağımızı belirleyerek başlayabiliriz.

"Jacob, başlamadan önce sana birkaç şey söylemem gerekiyor."'

"Tamam."

"Öncelikle burada müvekkil sensin. Bu da demek oluyor ki, karar verecek olan kişi sensin, ailen değil, ben değil, hiç kimse değil. Bu senin davan. Kontrol hep *sende.* Senin

istemediğin hiçbir şey olmayacak, tamam mı?"

"Tamam."

"Ama bunun yanında, karar verme işini annene, babana ya da bana bırakmak istersen, bu da kabul edilebilir. Sakın kendi davanda sana söyleyecek bir şey kalmamış gibi düşünme. Kanun sana da bir erişkin gibi davranıyor. Daha mı iyi, yoksa daha mı kötü bilmiyorum ama Massachusetts kanunları seni cinayet suçundan bir yetişkin gibi yargılayacak. Ben de sana bir yetişkin gibi davranılması için elimden geleni yapacağım. Tamam mı?"

Jacob yarım ağızla, "Tamam," dedi.

Eğer Jonathan konuşup dökülecek bir çocuk bekliyorsa, yanlış çocukla konuşuyordu.

"Diğer bir şey de, üzerine gelindiğini hissetmeni istemiyorum. Seni uyarmak isterim; bunun gibi davalarda bir 'lanet olsun' noktası vardır. Sana karşı olan davaya bakarsın, bütün kanıtları ve bölge başsavcısının ekibindeki insanları görürsün, mahkemede söylenen her şeyi duyarsın ve panik olursun. Umutsuz hissedersin. İçinden bir ses 'Lanet olsun!' der. Bilmeni isterim ki bu her zaman olan bir şey. Eğer şimdiye kadar olmadıysa, olacaktır. O his geldiğinde senden hatırlamanı istediğim, o davayı kazanmak için elimizde yeterli kaynak olduğu. Bölge başsavcısının ekibi ne kadar büyük olursa olsun, elindeki dava ne kadar güçlü olursa olsun ya da öyle görünsün, panikleyecek hiçbir şey yok. Elimiz boş değil. Sadece sükûnetimizi koruyoruz. Eğer bunu yaparsak elimizde kazanmak için yeterli şey olur. Şimdi, buna inanı-

yor musun/

"Bilmiyorum. Sanırım pek değil."

"Sana doğruyu söylüyorum."

Jacob başını önüne eğdi.

Yüzünde hafif bir hayal kırıklığı ifadesi vardı.

Bu konuşma fazla gelmişti.

Konuşmayı kesip yarım ay şeklindeki gözlükleriyle önündeki, çoğu polis raporlarının ve Logiudice tarafından hazırlanan beyannamenin fotokopisinden oluşan kâğıtlara döndü. Mahkemede giydiği siyah boğazlı kazakla ceketi yokken omuzları dar ve kemikli görünüyordu.

"Teori," dedi. "Ben Rifkin'in sana kabadayılık tasladığı, senin de bir bıçak alıp fırsat bulduğunda ya da kurbanın seni çok zorladığı bir gün intikamını aldığın. Doğrudan bir görgü tanığı yok. O sabah Cold Spring Park'ta yürüyen biri sabah seni orada görmüş. Yürüyüş yapan başka biri de kurbanın "Dur, canımı acıtıyorsun," dediğini duymuş, ama hiçbir şey görmemiş. Arkadaşın olan bir öğrenci de -bu Logiudice'in deyimi, arkadaşın olan- senin bir bıçak aldığını görmüş. O öğrencinin adı buradaki raporlarda yazmıyor. Kim olduğuna dair bir fikrin var mı?"

"Derek. DerekYoo."

"Neden o?"

"Aynı şeyi Facebook'ta da yazdı. Bunu bir süredir söylüyor."

Jonathan başını salladı ama o soruyu sormadı: "Bu doğru mu?"

"Peki," dedi. "Bu tesadüfi bir şey olabilir. Bir de parmak izi konusu var. Ama parmak izleri kısıtlı bir kanıt sayılır. Çünkü o parmak izlerinin oraya ne zaman ve nasıl geçtiğini söylemenin bir yolu yok. Genellikle masum bir açıklaması vardır."

Bu cümleyi düşünmeden söylemişti ve kafasını kaldırmadı.

Olduğum yerde kıvrandım.

Laurie, "Bir şey daha var," dedi.

Odanın içinde merak uyandıran bir hava oluşmuştu.

Laurie masadakilere baktı. Ses tonu kısık ve temkinliydi. "Ya Jacob'a kalıtsal olarak bir şey geçmişse, hastalık gibi?"

"Anlamadım, ne geçmişse?"

"Şiddet."

"Ne!?" dedi Jacob.

"Kocam size anlattı mı bilmiyorum ama ailemizde bir suç geçmişi var. Ciddi anlamda."

Ailemizde deyip çoğul konuşmuş olması dikkatimi çekmişti. Kendimi uçurumdan düşmüş gibi hissetmemek için buna tütündüm.

Jonathan arkasına yaslanıp gözlüklerini çıkardı. Gözlükler ipin ucunda sallanıyordu. Şaşırmış bir ifadeyle Laurie'ye bakıyordu.

"Andy ve ben değil," dedi Laurie. "Jacob'un büyükbabasi, büyük büyükbabası, büyük büyük büyükbabası vb."

Jacob: "Anne sen neler *söylüyorsun!"*

"Sadece merak ediyorum, Jacob'un bir eğilimi... genetik bir eğilimi olduğunu söyleyebilirler mi?"

"Nasıl bir eğilim?"

"Şiddet eğilimi."

"Genetik şiddet eğilimi mi? Hayır. Elbette hayır." Jonathan kafasını salladı ama merakına yenik düştü. "Kimin babası ve büyükbabasından söz ediyoruz?"

"Benim."

Kızardığımı hissettim, yanaklarıma ve kulaklarıma doğru bir sıcaklık yükseliyordu. Utanmıştım ve bu his beni **daha da** utangaçlaştırmıştı. Jonathan bunu yeni öğrenen oğluma bakıp beni de kötü baba ya da yalancı gibi görüyordu. Bu beni daha da utandırmıştı. Oğlumun gözünde utanılacak duruma düştüğüm son an oldu.

Jonathan, kendimi toparlayabilmem için kafasını çevirdi. "Hayır Laurie, böyle bir şey kanıt olarak kabul görmez. Zaten bildiğim kadarıyla şiddetin genetik olarak geçmesi gibi bir durum da yok. Eğer Andy'nin aile geçmişinde gerçekten şiddet varsa bile, onun iyi hali ve hayatı bunun genetik bir şey olmadığını kanıtlıyor." Sesindeki kararlılığı duyup duymadığımı görmek için bana baktı.

"Şüphe ettiğim Andy değil, Logiudice. Eğer o öğrenirse ne olur? Bu sabah internette araştırdım. Bazı DNA kanıtlarının kullanıldığı davalar olmuş. Bu durumun sanığı saldırgan yaptığını söylüyorlar ve buna 'cinayet geni' diyorlar."

"Bu çok saçma. 'Cinayet geni!' Massachusetts'te böyle bir dava yok."

"Hayır."

Söze girdim. "Jonathan, o çok üzgün. Bunu daha dün gece konuştuk. Benim hatam. Bu durumdayken ona bunu yapmamalıydım."

Laurie yanıldığımı söylemek istercesine hareketlendi. Ama kontrollüydü, fevri davranmak istemiyordu.

Jonathan rahatlatıcı bir ses tonuyla, "Laurie, sana tüm söyleyebileceğim, eğer bize böyle bir konuyla gelirlerse, tüm gücümüzle bununla savaşırız. Bu delilik." Jonathan homurdanarak kafasını salladı. Bu, onun gibi sakin bir adam için şiddet patlamasıydı.

Şimdi bile, "cinayet geni" lafının ilk ortaya atıldığı anı düşündüğümde, omuriliğimden yukarı yükselen siniri hissedebiliyorum. Cinayet geni sadece aşağılık bir düşünce ya da suçlama değildi, aynı zamanda beni avukat olarak zor durumda bırakıyordu. Pek çok kez davranışların kökeninin DNA ile ilgili olduğuna, inandığımı hatta bazı durumlarda jürinin önünde buna dayanarak sonuçlar çıkardığımı düşündüm. Cinayet geni bir yalandan ibaretti. Sadece avukatların kurnazca bir oyunuydu.

Aynı zamanda huzursuz edici bir fikirdi. Suç kanunlarını tamamen sarsıyordu. Mahkemede bizim cezalandırdığımız, suça iten niyetti; yani kasıt, suçlu zihin. Eski bir kural vardır; actus non facit reum nisi mens sit rea: "Bir insan zihnen de suçlu olmadıkça eylemlerinden suçlu sayılamaz." Çocukları, sarhoşları ve şizofrenleri suçlu bulmayışımızm sebebi de bu: Davranışlarının önemini anlayamadıkları için

suç işlemeye karar verecek yetide değillerdir. Özgür irade dinde ya da herhangi bir ahlaki kavramda önemli olduğu kadar, hukukta da önemlidir. Bir leoparı vahşiliğinden ötürü suçlayamayız. Logiudiçe'in bununla baş edecek cesareti var mıydı? "Kötü doğmak mı?" Bunu deneyeceğinden şüphem yoktu. Bu bilim de olsa hukuk da olsa, jürinin kulağına sırmış gibi bunu fısıldayacaktı. Bir yolunu bulacaktı.

Sonuç olarak, Laurie haklıydı elbette: Eğer doğru şekilde düşünülmezse cinayet geni başımıza bela olacaktı. Ama o ilk toplantıda kanunun insancıl yönüyle eğitilmiş olan Jonathan -ve ben- bunu reddetti. Gülüp geçtik. Bu fikir sadece Jacob'un ve Laurie'nin hayal gücü olarak kaldı.

Oğlumun çenesi açılmıştı. "Biri bana neden bahsettiğinizi söyleyebilir mi?"

"Jake," diye başladım. Ama gerisi gelmedi.

"Ne? Biri bana söylesin!"

"Benim babam cezaevinde. Uzun zamandır orada."

"Ama sen babanı hiç tanımıyordun."

"Bu tam olarak doğru değil."

"Ama öyle *dedin.* Hep böyle söylemiştin."

"Öyle *söyledim.* Bunun için üzgünüm. Onu hiçbir zaman gerçekten tanımadım, bu doğru. Ama onun kim olduğunu biliyorum."

"Bana yalan mı söyledin?"

"Sana gerçeğin tamamını anlatmadım."

"Yalan söyledin."

Başımı salladım. Tüm sebepler, çocukken hissettiğim

her şey şu anda çok saçma ve anlamsız geliyordu. "Biliyorum."

"Tanrım, ne yaptı peki?"

Derin bir nefes aldım. "Bir kızı öldürdü."

"Nasıl? Neden? Ne olmuş?"

"Bu konuda cidden konuşmak istemiyorum."

"Konuşmak istemiyor musun? Sen hiçbir kötü şey hakkında konuşmak istemiyorsun zaten!"

"O kötü biriydi Jacob, hepsi bu. Unutalım."

"Nasıl olur da bunu bana hiç söylemezsin?"

"Jacob," diyerek Laurie araya girdi. "Ben de bilmiyordum. Dün gece öğrendim." Elini Jacob'un omzuna koyup sakinleştirmeye çalıştı. "Endişelenme. Hâlâ bunu nasıl halledeceğimizi düşünüyoruz. Sakin olmaya çalış, tamam mı?"

"Bu... bu gerçek olamaz. Bana nasıl söylemezsin? Benim büyükbabam mı yani bu adam? Bunu benden nasıl saklarsın? Kim olduğunu sanıyorsun?"

"Jacob, babanla konuşurken sözlerine dikkat et."

"Hayır, sorun yok, Laurie. Altüst olmakta haklı."

"Evet, altüst oldum!"

"Jacob, sana hiç söylemedim -kimseye söylemedim- çünkü insanların bana başka gözle bakacaklarından korkuyordum. Şimdi insanların sana nasıl bakacaklarından da korkuyorum. Bunun olmasını istemedim. Bir gün, belki de çok yakında, beni anlarsın."

Bana boş boş baktı, ikna olmamıştı.

"İşlerin bu noktaya gelmesini istememiştim. Sadece ar-

kamda bırakmak istemiştim."

"Ama baba, bu benim hayatım."

"Ben bu şekilde bakmıyordum olaya."

"Bilmeye hakkım vardı."

"Olaya bu şekilde bakmıyordum, Jake."

"Bilmeye hakkım *yok muydu?* Kendi ailemi?"

"Bilmeye hakkın vardı. Kendine beyaz bir sayfa açıp olmak istediğin kişi olmak gibi bir hakkın da vardı, diğer çocuklar gibi."

"Ben diğerleriyle aynı değildim."

"Elbette öyleydin."

Laurie kafasını çevirdi.

Jacob arkasına yaslandı. Mağdur olmaktan ziyade şaşkın görünüyordu. Sorular ve şikâyetler onun duygularını göstermesinin bir yoluydu. Orada bir süre oturup derin düşüncelere daldı. "Buna inanamıyorum," dedi şaşkınlıkla. "Buna inanamıyorum. Bunu yaptığına inanamıyorum."

"Bak Jacob, yalan söylediğim için bana sinirlenmek istiyorsan, anlarım. Ama niyetim iyiydi. Bunu senin için yaptım. Sen doğmadan önce, bunu senin iyiliğin için yaptım."

"Hayır, bunu kendin için yaptın."

"Kendim için yaptım, evet, ama aynı zamanda bir gün doğacak çocuğum da aynı zorlukları yaşamasın diye de yaptım."

"Çok işe yaramadı ama değil mi?"

"Bence yaradı. Bence hayatın olması gerektiğinden çok daha kolay oldu. Kesinlikle böyle olduğunu düşünüyorum.

Benimkinden çok daha kolay olduğuna inanabilirsin."

"Baba, nerede olduğumuza bir baksana."

"Yani?"

Hiçbir şey söylemedi.

Laurie tatlı bir ses tonuyla, "Jake, birbirimizle nasıl konuştuğumuza dikkat edelim lütfen. Ona hak vermesen de babanın durumunu da anlamak zorundasın. Kendini onun yerine koy."

"Anne, bunu söyleyen sendin; cinayet genine sahibim."

"Ben öyle demedim, Jacob."

"Buna ima ettin, aynen öyle yaptın!"

"Jacob, bunu söylemediğimi biliyorsun. Böyle bir şey olduğunu bile düşünmüyorum. Okuduğum diğer davalardan söz ettim sadece."

"Anne, tamam. Bu sadece bir *gerçek.* Eğer bunu düşünmemiş olsaydın, araştırmazdm."

"Gerçek mi? Bunun gerçek olduğunu nereden biliyorsun?"

"Anne, dur sana bir şey sorayım; insanlar neden sadece iyi şeylerin kalıtımsal olduğunu düşünür? Bir atletin spor konusunda yetenekli bir çocuğu olduğunda, kimse çocuğun yeteneğinin kalıtımsal olduğunu söylemek konusunda sorun yaşamaz. Bir müzisyenin müzik konusunda yetenekli bir çocuğunun olması, bir profesörün zeki bir çocuğunun olması gibi... Farkı ne?"

"Bilmiyorum Jacob, bu farklı bir durum."

Jonathan -o kadar uzun süredir sessizdi ki, orada oldu-

ğunu bile unutmuştum- şöyle dedi: "Fark, suçun spor, müzik ya da zekâdan farklı olması. İnsanların ne olduğuyla ne yaptıklarını karıştırmayalım. Bu konunun oldukça uzun ve çirkin bir tarihi var."

"Peki, eğer ben *buysam* ne yapacağım?"

"Jacob, ne demeye çalışıyorsun tam olarak?" diye sordum.

"Eğer bu şey benim içimdeyse ve ona engel olamıyorsam?"

"İçinde hiçbir şey yok."

Başını salladı.

Çok uzun bir sessizlik oldu, belki on saniyelik ya da daha fazla.

"Jacob," dedim, "cinayet geni sadece bir kavram, bir metafor. Bunu anlıyorsun, değil mi?"

Omuz silkti. "Bilmem."

"Jake, yanlış anlıyorsun. Eğer bir katilin oğlu da katil olursa, bunu açıklamak için genetiğe gerek duymazsın."

"Nereden *biliyorsun!"*

"Bunu düşündüm Jacob, inan bana bunu düşündüm. Ama olamaz. Şöyle düşündüm; eğer Yo-Yo-Ma'nın bir oğlu olsa, çello çalmayı bilerek doğmayacak. Onun da çello çalmayı öğrenmesi gerekecek. Genetik olarak alabileceğinin en fazlası yetenektir. Bunu nasıl kullanacağın, ne olacağın tamamen sana bağlıdır."

"Sen babanın yeteneğini aldın mı peki?"

"Hayır."

"Nereden biliyorsun?"

"Bana bak. Hayatıma bak, Jonathan'ın da söylediği gibi. Beni tanıyorsun. On dört yıldır benimle beraber yaşıyorsun. Hiç beni şiddet uygularken gördün mü?"

Tekrar omuz silkti, etkilenmemişti. "Belki de çello çalmayı hiç öğrenmedin. Bu, yeteneğin olmadığı anlamına gelmez."

"Jacob, ne söylememi bekliyorsun? Bunu kanıtlamak imkânsız."

"Biliyorum. Bu benim de sorunum. Bunun içimde olup olmadığını nasıl bilebilirim?"

"İçinde bir şey yok."

"Sana bir şey söyleyeyim baba. Şu an nasıl hissettiğimi biliyor olmalısın. Bunu neden bu kadar uzun süre sakladığını biliyorum. Senin hakkında neler düşüneceklerinden korktuğun içindi."

Jacob arkasına yaslanıp ellerini göbeğinin üzerinde birleştirdi ve konuyu kapattı. Cinayet geni konusuna saplanmıştı ve hiç atlatamayacaktı. Ben de konuyu kapattım. İnsanların potansiyelleriyle ilgili söyleyeceğimiz hiçbir şey onu ikna etmeyecekti. Kendi kuşağının bilimin eski gerçeklikler üzerindeki üstünlüğünü benimseyen tavnndaydı. Sihirli düşüncelerle bilim karşı karşıya geldiğinde ne olacağını biliyordu.

11-Koşu

Ben iyi bir koşucu değilim. Hantalım, bacaklarım ağır, yavaşım. Kasap gibi yaratılmış vücudum. Doğrusunu söylemek gerekirse koşmaktan pek keyif aldığım da söylenemez. Sadece mecburiyetten koşuyorum. Koşmazsam kilo alırım ve anne tarafımdaki Doğu Avrupa, İskoçya ve bilmediğim yerlerdeki köylülerin yusyuvarlak vücutlanyla yaşadıkları mutsuzluk bana da geçer. O nedenle her sabah altı ya da altı buçukta kalkıp kendimi koşmak için ya sokağa ya da Cold Spring Park'taki koşu parkurlarına atarım ve günlük üç milimi tamamlayana kadar koşarım.

Jacob'u suçladıkları günden sonra bile buna devam etmeye kararlıydım. Komşularımızın biz Barberlarm yüzünü özellikle de Cold Spring Park'ta görmek istemediklerine hiç şüphe yoktu. Bunu bir şekilde idare ediyordum. Sabahları erken saatte koştum, diğerlerinden uzak durdum ve karşı tarafımdan biri gelirse şapkamı yüzümü kapatacak şekilde öne çektim. Cinayet alanında koşmadım tabii. Ama bunu tamamen kendi selametim için yaptım.

JonathanTa ilk görüşmemizden sonraki sabah kolay ele

geçmez, oksimoron bir şey keşfettim: "İyi koşu." Hafif ve hızlı hissediyordum kendimi. İlk kez koşu bir dizi sıçrama hareketi gibi -bu konuda şiirsel olamayacağım- gelmemişti, aksine uçmak gibiydi. Vücudumun doğal bir hafiflik ve hızla uçtuğunu hissettim ve bu hep istediğim bir şeydi. Bunun neden olduğunu bilmiyorum, hatta bir ara davadan duyduğum endişenin vücuduma adrenalin salgıladığını bile düşündüm. Sabahın nemli ve soğuk havasında, parkı çevreleyen çemberde ağaç köklerinin ve kayaların üzerinden atlayarak, baharda parkın her yerini kaplayan çamur birikintilerinden kaçarak Cold Spring Park'taki turumu hızla bitirdim. Kendimi o kadar iyi hissediyordum ki, her zamanki çıkışı geçip ormanda biraz daha ileri gittim ve parkın ön tarafındaki, Leonard Patz'in de oturduğu Windsor Apartmanları'nın otoparkına çıktım.

Park alanında biraz daha koştum. Patz'in dairesinin hangisi olduğuna dair fikrim yoktu. Evler kırmızı tuğlalı, üçer katlı apartmanlardan oluşuyordu.

Otoparkta Patz'in arabasını gördüm. Doksanlardan kalma, mürdüm rengi bir Ford Probe olduğunu, Paul Duffy'nin toplamaya başladığı detaylardan hatırlıyordum. Bir çocuk tacizcisinin bineceği türden bir arabaydı. Bir pedofilin araçlarla ilgili seçimi elbette ki mürdüm rengi, doksanlardan kalma bir Ford Probe olacaktı. Antenine bir NAMBLA* bayrağı assa ancak bu kadar belli edebilirdi ne

** (North American Men Boy Lovers Association-Erkek Çocuk Seven Kuzey Amerikalı Erkekler Topluluğu, (ç.n.)*

olduğunu. Patz kendini sevdiren bu pedo-mobilinin üzerini süslemişti. Üzerinde "Çocuklara Öğret" yazan özel bir plaka, tamponda Red Sox ve panda logolu WWF çıkartmaları vardı. İki kapı da kilitliydi. Sürücü penceresinden elimi sokmaya çalıştım. İçerisi tertemiz görünüyordu.

En yakınımdaki apartmanın girişindeki bir zilde "PÄTZ, L." ismini gördüm.

Apartman uyanmaya, birkaçı arabalarına doğru gelmeye ya da caddenin alt tarafındaki Dunkin' Donuts'a gitmeye başlamıştı. Çoğunda iş kıyafeti vardı. Patz'in binasından çıkan bir kadın kapıyı benim için nazikçe tuttu -sinsice içeri girmeye çalışan biri için kendini tıraşını olmuş ve koşu kıyafetleri içindeki bir Kafkasyalı olarak göstermekten daha iyi bir şey olamazdı- ama ben teşekkür bile etmedim. Binanın içinde ne yapacaktım? Patz'in kapısını mı çalacaktım? Hayır, en azından şimdilik değil.

Jonathan'in yaklaşımının çok çekingen olduğu fikri aklımda dönüp duruyordu. Çok fazla savunma avukatı gibi düşünüyordu; devlete bu yükü atacak, davayı kazanacak, Logiudice'in davasında birkaç delik açacak, sonra da jüriye karşı bunu savunacaktı. Evet, Jacob'un aleyhinde deliller vardı, ama yeterli değildi. Ben her zaman saldırıya geçmeyi tercih etmişimdir. Dürüst olmak gerekirse, benim yaptığım Jonathan'in söylediklerini yanlış yorumlamak ve onu hafife almaktı. Ama bundan daha iyi bir strateji de jüriye başka bir hikâye vermekti, bunu biliyorum. Jonathan da biliyordu. Jüri, eğer Jacob yapmadıysa kimin yaptığını bilmek isteye-

çekti. Onların açlığını doyurmak için onlara bir hikâye vermeliydik. Biz insanlar, "kanıtlama zorunluluğu" ya da "suçsuz bulundu" gibi soyut kavramlar yerine hikâyelere inanmaya daha meyilliyizdir. Mağara duvarlarına resim çizmeye başladığımızdan beri, şekil arayan, hikâye anlatan hayvanlarız hepimiz. Patz bizim hikâyemiz olacaktı. Bunun kulağa çıkarcı ve haysiyetsizce geldiğinin farkındayım, sanki her şey duruşma taktiklerinden ibaretmiş gibi geliyor kulağa, ancak bu davada karşı hikâyenin doğru çıktığını eklememe izin verin; gerçekte bunu Patz yapmıştı. Biliyordum. Asıl önemli olan bunu jüriye göstermekti. PatzTe ilgili tek isteğim buydu; kanıtın peşinden gitmek ve her zaman yaptığım gibi oyunu kurallarıyla oynamak. Kendimi erdemli gösterip geri kalanını çok fazla eleştirdiğimi söyleyeceksiniz; kendi davamı jüriye göstermek benim derdim. Mantıksız olduğunu biliyorum. Bunu Patz yaptı, çünkü Jacob yapmadı. Ama mantıksızlığı o zaman göremiyordum. Çocuğun babasıydım. Gerçek şu ki, Patz'den şüphelenmekte haklıydım.

12-İtiraflar

Bir psikolog getirmek Jonathan'm fikriydi. Bize "yeterlilik ve suç sorumluluğu değerlendirmesi" için bunun standart prosedür olduğunu söyledi. Ama hızlı bir internet araştırmasıyla gördüm ki, seçtiği psikolog genetik kalıtım konusunda bir uzmandı. "Cinayet geni" saçmalığı hakkında tüm söylediklerimize rağmen, Jonathan ihtiyaç olması durumunda karşılık verebilmek için bilgi almak niyetindeydi. Teorinin ne kadar bilimsel bir gerçekliği de olsa, Logiudice'in bunu jüriyle tartışmasına izin verilmeyeceğinden emindim. Savının içi boştu, avukatların hep yaptığı "eğilim kanıtı" taktiğinin biraz bilime bulaşmış haliydi sadece. Savcı bir kanıt gösteremese bile davalı böyle şeyler yapmaya meyillidir, muhtemelen orada da yapmıştır. Çok basit: Davalı bir banka hırsızıdır ve bir banka soyulmuştur, tek bildiğimiz bu. Savcının tek bir cümleyle böylesine zayıf bir davayı bile kendi lehine çevirmesi mümkündür. Ama hiçbir hâkim Logiudice'in bu davayı bu şekilde çevirmesine izin vermeyecekti. Eşit şekilde önemli olan, genetik unsurlar tarafından etkilenen davranışlarla ilgili bilimsel bulguların henüz mah-

keme tarafından kabul edilmiyor olmasıydı. Bu yeni bir alandı ve mahkeme şimdilik bunun gerisinde duruyordu. Mahkemeler, henüz kanıtlanmamış bıçak sırtı konularda hata yapma lüksüne sahip değildi. Jonathan'ı cinayet geni teorisi konusunda hazırlık yaptığı için suçlamıyordum. Dava hazırlıkları gerçekten de hazırlığın çok ötesindedir. Jonathan her şeye hazırlıklı olmalıydı, çünkü hâkimin cinayet geninin varlığına inanma ihtimali yüzde bir bile olsa, bu cinayeti kabul edebileceği anlamına gelirdi. Beni rahatsız eden ne yapmaya çalıştığını söylememesiydi. Bana güvenmiyordu. Okul yıllarındayken beraber iyi bir ekip olabileceğimiz konusunda kendimi kandırmıştım. Jonathan'a göre ise ben sadece bir müvekkildim. Daha da kötüsü, çıldırmış, güvenilmez ve yönlendirilmesi gereken bir müvekkil.

Psikologla toplantılarımız Dr. Elizabeth Vogel'in görev yaptığı ruh ve sinir hastalıkları hastanesi olan McLean Hospital'ın kampusunda gerçekleşti. Boş, kitapsız bir odada buluştuk. Dağınık şekilde yerleştirilmiş birkaç sandalye ve alçak masalar vardı. Duvarlarda Afrikalı maskeleri asılıydı.

Dr. Vogel iriyarı bir kadındı. Akademisyen olmasına rağmen onlara özgü solgunluktan eser yoktu yüzünde. Hem Harvard Medical School'da hem de McLean'de araştırma yürütüp ders veriyordu. Dahası, Dr. Vogel'in geniş omuzları ve oturaklı bir yüzü vardı. Buğday tenli, hatta mayıs ayı olmasına rağmen bronzdu. Saçları kır ve kısa kesimliydi. Makyajsızdı. Kulağında sıra sıra duran üç pırlanta vardı. Onun her hafta sonu güneşin yıkadığı dağ eteklerinde tırmanış

yaptığını ya da Truro'nım dalgalarına kendini bıraktığını hayal ettim. Kalitesi göze çarpan bir kadındı. Böyle bir kadının neden psikiyatri gibi sessiz, sakin bir meslek seçtiğini anlamamıştım. Çok dinlediğinden olacak ki, saçmalığa tahammül edemeyen bir yapısı vardı. Psikologların normalde yaptığı gibi sadece orada oturup kafa sallamıyor, daha iyi duymak için öne eğilip gerçek bir hikâye dinliyor olmanın dostane tavrıyla yaklaşıyordu.

Laurie her şeyi içinden geldiği gibi anlattı. Bu kadında güvenilebilir, Jacob'la ilgili sorunlarını anlatabileceği bir yan bulmuştu. Doktor bizim tarafımızdaymış gibiydi. Uzun soru-cevaplar sırasında Laurie, Dr. Vogel'in uzmanlığını da sınadı. Doktoru testten geçirdi: Jacob'u nasıl anlanm? Ona nasıl yardım ederim? Laurie'nin özel bir bilgisi ya da jargonu yoktu. Bunları Dr. Vogel'den duymak istiyordu. Hiçbir şey bilmiyormuş gibi davranıyordu. Açıkçası Laurie'yi suçlamadım. Oğlunu seviyor ve psikiyatriye inanıyordu. Ayrıca sarsılmıştı. Jacob'un suçlandığı gerçeğiyle geçirdiği birkaç haftadan soma görünen o ki, Dr. Vogel gibi merhametli bir dinleyiciye ihtiyacı vardı. Ama tüm bunların orada öylece olmasına izin veremezdim. Laurie, Jacob'a yardım etmekte kararlıydı ama neredeyse onu ipe götürüyordu.

Psikologla ilk buluşmamızda Laurie bunu biraz şaşırtıcı bir itiraf olarak söyledi: "Jacob bebekken onun emeklerken çıkardığı sesten ne zaman korktuğunu anlayabiliyordum.

Size tuhaf geldiğini biliyorum ama bu doğru. Emekleyerek hızla hole gelirdi ve sadece ben anlardım."

"Neyi anlardın?"

"Bununla yaşadığımızı biliyordum. Saldırganlaşıyordu. Eline geçeni fırlatıyor ve çığlık atıyordu. Ona hiçbir şey yapamıyordum. Pusetine ya da oyun parkına bırakıp uzaklaşıyordum. Sakinleşene kadar bağırıp tepinmesi için onu bırakıyordum."

"Bütün bebekler çığlık atıp tepinmez mi, Laurie?"

"Bu şekilde değil. Bu şekilde değil."

"Bu çok saçma," dedim. "O bebekti. Bebekler ağlar."

"Andy," diye sözümü kesti doktor. "Bırak da konuşsun. Senin de sıran gelecek. Devam et Laurie."

"Evet devam et Laurie, ona Jacob'un sineklerin kanatlarını nasıl kopardığını anlat. Devam et."

"Doktor, onu affedin. O özel şeyler hakkında o^ürüstçe konuşmaya inanmıyor."

"Bu doğru değil. İnanıyorum."

"Peki, neden hiç yapmıyorsun?"

"Bu sahip olduğum bir yetenek değil."

"Konuşmak mı?"

"Şikâyet etmek."

"Hayır, buna konuşmak diyoruz Andy, şikâyet etmek değil. Ayrıca bu doğuştan gelen bir beceri değil, isteyince öğrenebiliyorsun. Mahkemede saatlerce konuşabiliyorsun."

"O farklı."

"Çünkü bir avukatın dürüst olması gerekmiyor, değil

mi?"

"Hayır, o tamamen farklı bir durum, Laurie. Her şeyin bir yeri ve zamanı var."

"Tanrım, Andy, psikologun ofisindeyiz. Burası yeri ve zamanı değilse..."

"Evet, ama kendimiz için değil, Jacob için buradayız. Senin için de değil. Bunu hatırlaman gerek."

"Neden burada olduğumuzu biliyorum, Andy. Merak etme. Gayet iyi biliyorum neden burada olduğumuzu."

"Öyle mi? Hiç de öyle konuşmuyorsun."

"Bana akıl verme, Andy."

Dr. Vogel, "Durun," dedi. "Bir şeyi açıklığa kavuşturmamız lazım. Andy, beni savunma tarafı tuttu. Sizin için çalışıyorum. Benden bir şey saklamanıza gerek yok. Ben Jacob'un tarafındayım. Burada bulduğum şeyler oğlunuza yardımcı olmaktan öteye geçmez. Ben raporumu Jonathan'a göndereceğim, onunla ne yapacağınıza siz karar vereceksiniz. Bu tamamen sizin kararınız."

"Peki onu çöpe atmanızı istersek?"

"Yapabilirsiniz. Konu şu, burada yaptığımız görüşme tamamen özel. Kendinizi tutmanıza gerek yok. Oğlunuzu savunmanıza da gerek yok. Sadece onun hakkındaki gerçeği bilmek istiyorum."

Suratımı ekşittim. Jacob hakkındaki gerçek. Bunun ne olduğunu kim söyleyebilir ki? Ya da herhangi biri hakkındaki gerçeği?

"Pekâlâ," dedi Dr. Vogel. "Laurie, Jacob'un bebekliğin-

den bahsediyordun. Biraz daha dinlemek istiyorum."

"Jacob iki yaşına geldikten sonra, etrafındaki çocukları yaralamaya başladı."

Laurie'ye sert bir bakış attım. Dürüstlüğünün yarattığı tehlikenin farkında değildi.

Ama Laurie bakışıma kendi sert bakışıyla cevap verdi. Ne düşündüğünü söylemem mümkün değildi: Laurie ve ben gizli geçmişimi anlattığım akşamdan beri neredeyse hiç konuşmadık. Aramıza perde çekmiş gibiydik. Ama onun bir avukattan gelen öğütlere ihtiyacı olmadığı açıktı. Ne istiyorsa onu söyleyecekti.

"Bu birçok kez oldu," dedi. "Bir gün kreşteyken, çocuklardan biri oyuncaklardan birinin üzerinden düştü ve düştüğü sırada Jacob da o oyuncağın üstündeydi. Sonra o çocuğa dikiş atıldı. Başka bir gün asılma demirlerinden bir kız düşüp kolunu kırdı. Sokakta üç tekerli bisikletiyle giden bir çocuk düştü ve ona da dikiş atıldı. Kendini Jakey'nin ittiğini söyledi."

"Bu şeyler ne sıklıkla oldu?"

"Her sene ya da onun gibi bir şey. Jacob'un kreşteki öğretmenleri gözlerini onun üzerinden ayıramadıklarım, çok yaramaz olduğunu söyledi. Ne yapabilirdik ki? O zamanlar çalışıyordum ve kreşe ihtiyacımız vardı. Diğer kreşlerde de bekleme listesi vardı. Eğer Jacob atılırsa çalışmayı bırakmak zorunda kalacaktım. Her ihtimale karşı başka bir kreşin listesine ismimizi yazdırdık."

"Tanrım, Laurie, o daha dört yaşındaydı! Yıllar önceydi

bu! Neden anlatıyorsun şimdi bunu?"

"Andy, onun konuşmasına izin vermek zorundasın, yoksa bu bir işe yaramaz."

"Ama o zaman Jacob daha dört yaşındaydı."

"Andy, ne demek istediğini anlıyorum, ama bırak da bitirsin. Soma da sen anlat, olur mu? Tamam Laurie, merak ettiğim şu; kreşteki diğer çocuklar onun hakkında ne düşünüyordu?"

"Çocukları bilmiyorum. Jacob'un çok az oyun arkadaşı vardı, diğerlerinin ondan hoşlanmadığını düşünüyordum."

"Peki ya velileri?"

"Çocuklarının onunla yalnız kalmalarını istemediklerinden eminim. Ama hiçbir anne bana bununla ilgili bir şey söylemedi. Bu konuda çok naziktik. Hiçbirimiz diğerlerinin çocuklarını eleştirmezdik. Nazik insanlar bunu yapmaz, özellikle de diğerlerinin arkasından."

"Peki ya sen Laurie? Sen Jacob'un davranışlarıyla ilgili ne düşünüyordun?"

"Zor bir çocuğum olduğunu biliyordum. Bunun farkındaydım. Bazı davranış problemleri olduğunu biliyordum. Şamatacıydı, biraz haşindi, biraz da saldırgan."

"Kabadayılık eder miydi?"

"Hayır, tam olarak değil. Sadece diğer çocukların ne hissedeceğini düşünmüyordu."

"Asabi miydi?"

"Hayır."

"Art niyetli miydi?"

"Art niyetli? Hayır, *art niyetli* doğru bir tanımlama olmaz. Daha çok... nasıl tanımlayacağımı bilmiyorum. Sanki diğer çocukları ittiğinde, sonucunun ne olacağını düşünemiyor gibiydi. Sanırım, kontrol etmesi güç demek daha doğru. Ama pek çok erkek çocuk öyledir aslında. Bir keresinde bu konuda konuşmuştuk: 'Erkek çocuklarının çoğu böyle bir dönemden geçer. Bu bir dönemdir ve Jacob bunu atlatacak.' Olaya böyle bakıyorduk. Diğer çocuklar zarar gördüğünde çok korkuyordum ama ne yapabilirdim ki? Ne *yapabilirdik!"*

"Ne *yaptınız* peki? Yardım almayı denediniz mi hiç?"

"Bunu Andy'yle defalarca konuştuk. Andy bana sürekli olarak endişe etmememi söyledi. Pedagoga gittim ve o da aynı şeyi söyledi: 'Merak etme, Jake çok küçük ve bunu atlatacaktır.' Yara bantları ve fıstık alerjisi gibi şeylerle kafayı yemiş annelerden biriymişim gibi hissetmeye başladım. Bir de Andy ve pedagogun söyledikleri vardı: Geçecek, geçecek...'

"Ama *geçti* Laurie. Sen aşın tepki veriyordun. Pedagog haklıydı."

"Haklı mıydı? Tatlım, nerede olduğumuza bir bakar mısın? Sen bununla yüzleşmeyi hiç istemedin."

"Neyle yüzleşmeyi?"

"Belki de Jacob'un yardıma ihtiyacı vardı. Belki de bizim hatamızdı. Bir şeyler yapmalıydık."

"Ne yapmalıydık? Başka ne yapacaktık ki?"

Başını umutsuzca sallıyordu. Eski anılan onu ele geçir-

misti ve sanki denizdeyken bir köpekbalığı görüp, sonra da o ortadan kaybolunca panik yaşıyormuş gibiydi. Delilikti bu."

"Laurie, sen ne öneriyorsun? Kendi oğlumuzdan bahsediyoruz."

"Hiçbir şey önermiyorum, Andy. Bunu bir bağlılık yarışı ya da savaş gibi görme. Sadece o dönemde ne yaptığımızı merak ediyorum. Demek istediğim, cevabı bilmiyorum. Ne yapmalıydık, ne yaptık, bilmiyorum. Belki de Jake'in tedaviye ihtiyacı vardı ya da bir danışmana. Bilmiyorum. Hata yaptığımızı düşünmeden edemiyorum. Yapmış olmalıyız. Çok denedik ama hiçbir şey yapmadık. Tüm bunları hak etmiyoruz. Biz iyi ve sorumluluk sahibi insanlarız. Biliyor musun, her şeyi doğru yaptık. Çok genç değildik. Bekledik. İşin aslı çok bile bekledik; Jacob doğduğunda ben otuz altı yaşındaydım. Zengin değildik ama bebeğe ihtiyacı olan her şeyi verebilmek için ikimiz de çok çalıştık. Her şeyi doğru yaptık ve geldiğimiz noktaya bak. Bu adil değil." Homurdanarak başını salladı. "Bu hiç adil değil."

Laurie yanımda, elini sandalyesinin kenarına koymuştu. Elimi elinin üzerine koyup onu rahatlatmayı düşündüm ama tam bunu düşündüğüm anda elini çekip karnının üzerine koydu.

"Şimdi geriye dönüp baktığımda," dedi, "aslında çok da hazır olmadığımızı görüyorum. Ama kimse asla hazır olamaz, değil mi? Çocuktuk. Kaç yaşında olduğumuzun bir önemi yok, çocuktuk. Her yeni anne baba gibi biz de kork-

muştuk ve endişeliydik. Bilemiyorum, belki de hata yaptık."

"Ne hatası Laurie? Gerçekten. İşi dramatikleştiriyorsun. O kadar da kötü değildi. Jacob biraz yaramaz ve haşindi. Bu gerçekten büyük bir sorun mu? O küçük bir çocuktu! Bazıları zarar gördü ama dört yaşındaki çocuklara hep olur. Ortalıkta dolanırlar, vücut ağırlıklarının üçte biri kafalarında olduğu için düşer ve bir yerlere çarparlar. Sarhoş gibidirler. Zaten pedagog da haklıydı, Jacob bunu atlattı. Tüm bunlar büyüyünce ortadan kalktı. Kendine yükleniyorsun, ama burada suçlu hissedecek bir şey yok, Laurie. Biz yanlış bir şey yapmadık."

"Hep bunu söyleyip durdun zaten. Hiçbir şeyi kabul etmedin ya da belki hiç görmedin. Seni suçlamak için söylemiyorum bunu. Senin hatan değildi. Bunu şimdi görüyorum. Senin neyle başa çıkmaya çalıştığını, nelerle uğraştığını şimdi görüyorum."

"Bunu ona bağlama."

"Andy, bunun yükünü taşıyor olmalısın."

"Taşımıyordum. Hiçbir zaman. Seni temin ederim."

"Tamam, sen nasıl diyorsan. Ama Jacob'un objektif şekilde değerlendirmemiş olma ihtimalini düşünmen lazım. Güvenilir değilsin. Dr. Vogel bunu bilmeli."

"Güvenilir ***değil miyinfl"***

"Hayır, değilsin."

Dr. Vogel hiçbir şey söylemeden izliyordu. Geçmişimi biliyordu elbette. Genetik sorunlarla ilgili uzman olduğu için onu tutmuştuk. Bu konu beni hâlâ utandırıyordu. Sessiz ve

utanmış haldeydim.

Psikolog, "Bu doğru mu, Laurie?" diye sordu. "Jacob'un davranışları yaşı ilerledikçe düzeldi mi?"

"Evet, bazı açılardan. Yani *daha iyi* olduğu açık. Etrafındaki çocuklar zarar görmüyor artık. Ama hâlâ davranışlarında sorun vardı."

"Nasıl?"

"Hırsızlık yaptı. Çocukluğu boyunca hep çaldı. Marketlerden, eczanelerden ve hatta kütüphaneden bile. Benden de çalıyordu. Küçükken alışveriş sırasında onu birkaç kez yakaladım. Onunla konuştum ama hiçbir şeyi değişmedi. Ne yapmalıydım? Ellerini mi kesecektim?"

"Bu doğru değil. Jacob'a karşı adil olmuyorsun," dedim.

"Neden? Ben doğrulan söylüyorum."

"Hayır, Jacob'un başı dertte olduğu için, *duygularınla* ilgili dürüst oluyorsun, çünkü şimdiye kadar bunlar yokmuş gibi davrandığın için geçmişe baktığında suçluluk hissediyorsun. Gerçekten senin cüzdanından para çaldı mı? Çaldı da ne oldu? Doktora doğru resmi çizmiyorsun. Şu anda davayla ilgili konuşmak üzere buradayız."

"Yani?"

"Hırsızlığın cinayetle ne ilgisi var? Marketten bir şeker ya da kalem çaldıysa ne olmuş? Ben Rifkin'in zalimce bıçaklanarak öldürülmüş olmasıyla bunun ne ilgisi var? Hırsızlıkla cinayeti aynı kefeye koyuyorsun. Ama öyle değil."

Dr. Vogel, "Sanınm Laurie'nin anlatmaya çalıştığı ku-

rallara itaat etme hali. Herhangi bir sebepten Jacob'un kabul edilmiş kurallara uyamadığını söylemek istiyor," dedi.

"Hayır, o dediğiniz bir sosyopat."

"Hayır."

"Senin tanımladığın..."

"Hayır."

"Bir sosyopat. Bunu mu demeye çalışıyorsun? Jacob sosyopat mı?"

"Hayır," dedi Dr. Vogel ellerini kaldırarak. "Ben bunu söylemedim, Andy. O kelimeyi kullanmadım. Sadece Jacob'un resmini bütünüyle çıkarmak istiyorum. Bununla ilgili herhangi bir sonuca varmadım. Zihnim son derece açık."

Laurie samimiyetle, "Bence Jacob'un bazı sorunları olabilir. Yardıma ihtiyacı olabilir," dedi.

Başımı salladım.

"O bizim oğlumuz, Andy. Onunla ilgilenmek bizim sorumluluğumuz."

"Benim yapmaya çalıştığım da bu."

Laurie'nin gözleri dolduysa da yaş akmadı. Zaten yeterince ağlamıştı. Bu, bir süredir içinde tuttuğu bir düşünceydi, düşünüp tartıyordu, ama burada tuhaf şekilde su yüzüne çıktı. *Bence Jacob 'un problemleri olabilir.*

Dr. Vogel aldatıcı bir şefkatle, "Laurie, Jacob'un masumiyetiyle ilgili şüphelerin var mı?" diye sordu.

Laurie gözlerini silip arkasına yaslandı: "Hayır."

"Bana varmış gibi geldi."

"Hayır."

"Emin misin?"

"Evet. Bunu yapacak yeterlilikte değil. Bir anne çocuğunu tanır. Jacob bunu yapamaz."

Psikolog başını salladı, bu cümleye inanmamış olsa da kabul eder gibi göründü.

"Doktor, size bir şey sorabilir miyim? Hata yaptığımı mı düşünüyorsunuz? Kaçırdığım bir şey var mı? Daha iyi bir anne olsaydım, yapacağım başka şeyler de olur muydu?"

Doktor bir süre tereddüt etti. Arkasındaki duvarda bulunan iki Afrikalı maskesi ulur gibiydi. "Hayır Lauri, senin bir şeyleri yanlış yaptığını düşünmüyorum. Tüm samimiyetimle, artık kendine yüklenmekten vazgeçmen gerektiğini düşünüyorum. Eğer burada yapılabilecek bir şey olsaydı, Jacob'un başını derde sokacağını önceden görecek bir şey olsaydı, bunu hiçbir ebeveyn atlamazdı."

"Ben elimden geleni yaptım."

"Sen doğru olanı yaptın, Laurie. Bunu kendine yapma. Andy de hatalı değil. Şimdiye kadar anlattıklarına bir bakar mısın? Her annenin yapacağı şeyi yapmışsın. Çocuğun için en iyi olanı yapmışsın. Herkes bunu ister."

Laurie kafasını kaldırdı ama hâlâ kırgındı. Dr. Vogel bu kırılgan hali de anlıyor gibi görünse de bunun ne kadar yeni olduğunu bilemezdi. Laurie'nin ne kadar değiştiğini de. Ne olduğunu anlamak için Laurie'yi gerçekten tanımak gerekiyordu. Hep çok okurdu, sağ eliyle dişini fırçalarken sol elinde kitap olurdu; ama şimdi kitap okuyacak ne isteği ne de konsantrasyonu var. Önceden her kimle konuşursa odak-

lanıp dinlerdi ve odada ondan başka kimse yokmuş gibi gelirdi ama şimdi gözleri sürekli ona buna takılıyordu. Elbiseleri, saçları, makyajı bile uyumsuzdu. Onun her zaman ışıltılı görünmesini sağlayan hali -gençlik dolu iyimserliği- azalmaya başlamıştı. Ama Laurie'nin neler kaybettiğini görmek için onu önceden tanıyor olmalıydınız. Ona neler olduğunu o odada anlayabilen tek kişi bendim.

Hâlâ pes etmiyordu. "Yapabileceğimin en iyisini yaptım," dedi birdenbire.

"Laurie, şimdi bana Jacob'u anlat. Nasıl biri?"

"Hım," dedi ve yüzünde bir gülümseme belirdi. "Çok zekidir. Eğlenceli ve çekicidir. Yakışıklıdır." Yakışıklı sözcüğü yüzünü kızartmıştı. Anne sevgisi her şeyin üstündedir. "Bilgisayarlara, elektronik aletlere, video oyunlarına ve müziğe meraklıdır. Çok okur."

"Şiddet konusunda bir problemi var mı?"

"Hayır."

"Okul öncesi dönemde şiddet konusunda sorunları olduğunu söylemiştin."

"Hazırlık sınıfına gitmeye başlayınca düzeldi."

"Hâlâ bu konuda endişen olup olmadığını merak ediyorum. Seni rahatsız eden ya da endişelendiren bir davranışta bulunuyor mu hâlâ?"

"Size hayır demişti doktor."

"Biraz daha ileri gitmek istiyorum."

"Sorun yok, Andy. Hayır, Jacob o zamandan sonra saldırganlık yapmadı. Hatta biraz *daha* dışa dönük olmasını is-

tedim. Ama zor iletişim kurulan bir çocuk oldu. Zor okuyordu. Çok konuşmuyordu. Derin düşüncelere dalıyordu. İçine kapanıktır biraz. Utangaç değildir ama duygularını dışa vurmaz, tüm enerjisini içinde tutar. Mesafeli ve temkinlidir. Hiçbir şeyi dışa vurmaz. Ama hayır, saldırgan değildir."

"Kendini dışa vurmak için başka yolları var mıydı? Müzik, arkadaşlar, spor, kulüpler ya da herhangi bir şey?"

"Hayır, pek fazla etkinliğe katılmazdı. Sadece birkaç arkadaşı vardı. Derek ve birkaç kişi daha."

"Kız arkadaş?"

"Hayır, bunun için çok küçük."

"Öyle mi?"

"Değil mi?"

Doktor omuz silkti.

"Her şeyden önce kötü niyetli değildir. Eleştirel, müstehzi ve kinayelidir. Alaycıdır. On dört yaşmda olmasına rağmen şimdiden alaycı biri! Bu kadar alaycı olmasını gerektirecek derecede deneyimi olmadı. Belki de sadece roldür. Günümüz çocukları böyle. Küçümser, ironik."

"Kulağa istenmeyen özelliklermiş gibi geliyor."

"Öyle mi? Onun için söylememiştim. Jacob biraz karmaşık bir çocuk, bence. Dengesiz, 'beni kimse anlamıyor' diye dolaşan sinirli çocuklardan biri olmaya çalışıyor."

Bu çok fazlaydı.

Lafa girdim. "Laurie yapma, her ergen çocuk 'beni kimse anlamıyor' tavırlarında olur. Yapma! Dünyadaki, ergenlik çağındaki her çocuk böyle. Bu ona özel bir şey değil,

barkot gibi."

"Belki de," dedi Laurie kafasını öne eğerek. "Bilmiyorum. Hep Jacob'un bir psikologa gitmesi gerektiğini düşündüm."

"Hiçbir zaman psikologa gitmesi gerektiğini söylemedin!"

"Söyledim demedim. Konuşacak birine ihtiyacı olduğu düşüncesiyle bir psikologa gitmesinin iyi olacağını düşündüm."

Dr. Vogel, "Andy," dedi.

"Artık burada kalamam!"

"Bunu denemelisin. Birbirimizi dinleyip anlamak için buradayız, tartışmak için değil."

"Bakın," dedim çileden çıkmış bir halde. "Yeter dediysem, yeter. Bu konuşmanın tek amacı Jacob'un söyleyecek bir şeyi olup olmadığı. Bu doğru değil. Korkunç bir şey oldu, tamam mı? Korkunç. Ama bu bizim suçumuz değil. Jake'in suçu hiç değil. Burada oturuyorum, dinliyorum ve düşünüyorum. Lanet olsun, burada neden bahsediyoruz ki biz? Jacob'un Ben Rifkin'in öldürülmesiyle hiçbir ilgisi yok, ama burada oturmuş Jake'in bir canavar, deli ya da onun gibi bir şey olup olmadığını tartışıyoruz. Değil! O sıradan bir çocuk. Diğer çocuklar gibi tahammül edemediği şeyler varsa bile bunun ona bir zararı yok. Üzgünüm, ama birinin burada Jacob'u savunması gerekiyordu."

Dr. Vogel, "Andy, geçmişe dönüp baktığında, Jacob'un yaralandığı çocuklar hakkında sen ne düşünüyorsun? Oyun

parkında ya da bisikletten düşüp yaralanan çocuklar için? Hepsi kötü şans mı? Tesadüf mü? Sen ne düşünüyorsun?"

"Jacob çok enerjik bir çocuktu; oyun oynarken de çok sertti. Bunun farkındaydım. Bu, o küçük bir çocukken uğraştığımız bir konuydu. Ama her şey o zamandı. Jake hazırlık sınıfına başlamadan önce oldu bunlar. Hazırlık sınıfına!"

"Peki ya öfke? Jacob'un öfke konusunda bir sorunu olduğunu düşünmüyor musun?"

"Hayır, düşünmüyorum. İnsanlar öfkelenir. Bu normal bir durum."

"Jacob'un dosyasında yatak odasındaki duvarı yumruklayarak bir delik açtığına dair bir kayıt var. Eve sıvacı çağırmak zorunda kalmışsınız. Geçen sonbahar olmuş bu. Doğru mu?"

"Evet ama bunu nereden öğrendiniz?"

"Jonathan'dan."

"Bu sadece Jacob'un yasal savunması içindi!"

"Bizim yaptığımız şey de bu, savunmasını hazırlıyoruz. Bu doğru mu? Duvarı yumruklayarak bir delik açtı mı?"

"Evet. Ne olmuş?"

"İnsanlar normalde duvarı yumruklayarak delmezler, değil mi?"

"Bazen yaparlar, gerçekten."

"Siz?"

Derin nefes aldım. "Hayır."

"Laurie, Jacob'un şiddet eğilimiyle ilgili senin göremediğin şeyler olduğunu düşünüyor. Bu konuda ne düşünüyor-

sun?"

"Benim inkâr ettiğimi düşünüyor."

"Ediyor musun?"

İnatçı bir ifadeyle başımı salladım, başını dar bir ahıra sokmak isteyen bir tay gibiydim. "Hayır, tam tersi. Ben bu tür şeylere karşı aşırı hassasım ve farkındayım. Yani, geçmişimi biliyorsunuz. Hayatımı..." Derin nefes aldım. "Bunu düşününce, ne zaman bir çocuk yaralansa, kaza bile olsa, bunu görmek istemiyorsunuz. Kendi çocuğunuzun da böyle bir durumun içinde olması... çok rahatsız edici. Yani tüm bunların farkındaydım, her şeyden haberim vardı. Ama Jacob'u tanıyordum, oğlumu tanıyordum. Onu seviyor ve ona inanıyordum. Hâlâ inanıyorum. Ona bağlıyım."

"Hepimiz ona bağlıyız, Andy. Bu hiç adil değil! Onu ben de seviyorum. Bunun konuyla ilgisi yok."

"Sevmediğini söylemedim, Laurie. Onu sevmediğini söylediğimi duydun mu?"

"Hayır, ama sürekli bunu ima ediyorsun. Onu seviyorum. Elbette onu seviyorsun. İkimiz de seviyoruz. Benim söylemeye çalıştığım, çocuğu hem sevip hem de kusurlarını görebilirsin. Bu kusurları görmek zorundasın, aksi takdirde ona yardım edemezsin."

"Laurie, sana onu sevdiğini ya da sevmediğini söylerken duydun mu beni?"

"Andy, ben bundan bahsetmiyorum! Beni dinlemiyorsun!"

"Dinliyorum! Sadece sana katılmıyorum. Hiçbir şeye

dayanmadan Jacob'u agresif, dengesiz ve tehlikeli biri gibi anlatıyorsun ve ben de buna karşı çıkıyorum. Ve karşı çıktığımda bana dürüst olmadığımı söylüyorsun. Ya da 'güvenilmez' olduğumu. Bana yalancı diyorsun."

"Sana yalancısın demedim! Sana asla yalancı demedim!"

"O kelimeyi kullanmadın, doğru."

"Andy, kimse sana saldırmıyor. Oğlunun yardıma ihtiyacı olduğunu kabul etmekte bir şey yok. Seninle ilgisi yok bunun."

Bu yorum beni süngülemişti. Çünkü Laurie benimle ilgili konuşuyordu. Her şey tamamen benimle ilgiliydi. Oğlumuzun tehlikeli olabileceğini düşünmesinin altında yatan tek neden bendim. Eğer o bir Barber olmasaydı, kimse onun çocukluğundaki detayları böylesine deşmeyecekti.

Ama sessiz kaldım. Kime yaran olacaksa? Barber olmanın savunulacak bir tarafı yoktu.

Dr. Vogel temkinli şekilde, "Tamam, belki de burada durmalıyız," dedi. "Devam etmenin verimli olacağını düşünmüyorum. Kimse için kolay değil, farkındayım. Biraz yol aldık. Haftaya tekrar deneyelim."

Laurie'den gözlerimi kaçırmak istercesine dizlerime baktım, sebebini tam olarak bilemediğim bir şekilde utanç hissediyordum.

"İkinize de son bir soru sormak istiyorum. Belki daha mutlu bir şekilde bitirebiliriz, olmaz mı? Bu davanın bittiğini düşünelim. Birkaç ay içinde bu davanın bittiğini, Jacob'un

özgür olduğunu ve ne isterse yapabildiğini düşünün. Bu dava hiç olmamış gibi. Hiçbir yakıştırma yok, etrafınızda dolanan gölgeler yok, hiçbir şey yok. Eğer bu olursa oğlunuzu on yıl içinde nerede görüyorsunuz? Laurie?"

"Şimdi bunu düşünemiyorum. Bir günden ötekine geçiyorum, anlıyor musunuz? On yıl... hayal etmesi çok güç."

"Tamam, anlıyorum. Ama bir düşünme egzersizi olarak dene bunu. Oğlunu on yıl sonra nerede görüyorsun?"

Laurie düşündü. Başını salladı. "Yapamıyorum. Düşünmek de istemiyorum. İyi hiçbir şey hayal edemiyorum. Sürekli Jacob'un durumunu düşünüyorum, bu hikâyenin mutlu sonla biteceğini düşünemiyorum. Zavallı Jacob. Sadece umut edebiliyorum. Tek yapabildiğim bu. Ama onun ileriki yaşlannı düşünürken ya biz yanında olmazsak? Bilemiyorum, sadece iyi olmasını umut ediyorum."

"Hepsi bumu?"

"Hepsi bu."

"Peki ya sen, Andy? Eğer bu dava kapanırsa, sen on yıl sonra Andy'yi nerede görüyorsun?"

"Eğer bu davadan suçsuz çıkarsa mı?"

"Evet."

"Onu mutlu görüyorum."

"Mutlu, peki."

"Mutlu, belki biriyle birlikte ya da onu mutlu eden bir kadmla evli. Belki baba olmuş. Bir oğlu olmuş."

Laurie içini çekti.

"Ama tüm bu ergenlik karmaşası, kendine acıma ve

narsist saçmalık içinde, eğer Jacob'un bir zaafı olduysa, aldığı disiplinle ilgili değil bu. O hoşgörülü bir çocuk. Onun içinde... bilemiyorum... o güç yok."

"Ne gücü?" diye sordu Dr. Vogel.

Laurie omzunun üzerinden merakla bana baktı.

Hepimiz cevabı kendi kafamızda duyar gibiydik, Dr. Vogel bile. *Bir Barber olma gücü.*

"Büyüme," dedim kısık sesle. "Yetişkin olma."

"Senin gibi mi?"

"Hayır. Benim gibi değil. Jake bunu kendi bildiği şekilde yapacak, biliyorum. Ben o babalardan biri değilim."

Dirseklerimi dizlerime iyice bastırdım. Bir çıkış yolu arıyordum.

"Jacob senin çocukken aldığın türde bir disiplin almadı, onu mu demek istiyorsun?"

"Hayır, almadı."

"Bu neden sorun olsun ki Andy? Kendini ne için güçlü kılacak? Ya da neye karşı?"

İki kadın birbirine baktı. Beni ve birbirlerini anlamaya çalışıyorlardı. Laurie'nin deyimiyle beni güvenilmez buluyorlar ve sorguluyorlardı.

"Hayat," dedim. "Jacob kendini hayata karşı güçlendirmeli. Tıpkı diğer çocuklar gibi."

Laurie öne eğildi, dirseklerini dizlerine dayayıp elimi tuttu.

13-179 Gün

Jacob'un tutuklanması felaketinin ardından gelen her gün inanılmaz bir aciliyet taşıyordu. Bitmek bilmeyen bir endişe sarmıştı bizi. Tutuklanmadan sonraki günler o günden bile daha kötü oluyordu bazen. Sadece günleri sayıyorduk. Jacob'un davası 17 Ekim'de görülecekti ve o tarih bizde saplantı olmuştu. Hayatlarımızın uzunluğuyla ölçtüğümüz gelecek, bizim için o tarihe sabitlenmişti. Davada ne olacağmı hayal edemiyorduk. Her şey -tüm evren- 17 Ekim'de sonlanacaktı. Sizin gibiyken, başıma hiçbir şey gelmemişken anlayamayacağım bir şeydi bu; beklerken ve hiçbir şey olmazken bazı şeylere dayanmak daha da zorlaşıyor. Jacob'un tutuklanışının, mahkemede yargılanışının ve o zor günlerin acısı geçmişti. Asıl acı, o 179 gün boyunca kimse bir şeye bakmayınca geldi. Sessiz evde işsiz güçsüz geçen öğleden sonraiannda, üzüntümüz bizi sessizce kuşatmış haldeydi. Zamanın farkında olmak, geçen dakikaların ağırlığı, uyuşukluk ve üzüntülü hal ikimizin de o günlerdeki durumuydu. Sonunda bekleyerek elimize bir şey geçmeyeceğini düşünüp dava için hazırlanmaya başladık. Ölüm kaimi me-

selesi gibiydi.

Mayıs ayında bir akşam -mtuklanmadan 28 gün sonraydı, yani daha 151 gün.vardı- üçümüz yemek masasında oturuyorduk.

Jacob'un yüzü gülmüyordu, gözlerini tabağından nadiren kaldırıyordu. Küçük çocuklar gibi ağzını şapırdatarak çiğniyordu yemeğini, çocukluğundan beri böyleydi. "Neden bunu her akşam yapmak zorunda olduğumuzu anlamıyorum," dedi isyankâr bir ses tonuyla.

"Neyi?"

"Parti veriyormuşuz gibi kocaman sofralar kurup yemek yemeyi. Sadece üç kişiyiz."

Laurie ilk kez olmasa da açıkladı: "Bu çok kolay, gerçekten. Ailelerin yaptığı bir şey. Aileler oturur ve hep birlikte yemek yer."

"Ama sadece biz varız."

"Yani?"

"Yani, her akşam sadece *üç kişi* için bu kadar hazırlık yapıyorsun. Sonra da on beş dakika içinde yiyoruz. Ardından, her ajcşam bu olayı abarttığın için masayı toplamak ve bulaşıkla daha çok zaman geçiriyoruz."

"O kadar da kötü değil. Senin bulaşıklarla pek ilgilendiğini görmedim Jacob."

"Olay o değil anne. Sadece zaman kaybı. Pizza ya da Çin yemeği söyleyebiliriz ve her şey on beş dakikada olup biter."

"Ama ben her şeyin on beş dakikada olup bitmesini is-

temiyorum. Ailemle yemek yemenin keyfini çıkanyorum."

"Gerçekten her akşam bunun bir saat boyunca sürmesini *istiyor musun?"*

"Bana kalsa iki saati tercih ederim. Ne kadar uzun olursa o kadar iyi," diyerek suyundan bir yudum aldı.

"Daha önce akşam yemeklerini bu kadar büyük bir sorun haline getirmezdik."

"Evet, artık getiriyoruz."

"Bunu neden yaptığını biliyorum anne."

"Öyle mi? Nedenmiş?"

"İyice depresyona girmeyeyim diye. Eğer her akşam güzel bir aile yemeği yersek davayı unutacağımızı düşünüyorsun."

"Aslında böyle düşünmüyorum."

"Güzel, çünkü işe yaramıyor."

"Sadece bir süreliğine bunun hayatımızdan çıkmasını istiyorum, Jacob. Günde bir saat. Çok şey mi istiyorum?"

"Evet! Çünkü işe yaramıyor. İşleri daha da kötüleştiriyor. İşleri normalmiş gibi göstermeye çalıştıkça benim için daha da anormalleşiyor. Şuna bir baksanıza." Kollarıyla Laurie'nin hazırladığı geleneksel ve abartılı masayı gösterdi; tavuklu pay, taze fasulye, limonata ve masanın ortasında silindir şeklinde bir mum. "Bu *sahte* normallik."

"Jumbo karides gibi," dedim.

"Andy sus lütfen. Jacob, ne yapmamı istiyorsun? Daha önce böyle bir şey yaşamadım. Bir annenin ne yapması gerekir? Bana söyle, yapacağım."

"Bilmiyorum. Eğer depresyondan çıkmamı istiyorsan bana ilaç ver... tavuklu pay değil."

"Korkarım ki bütün ilaçlarım bitti."

"Jake," dedim bir yandan yemek yiyerek. "Belki Derek sana iyi gelebilir."

"Çok yardımcı oldun, Andy. Jacob, akşam yemeği hazırlayıp, her akşam televizyon karşısında, mutfakta dolanırken ya da elindeki bir saklama kabından yemek yemeni ya da video oyunlarına dalıp öğününü atlamanı istemiyorsam bu benim suçum. Belki de hepsi kendim içindir, senin için değil."

"Çünkü toparlanacağımı düşünmüyorsun."

"Hayır."

Telefon çaldı.

"Evet! Yani *kesinlikle.* Yoksa her yemeği saymak zorunda kalmazdın."

"Hayır Jacob, tek sebebi ailemi yanımda istemem. Zor zamanlarda aileler böyle yapar. Bir araya gelip birbirlerine destek olurlar. Her şey her zaman seninle ilgili değil. Biraz da *benim* için burada olmalısın."

Bir sessizlik oldu. Jacob bu ergen tavrı gibi gelen bencilliğe şaşırmıştı ve karşılığında ne söyleyeceğini bilemedi.

Telefon tekrar çaldı.

Laurie, Jacob'a *ne oldu?* bakışı atarak telefona bakmak üzere kalktı. Dördüncü kez çalıp da telesekreter devreye.girmesin diye acele ediyordu.

Jacob şaşkındı. Annesi neden telefona cevap veriyordu?

Telefonları cevaplamamaya karar vermiştik. Jacob o telefonun kendisine gelmediğinden emindi. Arkadaşları da onu yalnız bırakmıştı. Zaten telefonu pek kullanmazdı. Bunu gereksiz ve saçma bulurdu. Jacob'a ulaşmak isteyen arkadaşları ona ya mesaj atardı ya da Facebook üzerinden konuşurlardı. Bu yeni teknolojiler, daha az samimi olduğu için daha rahat ettiriyordu. Jake mesaj yazmayı, konuşmaya tercih ediyordu.

İçimden bir ses Laurie'yi telefonu açmama konusunda uyarmamı söyledi ama sonra vazgeçtim. Geceyi mahvetmek istemiyordum. Ona destek olmak istiyordum. Bu aile yemekleri Laurie için önemliydi. Jacob haklıydı: Hayatımızın normal düzenini mümkün olduğunca korumaya çalışıyordu. Savunmasının düşmesinin sebebi de buydu. Normal aileler gibi davranmaya çalışıyorduk ve normal aileler telefon sesinden irkilmezdi.

Şifreli şekilde, "Arayan kimmiş?" diye sordum.

"Özel numara."

Mutfakta duran ve yemek odasından rahatça görünen telefonu açtı. Sırtı bize dönüktü. "Alo," dedi, sonra sessizleşti. Saniyeler geçtikçe omuzları düşüyordu. Karşı tarafı dinlerken yıkılıyor gibiydi.

"Laurie?" dedim.

Titreyen bir sesle "Kimsiniz? Bu numarayı nereden buldunuz?" dedi.

Bir süre daha dinledi.

"Burayı bir daha aramayın. Beni duydunuz mu? Bir

daha sakın burayı aramayın!"

Telefonu kibarca elinden alıp kapattım.

"Tanrım, Andy."

"İyi misin?"

' Başını salladı.

Masaya dönüp bir süre sessizce oturduk.

Laurie çatalına bir parça tavuk saplayıp ağzına götürdü. Yüzü kaskatıydı ama vücudu çökmüştü.

"Ne dedi?" diye sordu Jacob.

"Sen yemeğini ye Jacob."

Masada ona uzanamıyordum. Tek yapabildiğim onu anladığımı belli eden bir yüz ifadesi takınmaktı.

"Numarasını öğrenebilirsin," dedi Jacob.

"Yemeğimize devam edelim," dedi Laurie. Bir lokma daha alıp çiğnemeye devam etti ama put gibiydi.

"Laurie?"

Boğazını temizledi ve, "Affedersiniz," diyerek masadan kalktı.

Daha 151 gün vardı.

14 - Sorgulama

Jonathan: "Bana bıçaktan bahset."

Jacob: "Ne bilmek istiyorsunuz?"

"Savcı, sana kabadayılık yaptıkları için bıçak satın aldığını söyleyecek. Sebebinin bu olduğunu söyleyecek sana. Ama sen etrafındakilere bunun bir sebebi olmadığını söylemiştin."

"Sebepsiz yere aldım demedim. Aldım, çünkü onu istedim dedim."

"Peki, *neden* istedin?"

"Siz o kravatı neden istiyorsunuz? Aldığınız her şeyin bir sebebi var mı?"

"Jacob, kravat bıçaktan çok farklı bir şey, biliyorsun değil mi?"

"Hayır, hepsi ıvır zıvır. Toplum böyle işler; para kazanmak için bütün zamanını harcarsın, ama sonra o parayı ıvır zıvıra yatırırsın."

"Şimdi yok mu?"

"...Sonra gidip *daha çok* ıvır zıvır almak için *daha çok* çalışırsın..."

"Jacob, bıçak artık yok mu?"

"Evet, babam aldı."

"Bıçak sende mi Andy?"

"Hayır, değil."

"Attın mı?"

"Tehlikeliydi. Bir çocuğun elinde bulunmaması gereken türden bir bıçaktı. Oyuncak değildi. Her baba..."

"Andy, seni herhangi bir şey için suçlamıyorum. Sadece ne olduğunu anlamaya çalışıyorum."

"Affedersin. Evet, onu attım."

Jonathan kafasını salladı ama hiç yorum yapmadı. Ofisinde, bizi ailecek kabul edebildiği tek odadaki meşe masanın etrafına otormuştuk. Genç ortak Ellen da oradaydı ve özenle not alıyordu. Sanki bize yardım etmek için değil de, Jonathan'ı korumak için orada bulunuyormuş gibi geliyordu bana. Jonathan olur da bir şey unutur ya da ne söylendiğine dair müvekkiliyle arasında tartışma çıkar diye hep bir kayıt cihazı bulunduruyordu.

Laurie elleri kucağında, izliyordu. Bir zamanlar doğal hali olan duruşunu sergilemek artık oldukça çaba gerektiriyordu. Yasal konular tartışılırken mümkün olduğunca az konuşuyordu. Kalan tüm enerjisini de anı anına konuşmalar için kenarda tutuyordu.

Jacob surat asıyor, tırnağıyla masaya vuruyordu. Şapşal ergen gururu, Jonathan'ın kapitalizmin yarattığı düzenle onun içini merak etmiyor oluşuyla yara almıştı.

Jonathan kısa sakallarıyla oynadı, düşünüyordu. "Ama

Ben Rifkin'in öldüğü gün bıçak sendeydi?"

"Evet."

"O sabah parkta da yanında mıydı?"

"Hayır"

"Çıkarken yanına aldın mı?"

"Hayır."

"Neredeydi peki?"

"Her zamanki gibi, çalışma masamın çekmecesindeydi."

"Emin misin?"

"Evet."

"Yani sabah okula gitmek üzere evden çıkarken her zamankinden farklı bir şey olmadı?"

"Evden çıkarken mi? Hayır."

"Okula her zamanki yoldan mı gittin? Parkın içinden?"

"Evet."

"Peki, Ben'in öldürüldüğü yer senin her zamanki yolunun üzerinde miydi?"

"Sanırım öyle. O yolu hiç düşünmedim."

"Cesedi bulmadan önce parkta herhangi bir şey gördün ya da duydun mu?"

"Hayır. Sadece yürüyordum ve sonra onu orada yatarken gördüm."

"Anlatsana. Onu bulduğunda nasıldı?"

"Öylece yatıyordu. Yamaçta, yüzüstü, yaprakların üzerindeydi."

"Yapraklar ıslak mıydı, kuru muydu?"

"Islak."

"Emin misin?"

"Sanırım."

"Sanıyor musun, tahmin mi ediyorsun?"

"O kısmı çok iyi hatırlamıyorum."

"O zaman soruya neden cevap verdin?"

"Çok emin değilim."

"Şu andan itibaren tamamen dürüst cevaplar ver, olur mu? Eğer doğru cevap *hatırlamıyorum* ise, o zaman söyle, anlaştık mı?"

"Anlaştık."

"Cesedi yerde yatarken gördün. Kan var mıydı?"

"O sırada hiç görmedim."

"Ona yaklaşınca ne yaptın?"

"Ona seslendim. 'Ben, Ben, iyi misin?' gibi."

"Yani onu hemen tanıdın?"

"Evet."

"Nasıl? Yüzüstü ve yamaçta baş aşağı yattığını sanıyordum."

"Sanırım onu kıyafetlerinden, görünüşünden tanıdım."

"Görünüşünden?"

"Evet, nasıl göründüğü yani."

"Tek görebildiğin Ben'in spor ayakkabılarının tabanları olmalı."

"Hayır, daha fazlasını görüyordum."

"Pekâlâ, cesedi buldun ve 'Ben, Ben' diye seslendin. Sonra?"

"Cevap vermedi. Kıpırdamıyordu da. O nedenle kötü şekilde yaralandığını düşünüp iyi olup olmadığını görmek için yanma gittim."

"Yardım çağırdın mı?"

"Hayır."

"Neden? Cep telefonun var mıydı?"

"Evet."

"Kanlı bir cinayete kurban giden birini buluyorsun, yanında cep telefonu da var, ama nedense 911 'i aramak aklına gelmiyor, öyle mi?"

Jonathan bütün sorularını meraklı bir tonda sormaya özen gösteriyordu, sanki her şeyi tüm detayıyla öğrenmek ister gibiydi. Bu bir sorgu olmasına rağmen rahatsız edici değildi. Hiç rahatsız edici değildi.

"İlkyardım hakkında bilgin var mı?"

"Hayır, sadece iyi mi diye bakmak istemiştim ilk aşta."

"Orada bir cinayet işlendiğini anladm mı?"

"Aklıma geldi ama emin olamadım. Kaza da olabilirdi, üşmüş olabilirdi."

"Nasıl düşmüş? Neden?"

"Bilmem, sadece öyle söyledim."

"O zaman düştüğünü düşünmen için hiçbir sebep yoktu?"

"Hayır, olayları karıştırıyorsunuz."

"Sadece anlamaya çalışıyorum, Jacob. Neden yardım ağırmadın? Neden babanı aramadm? Baban avukat, bölge

başsavcısının ofisinde çalışıyor ve bu işlerin nasıl olması gerektiğini biliyor."

"Bilmiyorum, hiç düşünmedim. Acil bir durumdu. *Hazırlıklı* değildim. Ne yapacağımı bilemedim."

"Tamam, sonra ne oldu?"

"Yamaçtan aşağı inip onun yanına gittim."

"Dizlerinin üzerine mi çoktun?"

"Sanırım."

"Islak yaprakların üzerine mi?"

"Bilmiyorum. Belki de ayakta durdum."

"Ayakta durdun. O zaman ona yukarıdan bakıyordun?"

"Hayır, gerçekten hatırlamıyorum. Öyle söyleyince, belki de dizlerimin üzerindeydim."

"Derek seni bu olaydan birkaç dakika sonra okulda görmüş ve pantolonunda çamur ya da ıslaklık yokmuş."

"O zaman ayakta durmuş olmalıyım."

"Peki, ayaktaydın. Ona yukarıdan bakıyordun. Sonra?"

"Dediğim gibi, ona bakmak için çevirdim."

"Ona başta bir şey söyledin mi?"

"Sanırım söylemedim."

"Okul arkadaşını yerde yatarken görüyorsun, bilinçsiz ve ona hiçbir şey söylemeden doğrudan onu çevirip bakmak mı istiyorsun?"

"Hayır, demek istediğim, söylemiş olabilirim ama emin değilim."

"Orada Ben'in başında dikilirken herhangi bir suç unsuru gördün mü?"

"Hayır."

"Ben'in yarasından kan akıyordu. Bunu fark etmedin mi?"

"Hayır, fark etmedim sanırım, delirmiştim."

"Nasıl delirmiştin? Ne demek istiyorsun?"

"Bilmiyorum. Paniklemek gibi."

"Neden panikledin? Ne olduğunu bilmediğini söyledin, ortada bir suç olduğunu da. Kaza olduğunu düşünmüştün."

"Biliyorum, ama bu çocuk orada öylece yatıyordu. Bu çok ürkütücü bir durumdu."

"Derek seni olaydan birkaç dakika sonra gördüğünde hiç de panik halde değirmişsin."

"Hayır, öyleydim. Belli etmiyordum. İçten içe yaşıyordum bunu."

"Tamam. Onun başında dikiliyordun. Ben çoktan ölmüştü. Göğsündeki üç yaradan akan kan yamaçtan aşağı doğru süzülüyordu ama sen hiç kan görmedin ve ne olduğuna dair hiçbir fikrin yoktu. Panik oldun ama kimseye belli etmedin. Sonra?"

"Bana inanmıyormuşsun gibi geliyor."

"Jacob, sana bir şey söyleyeyim; benim sana inanıp inanmamam önemli değil. Ben avukatım, senin annen ya da baban değilim."

"Evet, ama hâlâ söylediklerinin nasıl anlaşıldığını umursamıyorsun. Bu benim hikâyem, tamam mı? Sen yalan söylüyormuşum gibi davranıyorsun."

Tüm toplantı boyunca konuşmayan Laurie, "Lütfen dur.

Jonathan. Üzgünüm. Lütfen dur. İstediğini elde ettin," dedi.

Jonathan yumuşamıştı. "Tamam Jacob, annen haklı. Belki de burada kesmeliyiz. Senin canını sıkmak istemedim. Ama bir şeyi düşünmeni istiyorum. Bu hikâye, odanda tek basınayken ve kendi kendine anlatırken sana iyi gibi gelebilir, ama çapraz sorguda her şey çok daha farklı olacak ve burada yaptığın şey, Neal Logiudice'in karşısına çıktığında parkta yürümek gibi hafif kalacak. Ben senin tarafındayım; Logiudice değil. Ben iyi biriyim ama Logiudice'in yapmak zorunda olduğu bir iş var. Şimdi sen bana diyorsun ki, göğsündeki yaradan kanlar akar halde bulduğun cesedi kaldırmak için montunun yakasından tuttun ve orada parmak izlerin kaldı, ama sana hiç kan bulaşmadı; birkaç dakika soma okula gittin ve kimse tuhaf bir şey olduğunu anlamadı. Sen jüri olsaydın, bu hikâye hakkında ne düşünürdün?"

"Ama bu doğru. Detaylar değil, çünkü beni detaylarla boğdun. Tam olarak yatmıyordu, baş aşağı gibiydi ve kan akıyordu. Sen oyun oynuyorsun, ben ise gerçeği söylüyorum."

"Jacob, seni üzdüğüm için üzgünüm. Ama ben oyun filan oynamıyorum."

"Yemin ederim ki gerçek bu."

"Tamam. Anlıyorum."

"Hayır. Bana yalancı diyorsun."

Jonathan cevap vermedi. Bu da son söyleneni kabul ettiği anlamına geliyordu. Dahası, Jacob'un ses tonu yükselmişti. Bir şeyin belirtisi ya da ağlamak üzere olan bir

çocuğun korkusuydu.

"Jake, sorun yok," dedim. "Jonathan işini yapıyor."

"Biliyorum, ama bana inanmıyor."

"Sorun değil, sana inansa da inanmasa da senin avukatın olacak. Savunma avukatları böyledir," diyerek Jacob'a göz kırptım.

"Peki benim davam? Oraya nasıl çıkacağım?"

"Çıkmayacaksın," dedim. "Tanık sandalyesinden öteye gitmeyeceksin. Savunma masasındaki yerine oturacaksın ve oradan dönüp evine gelmek için kalkacaksın."

Jonathan araya girdi. "Bence bu mantıklı."

"Peki hikâyemi nasıl anlatacağım?"

"Jacob, son birkaç dakikadır söylediklerini duydun mu, bilmiyorum. Bunları anlatamazsın."

"O zaman savunmam ne olacak?"

Jonathan, "Bir savunma sunmak zorunda değiliz. Üstümüzde bir yük yok. Asıl yük savcıda. Onlardan gelen her şeye karşı saldırıya geçeceğiz Jacob, ta ki ellerinde hiçbir şey kalmaymcaya kadar. Bizim savunmamız bu," dedi.

"Baba?"

Tereddütlüydüm. "Bu yeterli olacak mı, emin değilim Jonathan. Logiudice'in davasına sadece çamur atmakla kalamayız. Elinde Jac.ob'un parmak izleri var ve ayrıca Jacob'un bıçak aldığını gören bir de tanığı. Daha fazlasını yapmalıyız. O jüri üyelerine *bir şey* vermeliyiz."

"Peki, sen ne yapmamı öneriyorsun, Andy?"

"Belki de gerçek, somut bir savunmaya ihtiyacımız var-

dır."

"İyi olurdu. Kafanda ne var? Görebildiğim kadarıyla kanıtlar tek bir yere işaret ediyor."

"Patz'e ne dersin? En azından jüriyi ondan haberdar ederiz. Onlara gerçek bir katil ver."

"Gerçek bir katil mi? Tanrım, bunu nasıl kanıtlayabilirsin ki?"

"Bunu deşmesi için bir dedektif tutarız."

"Neyi deşmesi? Patz'i mi? Orada bir şey yok. Sen başsavcının ofisindeyken eyalet polisi, bütün yerel polis departmanları, FBI, CIA, KGB, NASA oradaydı."

"Her zaman siz savunma avukatlarının tahmin edeceğinden daha az malzeme vardır elimizde."

"Belki de. Şimdi de hiçbir şey bulmamış olmana rağmen, elinde sahip olduğundan daha fazlası varmış gibisin. Bir özel dedektif onca polis dedektifinin bulamadığı ne bulacak?"

Cevap veremedim.

"Andy bak, savunmanın bir şey kanıtlamak zorunda olmadığını düşündüğünü biliyorum. Bunu biliyorsun ama buna* inandığından pek emin değilim. Diğer taraftan oyun böyle oynanıyor. Müvekkillerimizi yan yolda bırakamayız, elimizde yeterli kanıt yoksa davadan vazgeçmeyiz. Bu da bizim davamız." Önündeki kâğıtları gösterdi. "Elimizdeki kartlarla oynayacağız. Başka seçeneğimiz yok."

"O zaman biz de başka kartlar bulalım."

"Nereden?"

"Bilmiyorum, kollarını sıva."

"Unutma," dedi Jonathan, "kısa kollu gömlek giyiyo-

15 - Dedektifçilik Oynamak

Sarah Groehl, Newton'un merkezindeki Starbucks'ta bilgisayarına gömülmüş oturuyordu. Beni görünce kafasını bilgisayardan kaldırdı ve kadınların küpelerini çıkarırken yaptığı gibi kafasını iki yana eğerek kulaklıklarını çıkardı. İnternetin uyuşturduğu bir surat ve kırpıştırdığı gözlerle bana baktı.

"Merhaba Sarah. Seni rahatsız etmiyorum umarım?"

"Hayır, ben sadece... bilmiyorum."

"Konuşabilir miyiz?"

"Ne hakkında?"

Ona *yapma* diyen bir bakış attım. "Başka bir yere de gidebiliriz istersen."

Hemen cevap vermedi. Masalar kabalıktı ve insanlar kahve dükkânlarının etiketine uyarcasına dinlemiyor gibi görünüyordu. Ailemin kötü ünü ve Sarah'm kendi huzursuzluğu kalabalık bir yerde konuşacak olmanın rahatsızlığını katlıyordu. Benimle görünmekten utanıyordu. Tüm o duyduklarından sonra benden korkuyor da olabilirdi. Bunları o kadar düşündü ki, cevap veremedi. Ona yolun karşısındaki

bankta oturmayı teklif ettim, böylece diğerlerinin görebileceği ama bizi duyamayacakları bir mesafede olacaktık. Kafasını salladı ve, "Tamam," dedi.

"Sana bir kahve daha alayım mı?"

"Ben kahve içmem."

Yolun karşısındaki yeşil bankta yan yana oturduk. Sarah dimdik duruyordu. Şişman değildi ama giydiği o tişört için de yeterince zayıf değildi. Bacakları şortundan biraz fışkırmış gibi duruyordu. Her şey bittikten sonra onun Jacob için hoş bir kız olabileceğini düşündüm.

Kahve bardağım elimdeydi. Düşünecek o kadar çok şey vardı ki, bardağı öylece elimde unutmuştum. Elimde çeviriyordum.

"Sarah, Ben Rifkin'e gerçekte ne olduğunu öğrenmeye çalışıyorum. Bunu yapan herifi bulmam gerekiyor."

Bana şüphe dolu bir bakış attı. "Bunu yapan 'herifi' derken ne demek istiyorsunuz?"

"Jacob yapmadı. Yanlış kişiyi tutukladılar."

"Bunun artık sizin işiniz olmadığını sanıyordum. Dedektifçilik mi oynuyorsunuz?"

"Artık bir baba olarak bu benim işim."

"Ta... mam," dedi suratını buruşturarak ve başını salladı.

"Masum olduğunu söylemek kulağa çılgınlık gibi mi geliyor?"

"Hayır. Sanırım değil."

"Sanırım sen de Jacob'un masum olduğunu biliyorsun.

Söyledin şeyler..."

"Ben *öyle* demedim."

"Sarah, biliyorsun, biz yetişkinler sizin hayatınızda ne olup bittiğinden haberdar değiliz. Nasıl olabiliriz ki? Ama birinin sizin dünyanızı bize açması lazım. Bazı çocuklar bize yardım etmek zorunda."

"Ettik."

"Yeteri kadar değil. Görmüyor musun, Sarah? Arkadaşlarından biri işlemediği bir cinayet yüzünden hapse girecek."

"Onun yapmadığını nereden bilebilirim? Herkes için geçerli bu. Siz bile nasıl bilebilirsiniz ki?"

"Peki, sen onun suçlu olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum."

"O zaman şüphelerin var."

"Dedim ya, bilmiyorum."

"Ben biliyorum, Sarah, tamam mı? Çok uzun zamandır bu işi yapıyorum ve biliyorum: Jacob yapmadı. Seni temin ederim o yapmadı. O tamamen masum."

"Tabii ki böyle düşüneceksiniz. Onun babasısınız."

"Öyleyim, doğru. Ama bunun babası olmamla ilgisi yok. Kanıtlar var, Sarah. Sen henüz görmesen de ben biliyorum."

Bana küçümser bir bakış attı. Sanki o an o yetişkin, ben de bir çocuktum. "Ne söylememi istediğinizi bilmiyorum, Bay Barber. Ben ne biliyor olabilirim ki? Jacob Ta da BenTe samimi değildim."

"Sarah, Facebook'a bakmamı söyleyen sendin."

"Ben değildim."

"Peki, bana Facebook'a bakmamı söyleyen sen olsaydın, bunu neden yapardın? Ne bulmamı istiyor olabilirdin?"

"Size bir şey söyleyen ben değilim, anladınız mı?"

"Tamam."

"Çünkü ben hiçbir şeye bulaşmak istemiyorum."

"Tamam."

"Etrafta dedikodular dolaşıyor; ben de bir şeyler duymuşsunuzdur diye düşündüm. Çünkü kimse bir şey biliyormuş gibi görünmüyor. Kimse suçlunun kim olduğunu bilmiyor gibi. Ama buna rağmen hepiniz elinizde ipucu yokmuş gibi görünüyorsunuz. Çocuklar biliyordu. Jacob'un bir bıçağı olduğunu, Jake ve Ben'in kavga ettiğini söylüyorlardı. Ama siz hiçbir şey bilmiyor gibisiniz. Ben uzun süredir Jake'e kabadayılık yapıyormuş, biliyor musunuz? Ama bu kimseyi katil yapmaz, tamam mı? Ama bence hepiniz bunu biliyorsunuz."

"Ben, Jake'e hangi konuda kabadayılık yapıyormuş?"

"Neden Jake'e sormuyorsunuz? O sizin çocuğunuz."

"Sordum. Ama Ben'in böyle bir şey yaptığından hiç söz etmedi. Bana *tek* söylediği, hiçbir sorun olmadığı, Ben ya da diğer çocuklarla arasında hiçbir şey yaşanmadığıydı."

"Tamam, belki de ben yanlış biliyorumdur."

"Yapma Sarah, yanıldığın filan yok. Jake'e neden kabadayılık yapılıyordu?"

Omuz silkti. "Bakın, bu o kadar da önemli bir şey değil. Herkese yapılıyor bu. Tam olarak kabadayılık değil de, dalga

geçmek gibi. Çünkü bunu söyleyince gözlerinizin büyüdüğünü görüyorum. Büyükler bu konuda konuşmayı seviyor. Hepimiz hazırlık sınıfında bu tip şeylerle uğraştık." Kafasını salladı.

"Tamam, kabadayılık değil, dalga geçmek diyelim. Neyle ilgili dalga geçiyorlardı onunla? Nesiyle uğraşıyorlardı?"

"Her zamanki şeyler. Eşcinsel, moron, ezik."

"Bunları kim söylüyordu?"

"Sadece çocuklar. Herkes. Büyütülecek bir şey değil. Bir süre devam eder, sonra başka çocuğa geçer."

"JacobTa dalga geçen Ben miydi?"

"Evet, ama sadece Ben değil. Bunu yanlış anlama ama Jacob o klas grubun içinde değildi zaten."

"Değil miydi? Hangi gruptaydı peki?"

"Bilmiyorum. Hiçbir grupta değildi aslında. O hiçbir şeye dahil olmuyordu. Açıklaması zor. Öyle bir grup olmasa da moron klas diyebiliriz. Anlatabildim mi?"

"Hayır."

"Pekâlâ, İskoçlar? Kesinlikle onlardan biri değil. Zeki çocuklar? Onlardan biri olacak kadar zeki de değil. Ama zeki, sadece o kadar değil. Bir şeyiniz olmalı, bir özelliğiniz. Bir müzik aleti çalmalı ya da sporla uğraşıyor olmalısınız, bir emik kökeniniz olmalı, lezbiyen ya da geri zekâlı olmalısınız veya herhangi bir şey… İşte bunlardan hiçbiri olmazsa, o çocuklar gibi olursun. Sıradan bir çocuk olursun ve kimse sana ne diyeceğini bilemez. Hiçbir şeysindir, ama

kötü manada değil. Jacob da onlardan biriydi. Sıradan bir çocuktu. Şimdi anlatabildim mi?"

"Gayet iyi hem de."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Sen nesin peki Sarah? Senin 'şey'in ne?"

"Benim yok. Jacob gibiyim. Hiçbir şeyim."

"Ama kötü manada değil."

"Doğru."

"Cliff Huxtable'ı buraya getirmek istemiyorum, ama bence sen hiçbir şey değilsin."

"Cliff Huxtable kim?"

"Boş ver."

İnsanlar Starbucks'a girip çıkarken bize bakışlar atıyordu ama beni tanıyıp tanıyamadıklarını anlamıyordum. Belki de artık paranoyaklaşmıştım.

"Yapmaya çalıştığınız şeyi..." doğru sözcüğü bulmaya çalıştı,"... takdir ediyorum. Jacob'un masum olduğunu kanıtlamaya çalışıyorsunuz. İyi bir babaya benziyorsunuz. Jacob sizin gibi değil. Bunu biliyorsunuz, değil mi?"

"Hayır? Neden?"

"Davranışları yüzünden. Biraz sessiz, utangaç. Kötü bir çocuk olduğunu söylemiyorum. Öyle değil. Ama çok fazla arkadaşı yok, anlıyor musunuz? Sadece küçük çemberi var. Derek ve o Josh denen çocuk. Bu arada o çocuk gerçekten tuhaf bir çocuktu. Jacob'un normalde de çok fazla arkadaşı yoktu. Ama bana bu durumdan hoşnut gibi geliyordu. Sanki içinde çok fazla şey oluyor gibiydi. Yani, mutlu olup olma-

dığından emin değildim."

"Sana mutsuz gibi mi görünüyordu?"

"Evet, biraz. Yani herkes mutsuzdur. Bazen."

Cevap vermedim.

"Derek'le konuşmalısınız, Derek Yoo. O bu konuda benden daha fazlasını biliyor."

"Şu an seninle konuşuyorum, Saran."

"Hayır, gidip Derek'le konuşun. Bu işin ortasında kalmak istemiyorum. Derek ile Jacob çocukluklarından beri arkadaş ve çok yakınlar. Derek'in benim anlattıklarımdan çok daha fazlasını anlatacağından eminim. En azından Jacob'a yardım edeceğine eminim. O en yakın arkadaşı."

"Sen neden Jacob'a yardım etmek istemiyorsun Saralı?"

"İstemiyorum. Aslında bilmiyorum. Ben çok fazla şey bilmiyorum ama Derek biliyor."

Babacan bir tavırla sırtını sıvazlamak ya da dizine dokunmak istediysem de bu dı şandan çok hoş görünmeyecekti. Sonra elimdeki kâğıt bardağı ona doğru kaldırarak şöyle dedim: "Eski işimde bir konuşmayı bitirirken her zaman sorduğumuz bir şey vardı. Sana sormadığım, ama bilmem gerektiğini düşündüğün bir şey var mı? Herhangi bir şey?"

"Hayır, aklıma başka bir şey gelmiyor."

"Emin misin?"

Serçeparmağını kaldırdı. "Sizi temin ederim."

"Tamam Sarah, teşekkür ederim. Jacob'un okuldaki en popüler çocuk olmadığını biliyorum artık, ama senin bunu

anlatacak kadar cesur olman çok iyi."

"Bu cesaret değil. Cesur olsaydım bunu yapmazdım. Cesur biri değilim, sadece Jake'i severim. Davayla ilgili çok şey bilmiyorum ama Jake'i severdim. O iyi bir çocuktu."

"Öyledir. İyi bir çocuktur."

"Öyle. Doğru."

"Teşekkürler."

"Biliyor musunuz, Bay Barber, siz gerçekten iyi bir babasınız. Bunu size öğreten iyi bir babanız olduğunu düşünüyorum, yanılıyor muyum?"

Tanrım, bu çocuk gazeteleri mi okumuştu?

"Tam olarak değil," dedim.

"Tam olarak değil, ama yakın?"

"Benim babam yoktu."

"Üvey babanız mı vardı?"

Başımı salladım.

"Herkesin babası vardır, Bay Barber. Tabii Tanrı filan değilseniz."

"Benim yoktu Sarah."

"Peki, belki de bu iyi bir şeydir. Bütün babalar aynı değil zaten."

"Belki de. Ben bu soru için doğru kişi değilim."

Yoolar kütüphanenin arkasındaki, bütün çocukların tanıştığı ilkokula yakın, karanlık sokaklardan birinde oturuyordu. Ev küçük bir arsa üzerinde, sevimli, beyaz ve siyah

panjurlu bir evdi. Evin önceki sahibi ön kapının oraya tuğla bir duvar ördürmüştü ve beyaza boyalı evin önünde rujlu bir dudak gibi görünüyordu bu. Bu evin önünde Laurie'yle kış aylarında toplanmamızı hatırladım. Ailecek görüşüyorduk o zaman. Jacob'un arkadaşlarının ailelerinin bizim de arkadaşımız olduğu günlerdi. Babalar bir yere, anneler bir yere, çocuklar da başka yere toplanırdı, sonra da birbirimizle uyumlu muyuz diye bakardık, yapboz parçalan gibi. Yoolarla çok uyumlu değildik -Derek'in çocuklardan üç yaş küçük, Abigail adında bir de kız kardeşi vardı- ama yine de Jacob ve Derek'in arkadaşlığı süresince arkadaşlığımız oldu. Onları artık daha az görüyor olmamızın sebebi aynlık değildi. Çocuklanmız büyümüştü ve artık kendi sosyal hayatlannı kendileri kuruyorlardı. Aile arkadaşlığından geriye bir şey kalmamış olsa da, kendi halinde bir arkadaşlığımız vardı. Hâlâ var.

Kapıyı açan Derek oldu. Donup kaldı. Kocaman kahverengi gözleriyle bana bakakaldı ve sonunda, "Merhaba Derek," dedim.

"Merhaba Andy."

Yooların çocuklan Laurie'ye de bana da hep ismimizle hitap etmişti. Oldum olası bu duruma alışamamıştım ama şimdi daha da rahatsız ediciydi.

"Seninle biraz konuşabilir miyiz?"

Derek yine bir şey söyleyemeyecek gibi oldu. Bana bakıyordu.

Mutfaktan Derek'in babası David Yoo seslendi: "Derek

kimmiş gelen?"

"Rahat ol Derek," dedim. Paniği çok komik görünüyordu. Neden bu kadar paniklemişti ki? Beni daha önce de binlerce kez gördü.

"Derek, gelen kim?"

Mutfakta bir sandalye çekildiğini duydum..David Yoo kapıya geldi ve elini Derek'in sırtına götürerek onu hafifçe kenara çekti. "Merhaba Andy."

"Merhaba David."

"Senin için yapabileceğimiz bir şey var mı?"

"Derek*le konuşmak istiyorum."

"Neyle ilgili?"

"Dava hakkında. Ne olduğu hakkında. Bunu gerçekte kimin yaptığını bulmaya çalışıyorum. Jacob masum, biliyorsun. Dava için hazırlık yapıyorum."

David anlamışçasına kafasını salladı.

Eşi Karen de mutfaktan gelip selam verdi ve kapının ağzında ikisi birlikte aile portresi gibi durdu.

"İçeri girebilir miyim, David?"

"Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum."

"Neden?"

"Tanık listesindeyiz, Andy. Kimseyle konuşmamamız gerek."

"Bu çok saçma. Burası Amerika ve kiminle isterseniz onunla konuşursunuz."

"Savcı kimseyle konuşmamamızı söyledi."

"Logiudice mi?"

"Evet o. Kimseyle konuşmayın dedi."

"Gazetecileri kastetmiştir. Etrafta dolaşıp kafa karıştırıcı şeyler söylemenizi istememiştir. O sadece çapraz sorguyu düşünüyor, ben ise gerçek..."

"Onun söylediği bu değildi, Andy. Kimseyle konuşmayın dedi."

"Anladım, ama bunu söyleyemez. Kimse bu konuda sizi engelleyemez."

"Üzgünüm."

"David, o benim oğlum. Jacob'u tanıyorsun. Çocukluğundan beri tanıyorsun hem de."

"Üzgünüm."

"En azından içeri gelsem ve konuşsak?"

"Hayır."

"Hayır mı?"

"Hayır."

Göz göze kaldık.

"Andy," dedi. "Şu an ailemle beraberim ve burada olmanı istemiyorum."

Kapıyı kapatmak istedi ama eşi durdurdu. Karıkoca göz göze geldi.

"Lütfen bir daha buraya gelme Andy," dedi David Yoo. "İyi şanslar," diye de ekledi.

Karen'in elini kapıdan çekerek yavaşça kapıyı kapattı. Kilit sesini duydum.

16-Tanık

Magrathların evinin kapısında beni yuvarlak suratlı, siyah ve kıvırcık saçları olan tıknaz bir kadın karşıladı. Üzerinde siyah bir tayt ve kendisine çok büyük gelen bir tişört varı. Tişörtün önünde de kocaman harflerle, "Bana Fikir Verme, Benim Kendi Fikirlerim Var" yazıyordu. Bu esprili yazı altı satır boyunca sürüyordu, onu okumaya çalışırken gözlerim kadının göbeğine kadar inen bir yolculuğa çıkmıştı. Bundan şimdi bile pişmanlık duyuyorum.

"Matthew burada mı?" diye sordu.

"Kimsiniz?"

Jacob Barber'ı temsilen geldim.

Boş bir bakış attı.

"Ha, avukatı mısınız?"

"Aslında babasıyım."

"Tam zamanında geldiniz. Ben de bir çocuk nasıl böyle tek başına bırakılabilir diye düşünüyordum."

"Nasıl yani?"

"Birinin buraya gelmesini bekliyorduk. Haftalar oldu. Polisler nerede?"

"Matthew Magrath burada mı? Oğlunuz sanıyorum, değil mi?"

"Polis olmadığına emin misin?"

"Evet, kesinlikle."

"Gözetim memuru da değilsin?"

"Hayır."

Elini belindeki kalın yağ tabakasına koydu.

"Ona Leonardo Patz'le ilgili birkaç şey soracağım."

"Biliyorum."

Kadının tavrı o kadar tuhaftı ki Patz'le ilgili ne söylemeye çalıştığını anlamakta zorlanıyordum.

"Mart burada mı?" diye sorumu yineledim, beni geri çevirmesinden endişeleniyordum.

"Evet," diyerek kapıyı açtı. "Mart! Seni görmek isteyen biri var."

Her şeye ilgisini kaybetmiş gibi içeri girdi. Ev küçük ve dağınıktı. Newton pahalı bir banliyö olmasına rağmen, hâlâ işçi sınıfının kalabileceği köşeler vardı. Magrathlar, dörde bölünmüş, beyaz vinil kenarlı bir apartmanda iki odalı bir dairede oturuyordu. Akşam erken saatlerdi ve içerideki ışık loştu. Televizyonda Red Sox maçı vardı. Televizyonun tam karşısında da hardal rengi bir koltuk duruyordu, Bayan Magrath kendini o koltuğa attı.

"Beyzbol sever misiniz?" diye sordu omzunun üstünden. "Ben severim de."

"Kesinlikle."

"Oynayanların kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Beyzbolu sevdiğinizi söylediğinizi sanmıştım."

"Kafamda başka şeyler de var."

"BuTheBlueJays."

"Ah tabii ya, The Blue Jays. Nasıl da unuttum!"

"Matt!" diye seslendi tekrar. Sonra bana dönüp şöyle dedi: "İçeride kız arkadaşıyla Tanrı bilir neler yapıyor. Kızın adı Kristin. Burada olduğu süre boyunca benimle iki çift laf etmedi. Bana pislikmişim gibi davranıyor. Ben yokmuşum gibi MattTe takılmak istiyor. Matt de aynı şekilde. Sadece Kristin*le olmak istiyor. İkisinin de bana ayıracak vakti yok."

Başımı salladım.

"Sen adımızı nereden öğrendin? Cinsel istismar kurbanlarının adının gizli kaldığını düşünüyordum."

"Bölge başsavcısının ofisinde çalışıyordum."

"Ah doğru, bunu biliyorum. Sen osun. Gazetelerde okumuştum. O zaman bütün dosyayı gördün?"

"Evet."

"O zaman Leonard Patz denen adamı da biliyorsun? Matt'e ne yaptığını da?"

"Evet. Onu kütüphanede taciz etmiş."

"Testislerini tutmuş."

"Evet, öyle de denebilir."

. "Matt!"

"Eğer kötü bir zamanda geldiysem..."

"Hayır, burada olduğu için şanslısınız. Çoğu zaman kız

arkadaşıyla dışarı çıkar, onu görmem bile. Eve girme saati sekiz buçuk, ama umursamıyor. Çıkıp gidiyor. Gözetim memuru da bundan haberdar. Size bir gözetim memuru olduğunu söylemiş miydim? Onunla ne yapacağımı bilmiyorum. İnsanlara ne söyleyeceğimi bilemiyorum, anlıyor musunuz? Sosyal hizmetler onu bir süreliğine aldı ama sonra getirdi. Oradaki arkadaşları kötü olduğu için Quincy'den buraya taşındım. Burada ona yardımcı olacağını düşündüm. Bu şehirde sekizinci bölümde bir ev bulmayı denediniz mi hiç? Nerede yaşadığımı umursamıyorum. Şimdi de, 'Sen çok değiştin anne. Newton'a taşındın, kendini bir şey zannediyorsun. Şık gözlükler takıyorsun, şık giyiniyorsun, kendini Newton'dakiler gibi sanıyorsun,' diyor. O gözlükleri neden takıyorum, biliyor musunuz?" Koltuğun kenarından gözlüğü alarak, "Çünkü göremiyorum!" dedi. "Beni çıldırttığı için evde bile takmıyorum artık. Aynı gözlükleri Quincy'deyken de takardım ama hiçbir şey demezdi. Ne yaparsam yapayım, ona yetmiyor."

"Anne olmak kolay değil," dedim.

"Onun annesi olmamı istemiyor zaten. Bunu hep söyler. Neden biliyor musunuz? Çok kilolu olduğum ve çekici olmadığım için. Kristin gibi zayıf değilim, spor salonuna gitmiyorum ve saçlarım güzel değil. Bu elimde değil ki! Ben buyum! Hâlâ onun annesiyim! Sinirlendiğinde bana ne diyor biliyor musunuz? Şişko pislik. Annenize böyle bir şey söylediğinizi hayal etsenize! Ben bu çocuk için her şeyi yaptım, her şeyi. Bana hiç teşekkür etti mi? Bana hiç, 'Teşekkür ede-

rim anne, seni seviyorum,' dedi mi? Hayır. Varsa yoksa 'Para lazım,' der. Ben de ona, 'Sana verecek param yok Matty, diye cevap veririm. 'Yapma anne, birkaç dolar da mı yok?' der o da. İstediği yüz elli dolarlık Celtics montunu almak için o paraya ihtiyacım olduğunu söylerim ve bir aptal gibi o montu ona alırım, sırf onu mutlu etmek için."

Odanm kapısı açıldı ve Matt Magrath yalınayak, üzerinde bir şort ve tişörtle içeri girdi. "Anne biraz ara verir misin? Adamı korkutuyorsun."

Leonard Patz'in polis kayıtlarında kurban on dört yaşında tanımlanmıştı ama Matt Magrath birkaç yaş daha büyük görünüyordu. Yakışıklı, köşeli çene yapısına sahipti; biraz miskin, ama her şeyden haberi olan bir duruşu vardı.

Kız arkadaşı Kristin de onun peşi sıra odadan çıktı. Matt kadar çekici değildi. İnce bir yüzü, küçük bir ağzı vardı, çilliydi ve göğüs kısmı dümdüzdü. Geniş yakalı bir tişört giymişti ve tek omzundan sarkan yakadan lavanta rengi sutyen askısı görünüyordu. İlk görüşte bu çocuğun kızı önemsemediğini anladım. Onun kalbini kıracaktı, hem de yakın zamanda. Daha o odadan çıkmadan önce bile o kız için üzülmüştüm. On üç on dört yaşlanndaydı. Daha kim bilir kaç erkek kalbini kıracaktı."

"Matthew Magrath sen misin?"

"Evet. Neden? Siz kimsiniz?"

"Kaç yaşındasın Matthew? Doğum tarihin ne?"

"17 Ağustos 1992."

Bu düşünce bir an canımı yaktı: 1992. Ne kadar yakın

ama benim hayatım için ne kadar uzak. 1992 yılında henüz sekiz yıllık bir avukattım. Laurie ve ben çocuk yapmaya çalışıyorduk."

"Henüz on beş bile değilsin."

"Yani?"

"Bir şey yok." Tam bir kötü kız edasıyla beni izleyen Kristin'e baktım. "Sana Leonard Patz'le ilgili bir şeyler sormaya geldim."

"Len hakkında mı? Ne bilmek istiyorsun?"

"Len mi? Ona böyle mi diyorsun?"

"Bazen. Tekrar soruyorum, kimsiniz?"

"Ben Jacob Barber'ın babasıyım. Cold Spring Park'taki cinayetten sorumlu tutulan çocuk."

"Evet," dedi başını sallayarak. "Polis gibi bir şey olduğunu anlamıştım zaten. Bana bakışından. Yanlış bir şey yapmışım gibi."

"Yanlış bir şey yaptığını mı düşünüyorsun, Matt?"

"Hayır."

"O zaman endişelenecek bir şey yok, değil mi? Polis olsam da olmasam da bir şey değişmez."

"Peki ya o?" dedi yanındaki kızı göstererek.

"Peki ya o derken?"

"Bir kızla seks yaparsanız ve onun yaşı çok küçükse... buna ne diyorlardı?"

"Yasal tecavüz."

"Doğru. Sadece benim de yaşım çok küçükse bir anlamı olmuyor, değil mi? İki çocuk seks yapıyorsa, ama ikisinin

de yaşı küçükse ve birbirlerini beceriyorlarsa..."

Annesi sözünü kesti: "Matt!"

"Massachusettes'te reşit olma yaşı on altı. Eğer on dört yaşındaki iki çocuk seks yapıyorsa bu ikisi için de tecavüzdür."

"Yani ikisi de birbirine mi tecavüz ediyor demek bu?"

"Teknik olarak evet."

Kuşkulu gözlerle Kristin'e baktı. "Sen kaç yaşındasın?"

"On altı," dedi.

"Şanslı günümdeyim."

"O kadar ileri gitmeyeceğim evlat. Gün henüz bitmedi."

"Biliyor musunuz, sanırım sizinle Len ya da başka bir şeyle ilgili konuşmasam daha iyi olacak."

"Matt, ben polis değilim. Senin ya da kız arkadaşının kaç yaşında olduğu veya ne yaptığınız umurumda değil. Sadece Leonard Patz'le ilgileniyorum."

"Sen o çocuğun babası mısın?" diye sordu Boston aksanıyla.

"Evet."

"Oğlun hiçbir şey yapmadı, biliyorsun."

Bekledim. Kalbim yerinden çıkacak gibiydi.

"Len yaptı."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Biliyorum işte."

"Nasıl? Senin bir cinsel istismar suçunun kurbanı olduğunu sanıyordum. Len'i tanıdığını hiç düşünmemiştim/'

"Orası biraz karışık."

"Öyle mi?"

"Lenny ve ben arkadaşız, onun gibi bir şey."

"Polislere cinsel istismar suçuyla şikâyet ettiğin bir arkadaş?"

"Size dürüst olacağım. Onu şikâyet ettiğim şey var ya, Lenny öyle bir şey yapmadı."

"Yapmadı mı? O zaman neden şikâyet ettin?"

Homurdandı. "Dedim ya, biraz karışık."

"Seni taciz etti mi, etmedi mi?"

"Evet, etti."

"Peki bunun nesi karmaşık?"

"Bu konuda o kadar da rahat değilim. Sizinle konuşmasam daha iyi. Sessiz kalma hakkımı kullanmak istiyorum. Ben gideyim."

"Polisler söz konusu olunca sessiz kalma hakkını kullanabilirsin. Ben polis değilim. Mahkemede edeceğim yeminler beni bağlamıyor. Şu anda bu odada yeminle ilgili hiçbir şey yok."

"Başım belaya girebilir."

"Matt, evlat... Beni dinle. Ben çok sabırlı bir adamım. Ama şu anda sabrımı sınıyorsun. Sinirlenmeye başlıyorum, anladın mı? Ki böyle hissetmeyi sevmem. O nedenle oyun oynamayı bırakalım, tamam mı?"

O an büyüklüğümü hissettim. O küçücük çocuktan ne kadar büyüktüm. Hatta sanki daha da büyüyordum, eve zor sığacak gibi.

"Eğer Cold Spring Park'taki cinayetle ilgili bir şey bi-

liyorsan, bana anlatacaksın. Çünkü evlat, neyle uğraştığım konusunda inan hiçbir fikrin yok."

"Onların yanında konuşmak istemiyorum."

"Olur."

Elimi çocuğun koluna götürüp - ona gücümü hissettirmemeye özen gösterdim, çünkü onun kolunu tek bir hamleyle bedeninden ayırmam an meselesiydi- annesinin yatak odasına doğru yöneldim. Odada iki tane süt kasasını ters çevirerek yapılmış bir komodin ve duvarlarda da dergilerden özenle kesilip bantla yapıştırılmış film artistlerinin fotografían vardı. Odanın kapısını kapattım ve kollarımı kavuşturup bekledim. Adrenalimin en üst seviyesine çıktığını vücudum da, çocuk da anlamıştı.

"Bana Léonard'ı anlat. Onu nereden tanıyorsun?"

"Leonard'ı ilk kez McDonalds'ta gördüm. Yalaka ve zavallı haliyle yanıma gelip hamburger ya da herhangi bir şey isteyip istemediğimi sordu. Onunla aynı masaya oturup onunla beraber yersem bana ne istiyorsam ısmarlayacağını söyledi. Onun ibne olduğunu biliyordum ama bana bir Big Mac ısmarlasa ne çıkardı ki? Ben gay olmadığımı biliyordum, bana ne ki? Tamam dedim ve beraber yemeye başladık. Sonra, sanki arkadaşmışız gibi evini görmek isteyip istemediğimi sordu. Bir sürü DVD'si olduğunu ve beraber izleyebileceğimizi söyledi. O zaman ne olduğunu anladım. Ona benim onunla işim olmayacağını, ama eğer parası varsa belki bir şeyler yapabileceğimizi söyledim. O da bana elli dolar verip pantolonum üstünden bana dokunmak istediğini söy-

ledi. Ben de yüz dolar verirse bunu yapabileceğini söyledim ve anlaştık."

"Sana yüz dolar mı verdi?"

"Evet. Kıçıma ve diğer yerlere dokunmak için." Çocuk bu bedele çok küçük bir şeymiş gibi tepki verdi.

"Devam et."

"Soma bunu yapmaya devam etmek istediğini söyledi. Sonra da her seferinde bana yüz dolar verdi."

"Peki, sen onun için ne yaptın?"

"Hiçbir şey. Yemin ederim."

"Hadi Mart. Yüz dolardan bahsediyoruz."

"Gerçekten. Tek yaptığım onun kıçıma ve... ön tarafıma dokunmasına izin vermekti."

"Hiç soyundun mu?"

"Hayır. Kıyafetlerim her seferinde üstümdeydi."

"Her seferinde?"

"Her seferinde."

"Kaç kez oldu bu?"

"Beş."

"Beş yüz dolar yani?"

"Doğru." Çocuk yine küçümser bir bakış attı. Kolay para.

"Pantolonunun içine elini soktu mu?"

Tereddüt etti. "Bir kez."

"Bir kez mi?"

"Gerçekten. Bir kez."

"Bu ne kadar sürdü?"

"Birkaç hafta. Ödeyebileceğinin bu kadar olduğunu söyledi."

"Peki kütüphanede ne oldu?"

"Hiçbir şey. Kütüphaneye hiç gitmedim. Nerede olduğunu bile bilmem."

"Peki onu neden şikâyet ettin?"

"Bana artık para vermek istemediğini söyledi. Eğer arkadaşsak para vermekten hoşlanmıyormuş. Eğer bana para vermezse onu şikâyet edeceğimi söyledim. Gözetim altında olduğunu ve sabıkası olduğunu biliyordum. Eğer gözetim altındayken suç işlerse sonu olurdu. Bunu o da biliyordu."

"Ve para vermedi?"

"Biraz verdi. 'Sana yarısını vereceğim,' dedi. Ben de, 'Tamamını vereceksin,' dedim. Parası vardı, hem de çok. Zaten bunu isteyen de ben değildim. Ama paraya ihtiyacım vardı. Yani, şuraya bir baksanıza. Parasızlık nasıl bir şey biliyor musunuz? Hiçbir şey yapamazsınız."

"Yani onu haraca bağlamıştın. Peki ama bunun Cold Spring Park'taki cinayetle ne ilgisi vardı?"

"Bana yaklaşmasının tek sebebi buydu. Bana parktan, onun evinin oradaki yoldan her sabah geçen diğer çocuktan bahsetti."

"Hangi çocuk?"

"Ölen çocuk."

"Aynı çocuk olduğunu nereden biliyorsun?"

"Çünkü Leonard bana onunla karşılaşmayı deneyeceğini söyledi. Resmen onun peşindeydi. Sabahlan onunla kar-

şılaşmak için parkta yürüyüş yapıyordu. Çocuğun adını bile biliyordu. Arkadaşlarından duyduğunu söyledi. Ben'di o. Onunla konuşmaya çalışacağını söyledi. Bunların hepsi bana yaklaşmadan önce olmuştu. Çocuk ölene kadar da bunu hiç düşünmedim."

"Leonard onunla ilgili ne söyledi?"

"Güzel olduğunu söyledi. Aynen bu kelimeyi kullandı; güzel."

"Onun şiddet gösterebileceği fikrine nasıl kapıldın? Seni hiç tehdit etti mi?"

"Hayır. Şaka mı yapıyorsun? Lenny korkağın tekidir. Onun çocuklardan hoşlanma sebebi de bu bence, o koca bir adam ama çocuklar daha küçük."

"Eğer parkta Ben Rifkin'le karşılaşmışsa, ona neden şiddet uygulamış olsun ki?"

"Bilmiyorum. Orada değildim. Ama Lenny'nin biriyle buluşacağı zaman yanına aldığı bir bıçağı vardı ve eğer ibneyseniz ve yanlış adamla çıkarsanız, sonu kötü olabilir derdi."

"Sen bıçağı gördün mü?"

"Evet, onunla tanıştığımız gün yanındaydı."

"Neye benziyordu?"

"Bilmiyorum, bıçak işte."

"Mutfak bıçağı gibi mi?"

"Hayır, dövüş bıçağı gibi daha çok. Tırtıklıydı. Neredeyse bıçağını alacaktım. Çok güzeldi."

"Neden bundan kimseye bahsetmedin? O çocuğun öl-

durulduğunu biliyordun."

"Ben de gözetim altındayım. Kimseye ondan para aldığımı ve sonra da kütüphanedeki olay konusunda yalan söylediğimi anlatamazdım. Bu da bir suç gibi bir şey."

"Suç gibi bir şey deyip durma. Bu bir suç."

"Doğru. Evet."

"Matt, bunu daha ne kadar saklayacaktın? Her hafta testislerini mtması karşılığında para aldığını söylemekten utandığın için benim oğlumun işlemediği bir suç yüzünden hapse girmesine izin mi verecektin? Oğlumu NValpole'a gönderirlerken öylece susup oturacak miydin?"

Cevap vermedi.

O an hissettiğim öfke eski ve bildik bir histi. Eski bir dost gibiydi o öfke hissi. Bu serseriye değildi sinirim. Hayat Matt Magrath gibileri er ya da geç kendince cezalandırır. Ben asıl Patz'e sinirliydim, çünkü o bir katildi. Hem de en kötüsünden, çocuk katili, polislerin ve savcıların başka bir kategoride değerlendirdiklerinden.

"Kimsenin bana inanmayacağını düşündüm. Çünkü benim bütün derdim... o çocuğun öldürüldüğünü kimseye söyleyemedim çünkü kütüphanedeki olay hakkında yalan söylemiştim. Eğer gerçeği söylersem, 'Daha önce bir kere yalan söyledin. Şimdi nasıl inanalım?'diyeceklerdi. Ne yapabilirdim ki?"

Haklıydı elbette. Matt Magrath tahmin bile edemeyeceğiniz kadar kötü bir tanıktı. Yalancı birine jüri asla güvenmezdi. Tek sorun, yalancı çoban hikâyesindeki gibi, çocuk

bu kez doğru söylüyordu.

17 - Benim Hiçbir Suçum Yok!

Facebook, Jacob'un hesabını mahkeme celbinden sonra durdurmuştu. Ama "Marvin Glasscock" adıyla bir Facebook hesabı açarak yakın arkadaş çevresiyle oradan görüşmeye devam edip kendi bacağına bir kurşun sıkmıştı. Ama bunu gizlemedi ve açık açık söyledi. Beni şaşırtan, Laurie'nin ondan yana olmasıydı. "O çok yalnız," dedi. "İnsanlara ihtiyacı var." Laurie'nin yaptığı her şey -şimdiye dek yaptığı her şey- oğluna yardım etmek içindi. Jacob'un şu anda tamamen içine kapanık olduğunu ve o "çevrimiçi hayat"ın da onun için bir ihtiyaç olduğunu savundu. Ona göre onu bu küçük sosyalleşme girişiminden alıkoymak zalimce olurdu. Massachusetts Hükümeti'nin onu herkesten çok, bir şeylerden mahrum ettiğini hatırlattım ve bu yeni hesap üzerine bazı kısıtlamalar getirmek konusunda anlaştık. Jacob şifresini değiştirmeyecekti, davayla ilgili herhangi bir şey yazmayacaktı ve herhangi bir fotoğraf ya video paylaşmayacaktı. Artık zeki bir çocuğun, babasının yazdıklarını sansürlemeyeceği şekilde kendi durumuyla dalga geçeceği bir kedi-fare oyunu başlamıştı.

Ben üzerime düşeni, her sabah bir önceki gece Marvin Glasscock, Facebook'ta nelere yazmış diye bakarak yapıyordum. Her sabah ilk önce Gmail, sonra Facebook. Ardından da Google'da "Jacob Barber" ismini aratıp son haberlere bakıyordum. Eğer hiçbir şey yoksa birkaç dakika internetin tavşan yuvasında olan biteni unutmak için geziniyordum.

Oğlumun Facebook'ta yeniden doğmasıyla ilgili bana en şaşırtıcı gelen, kimsenin artık onunla "arkadaş" olmaya yanaşmamasıydı. Gerçek dünyada hiç arkadaşı yoktu. Şimdi gerçekten kimsesi yoktu. Kimse onu aramıyor ya da ziyaretine gelmiyordu. Okulla da bağlantısı kesilmişti ve okul açıldığında ona bir eğitmen atanacaktı. Kanunlar bunu gerektiriyordu. Laurie hartalar boyunca okul yönetimiyle görüştü ve evde bir eğitmenle kaç saat çalışması gerektiğini belirledi. O süre içerisinde tamamen arkadaşsızdı. Onunla internetle karşılaştıklarında onu tanımazdan geliyorlardı. Şükür ki, "Marvin Glasscock"u arkadaş listesine eklemiş olan birkaç kişi vardı. Rifkin cinayetinden önce Jacob'un Facebook arkadaş listesinde 474 kişi -Jacob'un yorumlarını okuyan ve cevap yazan- vardı; çoğu, okuldaki arkadaşları ve adını bilmediğim çocuklardı. Cinayetten sonra ise dört tane kalmıştı biri de Derek Yoo idi. O dört çocuğun ve Jacob'un, internet üzerinden yaptıkları her şeyin, her tıklamanın kaydının tutulduğunu bilip bilmediklerini merak ediyordum. İnternet üzerinde yaptıkları hiçbir şey özel değildi. Telefon konuşmalarının aksine, bu yazılı bir iletişim aracıydı ve yazılan her şeyin kaydı tutuluyordu. İnternet, bir savcının hayalidir;

çünkü normal şartlarda ağızdan bile çıkmayan en özel ve derin sırların kaydedildiği bir cihaz gibidir. Telgraftan bile iyidir çünkü özel bir telgraf gibidir.

Elbette ki zaman meselesiydi. Er ya da geç, internette gezinmekten sersemleştiğinde, bir gece saçma sapan bir ergen tepkisi verecekti. Bu, sonunda ağustos ortasında başımıza geldi. Pazar sabahı erken saatte Marvin Glasscock'un Facebook sayfasına baktığımda *Sapık* filmindeki Anthony Perkins'in duşta Janet Leigh'i bıçaklamak üzere kolunu kaldırdığı ve duş perdesinden siluetin göründüğü ünlü sahnenin fotoğrafı üzerine Photoshop programı ile Jacob'un suratı konmuştu. Yani Jacob, Norman Bates olmuştu. Muhtemelen bir partide çekilmiş bir fotoğraftan alınmıştı. Jacob bir şeyler çiğnerken görülüyordu. Jacob bu fotoğrafı, "İnsanlar benim hakkımda böyle düşünüyor" alt yazısıyla paylaşmıştı. Arkadaşlarının cevabı da şöyle olmuştu: "Kadın gibi görünüyorsun dostum." "Harika iş çıkarmışsın. Bunu profil fotoğrafın yapmalısın." "Rın rın rın *(Sapık* film müziği)." "Marvin Glasscock! Photoshop'uyla geliyor!!!"

Fotoğrafı hemen silmedim. Jacob Ta bunu yüz yüze konuşmak istedim. Bilgisayarı alıp yukarı çıktım.

Odasındaydı ve hâlâ uyuyordu. Gençlik romanlarından biri komodinin üzerinde açık ve ters şekilde duruyordu. Bu romanlar, futüristik bilimkurgu ya da "Alfa Gücü" gibi isimleri olan çok gizli ordu birimleri hakkındaki askeri hikâyelerdi.

Saat yedi civarıydı. Perdeler kapalıydı ve odanın için-

deki ışık çok azdı.

Çıplak ayağımı Jacob'un yatağının yan tarafına koyunca uyanıp şaşkınlıkla bana baktı. Kaşlarımın çatık olduğundan şüphem yok. Ekranı ve suç delilini ona göstermek üzere bilgisayarı çevirdim.

"Bu nedir?"

Esnedi, tam olarak uyanmamıştı.

"Bu nedir?"

"Ne?"

"Bu!"

"Bilmiyorum. Neden bahsediyorsun?"

"Facebook'taki bu fotoğraf. Dün akşam mı koydun? Bunu sen mi koydun?"

. "Sadece bir şaka."

"Şaka mı?"

"Baba, sadece şaka."

"Demek şaka? Senin neyin var?"

"Bunu bu kadar büyütmek zorunda mıyız?"

"Jacob, bu fotoğrafla ne yapabilecekleri hakkında en ufak bir fikrin var mı? Bunu jüriye gösterdiklerinde sana ne diyeceklerini biliyor musun? Bunun suç işleme kastını gösterdiğini söyleyecekler. Kullanacakları tanım bu olacak: Suç işleme kastı. 'Jacob Barber kendini böyle görüyor. Sapık. Aynaya baktığında gördüğü kişi Norman Bates,' diyecekler. Sapık sözcüğünü defalarca kullanacaklar ve o fotoğrafı bir kenara koyup jürinin görmesini sağlayacaklar. Jüri görünce ne olacak sence? Bunu hiç unutmayacaklar, akıllarından hiç

çıkmayacak. Bu onları etkileyecek. Onların kafalarını karıştıracak, zihinlerini lekeleyecek. Belki hepsini değil, belki çoğunu da değil ama ibre biraz daha sana dönecek. Bu işler böyle yürür. Yaptığın şey bu; onlara hediye vermiş oldun. Daha iyi bir şey olamazdı. Eğer Logiudice bunu bulursa asla görmezden gelmez. Bunu anlıyor musun? Neyi riske attığını biliyor musun Jacob?"

"Evet!"

"Sana ne yapmak istediklerini biliyor musun?"

"Elbette biliyorum."

"O zaman neden? Söyle bana. Hiçbir anlamı yok. Neden böyle bir şey yaptın?"

"Sana söyledim, sadece şakaydı. Senin söylediğinin tam tersi aslında. Bu diğer insanların beni gördüğü durum. Benim nasıl gördüğüm değil. Benimle ilgisi bile yok."

"Evet, bu gerçekten çok mantıklı. Hem zeki hem de ironiksin. Savcı da jüri de bunu anlayacaktır. Tannm.^en aptal mısın?"

"Aptal değilim ben."

"O zaman neyin var senin?"

Arkamdan Laurie'nin sesi geldi: "Andy! Yeter artık." Kollarını kavuşturmuştu ve gözleri hâlâ uykuluydu.

Jacob homurdanarak "Benim hiçbir suçum yok," dedi.

"Peki seni bunu yapmaya..."

"Andy, kes artık."

"Neden Jacob? Sadece bana nedenini söyle." Çok sinirlenmiştim. Laurie'ye de birkaç mermi sıkacak kadar si-

nirlendiğimi hissediyordum. "Bunu ona sorabilir miyim? Nedenini ona sorabilir miyim? Yoksa bu da mı çok fazla?"

"Sadece bir şakaydı baba. Silemez miyiz?"

"Hayır! Öylece silip kurtulamayız. Sorun da bu zaten! Hiçbir yere gitmeyecek Jacob. Silsek de bir yere gitmeyecek. Arkadaşın Derek bölge başsavcısının ofisine gittiğinde ona Marvin Glasscock adıyla bir Facebook hesabın olduğunu söyleyecek ve onlar dönüp baktığında bu fotoğrafı görecek. Facebook ona bunu verecektir. Bu artık sana yapıştı. Napalm gibi. Bunu yapamazsın. Bunu yapamazsın."

"Tamam."

"Böyle şeyler yapamazsın. Şimdi değil."

"Tamam dedim. Özür dilerim."

"Özür dileme. Özür dilemek sorunu çözmüyor."

"Andy, dur lütfen. Beni korkutuyorsun. Ne yapmasını istiyorsun? Özür diledi. Neden hâlâ ona yükleniyorsun?"

"Ona yükleniyorum çünkü bu önemli!"

"Geçti artık. Bir hata yaptı. O bir çocuk. Lütfen sakin ol, Andy. Lütfen."

Yanıma gelip elimden bilgisayarı aldı -elimde olduğunu bile unutmuştum- ve fotoğrafa yakından baktı. Bilgisayarı kafeterya tepsisi tutar gibi tutuyordu.

"Pekâlâ," diyerek omuz silkti. "Şimdi onu silelim ve kurtulalım. Jacob, bu şeyi nasıl siliyorsun?"

Bilgisayarı alıp yatağının kenarına oturdu. Birkaç tıklama somasında da "İşte. Gitti," dedi. Kapağı kapatıp bana verdi. Soma da uzanıp arkasını döndü.

Laurie delirmişim gibi bana baktı. "Ben yatmaya gidiyorum, Andy." Odadan çıktı ve sonra yatağımızın gıcırtısını duydum. Laurie hep erken kalkardı, pazar günleri bile. Ta ki bu olay başımıza gelene kadar.

Birkaç dakika orada durdum, şimdi bilgisayar yanımdaydı. Kapalı bir kitap gibi yanımda tutuyordum.

"Bağırdığım için üzgünüm."

Jacob içini çekti. O iç çekmenin neyin işareti olduğunu anlayamadım. Bana kızgın mıydı, yoksa ağlamak üzere miydi bilemiyordum. Ama içimde bir şeyler parçalandı. Kocaman gözlü, sarışın, en değerlimiz, bebeğimiz Jake'i hatırladım bir an. Karşımda duran bu küçük adama, hayatıma girene kadar ne olduğunu bilmediğim varlığa öylece bakıyordum. Bebek büyüyüp de bir çocuk olmamıştı, bebek çocuğun kendisiydi, özü değişmedi. O, kollarımda tuttuğum bebekti hâlâ.

Yatağının kenarına oturup elimi çıplak omzuna koydum. "Özür dilerim, sana bağırdım. Kendimi kaybetmemem gerekirdi. Sadece seni korumaya çalışıyordum. Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Uyumaya çalışıyorum."

"Tamam."

"Beni yalnız bırak."

"Tamam."

"Tamamsa git o zaman."

Onu sevdiğimi ona dokunarak anlatmak istercesine omzunu okşadım, ama o put gibi duruyordu. Gitmek için ayağa

kalktım.

Yataktaki put, "Benim hiçbir suçum yok. Bana ne yapacaklarını da biliyorum. Bana söylemene ihtiyacım yok," dedi.

"Biliyorum, Jake. Biliyorum."

Sonra da çocuklara özgü meydan okuma ve özensizlikle uykuya daldı.

18 - Cinayet Geni, Redux

Yaz sonuna doğru bir salı sabahı, Laurie ve ben Dr. Vogel'in ofisinde, uluyan Afrikalı maskelerinin altında oturmuş haftalık toplantımızı yapıyorduk. Oturum henüz başlamamıştı -sandalyelere yerleşmiş, her zamanki havadan sudan muhabbetlerimizi yapıyorduk ve Laurie klimadan biraz üşümüştü- ve doktor şöyle dedi: "Andy sana söylemem gerekiyor, sanırım bu bir saat senin için pek kolay olmayacak."

"Öyle mi? Neden?"

"Bu davaya dahil olan bazı biyolojik konuları konuşmamız lazım, genetik gibi." Tereddütlüydü. Dr. Vogel görüşmelerimizde her zaman kontrollüydü; tepkilerinin bizi etkilemesine izin vermemeye özen gösteriyordu. Ama bu kez ağzı da çenesi de görülür şekilde titriyordu. "Senden bir DNA örneği almak zorundayım. Sadece tükürük örneği alacağım. İğne yok, ilaç da vermeyeceğim. Sadece ucu pamuklu bir çubukla senden tükürük örneği alacağım."

. "DNA örneği mi? Dalga geçiyor olmalısınız. Bunu hallettik sanıyordum."

"Andy bak, ben bir doktorum, avukat değil. Neyin delil

olup olamayacağını ve sonucunun ne olacağını sana söyleyemem. Bu, seninle Jonathan arasında. Sana söyleyebileceğim, davranış genetiği -yani genetik özelliklerimizin davranışlarımızı nasıl etkilediği- karşımıza iki yol çıkarıyor. Savcı, Jacob'un doğuştan agresif ve katil olduğunu, bunun da onu cinayete itmesinin normal olduğunu söyleyen bir kanıtla karşımıza çıkabilir. Tabii bunu onlara sunan biz de olabiliriz. Eğer olur da savcı Jacob'un o çocuğu öldürdüğünü kanıtlarsa -sadece tahminde bulunuyorum, buna inandığımdan değil- bunu hafifletici sebep olarak kullanabiliriz."

"Hafifletici sebep mi?" diye sordu Laurie.

"Birinci derece cinayetten ikinci dereceye ya da kasıtsız adam öldürmeye inebilir," dedim.

Laurie şaşkındı. Teknik terimler insanın cesaretini kırıyor, çünkü sistemin mükemmel işlediği izlenimi uyandırıyordu. Mahkeme bir fabrikaydı, suçlan şiddet unsuruna göre ayınyor ve şüphelileri işleyip suçluları oluşturuyordu.

Benim de cesaretim kırılmıştı. İçimdeki avukat Jonathan'ın neyi hesapladığını biliyordu. Savaş hazırlıkları gibi, geriye düştüğü pozisyonları düşünerek taktik belirliyordu.

Oğlumun annesine yumuşak bir ses tonuyla, "Birinci derecede şartlı tahliye söz konusu değil. Zorunlu bir ceza bu. Hâkimin seçme şansı yok. İkinci derecede ise, yirmi yıl içinde şartlı tahliye edilebilir. Çıktığında da otuz dört yaşında olur. Önünde hâlâ koca bir ömür olur," dedim.

"Jonathan benden konuyu araştırmamı ve bir şey olursa diye buna hazırlıklı olmamı istedi. Laurie, düşüneceğimiz

en kolay şey, hukukun kasıtlı suçları cezalandırdığı. Hukuk her hareketimizin kasıtlı olduğu, yani özgür irademizin bir sonucu olduğunu kabul eder. 'Evet ama'lar gibi savunma lafları için oldukça kapalıdır. *Evet, ama kötü bir çocukluk geçirdim. Evet, ama zihinsel bir hastalığım var. Evet, ama sarhoştum. Evet, ama öfkeyle hareket ettim.* Eğer bir şuç işlediyseniz, kanun bu cümlelere rağmen sizi suçlu bulur. Ama suçun cezası söz konusu olduğunda bunları dikkate alırlar. O noktada, özgür iradeni etkileyen her şey -şiddete eğilim konusunda genetik bir bozukluk ya da dürtü kontrolü sorunu dahil- dikkate alınır."

"Bu çok saçma," dedim. "Hiçbir jüri buna kanmaz. Onlara, 'On dört yaşında bir çocuk öldürdüm, ama beni salın' mı diyeceksiniz? Unutun bunu. Böyle bir şey olmayacak "

"Seçme şansımız olmayabilir, Andy, *eğer..."*

"Bu saçmalık," dedim Dr. Vogel'e. "Benim DNA'mdan örnek mi alacaksınız? Ben karıncayı bile incitmem."

Doktor başını salladı. Tepki vermedi. Orada dimdik durup kelimelerin akmasını ve konuşmamı sağlayan mükemmel bir psikologdu. Bir yerlerden, gazeteci susuyorsa röportaj yapılan kişi sessizliği bozar kuralını öğrenmişti.

"Ben kimseyi incitmedim. Asabi biri değilim. Öyle biri değilim. Futbol bile oynamadım. Annem hiç izin vermedi. Sevmeyeceğimi biliyordu. Bunu biliyordu. Evimizde hiç şiddet yoktu. Çocukken ne çalardım biliyor musunuz? Klarnet. Bütün arkadaşlarım futbol oynarken ben klarnet çalardım."

Laurie elini benimkinin üzerine koydu, artan duygusallığı yatıştırmaya çalışıyordu. Bu tür yakınlaşmalar çok nadir oluyordu ve işe yaramıştı. Sakinleşmiştim.

Dr. Vogel, "Andy, bu işe çok emek verdiğini biliyorum. Kimliğine, ününe, olduğun adama, kendini var ettiğin adama... Bunu konuştuk ve çok iyi anlıyorum. Ama asıl konu bu. Sadece genlerimizin ürünü değiliz. Çok fazla şeyden oluşuyoruz; genler ve çevre, doğa ve eğitim. Kimsen o olmanın özgür iradeye mükemmel bir örnek teşkil ettiğini biliyorum. Genlerinde neyin kodlandığını bulsak bile, bu senin kim olduğunla ilgili hiçbir veri vermeyecek. İnsan davranışları bundan çok daha karmaşık. Bir bireydeki genetik sıralama başka bir bireyde ve farklı bir çevrede tamamen farklı sonuçlar doğurabilir. Burada konuştuğumuz şey genetik yatkınlık. Yatkınlık kader demek değil. Biz insanlar DNA'dan çok daha fazlasıyız. İnsanların bunun gibi yeni bir bilimle uğraşırken yaptığı hata, aşırı determinist olmaları. Bunu daha önce tartıştık. Mavi gözleri kodlayan genlerden bahsetmiyoruz burada. İnsan davranışlarının basit fiziksel özelliklerden çok daha fazla etkeni var."

"Bu çok keyifli bir konuşma ama ağzıma o çubuğu sokmayı hâlâ istiyor musunuz? Peki, DNA'mda ne olduğunu bilmek istemiyorsam ne olur? Ya programlandığım şeyi sevmezsem?"

"Andy, senin için ne kadar zor olursa olsun, bunun seninle ilgisi yok. Bu Jacob'la ilgili. Asıl soru, Jacob için ne kadar ileri gidebileceğin. Oğlunu korumak için neler yapa-

bilirsin?"

"Bu adil değil."

"Olması gereken bu. Seni buraya ben getirmedim."

"Hayır. Jonathan getirdi. Bana bunları anlatması gereken oydu, siz değil."

"Belki de bu konuda seninle tartışmak istemiyordur. Bunun davada kullanılıp kullanılamayacağını bile bilmiyor. Ne olur ne olmaz diye cebinde tutmak istiyor. Belki de ona hayır diyeceğini düşünmüştür."

"Haklı. Bu konuşmayı sizinle yapmasının sebebi de bu."

"O sadece işini yapıyor. Bunu anlamalısınız."

"Onun içi müvekkili ne isterse onu yapmak."

"Onun işi kazanmak Andy, birilerinin duygularını hiçe saymak değil. Ayrıca müvekkil olan sen değilsin, Jacob. Buradaki en önemli kişi, Jacob. Hepimiz burada tek bir şey için toplandık; Jacob'a yardım etmek."

"Yani Jonathan mahkemeye çıkıp Jacob'un cinayet geni taşıdığını mı söylemek istiyor?"

"Eğer iş oraya gelirse ve çaresiz kalırsak, evet. Jacob'un onu daha agresif ve asosyal yapan bazı özel genler taşıdığını söylemek zorunda kalabiliriz."

"Bu özellikler ve farklar, sıradan insanlar için zırvadan başka bir şey değil. Gazeteler buna cinayet geni diyecek. Katil olarak doğduğumuzu söyleyecekler. Tüm ailemize söyleyecekler bunu."

"Tek yapabileceğimiz onlara gerçeği söylemek. Eğer

bunu bozmak ve dramatize etmek istiyorlarsa ne yapabiliriz?"

"Pekâlâ, devam etmenize ve DNA örneği almanıza izin veriyorum. Bana tam olarak ne istediğinizi söyleyin."

"Biyoloji hakkında bir şey biliyor musun?"

"Lisede ne öğrendiysem o."

• "Lise biyolojisinde iyi misindir?"

"Klarnette daha iyiydim."

"Tamam, kısaca insan davranışlarının nedenlerinin çok karmaşık olduğunu ve belirli bir insan davranışı için herhangi bir genetik tetikleme olmadığını düşünürsek, her zaman kalıtım-çevre etkileşiminden söz ederiz; zaten 'suç' davranışı bilimsel değil, hukuksal bir terimdir ve bir durumda suç sayılan, başka açıdan incelendiğinde suç sayılmayabilir. Savaş gibi."

"Tamam, anladım. Karmaşık. Benim için basitleştirin. Tükürüğümde ne arıyorsunuz?"

Gülümsedi. "Pekâlâ. Erkek asosyal davranışa bağlı iki tane belirli gen varyasyonu var ve bu da sizinki gibi nesilden nesile geçen şiddet unsurunu anlamaya yardımcı olabilir. İlki MAOA denen bir gen. MAOA geni X kromozomunda bulunur. Serotonin, norepinefrin ve dopamin gibi belli başlı sinir taşıyıcıları metabolize eden bir enzimi kontrol eder. Buna agresif davranışlarla ilişkisi yüzünden 'savaşçı geni' denir. Mutasyonu MAOA Nakavt denir. Daha önce mahkemede şiddeti tetikleyen unsur olarak sunulmuştu ama iddia çok basit kaldı ve reddedildi. Kalıtım-çevre ilişkisini anla-

yışımız o günden bu yana çok değişti -bilim çok hızlı gelişiyor- ve artık söyleyeceğimiz daha sağlam şeyler var.

İkinci mutasyon serotonin, taşıyıcı gen denen yerde olur. Bu genin resmi adı SLC6A4. 17. kromozomda bulunur. Serotonin taşıyıcı sisteminin etkinliğini kolaylaştıran bir protein kodlar ve bu da serotoninin yeniden sinapstan nörona geri alınmasını sağlar."

Elimi kaldırdım; *yeterli.*

Devam etti: "Önemli olan bilimin iyi olduğu ve her gün geliştiği. Bir düşünün, şimdiye kadar hep, 'İnsan davranışlarının sebebi ne? Doğa mı, eğitim mi?' sorularını sorduk. Eşitliğin eğitim tarafında da gayet iyiyiz. Çevrenin davranışları etkilediğiyle ilgili tonlarca iyi çalışma var. Ama şimdi, insan tarihinde ilk kez, doğa tarafına bakabiliriz. Bu, bıçak sırtı bir durum. DNA'nın yapısı 1953 yılında keşfedildi. Daha yeni yeni anlamaya başladık. Ne olduğumuza ancak bakabiliyoruz. 'Ruh' ya da 'insan kalbi' gibi metaforlar değil, insanların gerçek mekanizmalarına yani. İnsan vücudu bir makine. Moleküller ve kimyasal reaksiyonlarla çalışan çok karmaşık bir makine. Zihinlerimiz de bu sistemin bir parçası. İnsanların eğitimin davranışları etkilediği konusunda bir sorunu yok. Neden doğa da olmasın?"

"Doktor, bu benim çocuğumu hapisten kurtarır mı?"

"Kurtarabilir."

"O zaman yapalım."

"Dahası var."

"Neden şaşırmadım acaba?"

"Babandan da örnek almalıyım."

"Babamdan mı? Şaka yapıyor olmalısınız. Beş yaşımdan beri babamla konuşmadım. Hayatta olup olmadığını bile bilmiyorum."

"Hayatta ve Somers, Connecticut'taki Kuzey Cezaevi'nde."

Durdum. "O zaman gidip test edin."

"Denedim. Beni görmek istemedi."

Ona göz kırptım. Hem babamın hayatta olduğunu öğrenmesi hem de onunla iletişim kurmasıyla benden öndeydi. Avantaj ondaydı. Sadece geçmişi bilmekle kalmamış, bunun geçmiş olarak kalmadığını da görmüştü. Bu onun için zor değildi. Dr. Vogel'e göre Biily Barber'le iletişime geçmeye çalışmak telefon açmaktan daha zor değildi.

"Ona sen sormalıymışsın."

"Ben mi? Çorbasından çıksam bile beni tanımaz."

"Belli ki bunu değiştirmek istiyor."

"Öyle mi? Neden?"

"Bir baba yaşlandığında oğlunu biraz tanımak ister." Omuz silkti. "İnsan kalbini kim anlayabilir?"

"Yani beni biliyor mu?"

"Senin her şeyini biliyor."

Kendimi çocuk gibi tedirgin hissettim. Bir baba! Sonra hızla Kanlı Billy Barber gözümün önüne geldi ve tansiyonum yükseldi.

"Ona defolup gitmesini söyleyin."

"Bunu ona söyleyemem. Onun yardımına ihtiyacımız

var. Genetik mutasyonun babadan oğla geçen bir şey olduğunu gösterebilmek için ondan alacağımız örneğe ihtiyacımız var."

"Mahkeme celbi çıkarabiliriz."

"Bölge başsavcısına ne yapmaya çalıştığımızı belli etmeden."

Başımı salladım.

Laurie sonunda konuştu. "Andy, Jacob'u düşünmelisin. Onun için ne kadar ileri gidebilirsin?"

"Cehenneme gidip geri gelirim."

"Tamam o zaman, bunu yapacaksın."

19 - Kesme Odası

Ağustosun son haftasında -olduğumuz yerden kıpırdamayıp kendimizi sonbahara hazırladığımız ve her biri pazar gününden ibaret olan haftalardan biri- sıcaklıklar iyice yükselmiş ve'havadaki nem oranı artmıştı. Herkes havadan bahsediyordu; ne zaman yağacak, daha ne kadar yükselebilir, nem ne kadar dayanılmaz... Sanki kişmiş gibi herkes evlerine tıkılmıştı. Kaldırımlar ve dükkânlar enteresan şekilde boştu. Bana göre sıcak dert değildi, sadece belirtiydi. Yüksek ateşin grip belirtisi olması gibi. Dünyanın hızla çekilmez bir yer haline gelmesinin göstergesiydi.

Laurie, ben ve Jacob o günlerde sıcaktan çıldırmıştık. O zamana dönüp baktığımda kendimi ne kadar yiyip bitirdiğimi, bu hikâyenin ne kadar Jacob ya da ailem değil de *benim* etrafımda döndüğünü gördüm. Hiç kimse alenen beni suçlamamış olsa da, Jacob'un ve benim suçum zihnimde birbirinin içine girmişti. Parçalanıyordum, bunun farkındaydım. Ayrıca dışarıdan dimdik duruyormuş gibi görünmek için büyük çaba harcıyordum.

Hissettiklerimi Laurie'yle paylaşmadığım gibi, onun-

kileri de dinlemiyordum, çünkü hepimiz parçalanıyorduk. Her türlü duygusal ya da samimi konuşmadan kendimi uzak tutuyordum, çok geçmeden karımı bile fark etmemeye başladım. Ona katil Jacob'un annesi olmak nasıl diye sormadım, bunu bile sormadım! Güç abidesi olarak durup onu da yüreklendirmenin daha önemli olduğunu düşünüyordum. Tek hassas yaklaşım buydu: Güçlü ol, davayı atlat, Jacob'un güvende olması için ne gerekiyorsa yap, duygusal hasarı sonra da tamir edersin. Sonra. Sanki sonra denen bir yer varmış da, ailemi o kıyıya ulaştırabilirsem her şey yoluna girermiş gibi. Tüm bu "hafif sorunlar için sonranın topraklarında bir çözüm vardı. Yanılmıştım. Laurie'ye daha fazla ilgi göstermem gerektiğini şimdi anlıyorum. Bir keresinde benim hayatımı kurtarmıştı. Ona bitmiş tükenmiş bir halde geldiğimde beni yine de sevdi. Ama o aynı durumdayken ben ona yardım etmek için parmağımı bile kıpırdatmadım. Saçlarının gitgide beyazladığını ve yüzündeki çizgilerin eski seramik bir vazo gibi belirginleştiğini fark ettim. O kadar zayıflamıştı ki, kalça kemikleri görünüyordu ve benimle gün geçtikçe daha az konuşmaya başlamıştı. Tüm bunlara rağmen önce Jacob'u kurtarmak, Laurie'yi de sonra iyileştirmek konusundaki kararlılığım hiç değişmedi. Şimdi o merhametsiz inatçılığı anlamlandırmaya çalışıyorum. O zaman tehlikeli duygularımı bastırmakta uzman olmuştum; zihnim bitmek bilmeyen aşırı sıcak yazın baskısıyla mahvolmuştu. Bunlar hem doğru hem de saçmalık. Gerçek şu ki, aptalın tekiydim. Laurie, ben aptalın biriydim. Bunu

şimdi anlıyorum.

Sabah saat on sularında Yoolann evine gittim. Derek'in anne babası, bu yalancı tatil haftasında bile çalışıyordu. Derek'in evde yalnız olacağını biliyordum. Hâlâ Jacob'la düzenli olarak mesajlaşıyorlardı. Gün içinde, Derek'in anne babasının duyamayacağı zamanlarda telefonda da görüşüyorlardı. Derek'in arkadaşına yardım etme niyetinde olduğundan, benimle konuşacağından ve gerçeği söyleyeceğinden emindim, ama yine de beni içeri almayacağından korkuyordum. O iyi bir çocuktu. Her zaman ona söyleneni yaptı, bu hep böyleydi. O nedenle yol boyunca, zorla bile olsa o eve girmeye kararlıydım. Bunu yapabileceğimi hatırladım. Üzerimde bol bir şort ve terden sırtıma yapışmış bir tişörtle kapıya geldim. Önceden bol gelen şortun artık sıktığını görünce, bu süreçte kilo aldığımı fark ettim. Her zaman fit bir vücudum olmuştu. Bu kilolu halimden utanç duysam da bunu değiştirmek için içimden hiçbir şey gelmiyordu. Yine sonra diye bir zaman olacaktı.

Yoolann evine geldiğimde kapıyı çalmadım. Çocuğa benden kaçacak fırsat vermek istemiyordum; beni görünce anne babası evde olmadığı için kapıyı açmayabilirdi. Onun yerine arka bahçeye dolanıp David Yoo'nun bütün yıl boyunca açmalarım beklediği ve şimdi havai fişekler gibi dört bir yandan açmış ortancalan geçtim.

Yoolar evlerinin arka tarafında bir bölüm daha ekleyerek genişletmişti. Orada antre ve kahvaltı odası bulunuyordu. Her tarafta pencere vardı ve arka verandadan D erek'

in televizyonun karşısındaki koltukta oturduğunu gördüm. Verandada bahçe mobilyaları, şemsiydi bir masa ve altı tane sandalye vardı. Eğer Derek beni eve almazsa, *BodyHeat* filmindeki William Hurt gibi bu sandalyelerden biriyle kapının camını kırabilirdim. Ama kapı kilitliydi. Kendi evimmiş gibi ön tarafa doğru yürüdüm, sanki çöp atmak üzere garajdan çıkmış gibiydim.

Evin içi serin, klimalıydı.

Derek ayağa kalktı ama bana doğru gelmedi. İncecik bacaklarının üzerinde bol bir şort ve üstünde Zildjian logolu siyah bir tişört vardı. Çıplak ayaklan uzun ve kemikliydi. Ayak parmaklan halı üzerinde birer tırtıl gibi duruyordu. Sinirlendim. Derek'i ilk gördüğümde beş yaşındaydı ve tombuldu. Şimdi ise benim oğlum gibi sıska bir ergendi. Tek bir şey dışında, Jacob'ta aynılardı ama Derek'in geleceğini kararlacak hiçbir şey yoktu. Jacob'la aynı uyuşuk ifade, aynı bol kıyafetler, aynı göz kontağı kurmayan iletişim yöntemiyle bir yetişkin olacaktı. Jacob da onun gibi suçsuz bir çocuk olabilirdi. Böyle sorunsuz bir çocuğa sahip olmanın ne kadar güzel olacağını düşündüm. O an David Yoo'yıı kıskandığımı söyleyebilirim.

"Merhaba Derek."

"Merhaba."

"Neyin var Derek?"

"Burada olmaman gerek."

"Buraya daha önce yüzlerce kez geldim."

"Evet ama şimdi burada olmamalısın."

"Konuşmak istiyorum. JacobTa ilgili."

"Bunu yapamam."

"Derek, neyin var senin? Bocalıyorsun."

"Hayır."

"Benden korkuyor musun?"

"Hayır."

"O zaman neden böyle davranıyorsun?"

"Nasıl? Ben bir şey yapmıyorum."

"Bir suç işlemişsin gibi."

"Hayır, sadece senin burada olmaman gerekiyor."

"Sakin ol Derek. Otur şöyle. Ben gerçeği bilmek istiyorum, hepsi bu. Burada neler oluyor? Gerçekte neler oluyor? Keşke biri bana anlatsa."

Mutfaktan televizyon odasına, vahşi bir hayvana yaklaşır gibi dikkatli şekilde geçtim.

"Anne babanın ne demiş olduğu umurumda değil Derek. Onlar yanılıyor. Jacob yardımını hak ediyor. O senin arkadaşın. Arkadaşın. Ben de öyle. Ben senin arkadaşınım ve arkadaşlar bunu yapar. Birbirlerine yardım ederler. Sen Jacob'un arkadaşısın ve yardımına ihtiyacı var."

Oturdum.

"Logiudice'e ne dedin? Ona ne söyledin de o oğlumun katil olduğunu düşündü?"

"Jake katil demedim."

"Peki ne dedin?"

"Neden Logiudice'e sormuyorsun? Sana söyleyeceğini düşünmüştüm."

"Söylemesi gerek Derek, ama şu anda oyun oynuyor. O iyi biri değil. Bunu anlamanın senin için zor olduğunu biliyorum. Seni büyük jürinin önüne çıkarmadı, çünkü o zaman bana belgelerle gelmiş olması gerekiyordu. Muhtemelen sonrasında seni bir dedektifle de görüştürmedi, çünkü polisin rapor tutması lazımdı. O nedenle bana anlatman gerek. Doğru şeyi yapmana ihtiyacım var. Logiudice'e Jacob'un suçlu olduğunu düşündürecek ne söyledin?"

"Ona gerçeği söyledim."

"Biliyorum Derek. Herkes gerçeği söylüyor. Bu çok yorucu. Çünkü herkesin gerçeği farklı. O nedenle tam olarak ne dediğini bilmem gerek."

"Bunu yapmamalıyım."

"Lanet olsun Derek! Ne dedin?!"

Koltukta iyice geri gitti. Bağırmam onu ürkütmüş gibiydi.

Kendimi sakinleştirdim. Üzüntülü ve yumuşak bir ses tonuyla "Lütfen Derek, lütfen anlat bana," dedim.

"Ona okulda olan bazı şeyleri anlattım."

"Ne gibi?"

"Jake'le uğraştıklarını söyledim. Ben Rifkin o çocukların lideri gibiydi. Tembel çocuklar gibi. Jake'e zor anlar yaşatıyorlardı."

"Nasıl?"

"En çok, gay olduğunu söyleyerek. Dedikodular çıkarıyorlardı. Ben bir şeyler uyduruyordu. Jake'in gay olup olmadığı umurumda değil. Gerçekten. Keşke söyleseydi

bunu."

"Sen onun gay olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Olabilir. Ama önemli değil, çünkü Ben'in yaptığını söylediği şeylerin hiçbirini yapmadı. Ben uyduruyordu hepsini. Jake'e takmıştı bir kere. Onun için oyun gibiydi. Kabadayının tekiydi."

"Ben ne söylüyordu?"

"Bilmiyorum. Dedikodular çıkarıyordu. Jake'in bir partide çocuklardan birine oral seks yapmayı teklif ettiği gibi mesela, ama böyle bir şey yok. Bir gün antrenmandan soma duşta sertleşmiş penisiyle dolaştığını söyledi. Bir gün öğretmenlerden birinin onu sınıflardan birinde mastürbasyon yaparken yakaladığını uydurdu. Bunların hiçbiri doğru değil."

"Peki neden söyledi bunları?"

"Çünkü Ben bir geri zekâlı. Jack'te Ben'in hoşlanmadığı, onu heyecanlandıran bir şey vardı. Kendine engel olamıyor gibiydi. Jake'i gördüğü anda küfurü basıyordu. Her seferinde. Ondan böyle kurtulacağını düşünüyordu belki de. Tam bir gerzekti. Dürüst olayım mı? O öldürüldüğü için kimse banlardan bahsetmek istemiyor, değil mi? Ama Ben adi bir çocuktu. Bunu kim yapmış olursa olsun, Ben adi bir gocuktu."

"Peki bu adiliği neden Jacob'a yapıyordu, onu anlamıyorum?"

"Ondan hoşlanmıyordu. Jake daha çok... ben Jake'i tanıyorum, tamam mı? Onu seviyorum. Ama siz de Jake'in normal bir çocuk olmadığını biliyor olmalısınız."

"Neden değil? Çocuklar onun gay olduğunu düşündüğü için mi?"

"Hayır."

"O zaman 'normal' dediğin nedir?"

Yüzüme merakla baktı. "Jake'in kendine has bir tarzı vardı." Gözleri bana kilitlenmişti.

Herhangi bir tepki vermemeye çalıştım. Ademelmamı yukarı aşağı hareket etmesin diye sabitlemeye çalıştım.

Derek, "Belki de Ben bunu bilmiyordu. Uğraşmak için yanlış kişiyi seçti. Elinde hiçbir şey yoktu," dedi.

"O yüzden mi Facebook'a girip herkese onun bir bıçağı olduğunu söyledin?"

"Hayır. O kadar basit değil. Bıçak almasının tek sebebi Ben'den korkuyor olmasıydı. Bir gün Ben'in kendini takip edip ona saldıracağını düşünüyor ve kendini korumak istiyordu. Bunların hiçbirini bilmiyor muydun?"

"Hayır."

"Jake bunların hiçbirini anlatmadı mı sana?"

"Hayır."

"Pekâlâ, Jake'in bıçağı olduğunu söyledim, ama bunun tek sebebi Ben'in kendisine zarar vereceğinden korkmasıydı. Belki de hiçbir şey söylememeliydim. Bilmiyorum. Neden söylediğimi bilmiyorum."

"Söyledin, çünkü gerçekti. Gerçeği söylemek istedin."

"Sanırım."

"Ama o bıçak cinayet aleti değildi. Senin gördüğün, Jacob'un bıçağı Ben'i öldüren bıçak değildi. Cold Spring

Park'ta başka bir bıçak daha buldular. Biliyorsun değil mi?"

"Evet, ama kim bilebilir? Bir bıçak buldular..." Omuz silkti. "Zaten o sırada herkes 'Bıçak nerede?' diye konuşuyordu. Jacob da bu işten yakasını sıyıracakmışçasına 'Benim babam savcı ve kanunları biliyorum' diye konuşuyordu. Hiç onu suçlayan oldu mu? Biliyor musun?"

"Böyle bir şey mi söyledi?"

"Hayır, tam olarak değil."

"Logiudice'e bunu söyledin mi?"

"Hayır. Tabii ki söylemedim. Çünkü bu tam olarak bildiğim bir şey değil. Sadece öyle düşünüyorum."

"Peki, Logiudice'e ne söyledin tam olarak?"

"Jacob'un bıçağı olduğunu."

"Yanlış bıçak."

"Söylemek istediğin buysa, tamam. Ben Logiudice'e Jacob'un bir bıçağı olduğunu ve Ben'in onunla uğraştığını söyledim. Olayın olduğu sabah da Jake okula üzeri kan içinde geldi."

"Jacob bunu itiraf etti. Ben'i o bulmuş. Ona yardım etmek istemiş. Üzerine o nedenle kan bulaşmış."

"Biliyorum, biliyorum An... Bay Barber. JakeTe ilgili bir şey söylemiyorum. Sadece savcıya ne söylediğimi anlatıyorum. Jake okula geldi ve üzerindeki kanı gördüm. İnsanlar fark etmeden üzerini temizlemesi gerektiğini söyledi. Haklıydı da, kimse fark etmedi."

"Derek, sana bir şey sorabilir miyim? Bunun mümkün olabileceğini gerçekten düşünüyor musun? Yani, bana söy-

lemediğin bir şey olabilir mi? Çünkü duyduklarım hâlâ Jacob'un yaptığına ikna etmiyor beni. Bildiklerimden çok da farklı bir şey söylemedin."

Derek şaşırdı. Benden uzakta oturuyordu.

"Sen onun yaptığını düşünüyorsun, değil mi Derek?"

"Hayır, yüzde bir de olsa ihtimal var demek istiyorum. Çok az." Bunu söylerken de parmaklarıyla gösterdi. "Bilemiyorum."

"Şüphe ediyorsun."

"Evet."

"Neden? Neden az da olsa şüphen var? Hayatının büyük bir kısmında Jacob'la beraberdin. En yakın arkadaşındı."

"Çünkü Jake biraz farklı bir çocuk. Bunu biliyorsun, bir şey söylemem gerek yok, değil mi? Biraz tuhaf biri. Nasıl anlatacağımı bilmiyorum. Asabi ya da çılgına dönüyor demek istemiyorum. Çünkü çılgına dönmüyor, anlatabiliyor muyum? Sadece art niyetli gibi biraz. Bana karşı değil, ama bazen diğer çocuklara karşı öyle. Tuhaf şeyler söylüyor, ırkçı laflar ediyor, ama hepsi şaka. Şişman kızlara vücutları hakkında uygunsuz şeyler söylüyor. Bu hikâyeleri de internette buluyor. Bazı pornolardan, ama şiddet içerikli. Onlara 'kesici porno' diyordu. 'Oğlum akşam geç saatlere kadar internette kesicilerden okudum' diyordu. iPodundan bana o hikâyelerden bazılarını okuttu. Ben de onların hastalıklı şeyler olduğunu söylüyordum. Bunlar insanları kesmekle ilgili hikâyelerdi. Kadınları bağlayıp onları kesmek ve öldürmek

gibi yani." Suratını ekşitti. "Kadınları kısırlaştırmak mesela? Bu çok hastalıklı. Bunu hâlâ yapıyor."

"Hâlâ yapıyor derken?"

"Okuyor."

"Bu doğru değil. Bilgisayarını kontrol ediyorum. İçine Jacob'un internette yaptığı her şeyi görebileceğim bir program yükledim."

"iPodunu kullanıyor. iPod Touch."

Birkaç saniyeliğine aptal yerine konmuş bir ebeveyndim.

Derek yardım etmek istercesine, "Bunları internetteki forumlarda buluyor. Kesme Odası dedikleri bir site. İnsanlar hikâyelerini paylaşıyorlar sanırım. Yazıyorlar ve diğerlerinin okuması için paylaşıyorlar," dedi.

"Derek, çocuklar pomo izler. Bunu biliyorum. Bu konuştuğumuzun o olmadığına emin misin?"

"Sonuna kadar. Bu porno değil. Ne isterse okuyabilir zaten. Ben karışamam. Ama onda umursamama gibi bir durum var."

"Neyi umursamama?"

"İnsanları, hayvanları, aklınıza gelebilecek her şeyi." Başını salladı.

Sessizce oturup bekledim.

"Bir keresinde grup olarak dışarı çıktığımızda, bir duvarın üzerine oturmuştuk. Öğleden sonraydı. Bir çocuk koltuk değnekleriyle geldi. Hani şu tam kolunuzun altında mttuklarınızdan. Bacaklarını kontrol edemiyordu. Felç ol-

muş gibi ya da benzer bir hastalık geçirmiş gibi sürüklüyordu bacaklarını. Bu çocuk önümüzden geçtikten sonra Jake gülmeye başladı. Ama sıradan bir gülüş değil, yüksek sesle kahkaha attı. Durmuyordu. Çocuk mutlaka duymuştur, çünkü hemen önümüzden geçmişti. Hepimiz Jake'e 'Neyin var senin?' der gibi baktık. O da 'Kör müsünüz? Geçeni görmediniz mi? Tam bir komedi gösterisi!' dercesine karşılık verdi bize. Onun babasısınız, bunu size söylemek istemezdim, ama Jake bazen kötü biri olabiliyor. O böyle olduğunda onun yanında olmak istemiyorum. Size doğruyu söylemem gerekirse, ondan biraz korkuyorum."

Derek zor bir şeyi kendine bile ilk kez itiraf etmenin karmaşık ruh hali içindeydi. Arkadaşı Jake ona kendini kötü hissettirmişti. İğrenir ses tonundan üzüntülü ses tonuna geçti.

"Bir keresinde -yanılmıyorsam geçen sonbahardı- Jake bir köpek buldu. Yavruydu. Kaybolmuştu. Tasması vardı, sokak köpeği olmadığı belliydi. Jake onu bir iple bağladı. Tasma yerine..."

"Jacob'un hiç köpeği olmadı," dedim.

Derek yine aynı üzgün ifadeyle, Jacob'un zavallı ve her şeyden habersiz babasına bunları anlatmak onun göreviymiş gibi bana baktı. Anne babaların olaylardan nasıl bihaber olabildiğini gördü ve bu onu çok üzdü.

"Sonra onu gördüm ve köpeği sordum. O da 'Onu gömmek zorunda kaldım,' dedi. 'Öldü mü yani?' diye sordum. Soruma tam olarak cevap vermedi. 'Gömmek zorunda kaldım,' dedi. O olaydan soma Jake'i bir süre görmedim, çünkü

biliyordum. Bunun kötü olduğunu bildiğim gibi. Bir de şu posterler vardı. Aile, köpeğini kaybedip her yere telefon numaralarıyla beraber köpeğin fotoğrafını asmıştı. Kimseye hiçbir şey söylemedim. Bir süre sonra aile de aramaktan vazgeçti zaten."

Sessizlik oldu. Ekleyeceği başka bir şey olmadığından emin olunca, "Derek, tüm bunları biliyorsan sen ve Jacob nasıl arkadaş kaldınız?" dedim.

"Eskisi gibi, yani çocukluğumuzdaki gibi iyi arkadaş değiliz. Sadece eski arkadaşız. Bu farklı."

"Eski arkadaşsınız, ama hâlâ arkadaşsınız."

"Bilmiyorum. Bazen onun gerçekten arkadaşım olmadığını düşünüyorum. Okuldan tanıdığım diğer çocuklardan biri gibi. Beni Önemsediğini de zannetmiyorum. Beni sevmiyor demek değil bu. Çoğu zaman önemsemiyor."

"Peki ya diğer zamanlarda?"

Derek omuz silkti. Cevabı biraz alakasızdı, ama ben ne demeye çalıştığını anladım. "Bir gün başını belaya sokacağını biliyordum, ama bunun büyüdüğümüz zaman olacağını düşündüm hep."

Bir süre hiç konuşmadan oturduk. İkimiz de artık geri dönüşü olmadığını, ağzımızdan çıkanları söylenmemiş sayamayacağımızı biliyorduk.

Şehir merkezinden geçerek yavaşça eve geldim. Belki de bu, sonradan ortaya çıkan bir hataydı, ama beni neyin beklediğini, bunun bir şeylerin sonu olduğunu ve bu yavaş

sürüşün "normal" olanı biraz daha uzattığını biliyordum.

Eve girince her zaman olduğum gibiydim, oğlumun odasına çıktım.

iPod Touch'ı çalışma masasının üstündeydi. Jacob iPodun kendisinde kalması için bize şifresini söylemek zorunda kalmıştı. Dört haneli şifreyi girip tarayıcıyı açtım. Sayfa işareti koyulmuş birkaç site vardı: Gmail, Facebook ve teknoloji, video oyunları ve müzik için birkaç blog. Kesme Odası gibi bir site görünmüyordu. Bulmak için arama yapmak zorundaydım.

Kesme Odası ziyaretçilerin düz metin yazıp bıraktığı bir mesaj panosuydu. Site Derek'in anlattığı türden hikâyelerle doluydu; sadizm, yaralama, tecavüz, hatta cinayet. Bazılarında cinsel içerik yoktu ve sinemalarda çokça dönen iğrenç korku filmlerindeki gibi işkenceleri detaylıca anlatıyordu. Sitede dolaşırken, Jacob'un bunların ne kadarını okuduğunu ya da burada ne kadar zaman geçirdiğini anlamak mümkün değildi. Ama görünen o ki Jacob bu mesaj panosunun üyesiydi ve kullandığı isim Job idi. Bu kendi adının baş harfleriyle yaptığı (göbek adı O harfi ile başlamıyor olsa da) bir kısaltma olabilirdi ya da denediği şeylere gönderme yapıyordu.

"Job" kullanıcı adına tıkladım ve Jacob'un en beğendiği hikâyelerin kaydedildiği bir sayfaya yönlendirildim. Bir düzine hikâye listelenmişti. En üste "Ormanda Yürüyüş" başlıklı bir hikâye vardı. 19 Nisan tarihine aitti, yani üç ay öncesine. Yazan ve yükleyen bölümleri boştu.

Şöyle başlıyordu: *Jason Fears o sabah ormana giderken yanına bıçağını aldı, çünkü ona ihtiyacı olabileceğini düşünüyordu. Bıçağı montunun cebinde tutuyordu ve yürürken parmakları bıçağa değdiğinde bıçaktan parmağına, sonra koluna, oradan omzuna ve oradan da beynine kadar bir elektrik yükselerek göğe yükselen bir havai fişek gibi onu coşkuyla doldurdu.*

Hikâye bunun gibi uzun ve kötü cümlelerle devam ediyordu. Ben Rifkin cinayetinin romansı bir ifadeyle kurgulanmış haliydi. Hikâyede parkın adı Rock River Park olarak geçiyordu. Newton da "Brooktown" olarak. Ben Rifkin ise "Brent Mallis" adında adi, berbat biri olarak anlatılmıştı.

Bunu Jacob'un yazdığını düşündüm ama emin olamıyordum. Hikâyede yazarın kimliğini ele veren hiçbir şey yoktu. Anlatan bir yetişkin gibiydi ama Jacob okuduğu şeyin türünü öğrenmeye çalışan bir çocuktu. Yazarın en azından Cold Spring Park'la ilgili bilgisi vardı, çünkü verdiği bilgiler doğruydu. Söyleyebileceğim en fazla şey, Jacob'un bu hikâyeyi okumuş olduğuydu, ama bu da bir şey ispatlamıyordu.

O nedenle avukatlık işimi bir kenara bırakıp Jacob' u savundum.

Hikâye bir itiraf değildi. Toplumdan gizlenecek bir bilgi görmedim içinde. Hikâye gazetelerde yazanların biraz da hayal gücüyle harmanlanmış haliydi. En kan dondurucu detay olan Ben'in -"Brent Mallis"- "Dur, canımı acıtıyorsun!" diye bağırışı bile gazetelerde vardı. Gizli bir bilgi ol-

saydı nasıl doğru olabilirdi? Sorgulamayı yapan dedektifler bile o sabah "Brent Mallis"in "Jason Fears"a "Hey ibne!" diye seslendiğine dair bir şey bilmiyordu. Ayrıca katil, bıçağı kurbanın göğsüne sapladığında bıçağın "havada gidiyormuş gibi" rahatça, hiçbir kemiğe ya da organa değmeden içine girdiğini de kimse bilemezdi. Bunların tanığı olmadığı için ispatlanamazdı.

Zaten Jacob suçlu olsa da olmasa da bunları bir yerlere yazmanın aptalca olduğunu bilirdi. Evet, Facebook'a *Sapık* filminden bir fotoğraf koydu ama bu kadar ileri gitmezdi.

Yazmış ya da okumuş olsa bile bu neyi kanıtlar ki? Aptalca olurdu evet, ama çocuklar aptalca şeyler yapar. Çocukların zihninde aptal ile zeki arasında bitmek bilmeyen bir savaş vardır; bu da aptal olanın kazandığı durumlardan biriydi. Jake'in üzerindeki baskıyı düşününce, evde aylardır kapalı kalması ve yaklaşan davanın gerginliğini buna eklersek, ruh hali anlaşılabilir. Bu çocuğu söylediği her tatsız, düşüncesiz ve beyinsiz şeyden sorumlu tutabilir miydiniz?

Bunları kendi kendime söyledim, eğitimini aldığım gibi hepsini tek tek sorguladım, ama o çocuğun, "Dur, canımı acıtıyorsun!" deyişini aklımdan çıkaramıyordum bir türlü. İçimde bir şeyler kopmuştu. Bunu nasıl düzelteceğimi bilmiyor, düşüncelerimden şüphe etmek de istemiyordum. Jacob'a inanıyordum, onu hâlâ seviyordum ve Tamı biliyor, hâlâ gerçek bir kanıt yoktu. İçimdeki avukat bunların hepsini anlıyordu. Ama Jacob'un babası olan yarım incinmişti, yaralıydı. Hisler bir düşüncedir evet, fikirdi, ama aynı zamanda

da vücutta ağrı gibidir. Arzu, aşk, nefret, korku, iğrenme. Bunların hepsini kemiklerinize kadar hissedersiniz, ama zihninizde değil. İşte o küçük kalp kırılması böyle hissedilir; fiziksel bir yaralanma, bedeninin derinliklerinde, bir iç kanama gibi.

, Hikâyeyi tekrar okuyup sayfayı arama geçmişinden sildim. Sonra iPodu çalışma masasına bıraktım ve ne Jacob'a ne de Laurie'ye konuyla ilgili bir şey söyledim, ancak iPodun tehlike arz ettiğine dair endişelerim vardı. İnternete yeterince aşinaydım ve polisler de dijital dünyadaki izlerin silinmediğini gayet iyi bilirdi. İnternetteyken yaptığınız en ufak tıklamanın kaydı bir yerlerde duruyordur ve ne yaparsanız yapın onu silmeyi başaramazsınız. Savcı Jacob'un iPodunu kanıt için alırsa ne olacaktı? iPod, Jacob'un telefon gibi düşünerek kullandığı bir aletti ve polis için bu önemliydi. İçinde bütün kayıtların tutuluyor olması büyük tehlikeydi.

iPodu alıp alt kata, kendi çalışma masama getirdim. Bir çekiç alıp onu parçaladım.

20 - Bir Çocuk Burada, Diğeri Yok

Evimize en yakın market Whole Foods'du ve oradan nefret ediyorduk. Kusursuz meyve ve sebzelerden oluşan piramitlerin bol miktarda kimyasalla o hale geldiklerini biliyorduk. Whole Foods'un sahte doğallığı lüks bir marketten daha fazlasını çağrıştırıyordu. Yüksek fiyatları yüzünden oradan alışveriş yapmaktan hep çekindik. Ama Jacob'un davası bizi iflasla yüz yüze getirince bu durum biraz komik gelmeye başladı, çünkü oradan alışveriş yapacak gücümüz bile yoktu.

Ekonomik olarak çökmüştük. İşin aslı zengin insanlar değildik. Bu şehirde yaşayabiliyorduk, çünkü buradaki evi fiyatlar düşükken almıştık. Jonathan'm dava bedeli şimdiden altı haneli rakamlardaydı. Jacob'un üniversite parasını çoktan bu işe yatırmıştık, hatta emeklilik paralarımızdan bile almaya başlamıştık. Dava bitmeden iyice parasız kalacaktık, faturaları ödemek için evi ipotek etmemiz gerekebilirdi. Dava Jacob'un "suçsuz" bulunmasıyla bitecek olsa bile, bir daha asla mahkemeye adım atabileceğimi sanmıyordum. Belki de dava bittikten sonra Lynn Canavan doğru olanı

yapıp beni yine maaşa bağlamayı teklif edebilirdi, ama hayrına yapılan bir işte rahat edemezdim. Laurie öğretmenliğe geri dönebilirdi, ama aldığı para faturaları ödemeye bile yetmezdi. Bu, suç hikâyelerinin bizzat içine girene kadar bilmediğim bir şeydi; savunma yapmak, suçsuz ol ya da olma, yıkıcı bir şeydi. Her davalı bir bedel öderdi.

Whole Foods'a gitmememizin bir nedeni daha vardı. Davayı hafife aldığımız düşünülmesin diye, etrafta bir şeyler yaparken görünmek istemiyorduk. İmaj meselesiydi. Yıkılmış olduğumuz için, insanların da bizi yıkılmış görmesini istiyordum. Jürinin önüne çıktığımda, hiç kimsenin kalkıp Rifkinlerin oğlu toprak altındayken Barberlar'ın lüks marketlerden alışveriş yaptığını söylemesini istemiyordum. Gazetede çıkacak en ufak yorum, en küçük dedikodu mahkemede bize karşı kullanılabilirdi.

Sadece bir akşam üçümüz, Whole Foods'a gittik. Beklemekten ve çaresizlikten bitap düşmüştük, ayrıca karnımız açtı. İşçi bayramından bir gün önceydi. Şehir tatil nedeniyle boşalmıştı.

Burada olmak ne kadar rahatlatıcı bir histi. Markette alışveriş yapmanın sıradanlığıyla mest olmuştuk. Eski biz gibiydik -Laurie alışverişi planlı yapıyordu, ben orada burada farklı ne görürsem sepete atardım, Jacob ise kasaya gitmeden önce aldığı şeyi açmak için mızıldanan bir çocuktu; nasıl da unutmuşuz o halimizi. Koridorlarda bir o tarafa bir bu tarafa dolaştık. Etrafımızdaki paket yığınlarının keyfini çıkardık ve raflardaki organik gıdalarla ilgili espriler yaptık.

Peynir reyonunda müşterilere tatmaları için çok kokulu bir peynir olan Gruyere verilmesi ve bunun gastrit sonuçları hakkında Jake bir espri yaptı ve hepimiz kahkaha attık. Şaka çok komik olduğu için değildi bu kahkaha, Jacob espri yaptığı içindi. Yaz boyunca sessiz kalmıştı, o an oğlumuzun geri dönmesini kutluyorduk. Gülümsediği o an, insanların düşündüğü gibi bir canavar olduğuna inanmak imkânsızdı.

Marketin ön kısmındaki kasalara giden son koridora girdiğimizde hâlâ gülüyorduk. Bütün koridorlardan kasalara yönelmiş insanlar vardı. Birkaç kişinin durduğu kısa bir kasa kuyruğunun arkasına attık kendimizi. Laurie'nin elleri sepetin itme kolunun üzerine duruyordu. Ben onun yanında duruyordum, Jacob da arkamızda.

Dan Rifkin arabasını bizim yanımızdaki kasaya doğru itti. Yaklaşık bir buçuk metre uzağımızdaydı. Başta bizi görmedi. Gözlükleri kafasının üzerinde duruyordu. Üzerinde haki renkli bir şort ve onun içine soktuğu polo yaka bir tişört vardı. Kemeri ketendi ve üzerinde çapa desenleri olan mavi bant vardı. Ayakkabılarını çorapsız giymişti. Bu, her zaman komik bulduğum country-club tarzıydı. Normalde resmi olan bir insan bu tarz kıyafetler giydiğinde bana hep komik gelirdi. Dan Rifkin evde kısa pantolon giyecek türden bir adam değildi.

Ona sırtımı döndüm ve Laurie'nin kulağına yanımızda olduğunu fısıldadım.

Elini ağzına götürüp, "Nerede?" diye sordu.

"Hemen arkamda. Bakma sakın."

Baktı.

Rifkin'in karısı Joan'ı görmek için tekrar döndüm. Kocasının minyatürü gibi bir şeydi, oyuncak bebek gibiydi. Kısa boyluydu, zayıftı ve sevimli bir yüzü vardı. San saçları kısacık kesilmişti. Belli ki eskiden çok güzeldi -hâlâ film yıldızları gibi, nasıl göründüğünü gayet iyi bilen bir havası vardı- ama güzelliği soluyordu artık. Yüzü çökmüş ve yaşlılıktan, stresten, acıdan gözlerinin altında torbalar oluşmuştu. Yıllar içinde onunla pek çok kez karşılaşmıştım; tüm bunlar olmadan önce ama benim kim olduğumu hatırlamadı.

Şimdi ikisi de bize bakıyordu. Dan neredeyse hiç kıpırdamadı. Parmağından anahtarlığı sarkıyordu. Konsantrasyonu, şaşkınlığı ya da hissettiği her ne ise, yüzünden okunuyordu.

Joan'm yüzü daha hareketliydi. Bizi görmekten rahatsız olmuştu. Kimsenin bir şey söylemesine gerek yoktu. Asıl mesele sayıydı. Biz üç kişiydik, onlar ise iki. Çocuklann biri buradaydı, diğeri gitmişti. Jacob'un hâlâ burada olması onlar için kışkırtıcı bir gerçekti.

Durum o kadar acı vericiydi ki, beşimiz de orada durmuş ve sersemleşmiştik. Marketin içinde her şey bıraktığımız gibi devam ederken biz öylece kalmıştık.

Jacob'a, "Neden gidip arabada beklemiyorsun?" dedim.

"Tamam."

Yürümeye başladı.

Rifkinler hâlâ bakıyordu.

Onlar konuşana kadar hiçbir şey söylememeye karar

verdim. Ağzımdan çıkacak herhangi bir şeyin acı vermemesi ya da onları kışkırtıp yaralarını deşmemesi mümkün değildi.

Ama Laurie konuşmak istedi. Onlara yaklaşmak istediği aşikârdı. Kendini zor tutuyordu. Karımın konuşmaya ve bağ kurmaya olan inancını duygusal ve naif buluyordum. Ona göre konuşulmayacak hiçbir sorun yoktu. Dahası, o bu durumun iki tarafın da paylaştığı bir talihsizlik olduğuna inanıyordu, bizim ailemiz de acı çekiyordu ama oğlumuzun yanlışlıkla cinayette sorgulandığını, hayatımızın mahvolduğunu söylemek zordu. Ben Rifkin'in trajedisi Jake'in trajedisini hafifletmiyordu. Laurie'nin bunların hiçbirini söylemek istemediğini biliyordum. Çok fazla empati kuruyordu. Sadece sıradan "başınız sağ olsun" lafı yerine onlarla iletişim kurmaya çabalıyordu.

Laurie, "Ben..." diye söze başladı.

Sözünü kestim. "Laurie, sen de gidip JacobTa arabada bekle istersen. Ben de parayı ödeyip geleyim."

Öylece gitmek yoktu aklımda. Orada olmaya hakkımız vardı. Yemek yemeye de elbette.

Laurie, Joan Rifkin'e doğru gitmek için yanımdan geçti. Onu durdurmak için gönülsüz bir hareket yaptım ama karar verdiği şeyi yaparken ona engel olmak imkânsızdı, inatçıydı. Tatlı, anlayışlı, hassas, sevecen ama bir o kadar da inatçı bir kadındı.

Onlara doğru yaklaşırken ellerini açıp Joan'ın ellerini tutmak istercesine bir hareket yaptı. Belki de tam olarak ne diyeceğini bilmiyordu ya da elinde silah olmadığını göster-

meye çalışıyordu.

Joan bu harekete kollarını bağlayarak cevap verdi.

Dan de Laurie'nin yapacağı şeye karşı karısını korumak istercesine kolunu hafifçe havaya kaldırdı.

Laurie, "Joan..." dedi.

Joan onun suratına tükürdü. Bunu o kadar ani yapmıştı ki, ağzında tükürük bile birikmediği için çok az bir şey çıkmıştı. Belki de o şartlar altında bunun doğru tepki olduğunu düşünmüştü ama kim bu şartlara hazırlıklı olabilir ki?

Laurie iki eliyle yüzünü kapatarak parmaklarıyla tükürüğü sildi.

"Katiller!" dedi Joan.

Laurie'nin yanma gidip elimi omzuna koydum. Taş kesilmişti.

Joan bana ters bir bakış attı. Eğer erkek olsaydı ya da bu kadar nazik biri olmasaydı muhtemelen bana da saldırırdı. Bana öfke dolu gözlerle bakıyordu ama ben ondan nefret edemiyordum. Ona kızamıyordum da. Üzüntüsü çok derindi.

Dan'e, "Üzgünüm," dedim. Joan'la konuşmanın bir faydası yoktu, eşlerimizin çözemediği sorunları çözmek bize düşerdi.

Laurie'yi elinden tutup, alışveriş arabalarının yanlarından geçerken defalarca "Affedersiniz, pardon, affedersiniz," diyerek marketten çıkardım. Park alanına çıktığımızda yeniden yarı tanınır dünyamıza dönmüş olmanın rahatlığını yaşadık.

Alacaklarımızı almadık," dedi Laurie.
Sorun değil. Onlara ihtiyacımız yok."

21 - Sabırlı Adamın Öfkesinden Korkun

Savunma avukatlarının insanların içindeki iyi şeyleri görmesi sevindiricidir. Suç ne kadar kötü ya da anlaşılmaz, suç delili ne kadar ağır olursa olsun, savunma avukatı müvekkilinin diğerleri gibi bir insan olduğunu asla unutmaz. Bu da her müvekkili savunmaya değer kılan şeydir. Kaç kez bebeğe işkence eden ya da karısını döven birinin "kötü biri olmadığf'nı söyleyen bir avukatla karşılaştığımı anlatamam. Altın Rolex saatler ve timsah derisi çantalarla dolaşan paragöz heriflerin içinde bile insanlık vardı: Her suçlu hâlâ insandır, iyiyi ve kötüyü karıştırmış olsa da bizim merhametimizi hak eder. Polislere ve davacılara göre durum o kadar da parlak değildir. Bize göre durum tam tersidir. Biz en iyi insandaki lekeyi, kokuşmuşluğu bile görürüz. Deneyimlerimiz, yan dairedeki iyi adamın bile her şeyi yapabileceğini göstermiştir bize. Bir rahip pedofil çıkabilir, bir polis dolandırıcı, çok sevdiğiniz kocanızın ya da babanızın kirli bir sırrı olabilir. Elbette biz de savunma avukatlarıyla aynı sebeplen buna inanıyoruz: İnsan insandır.

Leonard Patz'i daha çok izledikçe, onun Ben Rifkin'in

katili olduğuna daha çok inanıyorum. Sabahları Dunkin' Donuts'a, oradan da Staples'taki işine giderken ve akşam çıkarken hep gözledim. Staples üniforması onu çok komik gösteriyordu. Kırmızı polo yaka tişört şişman gövdesine dar geliyordu. İçeri girip Patz'in sattığı şeylerden almaya cesaret edemedim. Elektronik aletler, belki bilgisayarlar, cep telefonları; onun tipi bunları satıyormuş gibiydi. Davalıyı seçmek davacının önceliğiydi ama Logiudice'in bu adamı Jacob'a tercih etme nedenini anlayamıyordum. Belki bir ebeveynin iyi niyetli düşüncesiydi ya da bir davacının üçkâğıtçılığı, bilemiyordum.

Ağustos ayında, Patz'i sabah ve akşam olmak üzere, haftalardır takip eder haldeydim. Matt Magrath'm verdiği bilgi doğru gibi görünse de onu mahkemeye taşıyamazdım. Hiçbir jüri üyesi onun ağzından çıkana inanmazdı. O şapşal çocuğa ihtiyaç duymayacağım daha büyük kanıtlara ihtiyacım vardı. Patz'i bu şekilde takip ederek ne elde edeceğimi hiç bilmiyordum. Herhangi bir hata. Cinayet yerine geri dönme ya da gece yarısı delil yok etme. Herhangi bir şey.

Sonuç olarak, Patz şüpheli hiçbir şey yapmadı. Aslında hiçbir şey yapmadı. Çalışmadığı zamanlarda ya mağazalarda dolaştı ya da evinde oturdu. Brighton'daki Soldiers Field Road'daki Mc Donald's'tan arabaya servis alıp mürdüm rengi arabasında radyo dinleyerek yemeyi seviyordu. Bir keresinde tek başına sinemaya gitti. Ama bunların hiçbiri belirgin şeyler değildi. Bunlara rağmen katilin Patz olduğuna dair düşüncemde hiçbir değişiklik olmadı. Oğlumun bu

adam yerine kurban edileceği fikri bende saplantı haline gelmişti. Onu izledikçe ve ona yaklaştıkça bu his beni daha da delirtiyordu. Hayatının sıradanlığı şüphe çekmiyordu, aksine beni daha da öfkelendiriyordu. Saklanıyor ve Logiudice'in işi bitirmesini bekliyordu.

Ağustos ayında boğucu bir çarşamba akşamı Patz'in arabasını takip ettim. Newton şehir merkezinden, bir alışveriş bölgesinden ve yeşil bir köyden geçti. Saat beş civarıydı ve hava hâlâ aydınlıktı. Trafik her zamankinden daha azdı, ama yine de dur kalk gidiyorduk. Sürücülerin çoğu nemden korunmak için pencerelerini sıkı sıkı kapamıştı. Pätz ve benim de aralarında olduğum bir grup sürücü ise camı açmış ve sol kollarını dirseklerine kadar çıkarmış, bir nebze olsun rahatlama peşindeydi. J. P. Licks'in dışındaki kaldırımda dondurma yiyenler bile sıcaktan bayılmış haldeydi.

Bir kırmızı ışıkta Patz'in arabasının arkasına sürttüm.

Patz'in fren lambaları yandı ve arabası hafifçe sallandı.

Ayağımı frenden çektim. Nedenini bilmiyorum. İlk kez arabamın kayıp öndekine vurmasına seviniyordum.

Dikiz aynasından bakıp elini kaldırdı. *Ne oluyor?!*

Omuz silktim ve arabayı kaydırıp arka tamponuna bir kez daha vurdum.

Ellerini kaldırıp söylendiğini görebiliyordum. Arabasını park edip inerken onu izledim.

Ve başka bir insan oldum; vahşi, bilmediği ve korkutucu bir dürtünün doğallığıyla hareket eden bir adam.

Arabadan indim, ona doğru giderken ne yaptığımı bil-

miyordum.

Ellerini göğüs hizasına kaldırdı, avuç içleri karşıya bakıyordu ve yüzünde şaşırmış bir ifade vardı.

Onu yakasından tutup arabaya dayadım. Yüzüne yaklaşıp, "Ne yaptığını biliyorum," dedim.

Cevap vermedi.

"Ne yaptığını biliyorum."

"Neden bahsediyorsun? Kimsin sen?"

"Cold Spring Park'taki çocuğu biliyorum."

"Tanrım, sen delirmişsin."

"Tahmin bile edemezsin."

"Neden bahsettiğini bilmiyorum. Doğru söylüyorum. Yanlış adama saldırıyorsun."

"Öyle mi? Ben Rifkin'i görmeye parka gittiğini hatırlıyor musun? Mart Magrath'a bunu yapacağını söylediğini hatırlıyor musun peki?"

"Mart Magrath mı?"

"Ne kadar zamandır Ben Rifkin'i izliyordun, ne kadar zamandır takipteydin? Onunla hiç konuştun mu? O gün, bıçağın yanında mıydı? Neler oldu? Mart'e teklif ettiğini ona da teklif ettin mi, yüz dolar karşılığında? Seni ret mi etti? Seninle dalga mı £eçti? Sana vurup seni korkutmak mı istedi? Seni ateşleyen ne oldu Leonard? Neden yaptın bunu?"

"Sen babasısm, değil mi?"

"Hayır, Ben'in babası değilim."

"Suçlu olanı diyorum. Onun babasısm. Bana senden bahsetmişti. Bölge savcısı gelip benimle konuşmaya çalışa-

cağını söylemişti."

"Hangi bölge savcısı?"

"Logiudice."

"Sana ne dedi?"

"Kafanda bu düşünce olduğu için bir gün gelip benimle konuşacağını söyledi. Sana hiçbir şey söylemememi tembih etmişti."

"Ne?"

"Delirdiğini ve bana şiddet uygulayabileceğini de söylemişti."

Patz'i bırakıp geriye doğru bir adım attım.

Ayaklarını yerden kestiğimi görünce şaşırdım. Arabanın kenarından kayıp topuklarını yere koydu. Tişörtü yukarı sıyrıldığı için haki renkli pantolonunun üstünden göbeği fırlamıştı. Ama üstünü başını toplamak yerine beni izliyordu.

"Ne yaptığını biliyorum," dedim ona kararlılıkla. "Benim çocuğum senin yüzünden zarar görmeyecek."

"Ama ben hiçbir şey yapmadım."

"Evet yaptın. Evet yaptın. Matt bana anlattı."

"Lütfen beni yalnız bırak. Ben bir şey yapmadım. Sadece bölge savcısının bana dediği şeyi yapıyorum."

Başımı salladım. Kendimi kontrolden çıkmış gibi hissediyordum. Utanmıştım. "Ne yaptığını biliyorum," dedim tekrar, ama bu kez alçak sesle ve Patz'den çok kendime söyler gibi. Bu beni rahatlatıyordu.

Bay Logiudice: O günden sonra Leonard

Patz'i takip etmeye devam ettiniz mi?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Neden? Ne yapmak istiyordunuz?

Tanık: Davayı çözmek ve Patz'in katil olduğunu kanıtlamak istiyordum.

Bay Logiudice: Buna gerçekten inanıyor muydunuz?

Tanık: Evet. Sen yanlış kişiyi aldın, Neal. Kanıtlar Patz'i işaret ediyordu, Jacob'u değil. Bu en iyi davandı. Kanıt seni nereye götürüyorsa gidecektin. İşin buydu.

Bay Logiudice: Vazgeçmeyeceksin, değil mi?

Tanık: Çocuğun yok, değil mi Neal?

Bay Logiudice: Hayır.

Tanık: Ben de öyle tahmin etmiştim. Eğer olsaydı anlardın. Patz'e benimle konuşmamasını mı söyledin?

Bay Logiudice: Evet.

Tanık: Çünkü jüri üyeleri Patz'le ilgili kanıtı öğrenirse Jacob'un yaptığına inanmayacaklardı. Hile yaptın, değil mi?

Bay Logiudice: Davamı koruyordum. Bu suçu işlediğine inandığım kişiye karşı çalışıyordum. Benim işim bu.

Tanık: Peki jürinin Patz'i öğrenmesinden neden bu kadar korktun?

Bay Logiudice: Çünkü o yapmadı! Ben doğru olduğunu düşündüğüm şeyi yaptım, o zaman elimde olan kanıtları kullanarak. Andy bak, burada soruları ben soruyorum. Bu senin işin değil artık. Benim işim.

Tanık: Biraz tuhaf değil mi? Birine savunmayla konuşmamasını söylemek. Bu delil karartmak değil midir? Ama haklı sebeplerin vardı, değil mi Neal?

Bay Logiudice: En azından bana Bay Logiudice der misin? Bunu hak ediyorum hiç değilse.

Tanık: Söyle onlara, Neal. Devam et, onlara Leonard Patz'i nereden tanıdığını ^anlat. Onlara jürinin bilmediklerini anlat.

Bay Logiudice: Devam edelim.

22 - Kalbi İki Boy Küçük

Bay Logiudice: Dikkatinizi 22 numaralı kanıta çekmek istiyorum. Bu belge tanıdık geldi mi?

Tanık: Evet, Dr. Vogel'den savunma avukatımız Jonathan Klein'e gelen bir mektup.

Bay Logiudice: Tarihi?

Tanık: 2 Ekim.

Bay Logiudice: Davadan iki hafta önce.

Tanık: Evet, aşağı yukarı.

Bay Logiudice: Mektubun bilgi kısmında "Bay ve Bayan Andrew Barber," yazıyor. Bu mektubu o zaman mı gördünüz?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Ama avukatınız bu belgeyi gün ışığına çıkarmadı, bu doğru mu?

Tanık: Bildiğim kadarıyla hayır.

Bay Logiudice: Kimse bilmediğine göre, hayır.

Tanık: Tanıklık etme, Neal. Hadi, soru sor.

Bay Logiudice: Pekâlâ. Neden bu belge hiç ortaya çıkmadı?

Tanık: Çünkü özeldi. Doktorla hasta arasında geçen bir şeydi ve savunma tarafından dava hazırlıkları çerçevesinde oluşturuldu. Bu da onu gizli yapıyor. 0 nedenle ortaya çıkmadı.

Bay Logiudice: Ama bunu şimdi söyledin. Neden? Özel hayattan vaz mı geçiyorsunuz?

Tanık: Özel hayatı ihlal eden ben değilim. Ama şu anda bir önemi yok, değil mi? Önemli olan gerçek.

Bay Logiudice: Devam edelim. Burası da sisteme olan inancını bize anlatacağın yer.

Tanık: Sistem, insanları yönettiği kadar iyidir, Neal.

Bay Logiudice: Dr. Vogel'e inandın mı?

Tanık: Evet. Tamamıyla.

Bay Logiudice: Hâlâ ona güveniyor musun? Doktorun gözlemlerinden şüphe etmeni sağlayacak hiçbir şey olmadı mı?

Tanık: Ona güveniyorum. 0 iyi bir doktor.

Bay Logiudice: Yani mektuptaki hiçbir şeye itiraz etmiyorsun?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Peki bu mektubun amacı neydi?

Tanık: Bu bir fikir mektubuydu. Doktorun Jacob'la ilgili düşünceleri vardı bu mektupta. Konu Jacob'un ruh sağlığı olunca da Jonathan'ın Dr. Vogel'i tanık olarak çağırıp çağırmama konusunda karar vermesini sağlayacaktı.

Bay Logiudice: İkinci paragrafı jüriye okur musun lütfen?

Tanık: "Müvekkil kolay anlaşılan, zeki ve nazik, on dört yaşında bir çocuk. Tutumu biraz utangaç ve az konuşuyor ama bu algılama, hatırlama ya da davayla ilgili konulara katılmama durumunu doğurmuyor."

Bay Logiudice: Doktorun söylediği, profesyonel düşüncesine göre Jacob'un davaya çıkmasında bir sakınca görülmüyor. Yanılıyor muyum?

Tanık: Bu yasal bir kanı, klinik değil. Ama evet, doktor standartların farkında.

Bay Logiudice: Peki ya suç sorumluluğu? Doktor mektubunda aynı zamanda bu konuya da değinmiş, değil mi? Üçüncü paragrafa bakalım.

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Oku lütfen.

Tanık: Alıntı: "Jacob'un doğruyla yanlış arasındaki farkı yeterince anladığı ve davranışlarını bu ayrıma göre gerçekleştirdiği

konusunda tam bir kanıt yok. Bu ^dayanılmaz dürtü' teorisine dayanarak genetik ve nörolojik bir kanıta istinaden daha somut bir sav ortaya atılabilir."

Bay Logiudice: "Tam bir kanıt yok", "Daha somut bir sav ortaya atılabilir" cümleleri işi garantiye almaya çalışmak değil midir?

Tanık: Bu anlaşılabilir bir durum. İnsanlar cinayet için bahaneler bulmaya meyillidir. Eğer doktor devreye girerse ve bir şeyler söylerse de lanetlenir.

Bay Logiudice: Ama o devreye girip söyledi. Bu "somut bir sav" mıydı?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Cinayet geni mi?

Tanık: O terimi hiç kullanmadı.

Bay Logiudice: "Teşhise Genel Bakış" paragrafını okur musun? Üçüncü sayfa, sayfanın en üstü.

Tanık: Neal, bunun tamamını okumamı mı istiyorsun? Belge zaten kanıtlar arasında var. Kendileri de okuyabilir.

Bay Logiudice: Lütfen. İdare et beni.

Tanık: Alıntı: "Jacob hem birebir görüşmelerde hem de geçmişine dair bilgilerde, tek başına ya da birleşik olarak, aşağıdaki teşhisin koyulmasını sağlayan klinik gözlem için gerekli davranış ve düşünceleri göster-

mistir: Tepkisel bağlanma bozukluğu ve narsisistik kişilik bozukluğu." Bak, eğer bana bir psikologun klinik teşhisiyle ilgili yorum yaptıracaksan...

Bay Logiudice: Lütfen, bir tane daha. Sayfa dört, paragraf ikideki üzerine not yapıştırdığım cümle.

Tanık: Alıntı: "Bu gözlemleri özetlemenin en iyi yolu -empati eksikliği, dürtü kontrolünde zorluk, ara sıra gaddarlık- onu Dr. Seuss'un Grinch'ine benzetmek olacak: Kalbi iki boy küçük."

Bay Logiudice: Üzgün görünüyorsun. Affedersin. Bu seni üzdü mü?

Tanık: Tanrım, Neal.

Bay Logiudice: Oğlunun kalbinin iki boy küçük olduğunu ilk duyduğunda da böyle mi hissettin?

Tanık cevap vermedi.

Bay Logiudice: Böyle mi hissettiniz?

Tanık: İtiraz ediyorum.

Bay Logiudice: Kayıtlara geçti. Şimdi lütfen soruya cevap ver. Böyle mi hissettin?

tanık: Evet! Nasıl hissetmemi bekliyorsun Tanrı aşkına? Ben onun babasıyım.

Bay Logiudice: Elbette. Şiddet eğilimi olan bir çocukla yıllardır yaşıyor olmak ve bunun farkında olmamak nasıl bir his? Hiç mi

şüphelenmediniz? Bu psikolojik problemler yüzünden hiçbir şey yapmadı mı?

Tanık: Ne söylememi bekliyorsun, Neal?

Bay Logiudice: Bunu biliyordun, Andy. Biliyordun.

Tanık: Hayır. • .

Bay Logiudice: Bu nasıl mümkün olabilir, Andy? Nasıl bilmezsin? Nasıl olabilir bu?

Tanık: Bilmiyorum. Tek bildiğim gerçeğin bu olduğu.

Bay Logiudice: Yine aynı şeyi yapıyorsun. Konuşma notlarına bağlı kalıyorsun. Sanki gerçek olacakmış gibi, "Doğru olan bu, doğru olan bu, doğru olan bu" deyip duruyorsun.

Tanık: Senin çocuğun yok, Neal. Anlamanı beklemiyorum.

Bay Logiudice: Beni aydınlat o zaman. Hepimizi aydınlat.

Tanık: Kendi çocuğunu olduğu gibi göremezsin. Kimse yapamaz. Onu çok seversin, ona çok yakınsındır. Hele de bir oğlun varsa.

Bay Logiudice: Toparlanmak için zaman ister misin?

Tanık: Hayır. Teyit etme önyargısı diye bir şey duydun mu hiç? Teyit etme önyargısı olayları kendi çevrende ve önceden inandığın şekilde görme, inandığınla çatışan şeyleri

de görmemeye meyilli olmaktır. Sanırım çocuklarımızla olan da bu. Ne görmek istiyorsanız onu görüyorsunuz.

Bay Logiudice: Sen neyi görmedin ya da görmeyi tercih etmedin?

Tanık: Tercih etmemek değil. Sadece görmezsiniz .

Bay Logiudice: Ama bunun doğru olması ve önyargı sayılması için bir şeye tamamen inanman gerekiyor. Sen bilinçsiz bir süreçten bahsediyorsun. Yani Jacob'un sıradan bir çocuk olduğuna, kalbinin iki boy küçük olmadığına yürekten inanıyor olman gerek. Bu doğru mu?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Ama bu durumda bu doğru olamaz, yanılıyor muyum? Çünkü belaya yol açacak şeyleri görmemiş olmanın bir sebebi vardı, değil mi? Senin bütün hayatın»Andy, bütün hayatın böyle bir şeyin olup olmayacağı ihtimalini düşünerek geçti, değil mi?

Tanık: Hayır, bu doğru değil.

Bay Logiudice: Hayır mı? Babanın kim olduğunu unuttun galiba?

Tanık: Evet. Yaklaşık otuz yıldır bunu unutmuş durumdayım. Unutmak istedim, bilerek unuttum, unutmam gerekiyordu.

Bay Logiudice: Unutmak zorunda miydin?

Tanık: Evet. Bu kişisel bir mesele.

Bay Logiudice: Demek öyle? Buna gerçekte hiç inanmadın. Babanın kim olduğunu unuttun mu? Oğlunun dedesine benzemesinden korkmadın mı hiç? Yapma, böyle bir şeyi unutmuş olamazsın. Biliyordun. "Teyit etme önyargısıymış!"

Tanık: Orada dur, Neal.

Bay Logiudice: Biliyordun.

Tanık: Orada dur. Bir kez olsun bir avukat gibi davran.

Bay Logiudice: Şimdi, hepimizin bildiği Andy Barber var. Kendine her zaman hâkim, kontrollü, kendini kandırmakta usta olmuş biri. Usta oyuncu. Sana bir şey sorayım: Kim olduğunu, nereden geldiğini unuttuğun otuz yıl boyunca hikâye anlatıyordun, değil mi? 0 yüzden herkese bu hikâyeyi anlattın. Diğer bir deyişle, yalan söyledin.

Tanık: Ben kimseye doğru olmayan bir şey söylemedim.

Bay Logiudice: Hayır, ama birkaçını anlatmadın, değil mi?

Tanık cevap vermedi.

Bay Logiudice: Ve şimdi de büyük jürinin senin söylediklerine inanmasını bekliyorsun.

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Pekâlâ o zaman. Hikâyene devamet.

23 - O

Kuzey Hapishanesi
Somers, Connecticut

Kuzey'deki ziyaret kabini insana izini kaybettirip yalnız bırakacak şekilde tasarlanmıştı. Bir buçuk metre genişlik, iki buçuk metre derinliğe sahip, arkamda cam bir kapı, önümde ise dökme cam bir plaka olan klostrofobik beyaz bir kutuydu. Sağ tarafımdaki duvarda tuşları olmayan bej renkli bir telefon duruyordu. Kollarımı koyabileceğim beyaz bir masa vardı. Kabin, mahkûmların kendilerini hâlâ tutuklu olarak görebilecekleri şekilde tasarlanmıştı. Kuzey sadece uzaktan görüşmeye izin veren beşinci derece maksimum güvenlik önlemleriyle korunan bir cezaeviydi. Ama oraya gidince mezara girmiş gibi hisseden ben oldum.

O -babam, Kanlı Billy Barber- pencerenin diğer tarafında göründüğünde kelepçeli, gri saçları dağınık ve bana gülümser haldeydi; önemsemediği oğlu karşısındaydı sonunda. Aramızdaki bu kaim camın varlığından mutluydum. Beni görebildiği ama bana yaklaşamadığı için sevinmiştim.

Hayvanat bahçesindeki leopar gibi, aramızdaki o bariyere ihtiyacımız vardı. O an aramızda karşılıklı bir anlayış vardı: Leopar yırtıcıydı ve siz de avdınız. İnsan olarak üstün ve güvenli hissetmenizi sağlayan da o bariyerdi. Leoparın kafesinin yanında dururken gelen o his biraz da onun gücünü, görkemini hafife almaktan gelen utançtı. Benim şaşırdığım, o an babama hissettiğim şeyin, hayvanat bahçesine gidenlerin hissettiği belli belirsiz utanç olmasıydı. Bu duygu patlaması beni şaşırtmıştı. Bu kadar fazla şey hissetmeyi beklemiyordum. Dürüst olalım, Billy Barber benim için bir yabancıydı. Onu kırk beş yıldır görmüyordum, çocukluğumdan beri. Ama onun karşısında donup kalmam garipti. Sanki camın bu tarafına geçip kollarımdan tutmuş gibiydi.

Karşımda, o camın arkasında, eski bir dolandırıcıya ait yetmiş santimetrelik bir portre gibi duruyordu. Gözlerini bana dikmişti. Hafifçe soluk verdi burnundan.

Göz kontağını kestim, oturdu.

Birkaç adım arkasında, boş duvarın yanında bir gardiyan bekliyordu. Her yer boştu, duvarlar, kapılar, her yüzey. Görebildiğim kadarıyla Kuzey Hapishanesi tamamen beyaz alçı ve gri beton duvarlardan ibaretti. Bu yapı yeniydi, 1995 yılında tamamlanmıştı. Bu renksizliğin delirtici bir stratejinin ürünü olduğunu düşünmüştüm. Her şey bir kenara, bir duvarı maviye ya da sarıya boyamak beyaza boyamaktan çok da farklı olmamalıydı.

Babam telefonu kaldırdı - hâlâ "babam" sözcüğünü yazarken tuhaf hissediyorum ve zihnim beni 1961 yılında,

VVhalley Avenur Hapisanesi'nde onu son gördüğüm ana ait bir filme götürüyor. İkimizin hayatlarının ayrıldığı o güne-ben de benimkini kaldırdım.

"Beni görmeye geldiğin için teşekkür ederim."

"Önceliklerim arasında değildi."

Bileğinde yıllar öncesinden hatırladığım o mavi dövme vardı. Aslında çok küçük ve belirsizdi; uçları çatallı bir haç dövmesiydi, yıllar geçtikçe rengi mürdüm rengine dönmüştü. Ben yanlış hatırlıyormuşum. Onu da yanlış hatırlıyormuşum; orta boylu, zayıf ve benim tahmin ettiğimden daha kaslıydı. Yetmiş iki yaşında bile belirgin olan hapishane kasları vardı. Eskisinden daha sanatsal olan yeni bir dövmesi daha vardı; kendi boynuna dolanmış ve böylelikle kuyruğu ve burnu boğazının altında kavuşmuş, kolye ucu gibi duran bir ejderha figürü.

"Beni görme zamanın gelmişti."

İçimi çektim. Orada kurbanmış gibi durup incindiğini ima eder hali beni sinirlendirmişti. Bu ne cüret! Bu adam tam bir dolandırıcıydı; insanları kandıran, ağına düşüren ve onlarla oynayan biriydi.

"Nasıldı," diye söz girdi, "tüm hayatın? Kaçırdığım ve senin gelip bu yaşlı adamı görmediğin hayatın nasıldı? Bir kere bile. Sen ne biçim çocuksun? Nasıl bir çocuk bunu yapar?"

"Bu konuşmayı çalıştın mı?"

"Bana ukalalık etme. Ben sana ne yaptım? Ha? Hiçbir şey. Ama hayatın boyunca beni bir kez bile görmeye gelme-

din. Öz babanı. Nasıl bir evlat babasını kırk yıl boyunca ziyaret etmez?"

"Ben *senin* oğlunum. Bu her şeyi açıklıyor."

"Benim oğlum mu? Benim oğlum değilsin. Seni tanımıyorum. Seninle göz göze bile gelmedim."

"Doğum belgemi görmek ister misin?"

' "Doğum belgeni ne yapayım? Böyle mi evlat olunuyor sanıyorsun? Elli yıl önce doğdun sen. Ne sanıyorsun? Seni gördüğüme sevindim mi? İçim içime sığmadı mı sanıyorsun?"

"Hayır diyemezsin. Ziyaretçi listende adım yoktu."

"Benim listemde kimse yok. Ne sanıyorsun? Listemde kim olabilir ki? Zaten insanların buraya gelip ziyaret etmelerine de izin verilmiyor. Sadece aile."

"Gitmemi mi istiyorsun?"

"Hayır, ben öyle bir şey mi dedim?" Başını sallayıp kaşlarını çattı. "Bu lanet olası yer. Burası en kötüsü. İçeride olduğum zamanın tamamında burada değildim, biliyorsun. Buraya aldılar beni. Kötü bir şey yaparsın ve seni buraya getirirler. Dipsiz bir kuyu gibi."

Konuya ilgisini kaybetmiş gibi görünüyordu, sessizleşti.

Konuşmadım. Her sorguda, mahkemede, tanıklarla olan görüşmelerde bazen en iyi şeyin hiçbir şey söylemeden beklemek olduğunu öğrendim. Tanık o sessizliği bozmak isteyecektir. Konuşma ihtiyacı hissedip bir şeyler saklamadığını, zeki olduğunu ve sizin güveninizi kazanmak istediğini gös-

terecektir. Bu durumda sanırım istemsiz şekilde bekledim. Kabul edene kadar gitmek gibi bir niyetim yoktu.

Kafası karışıktı. Çökmüştü. O güçlü adamdan geriye kendine acıyan biri kalmıştı.

"Peki," dedi. "Büyümüşsün en azından. Sana iyi bakmış olmalı."

"İyi baktı, her şeyiyle."

"Nasıl o, annen?"

"Umurunda mı sanki?"

"Değil."

"O zaman onun adını ağzına alma."

"Neden?"

Başımı salladım.

"Onu senden önce tanıdım," dedi. Oturduğu yerde pis bir gülümsemeyle kalçalarını oynatıp birini becerirmiş gibi hareket yaptı.

"Torununun başı belada. Bunu biliyor muydun?"

"Bilmek mi? Torunum olduğundan bile haberim yok. Adı ne?"

"Jacob."

"Jacob mu?"

"Komik olan nedir?"

"İbne ismi gibi, ne o öyle?"

"Bir isim sadece!"

Kahkaha atarak bir yandan tiz bir sesle "Jaaaacob!" diye şarkı söylemeye başladı.

"Laflarına dikkat et. O iyi bir çocuk."

"Öyle mi? O kadar iyi olsaydı şu an burada olmazdın."

"Laflarına dikkat et dedim."

"Küçük Jacob'un başı nasıl bir dertte?"

"Cinayet."

"Cinayet mi? Cinayet. Kaç yaşında?"

"On dört."

Babam telefonu kucağına bırakıp arkaya yaslandı. Telefonu tekrar eline alınca da, "Kimi öldürdü?" diye sordu.

"Hiç kimseyi. O masum."

"Evet, ben de öyleyim."

"O gerçekten masum."

"Tamam, tamam."

"Bununla ilgili hiçbir şey duymadın mı?"

"Burada hiçbir şey duymadım. Burası tuvalet gibi."

"Sen buradaki en yaşlı dolandırıcı olmalısın."

"Onlardan biriyim."

"Nasıl hayatta kaldın bilmiyorum."

"Çeliği bükemezsin." Kelepçeler yüzünden telefonu alırken iki kolunu da kaldırmak zorunda kalıyordu. "Çeliği bükemezsin." Ama sonra kibri ortadan kayboldu. "Burası dipsiz bir kuyu," dedi. "Mağarada yaşamak gibi."

Maçoluk ile kendine acıma gibi iki ayrı duygu arasında gidip geliyordu. Hangisinin yapmacık olduğunu anlamak zordu. Belki ikisi de. Sokakta olsaydı bu hali delilik gibi algılanırdı. Burada kim görecekti ki? Belki de bu yerde verilen doğal bir tepkiydi bu.

"Buraya kendi kendini soktun."

"Kendimi buraya tıktım, cezamı çekiyorum ve şikâyet etmiyorum. Şikâyet ettiğimi duydun mu?"

Cevap vermedim.

"Benden ne istiyorsun? Zavallı küçük Jacob için bir şey yapmamı mı?"

"Tanıklık etmeni isteyebilirim."

"Neye?"

"Sana bir şey soracağım. O kızı öldürdüğünde ne hissettin? Fiziksel olarak değil. Yani aklında ne vardı, ne düşünüyordun?"

"Ne demek istiyorsun, ne düşünüyordun derken?"

"Neden yaptın bunu?"

"Ne söylememi bekliyorsun? Onu söyle bana."

"Sadece gerçeği söylemeni istiyorum."

"Evet, doğru. Bunu kimse istemez. Özellikle de sana gerçeği istediğini söyleyen kimse gerçeği istemez. Bana ne söylememi istiyorsan söyle, ben de onu söyleyeyim. Umurumda değil. Ne umurumda ki zaten?"

"Şöyle diyeyim, bu olay olduğunda bir şey düşünüyor muydun? Herhangi bir şey? Ya da bir çeşit karşı koyulmaz dürtü müydü hissettiğin?"

Dudağının kenarı yukarı doğru kıvrıldı. "Karşı koyulmaz bir dürtü mü?"

"Sadece cevap ver."

"Aradığın bu mu?"

"Ne aradığımı boş ver. Bir şey aramıyorum. Sadece bana ne hissettiğini söyle."

"Karşı koyulmaz bir dürtü hissettim."

Derince içimi çektim. "Eğer iyi bir yalancı olsaydın şimdi burada olmazdın."

"Sen de bu kadar iyi bir yalancı olmasaydın şimdi dışarıda olmazdın." Gözlerini bana dikmişti. "Çocuğa yardım etmemi istiyorsun; edeceğim. O benim torunum. Bana sadece ne istediğini söyle."

O an Kanlı Billy Barber'ın on mil yol gelip şahitlik etmeyeceğine karar verdim. Yalancıdan da kötüydü, kötü bir yalancıydı.

"Pekâlâ," dedim. "Neden geldiğimi bilmek mi istiyorsun? İşte bunun için geldim." Elimde küçük bir paket vardı. Steril bir çubuk ve plastik zarf. "Buraya tükürük örneğini koymanı istiyorum. DNA için."

"Gardiyanlar izin vermez."

"Bırak da gardiyanları ben düşüneyim. Sen izin ver, yeter."

"DNA'ma ne için ihtiyacın var?"

"Bir mutasyon testi yapıyoruz. Adı MAOA Nakavt."

"MAOA Nakavt da neyin nesi?"

"Bir tür genetik mutasyon. Bazı çevresel şartlarda seni daha agresif yapıyor."

"Kim diyor bunu?"

"Bilimadamlan."

Gözlerini kıstı. Yüzündeki ifadeden kendi suçunu hafifletecek bir fırsat doğurmanın planını yaptığı her halinden belliydi.

"Sen konuşmaya devam ettikçe Jacob'un o kadar da masum olmadığını düşünüyorum."

"Buraya fikrini sormaya gelmedim. Tükürük örneğini almaya geldim. Eğer kabul etmezsen mahkeme emriyle gelip zorla alacağız."

"Neden hayır diyeyim ki?"

"Neden bir şey yapasın? Senin gibileri anlamıyorum."

"Anlayacak ne var? Ben de herkes gibiyim. Senin gibiyim."

"Evet, tamam, her neyse."

"Bana 'tamam, her neyse' deme. Ben olmasaydım hayatta olabilecek miydin diye hiç düşündün mü?"

"Her gün."

"Gördün mü bak?"

"Bu iyi bir düşünce değil."

"Ben hâlâ senin babanım evlat, bundan hoşlansan da hoşlanmasan da. Bu seni mutlu etmek zorunda değil."

"Hoşlanmıyorum."

Yapılan görüşmelerden ve bir gözetim memurunun çağırtmasından sonra anlaşmaya varıldı. Benim tükürük örneğini şahsen almama izin verilmedi, ki bence bu en temiziydi, çünkü ben o örneğin doğru olduğunu söyleyebilirdim. Kuzey Hapishanesi'nde "fiziksel temas yok" kuralı gerçekti. Sonunda kiti bir gardiyana verdim ve o da babama uzattı.

Görüşme kabinindeki telefondan ona prosedürü bir bir anlattım. "Tek yapman gereken poşeti açıp çubuğu yanağı-

nın iç kısmına sürmek. Böylelikle bir miktar tükürük emecek. Önce yutkun. Sonra da çubuğu çene kemiğinin birleşme yerine doğru itip yanağının iç dokusuna sürt. Ardından çubuğu hiçbir yere değdirmeden o plastik poşete geri koymanı istiyorum. Son olarak üzerindeki etiketi imzalayıp tarih atmalısın. Buradan her şeyi görmem gerek, onun için gözümün önünde yapmalısın."

Elleri hâlâ kelepçeli şekilde paketi açtı. İçinden çıkan uzun, ahşap bir çubuktu. Lolipop gibi çubuğu ağzına attı ve ısırıyormuş gibi yaptı. Sonra da gözlerimin içine bakarak, çubuğu ağzının içinde gezdirmeye başladı. Önce ağzının ön tarafına, sonra da yanağının içine sürttü. Ardından da çubuğu cama doğru tutarak, "Şimdi sende," dedi.

3. BÖLÜM

"Aklımda bir deney var. Bir çocuk-atalarını, ırkını, yeteneğini, tercihlerini hatta sağlıklı olup olmadığını düşünmeden- alıp, onu ne isterseniz o yapacağım. Onu sanatçı, doktor, avukat, rahip yapacağım ya da onu bir hırsız o/arak yetiştireceğim. Siz karar verin. Çocuk bunların hepsini eşit şekilde yapabilecek yetidedir. Tek ihtiyacı olan eğitim, zaman ve uygun şekilde kontrol edilmiş çevredir. "

- JOHN F. VVATKINS
Davranışçılığın İlkeleri (1913)

24 - Anneler İçin Durum Farklıdır

Senelerdir mahkemede kaybedeceğimi hiç düşünmemiştim. Pratikte kaybettiğim olmuştu, evet. Her avukat kaybeder, tıpkı beyzbol oyuncularının her oyunda yüzde yetmiş kaybetme ihtimallerinin olduğu gibi. Ama hiçbir zaman gözüm korkmamıştı; davacı tarafkim olursa olsun—dava gibi sonu belli olmayan ve suçlu çıkma ihtimallerinin olduğu bir şeyi denemeye cesaret edemeyen politikacılar gibi- ona karşı olmaktan çekinmedim. Davacı için "suçlu değil" sonucunu almak kötü bir durum değildi, özellikle de alternatifi bayağı bir anlaşmaysa. Kazandığımız ve kaybettiğimiz davaların sayısına göre ölçülmüyorduk. Gerçek şu ki, en iyi kazandı-kaybetti kayıtlan büyük davalar için geçerli değildi. Bunlar doğrusunu yanlışını düşünmeden sonuca bakarak ortaya çıkmıştı. Bu, Logiudice'in yöntemiydi, benim değil. Kurbanını satmaktansa savaşıp kaybetmek daha iyidir.

Cinayetlerde sevdiğim bir şey vardı. Massachusetts'te cinayet işlediğini kabul etmen yetmez. Her olay mahkemeye taşınmalıdır. Bu, eyalette cinayetten yargılananların idam cezasına çarptırıldığı günlerden kalma bir şey. Büyük bir da-

vada, hiçbir kestirme sonuca, hiçbir anlaşmaya izin verilmez. Çıta çok yüksektedir. O zamandan beri, bir cinayet davası, ne olursa olsun, mahkemeye çıkmalıdır. Davacılar kazananı hemen belirleyemez ve uzun süren bir dava maratonu başlar. *Bunun daha iyi olduğunu düşünüyorum. O zaman ben ayrıcalıklı olacağım. En zayıf davada bile kazanacağım.* Bunu böyle görüyordum. Ama soma hepimiz kendimizi ve kendi hikâyelerimizi anlatıyoruz. Paralı adam zengin oluşunu anlatırken diğerlerini de zengin ettiğini söylüyor, sanatçı eserlerini yaparken ölümsüz güzelliği yarattığını söylüyor, asker meleklerin tarafında olduğunu söylüyor. Bense mahkemede işleri tersine çevirebileceğimi söyledim; kazandığımda adalet yerini bulmuş olacaktı. Böyle bir düşünceye bağlı kalamazdınız ama Jacob'un davasında ben öyleydim.

Dava yaklaştıkça, tanıdık bir savaş meydanının ruh haline burundum. Kaybedeceğimiz aklımın ucundan bile geçmiyordu. Enerjiktim, umutluydum, kendimden emindim, kavgacıydım. İçimde hissettiğim her şey gerçekten uzak gibiydi. Ama düşününce çok tuhaf da gelmiyordu. Bir adamın bu kadar üstüne gelirseniz size saldıracaktır.

Dava 2007 yılının ekim ayının ortalarında başladı, sonbahar yapraklan dökülüyordu. Çok geçmeden ağaçlann tüm yaprakları dökülmüş olacaktı, ama henüz kırmızı, turuncu 'e hardal renginin müthiş parıltılı uyumu içindeydiler.

Davadan önceki gün, salı gecesi, hava alışılmadık şekilde ılıktı. O gece hava altı derecenin altına düşmemişti ve ağırdı, nemliydi. Gecenin bir yarısı uyandım ve etrafta bir tuhaflık hissettim. Laurie uyuyamadığı zamanlarda bana böyle olurdu.

Bir kolunu yukarı kaldırmış şekilde yatıyordu.

"Ne oldu?" diye fısıldadım.

"Dinle."

"Neyi?"

"Şşş, bekle. Dinle."

Dışarıda gecenin hışırtısı vardı.

Acı bir çığlık duyuldu. Bir hayvan iniltisi gibi başladı ama sonra trenin fren sesleri gibi bir çığlığa dönüştü.

"Bu neydi?" dedi.

"Bilmiyorum. Kedi mi? Kuştur belki? Bir şey onu öldürüyor gibi."

"Kediyi ne öldürebilir ki?"

"Tilki, çakal. Belki de rakun."

"Ormanda yaşıyormuşuz gibi oldu. Şehrin göbeğindeyiz! Hayatım boyunca buradaydım. Hiç tilki ya da çakal duymadım. Arka bahçedeki dev hindiler var ya, onlardan bile olmadı bizde."

"Pek çok yeni gelişme oldu. Yeni binalar yapıyorlar. »Doğal hayatları kayboluyor. Açık alana çıkıyor olabilirler."

"Şu sesi dinle, Andy. Nereden geldiği ya da ne kadar uzakta olduğunu anlayamıyorum. Hemen yanımızdaymış gibi. Komşunun kedilerinden biri olabilir."

Dinlemeye devam ettik ve o ses tekrar geldi. Bu sefer ölen hayvanın sesinden, kedi olduğundan emin olduk.

"Neden bu kadar uzun sürüyor?"

"Belki de avıyla oynuyordur? Kediler farelerle yapar bunu, bilirsin."

"Bu berbat bir şey."

"Doğanın gerçeği."

"Zalim olmak mı? Öldürmeden önce avına işkence etmek mi? Bunun nesi doğanın gerçeği? Zalimlik nasıl bir avantaj sağlıyor ki?"

"Bilmiyorum, Laurie. Sadece doğada böyle oluyor. Kediye saldıran her neyse -tilki ya da vahşi bir köpek- eminim ki çaresiz. Buralarda avlanmak kolay olmamalı."

"Eğer çaresiz olsaydı onu çoktan öldürüp yerdi."

"Neden uyumaya çalışmıyoruz? Yarın büyük gün."

"Bu sesle nasıl uyuyabilirim?"

"Uyku ilaçlarımdan bir tane ister misin?"

"Hayır. Beni sabah sersem gibi yapar. Uyanık olmak istiyorum. O ilaçlan nasıl aldığımda anlamıyorum zaten."

"Şaka mı yapıyorsun? Şeker gibi yiyorum onlan. Bana yetmiyor bile."

"İlaca ihtiyacım yok, Andy. Sadece bu sesin durmasını **istiyorum."**

"Haydi, uzan."

Kafasını yastığa koydu. Ona doğru döndüm, o da bana yaslandı.

"Çok gerginsin Laurie, anlayabiliyorum."

"Bunu yapabilecek miyim bilmiyorum, Andy. O kadar güçlü değilmişim gibi geliyor."

"Bunu atlatacağız."

"Senin için daha kolay. Daha önce bu süreci defalarca yaşadın. Ayrıca anne değilsin. Senin için kolay demek istemiyorum. Öyle olmadığını biliyorum. Ama benim için durum farklı. Ben yapamıyorum. Bunu kaldıramıyorum."

"Keşke seni bundan kurtarabilseydim Laurie, ama yapamam."

"Hayır. Şu an yaptığın da bana yardımcı oluyor. Böylece uzanıp yatalım. Şu ses de dursun."

Çığlıklar bir on beş dakika kadar daha devam etti. İkimiz de sonrasında pek uyuyamadık.

Ertesi sabah saat sekizde evden çıktığımızda Fox 25 kanalının aracı yolun karşısında duruyordu. Kameraman bizi arabaya binerken görüntüledi. Yüzü kameradan görünmüyordu. Daha çok kamerayı yüzüne yapıştırmış gibiydi ve tek gözlü bir böcek gibi görünüyordu.

Cambridge'deki mahkeme binasına gelince, Thorndike Caddesi'nde, muhabirlerin toplandığı ön girişe yöneldik. Yine kameralanyla görüntü alıp mikrofonlarını burnumuza sokuyorlardı. O gün gazetecilerle uğraşmak ifade vermeye geldiğimiz günkünden daha kolaydı. Onları en çok Jacob'un varlığı heyecanlandırıyordu. Durumu iyi idare ettiği için Jacob'a minnettardım. Bir sanığın cezaevinde tutuklu kalmak-

tansa kefaletle salıverilip mahkeme gününü beklemesinin daha iyi olduğuna dair bir düşüncem vardı hep. Kefalet ödemeyen davalıların mahkeme binasından tek bir çıkış yollan vardı, o da mahkûm çıkışıydı; Concord'a gidiyordu, eve değil. O tutuklu davalılar, mahkeme binasından kıyma makinesine atılan etler gibiydi. Üst katlardaki nezarethaneden alt katlardaki duruşma salonlarına, oradan da en alt kattaki garajdan şerifin çeşitli cezaevlerine gitmek üzere bekleyen minibüsüne geçiliyordu. Jacob'un ön kapıdan girmesi, özgürlüğünü ve huzurunu bir süre daha muhafaza etmiş olması iyiydi. Bu bina sizi bir kez yakaladı mı zor bırakırdı.

25 - Öğretmen, Gözlüklü Kız, Somerville'li Şişko Çocuk, Urkel, Kayıt Stüdyosundaki Çocuk, Ev Hanımı, Diş Teli Olan Kadın ve Gerçeği Bilen Diğerleri

Middlesex Bölgesi'nde hâkimler görünürde davalara rastgele atanırdı ama kimse buna inanmazdı. Üst düzey davalara hep aynı hâkimler atanıyordu ve çekilişte sürekli kazanan bu hâkimler Primadonna oluyordu. Kimse bundan şikâyetçi değildi. Mahkemenin değişmez rutinlerine itaatsizlik etmek insanı sinirlendirmekten başka bir işe yaramadı, önünde sonunda siz de bunu gönüllü olarak kabul ederdiniz. Mahkeme salonunda sağlıklı dozda bir ego verirdi bu size. Büyük davalara büyük kişilikler gerekir.

Dolayısıyla Jacob'un davasına atanan hâkimin Burton French olması şaşırtıcı değildi. Herkes o olacağını biliyordu. Saçlarına bone geçirmiş kafeterya kadınları, akıl hastalarına bakan hademeler ve hatta tavandaki kaplamaların arasında dolaşan fare bile bunu biliyordu. Eğer duruşma salonunda bir televizyon kamerası olsaydı, görünecek hâkim Burt French olurdu. Halk tarafından tanınan, yerel TV programlarına katılıp hukuki konularda konuşan oydu. Birebir görüşmede Albay Blimp'i çağrıştıran komik bir tip olsa da, televizyonda konuşurken, hâkimlerimizde görmek istediği-

miz bir ağırlık olurdu üstünde. Çok net bir dille konuşurdu ve "bir yandan," "öte yandan" gibi kelimeler kullanmadığı için de gazetecilerin güvenini kazanmıştı. Hiçbir zaman gösterişli biri değildi, yalan söylüyormuş ya da kışkırtıyormuş gibi değildi, yani televizyonların seveceği şekilde nabız tutuyordu. Dahası, o köşeli, ciddi yüzünü ve küçük çenesini kullanmayı biliyor, kameraya bakıp, "Kanun buna izin vermez," tarzı cümleler kuruyordu. İzleyenlerin, *eğer kanun bir insan olsaydı, kesinlikle o olurdu,* diye düşünmesi kaçınılmazdı.

Tüm bunları ilk duruşmadan önce ya da sonra kafeteryada buluşup tarçınlı çörek yerken dedikodu yapan avukatlar için dayanılmaz yapan, Hâkim French'in huysuz tavrının tam bir saçmalık olduğuydu. Kendini kanunların vücut bulmuş hali gibi sunan bu adam, toplumun gözüne girmeye çalışan biri, ama duruşma salonunda tam bir zalimdi. Aslında düşündüğünüzde, tam anlamıyla kanunun vücut bulmuş haliydi.

Elbette Jake'in davası başladığında Hâkim French'le ilgili hiçbir şey söylemedim. Asıl önemli olan oyundu ve Burt French bizim için avantajdı. Cinayet geni gibi romanlardan fırlamış bir teoriye inanmayacak kadar muhafazakârdı. Aynı şekilde, karşısına gelen avukatları da sınardı. Zayıflığa ve belirsizliğe karşı sert bir tavrı vardı ve düzgün hazırlanmamış belgeler karşısında çok acımasızdı. Neal Logiudice'i böyle bir adamın önüne atmak kuyudan su çekmek gibiydi ve Lynn Canavan bunu böylesine büyük bir davada yaparak

hata etmişti. Ama öte yandan, başka kimi seçebilirdi ki? Bana başka birini gönderemezdi.

Ve duruşma başladı.

Ama hayal kırıklığı hissiyle -uzun zamandır büyük bir heyecanla beklediğiniz şeylerde olduğu gibi- başladı. Duruşma salonu 12B'nin önündeki kalabalıkla beraber bekliyorduk. Saat dokuz oldu, dokuz çeyrek oldu, dokuz buçuk oldu. Jonathan yanımızdaydı ve gecikmeye şaşırmıyordu. Birkaç kez mübaşir konuştu; aldığımız yanıt, görüntü alacak olan kameraların ve Mahkeme TV'nin içeri yerleşmesinin beklendiğiydi. Her zamankinden büyük jüri kabini düzenlenirken biraz daha **bekledik.** Jonathan bize bunun da bilgisini verdikten sonra *New* ***York*** *Times'*mı açıp sakin şekilde okumaya başladı.

Mahkeme salonunun önünde, hâkimin Mary McQuade adındaki mübaşiri elindeki kâğıtları düzenliyordu. İşi bitince de kollarını bağlayıp salonu gezdi. Mary'yle aram hep iyi olmuştur. Bu, işimin bir parçasıydı. Mübaşirler hâkime giden yoldur ve bu sebeple etkilidirler. Mary sahip olduğu ikinci el saygınlıktan mutluydu, büyük güce yakındı. Gerçek şu ki, işini iyi yapıyordu, Hâkim French ve avukatlar arasındaki bağı sağlayıp bunu kendi yaranna da kullanıyordu. ***Bürokrat*** sözcüğü kulağa kötü geliyor olabilir ama bürokrasiye ihtiyacımız var. Mary sistemdeki yerini hiçbir zaman kötüye kullanmadı. Kendisini diğer duruşma salonlarındakilerden ayıran, pahalı ve tarz gözlükleri, düzgün bir takımı vardı.

Uzaktaki duvarın dibindeki sandalyede, Ernie Zinelli

adındaki şişman mahkeme memuru oturuyordu. Emie altmış küsur yaşlarında ve yaklaşık yüz elli kiloluk bir adamdı. Mahkeme salonunda herhangi bir olay çıksa, zavallı adam kalp krizinden ölür giderdi. Orada bulunuşu, tıpkı hâkimin tokmağı gibi sembolikti. Ama Ernie'yi severdim. Yıllar geçtikçe bana davalılarla, avukatlarla ve hatta hâkimlerle ilgili gerçek fikirlerini açtı; çoğu olumluydu.

O sabah, iki eski iş arkadaşım beni zor tanıdı. Mary benim olduğum yöne baktı, ama sanki beni daha önce hiç görmemiş gibiydi. Ernie biraz gülümseyerek risk aldı. İkisi de yanımda oturan Jacob'a dostça bir bakış atmaktan çekiniyordu. Beni görmezden gelmeleri mi söylendi diye merak etmeye başlamıştım. Belki de onlara göre sadece diğer takıma geçmiştim.

Saat ona doğru hâkim yerini aldığında, oturmaktan her yerimiz uyuşmuştu.

Ernie her zamanki açılış konuşmasma başladı: "Dinleyin, dinleyin, dinleyin, Massachusetts Eyaleti Yüksek Mahkemesi'ndeki duruşma başlıyor" ve Jacob sona yaklaşmanın huzursuzluğunu yaşıyordu. "Sizi buraya getiren her şey ve siz burada dinleneceksiniz." Annesinin eli ve benim elim Jacob'un sırımdaydı; onu rahatlatmaya çalışıyorduk.

Dava okundu. Jonathan, Jacob'u işaret etti ve ikisi beraber parmaklıkları geçip, son iki haftadır her gün yaptıkları gibi, sanık masasındaki yerlerini aldılar.

Bu, Laurie'nin tüm duruşmayı görüşü olacaktı. Arkadaki sıraların en önünde saatlerce, günlerce oturmuş ve Ja-

cob'u arkadan izlemişti. Oracıkta otururken çöken karım, Jacob'un davası taşımakta olduğu bir kansermiş gibi duruyordu. Ne kadar kötü görünürse görünsün, Laurie benim için hep o sevimli, kalp şeklinde yüzü olan genç kızdı. Gerçek aşkın bu olduğunu düşündüm. On yedi yaşındaki genç kıza beslediğim hisler, önümde oturan orta yaşlı kadında hâlâ devam ediyordu. İkili bir görüntüydü benimki, gördüğüm ve hayal ettiğim.

Laurie çok zavallı görünüyordu. Bu tip davalarda davalının anne babası başka bir bölüme alınıyordu. Orada, ama sessiz olmamız isteniyordu. Jacob'un suçunda hem fail hem de kurban gibi görünüyorduk. Hiçbir şeyi yanlış yapmadığımız için bize acıyorlardı. Şanssızdık, çünkü hamilelik piyangosunu kaybetmiştik ve suçlu bir çocuğumuz olmuştu. Sperm + yumurta = katil ya da bunun gibi bir şey. Kimse bir şey yapamazdı. Aynı zamanda hor da görülüyorduk: Birileri Jacob'un sorumluluğunu almalıydı, onu biz dünyaya getirip büyüttüğümüze göre bir yerlerde hata yapmıştık. Şimdi bir katile arka çıkıyor gibiydik ve bu da asosyal oluşumuzu, iliklerimize kadar işlemiş kötülüğü açıklıyordu onların gözünde. Elbette toplum nazanndaki görüntümüz çelişkiliydi ve duygularla ilgili olan kısma kimsenin verecek cevabı yoktu. İnsanlar ne isterse düşünebilirdi. Sonraki iki hafta boyunca Laurie üzerine düşeni yapacaktı. Mahkeme salonunda kendisine ayrılan bölümde tepkisiz ve ifadesiz, tıpkı mermer bir heykel gibi oturacaktı. Oğlunu arkadan izleyip en ufak hareketinden bir anlam çıkarmaya çalışacaktı. Hiçbir harekete

tepki vermeyecekti. Bu çocuğu kucağına alıp pışpışladığı zamanların hiçbir önemi yoktu. Bu kimsenin umurunda değildi.

Hâkim French sonunda yerine geçtiğinde, mübaşir davayı okurken o da salonu süzdü: Numara sıfır-sekiz-tire-dört-dört-sıfır-yedi, kamu Jacob Michael Barber'a karşı, birinci derece cinayet. Davalı taraf Jonathan Klein ve diğer taraf da Bölge Başsavcısı Yardımcısı Neal Logiudice." Hâkimin yakışıklı ve ciddi yüzü iki avukatı, Jacob'u, hatta bizi bile gezdi.

Yıllar boyunca Hâkim French'in önünde pek çok davaya çıktım; içi boş'biri olduğunu düşünsem de onu severdim. Harvard'dayken futbol oynardı, defanstaydı. İlk yılında Yale'e karşı oynarken bir maçta son dakikada gol atmıştı ve o muhteşem an mezun olana kadar unutulmadı. Ofis duvarında kırmızı san üniformasıyla yere uzanmış, elinde topla bir fotoğrafı vardı. O fotoğraftakinin Hâkim French olduğundan şüpheliydim. Bana kalırsa o, başına böyle işler gelen tiplerden biriydi. Zengin ve iyi görünüşlüydü; bu tarz fırsatların onun ayağına geleceğine şüphe yoktu, diğerleri de bunun, onun doğal yeteneğinin bir sonucu olduğunu düşünüyordu. İnsan, onun gibi çekici bir adamın Kanlı Billy Barber gibi bir babadan ne şekilde etkileneceğini merak ediyordu. Her şey bir kenara, bu doğallık, bu özgüven... Yıllardır Burt French gibi adamları taklit ettim, onlar gibi ol-

maya çalıştım.

"Bay Klein," dedi hâkim gözlüklerini çıkararak, "yemine geçmeden önceden önce söyleyeceğiniz bir şey var mı?"

Jonathan ayağa kalktı. "Birkaç şey var, Sayın Hâkim. Öncelikle, davalının babası Andrew Barber, bu davada sanığın yanında yer almak istiyor. Mahkemenin yüksek müsaadesiyle, duruşma boyunca yanımdaki sandalyede oturacak."

Jonathan mübaşirin yanına giderek, üzerinde benim de davada savunma ekibiyle beraber olmak istediğimi belirten kâğıdı uzattı. Mübaşir kâğıdı hâkime uzattı ve o da kaşlarını çatarak okudu.

"Bu aslında benim kararımla olacak bir şey değil, Bay Klein. Ayrıca bunun akıllıca bir şey olduğundan da emin değilim."

"Bu ailevi bir istek," dedi Jonathan kendini bu karardan uzak tutarak.

Hâkim kâğıdın üstüne ismini yazarak isteği kabul etti. "Bay Barber, öne gelebilirsiniz."

Parmaklıkların arkasına geçip Jacob'un yanındaki sandalyeye oturdum.

"Başka bir şey var mı?"

"Sayın Hâkim, şiddete genetik yatkınlıkla ilgili bilimsel kanıtların dahil edilmemesiyle ilgili bir belge sunmuştum."

"Evet. Talebinizi okudum ve kabul edeceğim. Başlamadan önce söyleyeceğiniz başka bir şey var mı? Anladığım

kadarıyla, bu konuda bilimin tam anlamıyla gelişmediğini söyleyerek, şiddete yatkınlık konusunda genetik özelliklerin kesin bir kanıt sayılmayacağı için bu davada kullanılmamasını istemişsiniz. Bu mudur özü?"

"Evet, Sayın Hâkim, özü budur."

"Bay Logiudice? Sizin söyleyeceğiniz bir şey var mı? Bana kalırsa savunma, bu tür bir kanıt gelmeden onu sizden duymak istiyor. Sizi düşünerek böyle bir kanıtı henüz davadan çıkarmıyorum. Elinizde böyle bir kanıt varsa, jürinin de önünde sunarsınız ve bunu dahil edip etmeyeceğimize karar veririz."

"Evet, Sayın Hâkim, bu kanıtı sunmak isterim."

Hâkim ona göz kırptı. *Otur yerine ve kapa çeneni,* cümlesi okunuyordu yüzünden.

Logiudice ayağa kalkıp ceketinin düğmelerini ilikledi, ama giydiği üç düğmeli dar ceket, bu şekilde iliklediğinde üzerinde düzgün durmuyordu. Logiudice eğildiğinde ceket yukarı kalkıyor ve yakası rahiplerin yakası gibi görünüyordu.

"Sayın Hâkim, devleti temsilen, bu kanıtı davanın bu aşamasında sunmak istiyoruz. Genetik bilimi epey aşama kaydetti ve her geçen gün daha da gelişiyor. Hatta bugün burada kabul görecek kadar da olgunlaştı. Böylesine büyük bir davada bu kanıtı görmezden gelmek uygun olmayacaktır."

"İzin verildi.

"Logiudice birkaç saniye öylece durdu, bunun işine yarayıp yaramadığından emin değildi.

"Bay Logiudice," dedi hâkim bir yandan imzalayarak, "Kanıtı çıkarmadım. Kurallar çok basit, eğer bunu teklif etmek istiyorsan savunmaya bilgi vermeli ve jürinin önüne çıkmadan bunu bize söylemelisin. Anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı, Sayın Hâkim."

"Daha açık olayım: Ben söyleyene kadar lafını etme."

"Anlaşıldı, Sayın Hâkim."

"Burayı sirke çevirmeyeceğiz," dedi hâkim içini çekerek. "Jüriyi davet etmeden önce başka bir şey var mı?"

Avukatlar kafalarını salladı.

Bir dizi baş sallamayla -hâkim mübaşire, mübaşir de mahkeme memuruna- alt kattaki potansiyel jüri üyeleri getirildi. Versailles'da gezen turistler gibi içeri doldular. Salon onları hayal kırıklığına uğratmış olmalıydı. Modern tarzda, pis bir duruşma salonuydu; yüksek tavan, minimalist akçaağaç mobilyalar ve siyah laminant, gizli ışıklandırma vardı. Bayrak direklerinde iki bayrak asılıydı; biri Amerikan bayrağı, diğeri ise Massachusetts bayrağı. Amerikan bayrağı kendi canlı renklerini korurken, bir zamanlar bembeyaz olan eyalet bayrağı fildişi rengine dönmüştü. Onun dışında başka hiçbir şey yoktu; ne bir heykel, ne bir Latince söz, ne eski bir hâkimin fotoğrafı, ne de tasarımda İskandinav ciddiyetini gösteren bir şey. Bu duruşma salonunda binlerce kez bulunmuştum, ama jüri üyelerinin şaşkınlığıyla fark ettim bunları.

Jüri kabini duruşma salonunun arka bölümünü neredeyse tamamen dolduruyordu, sadece önde iki sıra davalının ailesine, gazetecilere ve davayla ilişkisi olanlara ayrılmıştı.

Potansiyel jüri üyeleri çalışan insanlar ve ev hanımları, çocuklar ve emekliler gibi karışık bir gruptu. Jüriye genellikle mavi yakalılardan ya da az çalışanlardan birileri seçilirdi, çünkü onlar sonuç çıkarmaya daha meyilli oluyordu. *Ama bu seferki jüri profesyonelce bir araya getirilmişti,* diye düşündüm. Güzel kesimli saçlar, yeni ayakkabılar, BlackBerry telefonlar, cepte duran kalemler... Bunun bizim için çok iyi olduğuna karar verdim. Teknik savunmayı da, bilimsel kanıtı da anlayabilecek kadar kafası çalışan ve gerektiğinde "suçlu değil" diyebilecek cesareti olan şık ve kendine güvenen jüri üyeleri istiyorduk.

Yemin etmeye başladık; soru-cevap için jüri seçiliyordu. Jonathan ve benim kendi jürimiz için iki sıra ve altı koltuktan oluşan toplam on iki kişilik yerimiz vardı, buna fazladan iki tane daha ekleyebiliyorduk. Tüm kanıtları duyacak ama karar verme sürecinde yer almayacak olan on iki artı iki jüri üyesi. On dört aday çağırıldı ve yerlerine oturdular. İsimlerini önümüzdeki kâğıtlara yazdık ve süreç başladı.

Jonathan ve ben ilk potansiyel jüri üyemize danıştık. Altı olumlu hakkımız vardı ve sebep göstermeden eleyebiliyorduk. Kesin bir stratejisi olmadığı için, jüri seçimi karanlıkta ateş etmek gibiydi. Birkaç tahmin yürüterek kimi çıkaracağını söyleyebilen değerli uzmanlar vardı ama jüri seçimi basit bir soru kitapçığına bağlı olduğu için, kendi davanızda kimin yer alacağına karar vermek o kadar da kolay olmuyordu. Bu, bilimden çok, Massachusetts eyaletinin be-

lirlediği sınırlar çerçevesinde kalıyordu. Ama yine de onları ayırmayı denedik. Eğitime baktık; Jacob'a sempati duyabilecek şehirliler ve ona karşı iyi düşünceleri olmayanlar; muhasebeci, mühendis ve programcı gibi sevmedikleri işleri yapanlara baktık. Logiudice ise çalışan sınıfa, anne babalara, bu suça aşırı tepki verebilecek ve bir çocuğun cinayet işlediğine inanabilecek kişilere yöneldi.

Jüri üyeleri öne geldi, oturdu, bir kısmı gitti ve yeni adaylar gelip oturdu, isimleri alındı.

İki saat sonunda jürimizi oluşturmuştuk.

Onları hatırlayabilmek için her birine bir isim taktık. Bu isimler şöyleydi: Öğretmen (öndeki kadın), Gözlüklü Kız, Büyükbaba, Somervilleli Şişman Çocuk, Kayıt Stüdyosundaki Çocuk, Urkel, Kanal (Panama'da doğan kadın), VValtham Annesi, Garson, İnşaat İşçisi (aslında ahşap parke işi yapıyordu), Concordlu Ev Hanımı, Kamyon Şoförü (aslında yiyecek taşıyan bir dağıtımcı), Diş Telleri Olan Kadın (alternatif) ve Barmen (alternatif). Bu iş konusundaki deneyimsizlikleri dışında hiçbir ortak noktalan yoktu. Kanundan, davaların nasıl yürüdüğünden, hatta gazetelerde ve televizyonlarda bu kadar konuşulan bir davadan bu kadar bihaber olmaları aslında komikti. Bu tarz şeyleri bilmiyor olmalan yüzünden seçilmişlerdi. Sistem böyle çalışıyordu. Sonunda avukatlar ve hâkimler tüm süreci bir düzine amatöre bırakıyordu. Bu kadar kötü olmasaydı komik olabilirdi. Her şey ne kadar saçmaydı. Jacob bile o anlamsız on dört yüze baktığında bunu anlamış olmalıydı. Adalet sisteminin yükselen

yalanı -kimin suçlu olduğuna ya da olmadığına karar verebiliriz, şüphe bile duymadan- bu palavra üzerine inşa ediliyordu. Süreci hafifletmek için geçen bin yıldan sonra hâkimler ve avukatlar bile kimin suçlu kimin suçsuz olduğuna sokaktan topladığınız bir düzine mankafadan daha iyi bir yanıt veremiyordu. Bu düşünce Jacob'un tüylerini diken diken etmiş olmalıydı.

26 - Biri Gözetliyor

O gece, akşam yemeğinden soma mutfağımızda heye-. canlı şekilde konuşmaya başladık. Kelimeler birbirini ardına geliyordu, söylenmeler, böbürlenmeler, korkular... Üzerimizdeki gerginliği atmayı her şeyden çok istiyorduk.

Laurie konuşmayı devam ettirmek için elinden geleni yapıyordu. Uykusuz geçen geceden ve bu uzun günden bitap düşmüştü ama her zaman "ne kadar çok anlatırsak o kadar iyi oluruz" fikrine inanıyordu. Sorular sordu, bize korkularını anlattı, tabaklan uzattı, bizi sürekli konuşturmaya çalıştı. O anlarda eski, coşkulu Laurie'yi gördüm; sesi hiç yaşlanmamıştı. Onun dışında kalan her bakımdan Jacob'un krizi onu bitirip tüketmişti: Gözleri çökmüş ve boş bakıyordu, şeftali-krem tonlanndaki teni solmuştu. Ama sesine hiçbir şey olmamıştı. Ağzını açtığında, yaklaşık otuz beş yıl önce ilk kez duyduğum sesi geliyordu kulağıma. 1974'ten gelen bir telefon çağnsı gibiydi.

Bir ara Jacob jüri için, "Bence benden hoşlanmadılar, yani bakışlanndan bana öyle geldi," dedi.

"Jacob, sadece bir günlüğüne orada oturdular. Onlara

bir şans ver. Ayrıca senin cinayetten suçlandığını biliyorlar. Ne düşünmelerini bekliyorsun ki?"

"Şimdiden bir şey düşünmemeleri lazım."

"Onlar insan, Jake. Onlara senden hoşlanmamalarına neden olacak bir şey yapma. Sakin kal. Tepki verme. Hiçbir yüzünü gösterme."

"Hangi yüzlerimi?"

"İlgi göstermediğinde bir yüzün oluyor. Kaşların çatılıyor."

"Kaşlarımı çatmıyorum!"

"Çatıyorsun."

"Anne, çatıyor muyum?"

"Fark etmedim. Baban bazen kendini stratejiye kaptırıyor."

"Yapıyorsun Jake. Şöyle bir şey," diyerek gösterdim.

"Baba, bu kaş çatma değil. Kabız olmuş gibi görünüyorsun."

. "Hey, ben ciddiyim. İlgi göstermediğin zaman böyle görünüyorsun. Bu da seni sinirli gösteriyor. Jürinin bu yüzünü görmesine izin verme."

"Yüzüm böyle! Ne yapabilirim?"

"Yakışıklı ol, Jacob," dedi Laurie tatlı bir ses tonuyla. Ona küçük bir gülümseme fırlattı. Kazağını ters giymişti. Etiketi boğazına dayanıyordu ama umursamıyordu.

"Yakışıklı benden bahsetmişken, Twitter'da benim için bir hashtag açıldığını biliyor muydunuz?"

Laurie, "Ne demek bu?" diye sordu.

"İnsanların Twitter'da benim hakkımda konuşma şekli. Peki ya neler diyorlar? Şöyle: *Jacob Barber muhteşem. Ondan çocuğum olsun istiyorum. Jacob Barber masum. "*

"Evet, başka ne diyorlar?" diye sordum.

"Tamam, bazı kötü şeyler de var, ama çoğu pozitif. Yüzde yetmişi gibi."

"Yüzde yetmişi olumlu mu?"

"Yaklaşık."

"Bunu bu kadar yakından mı takip ediyorsun?"

"Sadece bugün böyle oldu. Ama evet, elbette okuyorum. Sen de bakmalısın baba. Sadece Twitter'a girip Jacob Barber yaz ve ara, boşluk bırakmadan," dedi ve peçeteye şöyle yazdı: #jacobbarber. "En çok konuşulanlar arasındayım! Bu ne demek biliyor musun? O isimler genelde Kobe Bryant ya da Justin Timberlake olur."

"Bu harika Jacob," diyerek annesine şüpheci bir bakış attım.

Bu, oğlumuzun internetteki şöhretinin ilk kez ortaya çıkışı değildi. Birisi -muhtemelen okul arkadaşı- onu desteklemek için jacobbarber.com diye bir web sitesi açmıştı. İnsanlann Jacob'un masum ve iyi biri olduğuna dair yazıların bulunduğu bir mesaj panosu gibiydi. Kötü mesajlar filtrelenip atılıyordu. Onu destekleyen bir de Facebook grubu vardı. Ortak fikir, Jacob'un biraz tuhaf olduğu, belki cinayet işlemiş olabileceği, ama çıkarılan sonucun çok alakasız olduğu yönündeydi. Zaman zaman cep telefonuna tanımadığı kişilerden mesaj da geliyordu. Bazıları kötü niyetliydi ama

hepsi değil. Bazıları ona ne kadar sevimli olduğunu söyleyen ya da cinsel tekliflerde bulunan mesajlardı. Bu mesajlann olumlu-olumsuz oranının ikiye bir olduğunu söylemişti ve bu ona yetiyordu. Her şeyden önce kendisi masum olduğunu biliyordu. Telefon numarasını değiştirmek de istemiyordu.

Laurie: "Belki de bir süre Facebook'tan uzak durmalısın Jacob, en azından bu iş bitene kadar."

"Sadece okuyorum anne. Hiçbir şey yapmıyorum. Sadece olanı biteni izliyorum."

"İzlemek mi? Bana bir iyilik yap ve internetten bir süre uzak dur, olur mu? İncinebilirsin."

"Jacob, bence annenin önerisi önümüzdeki iki hafta için gayet iyi bir fikir. Belki de söylenenlere biraz kulak tıkamış oluruz."

"On beş dakikalık şöhretimi özleyeceğim," dedi. Homurdandı ama bir çocuğun olabileceği kadar cesurdu.

Laurie korkmuş görünüyordu.

"Bu gerçek bir utanç olurdu," dedim.

"Jacob, dua edelim de o on beş dakikalık şöhretin başka bir şeyden olmasın."

Hepimiz sustuk. Sadece çatal bıçak sesi duyuluyordu.

Laurie "Keşke şu adam motorunu durdursa," dedi.

"Hangi adam?"

"Şu adam," dedi, bıçağıyla pencereyi işaret ederek. "Duymuyor musunuz? Orada arabanın içinde bir adam oturmuş; arabası çalışır halde. Başımı ağrıtıyor. Kulağımdan hiç gitmeyecek bir çınlama gibi. O kulak çınlamasına ne deni-

yordu?"

"Tinnitus" dedim.

Bana baktı.

"Bulmacalar sayesinde," dedim.

Pencereden bakmak için ayağa kalktım, düşündüğümden daha fazla merak etmiştim. Araç büyük bir Sedan'dı. Modelini tam olarak görememiştim. Amerikan otomobil endüstrisinin sonu olan Lincoln'dü belki de. Yolun karşısına, iki ev aşağıya park etmişti. Oraya sokak lambalarının ışıklan vurmadığı için sürücüyü sadece siluet olarak görebiliyordum. Arabanın içinde küçük bir ışık yandı. Sürücü sigara yakmış olmalıydı.

"Belki de sadece birini bekliyordur."

"O zaman motoru durdurup beklesin. Küresel ısınmadan haberi yok mu bu adamın?"

"Belki yaşlı biridir," dedim. Arabada sigara içmek ve bu büyüklükte bir araç kullanmak yaşlılann yapacağı türden şeylerdi.

"Bu serseri belki de muhabirdir," dedi Jacob.

"Jake!"

"Affedersin anne."

"Laurie, gidip onunla konuşsam? Motoru durdurmasını söylerim."

"Hayır. Ne istediğini bilmiyoruz. Neyin peşindeyse, bu iyi bir şey olmayabilir. Hiçbir yere gitme."

"Tatlım, paranoyaklaşma." Asla *tatlım, hayatım* ya da *canım* gibi sözcükler kullanmazdım, ama yumuşak bir ton-

lama gerekiyordu. "Belki de radyo dinleyip sigarasını tüttüren yaşlı bir adamdır. Motorun sesiyle etrafı rahatsız ettiğinin farkında bile olmayabilir."

Şüpheci şekilde kaşlarını çattı. "Başımızı öne eğip beladan uzak durmamız gerektiğini söyleyen sendin. Belki de senin dışarı gelmeni bekleyip bir şey yapacak. Belki de seni buna zorluyor."

"Laurie, yapma. Sadece bir arabadan söz ediyoruz."

"Sadece araba, ha?

"Sadece araba."

Ama sadece araba değildi.

Saat dokuz sulannda çöpü atmaya çıktım; bir tane plastik çöp kovası, bir tane de üzerinde yeşil renkli geri dönüşüm simgesinin bulunduğu kova vardı. Geri dönüşüm kutusu tek elle kolayca taşınamayacak kadar büyüktü. Parmaklar hep yan yolda acımaya başlar ya, o nedenle iki çöpü birden, sulan akmadan bir seferde taşımak için hızlı olmam gerekiyordu. Her iki çöpü de düzgün şekilde yan yana yerleştirdiğim sırada aynı arabayı yine gördüm. Hareket etti. Bu kez yolun karşısında ama bizim evin diğer taraftan birkaç ev ötesine park etmişti. Motoru çalışmıyordu. İçeride sigara ateşi de görünmüyordu. Araba boş olabilirdi. Bunu söylemek karanlıkta çok zordu.

Biraz daha detay görebilmek için karanlığa daldım.

Önce motor çalıştı, ardından da farlar yandı. Aracın ön plakası yoktu.

O tarafa doğru gitmeye devam ettim, merak etmiştim.

Araba, kendi için tehdit oluşturacak bir şey gören bir hayvan gibi yavaşça geri gitmeye başladı. Sonra hızlandı. İlk dörtyol ağzında ani bir manevrayla döndü ve basıp gitti. Yirmi metreden daha fazla yaklaşamamıştım. Karanlıkta arabanın kendisinden başka bir şey görememiştim, rengi ve modeli de dahil. Böyle küçük bir sokakta çok düşüncesiz bir hareketti yaptığı. Düşüncesiz ama iyi.

Laurie yattıktan sonra oturma odasında Jacob'la beraber Jon Stewart izliyorduk. Bir bacağımı yastığın üstünden sarkıtacak şekilde yayılmıştım koltuğa ve sağ kolumu da koltuğun sırt kısmına uzatmıştım. Bir anda izleniyormuşum gibi tuhaf bir hisse kapıldım ve tekrar dışarı bakmak için perdeyi kaldırdım.

Araba geri gelmişti.

Arka kapıya gidip komşunun arka bahçesinden geçerek arabanın arkasında belirdim. Araba Lincoln Town Car'dı ve plakası da 75K S82'ydi. İçi karanlıktı.

Sürücü tarafına doğru yürüdüm. Camı kırıp kapıyı açarak adamı dışarı çekmeye ve soma yere yatırıp bizden uzak durması için onu uyarmaya hazır hissediyordum kendimi.

Ama araba boştu. Elinde sigarası olan birini görürüm diye etrafa göz attım. Ama o an kendimi aptal gibi hissettim. Laurie beni de paranoyaklaştırmıştı. Sadece park etmiş bir arabaydı. Arabanın sürücüsü civardaki evlerden birinde en derin uykusunda, karısını beceriyor, televizyon izliyor ya da normal insanların yaptığı herhangi bir şeyi yapıyor olabilirdi. Peki elime ne geçmişti?

Sonradan üzülmektense güvende olmayı tercih ederek Paul Duffy'yi aradım.

Aradığıma sevinen bir ses tonuyla, "Avukat," dedi. Sevinmişti, ama dokuz aylık sessizlikten sonra bile, açılış konuşmalarının arifesindeki gecenin on bir buçuğunda aramış olmama şaşırmamıştı.

"Duff, rahatsız ettiğim için özür dilerim."

"Ne rahatsızlığı? Sorun nedir?"

"Muhtemelen bir şey yok. Birinin bizi izlediğini düşünüyorum. Bütün gece arabası kapımızın önünde durdu."

"Erkek mi?"

"Emin değilim. Görmedim. Sadece arabayı gördüm."

"Erkekmiş gibi bahsettin de."

"Öyle sanıyorum."

"Ne yapıyordu?"

"Evin önüne park etmişti ve motoru çalışıyordu. Akşam saat altı gibi oldu bu. Sonra saat dokuz gibi onu tekrar gördüm. Ona doğru yürümeye başladığım anda geriye kaçıp kayboldu."

"Herhangi bir şekilde seni tehdit etti mi?"

"Hayır."

"Arabayı daha önce görmüş muydun?"

"Hayır, sanmıyorum."

Derin bir soluk verdi. "Andy, sana bir tavsiye verebilir miyim?"

"Biri yapsa keşke."

"Git ve yat. Yarın senin için büyük bir gün olacak. Çok

baskı var üzerinde."

"Sadece yola park etmiş bir araba olduğunu düşünüyorsun."

"Bana öyle geldi."

"Bana bir iyilik yapıp plakasını sorgulatabilir misin? Sadece emin olmak için. Laurie çok stresli. Bu onu biraz rahatlatabilir."

"Aramızda kalacak ama?"

"Elbette Duff."

"Tamam, ver plakayı."

"Plaka numarası 75K S82. Araba da bir Lincoln Town Car'dı."

"Tamam, bekle."

Plakayı sorgularken uzun bir sessizlik olcju. Sesi kısık şekilde Steven Colbert'i izliyordum.

Geri geldiğinde, "Bu plaka bir Honda Accord'a ait," dedi.

"Lanet olsun. Çalınmış."

"Hayır. Yani çalındığıyla ilgili bir kayıt yok en azından."

"Peki Lincoln'ün üzerinde ne işi var?"

"Belki de sadece ödünç almıştır, biri plakayı görür ve polise haber, verir diye. Tek ihtiyacın olan tornavida."

"Lanet olsun."

"Andy, bunu polise haber vermelisin. Belki bir şey yoktur ama en azından haber ver ki kayıtlara geçsin."

"Bunu şimdi yapmak istemiyorum. Dava yarın başlıyor.

Eğer bunu şimdi yaparsam bir şekilde haberlere girecek. Bunu kaldıramam. Şu anda ve hiçbir şey yapmadan durmak daha iyi. Jürinin kendileri gibi normal bir aile görmelerini istiyorum. Çünkü biz de aynı *onlar gibiyiz"*

"Andy, eğer biri seni tehdit ediyorsa..."

"Hayır. Kimse tehdit etmedi beni. Aslında kimse bir şey yapmadı. Sen kendin söyledin, yola park etmiş bir araca benziyor."

"Ama beni arayacak kadar endişelendirdi seni."

"Önemli değil. Bununla baş edebilirim. Eğer jürinin bundan haberi olursa, yarısı bizim beş para etmez insanlar olduğumuzu düşünecek. Kurbanı oynamak için, bunu sempati toplamak için yaptığımızı düşünecekler. Bizi güvenilmez, sahtekâr, *tuhaf* gösterecek her şey onların *suçlu değil* demelerini daha da zorlaştıracak."

"Peki ne yapmak istiyorsun?"

"Belki de kayıtlara geçmeden bir araç gönderirsin? Sadece onu korkutup kaçırmak için. Ben de Laurie'ye endişeleneceği bir şey olmadığını söylerim."

"Bunu kendim yapsam daha iyi olacak, aksi takdirde kayıtlara geçmem gerekir."

"Minnettar kalırım. Hakkını ödeyemem."

"Oğlunu güvende tut yeter, Andy."

"Bunu isteyerek mi söyledin?"

Sessizlik oldu.

"Bilmiyorum. Ne hissedeceğimi bilemiyorum. Belki de seni ve Jacob'u savunma masasında gördüğüm için böyle

oldu. O çocuğu doğduğundan beri tanıyorum."

"Paul, o yapmadı. Seni temin ederim."

İçini çekti, ikna olmamıştı. "Andy, evini kim izliyor olabilir?"

"Kurbanın ailesi mi? Ben Rifkin'i tanıyan bir çocuk belki de? Gazetelerde haberi okumuş bir kaçık? Herkes olabilir. Siz hiç Patz'i takip ettiniz mi?"

"Kim bilir? Andy, orada ne olduğuna dair hiçbir fikrim yok. Beni lanet bir halkla ilişkiler birimine verdiler. Bundan soma da paralı yolda bir oraya bir buraya sürüp hız cezaları keseceğim. Jacob suçlanır suçlanmaz beni davadan aldılar. Seninle işbirliği yaptığımı düşünerek *beni de* sorgulamalarını bekledim açıkçası. O nedenle çok bilgim yok. Ama başka birini suçlarken Patz'in peşine düşmeleri için bir sebep yok. Dava zaten çözüldü."

İkimiz de sessizlik içinde bu cümleleri düşündük.

"Pekâlâ," dedi. "Oraya geleceğim. Laurie'ye endişelenmemesini söyleyebilirsin."

"Bunu ona zaten söyledim. Bana inanmadı."

"Bana da inanmayacaktır. Neyse. Sen de gidip biraz uyu. Bu şekilde atlatamazsınız. Bu daha ilk gece."

Ona teşekkür edip yukarı çıktım ve Laurie'nin yanına yattım.

Sırtını bana dönmüş, kedi gibi kıvnlmıştı. "Kiminle konuşuyordun?" diye sordu ağzının yarısı yastıktayken.

"Paul."

"Ne dedi?"

"Muhtemelen yola park etmiş bir araçmış. Sorun yokmuş."

Homurdandı.

"Ona inanmayacağını söyledi bana."

"Hakh."

27 - Açılış Konuşmaları

Jüriye açılış konuşmasını yapmak üzere ayağa kalktığında Neal Logiudice'in düşündüğü neydi? İki kameranın da ona çevrildiğini biliyordu. Ceketinin üstten iki düğmesini iliklemesinden belliydi. Bu sefer giydiği başka bir yeni takım elbiseydi, önceki gün giydiğinden farklıydı ama ikisinin tarzı da aynıydı; üç düğmeli. Alışveriş konusunda çok kötüydü ve seçimlerini değiştirmesi gerekiyordu. Kendini kahraman olarak hayal ediyordu. Hırslı ve kendinden emindi ama amaçları -Neal için iyi olan diğer herkes için de iyiydi, Jacob hariç- halkın amacıyla örtüştüğü için de bunda bir sakınca yoktu. Benim savunma masasında ama yanlış yerde oluşumda da adalete uygunluk vardı. O gün Logiudice'in kafasında Oedipusvari bir intikam alma düşüncesi olduğunu söylemiyorum. Ya da en azından bunu belli etmedi. Yeni ceketini düzeltip jürinin -aslında iki farklı jüri vardı; biri duruşma salonunda, diğeri TV karşısında- karşısına geçtiğinde sadece genç bir adamın kibrini gördüm. Ondan nefret edemiyordum ya da onun kendi kendini tatmin edişini izlemek beni çileden çıkarmıyordu. Mezun olmuştu, büyümüştü ve

adam olmuştu. Hepimizin hayatında böyle hissettiği anlar olmuştur. Oedipusvari ya da değil, babamızın evinde geçen . uzun yılların ardından böyle hissetmek son derece masum bir durumdur. Zaten Oedipus'un ne suçu var ki? O kurban. Zavallı Oedipus kimseyi incitmek istememişti.

Logiudice jüriye doğru kafasını eğdi (Jüriye saygıdeğer olduklarını...), Jacob'un yanından geçerken ona kötü bir bakış attı (davalıya da ondan korkmadığını göster. Çünkü sen onun gözünün içine bakıp "suçlusun" diyemezsen jüri nasıl desin?). Jürinin Önündeki parmaklıklara ellerini koyarak önlerinde durdu (onlara yakın dur, onlardan biri olduğunu hissetsinler).

"Genç bir çocuk," dedi. "Cold Spring Park denen bir ormanda, bir bahar sabahı erken saatlerde ölü bulundu. Göğsüne üç bıçak darbesi almış ve ormanda çamurlu, ıslak yapraklarla kaplı bir yamaca atılmıştı. Yürüyerek gittiği okulundan ve dakikalar önce çıktığı evinden çeyrek mil uzaklıkta, yüzüstü şekilde bırakılmıştı."

Gözleri jüri üyelerinin üzerinde dolaşıyordu.

"Ve tüm bunlar -bunu yapma karan, seçim, birinin canını alma, genç bir çocuğun canını alma- bir saniye sürdü."

Cümlesini havada öylece asılı bıraktı.

"Bir parmak şaklatma anı." Parmağını şaklattı. "Kendinizi kaybetmeniz böyle anlık bir şey. Cinayet için gerekli ortamı yaratmak için gereken sadece bir saniye. Buna bu duruşma salonunda suça kastetme deniyor. Niyet ne kadar çabuk şekillense de bu, öldünneye bilinçli olarak karar ver-

mektir. Birinci dereceden cinayet böyle olur."

Her bir jüri üyesiyle tek tek göz kontağı kurmak için jüri kabinini boylu boyunca dolaşıyordu.

"Bir an davalıyı düşünelim. Bu, her şeyi olan bir çocuğun davası; iyi aile, iyi notlar, zengin bir semtte iyi bir ev. Her şeyi vardı, ihtiyacından fazlasına sahipti. Ama davalının bir şeyi daha vardı; öldürme içgüdüsü ve bu tetiklendiğinde -çok fazla değil, okulda her gün her çocuğun başına gelebileceği gibi sadece dalga geçildiğinde, kendisiyle uğraşıldığında- bundan bıktığında da, öldürme içgüdüsü devreye giriyor ve... şak!"

Jüriye "davanın hikâyesini" anlatmalısın, son rolünü oynar gibi bir hikâye olmalı bu. Gerçekler yeterli değildir; onlara hikâyeyi yaşatmaksın. Jüri, "Bu dava neyle ilgili?" sorusuna cevap verebilmeli. Bu soruyu onlar için peşinen cevapla ve kazan. Davayı onlar için tek bir cümleye indirge, hatta bir konuya ya da bir kelimeye. Bu konuyu onların zihinlerine yerleştir. Bırak, bu fikri beraberlerinde jüri odasına götürsünler ve davayla ilgili konuşmak üzere ağızlarını açtıkları zaman senin sözcüklerin dökülsün.

"Davalı parmağını şıklattı." Parmağını yeniden şıklattı.

Savunma masasına geldi, yaklaştı; alanımızı işgal ederek alenen bize saygısızlık ediyordu. Parmağını Jacob'a doğru uzattı ama Jacob bakışlarını ondan kaçırmak için kafasını öne eğmişti. Logiudice şerefsizin tekiydi ama tekniği muhteşemdi.

"Ama bu, iyi bir yerde yaşayıp iyi bir evi olan herhangi

bir çocuk değildi. Sıradan bir agresif çocuk da değildi. Bu davalıda kendini kaybetmesine neden olan bir şey vardı."

Logiudice'in parmağı Jacob'dan bana kaymıştı.

"Bölge başsavcı yardımcısı olan bir babası vardı. Ne sadece bir bölge başsavcı yardımcısı ne de sadece bir babaydı. O Andy Barber'dı, başyardımcıydı, bu binadaki bir numaralı adamdı."

O an Logiudice'in parmağını tutup koparmak istedim ama onun yüzüne bakıp bu hislerin hiçbirini belli etmedim.

"Bu davalı..."

Parmağını bizden çekip, rüzgârın nereden estiğine bakacakmış gibi yukarı kaldırdı ve havada bir tur dolaştırıp jüri kabinin yanına geri döndü.

"Bu davalı..."

Davalıdan ismiyle bahsetme. Ona sadece "davalı" de. İsim onu insan yapar ve jürinin ona sempati duymasına, hatta acımasına neden olur.

"Bu davalı, çözümsüz bir çocuk değildi. Hayır, hayır. Yıllar boyunca babasının bu kentteki bütün büyük cinayetlerde görev alışını izledi. Yemek masasında konuşmaları dinledi, telefon konuşmalarını duydu, alışveriş sırasında konuşulanlara kulak kabarttı. Cinayetin aile işi olduğu bir ortamda büyüdü."

Jonathan kalemini ve not defterini elinden bırakıp derin bir nefes verdi ve başını salladı. "Cinayetin aile işimiz olduğu" fikri tam da onun yapmasını engellemeye çalıştığımız ve benziyordu. Ama Jonathan itiraz etmedi. Davacıyı tek-

nik ve hukuki savunmalarla engelliyormuş gibi görünmek istemiyordu. Onun savunması teknik olmamalıydı. Jacob yapmamıştı. Jonathan bu mesajı bulandırmak istemiyordu.

Ben tüm bunları anlıyordum. Yine de bu saçmalığın karşılıksız kalması sinirlerimi bozuyordu..

Hâkim Logiudice'e baktı.

Logiudice, "En azından cinayet davaları aile işiydi. Şu anda burada yaptığımız, bir katilin suçlu olduğunu kanıtlamak; ki bu, savunma tarafının çok az bildiği bir şeydir, TV şovlarından da öğrenilmez. Yani parmağını şıklattığında -o an geldiğinde, tüm kararlılığıyla bıçağını alıp okul arkadaşının peşinden gittiğinde- zaten zeminini hazırlamıştı ve bu bittiğinde bir uzman gibi bütün izlerini temizledi. Çünkü o da bir tür uzmandı.

Tek bir problem vardı: Uzmanlar da hata yapar. Somaki birkaç gün içinde delilleri bulmaya çalışırken karşımıza çıkan bütün izler bizi ona götürdü. Sadece ona. Kanıtlan gördüğünüzde, bunun yersiz bir şüphe olmadığını, davalının suçlu olduğunu anlayacaksınız."

Durdu.

"Ama neden? Sekizinci sınıftaki bir çocuk neden birini öldürsün ki, diye soruyorsunuz. Neden bir çocuk başka bir çocuğa böyle bir şey yapsın?"

Şaşırmış bir yüz ifadesi takındı; kaşlarını kaldırdı, omuzlannı da.

"Hepimiz okula gittik."

Dudaklarında sinsi bir gülümseme belirmişti. Haydi hep

beraber çirkinleşip burada bir kahkaha patlatalım.

"Yapmayın, hepimiz okula gittik, hatta bazımız kısa süre önce oradaydı."

Aynı sinsi bakışlarla jüriyi etkilemeye çalışıyordu.

"Bu doğru, hepimiz gittik okula. Çocukların neler yapabileceğini de biliyoruz. Bununla yüzleşelim; okul çok zor bir yer olabilir. Çocuklar kötü niyetli olabilir. Dalga geçerler, etrafta koşuşturup dururlar, itişip kakışırlar. Birazdan davalının ifadesinde, on dört yaşındaki kurban Ben Rifkin'in davalıyla dalga geçtiğini duyacaksınız. Şaşıracak bir şey değil, büyütülecek bir durum da değil. Şimdi bu duruşma salonundan çıksanız ve çocukların bulunduğu herhangi bir yere gitseniz buna benzer şeylere zaten şahit olursunuz.

Bir şeyi netleştirmek isterim. Ben Rifkin'in melek gibi bir çocuk olması şart değil. Ben RifkinTe ilgili hoşunuza gitmeyecek şeyler duyabilirsiniz. Ama size şunu hatırlatmak isterim: Ben Rifkin de diğerleri gibi bir çocuktu. Kusursuz değildi. Sıradan bir ergenin yaşadıklarını yaşayan ve onların çektiği acılan çeken sıradan bir çocuktu. On dört yaşındaydı -on dört!- ve tüm hayatı bu kadardı. Bir aziz değildi. Ama hangimiz sadece on dört yıllık hayatımızla yargılanmak isteriz? Hangimiz hayatımız on dört yılla... sınırlı kalsın... ve bitsin isteriz?

Ben Rifkin davalının istediği her şeye sahipti. Yakışıklıydı, çekiciydi, popülerdi. Öte yandan davalı, kendi sınıf arkadaştan tarafından bile dışlanmıştı. Sessiz, yalnız, hassas ve tuhaf biriydi. Tamamen dışlanmıştı.

Ama Ben bu tuhaf çocukla dalga geçerek ölümcül bir hata yaptı. Onun öfkesini, gizli öldürme kapasitesini bilmiyordu."

"İtiraz ediyorum!"

"Kabul edildi. Jüri bu suçlamayı dikkate almayacak."

Logiudice gözlerini jüriden ayırmadı. İtirazı önemsememiş, hatta duymamış gibi öylece durdu. Hâkim ve savunma onu sizden korumaya çalışıyor, ama gerçeği biliyoruz.

"Davalı planını yapmıştı. Bıçağı vardı. Çocukların sahip olabileceği türden bir bıçak değildi, İsveç çakısı da değildi; öldürmek için tasarlanmış bir av bıçağıydı. Bu bıçakla ilgili, onu davalının elinde görmüş ve onun ağzından bunu Ben Rifkin'e karşı kullanacağını söylemiş olan davalının en yakın arkadaşı da size bilgi verecek.

Davalının tüm bunları düşündüğünü ve cinayeti planladığını da duyacaksınız. Hatta cinayetten birkaç hafta sonra yazdığı ve fütursuzca internette paylaştığı cinayeti anlatan hikâyede de -cinayetin nasıl planlandığını, detaylarını ve nasıl gerçekleştirildiğini anlatan bir hikâye- bunu göreceksiniz. Şimdi davalı, açıkça Ben Rifkin'i anlatan ve detaylarının katilden başka kimse tarafından bilinmeyeceği bu cinayet hikâyesini anlatabilir. Size 'Sadece hayal kuruyordum' diyebilir. Siz de ona şüphesiz 'Arkadaşını öldürmek nasıl bir hayaldir?' diye soracaksınızdır."

Soruyu havada bırakarak devam etti.

Burada bilmemiz gereken davalının 12 Nisan 2007 sa-

bahı evden çıkıp Cold Spring Park'a giderken aklında tek bir düşünceyle bıçağını yanına almış olduğudur. Hazırdı. O anda geriye kalan onu kışkırtacak tek bir şeydi. Sonra da... şak.

Peki tetiği çeken ne oldu? O cinayet fantezisini gerçeğe dönüştüren neydi?"

Durdu. Cevaplanması gereken asıl soru buydu ve Logiudice'in buna bir yanıt bulması gerekiyordu; şiddet geçmişi olmayan normal bir çocuk nasıl oluyor da bir zalime dönüşüyordu? Gerekçe her davadaki en önemli noktaydı ve her jüri üyesinin aklında bu vardı. Gerekçesiz suçların kanıtlanmasının zor olmasının sebebi de buydu. Jüri ne olduğunu anlamak istiyordu; neden olduğunu bilmeleri gerekiyordu. Mantıklı bir yanıt bekliyorlardı. Görünen o ki Logiudice'in bir yanıtı yoktu. Sadece teoriler, tahminler, olasılıklar ve "cinayet geni" vardı.

"Asla bilemeyiz," dedi meşhur omuz silkme hareketini yaparak ve suçun tuhaflığını, açıklanamazlığını kabul etti. "Ben, ona taktığı bir isimle mi seslenmişti? Ona eskiden yaptığı gibi ibne ya da korkak demiş olabilir miydi? Ya da moron veya ezik? Onu itip kakıp tehdit mi etmişti? Belki de."

Kafamı salladım. Belki mi?

"O lanetli 12 Nisan 2007 sabahında, saat sekizi yirmi geçe sularında, Ben Rifkin'le Cold Spring Park'ta karşılaştığında -yıllardır aynı yolu kullanarak okula gittikleri için onu orada bulacağını biliyordu- davalıyı çileden çıkaran şey

her neyse, davalı, planını uygulamaya koymaya karar verdi. Ben'i üç yerinden bıçakladı. Bıçağını göğsüne sapladı," sağ koluyla bıçak saplarmış gibi bir hareket yaptı, "bir, iki, üç. Sıra halinde açılmış üç düzgün bıçak yarası. Yaraların şekli bile kararlılığı, sakinliği ve kontrolü gösteriyordu."

Logiudice durdu, o an çok emin değil gibiydi.

Jüri üyeleri de aynı durumdaydı. Ondan emin şekilde duruşmayı izliyorlardı. Çok güçlü başlayan açılış konuşması ve en önemli som olan "neden" sorusunda kalakalmıştı. Bunu iki şekilde anlıyormuş gibiydi. Bir dakika önce Logiudice, Jacob'un kendini kaybedip bir anlık öfkeyle arkadaşım öldürdüğünü söyledi. Bir dakika sonra da haftalardır bunu planladığını, detaylar üstüne çalıştığını, bir savcının oğlu olmanın getirdiği tüm hukuki detayları kullandığını ve fırsat kolladığını anlattı. Sorun, Logiudice'in onca teori ortaya atmış olsa da, kendisinin bile gerekçenin ne olduğu sorusuna tam bir yanıt verememesiydi. Ben Rifkin cinayeti mantığa sığmıyordu. Şimdi bile, soruşturmadan aylar sonra "neden?" diye soruyoruz. Jürinin Logiudice'in sorununu anladığından emindim.

"Her şey bittiğinde davalı bıçağı attı. Sonra da okula gitti. Hiçbir şey bilmiyormuş gibi yaptı. Okul kapatılıp da polisler sorgulamak için geldiğinde bile sakinliğini korudu.

Ah, ama davalı, bir savcının oğlu olarak edindiği deneyimle, bir cinayetin arkasında muhakkak iz bırakıldığını öğrenmiş olmalıydı. Kusursuz cinayet diye bir şey yoktur. Cinayet pis, kanlı bir iştir. Kan sıçrar ve dağılır. Öldürmenin

heyecanıyla hatalar yapılır.

Davalı, kurbanın kazağındaki kanda parmak izini bırakmıştı; cinayetten hemen sonra bırakılabilecek bir izdi bu.

Sonra da yeni şeyler söylemeye başladı. Parmak izinin kime ait olduğu tespit edildiğinde, cinayetten haftalar sonra, davalı ifadesini değiştirdi. Haftalarca cinayetle ilgili hiçbir şey bilmediğini iddia eden çocuk, şimdi cinayetten hemen sonra orada olduğunu söylüyor."

Şüphe dolu bir bakış attı.

"Gerekçe: Kendisiyle dalga geçen arkadaşına kin güden, dışlanmış bir çocuk.

Silah: Bıçak.

Plan: Davalı kendi yazdığı hikâyede detaylarıyla bahsetmişti.

Fiziksel kanıt: Kurbanın kanı üzerindeki parmak izi.

Beyler, Bayanlar, kanıt çok güçlü. Duruşma salonunda şüpheye hiç yer bırakmamıştır. Bu dava bittiğinde ve size söylediğim her şeyi kanıtladığımda, yine karşınıza çıkıp size neyin doğru olduğunu soracağım ve siz de tek bir cevap vereceksiniz: Suçlu. Suçlu sözcüğünü ağızdan çıkarmak zordur, sizi temin ederim. Başka birini yargılayan herkes için zordur. Hayatlarımız boyunca bize bu öğretildi. İncil bile bize bunu söyler: 'Yargılama!' Davalı bir çocuksa bu daha da zordur. Çünkü çocukların masum olduğuna inanırız. Hayır. Ona karşı olan kanıtlara baktığınızda, kalbinizin derinliklerinde sadece tek bir karar vereceksiniz: Suçlu. Jüri kararı demek 'gerçeği söylemek' demektir. Sizden istediğim

de bu; gerçeği söyleyin. Suçlu. Suçlu. Suçlu. Suçlu."

Kararlı ve onları etkilemek ister gibi bakıyordu.

"Suçlu," dedi tekrar.

Yas tutar gibi kafasını öne eğdi ve sandalyesine geri döndü. Ben Rifkin için acı çeker gibi bir hali vardı.

Arkamdaki kalabalıkta bir kadının ağladığını duydum. Gelen ayak seslerinden ve kapının açılmasından dışarı çıktığını anladım, ama kim olduğunu görmek için kafamı çevirmedim.

Kafamdaki düşünce Logiudice'in açılış konuşmasının oldukça iyi olduğu yönündeydi. Ama şimdiye kadarki en iyi konuşması değildi. Hâlâ şüpheler vardı. *Bunu neden yapmıştı?* Jüri bu davanın zayıflığını fark etmiş olmalıydı, çünkü bir boşluk vardı. Bu davacı için gerçek bir sorundu, çünkü çıkan kanıtlar, dostane tanıklar, uzman yalancı şahitler, çapraz sorgu gibi şeylerin öncesinde, hikâyenin el değmemiş ve karmaşıklaştırılmamış olduğu bir duruşmada, davanın açılış konuşmasmdakinden daha güçlü olması gibi bir şey söz konusu değildi. Benim şahsi kanaatim onun bize bir fırsat yarattığı yönündeydi.

"Savunma?" dedi hâkim.

Jonathan ayağa kalktı. Ağarmış saçlarına ve altmışlı yaşlarda olmasına rağmen, ayağa kalktığı anda, küçük bir çocukken nasıl göründüğünü -ki bence hâlâ öyle- hayal etmenin çok kolay olduğu adamlardan biri olduğunu fark ettim. Saçları dağınık, ceketi iliklenmemiş, yakası ve kravatı yana kaymıştı. Bu haliyle sırf kurallar yüzünden ceket giyip

kravat takan okul çocukları gibi görünüyordu. Jürinin karşısına geçerek sırtını dikleştirdi ve her şey bitmiş gibi şaşkın bir ifade belirdi yüzünde. Herkesin bildiği üzere, söyleyecek bir şey hazırlamamıştı ve düşüncelerini toparlamak için biraz zamana ihtiyacı vardı. Logiudice'in salonu dolaşıp prova yaparmış gibi gerçekleştirdiği uzun açılış konuşmasından sonra, Jonathan'ın doğallığı taptaze bir nefes gibi geldi. Jonathan'a hayranlık duyuyor ve onu seviyorum, o nedenle onun hanesine bir artı yazabilirim, ama bana kalırsa, konuşmak için ağzını açmadan önce bile o iki avukat arasında şanslı olan oydu. Diğerleri tarafından nasıl göründüğünü umursamayıp konuşması sırasında nefes bile almayan Logiudice'le kıyaslandığında Jonathan'ın doğallığı insanı rahatlıyordu. O bol takım elbisesiyle duruşma salonunda dolaşıp düşündüklerini söylerken, evinde pijamalanyla, mutfak lavabosunun yanında bir şeyler atıştırırmış gibiydi.

"Biliyorsunuz," diye başladı. Avukatının söylediği bir şeyi düşünüyorum." Kolunu Logiudice'in olduğu yöne doğru salladı. "Ben Rifkin gibi bir delikanlının ölümü çok üzücü. Burada gördüğümüz her suçu, her cinayeti, bütün kötü şeyleri düşününce bile bu çok trajik geliyor. O bir çocuktu. Bunca yıl o çocuk ileride ne olacağını düşündü, harika bir doktor, müthiş bir sanatçı, iyi bir lider... ama hepsi gitti. Hepsi gitti.

Bunun gibi büyük bir trajedi gördüğünüzde bir şeyler yapmak, bir şekilde işleri yoluna koymak ve adaletin yerini bulduğunu görmek istiyorsunuz. Belki sinirleniyorsunuz, bi-

rinin bunun cezasını çekmesini istediğiniz için. Hepimiz aynı şeyleri hissediyoruz, hepimiz insanız.

Ama Jacob Barber masum. Yanlış anlama olmaması adına tekrar söylemek istiyorum: Jacob Barber tamamen masum. O hiçbir şey yapmadı ve bu cinayetle ilgisi yok. O yanlış kişi.

Duyduğunuz kanıt hiçbir anlam ifade etmiyor. Ona dikkatli şekilde baktığınızda, gerçekte ne olduğunu anlayacaksınız ve bu dava bir toz bulutu gibi yok olacak. Jacob'un kendisini tutuklayan polise anlattığı şekilde, parmak izlerinin orada nasıl kaldığını öğreneceksiniz. Okul arkadaşını orada yaralı şekilde yatarken görünce her iyi insanın yapacağını yaptı. Yardım etmeye çalıştı. İyi olup olmadığına bakmak, ona yardım etmek için Ben'e doğru eğildi. Onun öldüğünü anlayınca da kesinlikle çoğumuzun yapacağı gibi korktu. Bu işe bulaşmak istemedi. Bırakın ona dokunduğunu, cesedi gördüğünü birilerine söylerse, işlemediği bir suçtan şüpheli bulunacaktı. Bu doğru tepki miydi? Elbette hayır. Daha cesur olup gerçeği en başta anlatmış olmak ister miydi? Elbette isterdi. Ama o bir çocuk, o bir insan ve hata yaptı. Bundan daha fazlası yok bu işin içinde.

Sakın..."

Durdu, önüne baktı ve bir sonraki cümleyi düşündü.

"Sakın bunun iki kez olmasına izin vermeyin. Bir çocuk öldü. Onun üstünü örtmek için başka bir çocuğun daha hayatını mahvetmeyin. Bu davanın bir trajediye daha sahne olmasına izin vermeyin. Zaten yeterince trajedimiz var."

İlk tanık, sabah koşusu sırasında cesedi bulan Paula Giannetto'ydu. Bu kadını tanımıyordum ama onu markette, Starbucks'ta ya da kuru temizlemecide görmüşlüğüm vardı. Newton küçük bir şehirdi ama farklı "köylere" bölünmüştü ve bu yerlerde hep aynı simaları görürdünüz. Tuhaf şekilde, cinayet saatine yakın bir zamanda ikimiz de Cold Spring Park'ta olmamıza rağmen, onu koşu yaparken hiç görmemiştim.

Logiudice onu tanık masasına çağırdı ve tanıklığı uzadıkça uzadı. Aşırı özenli, her detayı anlatacak kadar heyecanlı ve dokunaklı bir hali vardı. İlk tanıkta davacı için komik bir dönüşüm yaşanıyordu. Açılış konuşmasında sahnenin tam ortasında yer aldıktan sonra, şimdi sahne ışıklarından çekilmişti. Odak tanığa kaymıştı ve kurallar davacının geri planda kalmasını gerektiriyordu. Tanığı yönlendiriyor ya da ona "Sonra ne oldu?" veya "Ondan sonra ne gördünüz?" gibi doğal sorular yöneltiyordu. Ama Logiudice, Paula Giannetto'dan aldığı bilgiler konusunda çok detaycı davranıyordu. Şu ya da bu şekilde konuşmasını kesip durdu. Jonathan bunların hiçbirine itiraz etmedi çünkü söylediklerinin hiçbiri Jacob'u davayla ilişkilendirmiyordu. Ama yine Logiudice'in bu davayı kotaramadığını hissettim. Devirdiği kocaman çamlarla ilgisi yoktu, binlerce farklı detayda görebiliyordum bunu.(Benim hüsnükuruntum muydu? Olabilir. İtiraz eder gibi görünmek istemem. Giannetto kendi hikâye-

sini anlatmak için en iyi ihtimalle yarım saat kaldı. Bu süre cinayet gününden beri değişmemişti.

Serin, yağmurlu bir bahar sabahıymış. Cold Spring Park'taki koşusu sırasında, yosunlarla kaplanmış bir su birikintisinin yanındaki, ıslak yapraklarla kaplanmış yamaçta yüzüstü yatan bir çocuk görmüş. Çocuğun üzerinde kot pantolon, spor ayakkabı ve mont varmış. Sırt çantası yan tarafına doğru yuvarlanmış. Giannetto yalnız koşuyormuş ve cesedin yanında kimseyi görmemiş. Koşan birkaç kişi ve okula yürüyen çocukların (park, McCormick Okulu'na gitmek için sıklıkla kullanılan bir rotaydı) yanından geçmiş ama cesedin yanından kimseyi görmemiş. Üstelik kolunun üst kısmına bağladığı iPod'undan müzik dinlediği için hiçbir bağrışma da duymamış. Cesedi bulduğu anda hangi şarkıyı dinliyor olduğunu bile hatırlıyormuş: The The adlı gruptan "This is the Day".

Giannetto durmuş, kulaklıklarını çıkarmış ve yolun kenarında duran çocuğa bakmış. Birkaç metre öncesinde spor ayakkabılarını görmüş, vücudu küçücük gelmiş gözüne. "İyi misin? Yardıma ihtiyacın var mı?" diye sormuş. Cevap alamayınca da kontrol etmek için yamaçtan aşağı inmiş ve kaygan yapraklar üstünde güçlükle durabilmiş. Bir anne olduğu için, bu halde bir çocuk gördüğünde, diğer her annenin yapacağı gibi ona bakmama ihtimalini düşünemediğini söylüyor. Çocuğun bir hastalıktan, alerjiden ya da ilaçlardan ötürü bayıldığını düşünmüş. Yanında dizlerinin üzerine çökmüş, önce bir omzunu, sonra da ikisini birden tutup çocuğu çe-

virmiş.

O anda göğsünü kaplayan kanı, kırmızıya bulanan yapraklan ve altmdaki toprağı, hâlâ göğsüne açılmış üç delikten sızmakta olan kanı görmüş. Çocuğun cildi griye dönmüş, ama söylediğine göre yüzünde bazı pembe noktalar varmış. Teninin soğuk olduğunu hatırlıyor; bunu hatırladığına göre ona dokunmuş olmalı ama bu kısmı hatırlamıyor. Belki de cesedi döndürürken eli değmişti. Çocuğun kafası arkaya düşmüş ve ağzı acıkmış.

Kollanndaki çocuğun ölü olduğu gerçeğini idrak etmesi zaman alırmış. Soma bırakmış. Çığlık atmış. Kalçasının üzerine düşmüş ve soma o panikle ayağa kalkamayıp emekleyerek yola çıkmış.

Bir süre hiçbir şey olmamış. Orada, ormanın içinde cesede bakakalmış. Kulaklığından inceden inceye hâlâ "This is the Day" geliyordu.

Tüm bu olan biten çok uzun sürmemişti, bir pop şarkısı süresince sadece.

Bu basit hikâyeyi anlatması komik şekilde uzun sürmüştü ama. Bu ifadenin uzunluğunun ardından Jonathan'ın yönelttiği soru ise komedinin ta kendisiydi.

"Davalı Jacob Barber'ı o sabah parkta görmediniz, değil mi?"

"Hayır."

"Başka **sorum** yok."

Logiudice bir sonraki tanıkla yanlış adım atmıştı. Hayır, hatta daha bile fazlasını yaptı. Resmen boka basmıştı. Sıradaki tanık polis adına soruşturmaya dahil olan Newton Polis Departmanı dedektifiydi. Standart, âdet yerini bulsun diye çağırılmış bir tanıktı. Logiudice hem davanın ana hatlarını konuşmak hem de günün programını doldurmak adına arka arkaya tanıklarını çağırıyordu. Cinayet soruşturması CPAC birimine intikal etmeden önce, olaya müdahale edip cinayet mahallini gören ve ilk soruşturmalarda bulunan polis genellikle tanıklık için çağırılır. Yani bu tanık Logiudice'in çağırmak zorunda olduğu bir tanıktı. Rolünü kitabına göre oynuyordu sadece. Ben de aynı şeyi yapmıştım. Sorun, onun, tanığı benim kadar iyi tanımamasıydı.

Teğmen Dedektif Nils Peterson, Newton ekibine benim bölge başsavcısının ofisinde işe başlamamdan birkaç yıl önce katılmıştı; yeni mezundu. Yani demek oluyor ki, Nils'i 1984'ten beri tanıyordum. Biz gençken Nils yakışıklı bir adamdı. Adının çağrıştırdığı gibi, kum sarısı saçları vardı. Şimdi ellili yaşlarının başındaydı ve saçlarının rengi koyulaşmış, sırtı biraz kamburlaşmış, göbeği çıkmıştı. Ama tanık kürsüsünde, pek çok polisin aksine yumuşak konuşmasıyla dikkat çekiciydi. Jüriler ona bayılıyordu.

Logiudice onu temel gerçeklere çekti. Ceset sırtüstü bulunmuştu çünkü koşarken bulan kadın onu çevirmişti. Uç tane bıçak yarası vardı. Gerekçe ya da şüpheli yoktu. Beklenmedik bir saldırı olduğunu gösterecek boğuşma yarası bulunmuyordu. Cesedin ve olay mahallinin fotoğrafları ka-

yıtlara girmişti. Soruşturmanın ilk dakikalarında ya da saatlerinde park çevrilmiş ve kanıt aranmış, ama bir şey bulunamamıştı. Parkta bazı parmak izleri bulunmuş, ancak hiçbiri cesette bulunanla ya da şüpheliyle örtüşmemişti. Her koşulda orası halka açık bir parktı; eğer aransaydı, muhtemelen binlerce farklı parmak izi bulunurdu.

Ardından bu geldi.

"Bir bölge başsavcısı yardımcısının bir cinayet davasına hemen atanması genel prosedür müdür?" diye sordu Logiudice.

"Evet."

"Bu davaya atanan bölge başsavcı yardımcısı kimdi?"

"İtiraz ediyorum!"

"Yaklaşın," dedi Hâkim French.

Logiudice ve Jonathan hâkimin kürsüsüsün uzak yanma gidip fısıltılar halinde konuştu. Hâkim French onların yanında dimdik duruyordu, alışkanlığıydı bu. Çoğu hâkim ya sandalyesini yaklaştırır ya da avukatlara daha rahat fısıldayabilmek için eğilirdi. Ama Burt French değil.

Yan taraftaki görüşmeyi jüri de ben de duyamıyorduk. Sonraki birkaç paragrafı dava dosyasından kesip yapıştırdım.

"Bununla nereye varmaya çalışıyorsun?" diye sordu hâkim.

"Sayın Hâkim, jüri, davalının babasının soruşturmanın ilk aşamalarında görevli olduğunu bilmeli. Özellikle de eğer savunma bir şeylerin yanlış şekilde yapıldığını söyleyecekse,

ki bunu yapacaklarını düşünüyorum, bu önemli," dedi Logiudice.

"Savunma."

Jonathan: "Bizim itirazımız iki konuda. İlki, bu alakasız bir şey. Davalının babası davayı almış ve bir şekilde yanlış yönetmiş olsa bile -ikisinin de doğru olduğunu söylemeye çalışmıyorum- bunun davalı açısından hiçbir sakıncası yok. Bay Logiudice davalının babasıyla beraber suç delilini saklama yoluna gittiklerini iddia etmeyecekse, babanın doğrudan oğlunun suçu ya da masumiyetiyle bir ilgisi yok demektir. Eğer Bay Logiudice babayı adaleti yanıltmakla suçlamak istiyorsa, devam edip bunu yapsın. Biz de o gün gelince bu konuda bir dava daha açarız. Ama bugünün konusu bu değil.

İkinci itirazımız ise, buna doğru olmayan şekilde önyargılı yaklaşıldığı yönünde. Suç ima ediliyor burada. Babanın bu işin içinde oğlunun olduğunu bildiği için uygunsuz bir şeyler yapmış olacağı -ki yanlış bir şey yapmadı- ya da soruşturmayı kendi lehine çevirdiği düşüncesiyle jüriyi zehirliyor. Dürüst olalım. Savcı, davalıya karşı kullanacağı doğrudan bir kanıt olmadığı için, bu duruşma salonuna bir koku bombası atıyor. Bu..."

"Tamam, tamam, anladım."

"Logiudice: "Sayın Hâkim, hangisinin jüri için daha önemli olduğuna siz karar vereceksiniz. Ama onların da bilmeye hakkı var. Davalı bunu iki şekilde alamaz; sırf davalı kişinin babası burada görevli diye polislerin iş çevirdiğini

iddia edemez."

Hâkim: "Buna izin vereceğim, ancak Bay Logiudice, sizi uyarıyorum, eğer bu dava isteyerek ya da istemeyerek babanın bu konuda delil kararttığı gibi bir yere çekilecekse, orada keser atarım. Savunmanın değindiği bir şey var, burada çözmeye çalıştığımız konu bu değil. Eğer babayı suçlamak istiyorsanız, suçlayın."

Duruşma kayıtlarında Logiudice'in tepkisi yoktu, ama ben gayet iyi hatırlıyorum. Duruşma salonunun diğer ucundan gözlerini dikip bana baktı.

Logiudice, jüri kabinin yanındaki küçük masasına döndü ve Nils Peterson'm karşısına geçip sorularına devam etti. "Dedektif, sorumu tekrar edeceğim. O gün bölge başsavcı yardımcısı kimdi?"

"Andrew Barber."

"Andrew Barber bugün bu duruşma salonunda mı?"

"Evet, burada, davalının yanında duruyor."

"Bay Barber'ı bölge başsavcı yardımcısı olduğu zamandan tanıyor musunuz? Hiç birlikte çalıştınız mı?"

"Elbette onu tanıyorum. Pek çok kez birlikte çalıştık."

"Bay Barber Ta arkadaş mıydınız?"

"Evet, öyle diyebiliriz."

"Bay Baber'ın oğlunun okuduğu okulun, tanıyor olabileceği bir arkadaşının dahil olduğu bir davaya bakıyor olmasını tuhaf karşıladınız mı hiç?"

"Hayır aslında."

"Bay Barber'ın oğlunun bu davada tanık olması da mı

tuhaf gelmedi size?"

"Hayır, bunu hiç düşünmedim."

"Peki, davalının babası bu davaya bakarken, parkın orada oturan, cinsel suç kaydı bulunan ve somadan olayla hiç ilgisi olmadığı anlaşılan bir şüpheliyi öne çıkardı mı?"

"Evet. Adı Leonard Patz. Çocuk istismarı gibi suçlardan sabıkası var."

"Ve Bay Barber -yani davalının babası Andrew Barber- şüpheli olarak bu adamın peşinden gitmek istedi, değil mi?"

"İtiraz ediyorum. Konuyla ilgisi yok."

"Kabul edildi."

Logiudice: "Dedektif, davalının babası soruşturmayı yürütürken, siz Leonard Patz'in şüpheli olduğunu düşündünüz mü?"

"Evet."

"Ve soma kendi oğlu suçlanınca Patz aklandı?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

Peterson buradaki tuzağı fark edip tereddüt etti. Eğer arkadaşına yardım edecekse, savunmaya da yardım etmiş olacaktı. Bir orta yol bulmaya çalıştı. "Patz suçlanmamıştı."

"Bay Barber'ın oğlu suçlandığında, Bay Barber*m davanın en başında bu işe dahil olmasına şaşırdınız mı?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Şaşırdım, evet, ama..."

"Şimdiye kadar bir savcının ya da polisin kendi oğluyla ilgili bir davaya dahil olduğunu duydunuz mu?"

Köşeye sıkışan Peterson derin bir nefes aldı. "Hayır."

"Bu çıkar çatışması olurdu, değil mi?"

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi. Devam edin Bay Logiudice."

Logiudice zafer sarhoşluğuyla birkaç amaçsız, gönülsüz soru daha sordu. Yerine oturduğunda yüzünde yeni sevişmiş bir adamın uyuşukluğu vardı ve boyun eğdirene kadar kafasını yukarı kaldırmadı.

Jonathan, Peterson'ın olay yeri hakkında söylediklerine değinmedi, çünkü yine doğrudan Jacob'a işaret eden bir şey yoktu. Bu yumuşak başlı iki adamda kötü kahraman olabilecek bir şey yoktu aslında, sorduğu sorular öylesine sonuçsuz kalmıştı ki, sanki o, Jonathan'm sorguladığı bir savunma tanığıydı.

"Siz gittiğinizde ceset çevrilmiş pozisyonda duruyordu, değil mi Dedektif?"

"Evet."

"Yani, cesedin hareket ettiği gerçeğinden yola çıkarsak, bazı kanıtlar siz oraya varmadan yok oldu. Örneğin, cesedin pozisyonu çoğu zaman saldırının nasıl gerçekleştiğini bulmanızda yardımcı olur, değil mi?"

"Evet, öyle olur."

"Ceset yüzüstü çevrildiğinde lividite de -ya da yerçe-

kimiyle kan toplanması- tersine döner. Kum saatini ters çevirmek gibidir; kan diğer tarafa akmaya başlar ve ilk başta gördüğünüz lividite kaybolur, doğru mu?"

"Evet. Adli tıp uzmanı değilim ama doğru."

"Anladım, ama cinayet dedektifisiniz."

"Evet.

"Genel bir kural olarak, cinayet yerinde ceset zarar görür ya da yer değiştirirse kanıt genellikle kaybolur demek doğru olacaktır."

"Çoğunlukla doğru, evet. Bu davada her şeyin gerçekten kaybolduğunu söylemek zor."

"Cinayet silahı bulundu mu?"

"Hayır, o gün değil."

"Sonra bulundu mu?"

"Hayır."

"Monttaki parmak izi dışında davalıya işaret eden başka bir şey yok muydu?"

"Doğru."

"Parmak izi de çok sonraya kadar tanımlanmamıştı?"

"Evet."

"Yani olay yerinin kendisi, ilk gün, belli bir şüpheliye ulaşacak delil sunmamıştı?"

"Hayır. Sadece tanımlanmamış parmak izi."

"Bu durumda, soruşturmanın başında kafanızda herhangi bir şüpheli olmadığını söylemek doğru olur mu?"

"Evet."

"O durumda, soruşturan kişi olarak, parka yakın bir evde oturan, sabıkalı olduğu bilinen bir pedofilden şüphelenmez miydiniz? Kurbanla aynı yaşlardaki erkek çocuklara cinsel tacizden sabıkası bulunan bir adam?"

"Şüphelenirdim."

Jonathan'ın nereye varmaya çalıştığını anlamaya başlayan jürinin gözünü üzerimde hissettim; küçük, seri vuruşlarla alınmış kolay bir üstünlük değildi.

"Yani davalının babası Andy Barber'm bu Patz denen adama yönelmiş olmasında uygunsuz, beklenmedik ve tuhaf bir durum görmediniz, değil mi?"

"Hayır, görmedim."

"Aslında, o zaman bildiklerinize dayanarak, eğer bu adamı *sorgulamamış* olsaydı işini yapmamış olacaktı, değil mi?"

"Hayır."

"Ve aslında, sonraki sorgulamanızda Patz'in sabahları parkta yürüyüşe çıktığını öğrendiniz, bu doğru mu?"

"Evet."

"İtiraz ediyorum." Logiudice'in sesinde çok fazla inanç yoktu.

"Reddedildi." Hâkimin sesi inançlıydı ama. "Kapıyı siz açtınız."

Hâkim French'in merhametini gösteriş şeklini hiçbir zaman sevmemişimdir. Savunmaya olan tutumu her zaman abartılıdır. Onun duruşma salonu savunma için her zaman evcilik oyunu gibidir. Şimdi ben de savunma tarafında ol-

duğum için, hâkimin bizim tarafımızda olduğunu görmekten keyif alıyordum elbette. Savunmanın bunu suistimal etmesine de izin vermezdi.

Jonathan'a işaret ettim, gelip bendeki kâğıdı aldı. Okur okumaz kaşlarını kaldırdı. Kâğıda üç soru yazmıştım. Kâğıdı özenle katlayıp tanık sandalyesine doğru gitti.

"Dedektif, Andy Barber'ın soruşturma sırasında aldığı herhangi bir karara karşı çıktığınız oldu mu?"

"Hayır."

"Ve aslında, davanın başında Patz'i suçlamadığınız, değil mi?"

"Evet."

Jüri üyelerinden biri -yedi numaralı koltuktaki Şişman Somervilleli Adam- burnundan nefes verip kafasını salladı.

Jonathan omzunun arkasından gelen bu sesi duydu, oturmaya karar vermiş gibiydi.

Ona *devam et* der gibi baktım.

Kaşlarını çattı. Televizyon şovlan dışında, çapraz sorguda kimse kimseyi zayıf anında vurmaz. Birkaç darbe vurur ve yerine otursun. Tanık asıl güce sahip olandır, unutma, sen değil. O sayfadaki üçüncü soru, Çapraz Sorguda Asla Sorulmaması Gereken Soru idi: Açık uçlu, taraflı, uzun ve tahmin edilmez bir yanıta götüren soru. Emektar bir avukat için bu his, bir korku filminde çocuk bakıcısının bodrum katında bir ses duyup ona bakmaya gittiği an gibidir. Seyirci, *Yapma!* diye bağırır.

Benim bakışlarım, *Yap!* diye ısrar ediyordu.

"Dedektif," diye söze başladı, "bunun sizin için hoş olmadığını biliyorum. Davalı hakkındaki görüşünüzü paylaşmanızı istemiyorum. O sırada yapmanız gereken bir iş olduğunu biliyorum. Ama tartışmamızı davalının, kararları ve dürüstlüğü sorgulanan babası Andy Barber'la sınırlamak..."

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Baba Barber'ı ne kadar zamandır tanıyorsunuz?"

"Uzun zamandır." -

"Ne kadar uzun zamandır?"

"Yirmi yıl. Belki de daha fazla."

"Onu yirmi yıldır tanıyan biri olarak, yeterliliğini, dürüstlüğünü ve kararlarını düşündüğünüzde o nasıl bir savcı sizce?"

"Oğlundan bahsetmiyoruz, değil mi? Sadece babası?"

"Evet, doğru."

Peterson doğrudan bana baktı. "O en iyisidir. En iyisiydi yani."

"Başka sorum yok."

Başka sorum yok, demek *Defol* demekti. Logiudice, dava süresince bunu birkaç kez görmüş olmasına rağmen, bir daha asla soruşturmadaki rolüme bu kadar açık şekilde odaklanamayacaktı. Şüphesiz, davanın ilk günü jüri üyelerinin zihnine bu fikri ekmişti. Şimdilik tek başarabildiği buydu.

O öğleden sonra duruşma salonundan çıktığımızda

zafer kazanmış gibi hissediyorduk.

Bu çok uzun sürmedi.

28-Hüküm

Dr. Vogel'den acımasız bir uyarı geldi: "Korkarım, söylemesi çok zor bir şey söyleyeceğim."

Hepimiz tükenmiştik. Tüm günü mahkemede geçirmenin stresi insanın iliğini kemiğini ağrıtıyordu. Ama doktorun söylediği şey hepimizi kırmızı alarma geçirdi. Laurie doktora odaklanmıştı, Jonathan ise her zamanki baykuş merakındaydı.

"Sizi temin ederim, kötü haberlere alışkınız. Artık kurşun geçirmeziz," dedim.

Dr. Vogel gözlerini benden kaçırdı.

Sonradan düşündüğümde görüyorum ki o lafları söylerken ne kadar da aptalmışım. Biz ebeveynler, söz konusu çocuklarımız olduğunda genellikle onlarla ilgili kurusıkı atarız. Onlara her şekilde tahammül edeceğimizi, tüm zorlukların üstesinden geleceğimizi söyleriz. Bundan daha iyi bir sınav yoktur. Çocuklarımız için her şeyi yaparız. Ama kimse kurşun geçirmez değildir, hele ebeveynler hiç. Çocuklarımız bizi savunmasız bırakıyor.

Şimdi anlıyorum ki, bu görüşme bizi parçalamak için yapılmıştı. Yaklaşık bir saat önce mahkemeden zafer eda-

sıyla ayrıldığımızda sarhoş gibiydik. Kötü haberlere hazır değildik.

Jonathan'ın ofisi Harvard Meydanı'na bakıyordu. Duvarları kitaplarla kaplı odasındaki yuvarlak meşe masanın etrafına dizilmiştik. Sadece dördümüzdük; Laurie, ben, Jonathan, Dr. Vogel. Jacob, Jonathan'ın genç ortağı Ellen'la birlikte bekleme odasındaydı.

Dr. Vogel kafasını çevirip benden gözlerini kaçırdığında şöyle düşünüyor olmalıydı: *Kurşun geçirmez olduğunu mu sanıyorsun? Biraz bekle.*

"Peki ya sen Laurie?" dedi psikolog, terapi yaparkenki ses tonunu kullanarak. "Sen şu anda bunu kaldırabileceğini düşünüyor musun?"

"Kesinlikle."

Dr. Vogel'in gözleri Laurie'nin üzerinde gezdi; yeni çıkan filizler gibi kargacık burgacık saçı, solgun cildi ve kararmış gözaltı torbaları. O kadar çok kilo vermişti ki, yüzünün derisi sarkmıştı ve kemikli omuzlarında kıyafetleri emanet gibi duruyordu. *Tüm bu bozulma ne zaman oldu?* diye düşündüm. Bu dava başlar başlamaz, birdenbire mi oldu? Yoksa zamanla, yıllar içinde oldu da ben mi fark etmedim? O artık benim Lauriem değildi. Beni keşfeden ve benim keşfettiğim cesur kız değildi. O kadar tükenmiş görünüyordu ki, gözlerimizin önünde öldüğünü düşünüyordum bazen. Bu dava onu içten içe kemiriyordu. O bu tür bir kavga için yaratılmamıştı. Hiçbir zaman sert biri olmamıştı. Olmasına gerek kalmamıştı. Hayat onu bu yöne itmedi. Bu, onun

suçu değildi elbette -bu son olaylarda bile dimdik durduama bana göre Laurie'nin kırılganlığı acı vericiydi. Ben ikimiz için de, üçümüz için de yeterince güçlüydüm, ama Laurie'yi bu stresten korumanın bir yolu yoktu. Görüyorsunuz, onu sevmekten vazgeçemedim, hâlâ öyle. Eğer taş gibi bir doğanız varsa, sert olmak zor değildir. Ama o gün sandalyeye oturup doktoru dinlerken, bunun ona neye mal olduğunu bir düşünün. O, Jacob'u savunmayı hiçbir zaman bırakmadı, satranç tahtasını analiz etmekten hiç vazgeçmedi, her hamlenin ve karşı hamlenin hesabını yaptı. Son anda bile onu korudu.

Dr. Vogel, "Önce vardığım sonuçları biraz anlatıp sonra da eğer sorunuz olursa onları cevaplayayım, olur mu?" dedi. "Jacob'la ilgili kötü şeyler duymanın ne kadar zor olduğunu biliyorum, ancak birkaç dakika sabredin. Sadece dinleyin, sonrasında konuşacağız."

Başımızı salladık.

Jonathan, "Bilginiz için söylüyorum, savcı bunların hiçbirine ulaşamaz," dedi. "Endişe etmenize gerek yok. Burada konuştuğumuz her şey, Dr. Vogel'in söyleyeceği her şey gizlidir. Konuşulanlar bu odadan dışarı asla çıkmayacak. Dolayısıyla siz de, doktor da tüm açıklığınızla konuşabilirsiniz, tamam mı?"

Tekrar başımızı salladık.

"Neden bunu yapmak zorunda olduğumuzu anlamıyorum," dedim. "Jonathan, eğer savunmamız Jacob'un kesinlikle hiçbir şey yapmadığı yönündeyse, tüm bunları neden

yapıyoruz?"

Jonathan eliyle bir V harfi yaptı ve kısa, beyaz sakalını okşadı. "Umarım haklısındır. Umarım bu dava iyi sonuçlanır ve bu konuyu bir daha hiç açmayız."

"O zaman bunu neden yapıyorsun?"

Jonathan beni duymamış gibi kafasını çevirdi.

"Neden yapıyorsun bunu Jonathan?"

"Çünkü Jacob suçlu görünüyor."

Laurie içini çekti.

"Suçlu olduğunu ima etmiyorum, sadece ona karşı çok fazla delil var. Karşı taraf henüz en güçlü tanığını kullanmadı. Bu bizi daha da zorlayacak. Çok daha fazla zorlayacak. Bunun olacağı güne kendimi hazırlamak istiyorum. Andy, hepiniz bunu anlamalısınız."

"Pekâlâ," dedi doktor söze girerek. "Jonathan'a raporumu verdim. Aslında bu bir fikir beyanı, çıkardığımız sonuçların bir özeti niteliğinde; günün birinde beni tanıklık etmem için çağırırlarsa ne söyleyeceksem hepsi burada yazılı. Öncelikle sadece ikinizle konuşmak istedim. Elde ettiğim sonuçları Jacob'la paylaşmadım. Bu dava bittiğinde, sonucuna bağlı olarak, bu konuların bir kısmıyla klinik olarak nasıl baş edeceğimize beraber oturur karar veririz. Ama şu anda asıl konumuz terapi değil, dava. Savunma için, özel bir amaç doğrultusunda bu davaya dahil oldum. Jacob'un şu anda bu odada olmamasının sebebi de bu. Dava bittiğinde yapması gereken çok fazla şey olacak. Şu anda onun hakkında dürüstçe konuşmamız gerektiği için bu odanın dışında

olması gerekiyordu.

Jacob'un açıkça ortaya koyduğu iki bozukluk var; narsistik kişilik ve tepkisel bağlanma bozukluğu. Bu hastalıkların bir arada görülmesi çok sık rastlanan bir şey olmasa da, asosyal kişilik bozukluğu belirtileri de var. Ancak henüz teşhisten emin olamadığım için raporumu tamamlayamadım.

Burada sözünü edeceğim davranışların tümünün, bir arada bulunsa bile patolojik olmadığını anlamanız önemli. Bazı durumlarda bütün ergenler narsisttir, hemen hepsi bağlanma sorunu yaşar. Bunun dereceleri vardır. Burada bir canavardan değil, sıradan bir çocuktan söz ediyoruz - belki biraz daha fazlası. Yani, bunu bir suçlama olarak düşünmenizi istemiyorum. Size söylediğim şeyleri *kullanmanızı,* onların altında ezilmemenizi rica ediyorum. Oğlunuza yardım etmeniz için gereken malzemeleri ve sözcükleri vermek istiyorum size. Asıl amacımız, Jacob'u daha iyi anlamak, tamam mı? Laurie? Andy?"

Samimiyetsiz şekilde ona itaat ettik.

"Güzel. Şimdi, narsistik kişilik bozukluğu; bunun hakkında muhtemelen bir şeyler biliyorsunuzdur. En belirgin özelliği bumu büyüklük ve empati eksikliği. Jacob'un durumunda, bu bumu büyüklük, insanların genelde kibir, küstahlık gibi adlandırdığı dramatik belirtilerle görülmüyor. Jacob'unki daha sakin. Birdenbire kendini aşırı önemsiyor ve kendisinin özel, farklı olduğuna inanıyor. Diğerlerine uyan kurallar ona uymuyor. Jacob kendine özel birkaç şey bulup akranları tarafından, özellikle de okuldaki arkadaşları

tarafından anlaşılmadığını hissediyor.

NKB'nin diğer bir önemli özelliği, özellikle de suç işleme bağlamında, empati eksikliğidir. Jacob diğerlerine karşı alışılmadık bir soğukluk gösteriyor -sözünü ettiğim bağlamda şaşırdığım bir şey oldu- hatta Ben Rifkin ve ailesine bile. Oturumlardan birinde Jacob'a bunu sorduğumda, cevabı her gün milyonlarca insanın öldüğünü; trafik kazalarının istatistiksel olarak cinayetlerden daha fazla olduğunu; askerlerin madalya almak uğruna binlerce kişiyi öldürdüğünü söyledi. Neden öldürülmüş bir çocuk için üzülmeliymişiz ki? Onu Rifkinlere gitmesi ve Ben'le ilgili hissettiklerini onlara söylemesi konusunda yönlendirdiğimde de bunu yapamadı, yapmadı. Tüm bunlar, onun-çocukluğuyla, etrafındaki diğer çocukların zarar görmesiyle ilgili anlattığınız hikâyelerle örtüşüyor.

Diğer insanları kendinden daha az önemli görmekle kalmıyor, onları insan olarak bile görmüyor. Kendini diğerlerinin gözüyle de görmüyor. Diğer insanların da kendisiyle aynı insani duygulan -acı, üzüntü, yalnızlık- taşıdığını hayal edemiyor gibi görünüyor, ki bu o yaştaki gençlerin anlayamayacağı türden bir hassasiyet değil. Konuyu uzatmayacağım. Adli tıp bağlamında bu duyguların varlığı çok net. Empati olmadıkça her şey serbesttir. Ahlak taraflı ve esnek bir hale gelir.

İyi haber, NKB kimyasal bir dengesizlik değil. Genetik de değil. Davranış ve yerleşmiş alışkanlıkların oluşturduğu bir kompleks. Bu da zamanla unutulabileceği anlamına ge-

liyor."

Doktor neredeyse durmadan devam ediyordu.

"Diğer bozukluk aslında daha rahatsız edici. Tepkisel bağlanma bozukluğu görece olarak yeni bir teşhis. Yeni olduğu için de hakkında çok fazla şey bilmiyoruz. Konuyla ilgili çok fazla çalışma yok. Nadir, teşhisi ve tedavisi zor bir bozukluk.

TBB'nin kritik yönü, çocukluk dönemindeki duygusal bağın bozulmasından kaynaklanıyor olması. Teoriye göre, çocuklar tek ve güvenilir bir bakıcıya bağlanır ve dünyayı güvenli şekilde onunla beraber keşfeder. Temel duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarının o kişi tarafından karşılanacağını bilir. Kendisine bakan kişi ortadan kaybolduğunda ya da değiştiğinde, çocuklar diğerleriyle uygunsuz bir ilişki kurar, hatta bazen çok uygunsuz; sinir, öfke, yalan söyleme, saygısızlık, pişman olmama, zalimlik ya da aşırı samimiyet, hiperaktivite, kendine zarar verme.

Bu bozukluğun tanımı, erken dönem bakımında bir bozukluk gerektiriyor; genellikle ebeveyn ya da bakıcı tarafından yanlış uygulanan ya da önemsenmeyen 'patojenik bakım'. Ama bunun tam olarak ne olduğuyla ilgili de karşıt görüşler var. Size yetersiz olduğunuzu söylemeye çalışmıyorum. Bunun sizin ebeveynliğinizle ilgisi yok. Son çalışmalar bunun anne ya da babanın yetersiz bakımı olmadan da görülebileceğini gösteriyor. Bazı çocuklar bağlanma bozukluklarına karşı daha savunmasız oluyor -örneğin kreş veya çok fazla bakıcı değiştirmek- ve en ufak bir bozulma,

bağlanma bozukluğunu tetikleyebiliyor."

"Kreş mi?" diye sordu Laurie.

"Sadece istisnai durumlarda."

"Jacob üç aylık olduktan sonra hep kreşe gitti. İkimiz de çalışıyorduk. Dört yaşına geldiğinde de öğretmenliği bıraktım."

"Laurie, sebep sonuç ilişkisi kuracak kadar bilmiyoruz bunu. Kendini suçlamamalısın. Burada ihmal olduğunu düşünmeyi gerektirecek bir şey yok. Belki de Jacob o savunmasız, alışı hassas çocuklardandı. Bu tamamen yeni bir alan. Biz araştırmacılar bile henüz tam olarak anlayabilmiş değiliz."

Dr. Vogel, Laurie'ye rahatlatıcı bir bakış attı ama sesinde eleştiren bir ton vardı ve bu Laurie'yi hiç rahatlatmamıştı.

Yardım edemeyen Dr. Vogel devam etti. Bu yıkıcı bilgiyi vermekten kurtulmanın en iyi yolunun onu bir çırpıda söylemek olduğunu düşünüyordu.

"Jacob'un durumunda, tetikleyen her ne ise, çocukluk dönemiyle ilgili bir bağlanma sorunu olduğuna dair kanıt var. Çocukken zaman zaman savunmacı ve ihtiyatlı, zaman zaman da değişken ve öfkeli olduğunu söylemiştiniz."

"Ama *bütün* çocuklar 'değişken' ve 'öfkeli'dir. Bugün birçok çocuk kreşe gidiyor ve..." dedim.

"İhmal gibi durumlar olmadığında TBB'yi görmek çok nadir ama yine de net bir şey bilmiyoruz."

"Yeter!" dedi Laurie iki elini de havaya kaldırarak.

"Kesin artık şunu!" Ayağa kalkıp sandalyesini itti ve odanın uzak köşesine yürüdü. "Onun yaptığını düşünüyorsunuz."

"Ben öyle bir şey demedim," diyerek cevap verdi Dr. Vogel.

"Söylemenize gerek kalmadı."

"Hayır Laurie, onun yaptığını söyleyecek hiçbir şey yok elimizde. Bu benim işim değil. Buna karar verecek olan ben değilim."

"Laurie, bu psikoloji jargonu. Bu şeyleri -narsistik, benmerkezci- her çocuk için söyleyebilirsin, kendisi söyledi. Bana böyle *olmayan* bir tane genç göster. Bu saçmalık. Bir kelimesine bile inanmıyorum," dedim.

"Elbette inanmıyorsun. Bu tür şeyleri hiç görmezsin sen. Normal olmaya ve *bizi* de normal görmeye o kadar kararlısın ki, gözlerini kapatıp işine gelmeyen şeyleri görmezden geliyorsun."

"Biz normaliz."

"Tanrım, sen bunun normal olduğunu mu düşünüyorsun, Andy?"

"Bu durumun mu? Hayır. Ama Jacob'un normal olduğunu düşünüyor muyum? Evet! Bu çok mu çılgınca?"

"Andy, olayları doğru görmüyorsun. Sen göremediğin için kendimi ikimiz adına da düşünmek zorunda hissediyorum."

Onu rahatlatmak için kalkıp yanına gittim ve elimi bağladığı kollarının üzerine koydum. "Laurie, o bizim oğluIUZ."

Benim elimi de düşürerek kollarını indirdi. "Andy, kes şunu. Biz normal değiliz."

"Elbette öyleyiz. Neden bahsediyorsun sen?"

"Öyleymiş gibi görünüyorsun. Yıllardır. Bunca zaman öyleymiş gibi göründün."

"Hayır. Önemli şeylerle ilgili böyle davranmadım."

"Önemli şeyler mi! Andy, gerçeği söylemedin. O kadar zaman gerçeği hiç söylemedin."

"Asla yalan söylemedim."

"Söylemediğin her gün aslında yalan söylüyordun. Her gün. Her gün."

Yanımdan geçip Dr. Vogel'in karşısına geçti. "Siz Jacob'un yaptığını düşünüyorsunuz."

"Laurie, lütfen otur. Üzgünsün."

"Sadece bunu söyle. Orada oturup bana akli bozuklukların tanısal ve istatistiksel yönergelerini okuma, bunları ben de okuyabilirim. Ne demeye çalışıyorsun onu söyle: O yaptı."

"Sana o yaptı ya da yapmadı diyemem. Bilmiyorum."

"O zaman yapmış *olabileceğini* ima ediyorsun. Bunun gerçekten mümkün olduğunu düşünüyorsun."

•^Laurie, lütfen otur."

"Oturmak istemiyorum! Bana cevap ver!"

"Jacob'da beni rahatsız eden tutum ve davranışlar görüyorum, evet, ama bu çok zor bir şey..."

"Bizim hatamız mı? Pardon, bizim hatamız *olabilir,* bizim hatamız *olması mümkün,* çünkü biz o kadar kötü bir

anne babayız ki... o kadar zalimiz ki, onu şehirdeki her çocuk gibi kreşe verdik. Diğer her çocuk gibi!"

"Hayır, bunu söyleyemem, Laurie. Bu sizin hatanız ***değil.*** Bunu aklından çıkar."

"Bir de gen var, mutasyonunu test ettiğiniz. Ne diyorsunuz ona? Nakavt bilmem ne."

"MAOA Nakavt."

"Jacob'da bu var mı?"

"Gen, sorduğun gen değil. Açıklamıştım, en fazla bir eğilim..."

"Doktor, Jacob'da bu gen var mı?"

"Evet."

"Peki kocamda?"

"Evet."

"Ya -ona nasıl hitap edeceğimi bile bilmiyorum- kayınpederimde?"

"Evet."

"İşte budur. Elbette var. Bir zamanlar Jacob'un kalbinin Grinch gibi iki boy küçük olduğunu söylemiştin."

"Bunu lafın gelişi söylemiştim. Bunu söylemem aptalcaydı. Özür dilerim."

"Nasıl söylediğini boş ver. Buna hâlâ inanıyor musun? Oğlumun kalbi iki boy küçük mü?"

"Jacob'la duygusal bir dil geliştirmek üzere çalışmalıyız. Bu kalbinin boyuyla ilgili değil. Onun duygusal olgunluğu yaşıtlannınkiyle aynı seviyede değil."

"Neymiş bu seviye? Duygusal olgunluğu mu?"

Derin bir nefes aldı. "Jacob yarı yaşındaki bir çocuğun duygusal özelliklerini taşıyor."

"Yedi mi! Oğlum yedi yaşında bir çocuğun duygusal olgunluğuna mı sahip? Bunu mu söylemeye çalışıyorsun?!"

"Bu şekilde söylemedim."

"Peki ne yapayım? Ne yapayım?"

Cevap gelmedi.

"Ne yapmam gerek?"

"Şşştt," dedim. "Seni duyacak."

29 - Yanan Rahip

Davanın üçüncü günü.

Savunma masasında yanımda duran Jacob, sağ elinin başparmağının tırnağa yakın kısmını kemiriyordu. Sinirle o kadar çok kemirdi ki, derisini koparıp yara açtı. Ama çocukların yaptığı gibi kopardığı deriyi çiğnemiyordu. Onun yöntemi tırnağıyla derisinden küçük parçalar kaldırıp, oradaki bütün deriyi kaldırmayı başarana kadar orayla oynamaktı. Derilerini kopardığı bölgenin iyileşme şansı yoktu. En ufak bir sert hareketinde o yara kanamaya başlıyor ve eğer elinin altında varsa parmağına yara bandı yapıştırması gerekiyordu; yoksa da parmağını ağzına sokup emerek kanı temizliyordu. Tüm mantığına rağmen, hiç kimsenin bu mide bulandırıcı sahneden onu alıkoyamayacağına inanıyordu.

Jacob'un cezalandırmaya çalıştığı elini tutup jüri görmeden dizinin üzerine koydum, sonra da elimi güvenli şekilde sandalyesinin arkasına yerleştirdim.

Kürsüde bir kadın tanıklık ediyordu. Ruthann bir şeydi adı. Elli yaşlarındaydı ve tanıdık bir siması vardı. Saçları kısa kesilmişti. Çoğu kırdı, belli ki saklamak için özel bir

çaba göstermiyordu. Alyansı ve saati dışında üzerinde başka takı yoktu. Her sabah Cold Spring Park'ta köpeğini dolaştıran komşulardan biriydi. Logiudice onu o sabah cinayet mahallinin yakınlarında Jacob'a benzeyen bir çocuk gördüğü için çağırmıştı. Eğer tam olarak hatırlayabilseydi iyi bir kanıl olabilirdi ama kadın kürsüde kıvranıyordu. Defalarca elleriyle dizlerini ovuşturdu. Cevap vermeden önce her soruyu iyice düşündü. Çok geçmeden endişeleri gerçek tanıklığının önüne geçmişti ve pek bir şey anlatamadı.

Logiudice: "Bu çocuğu tarif edebilir misiniz?"

"Ortalama boydaydı, bir metre elli santim gibi. Zayıftı. Kot ve spor ayakkabı giyiyordu. Saçları koyu renkti."

Tam olarak o çocuğu tarif etmiyordu, anlattığı şey bulanıktı. Newton'daki çocukların yarısı bu tarife uyuyordu ve henüz bitirmemişti. Kadın, Logiudice hatırlatma kartları gibi ipuçlarını kullanarak polise ilk gün verdiği ifadenin aynır.ını söylemesi için sinsice yönlendirene kadar kaçamak cevaplar verip durdu. Savcının bu yönlendirmeleri üzerine Jonathan defalarca ayağa kalktı ve tanığın gördüğü kişiyi anlatamaması, Logiudice'in kürsünün önünde durup resm. adın» verdiği yönlendirmeleri yapmaya devam etmesi, Jonathan'in bunun üzerine itiraz etmek için ayağa kalkıp durmaları bir anda saçmasapan bir hal aldı.

Ve bir şekilde olaydan koptum. Odaklanmayı bırakın, umursamıyordum bile. Bu davanın hiçbir anlamı yokmuş gibi bir ruh haline burundum. Her şey için çok geçti.)r. Vo[L] gel'in söyledikleri de en az bu kadar manalıydı.

Yanıbaşımda Lurie'yle beraber yaptığımız Jacob bilmecesi vardı. Cüssesi, bana benzerliği, hatta kilo aldığı takdirde bana daha çok benzeyecek olması fikri içimi paramparça ediyordu. Her babanın çocuğunu tuhaf, kendisinin bozulmuş bir hali gibi gördüğü anlar olmuştur. Kimlik çatışması gibidir bu. Çocuk kalmış benliğinden bir fikir görürsün, önünde dikilirsin, onu gerçek, etten kemikten bir varlığa dönüştürürsün. O hem sendir hem de değil, hem yakın hem uzaktır. Senin yarattığın, ortaya çıkardığın bir şey olmasına rağmen, tanımadığın herhangi biri kadar yabancıdır. İçimdeki bu karmaşayla, elimi sandalyenin arkasından kaldırıp onun omzuna koydum.

Derilerini koparmak için ağzına götürdüğü parmağını suçlulukla dizlerinin üzerine indirdi tekrar.

Hemen arkamda, ilk sırada Laurie oturuyordu. Her duruşma gününde tek başına oturdu orada. Elbette ki Newton'da arkadaşımız yoktu. Laurie'nin anne babasının yanında oturması için listeye isimlerini yazdırmak istediysem de Laurie kabul etmedi. Şehit gibiydi orada. Benimle evlenerek ailesini felakete getirmişti ve şimdi bedelini tek başına ödemek istiyordu. Mahkemede, insanlar ona bir adım mesafede duruyor ya da onun diğer tarafına geçiyordu. Ne zaman arkamı dönsem onu ya kollarını kavuşturmuş ya da eli çenesinde dinlerken, tanığa bakmak yerine yere bakarken görüyordtim. Önceki gece Laurie Dr. Vogefin söylediklerivle o kadar sarsılmış haldeydi ki, benden ilaç istedi ve ona rağmen uyuyamadı. Karanlıkta yatarken, "Eğer suçluysa Andy, ne

yapacağız?" diye sordu. Ona şu an yapabileceğimiz hiçbir şey olmadığını, bunun için jürinin onun hakkında suçlu ya da masum kararını vermesini beklememiz gerektiğini söyledim. Onu rahatlatmak için sarılmak istedim ama dokunmam onu daha da tedirgin etti ve yatağın diğer ucuna kaçtı. Ama hâlâ uyanıktı; iç çekişleri ve hareketleri onu ele veriyordu. Laurie öğretmenlik yaptığı zamanlarda mucizevi şekilde (bana göre) uyurdu. Sabah çok erken kalkması gerektiği için dokuz gibi erken bir saatte ışığı söndürür ve başını yastığa koyar koymaz uyurdu. Ama o başka Laurie'ydi.

O sırada, duruşma salonunda Logiudice tanığıyla işini bitirmeye karar vermişti. Logiudice'in kararını stratejik açıdan bakınca anlamak çok zordu; ben de vazgeçme şerefini Jonathan'a bırakmamaya çalıştığını düşündüm. Belki de hâlâ çaresizce bir sonuca varabileceğini umuyordu. Ama pes etmeyecekti, inatçı piç. Gemisiyle beraber sulara gömülen bir kaptan veya kendi kendini yakan bir rahip gibi tuhaf şekilde asil olmaya çalışmaktı onunki. Logiudice son sorusuna geldiğinde -san dava dosyasında yazan her şeyi okuyup tanığının doğaçlama bir konuşma yaptığını bile belirtti- Jonathan kalemini bırakmış, elleri yüzünde öylece izliyordu.

Soru: "O sabah Cold Spring Park'ta gördüğünüz çocuk şu anda bu duruşma salonunda mı?"

Cevap: "Emin olamıyorum."

Soru: "Peki, parkta gördüğünüz çocukla aynı tanıma uyan biri var mı?"

Cevap: "Hiç, gerçekten hiç emin olamıyorum artık. Ço-

cuktu. Net hatırladığım tek şey bu. Uzun zaman önceydi. Ne kadar çok düşünürsem, o kadar söylemek istemiyorum. Yanılma ihtimalimi düşünerek bir çocuğun ömrünü hapishanede geçirmesini istemiyorum. Yanılıyor olabilirim. Eğer öyle olursa bununla yaşayamam."

Hâkim French içini çekti. Kaşlarını kaldırıp gözlüğünü çıkardı. "Bay Klein, sizin sorunuz yok diye anlıyorum?"

"Hayır, Sayın Hâkim."

"Ben öyle düşünmüyorum."

Günün geri kalanında Logiudice için işler pek iyi gitmemişti. Tanığını mantık gruplarına sokmuştu ve bugün de kendini adamış, sivil bir tanıktı. Sadece parktan geçen insanlardı bunlar. Jacob'un bakış açısına göre hiçbiri hiçbir şey görmemişti. Ama bu zayıf bir davaydı ve Logiudice bulduğu her şeyi ortaya koymak istiyordu. O nedenle o sabah Jacob'u gördüğünü iddia eden bir kadın ve bir erkek olmak üzere iki tanığı daha dinledik. İkisi de cinayet mahalline yakın olmamakla beraber Jacob'u gördüğünü söyledi. Diğer bir tanık olay yerinden kaçan birini gördüğünü belirtti. Gördüğü kişinin yaşı ya da görünüşüyle ilgili hiçbir şey söylememişti ama tarif ettiği kıyafetler Jacob'unkine uyuyordu. Okul yolundaki bir parkta bu kıyafetleri giymiş birini görmek çok normaldi gerçi.

Logiudice yakıcı bir sonla bitirdi. Son tanığı, o sabah parkta köpeğini gezdiren Sam Studnitzer adında bir adamdı. Studnitzer kısa saçlı, dar omuzlu ve nazik bir adamdı.

"Nereye gidiyordunuz?" diye sordu Logiudice.

"Orada köpeklerin tasmasız dolaşabildiği bir alan var. Çoğu sabah köpeğimi oraya götürüyorum."

"Köpeğinizin cinsi ne?"

"Siyah bir Labrador. Adı da Bo."

"Saat kaçtı?"

"Sekizi yirmi filan geçiyordu. Normalde daha erken giderim."

"Siz ve Bo parkın neresindeydiniz?"

"Ormana giden patikalardan birindeydik. Köpeğim koklaya koklaya önden gidiyordu."

"Sonra ne oldu?"

Studnitzer tereddüt etti.

Rifkinler de savcının masasının arkasındaki sırada yerlerini almıştı.

"Küçük bir çocuğun sesini duydum."

"Ne diyordu çocuk?"

'"Dur, canımı acıtıyorsun,' diyordu."

"Başka bir şey söyledi mi?"

Studnitzer kendini bırakmıştı. Kaşlarını çatıp sessizce, "Hayır," dedi.

"Sadece 'Dur, canımı acıtıyorsun' mu?"

Studnitzer cevap vermedi ama parmaklarını şakaklarına koyup gözlerini kapadı.

Logiudice bekliyordu.

Duruşma salonu ölüm sessizliğine bürünmüştü, Studnitzer'in hırıltılı nefes alışı bile rahatlıkla duyuluyordu. Ellerini yüzünden çekti. "Hayır. Tek duyduğum bu."

"Etrafınızda kimseyi gördünüz mü?"

"Hayır. Çok uzağı göremiyordum. Görüş alanı kısıtlıydı. Parkın o kısmı tepeliktir ve ağaçlar çok sıktır. Küçük bir yamaca doğru geliyorduk, kimseyi görmedim."

"Çığlığın hangi yönden geldiğini söyleyebilir misiniz?"

"Hayır."

"Merak edip etrafınıza baktınız mı? Bir şekilde küçük çocuğa yardım etmeye çalıştınız mı?"

"Hayır, ne olduğunu bilmiyordum. Çocuk olduklarını düşündüm. Bilmiyordum. Hiçbir şey gelmedi aklıma. Her sabah o parkta yürüyen, şakalaşan bir sürü çocuk oluyor. Bu da sadece... bir tartışma gibi geldi bana." Gözleri öne düştü.

"Çocuğun sesi nasıldı?"

"İncinmiş, acı çekiyormuş gibiydi."

"Bağırıştan sonra başka bir ses duydunuz mu? İtişip kakışma, dövüşme mesela?"

"Hayır, öyle bir şey duymadım."

"Sonra ne oldu?"

"Köpek irkildi, tuhaflaştı. Sorunun ne olduğunu anlamadım. Sonra onu alıp ormanın içine doğru yürüdüm."

"Yürürken kimseyi gördünüz mü?"

"Hayır."

"O sabah dikkatinizi çeken tuhaf bir şey oldu mu?"

"Hayır, ta ki sirenleri duyana ve parka koşan polisleri görene kadar. Olanları o zaman anladım."

Logiudice yerine oturdu.

Salondaki herkesin kafasında aynı cümle yankılanı-

yordu: *Dur, canımı acıtıyorsun. Dur, canımı acıtıyorsun.* Ben bile hâlâ aklımdan atamamıştım. Sanırım hiçbir zaman atamayacağım. Ama gerçek şu ki, bu detay bile Jacob'a işaret etmiyordu.

Jonathan bu gerçeği iyice hatife almak için ayağa kalkıp baştan savma bir soru sordu: "Bay Studnitzer, o sabah bu çocuğu, Jacob Barber'ı parkta hiç görmediniz, değil mi?"

"Hayır."

Jonathan jüriye dönüp başını sallayarak, "Çok kötü, çok kötü," dedi. Bu hareketle onlara bizim meleklerle aynı tarafta olduğumuzu göstermeye çalışmıştı.

İşe yaradı. Her şeye rağmen -Dr Vogel'in aptal teşhisine, Laurie'nin şoka girmesine ve çocuğun bıçaklanırken söylediği sözlere- geçen üç günde hâlâ ayaktaydık. Eğer bu küçük bir lig maçıysa, merhamet kuralından da bahsetmeliyiz. Sonradan gördük ki, bu son iyi günümüzmüş.

Bay Logiudice: Orada biraz duralım. Karının üzgün olmasını anlıyorum.

Tanık: Hepimiz üzgünüz.

Bay Logiudice: Ama bununla asıl savaşan Laurie.

Tanık: Evet, bu baskıyı kaldırmakta zorlanıyor.

Bay Logiudice: Daha fazlası. Dr. Vogel'le görüştükten ve onun anlattıklarından sonra Jacob'un masumiyetiyle ilgili şüphe-

leri var. Size eğer suçluysa ne yapacağınızı bile sordu, değil mi?

Tanık: Evet. Bir süre sonra. Ama o sırada yıkılmış haldeydi. Bunun nasıl bir baskı ol-duğunu tahmin bile edemezsin.

Bay Logiudice: Peki ya sen? Sen yıkılmış halde değil miydin?

Tanık: Elbette öyleydim. Korkuyordum.

Bay Logiudice: Sonunda Jacob'un suçlu olabileceği ihtimalini düşündüğün için mi korkmuştun?

Tanık: Hayır, jürinin o suçlu olsa da ol-masa da onu suçlamasından korktum.

Bay Logiudice: Jacob'un bunu gerçekten yapmış olabileceği geçmedi mi aklından?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Bir kez bile mi? Bir sa-niyeliğine?

Tanık: Bir kez bile geçmedi.

Bay Logiudice: "Teyit etme önyargısı" buydu, değil mi Andy?

Tanık: Siktir git Neal, seni kalpsiz kal-leş.

Bay Logiudice: Kendine hâkim ol.

Tanık: Sen benim kendimi kaybettiğimi hiç görmedin.

Bay Logiudice: Hayır. Sadece hayal ede-biliyorum.

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Pekâlâ, devam edelim.

30 - Üçüncü Ray

Davanın dördüncü günü.

Paul Dufify kürsüde. Üzerinde her zaman gördüğümüzden çok daha resmi, mavi bir ceket, verev çizgili bir kravat ve keten pantolon vardı. Jonathan gibi o da içindeki çocuğu rahatça görebileceğin insanlardandı. Bunun fiziksel görünüşle ilgisi yoktu, tavırlarındaki çocuksu haldi bunu düşündüren. Belki de buna onunla uzun süreli arkadaşlığım sebep olmuştu. Bana göre Paul, her zaman onunla tanıştığım yirmi yedi yaşındaki haliyle kalmıştı.

Logiudice için Duffy'yle olan arkadaşlığım onu tehlikeli bir tanık yapmıştı. Başlangıçta Logiudice'in tutumu belirsizdi, sorulan aşırı temkinliydi. Eğer sorsaydı, ona Paul Duffy'nin benim için bile olsa asla yalan söylemeyeceğini söylerdim. Bu, ona göre bir şey değildi. Ayrıca o aptal, sarı dava dosyasını da indirmesin bunun onu çok acemi gösterdiğini de söylerdim.

"Mahkeme kayıtları için isminizi söyler misiniz lütfen?"

"Paul Michael Duffy."

"Ne işle meşgulsünüz?"

"Massachusetts Eyalet Polisi'nde teğmen dedektif olarak çalışıyorum."

"Ne kadar süredir eyalet polisinde çalışıyorsunuz?"

"Yirmi altı yıldır."

"Şu anki göreviniz nedir?"

"Halkla ilişkiler birimindeyim."

"12 Nisan 2077 tarihine dönersek, o tarihteki göreviniz neydi?"

"Middlesex bölge başsavcısının ofisinde özel bir dedektiflik biriminde çalışıyordum. Bu birime Suç Önleme ve Kontrolü (CPAC) deniyordu. Bölge başsavcı yardımcılarına ve yerel polislere, özellikle cinayet gibi karmaşık soruşturmaların yürütülmesinde yardım etmek üzere görev yapan on beş ya da yirmi kişilik özel eğitimli ve deneyimli bir birimdi." Duffy bu cümleyi monoton bir ses tonuyla söylemişti.

"Bu durumda 12 Nisan 2007 tarihine kadar birçok cinayet soruşturmasına katıldınız?"

"Evet."

"Yaklaşık kaç tane?"

"Hepsinde birebir görev almamış olsam da, yüzün üzerinde."

"Pekâlâ, 12 Nisan 2007 tarihinde Newton'daki cinayetle ilgili bir telefon aldınız mı?"

"Evet. O sabah saat dokuzu çeyrek geçe civarında, Newton'daki Teğmen Foley'den Cold Spring Park'ta bir

çocuk cinayeti olduğuna dair bir telefon aldım."

"İlk yaptığınız şey ne oldu?"

"Bilgi vermek üzere bölge başsavcısının ofisini aradım."

"Bu standart prosedür müdür?"

"Evet. Kanuna göre yerel birimlerin bütün cinayetlerde ve doğal olmayan ölümlerde eyalet polisine bilgi vermesi gerekir; biz de bunun üzerine bölge başsavcısının ofisini aranz.

"Özellikle kimi aradınız?"

"Andy Barber."

"Neden Andy Barber?"

"O, baş asistandı, yani bölge başsavcısından sonra gelen isimdi."

"Andy Barber'ın bu bilgiyi ne yapacağını düşünüyordunuz?"

"Bölge başsavcısı yardımcılarından birini bu soruşturmayı yürütmek üzere görevlendirecekti."

"Davayı kendisine de saklayabilir miydi?"

"Saklayabilirdi. Pek çok cinayet davasını kendisi yürüttü."

"O sabah Andy Barber'm bu davayı kendisine saklayacağına dair bir düşünceniz oldu mu?"

Jonathan yerinden doğruldu. "İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Dedektif Duffy, Bay Barber'ın o an bu davayla ilgili ne yapacağını düşündünüz?"

"Bilmiyorum. Ama sanırım bunu kendisinin üstlenebileceğini düşündüm. Getir götür işinden daha büyük bir dava gibi duruyordu. Ama başka birini görevlendirseydi de şaşırmazdım. O ofiste Bay Barber'ın dışında da çok iyi insanlar vardı. Doğrusunu söylemek gerekirse, bu konuyu çok da düşünmedim. Kendi işlerim vardı. Bu konuyu onlara bıraktım. Benim işim CPAC'i yürütmekti."

"Bölge Başsavcısı Lynn Canavan'ın da bu olaydan hemen haberdar edilip edilmediğini biliyor musunuz?"

"Bilmiyorum, ama öyle tahmin ediyorum."

"Peki, Bay Barber'ı aradıktan sonra ne yaptınız?"

"O bölgeye gittim."

"Saat kaçta gittiniz?"

"Sabah saat dokuz otuz beş civan."

"İlk geldiğiniz anda gördüğünüz manzarayı anlatın."

"Cold Spring Park'ın girişi Beacon Caddesi'ndeydi. Parkın önünde otopark alanı vardı. Onun arkasında da tenis kortları ve oyun alanları bulunuyordu. Sonrasında da ormanın içine giren yürüyüş yollan geliyordu. Otoparkta ve öndeki caddede çok sayıda polis arabası vardı. Her yer polis doluydu."

"Siz ne yaptınız?"

"Beacon Caddesi'ne park ettim ve yürüyerek cinayet bölgesine gittim. Newton polisinden Dedektif Peterson ve Bay BarberTa karşılaştım."

"Tekrar soruyorum, cinayet mahallinde Bay Barber'da alışılmadık bir durum dikkatinizi çekti mi?"

"Hayır. O bölgeye çok yakında oturuyordu ve soruşturmayı almaya niyeti olamasa bile olay yerine giderdi."

"Bay Barber'ın Cold Spring Park'a yakın bir yerde oturduğunu nereden biliyorsunuz?"

"Çünkü onu yıllardır tanıyorum."

"Normal hayatta da arkadaştınız."

"Evet."

"Yakın arkadaş mıydınız?"

"Evet. Öyleydik."

"Peki şimdi?"

Cevap vermeden önce biraz bekledi. "Onu bilemem, ama o hâlâ benim arkadaşım."

"Sosyal hayatınızda hâlâ görüşüyor musunuz?"

"Hayır. Jacob tutuklandığından beri değil."

"Bay Barber'la en son ne zaman konuştunuz?"

"Tutuklamadan önce."

Yalan söylüyordu, ama beyaz yalan. Gerçek, jüriyi yanlış yönlendirebilirdi. Duffy'nin güvenilir biri olmadığı izlenimini uyandırabilirdi. Duffy etki altında kalmıştı ama büyük sorular karşısında dürüsttü. Tanıklık ederken hiç geri adım atmadı. Davanın amacı doğru sonuca ulaşmaktı ve bunun için de rüzgârı kullanan bir yelkenli gibi anında ölçümleme gerekiyordu.

"Tamam, parka gittiniz, Dedektif Peterson ve Bay Barber'la karşılaştınız. Soma ne oldu?"

"Bana kısaca olayı anlatıp kurbanın Benjamin Rifkin olduğunu söylediler. Sonra da beraberce cinayet mahalline

yürüdük."

"Oraya varınca ne gördünüz?"

"Olay yeri bantlarla çevrilmişti. Adli tıp yetkilileri ve olay yeri inceleme teknisyenleri henüz gelmemişti. Yerel polis görevli bir fotoğrafçı fotoğraf çekiyordu. Kurban yerde yatıyordu ve etrafında hiçbir şey yoktu. Oraya gider gitmez koruma amacıyla etrafını çevirmişlerdi."

"Cesedi görebiliyor muydunuz?"

"Evet."

"İlk gördüğünüz an cesedin ne durumda tarif eder misiniz?"

"Yamaçta, başı aşağıda olacak şekilde yatıyordu. Çevrildiği için yukarı bakıyordu ama ayaklan ilk halinde duruyordu."

"Sonra ne yaptınız?"

"Dedektif Peterson ve Bay Barber'la birlikte cesede yaklaştık. Dedektif Peterson bana olay yeriyle ilgili detaylan gösteriyordu."

"Size ne gösteriyordu?"

"Yamacın üst kısmında, yolun hemen kenarında bol miktarda kan vardı. Birkaç yere de damlamış ve bulaşmıştı. Yaprakların üzerinde de vardı."

"Bulaşmış derken?"

"Kan başka bir yüzeye değdiğinde o yüzeye de geçer. Bir leke bırakır. Tepenin aşağısına kadar vardı bunlardan, çok sayıda. Başta birkaç küçük leke halindeyken, aşağı doğru indikçe yoğunlaşıyordu ve çok daha fazla kan vardı."

"Kriminalist olmadığınızı biliyorum, ama bu kan lekeleri aklınıza bir teori getirdi mi?"

"Evet. Cinayet yola yakın bir yerde işlenmişti, kan damlaları vardı ve ardından da ya aşağı itilmiş ya da düşüp aşağı doğru sürüklenmişti. Bu sırada da yapraklarda kan izi bırakmıştı."

"Peki, bu teoriyi kurduktan soma ne yaptınız?"

"Aşağı inip cesede baktım."

"Ne gördünüz?"

"Göğsünde üç yara vardı. Kurbanın tişörtü kan içinde kaldığı için çok net görülmüyordu. Bulunduğu yerde de bol miktarda kan vardı; orada bulunduğu süre içinde yaralardan akıp birikmişti."

"Etraftaki kan lekelerinde ya da yerde biriken kanda tuhaf bir şey var mıydı?"

"Evet, kanlı izler vardı. Birisi kan birikintisine basmış ve soma da ayakkabısının izi çıkmıştı."

"O ayakkabı izlerinin ne olduğunu düşündünüz?"

"Birisi cinayetten hemen soma, kan daha kurumamışken cesedin yanında durmuş ya da ona doğru eğilmiş gibiydi."

"Koşuya çıktığı sırada cesedi bulan Paula Giannetto'dan haberiniz var mıydı?"

"Evet, vardı."

"Bu ayak izleriyle ilgili ne düşündünüz?"

' "Onun ayak izleri olabileceğini düşündüm, ama emin değildim."

"Başka ne düşündünüz?"

"Saldırı sırasında etrafa sıçramış çok miktarda kan vardı. Sadece sıçramış ya da diğer yerlere de bulaşmış olabilirdi. Saldırganın nasıl durduğunu söyleyemeyebilirim, ama yaraların şekline bakıldığında, tam karşısında durduğunu söylemek mümkün. Bu durumda, aradığımız kişinin üzerinde de bir miktar kan olmalıydı. Hatta küçük, kolayca kurtulabileceği bir bıçağı da olabilirdi. Ama kan büyük bir şeydi ve olay yerini yeterince karmaşıklaştırıyordu."

"Kurbanla ilgili başka bir şey gözlemlediniz mi, özellikle elleriyle ilgili?"

"Evet, ellerinde kesik ya da herhangi bir darp yoktu."

"Bu size ne düşündürdü?"

"Savunma yarasının olmayışı boğuşma olmadığını ve saldırgana karşı koymadığını gösteriyor. Bu da ya çok şaşırdığını ya da saldırganı görmediği, o nedenle de elleriyle kendini koruyamadığı anlamına geliyor."

"Bu saldırganı tanıdığı anlamına da gelir mi?"

Jonathan yerinden kalktı. "İtiraz ediyorum. Dayanaksız görüş sunuyor."

"Kabul edildi."

"Peki sonra ne yaptınız?"

"Cinayet hâlâ nispeten tazeydi. Park kapatılmıştı, içeride birileri var mı diye aramaya başladık. Aslında bu arama ben oraya varmadan başlamıştı."

"Birini buldunuz mu?"

"Olay yerinden oldukça uzakta birkaç kişi bulduk.

Kimse şüpheli görünmüyordu. Hiçbiri cinayetle bağlantılı gibi görünmüyordu."

"Üzerlerinde kan yok muydu?"

"Hayır."

"Bıçak?"

"Hayır."

"Soruşturmamn ilk saatlerinde hiçbir şüpheli bulamadığınızı söylemek doğru olur mu?"

"Hiçbir şüpheli bulamadık."

"Sonraki birkaç gün içinde kaç şüpheli bulabildiniz?"

"Hiç."

"Sonra ne yaptınız? Soruşturmaya nasıl devam ettiniz?"

"Bilgisi olan herkesle görüştük. Kurbanın ailesi ve arkadaşları, cinayet sabahı bir şeyler görmüş olan herkes."

"Buna kurbanın okul arkadaşları da dahil mi?"

"Hayır."

"Neden?"

"Okula gitmekte geciktik. Şehirdeki anne babalar çocuklarla görüşmemiz konusunda endişeliydi. Öğrencilerle konuşabilmemiz için yanlarında bir avukat bulunması ya da okulda sorgulayacak şekilde izin almamız yönünde tartışmalar dönüyordu. Okul binasında sorgulama yapmamız ve çocukların buna dahil olması konusunda da sıkıntı vardı elbette."

"O zaman bunlara tepkiniz ne oldu?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Doğrusunu söylemek gerekirse sinirliydim. Bir dava soğudukça sonuca ulaşmak da o kadar zorlaşır."

"Sizinle birlikte bölge başsavcısının ofisinden bu soruşturmada görevli olan kimdi?"

"Bay Barber."

"Davalının babası olan Andrew Barber mı?"

"Evet."

"Oğlunun okulundaki bir soruşturmada Andy Barber'in görev alması sizi rahatsız etmedi mi?"

"Hayır aslında. Yani olayın farkındaydım. Ama bu Columbine Lisesi'ndeki olay gibi bir şey değildi; çocuğun çocuğu öldürmesi gibi bir durum yoktu. Bırakın Jacob'u, okuldaki herhangi bir çocuğun bu cinayete karışmış olduğunu düşünmek için herhangi bir sebebimiz yoktu."

"Yani içten içe bile olsa Bay Barber'ın bu davada yer almasını sorgulamadınız?"

"Hayır, hiçbir zaman."

"Bunu hiç onunla konuştunuz mu?"

"Bir kere."

"O konuşmayı anlatır mısınız?"

"'Arkanı kollamak adına bu davayı pas geçmek ister misin?' diye sordum ona."

"Çıkar çatışması gördüğünüz için mi?"

"Oğlunun okulu davaya dahil olacaktı, ne çıkacağını bilemezdik. Neden uzak durmasın ki?"

"O ne cevap verdi?"

"Hiçbir çıkar çatışması olmadığını, aksine şayet kendi

oğlu cinayetle suçlanacaksa bu olayın *daha fazla* içinde olmak isteyeceğini söyledi. Ayrıca bu şehirde yaşadığını ve burada çok fazla cinayet işlenmediğini, insanların bu konuda çok üzgün olabileceklerini de söyledi. Onlar için doğru şeyi yapmak istiyordu."

Logiudice son cümlede durdu ve bir anlığına Duffy'ye baktı.

"Davalının babası, Bay Barber, hiç Ben Rifkin'in okul arkadaşlarından birinin onu öldürmüş olabileceğine dair bir teoriden bahsetti mi?"

"Hayır, böyle bir şeyi hiç söylemedi ya da ima etmedi."

"Ama Ben'in bir öğrenci tarafından öldürülmüş olduğu teorisini de aktif olarak devam ettirmedi?"

"Hayır, ama zaten 'aktif olarak' devam ettirmek..."

"Soruşturmayı başka yöne kaydırmak istedi mi?"

"Anlamadım, neyi 'kaydırmak'?"

"Kafasında başka bir şüpheli var mıydı?"

"Evet, parkın orada oturan, şartlan düşününce olayla ilgisi olabilecek durumda olan Leonard Patz adında bir adam vardı. Andy o şüphelinin peşinden gitmek istedi."

"Yani aslında Andy Barber, Patz'den şüphelenen tek kişi değildi?"

"İtiraz ediyorum. Yönlendiriyor."

"Kabul edildi. Bu sizin tanığınız, Bay Logiudice."

"Sorumu geri alıyorum. McCormick Okulu'nda Ben'in okul arkadaşlarıyla görüşme yaptınız mı?"

"Evet."

"Peki ne öğrendiniz?"

"Bir süredir -çocuklar çok açık konuşmadığı için- Ben ve davalı Jacob arasında bir sürtüşme olduğunu söylediler. Ben, Jacob ile uğraşıyormuş. Bu da Jacob'un şüpheli olabileceğini düşünmemize sebep oldu."

"Babası soruşturmayı yürütürken bile mi?"

"Soruşturmanın bazı bölümlerinin Bay Barber'ın bilgisi dışında yapılması gerekiyordu."

Burası bana tokat gibi gelmişti. Bunu daha önce hiç duymamıştım. Bir şeyler olduğunu tahmin edebiliyordum, ama Duffy'nin buna dahil olduğunu hiç düşünmemiştim. Yüzümün düştüğünü görmüş olacak ki onun yüzünde de çaresiz bir bakış belirdi.

"Peki bu nasıl oldu? Başka bir bölge başsavcısı yardımcısı Bay Barber'ın haberi olmadan bu göreve mi atandı?"

"Evet. Siz."

"Peki bu kimin onayıyla oldu?"

"Bölge Başsavcısı Lynn Canavan."

"Bu soruşturmada ortaya ne çıktı?"

"Davalının kurbandaki yaralarla örtüşen bir bıçağı, yeterli gerekçesi ve daha da önemlisi, eğer kurban kendisiyle uğraşmaya devam ederse bu bıçakla kendini savunacağına dair açıklamaları olduğuna dair kanıtlar çıktı. Davalı aynı zamanda o sabah okula sağ elinde kan lekeleriyle gelmiş. Bunları davalının arkadaşı Derek Yoo'dan öğrendik."

"Davalının sağ elinde kan mı varmış?"

"Arkadaşı Derek Yoo'ya göre evet."

"Bıçağı Ben Rifkin'e karşı kullanacağını söylemiş mi?"

"Derek Yoo bize öyle söyledi."

"Kesme Odası adlı bir vveb sitesindeki hikâyeden hiç haberiniz oldu mu?"

"Evet, Derek Yoo onu bize açık şekilde anlattı."

"Kesme Odası internet sitesini de incelediniz mi?"

"Evet, orası insanların ağırlıklı olarak seks ve şiddet hakkında hikâyeler paylaştığı, bazılarının da çok rahatsız edici..."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

"Kesme Odası'nda bu davayla ilişkili bir şey buldunuz mu?"

"Evet, bulduk."

"Katilin gözünden cinayeti anlatan bir hikâyeye rastladık. İsimler değişmişti, bazı detaylar da yoktu, ama durum aynıydı. Açıkçası aynı davaydı."

"Hikâyeyi kim yazmış?"

"Davalı yazmış."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Derek Yoo bize davalının yazdığını söyledi."

"Bunu kontrol edebilme şansınız oldu mu?"

"Hayır. Hikâyenin yüklendiği bilgisayarın ISP'sini belirledik, bu numara parmak izi gibi, o bilgisayarın nerede olduğunu gösterir. Nevvton'un merkezindeki Peet's kafeye ait olduğunu öğrendik."

"Hikâyenin yüklendiği makinenin ne olduğunu bulabil-

diniz mi?"

"Hayır. Biri oranın kablosuz internet ağına bağlanmış. En fazla bunu bulabildik. Peet's kablosuz ağı kullananların bir kaydını tutmuyordu, ayrıca bağlanmak için bir kullanıcı adı ya da kredi kartı da istemiyordu. O nedenle daha fazia şey bulamadık."

"Ama Derek Yoo bunu size davalının yazdığını söyledi?"

"Doğru."

"Bunu katil yazmışsa, bunda bu kadar zorlayıcı olan neydi?"

"Her detay ortadaydı. Benim için sorunun çözüm noktası bıçak yaralarının açışıydı. Hikâyede, bıçağın kaburgayı geçip doğrudan iç organlara zarar verecek şekilde batın İmasının planlandığı yazıyordu. Kimsenin bıçağın açısını oildiğini düşünmedi. Bu gizli bilgiydi. Bu tahmin etmesi kolay bir detay değildi, çünkü bunu yapabilmek için katilin t içağı, alışılmışın aksine kaburgalardan geçirebilmesi için yatay tutması gerekiyordu. Detayların derinliği ve planlama yaralı bir itiraf gibiydi. O noktada tutuklamak için olası delillere sahip olduğumuzu gördüm."

"Ama davalıyı hemen tutuklamadınız?"

"Hayır. Bıçağı ve davalının evde saklamış olal ileceği diğer kanıtları bulmayı bekledik."

"Peki ne yaptınız?"

"Arama emri alıp eve girdik."

"Ne buldunuz?"

"Hiçbir şey."

"Davalının bilgisayarını aldınız mı?"

"Evet."

"Ne tür bir bilgisayardı?"

"Apple dizüstü bilgisayar, beyaz renkte."

"Bilgisayarı sabit diskten bilgiyi geri çağırma konusunda uzman olan kişilere gösterdiniz mi?"

"Evet. Doğrudan suç teşkil edecek hiçbir şeye rastlamadılar."

"Davayla ilgili herhangi bir şey buldular mı?"

"Disk Scraper adında bir yazılım buldular. Bu yazılım, eski ya da silinmiş dokümanlar ile programların sabit diskten silinmesini sağlıyordu. Jacob bilgisayarlar konusunda çok iyiydi. Yani, hikâyeyi bulamıyor olsak da, bunun bilgisayardan silinmiş olma ihtimali hâlâ var."

"İtiraz ediyorum. Yönlendirme var."

"Kabul edildi. Jüri son cümleyi görmezden gelsin."

'^Pornografik kayıtlara rastladılar mı?"

^İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Pornografik kayıt buldular mı?"

".'Evet."

"Cinayetle ilgili başka bir şey ya da şiddet içerikli hikâye?"

' "Hayır."

' "Derek Yoo'nun Jacob'un bıçağı olduğu yönündeki iddiasını destekliyor musunuz? Örneğin, bıçağın alındığına

dair bir belge var mı?"

"Hayır."

"Hiç gerçek cinayeti aleti bulundu mu?"

"Hayır."

"Ama Cold Spring Park'ta bir bıçak *bulundu!"*

"Evet. Cinayetten sonra parkta arama yapmaya devam ettik. Bulunmasın diye failin bıçağı parkta bir yere attığını düşündük. Sığ bir gölette bir bıçak bulduk sonunda. Bıçak cinayet aletiyle aynı boyuttaydı ama yapılan adli tıp incelemesinde bunun cinayete ait olmadığını gördük."

"Bu nasıl anlaşıldı?"

"Bıçağın keskin tarafı yaralarda görünenden daha büyüktü ve kurbanın yarasının parçalanmış kenarlarıyla örtüşen tırtıklı bir bıçak değildi."

"Peki bıçağın gölete atılmış olmasıyla ilgili hangi sonuca vardınız?"

"Bizi yanlış yönlendirmek için oraya atıldığını düşündüm. Belki de yaranın ve olası cinayet aletinin detaylı şekilde tanımlandığı adli tıp kayıtlarına erişimi olmayan biri yaptı bunu."

"O bıçağı oraya kimin koymuş olabileceğine dair bir tahmininiz var mı?"

"İtiraz ediyorum. Yönlendirme var."

"Kabul edildi."

Logiudice bir süre düşündü. Derin bir nefes aldı ve profesyonel bir tanıkla çalıştığını hatırladı. Duffy'nin beni tanıyor ve seviyor olması -Jacob'a faydası dokunsun istiyordu

ve kürsüde olmaktan ötürü çok rahatsızdı- onun tanıklığını daha da zorlaştırıyordu. *Sonunda* Logiudice bunu hissetti, *sonunda.*

"Başka sorum yok," dedi.

Jonathan yerinden fırladı ve jüri bölümünün uzak köşesine gidip trabzana doğru eğildi. Eğer soru sormak için oraya tırmanması gerekseydi, bunu da yapardı.

"Ya da bıçak oraya sebepsiz şekilde düşmüştür?" dedi.

"Mümkün."

"Çünkü parklarda pek çok şey düşüp kaybolabilir?"

"Doğru."

"O zaman o bıçağın sizi aldatmak üzere oraya bırakıldığını söylerken tahmin yürütüyordunuz, değil mi?"

"Yerinde bir tahmin, evet."

"Ben vahşi bir tahmin derdim."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

"Biraz geriye gidelim, Teğmen. Olay yerinde sıçramış ve bir yerlere bulaşmış halde çok fazla kan gördüğünüzü söylemiştiniz. Hatta kurbanın tişörtü de tamamen kan içindeydi."

"Evet."

"Etrafta çok fazla kan olduğu için, birilerini aramaya başladığınızda, üzerinde kan olan insanları aradığınızı söylediniz. Böyleydi değil mi?"

"Üzerinde kan *olabilen* birilerini aradım, evet."

"Çok mu kan olan birini?"

"Bundan çok emin değilim."

"Yapmayın. Yaraların şekline bakınca Ben Rifkin'in saldırganının onun önünde durmuş olabileceğini söylediniz, doğru mu?"

"Evet."

"Çok fazla kan var dediniz."

"Evet."

"Çok fazla derken, her yere akıp bulaştığını söylüyorum."

"Evet, ama..."

"Açıkçası, çok kan dökülen bir davada, hele de yaralar bu kadar ciddiyse, saldıran kişinin üzerine kan bulaşmış olmasını beklemek gerekir, çünkü yaralardan fışkırır, öyle mi?"

"Her zaman değil."

"Her zaman değil, ama çoğunlukla, değil mi?"

"Çoğunlukla."

"Bir bıçaklama olayında da, saldırganın kurbanına bir kol boyu mesafede olması gerekir?"

"Evet."

"Bu durumda kan sıçramasını önlemek nasıl mümkün olabilir?"

"Ben *sıçramak* sözcüğünü kullanmadım."

"Kanın akmasını önlemek nasıl mümkün olabilir?"

"Bunu söyleyemem."

"Jacob'un okula gittiğinde üzerinde kan olması, arkadaşı Derek Yoo'dan böyle duymuştunuz, değil mi?"

"Evet."

"Derek Yoo'nun size anlattığı, Jacob'un sağ elinin üzerinde bir miktar kan olduğuydu, değil mi?"

"Evet."

"Kıyafetlerinde yok muydu?"

"Hayır."

"Yüzünde ya da vücudunun herhangi bir yerinde?"

"Hayır."

"Ayakkabılarında?"

"Hayır."

"Tüm bunlar Jacob'un gelip arkadaşı Derek Yoo'ya cinayetten *sonra* cesedi görüp ona sağ eliyle dokunduğunu anlatmasıyla örtüşüyor, değil mi?"

"Örtüşüyor, evet, ama tek açıklama bu değil."

"Jacob o sabah okula gitti, değil mi?"

"Evet."

"Cinayetten dakikalar sonra okuldaydı, bunu biliyoruz öyle değil mi?"

"Evet."

"McCormick'te ders kaçta başlıyor?"

"Sekiz otuz beş."

"Adli tıp uzmanlarına göre cinayet saati neymiş, biliyor musunuz?"

"Saat sekizle sekiz buçuk arasında bir zaman."

"Ama Jacob saat sekiz otuz beşte okuldaki sırasında, üzerinde hiç kan olmadan oturuyordu?"

"Evet."

"Eğer size, Jacob'un o çok etkilendiğiniz hikâyesindeki -size göre yazılı bir itiraftı- detayları Jacob'un uydurmadığını, bunların hepsinin McCormick'teki öğrenciler tarafından bilindiğini söylesem, bunun bir kanıt olarak önemi konusundaki düşünceniz etkilenir mi?"

"Evet."

"Evet, elbette!"

Duffy poker suratla baktı ona. Onun buradaki işi mümkün olduğunca az şey söylemek, fazladan söyleyeceği her kelimeyi de kırk kere düşünmekti. Detay vermek sadece savunmanın işine yarardı.

"Şimdi, Andy Barber'ın soruşturmadaki rolüyle ilgili soruda, arkadaşınız Andy'nin yanlış ya da uygunsuz bir şey yaptığını söylüyor musunuz?"

"Hayır."

"Herhangi bir hata ya da yanlış karar verdiğini söyleyebilir misiniz?"

"Hayır."

"O zaman ya da şimdi sorguladığınız herhangi bir şey var mı?"

"Leonard Patz denen adamdan bahsetmiştik. Şimdi ne bildiğimizi hesaba katarak, Patz'in o dönemde akla uygun bir şüpheli gibi görünmesi uygunsuz gelmiyor mu?"

"Hayır."

"Hayır, çünkü soruşturmanın başında akla yatan her kanıtın peşinden gittiniz, ağınızı mümkün olduğunca geniş tuttunuz, bu doğru mu?"

"Evet."

"Eğer size Andy Barber'ın bu davanın faili olarak hâlâ Leonard Patz'den şüphelendiğini söylesem, bu sizi şaşırtır mı?"

Duffy hafifçe kaşlarını çattı. "Hayır. Başından beri buna inanıyordu."

"Patz'i Bay Barber'ın aklına sokan kişinin siz olduğu da doğru mu?"

"Evet, ama..."

"Andy Barber'ın cinayet somşturmalarındaki kararlan genellikle güvenilir midir?"

"Evet."

"Andy Barber'ın Ben Rifkin cinayetinde Leonard Patz'in peşinden gitmek istemesinde size tuhaf gelen bir şey oldu mu?"

"Tuhaf mı? Hayır. O an elimizdeki kısıtlı bilgi doğrultusunda bu mantıklıydı."

"Ama Patz'in soruşturması hiçbir zaman ciddi ciddi yürütülmedi, değil mi?"

"Karar Jacob Barber'ın suçlanması yönünde olunca durdu, evet."

"Patz'e odaklanmaktan vazgeçme kararını kim verdi?"

"Bölge Başsavcısı Lynn Canavan."

"Bu kararı tek başına mı verdi?"

"Hayır, sanırım Bay Logiudice onu yönlendirdi."

"Leonard Patz'in şüpheli listesinden çıkanlması için bir kanıt var mıydı?"

"Hayır."

"Onu tamamen temize çıkaracak bir kanıt çıktı mı?"

"Hayır."

"Hayır, çünkü olayın yönü değişmişti, değil mi?"

"Sanırım."

"Bay Logiudice istedi diye mi oldu bu?"

"Soruşturmadaki herkes arasında bir tartışma vardı, Bay Logiudice ve bölge başsavcısı da buna dahildi."

"O tartışma sırasında Bay Logiudice çok ısrarcı olduğu için vazgeçildi, değil mi?"

"Şimdi buradayız, demek ki evet." Duffy'nin sesinde kızgınlık vardı.

"Şu an bildikleriniz doğrultusunda, arkadaşınız Andrew Barber'ın dürüstlüğünden şüpheniz var mı?"

"Hayır," dedi Duffy düşünerek ya da öyle göründü. "Hayır, Andy'nin Jacob Ta ilgili herhangi bir şüphesi olduğunu düşünmüyorum."

"Andy'nin hiçbir şeyden şüphelenmediğini mi düşünüyorsunuz?"

"Hayır."

"Çocuğun babası, tüm hayatı boyunca onunla beraberdi. Hiçbir şey bilmiyor mu?"

Duffy omuz silkti. "Buna net bir cevap veremem, ama öyle düşünmüyorum."

"Bir çocukla on dört yıl yaşayıp onun hakkında bu kadar az şey bilmek nasıl mümkün olabilir?"

"Bilemiyorum."

"Hayır. Aslında siz de Jacob'u doğduğundan beri tanıyorsunuz, değil mi?"

"Evet."

"Sizin de Jacob'la ilgili hiçbir şüpheniz olmadı, değil mi?"

"Hayır."

"Geçen onca yılda Jacob'la ilgili tehlikeli olan hiçbir şey görmediniz mi? Ondan şüphelenmek için sebebiniz yoktu, değil mi?"

"Hayır."

"Hayır, elbette ki hayır."

"İtiraz ediyorum. Bay Klein'ın tanığın cevaplarına kendi yorumunu katmamasını rica ediyorum."

"Kabul edildi."

"Özür dilerim," dedi Jonathan müthiş bir nezaketle. "Başka sorum yok."

"Bay Logiudice, devam edecek misiniz?" diye sordu Hâkim.

Logiudice düşündü. Orada bırakabilirdi. Zaten jürinin kafasında çılgın oğlumun yaptıklarını örtbas etmek için soruşturmayı kötüye kullandığım yönünde bir fikir oluşturmuştu. Lanet olsun, bunu tartışmasına bile gerek yoktu; tanıklıklar sırasında bu defalarca söylendi. Sonuç olarak, burada davalı olan ben değildim. Ganimetlerini toplayıp yola devam edebilirdi. Ama bu yeni kazandığı ivmeden keyif almıştı. Yüzünde ilham gelmeden önceki anın ifadesi vardı. Ölümcül vuruşun çok yakınlarda olduğunu hissediyordu. Bir

yetişkin bedenindeki diğer çocuk, önündeki kurabiye kavanozu için çıldırıyordu.

"Evet, Sayın Hâkim," dedi ve doğrudan tanık kürsüsünün önüne geçti.

Salonda bir hışırtı oldu.

"Dedektif Duffy, Andrew Barber'm bu davayı idare etme şeklinde bir suistimal görmediğinizi söylediniz."

"Evet, doğru."

"Çünkü hiçbir şey bilmiyordu, değil mi?"

"Evet."

"İtiraz ediyorum. Yönlendiriyor. O bir savcı tanığı."

"Bunu yapabilir."

"Andy Barber'ı ne kadar zamandır tanıdığınızı söylemiştiniz?"

"İtiraz ediyorum. Konuyla ilgisi yok."

"Reddedildi."

"Sanırım Andy'yi yirmi yıldan fazla süredir tanıyorum."

"Yani onu çok iyi tanıyorsunuz?"

"Evet."

"İçini ve dışını?"

"Kesinlikle."

"Babasının katil olduğunu ne zaman öğrendiniz?"

Bum!

Jonathan ve ben olduğumuz yere mıhlanmıştık. "İtiraz ediyorum!"

"Kabul edildi! Tanığın bu soruya cevap vermemesine

ve jürinin dikkate almamasına karar verildi! Üzerinde durmayın. Hiç sorulmamış gibi düşünün." Hâkim French avukatlara döndü. "Şimdi yanıma gelin."

"JonathanTa gitmedim ve hâkimin söylediklerini duruşma kayıtlarından öğrendim. Ama hâkimi izliyor ve ne kadar sinirli olduğunu görebiliyordum. Yüzü kıpkırmızıydı ve elleri kendi kürsüsünün üzerinde, Logiudice'e eğilmişti.

"Şoka girdim, bunu yaptığına inanamıyorum. Sana kesin olmayan hiçbir şeyi buraya getirmemeni, aksi takdirde bu davayı geçersiz sayacağımı söylemiştim. Ne söyleyeceksiniz, Bay Logiudice?"

"Davalının babasının karakteri ve soruşturmadaki dürüstlüğü sorusunun üzerine gitmemizi söyleyen savunma danışmanıydı. Eğer o bunu konu olarak seçerse, savcı da bu davada kendi tarafını tutacaktı. Ben sadece Bay Klein'ın sorgulama sırasını takip ediyorum. Konuyu özellikle davalının babasının oğlundan şüphelenmek için bir neden olup olamayacağına getirdi."

"Bay Klein, sanırım bu davayı geçersiz kılmaya doğru gidiyorsunuz."

"Evet."

"Geri adım atın."

Avukatlar yerlerine döndü.

Hâkim French, alışkanlığı olduğu üzere jüriye dönüp kaldı. Heykel gibiydi, ne cüppesinin önünü ne de yakasını düzeltmişti. "Baylar ve Bayanlar, son soruyu dikkate almamanızı söylüyorum. Bunu zihinlerinizden tamamen çıkarın.

Hukukta bir söz vardır, 'bir zil çaldıysa geri alamazsınız', ama sizden bunu istiyorum. Bu soru uygunsuzdu ve savcı bu soruyu yöneltmemeliydi; sizin de bundan haberdar olmanızı istiyorum. Şimdi mahkeme diğer işlerle uğraşırken, sizleri bugünlük gönderiyorum. Bu davayla ilgili kimseyle konuşmamanız gerektiğini tekrar hatırlatıyorum. Bu davayla ilgili televizyon programlarını izlemeyin, gazete haberlerini okumayın. Radyoları ve televizyonları kapatın. Kendinizi bu işten tamamen uzak tutun. Tamamdır, jüri gidebilir. Yarın sabah dokuzda görüşürüz."

Jüri dışarı çıktı, hepsi birbirine bakıyordu. Çok azı Logiudice'e baktı.

Hepsi gittiğinde hâkim, "Bay Klein," dedi.

Jonathan ayağa kalktı. "Sayın Hâkim, savunma davanın hatalı yargılama simasını talep ediyor. Bu, dava öncesi bir tartışmanın konusuydu ve bu konunun böyle beklenmedik ve hırçınca önümüze getirilmesi hatalı yargılamaya götürüyor bizi. Bu, savunmanın kesinlikle dokunmaması gereken üçüncü noktaydı ve dokundu."

Hâkim alnını ovuşturdu.

Jonathan devam etti, "Eğer mahkeme bunun hatalı yargılama olduğu kararını vermezse, savunma tanık listesine iki kişi daha ekleyecek; Léonard Patz ve William Barber."

"William Barber davalının büyükbabası mı?"

"Doğru. Onu buraya getirmem için resmi izin almam gerekiyor. Eğer savcı, davalının genetik olarak suçlu olduğu, bir suç ailesinden geldiği, katil doğduğu gibi bir saçmalıkta

ısrar ederse bizim de bunu yapmaya hakkımız var."

Hâkim dişlerini gıcırdatarak bir süre orada durdu. "Bunu dikkate alacağım. Kararımı da sabah söyleyeceğim. Mahkeme yarın sabah saat dokuza ertelenmiştir."

Bay Logiudice: Soruşturmayı yapanları yanıltmak üzere göle atılmış olan bıçak konusuna devam etmeden önce, bıçağı oraya kimin koymuş olabileceği konusunda bir fikrin var mı?

Tanık: Elbette. Başından beri biliyordum.

Bay Logiudice: Biliyor muydun? Nasıl?

Tanık: Mutfağımızdaki bıçak kayıptı.

Bay Logiudice: Aynı bıçak mı?

Tanık: Bana verilen tanıma uyan bir bıçak. Daha sonra deliller gösterilirken gölden çıkanı da gördüm. Eski ve çok farklıydı. Sete uymuyordu. Tanımıştım.

Bay Logiudice: Peki bıçak göle sizin ailenizden biri tarafından mı atıldı?

Tanık: Elbette.

Bay Logiudice: Jacob mu? Dikkatleri asıl bıçak üzerinden dağıtmak için mi?

Tanık: Hayır. Jake bunun için fazla zekiydi, ben de Ben'in yaralarının neye benzediğini biliyordum; adli tıptakilerle konuşmuştum. O bıçağın Ben Rifkin'deki yara-

l a n açamayacağını biliyordum.

Bay Logiudice: Laurie mi o zaman? Neden?

Tanık: Çünkü oğlumuza inanıyorduk. Bize yapmadığını söyledi. Bir bıçak alma aptallığında bulundu diye onun bütün hayatını mahvettiğini görmek istemiyorduk. İnsanların bıçağı görüp yanlış yöne gideceklerini biliyorduk. Bunun tehlikesinden de bahsettik. Laurie de polislere başka bir bıçak verme kararı aldı. Tek sorun, üçümüz içinde bu konularda en az bilgili ve en üzgün olanına olmasıydı. Yeterince dikkatli değildi. Yanlış bıçağı seçmişti. İpucu bırakmıştı.

Bay Logiudice: Bunu yapmadan önce seninle konuştu mu?

Tanık: Öncesinde hayır.

Bay Logiudice: Sonrasında?

Tanık: Onunla yüzleştim. İnkâr edemedi.

Bay Logiudice: Bir cinayet soruşturmasını sekteye uğratan bu kişiye ne dedin?

Tanık: Ne mi dedim? Keşke benimle konuşsaydıri, dedim. Ona doğru bıçağı verebileceğimi söyledim.

Bay Logiudice: Gerçekten şu an hissettiğin bu mu, Andy? Hepsinin bir şaka olduğu mu? Burada olmamıza en ufak bir saygın yok mu?

Tanık: Karıma bunu söylediğimde şaka

yapmadığımdan emin olabilirsin. Bırakalım, öyle kalsın.

Bay Logiudice: Pekâlâ. Hikâyene devam et.

Mahkemeden bir blok ötedeki garajda duran arabamıza gittiğimizde sileceğe bir kâğıt iliştirilmiş olduğunu gördük. Dörde katlanmışı. Açıp okuduk:

KARAR GÜNÜ GELİYOR
KATİL, ÖLECEKSİN

Jonathan yanımızdaydı, dört kişilik bir grup olmuştuk. Notu kaşlarını çatarak okudu ve alıp çantasına koydu. "Bununla ilgileneceğim. Cambridge polisine rapor göndereceğim. Siz evinize gidin."

Laurie "Tek yapabileceğimiz bu mu?" diye sordu.

"Newton polisinin de bilgisi dahilinde olmalı," dedim. "Belki de kapımızın önünde bir polis arabasının durma zamanı gelmiştir. Dünya delilerle dolu."

Garajın köşesinde gördüğüm kişi beni huzursuz etmişti; oldukça uzaktı ama bizi izliyordu. Yaklaşık yetmiş yaşlarında, yaşlı bir adamdı. Üzerinde ceket, polo yaka tişört ve şapka vardı. Boston civarında ona benzer milyonlarca kişi vardı. Sigara yakmıştı ve sigaranın ateşi -sigaradan çok çakmağın alevi gözümü almıştı- beni birkaç akşam önce evimizin önüne park etmiş ve karanlık arabada sadece

sigarasının ateşi görünen adamı hatırlatmıştı. Lincoln town Car kullanan bir dinozor olamaz mıydı bu adam?

Bir an gözlerimiz kesişti. Çakmağını cebine soktu ve merdivenlere doğru yürüyerek kayboldu. Onu görmeden önce de yürüyor muydu? Durup izliyormuş gibi görünüyordu, ama onu bir an görebildim. Belki de sadece sigarasını yakmak için kısa süreliğine durmuştu.

"O adamı gördün mü?"

Jonathan: "Hangi adamı?"

"Orada durmuş bize bakan adamı."

"Görmedim. Kimdi?"

"Bilmiyorum. Daha önce hiç görmedim."

"Notla ilişkisi olabileceğini mi düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Bize mi bakıyordu, onu da bilmiyorum. Ama öyle görünüyordu, anladın mı?"

"Yapma," dedi Jonathan bizi arabaya yönlendirirken. "Son zamanlarda bize bakan bir sürü fazla insan var. Yakında hepsi bitecek."

31 - Telefonu Kapattım

O akşam saat altıda, yemeğimizi bitirdiğimiz sırada - Jacob ve ben Logiudice'in zavallı taktiklerine laf söyleyerek optimist bir havaya bürünmüştük, Laurie ikimiz için ayrı ayn endişeleniyor olsa da, normal ve sakin görünmeye çalışıyordu. Telefon çaldı.

Ben cevap verdim. Bir operatör karşı ödemeli arama olduğunu söyledi. Ödemeyi kabul etmeli miydim? İnsanların hâlâ ödemeli arama yaptıklarını görmek beni şaşırtmıştı. İşletiliyor muydum? Hâlâ ödemeli çağrı yapılabilen telefon kulübeleri var mıydı? Sadece hapishanelerde.

"Ödemeli arama kimden?"

"Bili Barber."

"Tanrım. Hayır, kabul etmiyorum. Bir saniye, bekleyin." Telefonu göğsüme koydum, sanki doğrudan kalbim onunla konuşacak gibi. Soma, "Pekâlâ, aramayı kabul ediyorum," dedim.

"Teşekkür ederim. Lütfen hatta kalın; bağlıyorum. İyi günler."

Bir klik sesi geldi.

"Alo?"

"Ne var?"

"Ne mi var? Gelip beni tekrar ziyaret edeceğini düşünmüştüm."

"Biraz meşguldüm."

Beni taklit etti. *"Biraz meşguldüm.* Sakin olur musun biraz? Sadece aradım, bok herif. Ne sanıyordun? *'Hey, hadi kalk ufaklık, balığa gidelim!'*mi? Seni balık tutmaya götüreceğim, ama ne için? Balıklar için!" Bunun ne demek olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu. Belki de cezaevine özgü bir küfürdü. Her ne demekse, bu şaka ona komik gelmişti. Kahkaha attı.

"Tamım, ne çok konuşuyorsun."

"Öyle mi? Çünkü bu boktan yerde konuşacak kimse yok. Oğlum beni hiç ziyaret etmiyor."

"Bir şey mi isteyecektin? Yoksa sadece konuşmak için mi aradın?"

"Çocuğun davası nasıl gidiyor diye merak ettim."

"Umurunda mı sanki?"

"O benim torunum. Bilmek istiyorum."

"Hayatı boyunca onun adını bile bilmedin."

"Bu kimin hatasıydı?"

"Senin."

"Evet, öyle düşündüğüne eminim."

Sessizlik oldu.

"Bugün davada adımın geçtiğini duydum. Her şeyi buradan takip ediyoruz. Dolandırıcılar Dünya Sıralaması."

"Evet, adın geçti. Görüyorsun, hapishaneden bile aileni mahvedebiliyorsun."

"Evlat, bu kadar sinirlenme. Çocuk kurtulacak."

"Öyle mi düşünüyorsun? O kadar iyi bir avukat olduğunuzu mu düşünüyorsunuz, Bay Mühebbetlik?"

"Birkaç şey biliyorum."

"Birkaç şey biliyorsun. *Puff.* Bana bir iyilik yap, Clarence Darrow, burayı arayıp bana işimi öğretme. Ben zaten avukatım."

"Kimse sana işini öğretmiyor ufaklık. Ama eğer senin avukatın beni tanık olarak çağırırsa, o zaman bu benim işim. Onun için bunu yapma."

"Bu olmayacak. Tek ihtiyacımız kürsüye çıkmandı zaten. Her şey bir sirke dönüşür."

"Daha iyi bir stratejin var mı?"

"Evet, var."

"Neymiş o?"

"Bu davayı üstümüze almayacağız. Tüm yükü savcılığa atacağız. Onlar... neden bunu sana anlatıyorsam?"

"Çünkü anlatmak istiyorsun. Her şey bittiğinde çocuğun bu yaşlı adama ihtiyacı olacak."

"Şaka mı yapıyorsun?"

"Hayır! Ben hâlâ senin babanım."

"Hayır, değilsin."

"Değil miyim?"

"Hayır."

"Kim o zaman?"

"Benim."

"Baban yok mu senin? Nesin sen, ağaç filan mı?"

"Evet doğru, benim babam yok. Ona ihtiyacım yok."

"Herkesin babasına ihtiyacı vardır ve senin de şimdi her zamankinden daha fazla ihtiyacın var. O 'dayanılmaz dürtü' dediğin şeyi nasıl ispatlayacaksın?"

"Bunu ispatlamamıza gerek yok."

"Yok mu? Neden?"

"Çünkü Logiudice kendi savını ispatlayamıyor. Bu ortada. O nedenle savunmamız basit; Jacob yapmadı."

"Peki ya durum değişirse?"

"Değişmeyecek."

"Peki, o zaman neden o kadar yolu gelip bana bunu sordun? Tükürüğümü neden test ettin? Neydi bunlar?"

"Sadece elimi sağlam tutmaya çalışıyordum."

"Sadece elini sağlam tutmaya çalışıyordun. Yani çocuk yapmadı ama yaptıysa diye kenarda tuttun."

"Onun gibi bir şey."

"Peki, o zaman avukatın ne dememi istiyor?"

"Hiçbir şey söylemeni istemiyor. Bugün mahkemede bunu söylememeliydi. Hataydı. Belki de senin gelip mahkemede tanıklık edebileceğini düşündü, ama sen torunun için hiçbir şey yapamazsın. Ama söyledim zaten, hiçbir yere geliniyorsun."

"Bu konuyu avukatınla konuşsan iyi edersin."

"Beni dinle, Kanlı Billy. Bunu son kez söylüyorum; sen yoksun. Sen sadece benim küçükken gördüğüm kötü bir rü-

yasın."

"Hey ufaklık, beni incitmek mi istiyorsun? Taşaklanma tekme at."

"Bu ne demek şimdi?"

"Şu demek, bana isimler takmaya zahmet etme. Bu beni rahatsız etmiyor. Sen ne dersen de, o çocuğun büyükbabasıyım ben. Bu konuda hiçbir şey yapamazsın. Beni istediğin kadar inkâr et, yokmuşum gibi davran. Umurumda değil. Gerçeği değiştiremezsin."

Oturdum, kalakaldım.

"Polis arkadaşının bahsettiği Patz denen herifkim?"

Sinirlenmiştim ve kafam karışıktı; düşünmeyi bıraktım. Birden ağzımdan şu çıktı: "O bu işi yapan herif."

"Çocuğu öldüren mi?"

"Evet."

"Emin misin?"

"Evet."

"Nereden biliyorsun?"

"Bir tanığım var."

"Torunumu bununla mı kurtaracaksın?"

"Bununla mı? Hayır."

"O zaman bir şey yap ufaklık. Bana şu Patz denen heriften söz et."

"Ne bilmek istiyorsun? Küçük çocuklardan hoşlanıyor."

"Çocuk tacizcisi mi?"

"Bir çeşit."

"Bir çeşit mi? Ya öyledir ya da değil. Bir çeşit çocuk

tacizcisi olunmaz."

"Senin birini öldürmeden önce de katil olmanla aynı şey."

"Orada dur, ufaklık. Sana söyledim, benim duygularımı incitemezsin."

"Bana 'ufaklık' demeyi keser misin?"

"Seni rahatsız mı ediyor?"

"Evet."

"Sana ne diyeyim?"

"Bir şey deme."

"Sana bir şey demek zorundayım. Yoksa seninle nasıl konuşacağım?"

"Konuşma."

"Ufaklık, çok sinirlisin, farkında mısın?"

"İstediğin başka bir şey var mıydı?"

"İstediğim mi? Senden hiçbir şey istemiyorum."

"Belki içinde dosya olan bir kek istersin diye düşünmüştüm."

"Komik çocuk. İçinde dosya... alırım. Çünkü hapishanedeyim."

"Doğru."

"Beni dinle ufaklık, içinde dosya olan bir kek filan istemiyorum ben, anladın mı? Neden biliyor musun? Sana sebebini söyleyeyim. Çünkü ben hapishanede değilim."

"Tabii. Seni serbest mi bıraktılar?"

"Beni serbest bırakmalarına gerek kalmadı."

"Gerek kalmadı mı? Sana bir şey söyleyeyim çılgın, ih-

tiyar adam. O parmaklıklı büyük binadan mı? Seni hiç dışarı çıkarmadıkları binadan mı? Oraya hapishane deniyor ve sen de onun içindesin."

"Hayır. Bak, asıl anlamayan sensin ufaklık. Bu şeyde kilitli tutabildikleri tek şey bedenim. Sadece bedenime sahipler, bana değil. Ben her yerdeyim, görüyor musun? Baktığın her yerde ufaklık, gittiğin her yerde. Tamam mı? Şimdi, torunumu bu işten uzak tut, anladın mı?"

"Neden bunu sen yapmıyorsun? Madem her yerdesin?" .

"Belki yaparım. Belki de uçup oraya gelirim..."

"Bak, işim var, tamam mı? Kapatıyorum."

"Hayır. Henüz bitirme..."

Telefonu suratına kapattım. Ama haklıydı, benimle *her yerdeydi,* sesi kulağımın içinde çınlıyordu. Telefonu tekrar kaldırıp yerine koydum, bunu arka arkaya birkaç kez yaptım ta ki kulağımdaki ses gidene kadar.

Jacob ile Laurie gözlerini açmış beni izliyordu.

"Büyükbabandı."

"Anladım."

"Jake, onunla asla konuşmanı istemiyorum, tamam mı? Ciddiyim."

"Tamam."

"Seni arasa bile onunla asla konuşmayacaksın. Telefonu kapatacaksın. Anladın mı?"

"Tamam, tamam."

Laurie bana bakıyordu. "Bu senin için de geçerli, Andy. O adamın evimi armasını istemiyorum. O zehir. Bir daha

ararsa suratına kapatacaksın, anladın mı?"

Kafamı salladım.

"İyi misin, kocacığım?"

"Bilmiyorum."

32 - Delil Yokluğu

Davanın beşinci günü.

Saat dokuzda Hâkim French bir hışımla kürsüsüne geçti ve dişlerini sıkarak, savunmanın davanın hükümsüz kalma talebinin reddedildiğini söyledi. Stenograf ağzından çıkan her şeyi oksijen maskesi gibi yüzüne tuttuğu konik şekilli mikrofona okurken, hâkim şöyle dedi: "Savunmanın davalının büyükbabasıyla ilgili bir konu açılmasına itirazı kayıtlara geçti ve konu ilgi çekti. Jüriye bir talepte bulundum. Sanırım bu yeterlidir. Savcı da bu konudan bir daha bahsetmemesi konusunda uyarıldı ve bu konuyla ilgili duyup duyacağımız bu oldu. Şimdi, başka bir itiraz olmadığına göre, Mübaşir, jüriyi getirin ve başlayalım."

Şaşırdığımı söyleyemem. Hükümsüz kalan davalar çok nadirdir. Hâkim, eyaletin bu kadar yatırım yaptığı bir davanın sonunu görmeliydi. Hükümsüz kalması ona da utanç verebilirdi. Duruşma salonunun kontrolünü kaybetmiş gibi düşünebilirdi. Logiudice bunların hepsini biliyordu elbette. Böyle yüksek önemdeki bir davada hükümsüz kalmanın mümkün olmayacağını göstermek için çizgiyi bilerek geç-

miş olabilirdi. Ama bu hainlikti.

Dava devam etti.

"Adınız nedir?"

"Karen Rakovvski. R-A-K-0-W-S-K-I."

"Mesleğiniz ve şu anki göreviniz?"

"Massachusetts Eyalet Polisi'nde kriminalistim. Şu anda Eyalet Polisi Suç Laboratuvan'nda görev yapıyorum."

"Kriminalist nedir tam olarak?"

"Kriminalist, olay yerinden alınan kanıtlan tanımlamak, korumak ve analiz etmek üzere doğal ve fiziksel bilimlerin prensiplerini uygulayan kişidir. Ardından da bulgulan mahkemeye bildirir."

"Ne kadar zamandır kriminalist olarak çalışıyorsunuz?"

"On bir yıl."

"Kariyeriniz boyunca yaklaşık kaç olay yeri incelediniz?"

"Yaklaşık beş yüz."

"Herhangi bir mesleki kuruluşa üye misiniz?"

Rakowski yanm düzine kuruluş ismi, aldığı dereceleri, eğitmenlik pozisyonunu ve birkaç yayınını arka arkaya sıraladı, hepsi bir yük treni gibi geçiyordu; detaylarından ayırmak güç olsa da uzunluğu etkileyiciydi. Gerçek şu ki kimse Rakowski'nin anlattıklarını dinlemiyordu, çünkü kimse gerçekte onun özelliklerini merak etmiyordu. Tanınmış ve saygı gören biriydi. "Kriminalist" olmak, benim başladığım zamanlardan bugüne daha profesyonel ve saygın bir iş haline gelmişti. Özellikle de DNA kanıtlanyla beraber adli tıp bi-

limi daha da karmaşıklaşmıştı. Bu işin CSI gibi dizilerle parlatıldığma da şüphe yok. Sebebi ne olursa olsun, bu iş artık daha fazla ve iyi adayın ilgisini çekiyor ve Karen Rokawski, ülkemizdeki, amatör bilimadamları gibi kalmak istemeyen polislerin oluşturduğu ilk dalgadandı. O gerçekten iyi bir iş çıkarmıştı. Onu laboratuvarda beyaz önlükle resmetmek, eyalet polisinde kocaman pantolon ve lastik çizmelerle görmekten daha kolaydı. Bu davaya o atandığı için mutluydum. Bize adil davranacağından emindim.

"12 Nisan 2007 günü, sabah saat on civarı, Cold Spring Partk'ta cinayet işlendiğine dair bir telefon aldınız mı?"

"Evet, aldım."

"Bunun üzerine ne yaptınız?"

"Olay yerine gidip orada Dedektif Duffy'yle buluştum ve o da bana olay yeri hakkında bilgi vererek benden ne istediğini söyledi. Beni cesedin olduğu yere götürdü."

"Bildiğiniz kadarıyla, ceset hareket ettirilmiş miydi?"

"Polis oraya geldikten sonra hiçbir şeye dokunulmadığı söylendi bana."

"Doktorlar henüz gelmemiş miydi?"

"Hayır."

"Bir kriminalistin doktorlardan önce gelmesi tercih edilen bir durum mudur?"

"Evet. Doktorlar cesedi hareket ettirmeden işlerini yapamaz. Ceset hareket ettirildiğinde de onun asıl pozisyonunu asla öğrenemezsiniz."

"Bu davada cesedin, onu bulan kadın tarafından hareket

ettirildiğini biliyordunuz."

"Biliyordum."

"Etraftaki detayları bir kenara bırakacak olursak, onu ilk gördüğünüzde çevrilmiş olduğunu anladınız mı?"

"Evet."

"Saldırının yola yakın bir yerde gerçekleştiği ve sonra cesedin aşağı doğru sürüklendiği çok açıktı. Yukarıdan cesedin olduğu yere kadar kan bulunması bunu kanıtlıyordu."

"Bunlar dün bahsedilen, etrafa bulaşmış kanlar mı?"

"Evet. Ben geldiğimde ceset çevrilmişti ve kurbanın tişörtünün kan içinde olduğunu görebiliyordum."

"Kurbanın üzerinde bu kadar fazla kan görünce ilk aklınıza gelen ne oldu?"

"O an hiçbir şey. Açıkçası yaralar belirgin ve ölümcüldü ama bunu olay yerine gelmeden önce biliyordum."

"Olay yerinde bu kadar çok kan olması, size kanlı bir kavga olduğunu düşündürmedi mi?"

"Hayır. Kan vücudumuzda sürekli olarak dolaşım halindedir. Hidrolik bir sistemdir, sürekli olarak pompalanır. Dolaşım sistemi boyunca hareket eder, basınç altında damarlardan geçer. Kişi öldüğünde kan, pompalama basıncından çıkar ve o andan sonra kanın akışı genel fizik kuralları doğrultusundadır. O nedenle olay yerinde çok fazla kan vardı. Kurbanın yatış şekli ve bulunduğu yerin eğimiyle yerçekimi karşısında bütün kan akmıştı. Vücuttaki kan ölüm sonrası kanama olabilir. Henüz net bir şey söyleyemiyorum."

"Tamam, sonra ne yaptınız?"

"Olay yerini daha detaylı inceledim. Saldın noktası gibi görünen yamacın başından bir miktar kan örneği aldım. Orada sadece birkaç damla kan vardı."

"Orada duralım. Adli tıpta sıçramış kanı analiz etmek için bir yöntem var mı?"

"Evet. Sıçrayan kanların şekillerini analiz eden bir çalışma var ve çok işe yarıyor."

"Bu dava için o sıçrayan kanlardan faydalı bir bilgi edinme şansımız oldu mu?"

"Evet. Söylediğim gibi, saldırı noktasında sıçramış çok az kan vardı, iki santimetreden bile küçük çaptaydı bunlar ve bu da doğrudan yere düştüklerini ve her yöne dağıldıklarını gösteriyor. Buna düşük hızlı ya da bazen 'pasif kanama' denir."

"Şimdi, dünkü savunmadan saldırganın vücudunda ya da kıyafetlerinde böyle bir saldından soma kan olması gerektiğine dair bir görüş geldi. Sıçrayan kanlar konusundaki görüşünüze dayanarak, bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Evet. Saldırganın üzerinde kan olması şart değil. Vücuda kan pompalayan dolaşım sistemine dönecek olursak, kan vücuttan çıktıktan sonra, onun da diğer her şey gibi fizik kurallanna maruz kaldığını unutmayın. Eğer bir arter kesilirse, vücutta nerede olduğuna bağlı olarak, kanın fışkırmasını bekleyebilirsiniz. Buna 'arter kanaması' denir. Damarda da aynı durum vardır. Ama söz konusu olan kılcal damarlarsa, damla damla akıntı görürsünüz. Olay yerinde güçlü bir akıntıya dair iz görmedim. Oradaki kanlar da açı nede-

niyle her yere sıçramıştı." Elini yumruk yapıp kolunun üzerinde kanın etrafa nasıl sıçramış olduğunu gösterdi. "Saldırganın kurbanın arkasında durmuş ve böylelikle üzerine hiç kan sıçramamış olması da mümkün. Tabii saldırıdan sonra kıyafetlerini değiştirmiş de olabilir. Yani, olay yerinde onca kan olmasına rağmen, elimizdeki verilere bakarak saldırganın üzerine kan sıçramış olduğunu kesin olarak söylemek mümkün değil."

"Kanıt yok demek, kanıt yok demek değildir, sözünü duymuş muydunuz?"

"İtiraz ediyorum. Yönlendirme var."

"Bunu yapabilir. Soruya cevap verebilirsiniz."

"Evet."

"Bu ne anlama geliyor/"

"Bir insanın belirli bir zamanda belirli bir yerde olduğuna dair fiziksel bir kanıt olmaması, o insanın gerçekten orada olmadığını anlamına gelmiyor demek. Şöyle anlatırsam daha kolay olabilir; bir kişi cinayet mahallinde bulunduğu halde, hiçbir kanıt bırakmadan oradan ayrılabilir."

Rakovvski'nin tanıklığı bir süre daha devam etti. Logiudice'in davasının kritik bir bölümünü oluşturmuştu ve buna zaman harcadı. Olay yerinde bulunan kanın tamamının kurbana ait olduğu yönünde detaylı açıklama yaptı. O lanet olası parmak izleri dışında, kurbanın üzerinde başka bir insana ait hiçbir fiziksel kanıt -parmak, el ya da ayak izi, saç ya da doku, kan ya da herhangi bir organik materyal- bulunamamıştı.

"Parmak izleri tam olarak neredeydi?"

"Kurbanın üzerinde fermuarlı, ama fermuarı açık bir mont vardı. Montun iç kısmında, tam şurada," kendi ceketinin iç cebinin bulunduğu noktayı işaret etti, "üretici firmanın plastik etiketi vardı. Parmak izi o etiketin üzerindeydi."

"Parmak izinin bulunduğu yüzey onun kalitesini etkiler mi?"

"Bazı yüzeylerden iz daha iyi alınır. Bu düz bir yüzeydi. Kanla kaplıydı ve parmak izini açıkça gösteriyordu."

"Yani bu temiz bir izdi?"

"Evet."

"Bu parmak izini inceledikten sonra, kime ait olduğuna karar verdiniz?"

"Davalı Jacob Barber'a aitti."

Jonathan ayağa kalktı ve umursamaz bir sesle, "Bunun davalının parmak izi olduğunu garanti edeceğiz," dedi.

Hâkim "İtiraz istemiyorum," dedi ve jüriye döndü: "Garanti etmek demek, savunmanın bir konunun doğruluğunu savcının kanıtlamasına gerek kalmadan kabul etmesi demektir. Her iki taraf da bunun doğruluğu konusunda hemfikir, bu da kanıtlanmış olduğu anlamına geliyor. Tamam, Bay Logiudice."

"Davalının parmak izlerinde herhangi bir özellik mevcut muydu?"

"Parmak izi kanın üzerinde olduğu için, davalının sonradan oraya dokunduğu açıktı. Parmak izinin oraya saldın başladıktan ya da en azından ilk bıçak darbesi geldikten

sonra ve oradaki kan hâlâ ıslakken geçtiği de ortadaydı, çünkü kurumuş kan üzerine parmak izi aynı şekilde çıkmaz."

"Ne kadarhk bir zaman diliminden söz ediyoruz? Parmak izi kanın kurumasından ne kadar önce oraya geçmiş olmalı?"

"Burada pek çok faktör var. Ama kan dışarı çıktıktan sonra en fazla on beş dakika."

"Daha kısa süredeyse ihtimal daha mı fazla?"

"Bunu söylemek imkânsız."

Çok iyisin Karen. Oltayı yutma.

İlk tartışma, Jacob'un Spyderco Civilian adı verilen ve anlatılan hikâyede adı açıkça verilen bıçağının konusu açılınca oldu. Jonathan hararetli bir şekilde, henüz Jacob'da bu bıçaktan olduğu söylenmediği için, jüriye bıçaktan bahsediyordu. Polisler Jacob'un odasını aramaya gelmeden çok önce atmıştım, ama Spyderco Civilian'ı görünce betim benzim atmıştı. Jacob'unkine çok benziyordu. Dönüp Laurie'ye bakmaya cesaret edemedim; o yüzden sadece onun sonradan bana dediklerini anlatabilirim: "Onu gördüğüm an öldüm." Hakim French, bıçağın kanıtlara girmesine izin vermemişti. Savcılığın bıçağı JacobTa ilişkilendirme bakımından ne kadar zayıf kaldığı düşünüldüğünde, bu bıçağın fiziksel görünüşünün "tahrik edici" olduğunu söyledi. Bu da Hâkim French'in, Logiudice'in duruşma salonunda ölümcül bir bıçağı savurup jürinin bu konu hakkında dedikodu yapmasını önlemek istemesinin kendince yoluydu. Ama genel kurallar

dahilinde bıçağın incelenmesine izin verecekti.

"Bu, kurbandaki yaralarla örtüşen bir bıçak mı?"

"Evet. Bıçağın boyunu ve şeklini incelediğimizde, bunun kurbandaki yaralarla örtüştüğünü gördük. O bıçak kıvrımlıydı ve keskin tarafı tırtıklıydı; bu da yaranın bir tarafındaki parçalanmış dokuyu açıklıyor. Bıçaklı dövüş yaparken kullanılabilecek cinsten, öldürme amaçlı bir bıçaktı. Bisturi gibi çok keskin, ince uçlu bir bıçaktı."

"Yani katil bu tür bir bıçak kullanmış olabilir mi?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Kullanmış olabilir, evet."

"Yaraların açısını ve bıçağın türünü değerlendirdiğinizde, katilin bu yaraları nasıl bir hareketle açmış olduğunu söyleyebilirsiniz?"

"Yaraların düz ve yatay olduğunu düşünürsek, saldırgan aşağı yukarı kurbanla aynı boylardaydı ve büyük bir ihtimalle kurbanın karşısında durarak üç bıçak darbesi attı."

"Bu hareketi bize gösterir misiniz lütfen?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

Rakovvski ayağa kalktı ve sağ koluyla ileri doğru üç hamle yaptı. Sonra da yerine oturdu.

Logiudice birkaç saniye hiçbir şey söylemedi. Duruşma salonu o anda o kadar sessizdi ki, arkamda birinin nefes sesini bile duyabiliyordum.

Jonathan karşı atağa geçti. Rakowski'ye doğrudan sal-

dırmadı. Yeterli olduğu çok açıktı ve çok netti; onunla savaşarak elde edilecek bir şey yoktu. Fiziksel kanıta ve onun ne kadar zayıf olduğuna odaklandı.

"Savcılık 'Kanıt yok demek, kanıt yok demek değildir' cümlesinden bahsetti. Bunu hatırlıyor musunuz?"

"Evet."

"Kanıt yok demek, aynı zamanda gerçekten kanıt olmadığı anlamına da gelmiyor mu?"

"Evet."

Jonathan jüriye doğru gülümsedi. "Bu davada, gerçek anlamda çok az kanıtımız var, değil mi? Davalıya karşı bir kan delili yok?"

"Hayır."

"Genetik kanıt? DNA?"

"Hayır."

"Saç teli?"

"Hayır."

"Doku?"

"Hayır."

"Parmak izi dışında davalının orada olduğunu gösteren herhangi bir şey?"

"Hayır."

"El izi? Parmak izi? Ayakkabı izi? Hiçbir şey yok?"

"Doğru."

"Güzel! O zaman ben buna delil yok diyebilirim!"

Jüriden kahkahalar yükseldi. Jacob ve ben de güldük, her şeyden çok bir rahatlama hissiyle. Logiudice bir hışımla

yerinden fırlayarak itiraz etti. İtirazı kabul edilmiş olmasına rağmen bunun hiçbir önemi yoktu.

"Ve kurbanın montunda Jacob'un parmak izi bulundu. Parmak izi delilinin büyük bir sınırlandırma olduğu doğru, değil mi? Parmak izinin oraya *ne zaman* geçtiğini söyleyemiyorsunuz?"

"Kan henüz ıslakken oraya geçmiş olduğu gerçeği dışında bu doğru."

"Evet, ıslak kan. Kesinlikle. Size farazi bir soru sorabilir miyim, Bayan Rakowski? Davalı Jacob'un okula giderken arkadaşı olan kurbanı parkta yerde yatarken gördüğünü farz edelim. Yine farz edelim ki, bu saldırıdan birkaç dakika sonra oldu. Sonra da ona yardım etmek ya da iyi olup olmadığına bakmak için onu montundan kavradığını farz edelim. Bu tam anlamıyla oraya geçen parmak izinin hikayesiyle örtüşmüyor mu?"

"Evet."

"Son olarak, hikâyesini duyduğumuz bıçak -neydi adı?- Spyderco Civilian'a gelelim. Bu yarayı açabilecek pek çok bıçak olduğu doğru değil mi?"

"Evet. Öyle olduğunu sanıyorum."

"Çünkü sizin yapmanız gereken, yaranın boyut, şekil, derinlik gibi özelliklerine bakıp karar vermek, bu doğru mu?"

"Evet."

"Bu durumda tek bildiğiniz, bıçağın boyu ve bir yüzünün tırtıklı olduğu, doğru, değil mi?"

"Evet."

"Hiç bu tanıma uyan kaç tane bıçak olduğuna bakmak gibi bir çabanız oldu mu?"

"Hayır. Bölge başsavcısı tarafından, kurbanın yaralarının gösterilen bıçağa uygun olup olmadığına bakmam söylendi. Karşılaştırmam için başka bıçak verilmedi."

"O zaman bu şapkadan tavşan çıkarmak gibi, değil mi?"

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

"Soruşturmadaki isimler o yaralan açabilecek başka bıçaklar bulma zahmetine girmedi mi?"

"Bana başka modellerden bahsedilmedi, hayır."

"Kabaca bir fikriniz var mı? Sizce kaç tane bıçak beş santimetre genişliğinde, sekiz ya da on santimetre derinliğinde bir yara açabilir?"

"Bilmiyorum. Ne söylesem yanıltıcı olur."

"Bin tane? Yapmayın, en azından o kadar vardır."

"Bir şey diyemem. Çok sayıda olmalı. Saldırgan, yarayı açmak isteyeceğinden, küçük bir bıçağın, keskin tarafın kendisinden daha büyük bir yara açabileceğini unutmamalısınız. Bisturi de küçüktür, ama çok geniş bir yara açabilir. Yani, bıçağa göre yaranın boyutundan bahsederken, asıl bahsettiğimiz bıçağın maksimum boyudur, çünkü bıçak girdiği yerden daha büyük olamaz. O limitin altı da size bıçağın ne kadar büyük olduğunu gösterir. O nedenle bu soruya cevap verememem."

Jonathan başını salladı. Bunu yememişti. "Beş yüz?"

"Bilmiyorum."

"Yüz?"

"Mümkün."

"Bu mümkün. Yani şansımız yüzde bir, öyle mi?"

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

"Neden soruşturma ekibi özellikle bu Spyderco Civilian denen bıçak üzerinde durdu, Bayan Rakowski? Neden o modeli yarayla karşılaştırmanızı istediler?"

"Çünkü davalının yazdığı cinayetle ilgili notta bu bıçaktan söz ediliyordu..."

"Derek Yoo'ya göre."

"Doğru. Aynı tanık buna benzer bir bıçağı davalıda da görmüş."

"Yine Derek Yoo?"

"Öyle sanıyorum."

"Yani bıçakla Jacob arasındaki bağlantının sebebi kafası karışık bir çocuk olan Derek Yoo mu?"

Cevap vermedi. Logiudice hemen itiraz etti. Önemi yoktu.

"Başka sorum yok, Sayın Hâkim."

33 - O'Leary Baba

Dava içinden çıkılmaz bir hal alıyormuş gibi hissediyordum ama yine de umutluydum. Logiudice içeride doğru kartı çekmeyi umuyordu, yani kötü bir elden iyi bir şey çıkarmayı düşünüyordu. Aslında pek seçme şansı yoktu. Eline kötü kartlar gelmişti. Elinde as, yani jüriyi ikna etmek için *gereken* bir kanıt yoktu. Son umudu, Jacob'un sınıf arkadaşlarından topladığı tanıklardı. McCormick'teki çocukların hiçbirinin jüriyi etkileyecek bir şey söyleyeceğini düşünemiyordum.

Jacob da benimle aynı şeyi hissediyordu ve Logiudice'in açtığı her kartın iki ya da üç olduğunu düşünerek onunla dalga geçmeye devam ettik. Jonathan'm "delil yokluğu" konusundaki hamlesi ve cinayet geni olayını Logiudice'e geri satması bizi çok mutlu etmişti. Jacob'un hiçbir şeyden korkmadığını söylemeye çalışmıyorum. Korkuyordu. Hepimiz korkuyorduk. Jacob'un endişesi göğsündeki bir ağnya dönüşmüştü. Benimki de öyle. Adrenalin ve testosteron yüzünden iyice agresif olmuştum. Böylesi bir felaketin suçlusu olduğumu düşünmek çok ağır geliyordu.

Laurie daha hüzünlüydü. Kapalı bir davada jürinin, görevlerinin suçlamak olduğunu düşüneceklerine inanıyordu. Hiç şans vermeyeceklerdi. Çocuk canavarı hapse at, diğerlerinin masum bebeklerini koru ve bundan kurtul. Aynı zamanda Ben Rifkin cinayetinden başka birini daha görmek isteyeceklerini düşünüyordu. Daha azı olursa adalet yerini bulmazdı. Eğer ilmeğe geçirilecek boyun Jacob'unkiyse, bunu yapacaklardı. Laurie'nin tüm bu söylediklerini felaket tellallığı olarak düşünsem de, bunu ona hiç söylemedim. Bazı duygulan yüzeye çıkarmamak en iyisiydi. Bir anne çocuğuyla ilgili, inansa bile, bazı şeyleri söylemezdi.

O akşam bir ateşkes imzaladık. O gün duyduğumuz adli tıp hikâyelerini konuşmaktan vazgeçecektik. Sıçrayan kanla, bıçağın açısıyla ya da diğer şeylerle ilgili konuşmayacaktık. Onun yerine televizyonun karşısına sessizce oturduk. O akşam Laurie saat on gibi yatmaya çıktığında, onun arkasından gitmem gerektiğine dair belli belirsiz bir hisse kapıldım. Eskiden giderdim. Libidom beni azgın köpek gibi arkasından koştururdu. Ama artık bitmişti. Laurie'nin sekse ilgisi azalmıştı ve ben de yukanda uyumayı düşünmüyordum. Zaten birinin aşağıda kalıp televizyonu kapatması ve çocuğa yatmasını söylemesi gerekiyordu, yoksa saat ikiye kadar otururdu.

"Saat on biri geçtiğinde -Jon Stewart başlamak üzereydi- Jake, "Yine burada," dedi.

"Kim?"

"Sigaralı adam."

Oturma odamızın jaluzilerinin arasından dışarı baktım. Lincoln Town Car yolun karşısında duruyordu. Evimizin karşısındaki bir sokak lambasının altına park etmişti. Sigarasının küllerini dışarı atabilsin diye camı biraz açıktı.

Jacob "Polis çağıralım mı?" dedi.

"Hayır, ben ilgilenirim."

Portmantoya gittim ve orada şemsiyelerle botların arasında duran, Jacob'un küçükler liginde oynadığı zamandan kalma beyzbol sopasını aldım. Alüminyum, kırmızı ve Louisville Slugger markaydı.

"Bu o kadar da iyi bir fikir olmayabilir baba."

"Bence müthiş bir fikir, inan bana."

Şimdi durup düşündüğümde, bunun müthiş bir fikir olmadığını görüyorum. İnsanların bizimle ve Jacob Ta ilgili algısına nasıl zarar vereceğimi düşünememiştim. Sanırım o Sigaralı Adam'a fiziksel zarar vermeden de onu korkutabileceğimi düşündüm. Her şeyden önce, duvardan geçip en sonunda *bir şey* yapabileceğimi hissediyordum. İşi ne kadar ileri götüreceğimden emin değilim. Sonuçta, öğrenme fırsatım hiç olmadı.

Evimin önündeki yola vardığımda, aramızdan üstü yazısız -siyah bir Interceptor- bir polis arabası geçti. Nereden çıktığını bile anlamadan, mavi ışıkları sokağı kapladı. Polis arabası Lincoln'ün önüne çıkmasını engelleyecek bir açıyla park etti.

Arabadan, polis yeleği ve rozeti hariç sivil kıyafetleriyle Paul Duffy çıktı. Bana baktı -tam o sırada beyzbol sopasını

elimden bıraktığım için çok aptal görünmüş olabilirim- ve kaşlarını kaldırdı. "Evine gir, Ruth bebek."

Hiçbir yere kıpırdamadım. Şok olmuştum ve o an Duffy'yle ilgili hislerim o kadar karışıktı ki, söylediklerini anlamadım.

Duffy beni yok sayıp Lincoln'ün yanına gitti.

Şoför penceresinin otomatik camı açıldı ve şoför, "Bir sorun mu var?" diye sordu.

"Ehliyet ve ruhsat lütfen."

"Ne yaptım?"

"Ehliyet ve ruhsat lütfen."

"Arabamda oturma hakkım var, değil mi?"

"Efendim, kimliğinizi vermeği ret mi ediyorsunuz?"

"Hiçbir şeyi reddetmiyorum. Sadece beni neden sorguladığınızı bilmek istiyorum. Kamuya açık bir sokakta, arabamda oturmuş işimi düşünüyorum."

Şoför yumuşamıştı. Sigarasını ağzına aldı ve pantolonunun arka cebinden cüzdanını çıkarabilmek için öne eğildi. Duffy ehliyeti alıp arabasına geri döndü; adam şapkasının altından bana bakıp, "Ne haber dostum?" dedi.

Cevap vermedim.

"Sen ve ailen iyi misiniz, her şey yolunda mı?"

Hâlâ bana bakıyordu.

"İnsanın bir ailesi olması güzeldir."

Yine cevap vermedim ve adam aynı teatral kayıtsızlıkla sigarasını içmeye devam etti.

Duffy arabasından çıkıp adamın yanına gelerek ehliye-

tini ve ruhsatını geri verdi.

Duffy: "Önceki gece de buraya park ettiniz mi?"

"Hayır efendim. Neden bahsettiğinizi bilmiyorum."

"Neden gitmiyorsunuz, Bay O'Leary? İyi geceler. Buraya tekrar gelmeyin."

"Burası kamuya açık bir sokak, değil mi?"

"Sizin için değil."

"Pekâlâ, Memur Bey." Tekrar öne eğilerek cüzdanını geri koydu. "Üzgünüm. Biraz yavaş hareket ediyorum. Yaşlanıyorum. Bu herkesin başına geliyor, değil mi?" Önce Duffy'ye, soma da bana baktı. "Beyler, ikinize de iyi akşamlar." Emniyet kemerini göğsünün üzerinden çekip taktı. "Memur Bey, korkarım arabanızı çekmeniz gerekecek. Yolumu kapatıyorsunuz."

Duffy arabasına binip bir metre kadar geri aldı.

"İyi akşamlar riay Barber," dedi adam ve yavaşça uzaklaştı.

Duffy yanıma geldi.

"Bana tüm bunun ne demek olduğunu söyler misin?" dedim.

"Konuşsak iyi olacak."

"İçeri gelmek ister misin?"

"Bak Andy, beni eve almak istemezsen ya da etrafında görünmemden çekinirsen anlarım. Sorun değil. Burada da konuşabiliriz."

"Hayır, sorun yok. Gel içeri."

"Bence..."

"Sorun yok dedim, Duff."

Kaşlarını çattı. "Laurie uyanık mı?"

"Onunla karşılaşmaktan mı korkuyorsun?"

"Evet."

"Ama benimle yüz yüze gelmekten korkmuyorsun?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse bu beni ürkütmüyor."

"Tamam, endişelenme. Laurie uykuya dalmıştır."

"Onu alabilir miyim senden?"

Sopayı ona verdim.

"Bunu gerçekten kullanacak miydin?"

"Sessiz kalma hakkımı kullanıyorum."

"Bunu kullanmak için doğru zaman olabilir."

Beyzbol sopasını arabasına atarak benimle içeri geldi.

Laurie merdivenlerin başında penye pijama altı ve tişörtle, kollarını bağlamış şekilde bekliyordu. Hiçbir şey söylemedi.

Duffy, "Merhaba Laurie," dedi.

Arkasını dönüp yatmaya gitti.

"Merhaba Jacob."

"Merhaba," dedi Jacob, öfke ya da ihanete dair herhangi bir duygu sergilememişti.

Mutfağa geçince ona evimizin önünde ne işi olduğunu sordum.

"Avukatın beni aradı. Newton ve Cambridge'de kimseye ulaşamamış."

"Ve seni mi aradı? Artık halkla ilişkiler biriminde olduğunu sanıyordum."

"Evet, bunu kişisel bir iş olarak yaptım."

Kafamı salladım. O an Paul Duffy'yle ilgili ne hissettiğimi bilemiyordum. Jacob'a karşı tanıklık ederken yapması gerekeni yaptığını anlayabiliyordum. Onu düşmanım gibi göremiyordum, ama eskisi gibi arkadaş da olamıyorduk. Eğer oğlum hayatını, şartlı tahliye olmaksızın Walpole'de geçirecekse, bu Paul Duffy yüzünden olacaktı. İkimiz de bunu biliyorduk. İkimiz de bu konuda konuşmamaya dikkat ettik. Erkeklerin arkadaşlığında en iyisi budur; çoğu hata iki taraflı anlaşmayla göz ardı edilebilir ve paralel yaşamlarda işin daha kolay olur.

"Peki kimdi o?"

"Adı James O'Leary. Ona Baba O'Leary diyorlar. Şubat 1943 doğumlu, yani altmış'uört yaşında."

"Daha çok Dede O'Leary."

"Şakası yok. Eski bir gangster. Suç kaydı elli yıl öncesine kadar gidiyor; kanun kitabı gibi. Her şey mevcut. Silahlar, uyuşturucu, şiddet. Seksenlerde organize suçtan bir grup adamla beraber yakalanmış ama sıyrılmış. Kalıplı bir adammış, öyle diyorlar. Ama şimdi tüm bunlar için çok yaşlı."

"Peki şimdi ne yapıyor?"

"Şimdi rüşvet veriyor. Aslında bu işlerin dışında, ama bu çok az zamanını alan bir iş. Sorunları ortadan kaldırıyor. İhtiyaç duyulan her şey, koleksiyonlar, tahliyeler, insanları susturma..."

"Baba O'Leary. Elinde Jacob'la ilgili ne var ki?"

"Eminim, hiçbir şey. Asıl soru ona ne yapması için kimin para ödediği."

"Yani?"

Dufty omuz silkti. "Hiçbir fikrim yok. JacobTa derdi olan biri olmalı. Bu oldukça geniş bir grup: Ben Rifkin'i tanıyan, davadan rahatsız olan herkes olabilir."

"Harika. Peki onu tekrar görürsem ne yapayım?"

"Karşıya geç ve beni ara."

"Halkla ilişkiler birimini mi göndereceksin?"

"Yapabilirsem 82 Filo'yu göndereceğim."

Güldüm.

"Hâlâ arkadaşlarım var," diyerek beni telkin etti.

"CPAC'e geçmene izin verecekler mi?"

"Belli olmaz. Rasputin bölge başsavcısı olursa izin verebilir."

"Bölge başsavcısı olmadan büyük bir ava ihtiyacı var."

"Evet, diğer konu da o; bunu yapamayacak."

"Yapamayacak mı?"

"Hayır. Senin adamın Patz'i araştırıyorum."

"Buna inandığın için mi?"

"Patz ile Logiudice arasında bir bağlantı olup olmadığını sorduğunu hatırlıyorum. Neden Logiudice onun peşinden gitmedi?"

"Ve?"

"Belki bir şey çıkmayacak ama arada bir bağlantı var. Logiudice çocuk istismarı birimindeyken onunla bir davası olmuş. Logiudice bunu çocuklara uygunsuz davranış haline

indirip onu kurtarmış."

"Yani?"

"Hiçbir şey olmayabilir. Belki kurban gönüllüydü ya da sebebi her neyse bunun peşinden gitmedi. Logiudice doğru şeyi yaptı. Belki de davayı yanlış sonuçlandırdı ve Patz dışarı çıkıp cinayet işledi. Kampanya posterlerinde gördüğün türden bir şey değil." Omuz silkti. "Bölge başsavcısının dosyalarına erişimim yok. Dikkat çekmeden elimden tek gelen bu. Çok değil, ama bu da bir şeydir."

"Teşekkürler."

"Evet, göreceğiz," dedi. "Doğruysa bir önemi olmaz, değil mi? Mahkemede böyle bir şeyden söz etsen, insanların kulağına biraz su kaçırsan mesela, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet, ne dediğini anlıyorum, Perry Mason."

"Eğer Logiudice bunu sineye çekerse, bu bizim için avantaj olur, haksız mıyım?"

Güldüm. "Evet."

"Andy, üzgünüm, biliyorsun."

"Ben seni biliyorum."

"Bu iş bazen çok can sıkıcı."

Birkaç saniye durup birbirimize baktık.

"Pekâlâ," dedi. "Şimdi gideyim de uyu. Yarın büyük gün. Arkadaşın gelirse diye bir süre arabada beklememi ister misin?"

"Hayır. Teşekkürler. İyiyiz, sanırım."

"Tamam, sonra görüşürüz."

Yirmi dakika sonra, yatmaya gitmeden önce sokağa bakmak için perdeyi açtım. Siyah polis arabası hâlâ oradaydı, tam tahmin ettiğim gibi.

34 - Jacob Delirdi

Davanın altıncı günü.

Baba O'Leary, davanın ertesi sabahki oturumunda, duruşma salonunun arka sıralarında oturuyordu.

Laurie solgun ve bitkin görüntüsüyle sıranın en önündeki yalnız yerini almıştı.

Ardı ardına çıkardığı profesyonel tanıkların performansıyla özgüveni iyice artan Logiudice kasılarak yürüyordu. Tanık asıl yıldız olması gerekirken, sorulan soran avukatın salonda dilediğince gezebilmesi bu davaların özelliğiydi. İyi avukatlar, jürinin gözünün tanığın üzerinde olmasını istediklerinden çok gezmezdi. Ama Logiudice, durana kadar tanık kürsüsünden jüri bölümüne, savcı masasından diğer yerlere gezip duruyordu. O günkü sivil tanık listesinde Jacob'un arkadaşlarına yer vereceği için, onların da öncekilerde olduğu gibi çabalarını sonuçsuz bırakmalarından korkar bir hali vardı.

Kürsüde Derek Yoo vardı; soframızda binlerce kez yemek yemiş olan Derek. Koltukta oturup maç izlerken ha-

lıya cips döken Derek. Oturma odasında Jacob'la GameCube ya da Wii oynayan Derek. Yanı başında JacobTa beraber iPod'dan müzik dinlerken saatlerce kafasını sallamaktan serseme dönen Derek; bazen müziğin sesi o kadar yüksek olurdu ki, kulaklılardan biz bile duyardık. Düşüncelerini duymak gibiydi. Şimdi aynı Derek Yoo'yu kürsüde görünce, oğlumu doğrudan hapishaneye gönderecek fırça gibi saçı ve o uyuşuk, uykulu suratlı çocuğu görmediğim için sevindim. Dar omuzlarından sarkan, tüvit, spor bir ceket giymişti. Gömleğinin yakası büyük geliyordu. Boynunun altında dönmüş halde duran kravatından asılıyormuş gibi bir görüntüsü vardı.

"Davalıyı ne kadar zamandır tanıyorsun, Derek?"

"Sanırım anaokulundan beri."

"İlkokula da beraber mi gittiniz?"

"Evet."

"Neredeydi bu okul?"

"Newton'daki Mason-Rice."

"O zamandan beri arkadaş mısınız?"

"Evet."

"Yakın arkadaş mı?"

"Sanırım. Bazen."

"Birbirinizin evlerine gider miydiniz?"

"Evet."

"Okuldan sonra ya da hafta sonlan beraber vakit geçirir miydiniz?"

"Evet."

"Aynı sınıfta oldunuz mu?"

"Bazen."

"En son ne zaman?"

"Geçen yıl değil. Bu yıl Jake okulda değil. Sanırım bir eğitmeni var. Onun için iki yıl önce."

"Aynı sınıfta olmadığınız zamanlarda da yakın arkadaş olarak kaldınız, değil mi?"

"Evet."

"Bu durumda kaç yıldır davalıyla yakın arkadaşsınız?"

"Sekiz."

"Sekiz. Peki sen kaç yaşındasın?"

"On beş yaşındayım."

"Ben Rifkin'in öldürüldüğü 12 Nisan 2007 tarihinde Jacob Barber'ın senin en yakın arkadaşın olduğunu söyleyebilir miyiz?"

Derek sessizleşti. Bu düşünce onu hem üzmüş hem de utandırmıştı. "Evet."

"Tamam. Dikkatini 12 Nisan 2007 gününe yoğunlaştırılan, o sabah nerede olduğunu hatırlayabilir misin?"

"Okuldaydım."

"Saat kaç gibi gitmiştin okula?"

"Sekiz buçuk."

"O gün okula nasıl gittin?"

"Yürüdüm."

"Okula yolun Cold Spring Park'tan mı geçiyor?"

"Hayır, ben diğer taraftan geliyorum."

"Tamam. Okula vardığında nereye gittin?"

"Eşyalarımı bırakmak için dolabıma gittim, soma da sınıfa."

"Davalı o yıl seninle aynı sınıfta değildi, doğru mu?"

"Evet."

"O sabah derse girmeden onu gördün mü?"

"Evet, dolapların orada gördüm."

"Ne yapıyordu?"

"Eşyalarını dolaba koyuyordu."

"Görünüşünde herhangi bir tuhaflık var mıydı?"

"Hayır."

"Kıyafetlerinde?"

"Hayır."

"Elinde bir şey var mıydı?"

"Büyük bir leke vardı. Kan gibi."

"Lekeyi tarif eder misin?"

"Bozuk para kadar, kırmızı bir lekeydi."

"Ona bunun ne olduğunu sordun mu?"

"Evet, ona, 'Dostum eline ne yaptın?' diye sordum. 'Önemli bir şey değil, sadece sıyrık,' diye cevap verdi."

"Davalının kanı çıkartmaya çalıştığını gördün mü?"

"O sırada değil."

"Elindeki lekenin kan olduğunu inkâr etti mi?"

"Hayır."

"Tamam, sonra ne oldu?"

"Sınıfa gittim."

"O yıl Ben Rifkin seninle aynı sınıfta mıydı?"

"Evet."

"Ama o sabah sınıfta değildi."

"Değildi."

"Bu sana tuhaf gelmedi mi?"

"Hayır. Fark ettiysem bile hatırlamıyorum. Hasta olduğunu filan düşünmüşümdür herhalde."

"Peki sınıfta ne oldu?"

"Hiçbir şey. Her zamanki şeyler; yoklama, birkaç konu işledik, sonra da sınıftan çıktık."

"O gün ilk dersiniz neydi?"

"İngilizce."

"Derse girdin mi?"

"Evet."

"Davalı seninle aynı İngilizce sınıfında mıydı?"

"Evet."

"O sabah onu sınıfta gördün mü?"

"Evet."

"Onunla konuştun mu?"

"Sadece merhabalaştık, o kadar."

"Tavırlarında bir değişiklik var mıydı ya da bir şey söyledi mi?"

"Hayır."

"Üzgün görünmüyordu."

"Hayır."

"Dış görünüşünde alışılmadık bir şey var mıydı?"

"Hayır."

"Kıyafetlerinde kan ya da herhangi bir şey?"

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

"O sabah davalının İngilizce sınıfında nasıl göründüğünü anlatır mısın?"

"Her zamanki kıyafetler, kot pantolon, spor ayakkabı filan. Kıyafetlerinde kan yoktu, eğer sorduğunuz buysa."

"Ellerinde?

"Leke gitmişti."

"Ellerini mi yıkamıştı?"

"Sanırım."

"Ellerinde kesik ya da yara var mıydı? Yani kanamasına sebep olacak herhangi bir şey?"

"Hatırladığım kadarıyla hayır. Önemsemedim. Bir önemi de yoktu o an."

"Peki sonra ne oldu?"

"İngilizce dersimiz yaklaşık on beş dakika sürdü, sonra okulun kapatılacağı anons edildi."

"Neydi bu kapatma dediğin?"

"Herkesin kendi sınıfına gitmesi gerekiyordu ve tüm kapılan kapatıp herkesi içeride tutacaklardı."

"Okullar neden kapatılır, biliyor musun?"

"Bir tehlike var demektir."

"Okulun kapatılacağını duyduğunda ne düşündün?"

"Columbine."

"Birinin elinde silahla okula girdiğini mi düşündün?"

"Evet."

"Kim olduğuna dair bir fikrin var mıydı?"

"Hayır."

"Korkuyor muydun?"

"Evet, elbette. Herkes korkuyordu."

"Okul müdürü okulun kapatılacağını anons ettiğinde davalının nasıl tepki verdiğini hatırlıyor musun?"

"Hiçbir şey söylemedi. Sadece gülümsedi. Çok zaman yoktu. Bu anonsu duyduk ve herkes koşmaya başladı."

"Davalı gergin ya da korkmuş görünüyor muydu?"

"Hayır."

"O sırada bu kapatmanın sebebini bilen var mıydı?"

"Hayır."

"Bunu Ben Rifkin'e bağlayan oldu mu?"

"Hayır. Yani o gün daha soma söylediler, ama başta bilmiyorduk."

"Soma ne oldu?"

"Kapılar kapalı şekilde sınıflarımızda oturduk. Sonra diyafonla gelip tehlikede olmadığımızı, silahlı birileri olmadığını, öğretmenlerin sınıf kapılarını açacağını ve bir süre orada bekleyeceğimizi söylediler. Tatbikat gibi bir şeydi."

"Daha önce de kapatma tatbikatı yapmış mıydınız?"

"Evet."

"Sonra ne oldu?"

"Orada oturduk. Bize kitap okumamızı ya da ödevlerimizi yapmamızı söylediler. Soma da ertesi gün için okulu tatil ettiler ve saat on bir gibi eve gittik."

"Kimse seni ya da diğer çocukları sorgulamadı mı?"

"Hayır, o gün değil."

"Okulu, dolapları ya da diğer öğrencileri arayan oldu

mu?"

"Gördüğüm kadarıyla hayır."

"Okulun kapıları açılıp da sınıftan çıktığında ne gördün?"

"Dışarıda çocuklarını almaya gelmiş çok sayıda veli vardı. Bütün anne babalar gelmişti."

"Soma davalıyı bir daha ne zaman gördün?"

"Yanılmıyorsam o gün öğleden soma mesajlaştık."

"Mesaj**lastik** derken, cep telefonlarımızdan birbirimize mesajlar gönderdik mi, demek istiyorsun?"

"Evet."

"Ne hakkında konuştunuz?"

"O sırada tek bildiğimiz Ben Rifkin'in öldürüldüğüydü. Ne olduğuna dair hiçbir şey bilmiyorduk. Onun için daha çok, *Bir şey duydun mu? Ne duydun? Neler oluyor?* şeklinde mesaj laşıyorduk."

"Davalı sana ne söyledi?"

"Ona, 'Orası senin okula gittiğin yol, değil mi? Bir şey gördün mü?' diye sordum. O da görmediğini söyledi."

"Görmedim mi dedi?"

"Evet."

"Ben'i yerde yatarken gördüğünü ve iyi olup olmadığına bakmak için yanma gittiğini söylemedi mi?"

"Hayır."

"Mesaj laşırken başka ne söyledi?"

"Daha çok şakalaşıyorduk, çünkü Ben bir süredir Jacob'la uğraşıyordu. Onun için hepimiz, 'Doğru çocuk' ve

'Dileklerin gerçek oldu' gibi şeyler söylüyorduk. Kulağa çok kötü geldiğinin farkındayım, ama hepsi şakaydı."

"Ben Rifkin, Jacob'la uğraşıyordu derken ne demek istediğini anlatır mısın? O ikisi arasında neler oluyordu?"

"Ben başka bir gruptaydı. O -tüm bu olanlardan sonra arkasından kötü şeyler söylemek istemiyorum ama- Jake'e, bana ve bizim gruptaki diğerlerine hiç iyi davranmıyordu."

"Sizin grubunuzda kimler vardı?"

"Ben, Jake ve diğer çocuk Dylan."

"Grubunuz nasıl bir şeydi? Okulda nasıl bilinirdiniz?"

"Biz moronlardık." Derek bunu utanç duymadan ve çekinmeden söyledi. Bu onu rahatsız etmiyordu. Her şey olduğu gibiydi.

"Peki Ben, o nasıldı?"

"Bilmiyorum. Yakışıklıydı."

"Yakışıklı mıydı?"

Derek'in yüzü kızardı. "Bilmiyorum. Sadece bizimkinden farklı bir gruptaydı."

"Ben Rifkin'le arkadaş miydin?"

"Hayır. Yani onu tanıyordum, selamlaşıyorduk ama arkadaş değildik."

"Ama seninle hiç uğraşmadı?"

"Bilmiyorum. Belki de benim için ibne filan demiştir. Buna uğraşmak diyemem. Biri size ibne demiştir, ne fark eder? Büyütülecek bir şey değil."

"Ben diğerlerine de isim takar mıydı?"

"Evet."

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum, ibne, moron, orospu, fahişe, ezik gibi şeyler. Bu onun konuşma şekliydi."

"Herkese karşı mı?"

"Hayır, herkese karşı değil. Sadece sevmediklerine, havalı olduğunu düşünmediklerine."

"Jacob havalı mıydı?"

Utangaç şekilde gülümsedi. "Hayır. Hiçbirimiz değildik."

"Ben, Jacob'u seviyor muydu?"

"Hayır. Hiç hem de."

"Neden?"

"Sevmiyordu işte."

"Sebepsiz yere mi? Aralarında bir husumet mi vardı? Özel bir şey?"

"Hayır. Ben sadece Jacob'un havalı olduğunu düşünmüyordu. Hiçbirimiz değildik. Bu tarz şeyleri hepimize söylüyordu."

"Jacob'a söyledikleri, sana ve Dylan'a söylediklerinden daha mı kötüydü?"

"Evet."

"Neden?"

"Sanırım Jake'e kıl oluyordu. Biri size ibne ya da moron deyip duruyorsa ne yaparsınız? Ben karşılık vermemeyi tercih ettim. Ama Jake sinirleniyordu ve Ben de yapmaya devam etti."

"Neyi yapmaya?"

"Ona isimler takmaya."

"Nasıl isimler?"

"Çoğunlukla, ibne. Başka şeyler de söylüyordu, daha kötülerini."

"Nasıl daha kötü şeyler? Devam et. Söyleyebilirsin."

"Çoğunlukla gay olmakla ilgili. Jacob'a farklı gay şeyleri de yapıp yapmadığını soruyordu. Bunu sürekli ama sürekli olarak yapıyordu."

"Ne diyordu?"

Derek derin bir nefes aldı. "O kelimeleri kullanabilir miyim, bilmiyorum."

"Sorun yok. Devam et."

"Şöyle diyordu: 'Hiç, birinin şeyini ağzına aldın mı?' Bunu söylemek istemiyorum, gerçekten. Durmuyordu."

"Okulda Jacob'un gerçekten gay olduğunu düşünenler var mıydı?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Hayır. Yani, sanmıyorum. Kimsenin umurunda değildi zaten. Benim de umurumda değildi." Jacob'a baktı. "Hâlâ umurumda değil."

"Jacob sana gay olmakla ilgili bir şey söyledi mi hiç?"

"Olmadığım söyledi."

"Ne bağlamda? Bunu sana neden söyledi?"

"Ona Ben'i kafasına takmamasını söylüyordum. 'Hey, Jake, gay olmadığına göre neden kafana takıyorsun ki?' gibi. O da olmadığını, ama asıl sorunun onun gay olup olmaması

değil, sürekli onunla uğraşması olduğunu ve biri onu durdurmazsa bunun ne kadar devam edeceğini merak ettiğini söyledi. Bunun yanlış olduğunu biliyordu ve kimse bunu durdurmak için bir şey yapmıyordu."

"Yani Jacob'un bu konuya canı sıkılıyordu?"

"Evet."

"Kendisiyle uğraşıldığını mı düşünüyordu?"

"Onunla *uğraşılıyordu."*

"Hiç Ben'le konuşup arkadaşınla uğraşmaktan vazgeçirmeyi denedin mi?"

"Hayır."

"Neden?"

"Çünkü bir işe yaramazdı. Beni dinlemezdi. O şekilde olmazdı."

"Bu işi sadece sözlü olarak mı yapıyordu? Yoksa hiç fiziksel bir şey oldu mu?"

"Bazen geçerken onu iter ya da omzuyla çarpardı. Bazen Jake'in çantasından ya da yemeğinden bir şeyler alırdı."

"Davalı iri bir çocuk gibi görünüyor. Ben onu nasıl itip kakabiliyordu?"

"Ben de iriyarıydı ve daha güçlüydü. Daha çok arkadaşı vardı. Sanırım biz -Jake, Dylan ve ben- önemsiz çocuklardık. Yani, bilmiyorum, biraz tuhaf. Açıklaması zor. Ama eğer Ben'le gerçekten kavgaya tutuşmamız gerekseydi, hepimizi çiğner atardı."

"Sosyal olarak demek istiyorsun."

"Evet. Yalnız olursak okul bizim için cehenneme dönerdi."

"Ben bunu diğer çocuklara da yapıyor muydu, yoksa sadece Jacob'a mı?"

"Sadece Jacob'a."

"Neden olduğunu biliyor musun?"

"Çünkü Jake'i delirttiğini biliyordu."

"Bunun onu delirttiğini gördün mü?"

"Herkes görebiliyordu."

"Jacob hep deliye dönüyor muydu?"

"Ben'e karşı mı? Elbette."

"Peki ya diğer şeyler?"

"Evet, biraz."

"Jacob'un öfkesini anlatır mısın biraz?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Devam et Derek, bize davalının öfkesini anlat."

"Bu konu onun çok canını sıkıyordu. Bunu kafasında kuruyor ve onu düşünmeden edemiyordu. Bazen bu olayın o kadar içine giriyordu ki, küçücük şeylere bile sinirleniyordu. Sonrasında kendini hep kötü hissediyor ve aşın tepki veriyor diye utanıyordu, çünkü asıl sinirlendiği o değildi. Kafasında hep diğer şeyler vardı."

"Peki sen bunu nereden biliyorsun?"

"Çünkü bana anlatıyordu."

"Hiç sana karşı öfkelendi mi?"

"Hayır."

"Hiç senin yanında kendini kaybetti mi?"

"Evet, bazen şizofren gibi davrandığı oluyor."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi. Jüri son cümleyi dikkate almayacak."

"Derek, davalının kendini kaybettiği bir anı anlatır mısın?"

"İtiraz ediyorum, konuyla ilgisi yok."

"Kabul edildi."

"Derek, mahkemeye sokakta bir köpek bulduğunuzda neler olduğunu anlatır mısın?"

"İtiraz ediyorum, konuyla ilgisi yok."

"Kabul edildi. Devam edin, Bay Logiudice."

Logiudice çenesini tuttu. Sarı dosyasından bir sayfa çevirdi, bir sayfa soruyu kenara koydu. Sorusunu sorana kadar kendine konacak bir yer arayan kuş misali salonda dolandı ve sonra da jürinin yanındaki yerine geçti.

"Sebebi ne olursa olsun, Ben Rifkin cinayetinden sonraki günlerde Jacob'un bu işte parmağı olduğuna dair bir fikir geldi mi aklına?"

"İtiraz ediyorum."

"Reddedildi."

"Cevap verebilirsin Derek."

"Evet."

"Jacob'un öfkesi dışında ondan şüphelenmeni gerektiren özel bir neden var mıydı?"

"Evet. Bıçağı vardı. Ordu çakısı, savaş bıçağı gibi bir şeydi. Gerçekten çok keskindi ve... dişleri vardı. Gerçekten

korkutucu bir bıçaktı."

"O bıçağı gördün mü?"

"Evet, Jake bana gösterdi. Hatta bir keresinde okula da getirdi."

"Okula neden getirdi?"

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi."

"Sana bıçağı okulda mı gösterdi?"

"Evet, orada gösterdi/

"Onu sana neden gösterdiğini söyledi mi?"

"Hayır."

"Bıçağa neden ihtiyacı olduğunu söyledi mi?"

"Sanırım sadece havalı olduğunu düşünüyordu."

"Peki sen bıçağı görünce ne tepki verdin?"

"Sanırım, 'Oğlum çok havalıymış' dedim."

"Rahatsız olmadın mı?"

"Hayır."

"Endişelenmedin mi?"

"Hayır, o sırada değil."

"Jacob o gün bıçağı gösterdiğinde Ben Rifkin oralarda mıydı?"

"Hayır. Kimse Jake'in bıçağı olduğunu bilmiyordu. Etrafta onunla dolaşıyordu. Jake'in sırrı gibiydi."

"Bıçağı nerede taşıyordu?"

"Çantasında ya da cebinde."

"Onu başka birine gösterdi mi ya da birini onunla korkuttu mu?"

"Hayır."

"Pekâlâ, yani Jacob'un bıçağı vardı. Cinayetten sonraki saatlerde ya da günlerde seni arkadaşından şüphelenmeye iten başka bir şey var mıydı?"

"Dediğim gibi, başta kimse ne olduğunu bilmiyordu. Sonra da Ben Rifkin'in Cold Spring Park'ta bıçakla öldürüldüğünü öğrendik. Ben biliyordum."

"Neyi biliyordun?"

"Biliyordum derken, yani onun yapmış olabileceğini."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi. Jüri son soruyu dikkate almasın."

"Jacob'un nasıl..."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi. Devam edin, Bay Logiudice."

Logiudice dudaklarını yalayıp ağzını kapatmaya çalıştı. "Jacob hiç 'Kesme Odası' denen bir siteden bahsetti mi?"

"Evet."

"Jüriye Kesme Odası'nın ne olduğunu anlatır mısın?"

"Bir tür porno site gibi, insanlar hikâyeler yazıp paylaşıyor."

"Ne tür hikâyeler?"

"Sado mazo gibi sanırım. Pek bilmiyorum. Seks ve şiddet gibi."

"Jacob bu siteden sıklıkla söz ediyor muydu?"

"Evet. Sanırım o siteyi seviyordu. Çok fazla giriyordu."

"Sen girdin mi?"

Yüzü kızardı. "Hayır. Benim hoşuma gitmedi."

"Jacob'un girmesi seni rahatsız ediyor muydu?"

"Hayır. Bu onu ilgilendirir."

"Jacob, Kesme Odası'nda Ben Rifkin cinayetini anlatan bir hikâye gösterdi mi sana?"

"Evet."

"Jacob sana bu hikâyeyi ne zaman gösterdi?"

"Nisan sonu gibi sanırım."

"Cinayetten sonra mı?"

"Evet, birkaç gün sonra."

"Sana onunla ilgili ne söyledi?"

"Bu hikâyeyi kendisinin yazdığını ve mesaj panosunda paylaştığını söyledi."

"Yani diğer insanların okuması için mi paylaştı?"

"Evet."

"Sen okudun mu?"

"Evet."

"Nasıl buldun?"

"Jacob bana link gönderdi."

"Nasıl? E-postayla mı? Facebook'tan mı?"

"Facebook mu? Hayır! O zaman herkes görürdü. Sanırım e-posta göndermişti, ben de tıklayıp girdim."

"Hikâyeyi ilk okuduğunda neler hissettin?"

"Bilmiyorum. Bunu yazmış olması tuhaf geldi ama ilginçti de. Jacob her zaman iyi bir yazar olmuştur."

"Bunun gibi başka hikâyeler de yazıyor muydu?"

"Hayır, pek değil. Bazı şeyler..."

"İtiraz ediyorum."

"Kabul edildi. Diğer soruya geçelim."

Logiudice, iki yüzü de dolu bir belge çıkardı ve Derek'in önündeki tanık kürsüsüne bıraktı.

"Davalının yazdığını söylediği hikâye bu mu?"

"Evet."

"Bu çıktı, o gün okuduğun hikâyenin birebir aynısı mı?"

"Evet, sanırım."

"Dokümanı delil olarak kabul edebilirsiniz."

"Doküman savcılık delili... Mary?"

"Yirmi altı."

"Yirmi altı numaralı delil olarak kayıtlara geçmiştir."

"Bu hikâyeyi davalının yazdığından nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Doğru olmasa neden söylesin ki?"

"Hikâyede sana Jacob ve Rifkin cinayetini çağrıştıran ne vardı?"

"Tamamen anlatıyordu, tüm detaylarıyla. Bıçağı, çocuğun göğsünde açılan yaralan, her şeyi. Bıçaklanan çocuk karakteri bile; Jake hikâyede ona 'Brent Mallis' diyordu, ama açıkça Ben Rifkin'di. Ben'i tanıyan herkes anlardı. Tamamen kurmaca değildi. Açık seçik ortadaydı."

"Arkadaşlannın bazen Facebook üzerinden mesaj laşttklannı biliyor musun?"

"Tabii ki."

"Ben Rifkin öldürüldükten üç gün sonra, 15 Nisan 2007 günü, Facebook'a, 'Jake, herkes senin yaptığını biliyor. Bı-

çağın var. Onu gördüm' yazdın mı?"

"Evet."

"Neden yazdın bu mesajı?"

"Bıçağı tek gören ben olmak istemiyordum. Yani bunu bilen tek kişi olmak istemiyordum."

"Facebook'a arkadaşını suçlayan bu mesajı yazınca cevap verdi mi?"

"Aslında onu suçlamıyordum. Sadece söylemek istediğim bir şeydi bu."

"Peki, davalı cevap verdi mi?"

"Ne demek istediğinizi anlamadım. Facebook'a bir şeyler yazdı ama doğrudan buna cevap vermedi."

"Peki, hiç Ben Rifkin'i öldürdüğünü inkâr etti mi?"

"Hayır."

"Bütün sınıfın önünde onu Facebook'ta suçladıktan sonra bile mi?"

"Ben bunu *yayınlamadım.* Sadece Facebook'ta yazdım."

"Hiç suçlamayı inkâr etti mi?"

"Hayır."

• "Peki onu hiç yüzüne karşı suçladın mı?"

"Hayır."

"Kesme Odası'ndaki hikâyeyi görmeden önce, Jacob'la ilgili şüphelerini polise bildirdin mi?"

"Tam olarak değil."

"Neden?"

"Çünkü emin değildim. Ayrıca bu davada görevli olan

kişi de Jacob'un babasıydı."

"İ-ti-raz ediyorum." Jonathan'ın sesinde bıkkınlık vardı.

"Kabul edildi."

"Derek, son bir sorum var: Bu bilgiyi vermek üzere polisi arayan sendin, değil mi? Kimse gelip sana bir şey sormadı?"

"Doğru."

"En yakın arkadaşına ihanet etmiş gibi hissettin mi?"

"Evet."

"Başka sorum yok."

Jonathan ayağa kalktı. Dünyadaki herkesin duydukları şeyler yüzünden donup kaldığını düşünüyor gibiydi. Cesur davranacaktı, bunu biliyordum. Ama duruşma salonunda bir şeylerin değiştiği çok açıktı. Atmosfer elektrik yüklüydü sanki. Jüri üyelerinin ve Hâkim French'in yüzünden görülebiliyor, kalabalığın derin sessizliğinden duyulabiliyordu: Jacob mahkemenin ön kapısından çıkamayacaktı. Heyecan biraz da rahatlamayla karışıktı -herkesin Jacob'un ne yapmış olabileceği ve bununla ne yapacağı konusundaki şüpheleri sonunda çözülmüştü- ve intikam isteği çok açıktı. Davanın geri kalanı detaylardan, formalitelerden ibaret olacaktı. Mahkeme memuru arkadaşım Ernie bile Jacob'a, kelepçelere ne tepki vereceğini düşünerek temkinli gözlerle bakıyordu. Ama Jonathan havadaki bu ağırlığı fark etmemiş gibi görünüyordu. Tanık kürsüsüne giderek boynundaki zincire asılı gözlüklerini çıkardı ve parça parça rolünü oyna-

maya başladı.

"Bize anlattıkların seni rahatsız etti ama sen yine de Jacob'la arkadaşlığını bitilmedin mi?"

"Hayır."

"Aslında cinayetin ardından günler, hatta haftalar boyunca arkadaşlığınız devam etti, değil mi?"

"Evet."

"Cinayetten sonra Jacob'un evine bile gittiğin doğru mu?"

"Evet."

"O zaman Jacob'un katil olduğundan emin olmadığını söylemek doğru olur mu?"

"Evet."

"Çünkü bir katille arkadaş kalmak istemezdin?"

"Sanırım hayır."

"Jacob'u suçladığın o Facebook mesajından sonra bile, onunla *hâlâ* arkadaş kaldınız mı? Hâlâ görüşüp beraber takıldınız mı?"

"Evet."

"Jacob'dan korkuyor muydun?"

"Hayır."

"Seni hiç tehdit etti mi ya da bir şekilde korkuttu mu? Sana karşı kendisini kaybettiği oldu mu?"

"Hayır."

"Jacoblarda kalamayacağını söyleyen ailen değil miydi? Sana kalsa onunla arkadaşlığını *asla* bitirmezdin?"

"Gibi."

Jonathan, Derek'in köşeye sıkıştığını hissetti ve konuyu değiştirerek geri adım attı. "Cinayet günü hem dersten önce hem de İngilizce dersinden sonra Jacob'u gördüğünü mü söylemiştin?"

"Evet."

"Ama kavgaya girmiş gibi değildi?"

"Hayır."

"Kan yok muydu?"

"Sadece elinde küçük bir leke vardı."

"Çizik yok, yırtık kıyafet yok, herhangi bir şey yok? Çamur da mı yok?"

"Hayır."

"Jacob'u İngilizce dersinden önce gördüğünde, okula gelirken bir şeye kanştığı hiç aklına gelmedi, değil mi?"

"Hayır."

"Burada dediğin gibi, Jacob'un bu cinayeti işlemiş olabileceği düşüncesi aklına geldiğinde, bunu düşündün mü? O kadar kanlı bir saldırıdan soma Jacob üzerine hiç kan sıçramadan, hiçbir yerinde sıyrık bile olmadan kurtulabilir miydi? Bunu düşündün mü Derek?"

"Biraz."

"Biraz?"

"Evet."

"Ben Rifkin'in Jacob'dan daha iri olduğunu söyledin, daha iri ve daha güçlü?"

"Evet."

"Ama Jacob buna rağmen hiçbir şekilde yaralanmadan

bu işten sıyrılmıştı, öyle mi?"

Derek cevap vermedi.

"Şimdi, kapatma anonsu yapıldığında sırıttığını söyledin. Diğer çocuklar da gülüyor muydu? Senin gergin olduğun bir anda, başka bir çocuğun gülüyor olması normal midir?"

"Belki."

"Çocuklar bazen böyle şeyler yapar."

"Sanırım"

"Gördüğün bıçak, Jacob'un bıçağı. Emin olmak için soruyorum, o bıçağın cinayette kullanılan bıçak olup olmadığına dair bir fikrin var mı?"

"Hayır."

"Jacob hiç, bu bıçağı Ben Rifkin üzerinde kullanma *niyeti* olduğunu sana söyledi mi?"

"Niyet mi? Hayır, öyle bir şey söylemedi."

"O zaman sana bıçağı gösterdiğinde Ben Rifkin'i öldürmeyi planladığı gibi bir düşüncen hiç olmadı? Çünkü eğer söyleseydi, bu konuda bir şey yapardın değil mi?"

"Sanırım."

"Yani, bildiğin kadarıyla, Jacob'un Ben Rifkin'i öldürmek gibi bir *planı* yoktu?"

"Plan mı? Hayır."

"Ben Rifkin'i ne zaman ya da nasıl öldüreceğine dair hiç konuşmadı mı?"

"Hayır."

"Sana sonrasında sadece hikâyeyi mi gönderdi?"

"Evet."

"Sana e-posta yoluyla bir link gönderdiğini mi söylemiştin?"

"Evet."

"O e-postayı sakladın mı?"

"Hayır."

"Neden?"

"Bana çok akıllıca gelmedi. Yani, Jake için, onun bakış açısından."

"Yani onu korumak istediğin için mi şildin?"

"Sanırım."

"Bana o hikâyenin tüm detaylarını anlatır mısın, senin için yeni olan, daha önce internetten, haberlerden ya da diğer çocuklardan duymadığın bir şey var mıydı?"

"Hayır, yoktu aslında."

"Bıçak, park, üç bıçak darbesi; tüm bunlar herkes tarafından biliniyordu, değil mi?"

"Evet."

"O zaman pek itiraf denemez, değil mi?"

"Bilmiyorum."

"Peki sana gönderdiği e-postada o hikâyeyi kendisinin yazdığını söylemiş miydi? Yoksa sadece bulmuş mu?"

"E-postada ne dediğini tam olarak hatırlamıyorum. Sanırım, 'Oğlum şuna bak,' gibi bir şeydi."

"Ama sana Jacob'un bu hikâyeyi kendisinin yazdığını söylediğinden eminsin?"

"Çok eminim."

"Çok mu *eminsin)"*

"Çok eminim, evet."

Jonathan bir süre elinden geleni yapıp Derek Yoo'nun tanıklığını lehine çevirmeye çalıştı. Jürinin ne düşündüğünü kim bilebilirdi ki? Tek söyleyebileceğim, Derek'in tanıklığı boyunca öfkeyle not almış yarım düzine jüri üyelerinin kalemlerini ellerinden bırakmış olduğuydu. Bazıları artık ona bakmıyordu bile; kafalarını öne eğmişlerdi. Belki Jonathan o günü kazanmıştı ve jüri de Derek'in tanıklığının bitmesine karar vermişti. Ama o şekilde görünmüyordu. Kendimi kandırıyormuşum gibi görünüyordu ve ilk kez Jacob'un Cpncord Cezaevi'ne girmesinin nasıl bir şey olabileceğini düşünmeye başladım.

35 - Arjantin

O gün mahkemeden eve gelirken bir karış suratla araba kullandığım için, bu halim Jacob ve Laurie'yi de etkilemişti. Baştan beri en sakin olan hep ben olmuştum. Umudumu kaybettiğimi görmek sanırım onları üzmüştü. Onlar için yalan söylemeye çalıştım. İyi günümdeysem iyi oluyorum ya da kötü bir günse kötü hissediyorum gibi genel şeyler söyledim; savcının kanıtının başta hep kötü bir şeymiş gibi geldiğini, ama sonra tüm dava bağlamında jürinin düşünmesinin nasıl imkânsız hale geldiğini ve onların en ufak hareketinden ne düşündüklerini anlamaya çalıştığımızı anlattım. Ama ses tonum beni ele veriyordu. O gün davayı kaybetme ihtimalimizin olduğunu düşündüm. En azından, gerçek bir savunmamız olması gerektiğini düşünecek kadar hasar almıştık. Bu noktada "mantıklı şüphe"ye güvenmek aptalca olurdu: Jacob'un yazdığı hikâyenin itiraf gibi algılanışı üzerine, Jonathan elinden geleni yapmış olsa da Derek'in bunu Jacob'un yazdığı yönündeki tanıklığını değiştiremedi. Ben bunların hiçbirini kabul etmedim. Gerçeği söylemekle elime

bir şey geçmeyecekti; ben de söylemedim. Onlara tek söylediğim, "İyi bir gün değildi," oldu. Ama bu onlara yetti.

Baba O'Leary ya da başka biri, görünüşe göre o gece bizi gözetlemiyordu. Barberlar olarak mutlak bir yalnızlık içindeydik. Uzaya fırlatılsak, bundan daha yalnız olamazdık herhalde. Son birkaç aydır onlarca kez yaptığımız gibi, Çin yemeği söyledik, çünkü China City eve servis yapıyordu ve getiren şoför, dilimizi ona kapıyı açarken çok düşünmemizi gerektirmeyecek kadar az konuşuyordu. Çıtımızı bile çıkarmadan General Gao usulü kemiksiz pirzolalarımızı yedik, ardından da gecenin geri kalanı için evde muhtelif köşelere dağıldık. Dava hakkında konuşmaktan ne kadar sıkıldıysak, başka şeyler hakkında konuşmak konusunda da o kadar saplantılıydık. Bir anda televizyondaki aptal programlar hoşumuza gitmeye -hayatlarımızın birdenbire sonlu olduğunu fark edip, boşa harcayacak vakit olmadığını gördük- başlamıştı; kitap okumaktan ise son derece uzaktık.

Saat on civarı, Jacob'un odasına, ona bakmaya gittim. Yatağında sırtüstü uzanmıştı.

"İyi misin Jacob?"

"Pek değil."

Yanına gidip yatağın kenarına oturdum. Yer açmak için poposunu kenara çekti, ama o kadar büyümüştü ki, ikimiz o yatağa zor sığıyorduk. (Bebekken kestirmek için hep göğsüme yatardı. Bir somun ekmekten daha büyük değildi o zamanlar.)

Yan dönüp kafasını elinin üstüne koydu. "Baba, sana

bir şey sorabilir miyim? Eğer işler kötüye gitseydi, yani davanın kötüye gitmesi gibi, bana söyler miydin?"

"Neden sordun?"

"Neden deme, söyler miydin?"

"Evet, sanırım söylerdim."

"Eğer beni alırlarsa, anneme ve sana ne olur diye düşünüyorum."

"Bütün paramızı kaybederiz."

"Evimizi de alırlar mı?"

"Önünde sonunda. Senin kefaletin için ipotek ettik."

Bir an düşündü.

"Sadece ev," dedim ona. "Aklıma bile gelmez. Senin kaçlar kıymetli değil."

"Evet, ama o zaman nerede yaşayacaksınız?"

"Burada yatıp bunları mı düşünüyorsun sen?"

"Biraz."

Laurie kapıya geldi. Kollarını kavuşturup kirişe yaslandı.

"Sen nereye giderdin?" diye sordum.

"Buenos Aires."

"Buenos Aires mi? Neden orası?"

"Kulağa hoş bir yer gibi geliyor."

"Kim demiş?"

*"Times*ta* orayla ilgili bir makale vardı. Güney Amerika'nın Paris'iymiş."

"Hım. Güney Amerika'da Paris olduğunu bilmiyordum."

"Güney Amerika'da orası, değil mi?"

"Evet, Arjantin'de. Oraya gitmeden önce belki biraz daha araştırma yapmak istersin."

"Orada -nasıl deniyordu?- kaçaklar için yapılmış bir anlaşma var mıydı?"

"Suçluların iadesi anlaşması mı? Bilmiyorum. Sanırım ondan önce kontrol etmen gereken başka bir şey daha olabilir."

"Evet, sanırım."

"Uçak parasını nasıl ödeyeceksin?"

"Ben ödemeyeceğim. Sen ödeyeceksin."

"Peki ya pasaport? Kendininkini teslim etmiştin hatırlarsan?"

"Demek öyle? Nasıl?"

Laurie gel;p yatağın yanında, yere oturdu ve Jacob'un saçlarını düzeltti. "Sınırdan Kanada'ya geçip Kanada pasaportu alır."

"Hım. O kadar kolay mı, emin değilim, ama tamam. Peki Arjantin'de olduğunu bilmek dışında hakkında hiçbir şey bilmediğimiz Buenos Aires'e gidince ne yapacaksın?"

Laurie, "Tango yapacak," dedi, gözleri nemliydi.

"Tango yapmayı biliyor musun, Jacob?"

"Pek değil."

"Pek değil, diyor."

"Pek değil demek, hiç bilmiyorum demek." Kahkaha attı.

"Sanırım Buenos Aires'te tango dersi alabilirsin."

Laurie "Buenos Aires'te herkes tango biliyor," dedi.

"Tango yapmak için ***bir*** *eşe* ihtiyacın olacak, değil mi?"

Utanarak gülümsedi.

Laurie, "Buenos Aires tango yapan güzel kadınlarla dolu. Güzel, gizemli kadınlar. Jacob da kendininkini bulur," dedi.

"Doğru mu bu baba? Buenos Aires'te güzel kadın çok mu?"

"Duyduğuma göre öyle."

Yaslandı ve ellerini başının arkasına koydu. "Bu kulağa gittikçe daha iyi gelmeye başladı."

"Tango öğrendikten soma orada ne yapacaksın, Jake?"

"Okula giderim herhalde."

"Onun parasını da mı ben ödeyeceğim?"

"Elbette."

"Peki ya okuldan sonra?"

"Bilmiyorum. Belki ben de senin gibi avukat olurum."

"Daha düşük bir profilden devam etmeyi düşünmez misin? Hem kaçak olacaksın, hem de bunlar?" .

Laurie onun yerine cevap verdi. "Hayır. Onunla ilgili her şeyi unutup gidecekler ve Jacob, tango yapmayı bilen güzel bir kadınla uzun, mutlu ve harika bir hayat sürecek." Jacob'un yüzünü görmek için dizlerinin üstüne kalktı ve tekrar saçıyla oynadı. "Çocukları olacak, çocuklarının çocukları olacak ve etrafına o kadar çok mutluluk saçacak ki, bir zamanlar Amerika'da onun hakkında böylesine korkunç şeyler söylendiğine kimse inanamayacak."

Jacob gözlerini kapattı. "Yarın mahkemeye gidebilecek miyim, bilmiyorum. Artık yapmak istemiyorum."

"Biliyorum Jake." Elimi göğsüne koydum. "Neredeyse bitti."

"Ben de bundan korkuyorum."

"Sanırım ben de artık yapamayacağım," dedi Laurie.

"Çok yakında bitecek. Orada güçlü olmalıyız. Bitecek, söz veriyorum."

"Baba, bana söyleyeceksin, değil mi? Dediğin gibi? Eğer benim için..." Kafasını kapıya doğru kaldırdı.

Keşke ona söyleyebilseydim. ***Öyle değil, Jake. Gidecek hiçbir yer yok.*** Ama bunu yapmadım. "Böyle bir şey olmayacak. Kazanacağız."

"Ama ***eğer"***

"Eğer. Evet, sana söyleyeceğim, Jacob." Saçını okşadım. "Biraz uyumaya çalışalım."

Laurie ve ben onu alnından öptük.

"Belki siz de Buenos Aires'e gelirsiniz," dedi. "Hep beraber gideriz."

"Orada da China City'den yemek sipariş edebilecek miyiz?"

"Elbette baba," deyip güldü. "Hem de nasıl."

"Tamam o zaman. Bir an için gerçekçi bir plan gibi gelmemişti. Şimdi biraz uyu. Yarın büyük bir gün olacak."

"Umarım olmaz," dedi.

Laurie ve ben yatmaya gittiğimizde, konuşmalarımız sırasında, "Buenos Aires'ten bahsederken uzun zamandır olmadığım kadar mutlu hissettim. En son ne zaman güldüğümü bile hatırlamıyorum," dedi.

Ama güveni yine kırılmış olacak ki, sadece birkaç saniye sonra, "Eğer Buenos Aires'e gider ve orada birini öldürürse ne olur?" diye sordu.

"Laurie, Buenos Aires'e gitmeyecek ve kimseyi öldürmeyecek. *Burada* da kimseyi öldürmedi."

"Emin değilim."

"Öyle söyleme."

Gözlerini kaçırdı.

"Laurie?"

"Andy, ya yanılıyorsan? Ya bu işten sıyrılır ve Tann korusun, aynı şeyi yeniden yaparsa? Hiç mi bu işte sorumluluğumuz olmayacak?"

"Laurie, geç oldu, çok yorgunsun. Bu konuşmayı başka zaman yaparız. Şimdi, bu şekilde düşünmeyi bırakmalısın. Kendi kendini çıldırtacaksın."

"Hayır." Bana yalvarır gözlerle baktı, sanki saçmalayan benmişim gibi. "Andy, birbirimize karşı dürüst olmalıyız. Bu, düşünmemiz gereken bir konu."

"Neden? Dava henüz bitmedi. Çok çabuk pes ediyorsun."

"Bunu düşünmeliyiz, çünkü o bizim oğlumuz. Desteğimize ihtiyacı var."

"Laurie, biz üzerimize düşeni yapıyoruz. Ona destek

oluyoruz ve bu davadan kurtulması için ona yardım ediyoruz."

"Üzerimize düşen bu mu?"

"Evet! Başka ne var ki?"

"Eğer ihtiyacı olan başka bir şeyse?"

"Başka bir şey *yok.* Neden bahsediyorsun? Daha fazlasını yapamayız. İnsan olarak mümkün olan her şeyi yapıyoruz zaten."

"Andy, ya suçluysa?"

"Değil."

İçini daha derin şekilde çekti. "Hüküm bu olursa demiyorum. Gerçekten bahsediyorum. Ya o gerçekten suçluysa?"

"Değil."

"Andy, gerçekten düşündüğün bu mu? O yapmadı mı? Bu kadar basit mi? Hiç mi şüphen yok?"

Cevap vermedim. Buna dayanamıyordum.

"Andy, seni artık anlayamıyorum. Benimle konuşmalısın, bana anlatmalısın. İçinde neler olup bitiyor, artık anlayamıyorum."

"İçimde bir şey olduğu yok," dedim ve bu cümle bana beklediğimden daha gerçek geldi.

"Andy, bazen yakandan tutup sana gerçeği *anlattırmak* istiyorum."

"Yine babam."

"Hayır, konu o değil. Ben Jacob'dan bahsediyorum. Tamamen dürüst olmana ihtiyacım var, *benim için.* Eğer *olmazsan,* bilmem gerek: Jacob'un yaptığını düşünüyor

musun?"

"Bence bir ebeveynin çocuğu hakkında asla söylememesi gereken şeyler var."

"Benim sorduğum bu değil."

"Laurie, o benim oğlum."

"O *bizim* oğlumuz. Ondan sorumluyuz."

"Kesinlikle. Ondan sorumluyuz. Ona bağlı kalmalıyız." Elimi başına koyup saçlarını okşadım.

Elimi çekti. "Hayır! Andy, beni anlıyor musun? Eğer o suçluysa biz de suçluyuz. Durum bu. Biz de bu işin içindeyiz. Onu biz yaptık; sen ve ben. Onu yaratıp dünyaya salan biziz ve eğer bunu gerçekten yaptıysa, bununla baş edebilecek misin? Bu ihtimalle baş edebilecek misin?"

"Eğer mecbur kalırsam."

"Gerçekten mi, Andy? Yapabilir misin?"

"Evet. Bak, eğer suçluysa, eğer kaybedersek, bununla bir şekilde yüzleşmek zorunda kalacağız. Ben buna hazırım. Yine de onun anne babası olacağız. Bundan kurtulamazsın."

"Andy, sen gördüğüm en sinir bozucu ve sahtekâr adamsın."

"Neden?"

"Çünkü şu an yanımda olmanı istiyorum ve olamıyorsun."

"Buradayım!"

"Hayır. Beni yönetiyorsun. Basmakalıp sözler söylüyorsun. O güzel kahverengi gözlerinin arkasında, içinde neler oluyor, bilmiyorum. Anlatamıyorum."

İçimi çekip kafamı salladım. "Bazen ben de anlatamıyorum, Laurie. Ne düşündüğümü bilmiyorum. Düşünmemeye çalışıyorum."

"Andy, lütfen, düşünmek *zorundasın.* Kendini dinle. Sen onun babasının. Bundan kaçamazsın. O mu yaptı? Cevabı evet ya da hayır olan bir soru soruyorum."

Beni çok zorluyordu bu kara fikir için: Katil Jacob. Karşı koymak için uğraştım, geceliğinin eteğini tuttum, daha ileri gidemedim. Tehlike çok büyüktü.

"Bilmiyorum," dedim.

"O zaman yapmış olabileceğini düşünüyorsun."

"Bilmiyorum."

"Ama en azından mümkün."

"Bilmiyorum dedim, Laurie."

Yüzüme ve gözlerime dikkatlice baktı. Güvenebileceği, tutunabileceği bir şey arıyor gibiydi. İstediğini alabilsin diye yüzüme kararlı bir maske taktım sanki; güven, aşk, bağ, her ne ise. Ama gerçek? Kesinlik? Bunlar yoktu bende. Bunları veremezdim.

Birkaç saat soma, gece saat bir sularında, uzaktan siren sesi geldi. Beklenmedik bir şeydi; bizim sessiz sakin banliyömüzde polisler ve itfaiye araçları genellikle siren kullanmazdı. Sadece flaşörleri vardı. Siren sadece beş saniye kadar sürdü ve sonra yerini ışıklara bıraktı. Arkamda Laurie, sırtı bana dönük, aynı pozisyonda uyuyordu. Kalkıp pencereye

gittim ama bir şey görünmüyordu. Bu siren sesinin sebebini sabaha kadar öğrenemeyecektim; her şey nasıl da değişmişti. Zaten Arjantin'deydik.

36 - Berbat Gösteri

Ertesi sabah saat beş buçukta cep telefonum çaldı. Yıllardır acil durum telefonlarının beklenmedik saatlerde gelmesine olan alışkanlıkla hemen kalkıp açtım. Hatta karşıdaki kişinin uyumadığımı, işimin başında olduğumu düşünmesini isteyen etkili ses tonumla, "Andy Barber!" dedim.

Telefonu açtığım sırada Laurie, "Kim?" diye sordu.

"Jonathan."

"Ne oldu?"

"Bir şey yok."

"Neydi peki bu?"

Yüzümde bir gülümseme belirdi ve rüya gibi bir mutluluk her yanımı kapladı.

"Andy?"

"Bitti."

"Ne demek bitti?"

"İtiraf etmiş."

"Ne? Kim itiraf etmiş?"

"Patz."

"Ne!"

"Jonathan mahkemede dediğini yaptı; onu konuşturdu. Patz mahkeme celbini almış ve dün gece intihar etmiş. Bir de itiraf mektubu bırakmış. Jonathan bütün gece onun evinde olduklarını söyledi. Elyazısını kontrol etmişler; not ona aitmiş. Patz itiraf etmiş."

"İtiraf mı etmiş? Hepsi bu mu? Bu mümkün olabilir mi?"

"Gerçek gibi gelmiyor, değil mi?"

"Nasıl intihar etmiş?"

"Kendini asmış."

"Tanrım."

"Jonathan mahkeme açılır açılmaz serbest bırakma kararı için başvuracakmış."

Laurie elleriyle ağzını kapatmış ve ağlamaya başlamıştı. El ele tutuşup, Noel sabahıymış gibi -bu mucizenin yeniden doğuştan daha büyük olduğunu düşününce Paskalya sabahı- Jacob'un odasına koştuk. Hemen onu uyandırıp sarıldık ve iyi haberleri verdik.

Her şey farklıydı artık. Aynen bu, her şey farklıydı. Duruşma kıyafetlerimizi giydik ve mahkemenin açılacağı saate kadar öylece bekledik. Televizyondaki haberlere ve boston.com'a Patz'in ölümüyle ilgili haber düşüp düşmediğine baktık, ama henüz hiçbir bilgi yoktu. Birbirimize bakıp sırıtıyor, hâlâ inanamıyor olmanın şokuyla kafalarımızı sallıyorduk.

Jüriden masum lafını duymaktan bile iyiydi bu. Sürekli şunu söylüyorduk; *suçlu değil* sadece düşünceydi, ama

Jacob tamamen *masumdu.* Bütün o korkunç dönem silinmişti. Tanrı'ya da mucizelere de inanmam, ama bu mucizeydi. Duygularımı başka şekilde açıklayamıyorum. İlahi bir güç bizi kurtarmıştı, bir mucize. Bu keyfi tam olarak yaşayamamamızın sebebi hâlâ inanamıyor olmamızdı ve dava tamamen bitene kadar kutlama yapmak istemiyorduk. Logiudice'in, Patz'in itiraflarına rağmen hâlâ iddiasına devam etme ihtimali vardı.

Sonuçta, Jonathan davanın hükümsüz kalmasını sağlayamamıştı. Hâkim kürsüye çıkmadan önce, Logiudice takipsizlik karan için dosyaya bilgi koymuştu.

Saat tam dokuzda, hâkim yüzünde hafif bir gülümsemeyle kürsüye çıktı. Takipsizlik karannı elini havaya kaldınp, teatral bir edayla okudu ve ardından da Jacob'dan ayağa kalkmasını istedi. "Bay Barber, sizin ve babanızın yüzünden anladığıma göre, haberleri duymuşsunuz. O zaman ben de uzun zamandır beklediğiniz şeyi size söyleyeyim: Jacob Barber, artık özgür bir adamsınız." Coşkuyla birbirimize sarıldık.

Hâkim tokmağını vururken yüzünde keyifli bir gülümseme belirdi. Duruşma salonu yeniden sessizliğe gömüldüğünde, hâkim mübaşire işaret etti ve sonuçtan çok da memnun olmamış gibi görünen mübaşir okumaya başladı: "Jacob Michael Barber, sıfır-sekiz-tire-dört-dört-sıfır-yedi numaralı davada takipsizlik kararı alındı ve mahkeme tarafından bu suçtan azledilmenize, suçsuzluğunuza karar verildi. Daha önce yatınlan kefalet ücretiniz iade edilecektir.

Dava reddedilmiştir."

Belirsiz bir güne bırakıldı. Bu saçma yasal zorunluluklar savunmanın dışarı çıkış biletiydi. Yani şu demekti: *Önünüzde dava için belirlenmiş günler olmayacak; gidin* ve *geri gelmeyin.*

Mary suçlamayı damgaladı, kâğıdı dosyasına yerleştirdi ve öğle yemeğinden önce ilgilenmesi gereken bürokratik evraklar yığının arasına koydu.

Ve bitmişti.

Ya da neredeyse bitmişti. Bu kez de bizi tebrik etmek ve sabah haberlerine yetiştirmek üzere kameraları açık şekilde bekleyen gazeteci kalabalığını yararak arabamızı park ettiğimiz garajın bulunduğu Thorndike Caddesi'ne gittik. Koşuyorduk, gülüyorduk - özgürdük!

Arabaya binmeden önce Jonathan'a nasıl teşekkür edeceğimizi bilemediğimiz için doğru sözcükleri seçmeye çabalıyorduk ama alçakgönüllülükle hiçbir şey yapmadığını söyleyerek bunu reddetti. Biz yine de ona teşekkür ettik. Defalarca. Ben kolunu yukarı aşağı sıvazlarken Laurie de sarılıyordu. "Sen zaten kazanırdın," dedim. "Bundan eminim."

O hengâmede gelenleri gören Jacob oldu ve "A-ha!" dedi.

İki kişi bize doğru yaklaşıyordu. Önce Dan Rifkin geldi. Taba rengi bir trençkot giyiyordu, her zamankinden daha şıktı, ama düğmeleriyle, cepleriyle, apoletleriyle abartılı bir hali vardı. Hâlâ oyuncak bebek gibi ifadesiz bir suratı olduğu için niyetinin ne olduğunu anlamak mümkün değildi. Belki

de bizden özür dileyecekti.

Onun birkaç adım arkasından da, onunla kıyaslandığında dev gibi duran Baba O'Leary vardı. Elleri pantolonunun ceplerindeydi, şapkası da gözlerini kapatacak şekilde öne düşmüştü.

Onları karşılamak üzere yavaşça döndük. Hepimizin yüzünde aynı şaşkın, karmaşık ifade vardı ama çektiği acıya rağmen tüm cömertliğiyle bizi kendi dünyasına davet etmeye gelen o adamın artık doğal olarak arkadaşımız olmasından mutluyduk. Ama onun ifadesi tuhaftı. Sertti.

Laurie, "Dan?" dedi.

Cevap vermedi. Trençkotunun ceplerinden birinden sıradan bir mutfak bıçağı çıkardı. Wüsthof Classic marka bu bıçağı görür görmez tanıdım, çünkü aynısından bizim mutfak tezgâhımızda da vardı. Ama öyle bir bıçakla bıçaklanmanın tuhaflığını düşünecek kadar bile zamanım olmadan Baba O'Leary, Rifkin'i kolundan yakaladı. Rifkin'in eline vurur vurmaz da bıçak beton zemine düştü. Sonra da bu küçük adamın kolunu tutup arkasına doğru büktü -bunu yapmak onun için mankenin kolunu kıvırmak kadar kolaydı- ve onu arabaya doğru yasladı. Rifkin'e, "Sakin ol şampiyon," dedi.

Tüm bunları büyük bir uzmanlıkla icra etti. Tüm bu olay birkaç saniye sürdü. Biz iki adama bakakalmıştık.

"Kimsin *senV* dedim sonunda.

"Babanın arkadaşıyım. Sana göz kulak olmamı istedi."

"Babamın mı? Sen babamı nereden tanıyorsun? Hayır,

dur, söyleme. Bilmek istemiyorum."

"Bu adamı ne yapmamı istiyorsun?"

"Bırak gitsin! Senin neyin var?"

Bıraktı.

Rifkin doğruldu. Gözlerinde yaşlar vardı. Bize çaresiz gözlerle baktı ve büyüklüğünü tahmin bile edemeyeceğimiz kederiyle -hâlâ Jacob'un yaptığına inandığı belli oluyordu, ama bunun için bir şey yapamadı- olduğu yerde yalpaladı.

Baba O'Leary, Jacob'un yanına gidip ona elini uzattı. "Tebrikler evlat. Bu sabah orada büyük şeyler oldu. O yavşak savcının yüzündeki ifadeyi gördün mü? Paha biçilmezdi!"

Jacob aynı şaşkın ifadeyle onun elini sıktı.

"Berbat gösteri," dedi Baba O'Leary. "Berbat gösteri." Kahkaha attı. "Demek sen Billy Barber'm oğlusun?"

"Evet," dedim ve bunu söylerken gurur duymadım. Bunu insanların içinde daha önce yüksek sesle söyleyip söylemediğimden bile emin değilim. Ama bu sayede Baba O'Leray ile aramızda bir iletişim olmalı ki, bu onun hoşuna gitti ve ikimiz de gülümsedik.

"Sen ondan daha büyüksün, kesinlikle. Ondan senin içine iki tane sığar."

Bu lafın üzerine ne diyeceğimi bilemediğim için öylece durdum.

"O ihtiyara selamını söyleyeyim mi?" dedi Baba O'Leary. "Sana onun hakkında hikâyeler anlatabilirim."

"Hayır, lütfen."

"Sonunda Jacob'a dönüp, "Bugün şanslı günün evlat," dedi. Ardından da kahkaha atarak oradan uzaklaştı ve ben Baba O'Leary'yi bugüne kadar bir daha hiç görmedim.

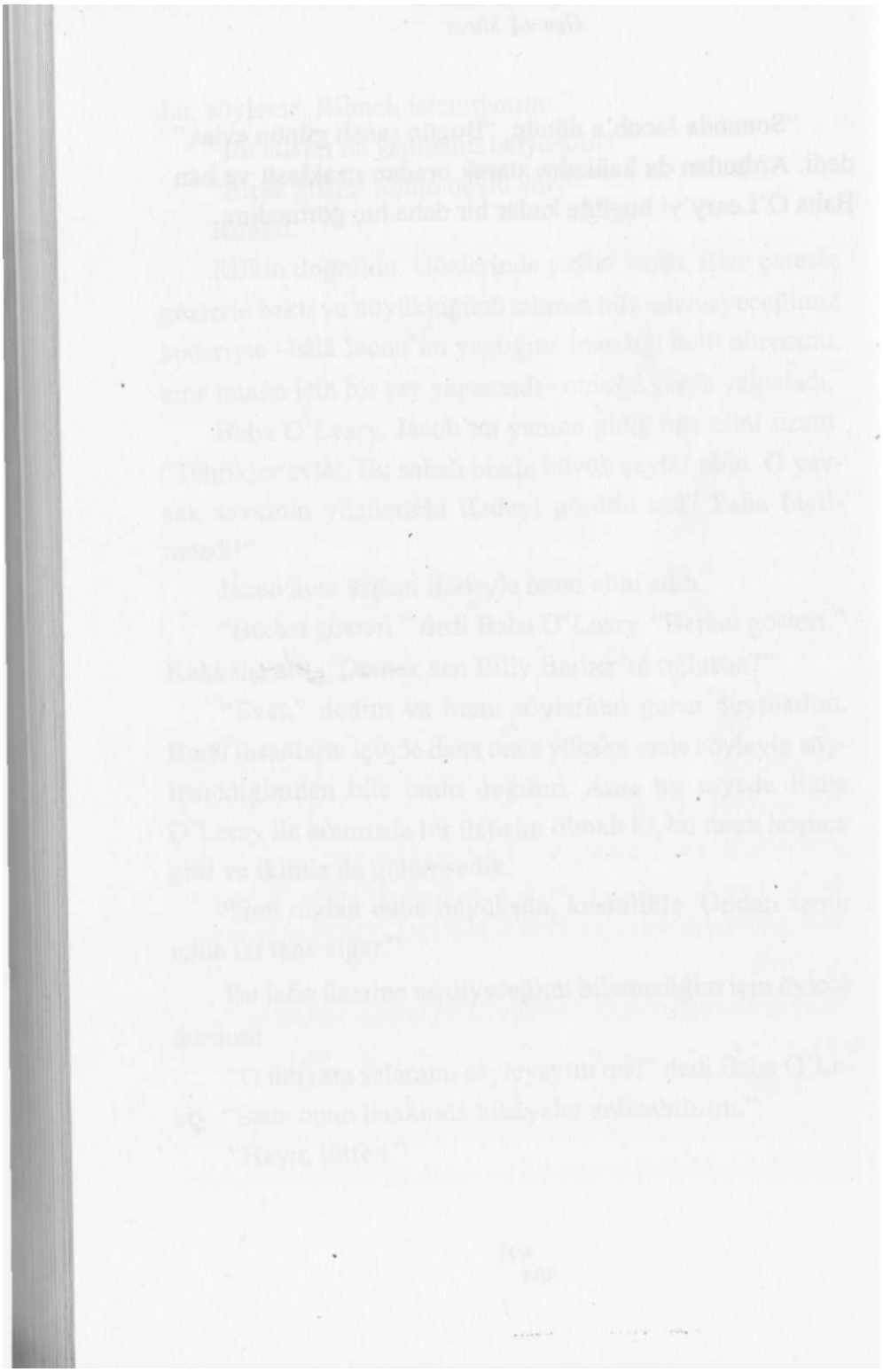

4. BÖLÜM

"Elektrik sinyalleri ve kimyasal tepkilerin insan vücudunda düşünceyi oluşturmak, motivasyonu sağlamak ya da kan basıncını oluşturmak için -insanın fiziksel makinesi durup da makinedeki hayalet, bilinç devreye girerse- saniye saniye tam olarak nasıl meydana geldiği aslında bilimsel bir soru değil, çünkü o anları yakalamak, ölçmek ve deneyimlemek mümkün olmuyor. Hepimizin öğrendiğine göre, insanların yaptıkları şeyi neden yaptığını anlamanın mantıklı bir yolu yok ve muhtemelen de hiç olmayacak. "

- PAUL HEITZ

"Nörokriminoloji ve Hoşnutsuzlukları"

American Journal of Criminology and Public Policy, Sonbahar, 2008.

37 - Sonraki Hayat

Hayat devam ediyor, hatta bu konuda dürüst davranırsak, biraz da fazla uzun sürüyor. Uzun bir hayatta yaşanacak otuz ya da otuz beş bin gün vardır ama bunların çok azı önemli şeylerin yaşandığı büyük günlerdir. Geri kalanı -çoğunluğu, yani on binlerce gün- önemsiz, birbirini tekrar eden monoton günler^fr. Hemen yaşar ve unuturuz. Dönüp de hayatlarımıza baktığımızda bu aritmetiği hiç düşünmeyiz. Bir avuç büyük günü hatırlarız ve gerisini bir kenara atarız. Uzun ve şekilsiz hayatımızı, benim yaptığım gibi, bu küçük hikâyelerin içine sığdırmaya çalışırız. Ama hayatlarımız sıradan, hatırladığımız günler çöplüğü ve "son" denen şey hiçbir zaman son değil.

Jacob'un temize çıktığı gün elbette ki o büyük günlerdendi. Ama hemen ardından küçük günler peşi sıra gelmeye başladı.

"Normal"e dönmedik; üçümüz de normalin ne olduğunu unutmuştuk. En azından o hale geri döneceğimize dair sanrılarımız yoktu. Ama Jacob'un serbest bırakılmasından sonraki günlerde ve haftalarda, özgürlüğün coşkusuyla an-

lamsız bir rutine boğulduk. Dışarı çok az çıktık. Bize kötü kötü bakacaklarını düşündüğümüz için restorana ya da diğer kalabalık yerlere gitmedik. Market alışverişlerini ben üstlendim çünkü Laurie markette Rifkinlerle karşılaşma riskini almak istemiyordu. Ben de evin hanımı gibi markette alışveriş yaparken kafamda o haftanın menusunu belirliyordum (pazartesi makarna, salı tavuk, çarşamba hamburger...). Sinemaya çok az gittik ve bunu genellikle salonların sakin olduğu hafta içleri yapmaya özen gösterdik; gittiğimizde de ışıklar yandıktan sonra salona girdik. Çoğunlukla evde takıldık. Amaçsızca, kendinden geçmiş ve donuk gözlerle internette sörf yaptık. Dışarı çıkıp koşmak yerine alt kattaki koşu bandını kullandık. Elimizin altında yeterince DVD olsun diye Netflix paketimizi yükselttik. Şu an düşününce iç karartıcı gelse de, o zaman bize muhteşem geliyordu. Özgürdük ya da ona benzer bir şey.

Taşınmayı düşünüyorduk; Buenos Aires'e değil elbette, ama yeniden başlayabileceğimiz daha iyi bir yere: Florida, Kaliforniya, Wyoming, insanların kendilerini yeniden keşfettiklerini düşündüğümüz herhangi bir yere. Bir süre kaybolup öyle yaşamanın çok kolay olduğu küçük şehir Bisbee, Arizona kafamı oldukça meşgul etti. Her zaman ülke değiştirme ihtimali de vardı, ki çok da cazip geliyordu. Bu konuyu defalarca konuştuk. Laurie ne kadar uzağa gidersek gidelim, bu davayla ilgili yayınlardan kurtulamayacağımızdan şüphe ediyordu. Bütün hayatının Boston'da olduğunu da dile getirmeden edemiyordu. Benim ait olduğum bir yere ihtiyacım

yoktu; evim Laurie'nin yanıydı. Ama bunu onunla hiç tartışamadım.

Newton'da kötü duygular kol geziyordu. Komşularımızın çoğu kendi hükümlerini vermişti: Suçlu değil ama o kadar da masum değil. Jacob, Ben Rifkin'i öldürmemiş olsa da ondan rahatsız olmalarını gerektirecek kadar çok şey duymuşlardı. Bıçağı, şiddet dolu fantezileri, lanetli kan bağı. Bazılarına göre davanın beklenmedik sonu da şüpheliydi. Çocuğun şehirdeki varlığı insanları endişelendiriyor ve rahatsız ediyordu. En kibarları bile Jacob'un kendi çocuklarıyla arkadaş kalması konusunda tedirgindi. Neden bir şans vermiyorlardı? Onun masumiyetinden yüzde doksan dokuz emin olsalar bile, çıta bu kadar yüksekken yanlış kişi olma riskini kim alırdı? Onunla birlikte görünmeyi kim göze alırdı? Gerçekten suçlu olsa da olmasa da toplumdan dışlanmıştı.

Tüm bunları düşününce, Jacob'u yeniden okula göndermeye cesaret edemiyorduk. İlk tutuklandığında ve okuldan uzaklaştırıldığında, ona bir eğitmen tutulmasına karar verilmişti. O eğitmen Bayan McGowan'ı ona evde ders vermesi için yeniden tutmuştuk. Bayan McGowan evimize düzenli olarak gelen tek ziyaretçiydi, aslında orada yaşadığımız sürece gördüğümüz tek kişiydi. O rüküş hali ve kocaman kalçalarıyla içeri girdiğinde, gözleri kirli çamaşır yığınlarında, mutfaktaki yıkanmamış bulaşıklarda, Jacob'un kirli saçında dolaşıyordu. Ona çıldırmış gibi geliyor olabilirdik. Ama yine de her sabah saat dokuzda gelip Jacob'la mutfak masasına

oturmaya ve derslerini anlatmaya devam etti. Ona dobra dobra, "Kimse senin için üzülmeyecek," dedi. Laurie de Jacob'un dersleriyle bizzat ilgileniyordu. O iyi bir öğretmendi, sabırlıydı, nazikti. Onu daha önce ders anlatırken hiç görmemiştim ama Jacob'a yaklaşımını görünce şöyle düşündüm; öğretmenliğe *geri dönmeli.* Bunu çoktan yapmalıydı.

Haftalar geçtikçe Jacob bu yalnız hayatına alışıyordu. Zaten isteği de buydu, bu onun doğal haliydi. Okulunu ve arkadaşlarını özlemediğini söylüyordu. Evde ders almak baştan beri ona daha iyi gelmişti. Bu, onun deyişiyle asıl gerekli olan "içeriği", kızlar, seks, spor, sataşmalar, akranların baskısı, gruplar gibi karmaşık şeyler olmadan almasını sağlıyordu. Jake yalnızken daha mutluydu. Tüm bu yaşadıklarından sonra onu kim suçlayabilirdi ki? Taşınma fikrinden bahsettiğimizde en çok heyecanlanan Jacob oluyordu. Ne kadar uzak, o kadar iyiydi. Bisbee sanırım ona uygundu. Jacob buydu; ağırbaşlı, soğukkanlı, yan durgun, yarı kayıtsız. Kulağa tuhaf geldiğini biliyorum ama Jacob bu süreçte hiç kendini kaybetmedi, ağlamadı. Bazen sinirleniyor ya da somurtup içine kapanıyordu, zaman zaman her çocuğun yaptığı gibi kendine acıyordu ama asla yıkılmadı. Dava bitmişti ve o yine aynı sakin çocuktu. Arkadaşlannın onu neden tuhaf bulduğuna şaşırmamak lazım. Ama ben şahsen onun bu halini hayranlık verici buluyordum.

Çalışmam gerekmiyordu, en azından bir süre daha. Teknik olarak bölge başsavcısının ofisinde ücretli izinde görünüyordum. Maaşım hesabıma yatıyordu, tüm bu süreçte

olduğu gibi. Bunun Lynn Canavan için sorun olduğunu sanmıyordum Yanlış ata oynamıştı. Yanlış bir şey yapdığım için de beni kovacak gerekçesi yoktu, ama beni baş asistan olarak geri almayacağı da kesindi. Sonunda bana başka bir pozisyon teklif edecek, ben de reddedeceğim için her şey bitecekti. Ama kısa vadede, çenemi kapalı tutmam için maaşımı almama sesi çıkmıyordu ve bu bana ödemesi gereken küçük bir bedelmiş gibi geliyordu. Ben her koşulda çenemi tutacaktım; onu seviyordum.

O sırada Canavan'm başında daha büyük bir dert vardı. Mahkemede Rasputin olan Logiudice'le ilgili ne yapacağını bilmiyordu. Onun mesleki yanlışı siyasi umutlarını yok etmişti, Canavan dikkatli olmazsa bu onun da sonu olabilirdi. Ama sırf bir davayı kaybetti diye bir savcıyı da kovamazdı, yoksa kim onunla çalışırdı ki? Genel kanı onun adalet bakanlığına ya da valiliğe oynayacağı ve bütün pisliği kendisinden sonra gelecek olan bölge başsavcısının temizlemesi için bırakacağı yönündeydi. Ancak şu an tek yapabildiği izlemek ve beklemekti. Belki Logiudice ününü bir şekilde kurtarmıştır. Bunu asla bilemeyeceksiniz.

Şu an kendi kariyerim için çok da üzülmüyorum. Çünkü benim için savcılık ve o kıs kıs gülme halleri bitmişti. Başka bir tür avukat olabileceğimi düşünüyordum. Jacob'un yok yere suçlandığı ve sonra temize çıktığı dava gibi savunma tarafında çok iş vardı. Ama artık taraf değiştirmek için çok geçti. Hapse attığım insanlarla dolu bir hayattan sonra savunma tarafında olmaya alışıp allamayacağımdan

emin değildim. Ne olacağına dair hiçbir fikrim yoktu. Arafta kalmış gibiydim, tıpkı ailemin diğer üyeleri gibi.

Üçümüz içinde davadan en çok yara alan Laurie olmuştu. Sonrasındaki birkaç haftada biraz toparlanmıştı ama eski haline hiç dönemedi. Kaybettiği kiloyu geri almadı ve yüzü hep yorgun görünüyordu. Birkaç ayda on yaş yaşlanmış gibiydi. Ama asıl değişim, içindeydi. Jacob'un başına gelen felaketten sonraki ilk birkaç hafta Laurie dimdik ayaktaydı. Temkinliydi. Bu yeni, aşın temkinli halini anlayabiliyordum. Kurban edilmişti ve bu duruma düşenler ne yapıyorsa o da aynısını yapıyordu. Bu durum ailemizin dinamiklerini değiştirmişti; artık duygularımızı paylaşmamız, sorunlarımızı dile getirmemiz konusunda yalvaran anne değildi. Bundan vazgeçmişti, en azından bir süreliğine. Şimdi bizi uzaktan izliyordu. Bunu ondan esirgemiyordum. Bu kadar yara alınca karım biraz benim gibi olmuştu, biraz daha sert. Yaralar hepimizi sertleştirir. Bulduğu zaman sizi de sertleştirecek ve sizi bulacak.

38 - Polisin İkilemi

Kuzey Cezaevi
Somers, Connecticut

Yine görüşme kabinindeydim. Beyaz duvarlı bölümden, önümdeki kalın camlı bölmeye bakıyordum. Arka planda sürekli bir gürültü vardı; birbirine bitişik görüşme kabinlerden gelen uğultu, uzaktan gelen bağırışlar ve interkomdan gelen anonslar.

Kanlı Bili pencerenin arkasında belirdiğinde, elleri belindeki zincire ve ayakları da belinden sarkan başka bir zincire kelepçeliydi. Odaya zalim bir kral gibi girdi; çenesi öndeydi, yüzünde alaycı bir gülümseme vardı ve gri saçları çılgın yaşlı adam edasıyla geriye taranmıştı.

îki gardiyan ona sandalyeye oturana kadar eşlik etti, ama ona hiç dokunmadılar. Biri izlerken diğeri onun beline bağlı olan kelepçeleri çözdü ve soma ikisi de uzaklaştı.

Babam, elleri dua edermiş gibi birleşik şekilde telefonu eline aldı ve, "Ufaklık!" dedi. Ama ses tonu *Bu ne sürpriz!* der gibiydi.

"Neden yaptın bunu?"

"Neyi?"

"Patz."

Gözleriyle yüzümü baştan aşağı süzdü, monitörden kendi söylediklerimi duyduğum anı hatırlattı bana.

"Ufaklık, neden bahsediyorsun? Ben buradaydım. Belki duymamışsındır; dışarı pek çıkmıyorum."

Birden fazla eyalete ait bir suç kayıt dosyası çıkardım. Çok fazla sayfası vardı. Dosyanın ön sayfasını açıp beş parmağımı kullanarak, onun ismi okuyabilmesi için cama dayadım: *James Michael O'Leary, Jimmy, Jimmy-O, Baba O'Leary diye de biliniyor, Doğum Tarihi 18/2/1943.*

Öne eğilip belgeyi inceledi. "Onu hiç duymadım."

"Hiç duymadın demek? Gerçekten mi?"

"Hiç duymadım."

"Burada onunla beraberdin."

"Buraya bir sürü insan girip çıkıyor."

"Burada altı yıl boyunca onunla beraberdin. Altı yıl!"

Omuzlarını silkti. "Ben sosyal biri değilim. Burası hapishane, Yale değil. Belki elinde fotoğraf filan vardır?" Muzip bir ifadeyle göz kırptı. "Ama ben bu adamı hiç duymadım."

"Onun senden haberi var ama?"

Omuz silkerek, "Çoğu insan beni bilir; ben efsaneyim," dedi.

"Ona bize göz kulak olmasını, Jacob'la ilgilenmesini söylemişsin."

"Saçmalık."

"Bizi korumasını istemişsin."

"Saçmalık."

"Bizi koruması için birini mi gönderdin? Oğlumu korumana ihtiyacım olduğunu mu sanıyorsun?"

"Hey, ben böyle bir şey söylemedim. Bunlar senin uydurmaların. Az önce de dediğim gibi, bu adamı hiç duymadım. Neden bahsettiğini de bilmiyorum."

Cezaevinde bu kadar uzun süre kalınca yalan söylemekte usta olur insan. Eskimolann farklı kar türlerini birbirinden ayırabilmesi gibi, binbir türlü saçmalığı ve yalanı da ayırabilecek hale gelirsiniz. Billy'nin göz kırparak inkâr etmesi -*Ben yapmadım,* sözüyle cevap vermiş olması, *Elbette ben yaptım, ama ikimiz de kanıtlayamayacağını biliyoruz,* demekti aslında- her suçlunun kendine göre geliştirdiği bir tavır gibiydi. Bir polisin yüzüne gülüyordu! Belli ki benim pislik torbası babam kendince bu durumun keyfini çıkarıyordu. Polisin bakış açısına göre bu tür bir itiraf-inkâr durumuyla dalaşmanın anlamı yoktu. Bazen durumu kabul etmeyi öğrenirsin. Bu da oyunun bir parçasıdır. Polisin ikilemi şudur; bazen bir davayı itiraf olmadan kanıtlayamazsm, ama kanıtın olmadan da itiraf ettiremezsin.

Belgeyi camdan alıp önümdeki melamin rafa bıraktım. Arkama yaslanıp alnımı ovaladım. "Seni aptal. Seni aptal ihtiyar. Ne yaptığının farkında mısın?"

"Aptal mı? Bana neden aptal deyip duruyorsun? Ben bir şey yapmadım."

"Jacob masumdu! Sen aptal, ihtiyar herifin tekisin."

"Laflarına dikkat et ufaklık. Burada oturup seninle konuşmak zorunda değilim."

"Senin yardımına ihtiyacımız yoktu."

"Yok muydu? Külahıma anlat."

"Kazanacaktık."

"Ya kazanamasaydmız? O zaman ne olacaktı? Oğlunun böyle bir yerde çürümesine izin mi verecektin? Burası nadir şeyleri attıkları bir çukur gibi. O akşam telefonda bana kaybedeceğinizi söyleyen sendin."

"Bak, sen bunu yapamazsın, yapamazsın."

"Tanrım, ufaklık, kalıbının adamı ol biraz, tamam mı? Bu çok utanç verici. Neler olduğuyla ilgili bir şey söylemiyorum, çünkü bilmiyorum. Bu adama ne oldu? Adı neydi? Patz miydi - neyse işte, o adama ne olduğuyla ilgili hiçbir bilgim yok. Bu çukura tıkılmış durumdayım. Nasıl bilebilirim ki? Ama eğer bana çocuk tacizcisi bir bok çuvalının öldüğünü ya da kendini öldürdüğünü söylüyorsan, unut gitsin. Oh olsun! Dünyadan bir pislik daha eksilmiş oldu. Siktirsin gitsin. Bitti gitti." Yumruğunu ağzına götürüp avucundan para çıkaran sihirbaz gibi üfleyerek parmaklarını açtı. *Gitti.* "Dünyadan bir pislik daha eksildi, hepsi bu." Dünya bunun gibi herifler olmadan daha güzel bir yer."

"Peki *ya seni"*

Yüzüme baktı. "Hey, ben hâlâ buradayım." Elini göğsüne vurdu. "Benim hakkımda ne düşündüğünün önemi yok. Ben hâlâ buradayım ufaklık, hoşuna gitse de gitmese de.

Benden kurtulamazsın."

"Hamamböcekleri gibi."

"Evet, eski, güçlü bir hamamböceğiyim ve bununla gurur duyuyorum."

"Peki ne yaptın sen? Birinden rica mı ettin? Yoksa eski bir dosta mı haber saldın?"

"Sana söyledim, neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Bunu anlamam biraz zaman aldı. Polis arkadaşlarımdan biri bana Baba O'Leary'nin eski bir gangster olduğunu ve şimdi de rüşvet verip işleri yoluna soktuğunu, sorunları çözdüğünü söyledi. Senin yaptığın da buydu, değil mi? Sorunu çözsün diye eski bir dostunu aradın."

Cevap vermedi. Konuşarak bana neden yardım edecekti ki? Kanlı Billy de benim gibi polisin ikilemini gayet iyi biliyordu. İtiraf yoksa dava yok; dava yoksa itiraf yok.

Ama ikimiz de ne olup bittiğini biliyorduk. Aynı şeyi düşündüğümüzden eminim: Baba O'Leary, Jacob'un mahkemede geçirdiği kötü bir günün sonrasında o şişko herifin suratına silahı dayayıp korkutarak itiraf yazdırdı. Baba O'Leary onu asmadan önce altına bile yapmış olabilir.

"Jacob'a ne yaptığının farkında mısın?"

"Evet, onun hayatını kurtardım."

"Hayır. Onun mahkemedeki gününü çaldın. Jürinin 'suçlu değil' dediğini duymasını engelledin. Şu andan itibaren hep bir şüphe olacak. Jacob'un katil olduğunu düşünen insanlar olacak etrafta."

Güldü. Büyük bir kahkaha değildi, ama güldü. "Mah-

kemedeki günü mü? Ben aptal mıyım? Ufaklık, olay ne biliyor musun? Sen benim tahmin ettiğim kadar zeki değilmişsin." Sonra biraz daha güldü. Göbeğini hoplata hoplata kahkahalar attı. Müşkülpesent ve burnu havada bir ifadeyle benim taklidimi yaptı: '"Mahkemedeki günü!' Tanrı aşkına ufaklık, sen dışarıdasın, bense içeride. Bu nasıl oluyor? Seni sersem."

"Bu çılgın bir dünya. Düşünsene, senin gibi bir adamı cezaevine attılar."

Beni umursamadı. Parmak kalınlığındaki camdan kulağıma bir sır fısıldayacakmış gibi öne eğildi. "Dinle," dedi, "Bay Doğru mu olmak istiyorsun? Oğlunu o pisliğin içine mi atmak istiyorsun? İstediğin bu mu ufaklık? O zaman polisleri çağır. Onları çağırıp Patz ve tanıdığımı söylediğin O'Leary hakkındaki hikâyeyi anlat. Umurumda olur mu sanıyorsun? Zaten ömür boyu buradayım. Bana zarar veremezsin. Devam et. O senin çocuğun. Onunla ne istiyorsan onu yap. Dediğin gibi, belki çocuk kurtulur. Şansını dene."

"Jacob'u tekrar dava edemezler. Karar verildi."

"Yani? Daha da iyi. Anladığım kadarıyla sen O'Leary'nin cinayet işlediğini düşünüyorsun. Eğer senin yerinde olsaydım, hemen gidip bunu polise bildirirdim. Yapacağın bu mu bölge başsavcısının adamı? Yoksa bu, çocuk için o kadar da iyi olmaz mı?"

Ben gözlerimi kırpana kadar gözlerini dikip bana baktı.

"Hayır," dedi, "Ben öyle olduğunu düşünmedim. Anlıştık mı?"

"Evet."

"Güzel. Hey, gardiyan! Gardiyan!"

İki gardiyan şüpheci gözlerle yaklaştı.

"Oğlumla görüşmemiz bitti. Oğlumla tanışmış mıydınız?"

Gardiyanlar cevap vermedi, hatta suratıma bile bakmadılar. Bunun başka yöne bakmaları için yapılmış bir tuzak olduğunu düşündükleri için hiç oralı olmadılar. Onların görevi vahşi hayvanı kafesine geri koymaktı. Bu yeterince tehlikeliydi. Protokolü kırma şansları yoktu.

"Pekâlâ," dedi babam, gardiyanlar kelepçeleri belindeki zincire takmak için anahtarı ararken. "Tekrar gel ufaklık. Unutma, ben hâlâ senin babanım. Her zaman da baban olacağım." Gardiyanlar onu sandalyeden kaldırmaya çalışırken konuşmaya devam ediyordu. "Hey," dedi gardiyanlara. "Bu adamla tanışmalısınız. Avukat o. Belki sizin de bir gün bir avukata ihtiya..."

Gardiyanlardan biri telefonu onun elinden alarak kapattı. Mahkûmu ayağa kaldırıp kelepçeleri kontrol etti. Billy'nin gözleri gardiyanlar onu götürürken bile benim üzerimdeydi. Bana bakarken ne gördüğünü tahmin etmek hiç de zor değildi. Pencere camındaki bir yabancı.

Bay Logiudice: Size tekrar soracağım, ayrıca yemin ettiğinizi de tekrar hatırlatmak isterim, Bay Barber.

Tanık: Farkındayım.

Bay Logiudice: Burada bir cinayetten söz ettiğimizin de farkındasınız.

Tanık: Adli tıp intihar olduğunu söylemişti.

Bay Logiudice: Leonard Patz öldürüldü ve siz de bunu biliyorsunuz!

Tanık: Bu nasıl yapılabilir, bilmiyorum.

Bay Logiudice: Ekleyeceğiniz bir şey var mı?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: 25 Ekim 2007 günü Leonard Patz'e ne olduğuna dair hiçbir fikriniz yok mu?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Herhangi bir teoriniz var mı?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Baba O'Leary diye bilinen James Michael O'Leary hakkında bir şey biliyor musunuz?

Tanık: Hiç duymadım.

Bay Logiudice: Gerçekten mi? Demek bu adı hiç duymadınız.

Tanık: Hiç duymadım.

Neal Logiudice'in elleri bağlı şekilde orada duruşunu hatırlarım. Bir zamanlar, sırtına vurup ona, "Tanıklar yalan söyler. Yapabileceğin bir şey yok. Git, bir bira iç ve bırak

gitsin. Her suç burada kalır, Neal. Bu adamlar er ya da geç geri gelecek," demiştim. Ama Logiudice küstah bir tanığa pabuç bırakacak bir adam değildi. Belki Patz cinayetine de takmamıştı ama bunun Leonard Patz'le ilgisi yoktu.

Saat öğleden sonrayı geçtiğinde, Logiudice sonunda beni küçük, zararsız bir şekilde yalancı şahitlik etmeye zorladı. Tüm gün tanıklık etmiştim ve çok yorgundum. Nisan ayıydı. Günler uzamaya başlamıştı. "Hiç duymadım," dediğimde hava daha yeni kararmaya başlamıştı.

O günden sonra Logiudice buradaki ününü koruyamayacağını bilmeliydi, en azından benim yardımıma ihtiyacı vardı. Çok geçmeden bölge başsavcısının ofisinden istifa etti. Şimdi Boston'da savunma avukatı. Barodan ihraç edilene kadar çok iyi bir savunma avukatı olduğundan şüphem yok. Ama şu anda, benim aklımda kalan tek şey, kariyerinin gözlerinin önünde çöküşüydü. Bunu, eski çırağım olan ona, verdiğim son ders olarak izlemek hoşuma gitmişti. Polisin ikilemi budur, Neal. Bir süre sonra buna da alışırsın.

39 - Cennet

Görünen o ki insan her şeye alışıyor. Bir gün şok etkisi yaratan, dayanılmaz gibi gelen şey, zaman geçtikçe sıradan, önemsiz bir şeye dönüşebiliyor.

O ilk aylar geçtikten sonra Jacob'un davasının gücü yavaş yavaş etkisini kaybetmeye başladı. Elimizden geleni yapmıştık. Bu felaket ailemizin başına gelmişti. Her zaman bununla anılacaktık. Ölüm ilanlarımızdaki ilk cümle bu olacaktı. Bunu deneyimledikçe şekillenecektik ama nasıl olduğunu bilmiyorduk. Tüm bunlar bize normal, kalıcı ve üzerinde konuşmaya bile gerek olmayan şeyler gibi gelmeye başlamıştı. Öyle olduğunda da -kötü üne sahip bir aile olarak yaşamaya alışmaya ve önümüze bakmaya başladığımızda- ailemiz yeniden doğdu.

Laurie yeniden doğan ilk kişi oldu. Toby Lanzman ile olan arkadaşlığını tazeledi. Toby dava süresince bizi aramamıştı ama sonrasında bizimle tekrar görüşmeye çalışan Newton'daki ilk arkadaşlarımızdandı. Hâlâ formunda olan "ücudu ve etkili duruşuyla Laurie'yi alıp, içinde uzun yürüişler de olan sıkı bir egzersiz programına soktu. Laurie

daha güçlü olmak istediğini söylemişti. Çok geçmeden Laurie bu programı Toby olmadan da uygulamaya başladı. Kışın dondurucu soğuğunda bile, gittikçe uzayan mesafelerdeki koşusundan kıpkırmızı bir surat ve ter içinde bir vücutla geri dönüyordu. "Daha güçlü olmalıyım."

Ailenin kaptanı olma görevini yeniden devralan Laurie, Jacob'u ve beni de yeniden hayata döndürmeyi kendine görev edinmişti. Waffle, omlet ya da sıcak gevrekli muhteşem kahvaltılar hazırlıyordu ve gitmek zorunda olduğumuz bir iş olmadığı için de kahvaltı masasında Laurie ile ben *Globe* ve *Times'ı* paylaşırken Jacob da bilgisayarında takılıyordu. Aile film geceleri düzenledi ve sevdiğim gangster filmlerini de almama izin verdiği için Jacob ve benim favori repliklerimizi arka arkaya tekrar edişimizden de nasibini aldı: "Küçük dostuma merhaba de," ve "Bugüne kadar onun Barzini olduğunu bilmiyordum." Benim Brando taklidimin Elmer Fudd'a benzediğini söylemişti ve Jacob'a Elmer Fudd'ın kim olduğunu anlatabilmek için Youtube'a girip birkaç video izletmemiz gerekti. Tekrar beraberce gülmek ne kadar tuhaftı.

Tüm bunlar çok kısa sürede işe yaramayıp Jacob ve ben hâlâ önceki yılın kasvetinden kurtulamayınca, Laurie daha hızlı bir tedavi düşündü.

"Neden bir süreliğine bir yerlere gitmiyoruz?" dedi bir akşam yemekte. "Eskisi gibi ailece bir tatile çıkabiliriz."

Bu, insanın gözünü kamaştıran şahane bir fikirdi. Elbette! Bunu önerdiği anda gitmemiz *gerektiğini* hepimiz bi-

liyorduk. Bunu düşünmek neden bu kadar zamanımızı almıştı ki? Bunu konuşuyor olmak bile hepimize iyi gelmişti.

"Dâhice bir fikir," dedim. "Gidip kafalarımızı dağıtalım!"

"Reset tuşuna basalım!" dedi Jacob da.

Laurie yumruklarını havaya kaldırıp salladı. Çok heyecanlıydı. "Tüm bunlar beni çok *bunalttı.* Bu evden nefret ediyorum. Bu şehirden nefret ediyorum. Her gün aynı şeyi hissetmekten nefret ediyorum, kapana kısılmış gibiyiz. Başka bir yerde olmak istiyorum."

Hatırladığım kadarıyla, üçümüz de o akşam bilgisayar başına geçip gitmek istediğimiz yeri seçtik. Jamaika'da Waves diye bir tatil yeri seçtik. Hiçbirimiz daha önce Waves'i duymamıştık ve Jamaika'ya gitmemiştik. Tatil yerinin internet sitesindeki cilalanmış fotoğraflar aklımızı başımızdan almıştı; palmiye ağaçları, beyaz kum, masmavi deniz. Her şey o kadar mükemmel ve baştan çıkarıcıydı ki, hiçbirimiz karşı koyamadık. Seyahat pornosuydu gördüğümüz şey. Bikinisini giymiş bronz tenli bir kadın ve karın kasları belirgin, gri şortlu bir adamdan oluşan, kahkahalar atan bir çift vardı. Panjurlu ve verandah bir otel vardı, dış cepheleri Karayip köyü hissi uyandırsın diye parlak renklere boyanmıştı. Otelde, fıskiyeleri bulunan gök mavisi yüzme havuzlan ve suyun içinde duran barlar vardı. Her havuzun tabanında Waves logosu bulunuyordu. Masmavi havuzlar, su alçak bir yamaca ulaşıncaya kadar birinden ötekine akıyordu ve nal şeklindeki plaja inen bir asansör vardı. Okya-

nusun sonsuz maviliği ufuk çizgisinde boylu boyunca uzanıyor ve bu görüntü de Waves'in yeryüzündeki herhangi bir yerle aynı gezegen üzerinde olduğu gerçeğini yalanlar gibiydi. Burası hepimizin kaçmak istediği hayal dünyasıydı. Hiçbirimiz "gerçek" bir yere gitmek istemiyorduk; Roma ya da Paris gibi bir yerde düşünmeden durmanız imkânsızdır ve bizim en son istediğimiz şey düşünmekti. Waves'de düşünmeden yaşamak mümkündü. Hiçbir şey eğlencemizi bozamazdı.

Bu duygusal güdümlemede önemli olan şey, işe yaramış olmasıydı. Tüm eski benliğimizi ve sorunlarımızı geride bırakarak, ideal birer tatilci olmuştuk. Her anlamda,kendimizi başka bir yere taşıyorduk. Elbette bir seferde değil ama yavaş yavaş. Rezervasyonunu yaptığımız anda üzerimizdeki ağırlığın kalkmaya başladığını fark ettik; iki haftalık uzun bir tatil olacaktı. Uçak Boston'dan havalandığında daha da hafiflemiştik; tropikal esinti eşliğinde Montego Koyu'ndaki küçük havaalanına indiğimizde ise kuş gibiydik. Şimdiden değişmiştik. Tuhaf, mucizevi şekilde ve delicesine mutluyduk. Birbirimizin yüzüne, *Bu gerçek olabilir mi? Gerçekten... mutlu muyuz?* dercesine bakıyorduk. Kendimizi kandırdığımızı; gerçeğin yok olmadığını söyleyebilirsiniz. Elbette doğruydu, ama ne olmuş ki? Tatili hak etmiştik.

Havaalanında Jacob gülümsüyordu. Laurie elimi tuttu. "Burası cennet!" dedi.

Terminale doğru ilerledik ve şoförünün elinde Waves logosu bulunan bir kâğıt taşıdığı küçük bir otobüse bindik.

Tişört, şort ve sandaletlerle çok rahat görünüyordu. Sürekli gülümsüyor ve her cümlesini *"Ya, man*\"* lafıyla süslüyordu. Arka arkaya o kadar çok "Ya, man!" dedi ki, bir süre soma bunu biz de kullanmaya başladık. Yerlilere ait bu kullanımı en az binlerce kez mutlulukla tekrarladı. Macun kıvamına gelmiş olan biz tatilciler de bunu hemen kaptık. *Ya, man*\

Otobüsle iki saat kadar gittik. Adanın kuzey sahili boyunca kıvrılan bir yolu takip etmiştik. Sağ tarafımızda yemyeşil dağlar, solumuzda ise deniz vardı. Adanın yoksulluğu fark edilmeycek gibi değildi. Yıkık dökük evlerin, ağaç ve oluklu teneke parçalarıyla yapılmış gecekonduların yanından geçtik. Yolun kenarında pejmürde kadınlar ve sıska çocuklar yürüyordu. Otobüsteki tatilciler yol boyunca dışarıyı izledi. Yerli halkın sefaleti üzücüydü ve bu konuda hassas davranmak istiyorlardı; aynı zamanda buraya iyi vakit geçirmeye gelmişlerdi ve adanın bu kadar fakir olması *onların* hatası değildi.

Jacob otobüsün arka tarafında geniş bir koltukta, kendiyle aynı yaşlarda bir kızın yanında oturuyordu. Kız münazara takımından fırlamış gibiydi ve ikisi temkinli şekilde sohbet ediyordu. Jacob cevaplannı birer dinamit çubuğu gibi kısa tutuyordu. Suratında da şapşal bir gülümseme vardı. Burada cinayetten ve Jacob'un nasıl biri olduğundan hiç haberi olmayan bir kız vardı. (Jacob da kendi kendine bu kızın

"Evet "ya da "Evet, elbette " anlamında kullanılır (ç.n.)

göğüslerine bakabildiğini ispatlamaya çalışıyordu.) Her şey çok normaldi ve Laurie'yle ben ona bakmıyormuş gibi yapıyorduk.

"Bu tatilde Jacob'dan daha önce seks yapacağımı düşünüyordum," diye fısıldadım.

Laurie de, "Ben paramı senin üstüne koyuyorum," diye cevap verdi.

Otobüs Waves'e geldiğinde büyük bir kapıdan geçtik, budanmış kırmızı güller ve sarı menekşelerden oluşan bir girişten otele girdik. Güler yüzlü görevliler valizlerimizi aldı. Görevlilerin kıyafetleri İngiliz askeri üniformalarıyla - göz kamaştırıcı beyazlıktaki kasketler ve yanlarında kırmızı çizgi olan siyah pantolonlar- parlak, çiçek desenli gömleklerin oluşturduğu bir kombinasyondu. Cennet ordusu için çok uygun bir üniformaydı bu.

Lobide girişimizi yaptırdık. Cebimizdeki parayı Waves'in kendi para birimi olan "kum doları"na çevirdik. Kasketler içindeki cennet askerleri romlu panç dağıtıyordu ve bu pançın (rengi parlak kırmızıydı) içinde nar şurubu ve rom vardı. İlkini içer içmez, sanki Waves'teki hayal dünyamızda görevim buymuş gibi bir tane daha istedim. Askere bahşiş verdim; kum dolarları kendi para birimlerine dönüştüğünde ne kadar ediyordu bilmiyorum ama cömert bir bahşiş olmalıydı ki görünce "Ya, man," dedi mutlu şekilde. Oradaki ilk günle ilgili anılarım bu sebeple biraz bulanıktı.

Ve ikinci gün.

Aptal gibi anlattığım için özür dilerim ama delicesine

mutluyduk. Ayrıca rahatlamıştık. Önceki yılın kederinin bizi terk etmesiyle aptallaşmıştık. Bu hikâyenin başlı başına çok ciddi bir şey olduğunu biliyorum. Ben Rifkin, Jacob tarafından öldürülmemiş olsa bile hâlâ ölü. Jacob da eski bir cezaevi Tanrısı tarafından işlenmiş ikinci bir cinayetin araya girmesiyle serbest kaldı, tabii bu sadece benim bildiğim bir sırdı. Elbette ki suçlanan taraf olarak, hâlâ *bir şeylerden* suçlu görülüyorduk ve mutlu olmaya hakkımız yoktu. Jonathan'm, insanlar durumu olması gereken ağırlıkta taşıyamadığımızı, üzgün olmadığımızı düşünmesinler diye koyduğu toplum içinde gülmeme, hatta gülümsememe kuralını tüm kalbimizle ciddiye almıştık. Şimdi, en sonunda, derin bir nefes almıştık ve bunun sarhoşluğunu yaşıyorduk. Artık katil gibi hissetmiyorduk.

İlk birkaç sabahımızı plajda, öğleden sonralarımızı da havuzlarda geçirdik. Her akşam otelde bazı eğlenceler oluyordu. Müzik gösterisi, karaoke ya da yetenek yarışması düzenleniyordu. Formatı ne olursa olsun, otel görevlileri bizi çılgınca eğlendiriyordu. Kendi aksanlarıyla sahneden, "Hadi millet, biraz gürültü yapın!" diye sesleniyorlardı. Biz konuklar da tüm gücümüzle ıslık çalıyor ve alkışlıyorduk. Sonrasında da dans ediyorduk. Bunu başarmak için yeterli dozda Waves pançı gerekiyordu.

Aç kurtlar gibi yemek yiyorduk. Yemekler açık büfeydi ve aylardır az yiyerek yarattığımız açığı kapattık. Laurie ve ben kum dolarlarımızı biraya ve pina colada'ya harcıyorduk. Jacob bile ilk birasını içmişti. Bitirmemiş olsa da, koca adam

edasıyla, "Güzel," demişti.

Jacob zamanının çoğunu adı Hope olan yeni kız arkadaşıyla geçiriyordu. Bizimle de vakit geçiriyordu ama çoğunlukla ikisi beraber takılıyordu. Sonradan öğrendik ki, Jacob ona kendi soyadı yerine başka bir soyadı söylemiş. Bu şekilde davayla ilgili bilgilere ulaşamayacağı düşüncesiyle, Laurie'nin evlenmeden önceki soyadını kullanarak kendisini Jacob Gold olarak tanıtmış. Başta bu durumu bilmediğimiz için endişeliydik, çünkü kız onunla flört ediyordu. Onunla ilgili kısa bir Google araştırması yapmak hiç mi aklına gelmemişti kızın? Eğer Jacob Barber diye arasaydı, onunla ilgili üç yüz bin sonuca ulaşacaktı. (Bu sayı o günden beri daha da arttı.) Bellçi de kız durumu biliyordu ve böyle tehlikeli biriyle çıkmaktan heyecan duyuyordu. Jacob bize Hope'un davadan haberi olmadığını ve uzun zaman sonra başına gelen en iyi şey bu olduğu için, onu mahvetmemek adına kıza karşı dikkatli davranmamızı söyledi. Onu tanıdığımız kısa süre boyunca Hope'u çok az gördük. O ve Jake tek başlarına olmak istiyorlardı. Havuzda hep beraber olmamıza rağmen, ikisi bizden uzakta bir yere gidip oturuyorlardı. Bir keresinde, yan yana duran şezlonglarda el ele tutuştuklarını gördük.

Hope'u sevmiştik -bunu bilmeniz önemli- ama sadece oğlumuz Jacob'u mutlu ettiği için değil. Hope yanında olduğu zaman Jacob'un gözleri parlıyordu. Jacob'un içini ısıtıyordu. Saygılı, nazik, sarışın ve biz Bostonlulara sevimli gelen kusursuz bir Virginia aksanı vardı. Hafif kiloluydu,

ama bu haliyle mutluydu. Onun alışılmadık ismi ve sahnede beklenmedik anda belirmesiyle masalımıza yeni bir cümle eklemiştim: "Sonunda umudumuz var." Laurie'ye böyle dedim.

Aslında Jacob ve Hope'a odaklı değildik. Laurie ile ben kendi ilişkimizi de yoluna koymaya çalışıyorduk. Birbirimizi yeniden tanıyor, eski taşları yeniden yerine koyuyorduk. Seks hayatımızı da çılgınca olmasa bile yavaş yavaş eski haline döndürüyorduk. Kuytu köşelerde ya da ağaçların arkasında birbirlerine dokunan Jacob ve Hope kadar acemiydik yine. Laurie her zaman olduğu gibi çok çabuk bronzlaşmıştı ve benim orta yaşlı gözlerime delicesine seksi görünüyordu: Reklamdaki ateşli kızdan çok daha seksiydi. O hâlâ gördüğüm en çekici kadındı. Onu hâlâ bu kadar istiyor olmam mucize gibiydi.

İlk hafta Laurie işlediği günah için, yani kendi oğluna inancını yitirdiği ve onun masumiyetinden şüphe ettiği için af diliyordu. Onun etrafında dolaşıp durmasından anlaşılıyordu. Bu, onun iç kavgasıydı; Jacob'la çözmesi gereken bir şey yoktu çünkü Jacob annesinin ondan şüphe ettiğini hiçbir zaman bilmedi. Sadece Laurie kendini affedebilirdi. Ben bunu o kadar da büyük bir sorun olarak görmüyordum. Diğer ihanetler bir yana, o anın şartlan düşünüldüğünde bu anlaşılabilir bir şeydi. Belki de onun bu konuya neden bu kadar takıldığını anlamak için anne olmak gerekiyordu. Tek söyleyebileceğim, Laurie'nin gitgide iyileştiği ve ailemizin eski ritmine dönmeye başladığıydı. Ailemizin yörüngesi

Laurie'ydi. Hep öyle olmuştu.

Waves gibi bir yerde bile kendimizi çabucak yeni rutinlere adapte etmiştik. Benim en sevdiğim şey, ailece plajda güneşin batışını izlemekti. Her akşam biralarımızı da getirip şezlongları denizin kenarına kadar çekiyor ve ayaklarımız suyun içinde kalacak şekilde uzanıyorduk. Bir keresinde Hope da bize katılmıştı ve kraliçesini bekleyen hizmetkâr gibi Laurie'nin yanma ilişmişti. Ama çoğunlukla biz üç Barber oluyorduk. Etrafımızda da kumda oynayan çocuklar ya da anne babaları tarafından denize sokulan bebekler oluyordu., Saat ilerledikçe herkes akşam yemeği hazırlığına girdiği için plaj iyice boşalıyordu. Cankurtaranlar gelip şezlongları topluyor ve işleri bittiğinde kumsalda günbatımını izleyenler dışında kimse kalmıyordu. Gözümüzün alabildiğince uzağa bakıyorduk; ufuk çizgisi sandan kırmızıya dönüyordu, sonra da çivit mavisine.

Geçmişe bakıp o anı düşündüğümde, ailem o şezlonglarda güneşin batışını izlerken zamanı durdurmak istiyorum. Jacob, Laurie ve ben o halimizle oradaki diğer tatilciler kadar normal görünüyorduk. Herkes gibiydik ve düşününce, aslında tek istediğimiz de buydu.

Bay Logiudice: Peki sonra?
Tanık: Sonra...
Bay Logiudice: Sonra ne oldu Bay Barber?
Tanık: Kız ortadan kayboldu.

40 - Çıkış Yolu Yok

Akşam oluyordu artık. Gün ışığı gittikçe azalıyor, gökyüzü kararıyor ve New EnglandTn her zamanki güneşsiz gökyüzü bir baharını daha yaşıyordu. Büyük jürinin odası artık güneşsizdi ve floresan ışık altında sapsarıydı.

Jüri üyelerinin dikkati son birkaç dakika içinde gidip gelmişti ama şu an tüm dikkatlerini toplamış haldeydiler çünkü neyin geleceğini biliyorlardı.

Bütün günü tanık sandalyesinde geçirmiştim. Bitkin görünüyor olmalıydım. Logiudice zayıf rakibinin üzerine çullanan bir boksör gibi beni köşeye sıkıştırmıştı.

Bay Logiudice: Hope Connors'a ne olduğuna dair bir fikriniz var mı?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Kaybolduğunu ne zaman öğrendiniz?

Tanık: Tam olarak hatırlamıyorum. Nasıl başladığını hatırlıyorum. Akşam yemeği saa-

tinde odamızdaki telefon çaldı. Arayan Hope'un annesiydi ve kızının Jacob'la beraber olup olmadığını soruyordu. Öğleden sonra haber alamamıştı.

Bay Logiudice: Ona ne dediniz?

Tanık: Onu görmediğimizi söyledik.

Bay Logiudice: Peki ya Jacob? 0 ne dedi?

Tanık: Jake bizimleydi. Ona Hope'un nerede olduğunu bilip bilmediğini sordum; o da hayır dedi.

Bay Logiudice: Jacob'a bu soruyu sorduğunuzda cevabında tuhaf bir şeyler var mıydı?

Tanık: Hayır. Sadece omuz silkti. Endişelenmesini gerektirecek bir şey yoktu. Hepimiz dolaşmaya çıktığını düşünüyorduk. Belki de zamanın farkında değildi. Orada cep telefonu çekmiyordu ve çocuklar sürekli kayboluyordu. Ama tesis çok güvenliydi. Tamamen korunaklıydı. Kimse içeri girip ona zarar veremezdi. Hope'un annesi de paniklememişti. Ona endişelenmemesini, Hope'un birazdan döneceğini söyledim.

Bay Logiudice: Ama Hope Connors hiç geri dönmedi. \

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Aslında, cesedi haftalarca bulunamadı, değil mi?

Tanık: Yedi hafta.

Bay Logiudice: Ne zaman bulundu?

Tanık: Ceset tesisten birkaç mil ötede karaya vurdu. Boğulmuş gibi görünüyordu.

Bay Logiudice: Gibi görünüyordu derken?

Tanık: Bir ceset suyun altında uzun süre kalırsa çürümeye başlar. Ayrıca deniz canlıları tarafından da yenmişti. Emin değildim; çünkü o soruşturmadaki uzman ben değildim. Kısacası, cesette çok fazla kanıt yoktu.

Bay Logiudice: Dava faili meçhul bir cinayet olarak mı görüldü?

Tanık: Bilmiyorum. Öyle olmalı. Bunu destekleyecek bir kanıt yok. Kanıtlar onun yüzmeye gittiği ve boğulduğu yönünde.

Bay Logiudice: Bu o "kadar da doğru değil aslında, değil mi? Hope Connors'un soluk borusunun suya girmeden önce hasar gördüğüne dair bir kanıt var.

Tanık: Bu durum kanıtla desteklenmiyor. Ceset çok kötü durumdaydı. Polisler bu işe eğildi, ama çok fazla baskı ve medya vardı. Soruşturma tam anlamıyla yürütülmedi.

Bay Logiudice: Bu biraz Jacob'u çağrıştırmıyor mu? Bir cinayet, doğru yürütülmemiş bir soruşturma. Dünyadaki en şanssız çocuk olmalı.

Tanık: Bu bir soru mu?

Bay Logiudice: Devam edelim. Oğlunuzun adı bu davada bolca geçiyor, değil mi?

Tanık: Gazetelerde ve bazı kötü internet sitelerinde. Onlar para için her şeyi söyler. Jacob'un masum olduğunu söylediklerinde ellerine bir şey geçmeyecek.

Bay Logiudice: Jacob kızın kaybolmasına nasıl tepki verdi?

Tanık: Endişelendi elbette. Hope onun için önemli biriydi.

Bay Logiudice: Peki ya eşiniz?

Tanık: O da çok, çok endişeliydi.

Bay Logiudice: Hepsi bu mu? Çok, çök endişeliydi?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Jacob'un bu kızın kaybolmasıyla bir bağlantısı olduğunu düşündüğünü söylemek haksızlık mı olur?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Ona bunu düşündürecek bir şey var mıydı?

Tanık: Plajda bir şey olmuştu.. Kızın kaybolduğu gündü. Jacob gelip -akşamüstüydü, günbatımı zamanı- benim sağ tarafıma oturdu. Laurie de solumdaydı. "Hope nerede?" diye sorduk. Jacob da "Ailesiyle sanırım, onu hiç görmedim," diye cevap verdi. Sonra biz de

espri olsun diye -bunu Laurie başlatmıştı- aralarında bir şey olup olmadığını, kavga mı ettiklerini sorduk. Yine hayır dedi ve onu birkaç saattir görmediğini söyledi. Ben...

Bay Logiudice: Andy? İyi misin?

Tanık: Evet. Affedersin, evet. Jake'in mayosunda küçük kırmızı lekeler vardı.

Bay Logiudice: Lekeleri tarif eder misin?

Tanık: Bir şey sıçramış gibiydi.

Bay Logiudice: Ne renk?

Tanık: Kahverengimsi kırmızı.

Bay Logiudice: Kan mı sıçramıştı?

Tanık: Bilmiyorum. Öyle düşünmedim. Ona bu lekelerin ne olduğunu sorduğumda, yemek yerken üzerine ketçap ya da onun gibi bir şey dökmüş olabileceğini söyledi.

Bay Logiudice: Peki eşin? 0, bu kırmızı lekelerle ilgili ne düşündü?

Tanık: 0 an hiçbir şey düşünmedi. 0 an için bir önemi yoktu, çünkü kızın kaybolduğunu bilmiyorduk. Ona suya girip mayosu temizlenene kadar yüzmesini söyledim.

Bay Logiudice: Peki Jacob buna nasıl tepki verdi?

Tanık: Pek tepki vermedi. İskeleye çıktı -iskele H şeklindeydi sağ tarafından yürüdü- ve sonra' daldı.

Bay Logiudice: Mayosundaki kan lekelerini yıkamasını söyleyenin de sen olması çok ilginç.

Tanık: Onların kan lekesi olduğunu bilmiyordum. Hâlâ bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum.

Bay Logiudice: Hâlâ mı bilmiyorsun? Gerçekten mi? Peki o zaman neden ona hemen suya girmesini söyledin?

Tanık: Laurie ona mayosunun çok pahalı olduğunu ve ona iyi bakması gerektiğini söylemişti. Çok dikkatsiz, savruk bir çocuktur. Annesiyle tartışmasın diye söyledim bunu. Hepimiz çok güzel vakit geçiriyorduk. Olay bu.

Bay Logiudice: Hope Connors ilk kaybolduğunda Laurie'yi endişelendiren şey bu muydu?

Tanık: Kısmen evet. Olayın tamamı onu endişeye sürüklüyordu.

Bay Logiudice: Laurie hemen eve gitmek istedi, değil mi?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Ama sen reddettin.

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Neden?

Tanık: Çünkü insanlar Jacob'un suçlu olduğu için polisler gelmeden oradan kaçmak

istediğini düşünecekti. Ona katil diyecekler di. Ona kimsenin bu şekilde hitap etmesine izin veremezdim.

Bay Logiudice: Aslında Jamaika'daki yetkililer Jacob'u sorguladı, değil mi?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Ama onu tutuklamadılar?

Tanık: Hayır. Onu tutuklamaları için hiçbir sebep yoktu. Hiçbir şey yapmamıştı.

Bay Logiudice: Tanrım, Andy, nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Nasıl emin olabilirsin bundan?

Tanık: İnsanlar bir şeyden nasıl emin olur? Ben çocuğuma güveniyorum. Güvenmek zorundayım.

Bay Logiudice: Neden zorundasın?

Tanık: Çünkü onun babasıyım. Bunu ona borçluyum.

Bay Logiudice: Hepsi bu mu?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Peki ya Hope Connors? Ona ne borçlusun?

Tanık: 0 kızı Jacob öldürmedi.

Bay Logiudice: Jacob'un etrafındaki çocuklar ölüp duruyor, değil mi?

Tanık: Bu uygunsuz bir soru.

Bay Logiudice: Geri çekiyorum. Andy, güvenilir bir tanık olduğunu düşünüyor musun?

Oğlunu doğru değerlendirdiğinden emin misin?

Tanık: Güvenilir olduğumu düşünüyorum, evet, genel olarak. Hiçbir ebeveynin kendi çocuğu hakkında tamamen objektif olabileceğini düşünmüyorum.

Bay Logiudice: Ama Laurie'nin oğlundan şüphelenmesi gibi bir şey söz konusuydu, değil mi?

Tanık: Bunu ona sormalısın.

Bay Logiudice: Laurie o kızın kaybolmasıyla Jacob'un bir ilişkisi olduğuna inanmakta güçlük çekmedi mi?

Tanık: Söylediğim gibi, bu olay onu çok sarsmıştı. Kendisi gibi değildi. Kendi yargıları vardı.

Bay Logiudice: Hiç şüphelerini seninle paylaştı mı?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Sorumu tekrar ediyorum: Eşin hiç şüphelerini seninle paylaştı mı?

Tanık: Hayır, paylaşmadı.

Bay Logiudice: Eşin sana güvenmiyor muydu?

Tanık: Güvenebileceğini hissetmiyordu. Bu konuyla ilgili değil. Rifkin davasında konuşmuştuk. Onunla tartışmayacağım, konuşmayacağım şeyler olduğunu biliyordu. Bu şeyleri kendi başına hallediyordu.

Bay Logiudice: Peki ya Jamaika'da geçirdiğiniz iki haftadan sonra?

Tanık: Eve döndük.

Bay Logiudice: Eve döndüğünüz zaman Laurie, Jacob'la ilgili şüphelerini anlattı mı sana?

Tanık: Pek değil.

Bay Logiudice: Pek değil derken?

Tanık: Jamaika'dan döndüğümüzde Laurie çok sessizdi. Benimle hiçbir şey konuşmuyordu. Çok bitkin ve üzgündü. Korkmuştu. Onunla konuşmaya çalıştım ama bana güvenmiyordu sanırım.

Bay Logiudice: Ebeveyn olarak ne yapmanız gerektiği konusunda konuştunuz mu hiç?

Tanık: Hayır.

Bay Logiudice: Eğer sorsaydı ne cevap verirdin? Bir katilin ebeveyni olarak bu konudaki ahlaki sorumluluğunun ne olduğunu düşünüyorsun?

Tanık: Bu varsayımlı bir soru. Ben bir katilin ebeveynleri olduğumuzu düşünmüyorum.

Bay Logiudice: Peki o zaman varsayımda bulunalım. Eğer Jacob suçlu olsaydı, sen ve eşin bu konuda ne yapardı?

Tanık: Bu soruyu istediğin her şekilde orabilirsin, Neal. Cevap vermeyeceğim, yle bir şey hiç olmadı.

Bundan sonra olan, Neal Logiudice'in şimdiye dek verdiği en zekice, en kendiliğinden tepkiydi. Düş kınklığıyla elindeki san dosyayı fırlattı. Gökyüzüne fırlatılmış gibi uçan dosya, odanın diğer ucuna kadar gitti.

Jürideki yaşlı kadınlardan biri çığlık attı.

Bir an bunun Logiudice'in o şarlatan tepkilerinden biri -jüriye, *yalan söylediğini göremiyor musunuz?* demek gibi— olduğunu düşündüm, ama sonra bu hareketi dava dosyasında bile yer almadı. Logiudice elleri belinde ayakkabılarına bakıyor ve bir yandan da başını sallıyordu.

Bir süre sonra kendini topladı. Kollarını kavuşturup derin bir nefes aldı. *Oraya dön: Yem at, tuzağa düşür, becer.*

Gözlerini bana çevirdi, ne gördü? Bir suçlu mu? Kurban mı? Her koşulda bir hayal kırıklığıydı. Gerçeği görme yetisini yitirdiğinden şüpheleniyordum; hukukun küçük ikiliklerinde -suçlu/masum, fail/kurban- ölümcül yaralardan daha fazlası vardı ve bırakın bunları iyileştirmeyi, birbirinden ayıramıyordu. Kanun çekiçti, neşter değil.

Bay Logiudice: Büyük jürinin, eşin Laurie Barber'ı sorguladığını anlıyor musun?

Tanık: Elbette.

Bay Logiudice: Bütün gün burada onun hakkında, bunu neden yaptığını konuştuk.

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Jacob benim umurumda

değil.

Tanık: Öyle diyorsan.

Bay Logiudice: Hiçbir konuda zan altında olmadığını biliyor musun?

Tanık: Öyle diyorsan.

Bay Logiudice: Ama yemin ettin. Sana bunu hatırlatmama gerek yok herhalde.

Tanık: Evet, kuralları biliyorum, Neal.

Bay Logiudice: Eşin ne yaptı, Andy? Bize neden yardımcı olmadığını anlayamıyorum. Bu senin ailen.

Tanık: Soru sor, Neal. Konuşma yapma.

Bay Logiudice: Laurie'nin yaptığı şey seni rahatsız...

Tanık: İtiraz ediyorum! Uygun bir soru sor!

Bay Logiudice: Onun suçlanması gerekiyor!

Tanık: Sonraki soru.

Bay Logiudice: Onun suçlanıp mahkemeye çıkarılması ve sonra da cezaevine gönderilmesi gerekiyor. Sen de bunu biliyorsun!

Tanık: Sonraki soru!

Bay Logiudice: 19 Mart 2008'deki dava günü, davalı Laurie Barber'la ilgili haberleri aldın mı?

Tanık: Evet.

Bay Logiudice: Nasıl?

Tanık: Sabah saat dokuz gibi kapı çaldı. Gelen Paul Duffy'ydi.

Bay Logiudice: Teğmen Duffy ne dedi?

Tanık: İçeri girip oturmak istedi ve bize kötü haberleri olduğunu söyledi. Ondan, haber her ne ise hemen orada söylemesini istedim. Bir kaza olduğunu söyledi. Laurie ve Jacob'un içinde olduğu arabanın kaza yaptığını, arabanın yoldan çıktığını söyledi.. Jacob ölmüş, Laurie de ağır yaralıymış ama kurtulacakmış.

Bay Logiudice: Devam et.

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Sonra ne oldu Bay Barber?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Andy?

Tanık: Ben, eee... dizlerimin bağının çözüldüğünü hissettim ve oracığa yığıldım. Paul beni tutarak ayağa kalkmama yardım etti. Beni oturma odasında bir sandalyeye oturttu.

Bay Logiudice: Sana başka ne söyledi?

Tanık: Dedi ki...

Bay Logiudice: Ara vermek ister misin?

Tanık: Hayır. Affedersin. Ben iyiyim.

Bay Logiudice: Teğmen Duffy başka ne söyledi?

Tanık: Kazada başka araba olmadığını

söyledi. Arabanın doğrudan köprünün mesnedine yöneldiğini söyleyen görgü tanıkları varmış. Frene basmamış, hatta yönünü bile değiştirmemiş. Görgü tanıklarına göre gaza basmış ve direkt mesnede doğru gitmiş. Şoförün bayıldığını ya da kalp krizi geçirdiğini düşünmüşler.

Bay Logiudice: Bu cinayet, Andy. Oğlunu öldürdü.

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Büyük jüri onu suçlamak istiyor. Onlara bir bak. Doğru şeyi yapmak istiyorlar. Hepimiz bunu istiyoruz. Ama bize yardım etmen gerekiyor. Gerçeği söylemelisin. Oğluna ne oldu?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Jacob'a ne oldu?

(Tanık cevap vermedi.)

Bay Logiudice: Bu hâlâ ortaya çıkabilir, Andy.

Tanık: Çıkabilir mi?

Mahkeme binasının dışında, Thorndike Caddesi'nde sert bir rüzgâr esiyordu. Bir mimari hata daha: Dört tarafta da düz ve yüksek duvarlar olunca, binanın alt katında rüzgâr oluşuyor. Bunun gibi sert bir nisan akşamında, esen rüzgârla mahkeme binası daha da ulaşılmaz görünüyordu. Monrumun

önünü ilikleyip Thorndike Caddesi'nden aşağı, garaja doğru arkamdan esen rüzgârla yürümeye başladım. Mahkemeye son gelişimdi. Kapıyı kapalı tutmaya çalışan bir adam gibi sırtımı rüzgâra dayamıştım.

Elbette bazı şeyleri arkada bırakmak zordur. O son anları defalarca düşündüm. Jacob'un hayatının son saniyelerini defalarca, tekrar tekrar yaşadım, gece yattığımda rüyamda gördüm. Orada olmama gerek yoktu. Bunu görmeden duramıyordum.

Hayatında bir dakikadan az bir süre kaldığında, Jacob mirlivanın ortadaki koltuğunda uzun bacaklarını uzatmış oturuyordu. Küçük bir çocuk gibi hep ortadaki koltukta otururdu; arabada sadece annesi ve o varken bile durum değişmezdi. Emniyet kemerini takmıyordu. Genelde bu konuda çok özensizdi ve Laurie onu hep uyarırdı. O sabah uyarmamıştı.

Jacob ve Laurie yol boyunca pek konuşmamıştı. Söyleyecek çok şey yoktu. Jacob'un annesi Jamaika'dan döndüğümüz son birkaç haftadan beri sessiz ve içine kapanıktı. Jacob onu yalnız bırakması gerektiğini bilecek kadar akıllı bir çocuktu. İçten içe annesini kaybettiğini de düşünmüş olabilirdi; yani güvenini kaybettiğini, sevgisini değil. Onların beraber olması zordu. Route 128'e çıkana kadar birkaç kelime ettiler; ücretli yola geldiklerinde ikisi de sessizdi. Oradan dola yöneldiler. Minivan trafiğin içine girdi ve hızlandı. Her ikisi de bu sessiz yolculuktan memnundu.

Jacob'un sessizliğinin bir sebebi daha vardı. Natick'teki

bir özel okula görüşmeye gidiyordu. Açıkçası hiçbir okulun onu kabul edeceğini düşünmüyorduk. Hangi okul kanlı Jacob Barber'ı kabul edip bu riski alabilirdi ki? Jacob'un lise hayatı boyunca evde ders alacağını düşünüyorduk ama devlet, başka bir seçeneğimiz kalmadığı sürece Jacob'un evde eğitim masraflarını artık karşılamayacağını söyledi. Tüm bu süreç Jacob için çok zordu -her görüşmeye gidişinde reddediliyordu- ve o sabah sonuçsuz bir görüşmeye daha girecek olmak onun sinirini bozuyordu. Bir canavarın neye benzediğini yakından görmek için onu görüşmeye çağırdıklarını düşünüyordu.

Annesinden radyoyu açmasını istedi. VVBUR ve NPR haber istasyonlarını açtı, ama açar açmaz kapattı. Koca yanın farkında bile olmadan dönmeye devam ettiğn % mek acı vericiydi.

Otoyolda birkaç dakika gittikten sonra, Laurie'nın yüzünde gözyaşları belirdi. Gazı kökledi.

Jacob fark etmemişti. Kendi düşüncelerine gömülmüştü. Gözleri iki ön koltuk arasından gördüğü manzaraya kilitlenmişti. Geçip duran arabaları görüyordu.

Laurie sinyal verip trafiğin daha az olduğu sağ şeride geçti ve hızını artırmaya başladı, 76, 77, 78, 79, 80. Emniyet kemerini çıkarıp sol omzunun üzerinden geri bıraktı.

Elbette Jacob da büyüyecekti. Birkaç yıl içinde sesi kalınlaşacaktı. Yeni arkadaşları olacaktı. Yirmilerine geldiğinde babasına çok daha fazla benzeyecekti. Kasvetli hali dağılacak ve kendini yetişkinliğin sorunlarıyla boğuşurken

bulacaktı. Kemikli vücudu şekillenecekti. Babasından biraz daha uzun, omuzları biraz daha geniş olacaktı. Hukuk fakültesine gitmeyi düşünebilirdi. Her çocuk kendini anne ya da baba mesleğini yaparken düşünür. Ama o asla avukat olmayacaktı. O işi kendi kişiliği için çok dışa dönük, çok teatral ve çok ukala buluyordu. Kendine uymayan işlerde çalışarak ve yenilerini arayarak uzunca bir süre geçirebilirdi.

Minivanın hızı saatte 85 mile ulaştığında Jacob, "Anne, biraz hızlı gitmiyor musun?" diye sordu.

"Öyle mi yapıyorum?"

Büyükbabasıyla tanışacaktı. Onu merak ediyordu. Kendi yasal sorunlarına rağmen, Kanlı Billy BarberTn torunu olmanın getirdiği şeylerle başa çıkacaktı. O adamla tanışmaya gidip hayal kırıklığına uğrayacaktı. Efsanesi -takma adı, ürküten şöhfeti, çok da konuşulmayan cinayeti- o yaşlı adamın kendisinden çok daha büyüktü. Jacob bununla bir şekilde baş edebilirdi. Benim yaptığım gibi geçmişi silerek, yok sayarak yapmayabilirdi bunu. Kendini aptal yerine koymak konusunda çok düşünceliydi. Ama bununla da barışabilirdi. Oğul, babasına bunun aslında ne kadar küçük bir şey olduğunu gösterebilirdi.

Bir süre ortalıkta dolaştıktan sonra, hiç kimsenin Barberları duymadığı ya da hikâyelerini bilmediği bir yerlere yerleşebilirdi. Belki de batıda bir yere. Arizona belki ya da Kaliforniya. Kim bilir? Sonra da bu yerlerden birinde bir gün kendi oğlunu kucağına alıp -benim ona defalarca yaptığım gibi- *Kimsin sen? Neler geçiyor aklından?* diye sora-

çaktı.

"Anne, iyi misin?"

"Elbette."

"Ne yapıyorsun? Bu çok tehlikeli."

88, 89, 90. Honda Odyssey marka minivan oldukça ağırdı -sadece adı miniydi- ve güçlü bir motoru vardı. Kolay hızlanıyordu. Yüksek hızlarda yol tutuşu çok iyiydi. Onu kullanırken, saatte 80 ya da 85 mil yaptığımda şaşınyordum. Ama 90'ı geçince tekerleklerin yerle teması biraz azalıyordu.

"Anne?"

"Seni seviyorum Jacob."

Jacob koltuğuna yaslandı. Elleri emniyet kemerini aradı ama artık çok geçti. Sadece birkaç saniye kalmıştı. Hâlâ ne olduğunu anlamamıştı. Arabanın hızı ve annesinin tuhaf sakinliğiyle kafası karmakarışıktı; gaz pedalı bozuktu, görüşme için acele ediyordu ya da dikkati dağılmıştı.

"Seni de, babanı da çok seviyorum."

Minivan yolun sağına doğru kaymaya başladı. Önce sağ tekerlekler, sonra sol tekerlekler -artık sadece saniyeler kalmıştı- yoldan çıktı. Araba hızlanmaya devam ediyordu: 96, 97, 98.

"Anne! Dur!"

Arabayı doğrudan köprünün mesnedine sürdü. Tepenin yanına inşa edilmiş bir beton duvardı. Duvarın önünde ilk çarpmayı önleyen bir de bariyer vardı. Ancak Laurie o kadar hızlıydı ve gidiş açısı o kadar düzdü ki, araba bariyerleri aşıp

duvara çarptı ve takla atmaya başladı. Laurie arabanın kontrolünü kaybetti ama gaza basmayı hiç bırakmadı. Araba kendi hızı ve çarpmanın şiddetiyle, iskele tarafından alabora olan bir gemi gibi ters döndü.

Havalanan ve saat yönünün tersine dönen minivanda motorun sesiyle Laurie'nin çığlığı bir arada duyuluyordu ve Jacob -beton duvara çarpmadan önce- onu bebekliğinde kollarında futan, gözlerinin içine bakan babasının ne olursa olsun onu sevdiğini düşünüyordu.

GENETİK MİRAS

ASLA PEŞİNİZİ BIRAKMAZ

İYİ YA DA KÖTÜ OLMAK KENDİ TERCİHİMİZ MİDİR?

Ödüllü yazar William Landay'in Amerika'da büyük yankı uyandıran romanı, insanların suçla olan ilişkisini sorgularken, yürek burkan bir aile dramını da gözler önüne seriyor.

Akıllara durgunluk veren bu romanın çıkış noktası, suç işlemeye yönelik dengeleri sarsacak yeni bir teoriye dayanıyor. Son yıllarda suça eğilimi olan insanlar üzerinde yapılan bazı araştırmalar, beyinde saldırganlık hissi uyandıran bir suç genine işaret ediyor. Bu teori kanıtlanırsa insanlar korktukları bir gerçekle, yani genetik mirasla yüzleşmek zorunda kalabilir mi?

"Sadakat ile adalet, yalan ile gerçek arasında sıkışıp kalan çaresiz bir babanın, oğlu için verdiği duygu yüklü mücadelesini okuduktan sonra, uzun süre etkisinden kurtulamayacaksınız!"
The New York Times

MARTI
facebook.com/martiyayinlari
twitter.com/MARTI-YAYINLARI

www.martiyayinlari.com
ISBN 978-605-348-048-8
9 786053 480488
İnternetten sipariş: okuoku.com